This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

B 836,873

PROPERTY OF
The University of Michigan Libraries
1817
ARTES SCIENTIA VERITAS

SOFIA. Universitetska BIBLIOTEKA "VASIL KOLAROV."
ARHIV NA VŪZRAZHDANETO.

АРХИВЪ

НА

ВЪЗРАЖДАНИЕТО

ТОМЪ I

ДОКУМЕНТИ ПО ПОЛИТИЧЕСКОТО ВЪЗРАЖДАНИЕ

ПОДЪ РЕДАКЦИЯТА НА

Д-РЪ Д. Т. СТРАШИМИРОВЪ

ЗАВЕДУЮЩЪ АРХИВА НА ВЪЗРАЖДАНИЕТО

ИЗДАНИЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА НАРОДНОТО ПРОСВѢЩЕНИЕ

СОФИЯ

ДЪРЖАВНА ПЕЧАТНИЦА

1908

LR
5/..
. . 5 ?
9 . /

61-375579

47
3162
24
8853

Съдържание.

Стр.

Прѣдговоръ . . . . . XIII—XXI

I. Л. Каравеловъ. 1871—1876.

№ 1. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 1871 3
№ 2. „ „ „ „ 21. IX. 1871 4
№ 3. „ „ „ „ 12. X. 1871 4
№ 4. „ „ Василъ Левски. 30. X. 1872 5
№ 5. „ „ „ „ 2. XI. 1872 5
№ 6. „ „ Д. Горовъ. 2. XI. 1872 6
№ 7. „ „ Василъ Левски. 13. XI. 1872 7
№ 8. „ „ Панайотъ Хитовъ. 29. V. 1873 8
№ 9. „ „ „ „ 16. VII. 1873 9
№ 10. „ „ „ „ 1873 9
№ 11. „ „ „ „ 1873 10
№ 12. „ „ „ „ 9. IX. 1873 10
№ 13. „ „ „ „ 12. X. 1873 10
№ 14. „ „ „ „ 2. VI. 1874 11
№ 15. „ „ Хр. Македонски. 24. III. 1876 11

II. Василъ Левски. 1869—1872.

№ 1. Окражно писмо. 10. II. 1871 15
№ 2. Писмо до Филипъ Тотю. 18. IV. 1871 15
№ 3. „ „ Калеко Иванъ въ Карлово. 10. V. 1871 17
№ 4. „ „ Ганчо Милевъ „ „ 10. V. 1871 21
№ 5. „ „ Петко . . . . „ „ 1871 24
№ 6. „ „ Панайотъ Хитовъ и др. 1871 26
№ 7. „ „ „ „ 10. V. 1871 29
№ 8. Записчица. 1871 32
№ 9. „ до Сливенъ. 1871 32
№ 10. Писмо до Д. Хр. Поповъ. 27. VII. 1871 33
№ 11. „ „ Ловечъ. 27. VII. 1871 34
№ 12. Прибавка до Хр. Поповъ. 1871 36
№ 13. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 29. IX. 1871 36
№ 14. „ „ Д. Хр. Поповъ. 27. X. 1871 39
№ 15. „ „ „ „ „ 25. XI. 1871 40
№ 16. „ „ „ „ „ 28. XII. 1871 40
№ 17. „ „ „ „ „ 31. XII. 1871 41
№ 18. „ „ Д. Трайковичъ. 1871 42
№ 19. „ „ . . . . въ Плѣвенъ. 1871 43
№ 20. „ „ Частенъ Комитетъ. 1871 45
№ 21. Записка. 12. I. 1872 45
№ 22. Писмо до Сливенъ. 16. I. 1872 46
№ 23. „ „ Казанлъкъ. 16. I. 1872 48
№ 24. Окражно писмо. 17. I. 1872 50

Стр.
№ 25. Писмо до Плѣвенъ. 23. I. 1872 51
№ 26. „ „ Орхание. 29. I. 1872 53
№ 27. „ „ Сюлеманоглу Даудъ. 28. II. 1872 56
№ 28. Смѣтка. 1872 57
№ 29. Писмо до с. Гложене. 1872 57
№ 30. „ „ Димитъръ Общи. 1872 58
№ 31. „ „ Сливенъ. 1872 58
№ 32. „ „ „ 4. IV. 1872 59
№ 33. Приписка. 13. IV. 1872 61
№ 34. Писмо до Куртоглу Салих. 1872 61
№ 35. „ „ братия. 15. VII. 1872 62
№ 36. „ „ Ихтиаръ Касапъ Хатемъ. 6. VIII. 1872 64
№ 37. „ „ Д. Хр. Поповъ. 25. VIII. 1872 65
№ 38. „ „ Ч. Б. Р. К. 1872 66
№ 39. „ „ Сливенъ. 9. XI. 1872 67
№ 40. „ „ Сюлюманоглу Даудъ. 1872 69
№ 41. Записка. 1872 71
№ 42. Пълномощно на Таню Стояновъ. 15. XI. 1872 71
№ 43. Записка. 1872 72
№ 44. Писмо до Алилаа Селевли. 12. XII. 1872 73
№ 45. „ „ Сюлюманоглу Даудъ. 12. XII. 1872 77
№ 46. „ „ Хр. Ивановъ Голѣмия. 12. XII. 1872 78
№ 47. „ „ Юдачоглу Селеникли. 1872 79
№ 48. Народна клетва 81
№ 49. Пълномощно на Левски отъ Б. Ц. Р. К. 81
№ 50. Писмо до редактора на в-къ „Свобода". 1872 82
№ 51. Автобиографично стихотворение 83
№ 52. Уставопроектъ . . . . . 85—94

III. Панайотъ Хитовъ. 1869—1872.

№ 1. Писмо до братие и дружина въ Сливенъ. 23. XI. 1873 97
№ 2. „ „ Ив. Драсовъ. 8. IX. 1873 99
№ 3. „ „ „ „ 9. X. 1873 102
№ 4. „ „ „ „ 30. III. 1875 103
№ 5. „ „ Хр. Македонски. 14. XII. 1875 104
№ 6. „ „ Т. Пѣевъ. 22. IV. 1875 105
№ 7. „ „ Хр. Македонски. 26. VI. 1876 106
№ 8. „ „ войводитѣ Ф. Тото и пр. 4. VII. 1876 106
№ 9. „ „ „ „ „ „ 6. VII. 1876 107
№ 10. „ „ Сръбския воененъ министъръ. 1876 107

IV. Кубратовци. 1872—1876.

№ 1. Писмо до Стефанъ Карагьозовъ въ Търново. 28. IV. 1872 111
№ 2. „ „ Димитъръ Горовъ. 28. VIII. 1872 111
№ 3. „ „ Панайотъ Хитовъ. 29. III. 1873 112
№ 4. „ „ „ „ 19. IV. 1873 112
№ 5. „ „ „ „ 22. VIII. 1873 114
№ 6. „ „ „ „ 28. X. 1873 115
№ 7. „ „ Димитъръ Горовъ. 1873 116
№ 8. „ „ Панайотъ Хитовъ. 14. XII. 1873 118
№ 9. „ „ „ „ 20. VIII. 1874 119
№ 10. „ „ „ „ 2. II. 1874 122
№ 11. „ „ Димитъръ Горовъ. 24. II. 1874 123
№ 12. „ „ Панайотъ Хитовъ. 18. III. 1874 123
№ 13. „ „ „ „ 19. VI. 1874 124
№ 14. „ „ Димитъръ Горовъ. 12. VII. 1874 126

Стр.
№ 15. Писмо до Димитъръ Ґоровъ. 12. VII. 1874 127
№ 16. „ „ „ „ 26. VII. 1874 127
№ 17. „ „ „ „ 17. VIII. 1874 128
№ 18. „ „ „ „ 25. VIII. 1874 129
№ 19. „ „ Панайотъ Хитовъ. 16. X. 1874 129
№ 20. „ „ „ „ 19. X. 1874 130
№ 21. „ „ Писмо до Н. Драсовъ. 10. XII. 1874 131
№ 22. „ „ Семерджиевъ. 10. XII. 1874 132
№ 23. „ „ Панайотъ Хитовъ. 10. XII. 1874 133
№ 24. „ „ Димитъръ Горовъ. 15. I. 1875 134
№ 25. „ „ „ „ 18. I. 1875 135
№ 26. „ „ Търновъ. 21. VIII. 1875 136
№ 27. „ „ Ив. Сапуновъ. 29. VIII. 1875 136
№ 28. „ „ Ив. Драсовъ. 2. IX. 1875 138
№ 29. „ „ братия. 13. IX. 1875 138
№ 30. „ „ . . . . 14. IX. 1875 139
№ 31. „ „ Ив. Драсовъ. 16. IX. 1875 139
№ 32. „ „ Г-жа Кипче и Иванка. 9. V. 1876 141
№ 33. „ „ Димитъръ Горовъ. 1875 143
№ 34. „ „ С. Б. 1875 144
№ 35. „ „ Димитъръ Горовъ. 1876 144
№ 36. „ „ „ „ 27. VI. 1876 146

V. Данаилъ Хр. Поповъ. 1869—1876.

№ 1. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 29. I. 1869 151
№ 2. „ „ „ „ 1870 151
№ 3. „ „ „ „ 9. XII. 1871 154
№ 4. „ „ „ „ 11. II. 1872 155
№ 5. „ „ „ „ 13. IV. 1872 155
№ 6. „ „ Филипъ Тотю. 13. IV. 1872 156
№ 7. „ „ Василъ Левски. 3. V. 1872 157
№ 8. „ „ Панайотъ Хитовъ. 18. V. 1872 158
№ 9. „ „ Василъ Левски. 9. VII. 1872 159
№ 10. „ „ Любенъ Каравеловъ и пр. 2. XII. 1872 160
№ 11. „ „ „ „ „ „ 7. XII. 1872 165
№ 12. „ „ „ „ 26. I. 1873 168
№ 13. „ „ Панайотъ Хитовъ. 25. III. 1875 170
№ 14. „ „ Ив. Т. Драсовъ. 24. VII. 1875 171
№ 15. „ „ Илия Широковъ и пр. 29. IX. 1875 173
№ 16. „ „ Панайотъ Хитовъ. 26. III. 1876 175

VI. Иванъ Т. Драсовъ. 1871—1875.

№ 1. Писмо до Данаилъ Хр. Поповъ. 7. VI. 1871 181
№ 2. „ „ „ „ „ 9. VI. 1871 183
№ 3. „ „ „ „ „ 21. VII. 1871 184
№ 4. „ „ „ „ „ 29. VII. 1871 187
№ 5. „ „ „ „ „ 30. VII. 1871 188
№ 6. „ „ „ „ „ 10. I. 1872 188
№ 7. „ „ „ „ „ 2. VIII. 1872 189
№ 8. „ „ Ц. Б. Р. Комитетъ. 22. I. 1873 189
№ 9. „ „ Панайотъ Хитовъ. 2. II. 1873 190
№ 10. „ „ Данаилъ Хр. Поповъ. 1. III. 1873 191
№ 11. „ „ Панайотъ Хитовъ. 5. VII. 1873 193
№ 12. „ „ „ „ 17. VII. 1873 194
№ 13. „ „ „ „ 26. VII. 1873 196
№ 14. „ „ „ „ 1. VIII. 1873 198

Стр.
№ 15. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 17. VIII. 1873 199
№ 16. „ „ „ „ 4. IX. 1873 200
№ 17. „ „ „ „ 1. X. 1873 202
№ 18. „ „ „ „ 9. X. 1873 203
№ 19. „ „ „ „ 14. X. 1873 204
№ 20. „ „ „ „ 24. XI. 1873 205
№ 21. „ „ „ „ 4. XII. 1873 206
№ 22. „ „ „ „ 19. XII. 1873 208
№ 23. „ „ „ „ 11. I. 1874 214
№ 24. „ „ „ „ 17. VI. 1874 216
№ 25. „ „ „ „ 30. VII. 1874 217
№ 26. „ „ „ „ 31. VII. 1874 218
№ 27. „ „ „ „ 1. VIII. 1874 218
№ 28. „ „ „ „ 6. VIII. 1874 218
№ 29. „ „ „ „ 10. VIII. 1874 219
№ 30. „ „ „ „ 24. IX. 1874 219
№ 31. „ „ „ „ 23. X. 1874 220
№ 32. „ „ „ „ 26. XI. 1874 221
№ 33. „ „ „ „ 15. XII. 1874 222
№ 34. „ „ „ „ 5. I. 1875 223
№ 35. „ „ „ „ 18. I. 1875 224
№ 36. „ „ „ „ 15. IV. 1875 225
№ 37. „ „ „ „ 15. V. 1875 226
№ 38. „ „ „ „ 15. VI. 1875 228
№ 39. „ „ „ „ 25. VI. 1875 229
№ 40. „ „ „ „ 30. VI. 1875 230
№ 41. „ „ „ „ 21. VII. 1875 230
№ 42. „ „ „ „ 5. VIII. 1875 235
№ 43. „ „ 1875 235
№ 44. „ „ Кубратъ. 7. IX. 1875 236

VII. Емиграцията и Централниятъ Комитетъ. 1871—1877.

№ 1. Окръжно. 1. I. 1871 241
№ 2. „ 6. II. 1871 242
№ 3. „ 10. III. 1871 244
№ 4. „ 14. VI. 1872 247
№ 5. Телеграма отъ Грековъ. 31. VIII. 1874 248
№ 6. „ „ Светославъ. 1875 248
№ 7. „ „ Ботевъ. 16. VII. 1875 249
№ 8. „ „ Чобановъ. 28. VII. 1875 249
№ 9. „ „ Вълнсвъ. 4. VIII. 1875 249
№ 10. „ „ Сапуновъ. 9. VIII. 1875 249
№ 11. „ „ Балкански. 10. VIII. 1875 250
№ 12. „ „ Шоповъ. 13. VIII. 1875 250
№ 13. „ „ Поповичъ. 19. VIII. 1875 250
№ 14. „ „ Икономовъ. 19. VIII. 1875 250
№ 15. „ „ Сапуновъ. 21. VIII. 1875 251
№ 16. Писмо отъ Ц. К. до Филипъ Тотю. 21. VIII. 1875 251
№ 17. Телеграма отъ Иванчо, кръчмарь. 22. VIII. 1875 252
№ 18. „ „ Сапуновъ. 23. VIII. 1875 252
№ 19. „ „ Р. Танасовъ. 23. VIII. 1875 253
№ 20. „ „ Пантелеевъ. 27. VIII. 1875 253
№ 21. „ „ Комитета. 28. VIII. 1875 253
№ 22. „ „ Чобановъ. 29. VIII. 1875 253
№ 23. „ „ Драсовъ. 29. VIII. 1875 254
№ 24. „ „ Сапуновъ. 29. VIII. 1875 254
№ 25. „ „ Сапунарь (Сапуновъ). 30. VIII. 1875 254

Стр.
№ 26. Телеграма отъ П. Хитовъ. 30. VIII. 1875 254
№ 27. „ „ Ст. Николовъ. 30. VIII. 1875 255
№ 28. „ „ Чобановъ. 8. IX. 1875 255
№ 29. „ „ Горовъ. 9. IX. 1875 255
№ 30. „ „ Сапуновъ. 16. IX. 1875 255
№ 31. „ „ Мишайковъ. 16. IX. 1875 256
№ 32. „ „ Македонски. 18. IX. 1875 256
№ 33. „ „ Мишайковъ. 21. IX. 1875 256
№ 34. „ „ „ 22. IX. 1875 256
№ 35. „ „ Обретеновъ. 25. IX. 1875 257
№ 36. „ „ Ангеловъ. 29. IX. 1875 257
№ 37. „ „ Иовановичъ. 3. X. 1875 257
№ 38. „ „ Георгиевъ. 28. X. 1875 257
№ 39. „ „ Иваница Данчевъ. 29. XII. 1875 258
№ 40. „ „ Заимовъ. 31. XII. 1875 258
№ 41. „ „ Ив. Данчевъ. 13. I. 1876 258
№ 42. „ „ Драгостиновъ. 2. II. 1876 258
№ 43. Писмо до Н. Обрѣтеновъ. 16. III. 1876 259
№ 44. Телеграма отъ Данчовъ. 22. III. 1876 260
№ 45. „ „ Ангеловъ. 23. III. 1876 260
№ 46. „ „ А. Матевъ. 26. III. 1876 261
№ 47. „ „ Ганчовъ. 29. III. 1876 261
№ 48. „ „ „ 29. III. 1876 261
№ 49. „ „ Ангеловъ. 31. III. 1876 261
№ 50. „ „ Ганчовъ. 13. IV. 1876 262
№ 51. Писмо до Димитъръ Горовъ. 14. IV. 1876 262
№ 52. Телеграма отъ Ив. Данчевъ. 17. IV. 1876 262
№ 53. „ „ Апостоловъ. 25. IV. 1876 263
№ 54. Писмо отъ Ив. х. Димитровъ. 26. IV.1876 263
№ 55. „ „ П. Обрѣтеновъ. 28. IV. 1876 264
№ 56. Телеграма отъ Ботевъ. 30. IV 1876 264
№ 57. „ „ Апостоловъ. 1876 264
№ 58. „ „ Матевъ. 2. V. 1876 265
№ 59. „ „ Икономовъ. 2. V. 1876 265
№ 60. „ „ Т. Кардживъ. 3. V. 1876 265
№ 61. „ „ А. Якобсонъ. 6. С. 1876 265
№ 62. „ „ П. Катрановъ. 8. V. 1876 266
№ 63. „ „ Тиховъ. 8. V. 1876 266
№ 64. „ „ Апостоловъ. 9. V. 1876 266
№ 65. „ „ А. Матевъ. 10. V. 1876 266
№ 66. „ „ Черновъ. 10. V. 1876 267
№ 67. „ „ Загоровъ. 11. V. 1876 267
№ 68. Писмо отъ П. Катрановъ. 12. V. 1876 267
№ 69. Телеграма отъ Обретеновъ. 12. V. 1876 268
№ 70. „ „ Г. Матевъ. 14. V. 1876 268
№ 71. „ „ Ганчовъ. 16. V. 1876 268
№ 72. Писмо отъ Д. Икономовъ. 16. V. 1876 268
№ 73. Телеграма отъ Я. Ванковъ. 19. V. 1876 269
№ 74. „ „ Бранислав Велешки. 23. V. 1876 269
№ 75. „ „ Ангеловъ. 28. V. 1876 270
№ 76. „ „ Тома. 30. V. 1876 270
№ 77. „ „ Апостоловъ. 16. VIII. 1876 270
№ 78. Писмо отъ Обрѣтеновъ. 26. XI. 1876 270
№ 79. Телеграма отъ Ив. Драсовъ. 3. I. 1877 272

VIII. Асеповци. 1872—1876.

№ 1. Писмо до Комитета въ Ловечъ. 2. IV. 1872 275
№ 2. „ „ Василъ Левски. 4. V. 1872 275

Стр.
№ 3. Писмо до Николчо Сирковъ. 27. VI. 1872 277
№ 4. „ „ Василъ Левски. 6. VII. 1872 277
№ 5. „ „ „ „ 1. VIII. 1872 278
№ 6. „ „ „ „ 27. IX. 1872 279
№ 7. „ „ Панайотъ Хитовъ. 16. I. 1873 280
№ 8. „ „ „ „ 20. III. 1873 281
№ 9. „ „ „ „ 1873 282
№ 10. „ „ „ „ 1. VI. 1873 283
№ 11. „ „ Иванъ Т. Драсовъ. 29. VIII. 1873 285
№ 12. „ „ Н. Т. Обрѣтеновъ. 11. IX. 1873 286
№ 13. „ „ Димитъръ Горовъ. 2. III. 1876 287

IX. Рафаилъ Атанасовъ. 1871—1877.

№ 1. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 8. VII. 1871 291
№ 2. „ „ „ „ 23. I. 1873 292
№ 3. „ „ „ „ 1. V. 1873 293
№ 4. „ „ „ „ 12. V. 1873 293
№ 5. „ „ „ „ 28. VII. 1873 294
№ 6. „ „ „ „ 27. IX. 1873 295
№ 7. „ „ „ „ 1. II. 1874 297
№ 8. „ „ „ „ 8. I. 1874 297
№ 9. „ „ „ „ 3. VII. 1874 299
№ 10. „ „ „ „ 21. IX. 1874 301
№ 11. „ „ Иванъ Сапуновъ. 1875 302
№ 12. „ „ Панайотъ Хитовъ. 21. VI. 1875. 304
№ 13. „ „ „ „ 28. VII. 1875 304
№ 14. „ „ „ „ 15. VIII. 1875 306
№ 15. „ „ Хр. Македонски и др. 16. VIII. 1875 309
№ 16. „ „ Панайотъ Хитовъ. 21. VIII. 1875 309
№ 17. „ „ Хр. Македонски. 10. XI. 1875 310
№ 18. „ „ Панайотъ Хитовъ. 8. III. 1876 311
№ 19. „ „ „ „ 5. IV. 1876 313
№ 20. „ „ „ „ 27. IV. 1877 315
№ 21. Писмо до Христо Н. Македонски. 7. V. 1876 316

X. Т. Ковачевъ. 1868—1876.

№ 1. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 20. VIII. 1868 319
№ 2. „ „ „ „ 3. IX. 1868 220
№ 3. „ „ „ „ 11. X. 1868 321
№ 4. „ „ „ „ 23. X. 1868 322
№ 5. „ „ „ „ 6. XI. 1868 323
№ 6. „ „ „ „ 7. XII. 1868 324
№ 7. „ „ „ „ 15. I. 1869 324
№ 8. „ „ „ „ 13. II. 1869 325
№ 9. „ „ „ „ 25. II. 1869 326
№ 10. „ „ „ „ 14. III. 1869 327
№ 11. „ „ „ „ 20. III. 1869 328
№ 12. „ „ „ „ 27. III. 1869 328
№ 13. „ „ „ „ 1869 329
№ 14. „ „ „ „ 9. V. 1869 330
№ 15. „ „ „ „ 14. V. 1869 331
№ 16. „ „ „ „ 24. V. 1869 332
№ 17. „ „ „ „ 27. V. 1869 333
№ 18. „ „ „ „ 15. VI. 1869 333
№ 19. „ „ „ „ 1869 334
№ 20. „ „ „ „ 21. VI. 1869 234

Стр.
№ 21. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 24. VIII. 1869 335
№ 22. „ „ „ „ 5. IX. 1869 335
№ 23. „ „ „ „ 2. IX. 1869 336
№ 24. „ „ „ „ 16. IX. 1869 337
№ 25. „ „ „ „ 7. X. 1869 338
№ 26. „ „ „ „ 1. IV. 1870 339
№ 27. „ „ „ „ 9. IV. 1870 339
№ 28. „ „ „ „ 30. V. 1873 339
№ 29. „ „ „ „ 2. V. 1876 340
№ 30. Записка до Панайотъ Хитовъ. 15. VI. 1876 340

XI. Т. Пѣевъ и Бучукоглу. 1872—1875.

№ 1. Записка. 4. II. 1872 343
№ 2. Писмо до Тетевенския Комитетъ. 29. VI. 1872 343
№ 3. „ 1872 344
№ 4. „ до Василъ Левски. 18. VII. 1872 345
№ 5. „ „ „ „ 29. VII. 1872 347
№ 6. „ „ „ „ 6. VIII. 1872 349
№ 7. „ „ Панайотъ Хитовъ. 12. V. 1874 352
№ 8. „ „ „ „ 12. IX. 1874 353
№ 9. „ „ Христо Македонски. 10. IX. 1875 355
№ 10. „ „ „ „ 20. IX. 1875 357
№ 11. „ „ „ „ 1875 359

XII. Иванъ Г. Сапуновъ. 1873—1877.

№ 1. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 13. II. 1873 363
№ 2. „ „ „ „ 30. III. 1874 365
№ 3. „ „ „ „ 20. X. 1875 365
№ 4. „ „ „ „ 21. X. 1875 366
№ 5. „ „ „ „ 26. X. 1875 369
№ 6. „ „ „ „ 30. X. 1875 371
№ 7. Телеграма до Панайотъ Хитовъ. 2. XI. 1875 372
№ 8. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 16. XII. 1875 372
№ 9. „ „ „ „ 29. XII. 1875 374
№ 10. „ „ „ „ 5. II. 1876 376
№ 11. „ „ „ „ 4. III. 1876 377
№ 12. „ „ „ „ 18. III. 1876 378
№ 13. Телеграма до Панайотъ Хитовъ. 13. IV. 1876 379
№ 14. „ 27. IV. 1876 380
№ 15. „ 9. V. 1876 380
№ 16. „ 9. V. 1876 380
№ 17. „ 10. VI. 1876 380
№ 18. „ 28. II. 1877 380

XIII. П. Н. Юрдановъ. 1868—1876.

№ 1. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 29. VII. 1873 383
№ 2. „ „ „ „ 29. VII. 1873 383
№ 3. „ „ „ „ 20. X. 1873 384
№ 4. „ „ „ „ 25. I. 1874 385
№ 5. „ „ „ „ 18. III. 1874 386
№ 6. „ „ „ „ 4. VII. 1874 386
№ 7. „ „ „ „ 8. VII. 1874 387
№ 8. „ „ „ „ 22. VII. 1874 387
№ 9. „ „ „ „ 4. IX. 1874 388
№ 10. „ „ „ „ 3. X. 1874 388

Стр.
№ 11. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 24. X. 1874 389
№ 12. „ „ „ „ 4. XI. 1874 389
№ 13. „ „ „ „ 22. IV. 1875 390
№ 14. „ „ „ „ 2. X. 1875 391
№ 15. „ „ „ „ 15. XII. 1875 392
№ 16. „ „ „ „ 20. I. 1876 392
№ 17. „ „ „ „ 22 III. 1876 394
№ 18. Телеграма до Панайотъ Хитовъ. 23. III. 1876 394
№ 19. „ „ „ „ 1876 394

XIV. Атанасъ П. Д. Хитовъ. 1870—1876.

№ 1. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 26. VIII. 1870 397
№ 2. „ „ „ „ 31. III. 1871 397
№ 3. „ „ „ „ 17. V. 1871 398
№ 4. „ „ „ „ 24. III. 1873 398
№ 5. „ „ „ „ 1. IV. 1873 399
№ 6. „ „ „ „ 24. IV. 1873 400
№ 7. „ „ „ „ 12. VII. 1873 401
№ 8. „ „ „ „ 18. VII. 1873 403
№ 9. „ „ „ „ 7. VIII. 1873 404
№ 10. „ „ „ „ 13. VIII. 1873 405
№ 11. „ „ „ „ 21. IX. 1873 406
№ 12. „ „ „ „ 15. X. 1873 407
№ 13. „ „ „ „ 6. XI. 1873 408
№ 14. „ „ „ „ 2. XII. 1873 409
№ 15. „ „ „ „ 23. XII. 1873 410
№ 16. „ „ „ „ 7. IV. 1874 411
№ 17. „ „ „ „ 7. VI. 1874 414
№ 18. „ „ „ „ 8. VI. 1874 415
№ 19. „ „ „ „ 27. VIII. 1874 415
№ 20. „ „ „ „ 12. III. 1875 423
№ 21. „ „ „ „ 18. IV. 1875 424
№ 22. „ „ „ „ 2. IX. 1875 427
№ 23. „ „ „ „ 8. XII. 1875 427
№ 24. „ „ „ „ 3 II. 1876 429
№ 25. „ „ „ „ 9. III. 1876 431
№ 26. „ „ „ „ 4. IV. 1876 431
№ 26.а. „ „ „ „ 17. VI. 1876 433
№ 27. Телеграма до Панайотъ Хитовъ. 23. VIII. 1876 434

XV. Разни. 1868—1876.

Гр. Д. Начовичъ.

№ 1. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 29. VIII. 1868 437
№ 2. „ „ „ „ 4. IX. 1868 438
№ 3. „ „ „ „ 12. IX. 1868 439
№ 4. „ „ „ „ 27. IX. 1868 440
№ 5. „ „ „ „ 21. X. 1868 440

Г. Милетичъ.

№ 1. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 6. VII. 1876 441
№ 2. „ „ „ „ 9. VII. 1876 442
№ 3. „ „ Филипъ Тотю. 9. VII. 1876 442
№ 4. „ „ Панайотъ Хитовъ. 1876 442
№ 5. „ „ „ „ 3. VIII. 1876 443

Стр.
Писмо до Панайотъ Хитовъ. 14. VIII. 1876 444
„ „ „ „ 17. VIII. 1876 444
„ „ „ „ 10. IX. 1876 445

Олимпий (Гължбъ) Пановъ.

Писмо до Панайотъ Хитовъ. 8. VI. 1876 446
„ „ „ „ 1874 447
„ „ „ „ 11. XII. 1874 449
„ „ „ „ 10. IV. 1876 450

П. И. Верковски.

Писмо до Панайотъ Хитовъ. 26. IX. 1869 452
„ „ „ „ 1. X. 1869 453
„ „ „ „ 22. X. 1869 456
„ „ „ „ 6. XII. 1869 457
„ „ „ „ 30. III. 1870 458
„ „ „ „ 20. IV. 1870 458
„ „ „ „ 8. I. 1871 460
„ „ „ „ 20. II. 1875 462

И. П. Х. Кършовски.

Писмо до Панайотъ Хитовъ. 20. VIII. 1868 464
„ „ „ „ 28. I. 1869 464
„ „ „ „ 31. VIII 1869 466
„ „ „ „ 6. XII. 1869 466
„ „ „ „ 25. III. 1870 467
„ „ „ „ 3. VI. 1870 469
„ „ „ „ 11. VII. 1873 469

Н. Валкански.

Телеграма до Панайотъ Хитовъ. 16. XII. 1868 471
Писмо „ „ „ 3. V. 1869 471
Телеграма „ „ „ 26. VIII. 1871 471
Писмо „ „ „ 25. IX. 1875 472

П. Мишайковъ.

Писмо до Панайотъ Хитовъ. 8. XI. 1875 473
„ „ „ „ 26. II. 1876 474
„ „ „ „ 29. II. 1876 476
„ „ „ „ 22. II. 1876 476
„ „ „ „ 447
„ „ „ „ 18. III. 1876 478
Телеграма до Панайотъ Хитовъ. 19. VI. 1876 480

Ст. В. Софийски.

Писмо до Панайотъ Хитовъ. 20. IX. 1871 480
„ „ „ „ 30. IV. 1872 481
„ „ „ „ 4. X. 1872 482
„ „ „ „ 27. XII. 1872 482
„ „ „ „ 6. I. 1873 483
„ „ „ „ 6. II. 1873 484
„ „ „ „ 21. III. 1873 486
„ „ „ „ 19. V. 1873 488

Ив. х. Николовъ Български.

Стр.
№ 1. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 1. VI. 1873 488
№ 2. „ „ „ „ 5. VIII. 1873 489
№ 3. „ „ „ „ 17. X. 1873 490

Юрданъ С. Наумовъ.

№ 1. Писмо до Панайотъ Хитовъ. 12. III. 1873 492
№ 2. „ „ „ „ 24. III. 1873 493
№ 3. „ „ „ „ 6. IV. 1879 493
№ 4. „ „ „ „ 12. IV. 1873 494
№ 5. „ „ „ „ 30. III. 1874 495
№ 6. „ „ „ „ 31. III. 1874 496
№ 7. „ „ „ „ 8. XI. 1874 497

Прѣдговоръ.

Прѣдлаганиятъ циклъ отъ политически документи иде главно изъ частния архивъ на воеводата Панайотъ Хитовъ. Сега този частенъ архивъ е вече собственость на Архива на Възраждането. Панайотъ Хитовъ е единъ отъ великитѣ ветерани на българската свобода. Негови връстници нѣмаме вече живи; старото поколѣние бърза да си отива. Неустрашимиятъ войвода, сега вече маститъ старецъ, живущъ въ Русе, ималъ благородна мисъль да запази тъй богатата и всестранна своя лична кореспонденция съ почти всички видни дѣйци отъ онова врѣме — ималъ благородната мисъль да я запази за потомството. Ето така, дългата верига отъ блѣскави заслуги къмъ своя народъ, този великанъ на свободата увѣнчава сега още и съ сияйната корона на служитель на истината; слѣдъ цѣлъ животъ усилия за доброто на рода си, той ни носи накрай и най-свѣтлата отъ всички патриотически грижи — грижа за история и правда. Тѣзи редове ние му отправяме съ най-радушно чувство, като дань на благодарность.

По-малката часть, но не и по-маловажната отъ тоя циклъ е приносъ на тъй наречения Ловченски Архивъ — сѫщо вече достояние на Архива на Възраждането. Ловченскиятъ Архивъ има първенство надъ всички други наши сбирки, защото е архивъ на нацията — на централния комитетъ на България въ Турско: той е личенъ архивъ на великия Левски. Въ запазването на този архивъ има пръстъ гачели самото провидѣние. Още повече, че сѫдбата го запазила цѣлокупенъ тъй, както го е билъ събралъ непостижимиятъ апостолъ. Малко е трѣбало още, и туй велико за насъ богатство щѣше да мине въ вражески

ржцѣ. И тъй като оня моментъ на спасението на този Архивъ е свързанъ и съ послѣднитѣ минути отъ живота на Апостола. ние ще поспремъ тукъ на него. За случката разказва Д. Пъшковъ, ловченски гражданинъ и до днесъ, и другарь отъ онова врѣме на Левски въ Ловечъ. Прочее, нека приведемъ неговия безизкуственъ разказъ — тъй, както си го е той самичакъ записалъ:

„Никола Цвѣтковъ отъ Ловечъ, който умрѣ прѣзъ 1906 г., ми е разказвалъ слѣдующето: На 25 декемврий 1872 год. Василъ Левски, който се криеше у братовчеда ми Никола Сирковъ Алачътъ въ Дръстене — Ловченска махала —, ми прѣдложи утрѣ ще заминешъ заедно (съ Левски) за Търново, за това да се приготвишъ. Още отъ вечерьта ми даде писмата, които внимателно нарѣдихъ въ самаря на коня, когото ще зема да ѣзда до Търново. Коня бѣше на баща ми. Слѣдъ като приготвихме всичко за пжть, сутрѣньта на 26 декемврий 1872 г. тръгнахме на пжть въ направление по Севлиевското шосе. Азъ се качихъ на коня, а Левски вървеше слѣдъ менъ на 200—300 крачки, прѣоблеченъ въ турски дрѣхи и фесъ — биръ-гютлии потуре съ гайтани. Като стигнахме при Пази мость — около два километра отъ Ловечь — даде сигналъ и азъ спряхъ да го чакамъ. Като мя пристигна, каза ми чакъ тогава, че тжзи вечерь ще спимъ въ Какрина на хапчето, при нашия човѣкъ Христа Латинеца. Слѣдъ това азъ продължихъ пжтя си, а Левски пакъ остана слѣдъ мень на 200—300 крачки и то пѣша вървеше. Като стигнахме на хапчето въ Какрина, Левски поржча на Христа Латинеца да намѣри конь за него съ кирия до Севлиево. [Това хапче е въ срѣдъ селото Какрина, и не на шосето, както пише Захарий Стояновъ и Стоянъ Заимовъ. Хапчето бѣше пасто подъ наемъ отъ комитета за прѣнощуване пжтующитѣ апостоли. Христо Латинеца отъ Ловечъ, бѣше посвятенъ въ дѣлото и добрѣ познаваше Левски и Никола Цвѣтковъ]. Сутрньта рано като попѣха първи петли, Христо Латинеца стана и утиде да търси конь за Левски. Прѣди да се съмне нѣщо около половинъ часъ

или единъ часъ може би да имаше, потропа се на вратата на ханчето. Левски попита кой е? Каза по турски отвори. Левски ми пошепна, прѣдаденъ съмъ. Ти ще казвашъ, че мя непознавашъ, тукъ сме се намѣриле на ханчето. Азъ ще отворя вратата и ще дѣйствувамъ както намѣря за добрѣ, съ оржжие въ ржкж. Въ това врѣме до гдѣто се разговаряхме ниско съ Левски, отъ вънъ се блъска вратата и се чуваше дрънколене на сабли и постоянно викаха отворете. Левски отвори вратата и изведнажъ изгърмя съ леворвера си и полицейската стража се разбѣга и му отвори пжть. Той се хвърли като вихъръ прѣзъ двора на ханчето и когато прѣскачаше плѣтътъ на двора, единъ залпъ изгърмя на него и той овисна на плѣта, моментално стражаритѣ пристигатъ и го натиснаха и вързаха. Той бѣше раненъ въ главата до лѣвото ухо, което не бѣше смъртоносно. Това наблюдавахъ отъ една дупка отъ вжтрѣ на ханчето. Полицейската стража отъ Ловечъ се състоеше отъ старшия полицейски стражаръ Юсеинъ Бошнакъ и 5—6 души младши стражари. Старшийтъ Юсеинъ Бошнакъ бѣше раненъ отъ Левски въ едната ржка. Слѣдъ като вързаха и менъ, докараха ни въ Ловечь. На другиятъ день ни пратиха съ Левски въ Търново. Тамъ прѣстоехме за да ни снематъ показанията само единъ денъ и отъ тамъ ни испратиха прѣзъ Ловечъ въ София, гдѣто като прѣстояхъ около единъ мѣсецъ, пустиха мя отъ затвора, понеже нѣмаше доказателства, че съмъ другаръ на Левски, нито пъкъ имъ доде на умътъ да обискирятъ самаря на коня съ книжата на Левски. Като се завърнахъ дома, намѣрихъ книжата и самаря неповрѣдени, които запазихъ добрѣ.“

Така е, прочее, запазенъ архивътъ. Прѣзъ онова врѣме, Левски търсиха подъ листо. Властьта бѣше открила всичкитѣ му потайни пжтища и скривалища, познаваше псевдонимитѣ, имената, дрехитѣ, портретитѣ му. Героитѣ по обира на Орханийската поща отъ послѣдната есень, пълнѣха софийскитѣ затвори и бѣха съвършено отпаднали духомъ, та развързаха езикъ. Властьта улови всичко, знаеше всичко. Каравеловъ отъ

Букурещъ се опита да заповѣда, революцията да се дигне, и като не успѣ, пращаше писмо слѣдъ писмо, съвѣтваше, увѣщаваше, молѣше великия апостолъ да бѣга, да се спасява, да се отърве баре той. Въ този критически моментъ Левски най-послѣ се рѣшава да напусне полето на борбата и се запжтва за Влашко, но не забравилъ архивата си: тамъ сж смѣткитѣ, тамъ е оправданието за него. Той е трѣбало особено да трепери върху туй оправдание, защото общиятъ крахъ на революционното дѣло бѣше окалилъ всички. А той бѣше чистъ, но пакъ му трѣбаха документитѣ. Тѣ бѣха залогъ за бждащи усилия, за бждащи мечтани подвизи.

Въ 1879 покойни Захарий Стояновъ посѣтилъ Ловечъ. Никола Цвѣтковъ, скроменъ войникъ - стражъ, поставенъ да караули общото добро, прѣдалъ на по-великия отъ себе си, онова, което не е било негово: прѣдалъ го безпрѣкословно. Ако бѣше човѣкъ отъ наши дни, щѣше да се пазари и, безъ друго, щѣше да получи исканото си. Той е сега между мрътвитѣ; вдовицата му бѣдствува. Такива труженици заслужватъ признателность, и народътъ е длъженъ да се погрижи за сѣмействата имъ.

Прочее, Ловченскиятъ Архивъ е билъ съ врѣме прѣданъ въ ржцѣтѣ на покойния Захарий Стояновъ, отъ вдовицата на когото го получихме сега.

Въ прѣдлагания сега циклъ, обаче, не влиза цѣлия Ловченски Архивъ, не влиза даже всичко, записано отъ ржката на Левски. Ние притежаваме записната книжка (портфейла) на апостола, и тя чака своя майсторъ: чака оня майсторъ, който еднажъ за винаги ще установи критична и пълна биография на тоя несравненъ синъ на нашата страна: защото такава биография, за жалость, още не притежаваме. Имаме сжщо редъ разписки и бѣлѣжчици отъ самия него и отъ негови близки и окржжаващи, а всичко туй е цѣнно за насъ и даже твърдѣ цѣнно. То ни обяснява великия човѣкъ отъ най-близо и, разбира се, очаква сжщо своя майсторъ, който ще го оцѣни и използува.

—

Чудно, че Захарий Стояновъ не е използувалъ на врѣмето Ловченския Архивъ. Само нѣкои отъ прѣдлаганитѣ документи сѫ виждали свѣтъ до сега. Такива сѫ напр. писмата на Ив. Драсовъ, публикувани отчасти, въ Биографията на Ботева отъ Захарий Стояновъ. Но ние пакъ ги помѣстихме, защото, сбрани наедно, както сѫ тукъ, тѣ не само че се запълнятъ помежду си, но запълнятъ цѣлия нашъ циклъ.

Това до съдържанието. Нека прибавимъ сега и нѣкои технически обяснения. Градежътъ на сбирки, като тая, има свои подробности. Наредихме документитѣ на отдѣли, по автори и групи. И еднажъ вече тъй разпрѣдѣлени, дадохме имъ тогава и хронологически редъ. Истина е, че съ това разкѫсахме материала. Можехме, напримѣръ, да групираме всички документи подъ обща хронологическа връзка, и да изоставимъ отдѣлитѣ. Тъй щѣхме да имаме нѣщо по-цѣло и по-голѣмо, може би. Но най-вѣрното е, че и едната и другата система не сѫ лишени отъ свои прѣимущества. Въ прѣдлагания видъ, материалътъ е по-угледно разставенъ. Безъ да се губи реда по врѣме въ кой и да било отдѣлъ, улеснява се частичното по отдѣли изучване, както се улеснява и работата на биографа.

За коментариитѣ, съ които сме скрѣпили този или онзи документъ, би имало да кажемъ много, но оставяме свободни рѫцѣ на критиката. Ние сме далечъ, разбира се, отъ всѣка претенция, да считаме тѣзи коментарии за изчерпващи. Въ много отъ писмата, особено на Левски, имаме необяснени мѣста, а срѣщатъ се и непрѣодолими, може би, тъмнини. За да се извърши, обаче, поне възможното (възможното въ даденитѣ намъ условия), изисква се врѣме и срѣдства, съ които не разполагахме за сега. Архива на Възраждането, за жалость, е още кѫсъ — особено на срѣдства. Много отъ споменуванитѣ имена въ писмата ние оставихме безъ обяснения, като маловажни, а други придружихме само съ въпросителна, защото не ни сѫ извѣстни. Трѣбва за всѣко име да се пѫтува,

Може още да прибавимъ, че при всички бѣлѣжки и коментарии, не ни сж въодушевлявали никакви чужди на материята желания; нашата единствена цѣль бѣше да улеснимъ документа по всѣкакъвъ начинъ, за да говори самичъкъ той за себе си.

Изданието на документи, въ такъвъ специаленъ видъ, както го прѣдлагаме ние сега, е нѣщо ново за нашата историческа литература, и само затова би заслужвало да се придружи съ необходимитѣ унжтващи мисли за цѣлитѣ и прѣдназначението си. Въпъ отъ това обаче, изданието е една новость или едно начало и за самия Архивъ на Възраждането. Ето защо, не можемъ и тукъ да минемъ безъ нѣкои неизбѣжни указания.

Архивътъ на Възраждането е самичъкъ още въ млади младини — той е 4-5 годишно дѣло. Въ тоя видъ, изданието на документи, особено на политически документи, би изглеждало прибързано, ако не се диктуваше отъ редъ уважителни обстоятелства и отъ други основателни съображения. Разбира се, ние нѣмаме врѣме да спираме подробно върху това, нито прилича да се извърши то въ единъ прѣдговоръ. Но ако бихме спрѣли и само върху онова, що е най-сжществено, пакъ ще намѣримъ достатъчно оправдание за начинанието. Политическитѣ документи бѣха опасни; всѣкой бързаше да ги опищожи, за да не плаща съ главата си за тѣхъ. Прочее, тѣ сж рѣдкость. И не само това, но тѣ сж и откжслечни, та не обясняватъ единъ други. Най-послѣ, даже отдѣлно земенъ, всѣкой отъ тѣхъ носи тъмноти за себе си: така напр. псевдонимитѣ, прѣмълчанитѣ имена и пр. Ето защо, обяснението на едно и на друго принудени сме да търсимъ отъ доживѣли още дѣйци. Но нали вече и споменахме, тие послѣднитѣ сж май стари и бързатъ да си отиватъ. Ясно е прочее, че и намъ остава само едно: да бързаме и ние.

Наистина, бихме само коментирали документитѣ и да ги оставимъ въ Архива неиздадени: но въ такъвъ случай

убимъ всичкитѣ изгоди на публичната провѣрка. Когато натоящата сбирка дойде въ ржцѣтѣ на всички, които милѣятъ а миналото, много отъ нашитѣ недостатъчни сега обяснения це се допълнятъ, а други, които съвсѣмъ липсватъ, ще дойатъ на мѣстото си. А всичко туй ще стане по-лесно и въ ю-кжсо врѣме съ хилядитѣ екземпляри печатани книги въ ожцѣтѣ на четци и изслѣдователи, отколкото съ потайно скъруцане на перото отъ единъ-двама орачи въ Архива. Защото, уснете напр. тѣзи единъ или двама чиновници да шарятъ зъ България и да ни обдарятъ съ което могатъ — работата це се разточи и ще закуца, или даже тя нѣма и досущъ да е извърши: прѣди всичко ще измратъ хората, докато ги изодимъ. Ония, които сж малко-много запознати съ редъ технически и физически трудности на подобенъ родъ издирвания, це оцѣнятъ най-лесно правотата на заключенията ни.

Нека прибавимъ послѣ, колко подобенъ родъ издания могатъ да насърчатъ научнитѣ дѣйци, пръснати изъ провинцията. Малцина сж ония отъ тѣхъ, които биха имали врѣме а дойдатъ и да се заровятъ за по-дълго врѣме въ Архива. А съ изданието въ ржка, тѣ иматъ почти всичко прѣдъ очи , въоржжени, могатъ смѣло да се пуснатъ въ по-нататъшни здирвания изъ околнитѣ и ближни тѣмъ мѣста. А ето това удно ще ползува и Архива, и нашата тъй още бѣдна история!

И най-послѣ, нека допуснемъ, че колкото повече единъ окументъ старѣе, толкова той и печели. По истина е пакъ, е отъ старинитѣ си той печели само на назарна цѣна. Защото, ъ съдържанието си единъ и сжщъ документъ си остава винаги жция. Дори нѣщо повече: издаденъ още на свое врѣме подкрѣпенъ съ нуждитѣ разяснения отъ съврѣменници, ой би станалъ още повече истински документъ!

Ето сега и нѣкои общи указания за Архива на Възаждането, който съ тая сбирка сега за пръвъ пжть излиза а оповѣсти на обществото своето сжществование. Той е основанъ, както казахме, прѣди 4—5 години. Документитѣ, които

притежава, образуватъ слѣднитѣ отдѣли: училищно дѣло, черковния въпросъ, обществен (еснафски и др. сдружавания) и политически отдѣлъ. Прочее, сбирката, която прѣдлагаме тука, е плодъ на изучвания изъ политическия отдѣлъ на Архива. Вѣрваме, че за въ бждаще Архивътъ ще се сдобие съ работници по всѣкой отдѣлъ и ще обдари книжнината ни съ всестранни учени сбирки. За бждащето на Архива може да се каже още и слѣдното. Въ 1901 комитетътъ „Царь Освободитель" зе рѣшение да издигне единъ „Музей на българското възраждание и освобождение". Това рѣшение е земено подъ върховното прѣдседателство на Негово Царско Височество Княза, прѣдставляванъ тогазъ, по пълномощие, отъ руския въ столицата посланикъ. Прочее, нѣма никакво съмнѣние, че начъртаната цѣль сигурно ще се постигне, и ние ще имаме единъ день Музей на Възраждането. За „одѣлотворение на рѣшението", рѣченията комитетъ изработилъ и специална програма. Членъ 4 отъ тази програма (специално буква *е*) гласи: „Музеятъ на Възраждането ще има отдѣлъ, въ който да сж събрани: цѣлата книжнина на църковната борба и книжнината на пропагандирането между народа идеята за извоюване политическата ни независимость съ оржжие въ ржка. И изобщо всичко, писано и печатано на български или на други езици, и което е имало значение при възраждането на българския народъ, както и портрети, картини и пр. (буква *ж*).

Отъ горното, прочее, слѣдва, че тъй като Архивътъ на Възраждането е именно и проектираната сбирка, то и той за сега не е друго, освѣнъ основа на бждащия Музей на Възраждането. Още повече даже, като съ своитѣ старателни и ранни издирвания, той дава сега прѣдварителната необходима работа, която ще начъртае подробния планъ и ще трасира всички други частности, що неизбѣжно прѣдстои да легнатъ въ основата на бждащия градежъ.

Колкото за важното културно значение на проектирания бждащъ Музей, излишно е, може би, да се говори. Епохата

на възраждането е драгоцѣнность за всички цивилизовани народи, и не може да не бѫде драгоцѣнность и за насъ. Но тукъ се прибавя и особеното му неоцѣнимо значение за нашето настояще, като нация. Старата наша история е откѫсната отъ насъ съ цѣли петь вѣка тъмно робство. И не че тя, поради това, ни е станала съвсѣмъ чужда; но сѐ пакъ е достатъчно отбита отъ насъ, както не е отбита, може би, ни една стара история за никой другъ народъ: тя е почти обща археология за насъ. А сега, привикпала къмъ самостоятеленъ държавенъ животъ, нашата нация, както всички други жизнени нации по свѣта, има нужда отъ поуки, традиции и подвизи: има нужда отъ жива, непосрѣдствена история, — история, завѣтитѣ на която да стигатъ до сърцата и да съгрѣватъ душитѣ ни. Нѣма патриотизмъ, нѣма нация, нѣма народъ безъ скѫпи спомени. Ето защо и смѣло може да се провикнемъ: като не изучваме, като не скѫпимъ Възраждането, кое друго ни остава!

Но специално политическитѣ издания ще хвърлятъ поголѣма свѣтлина отъ цѣнни поуки въ ония тъмнини, които раздиратъ сега за сега новия ни политически животъ. Защото сѐ пакъ, най-послѣ, завѣтитѣ на ония борци отъ Възраждането сѫ завѣти и наши, колкото и да сме ние отишли по-далечъ отъ тѣхъ съ сложнитѣ задачи на нашето врѣме. А тия завѣти сѫ които възпитаватъ и трѣба да възпитаватъ гражданина въ всѣкиго отъ насъ. Нѣма ли ги въ историята, нѣма и ние да ги имаме въ душитѣ си; но и да сѫ въ историята, нѣма да сѫ въ насъ, ако не ги търсимъ, ако не ги тачимъ и не ги въздигаме!

Прочее, както мѣстото на Архива на Възраждането е строго опрѣдѣлено въ бѫдащия Музей, така и неговитѣ културни и обществени задачи сѫ ярко начъртани за историческата книжнина.

София, 1908.

Д. Т. Страшимировъ.

I.

Любенъ Каравеловъ.

1871—1876.

№ 1.

Брате Панайоте! [1])

До сега не сме могле да ти сѫобщимъ нищо положително за голѣмото народно предприятие, защото нѣмахме нищо приготвено. Но като се е вече турила основата за едно добро учреждение на Б. Р. комитети, считаме за пѫрва длѫжность да ти извѣстимъ, че си избранъ за членъ на Б. Р. Ц. К., за тая цѣль ти испращаме единъ уставъ на тоя комитетъ и 50 билети за спомоществувание.

Отъ уставътъ ще познаешъ длѫжностите си. Увѣрени сме, че ще гледашъ съ сичките си сили да дѣйствувашъ за успѣхътъ на тая свѣта работа и трѣба да ти кажеме, че очѣкваме най много отъ твоето сѫдѣйствие.

Нужно би било да се споразумѣеме лично съ тебъ, но ако ти не можешъ да додешъ, то остава за сега да са дописвашъ съ насъ и да са допиташъ за сѣки случай писмено или чрезъ вѣренъ човѣкъ.

Писмата ще ги провождашъ въ два плика, единиятъ вѫтрѣшниятъ съ нашета адреса, а вѫнишниятъ съ адресата на Господина Спиро Костандиновъ, която ще намѣришъ по долу на влашки.

Вѫтришниятъ пликъ ще го напишешъ съ името . . . . Драгомирчо.

Съ сичко, че ще проумѣешъ това отъ уставътъ, но пакъ ти препорѫчаме за пѫрва длѫжность да си таенъ и най въ сичко което се касае до личности.

Инакъ са загубва цѣльта на нашето голѣмо предприятие.

Л. Каравеловъ.
К. Цанковъ.

---

[1]) Панайотъ Хитовъ.

P. S. Билетите ще ти ги проводимъ после, защото човѣка който иди отъ Бѣлградъ бѫрза, а тие не сѫ още готови.[1])

NB. Горната адреса на пликътъ е такѫва:

Domnului Spirò Constandin Comercant

Bucurescĭ.

№ 2.

Брате![2])

Вчера приехъ писмото ти, което са е малко задѫржало некаде си. На Балкански испроводихъ писмата; той ще да дойде скоро въ Букурештъ и тогава ще да видиме що да са прави. Работата вѫрви наредъ. Печатницата още не сѫмъ натѫкмилъ. Много работа имамъ. Пари ще гледамъ да ти испрата по-скоро. Билетите ще бѫдатъ скоро готови. Имай тржпене. Следъ печестина деня ще ти напиша за сичко.

Букурещъ 1871 Септем. 21. Твой братъ Л. Каравеловъ.

№ 3.

Байо Панайоте!

Преди три деня са сѫбрахме между себѣ си и рѣшихме да та повикаме тука: дорде ти не дойдешь, то нищо не може да са работи. Азъ писахъ тамо дека трѣба да та испроводатъ по-скоро. Пари още не сѫмъ можалъ да сѫбера, защото едвамъ тия дни сѫмь захваналъ да работа. Иди при Райчевича въ типографията и кажи му да прибѫрза да ми испрати ония слова, за които му телеграфирахъ и за които му писахъ.

Букурещъ 1871 Октом. 12. Вашъ Л. Каравеловъ.

---

[1]) Това писмо е отъ пролѣтьта 1871 г.
[2]) Пакъ до Панайотъ Хитовъ.

№ 4.

Брате Василе![1])

Данаилъ[2]) ни телеграфира, че са е уловилъ Димитръ заедно съ момцитѣ си, намерили ся у Димитра 50 хил. гроша.

Турското правителство е затворило, и постоянно затваря свѣтътъ, употребете всичкытѣ си сили за да земете отъ турскытѣ ржце затворницитѣ, защото инакъ ще бжде всичко предадено.

1872 окт. 30. Здравейте Вашь
Бако Бакаловъ бучуковлу.

П. П. Ако Турцитѣ глѣдатъ на тая работа като на хаидушка, то не ще трѣбва да ся нападатъ пжтницитѣ.

Сжщий.

№ 5.

Брате Василе!

По прѣди ти писахме и подканяхме на подвигъ, но нѣка(къ) си опипомъ. Сега ти обаждаме, че обстоятелства-та извикувать безъ друго коражъ отъ наша страна и подигание на революция; причинитѣ, кои-то и ти можешъ да познавашь, не щемъ да ти ги расказваме, а обаждаме ти само, че трѣбва да сж вжрви на бой безъ да губимь ни минута. На сички-тѣ тадявашни юнаци са писа и щжть да заминать отъ срѣща, и надѣваме са за помощь отъ Сърбія и Черна-Гора.[3])

1872 Кара Мустафа.
Ноемвр. 2-ий. Бучукоолу.

---

[1]) Василъ Левски.

[2]) Данаилъ Хр. Поповъ отъ Т. Магурели.

[3]) Това писмо е запазено въ два прѣписа: копие съ ржката на Д. Хр. Поповъ, отъ Т. Магурели, което е намѣрило Левски въ България и е било запазено въ Ловченския архивъ; и прѣписъ отъ сжщото копие, извършенъ по настояването на самия Левски въ Стара-Загора, и изпратенъ въ Сливенъ съ наставление да дадатъ отрицателенъ отговоръ Каравелову. Оригинала трѣба да е въ ржцѣтѣ на Д. Хр. Поповъ, живущъ още въ Т.-Магурели. Врѣмената бѣха много лоши и Каравеловъ не е знаялъ, дѣ ще намѣри Левски и пратилъ писмото въ Т.-Магурели, а оттукъ, поради сжщата несигурность, изпратили на Левски само копие.

№ 6.

Брате Георги! [1])

въ Гюргево

Всичко, което усигуряваше една пълна бѫдѫща революция, са е оловило: писма, устави, окрѫжници и пр. всичко е въ турски рѫце.

Едно нѣщо само ни остая: то сѫ нѣколко хиляди юнаци, които имаме въ Бѫлгария. Но като сѫ хванати нѣколцина отъ тѣхъ, то сѫ зеле да откриватъ и прѣдаватъ на Турците своите другаре. Съ тоя начинъ неприятелятъ ще извѫрже сичките и ще ги кара кѫдѣто иска като овце.

Ако наши отъ тука не минатъ и не дигнатъ народатъ, който е отчасти готовъ, но безъ заповѣдь не смѣе нищо да направи, то нашите неприятели ще мѫчатъ, ще сѫдатъ и наказуватъ свѣтатъ не като политически прѣстѫпници, а като прости хайдуци.

Това е едно нещастие, но има и други още двѣ: второто е че ние на всегда загубваме довѣрието на народатъ, кой веке не можемъ на никакъвъ начинъ да вкараме въ революция; третото е, че Европа не ще да земе никакво участие въ разглеждането на сѫдатъ на толкова си нещастни родолюбци и ще мисли че ние сме далѣче отъ да бѫдеме способни за граждански права, и тогава ето ти Бѫлгарската работа искарана пакъ проста, а Бѫлгарете мѫчени до неизвѣстенъ степенъ.

За да не бѫде сичко това така, то трѣба да се подигне народътъ и да покаже колко годѣ негодование къмъ прѣзрителниятъ си тиранинъ.

Въ 1867 и 68 Българското оружие са прослави чрѣзъ малцина юнаци и безъ народното сѫчювствие. Но сега, когато почти въ цѣла Бѫлгария сѫществуватъ комитети, роботата ще е много по силна, по велика.

За това, брате, вие безъ да губите ни минута, сѫбирайте колкото можете повече дружина и минувайте отсрѣща да дигнете народатъ срѣщу сегашните прислѣдувания и да избавите страждущите.

---

[1]) Навѣрно, Д. Горовъ.

Сѫщото писахме и на Лѫвски. Той не е паднѫлъ въ неприятелски рѫце. Здравейте!

Вашъ

1872 Кара-Мустафа.

Ноемврія 2.

П. П. Приключеното часъ по-напрѣдъ испроводете споредъ надписатъ.

№ 7.

Байо Крѫджала Мустафа.[1])

Писмото ти и телеграмата приехме. Ще ти опиша сега нѣкой и други извѣстия, които приехме прѣзъ тия дни за отсрѣщните работи. Преди единъ месѣцъ приехме едно писмо отъ Т. Магурели, въ което ни извѣстяваха, за обиранието на турската поща подъ предводителството на Общия и сѐ тогава ни пишеха, че Общия ще доде при насъ; подиръ малко врѣме слѣдъ това, приехме друго писмо отъ Т. П.[2]) съ очилата, въ което ни извѣстява, че той съ други двама още, единъ помакъ и единъ бѫлгаринъ, ся проводени съ мисия отъ тамошниятъ каймакаминъ за да издиратъ злодѣйцити на това дѣло така сѫщо и дано съ тоя случай да хванатъ нѣкой комита. Т. П. или Мирчо съ очилата ни разказа, че преди да тръгне съ тая мисия той обявилъ на тамошните Ч. К. Като тръгналъ той ходилъ въ Т. Магурели, Крайово, Бекетъ, Питещъ и др. а най послѣ пристигналъ и тука, но само съ единиятъ си другаръ, бѫлгаринътъ, защото помакътъ пѣмалъ вече пари и тия го испратиле до Д. П. въ Т. Магурели, та като са вѫрнатъ да си ходатъ наедно. Тука Мирчо ни разказа за мисията съ която е пратенъ и че планътъ за да са обере пощата билъ скроенъ у него. — Но следъ два дни подиръ неговото дохождание приехме писма и депеши въ които ни писаха, че Общиятъ е уловенъ и че него го е предалъ нѣкои си Стоянъ Шунтовъ, който билъ затворенъ въ тѫмницата по сѫмнение и който билъ принуденъ да каже отъ тѣжки мѫки (така говори писмото). Тоя Стоянъ Шунтовъ билъ облѣкалъ Общия съ селски

---

[1]) Левски.

[2]) Т. Пѣевъ, учитель въ Етрополе и съучастникъ въ обира на пощата.

дрѣхи и го билъ испратилъ, но сѣтне наедно съсъ заптиетата отиватъ и олавятъ Общия въ нѣкоя си кржчмж. Сега за сега Мирчо казва, че Общия билъ главниятъ дѣецъ за да се обере пощата; каква е работата не знаемъ. Се въ писмата ни явяваха, че много наши хора отъ Тетевенъ, Лввечъ, София и Орханието сж изловени и че почти сичките наши работи са открити, тогава ние ви писахме едно писмо на което сждржанието вече знайте. Мирчо е тука и ще седи до тогава до дѣто не са види каква е работата, единиятъ неговъ другаръ. бжлгаринътъ казва че отишелъ въ Слатина при нѣкои си свои познайници, а помакътъ който билъ отишелъ въ Т. М(агурели) прѣминалъ отъ срѣща подиръ като чакалъ нѣколко врѣме другарите си.

Тия дни дохаждаха и нѣкои си Турци отъ Русчукъ, за които се говори въ едно писмо отъ Русчукъ, че имале мисия да откриватъ нѣкои си комитети и да зематъ нѣкои личности отъ тука, сега тие са заминале за Браила и Галацъ. Ти ни пишише, че нѣма съ кого да работишъ, Фердинандъ замина отъ срѣща, трѣба вече да са е срѣщналъ съ тебѣ, той е добро момче.

Ти трѣбва да имашъ вече извѣстие за тая работа, ще видишъ какво трѣбва да се прави, ще пишешъ и намъ, ако си разбралъ нѣщо по точно, какъ стой работата и какъвъ редъ трѣба да се земе за напредъ. Ние никога не сме писале да додишъ, но ако мислишъ, че трѣба да са видишъ съ насъ, то доди, но както и да е, ако не сега скоро, то до пролетъ трѣба да доденъ за да са рѣши нѣщо за започванието.

Букурещъ Л. Куручешмелж.
13 Ноемврий 1872.

№ 8.

Байо Панайоте!

Днеска ма вика г. Цукелъ и каза ми, че вие сте са отказале отъ своята книга[1]) и че сте свалили сичката кривица на мене. Берекятъ версжнъ. Каза ми още, че вие сте му казале, че ще да напишете брошура, съ която ще да докажете, че

[1]) Запискитѣ на Панайотъ Хитова: „Моето пътуване по Стара Планина", издадени подъ редакцията на Л. Каравеловъ.

азъ сѫмъ злоупотрѣбилъ и рѫкописатъ ви и че вие се отказвате отъ сѣка отвѣтственность. Това е за мене тржрде тѣжко, защото азъ не сѫмъ заслужилъ подобно нѣщо. Азъ сѫмъ готовъ да зема книгата отгоре си; но за васъ ще бѫде срамота. Мжнзовъ печата вече брошурата си и ще да подпише името си. Вардете са да не попаднете въ по-голѣма отговорность. Азъ сѫмъ дѫлженъ да защищавамъ честьта си. Явете ми, признавате ли книгата си или не? Явете ми така сѫщо трѣба ли да отговарямъ Мжнзову или не?

Букурещъ 1873 Маия 29. Вашъ Каравеловъ.

P . . S . . Изъ България нѣма ни бѣло ни черно. Какво да правиме съ законите? можеме ли да събереме нѣкоя помощь?

№ 9.

Бано Панаиоте!

Господинътъ Сава ще да ви разкажѐ сичко, щото са вѫрши по нашите мѣста, слѣдователно азъ не трѣба нищо да ви разказвамъ. Какво да правиме съ законите? Има ли нѣкоя помощь? Наесень азъ ще да напусна сичко и ще да се прѣсела въ Бѣлградъ.

Букурещъ 1873 Юлия 16. Твой Л. Каравеловъ.

№ 10.

Бано Панаиоте!

Законите струватъ 25 жжлтици. Сѫбралъ съмъ 80 франга. Есапи колкото искашъ. Трѣба да напечатаме 500 парчета. Ако напечатаме само сто и петдесетъ, то сѣка книга ще да чини по 2 франга. Мжнзовата критика не е още излѣзла. Наесень азъ трѣба да си тѫрса нѣкое мѣсто. Прибѫрзаите да сѫберете помощь за законите, за да могатъ да излѣзатъ до Августа.[1])

Л. Каравеловъ.

---

[1]) Това писмо е безъ дата. Споредъ съдържанието си, трѣба да е писано прѣзъ втората половина на юлия 1873, слѣдъ прѣдидущето писмо.

№ 11.

Байо Панайоте!

За законите сѫмъ сѫбралъ до сега 180 франга, т. е. 15 жѫлтици. Трѣбатъ още 10 или 12 жѫлтици. Ако се намѣратъ и тие, по добро; а ако са не намѣратъ, то здраве да е. Рѣшително сѫмъ дѫлженъ да напусна, защото не мога да седа гладенъ. Типографията ще продамъ, за да заплата дѫлгътъ си на бѣлградската печатница, който са сѫстои отъ 102 жѫлтици. Бѫди ми здравъ. Поздравлява та Ната.[1])

Л. Каравеловъ.

№ 12.

Бук. 1873
Септе. 9.

Баио Панаиоте!

Получихъ писмата ви. Азъ са рѣшавамъ да остана до напролѣть, но и вие трѣба да помогните колкото са може, защото друго яче са не може. Помощь ми са испроводиле само изъ Слатина. Книгата (запискитѣ) ще да излѣзатъ до недѣля. Ако да би ималъ пари, то одавна би излѣзла. Сега за сега ми е най-потрѣбна помощь, защото са свършва годината. Иванъ (изъ Т. Северинъ) билъ голѣмо магаре. Тоя господинъ не само, че неще да плати за вѣстникътъ, но съвѣтва и другите да не плащатъ. Чѣкамъ отговорътъ ви. Книги ще да ви прата. Слѣдъ нѣколко дена ще да ти пиша пространно.

Л. Каравеловъ.

№ 13.

Букурещь, 12. ок. 1873.

Байо Панайоте!

Азъ са рѣшихъ вече да продължавамъ вѣстникътъ. До недѣля ще да излѣзе пѫрвиятъ брой. Четованието излѣзе.

---

[1]) Безъ дата. Отнася се кѫдѣ края на Августъ или началото на Септемврий 1873.

Изпроваждамъ ти 25 парчета. Поговори съ Панта и испроводи го при мене. Дай му петь жълтици за пжть. Стигатъ му. Азъ мисля да продамъ кжщата. За какво ми е? Поговори съ Настаса и извѣсти ма за неговото мнѣние за тия работи. Пиши ми по-чѣсто. И отъ Т. Северинъ ми испроводиха 25 франга за законитѣ. Събралъ сжмъ 211 франга. Трѣбатъ още 7 австр.[1]) Азъ мисла, че законите трѣбва да са продаватъ, за да са извадатъ пари и за втората книга, т. е. за „Пешачките правила". Отговори ми и за това. Ти казвашъ, че мислишъ да доидешъ въ Букурещъ. Това е твърде добро. Азъ не мога тука сами. Бжди здравъ.

Л. Каравеловъ.

№ 14.

Байо Панайоте!

Това момченце иска да се учи. Дай му добаръ съвѣтъ и настани го. Той има малко парици. Пиши ми. Азъ продавамъ вече печатницата. На есень съмъ въ България. Бжди здравъ и живъ. Сжбери парите отъ прономератите.

Букурещь 1874. Твой Л. Каравеловъ.
Юния 2.

Нѣкои билети дай Настасу. Отъ Розена той са обѣща да земе парите. Пиши ми какво направихте.

№ 15.

Букурещъ, 24 Мартъ 1876.

Господине Хр. Македонски,

въ Браила.

Приключамъ ви тукъ единъ пашапортъ. Нуждно е да дойдете вий тукъ въ града ни, та и побързайте да дойдете по-скоро.

Поздравлявами ви и сми

Ваши
Л. Каравеловъ.

---

[1]) Австрийски жълтици (монцове отъ 12 франка).

II.

Василъ Левски.

1869—1872.

№ 1.

Азъ вчѣра пріехъ писмо отъ фил. тт.[1]) отъ одеса който ми разказва че тамо ся отворило правителственно училище и ся приематъ дѣца и Българчета отъ 14 до 18 години, които сѫ изучатъ излазятъ офицери, само трѣбва да иматъ срѣдство за да иматъ най малко по 1 или 1½ м-ца[2]) на мѣсецъ отъ родителитѣ си за потрѣбни негови разноски и когато излѣзе свършенъ да има пари за да си купи дрѣхи офицерски и послѣ правителството ще му дава заплата мѣсечнѫ по . . . рубли и ще бѫде свободенъ да отиде гдѣто и въ което мѣсто ще на службѫ отъ както си свърши термена къмто правителството отъ петь години. Очаквамъ колкото по-скоро вашъ отговоръ и съмь Вашъ като братъ

Хаджи Ахмедъ сарѫ чизмели Кѫрмѫзѫ.[3])

№ 2.

Въ едно-дружній ми Брате Филипе! Въ Одеса.

съчювствоваме ви гдѣто ни подаватѣ рѫкѫ отъ тамъ та да работимъ въ едно! Богъ нѣка е напрѣдъ и имѣ Българско да е Войвода.

Сами? или съ нѣкой поще родо-любиви Българи, предлагате ни въ писмото си, тія двѣ главни предложенія? т. е. подписи отъ всичко Българско, и печати за захващание на

---

[1]) Филипъ Тотю.

[2]) Минца.

[3]) (Шифрофано писмо, дешифрирано и прѣписано отъ П. Платнаровъ, оригиналътъ не е у насъ. Самиятъ шифрованъ текстъ носи дата: 10 февруарий 1871, Никополъ. Навѣрно, писмото е било написано въ нѣколко екземпляри и разпратено на разни страни).

революцiята зимно, или лѣтно врѣме. въ тiя двѣ главни предложенiя, са намъ въ Българско животъ или гробъ. за първото, което вiй ни предлагате и искате го поскоро, та чрѣзъ П. М. Тошкова, да помолите Негово високо императорско величество за помощь, на което сме увѣрени че безъ друго ще ни помогне? дай Боже да помогни и да подпиши баръ за нашата р е п у б л и к а; ако тѣхните републиканци гони и наказва до смьрть въ окната. Брате! тукъ за тоя ми предметъ да ни падате въ съмнѣнiе че азъ противостоя на мнението ви? Не! нъ нѣма и да ви отговарямъ, до като са незабѣлежать именно коиса, и отдеса, тамкашнитѣ ни родолюбци, които даватъ гласъ за тоя най деликатъ и важенъ предметъ; които е като центръ на всичкитѣ други нарѣдби; щото като са предложи, води всичкитѣ и други слѣдъ себѣ. и въ ржцете сми на преглѣдачатъ.

Брате! нiй не отказваме помощьта и отъ гяволътъ? но имаме си предначертание, за това и вiй пребѫрзайтѣ както ви пиша по горе, та да прибьрзаме и нiй къмъ васъ съ нашето мнение. Ако ли никой не подпиши както казваме и останишъ ти сами? тогава има пакъ какво да приказваме.

сега ида за вторiятъ ни предметъ, който нее да ся рѣши мѣжду тебѣ и менѣ; а остая за подирнiятъ денъ да ся рѣши по винегласие отъ Б. Р. Ц. К. въ Българiя съ васъ заедно; зиме или лѣте.

въ първото си писмо дадохъ мнението си, че трѣбва зимно врѣме? Като съмъ убѣдень твърдо за мене си, присмѣтвали сме и тукъ таме прѣдъ нѣколко нощe наши по разумни и казвали са истинна тогава е врѣме, нъ пакъ не смѣемъ рѣшително да кажемъ ако и да сме убѣдени, че тогава е спасѣнието ни. защото губи значението си, Централнiйтъ ни комитетъ, който трѣбва да подпишни. пакъ азъ въ първото си писмо дето изрѣкохъ на вазъ е срѣщу писмото ви на Г-нь Нованица Пишмиша[1]) въ Т. Могорели въ което излагате да принесете триите хиляди пушки изъ одеса въ влашко, че да премините прѣзъ лѣтото за въ Балканътъ? Праволие да рѣшавате сами като знаете че и въ Българско са работи? мисла не! ето сега ми казвате въ писмото си, че сте дохождали въ разговоръ съ нѣкой си родолюбиви Българи и на въпросътъ ви отговаряли; защо въ 67 и 68-мо не зеха Бъл-

---

[1]) Иваница Данчевъ.

гаритѣ участие съ четитѣ? ето че тѣ останвать си глупави на това питание, а Българитѣ много хубаво направиха че са неизмамиха подиръ четитѣ; защото на четитѣ обязанность-та бѣше не да бунать народътъ но да свикватъ отъ градоветѣ и селата умни хора и да имъ показватъ какъ трѣбва да ся приготвятъ, че като имъ ся даде знакъ за революція, да бждѫтъ всички готови? това Брате филипе, ако си забравилъ да имъ кажишъ на горнитѣ господиновци, то азъ имамъ и законътъ въ назвата си отъ 67-мо[1]) а и сичкитѣ войводи испълниха ли както имъ налагаше законътъ! то не ние за сега работата да говоримъ а искамъ да докажа на горнитѣ ни родолюбци, че Българитѣ ако бѣха са повлѣкли слѣдъ четитѣ, щѣха да принесатъ полза на рускіятъ царъ, пѫкъ за тѣхъ си, щѣха да изгубатъ най-добритѣ си юнаци, на кои въ рѫцете стои Българската свобода, пакъ тогава пѣка отсвирюва България, чакъ до единъ вѣкъ иоще. Това така доказвамъ на нашитѣ родолюбци щото да престанатъ отъ онія бѫрбореніята. съ фактъ имамъ да докажя, че съ руски агенти сѫмъ ималъ да работа безъ да знамъ въ 69-то препорѫчанъ единіятъ отъ одескитѣ Българи за добъръ помощникъ на Българитѣ; пѫкъ не излезе така? уловихму нѣколко шарлатанлѫци и хаиде отъ гдѣто е дошелъ. Коги стане за нуждно, казащаго съ сичкитѣ му работи. Цѣли сме изгорѣли отъ парине, и пакъ не знаемъ да духаме??

Брате Филипе! чакамъ на това писмо отговорътъ ви, че тогава ще са разберемъ какъ и какво ще работимъ.

Пріими искренното ми поздравлѣние и оставямъ до край съ вазъ, за свобода чиста или смьрть.

1871. апр. 18. В. Львскій.

№ 3.

Калеко Иване! и Вія Петре, и Христіо! Въ Карлово.[2])

Не само до васъ е! и на по долнѫ рѫкѫ, по възможность. Не намъ! нъ за Васъ, и Вашитѣ Деца! ще дадетѣ за всегда.

---

[1]) Законъ за четитѣ отъ Раковски.

[2]) Това писмо притежаваме въ нѣколко екземпляри сѐ отъ рѫката на Левски. Даваме отпечатъци отъ двѣ, като различни въ стилизацията. Вторіятъ екземпляръ носи и дата 10 май, 1871. То е допълнение на печатното окрѫжно на Ц. Р. К. отъ мартъ 1871 съ заплашителенъ характеръ за пари.

За всичко каквото ще видити надоло, няма си приликата, и срамота віе да ви са говори.

Вія тукъ стѣ най назадъ отъ сичкити други градове, и отъ помногото прости села въ Българско, отъ нашите общи и най Святи работи за чіовѣкатъ, отъ както го е създала природата, чякъ до смьрть, да му бѫди едничката грижѫ, има и Благословѣнието отъ Бога, да бѫде господаръ съсъ всичкити си права, отъ когото му са налага и първата длъжность да мисли за народатси! да го изводѭ кѫмъ даденіятму пѫть, ако е той налегнатъ отъ други, каквото смѣ нія Българити най тѣшко, и най гнусно налѣгнати отъ проклѣтіятъ Агарянецъ.

На кого ли капатъ тія кръвави сиротински сьлзи! дето са лежѫтъ секи денъ предъ Бога, да ги избави отъ мрьснити ржце, които имъ грабѭтъ секи денъ изъ устата хлябатъ, и мрьть одглади! турчѭтъ децата имъ, безчестатъ помладити, и дъщерите имъ! . . . Тія невинни ни сѫ ли наши Братія и сестри! вій чіорбаджійти ни сте ли причината да стои това безаконо, и проклѣто зрѣлище намъ! Кому ли другиму има да са надяватъ! кой ли неиска да ги грабни и да му робуватъ во вѣки! дали кръвавите имъ сьлзи са нилежѫтъ на нашитѣ глави чрѣзъ Бога! ако ній тѣхнитѣ Братія и Бащи ни скочимъ да пролѣемъ капка кръвъ, да избавимъ майкити си жените си, сестритеси, и децатаси! нисмели ній тѣхни Братія, и Бащи, на които ще оставимъ вѣчень помень, пѫкъ тій на насъ, щѫтни вдигатъ Паметници, щѫтни забѣлежѫтъ въ Исторіятѫ, като ній и давами и новъ вѣкъ; щѫтни поминуватъ по сичкити черкви въ Българско, до кѫтто трае името Българинъ; защото ній ще скѫсами веригити на Българія, и ще извадимъ Народа съ Благословеніето Божіе отъ Ада, въ рай: всичкити Народи казвамъ! ще живѣѭтъ равноправно съ Българинатъ подъ едни чисти Святи закони както е дадено за чіовѣкатъ да живее отъ Бога, така ще бѫде въ нашѭ Българія и за турчинатъ, и за чифутинатъ, и пр. Само ако признае законити равно съ Българинатъ. Народатъ и вярата имъ ни гонимъ, а Царятъ и неговити закони (Правителството): въ Българско ни ще има Царъ, а Народно управление, и секиму своето; секи ще си служи по вярата си, и по законно ще са сѫди, както Българинатъ, и турчинатъ, и пр. (Св(ята) и Чиста Република).

Тукъ като ви показвамъ твърде мжничко отъ Предначертанието ни отъ Привременното ни Правителство въ Българско, остава ни да ви свьршимъ чякъ като ви видимъ за колко пари ще уценити горе-казаніятми животъ вамъ умному мало давлееть.

Казахъ ви по-горе какво чіорбаджійти спиратъ живота на сичкіятъ Народъ; забелязано е отъ памти вѣка, какво такова нѣщо да са извьрши, стои въ ржцети на младити, и въ парити на чіорбаджійти! така са и правили сичкити народи, така щемъ и нія. нжкъ сичко да са удьржи тайно, стои въ ржцети на чіорбаджійти! и то ако сж хора! и приематъ на драго сьрце това свято дѣло, нія ще имъ кажимъ по кой пжть да вьрвжтъ па макаръ каквито щжтъ средства нѣка употребяватъ непріятелити ни.

Въ чіорбаджійти казвамъ стои тишината на сичкіятъ народъ! глѣдайтѣ, чи ще бждитѣ отговорни и предъ народа, и предъ Бога; близо е времето. и въ Евангелието нали казва: чіовѣче! тряба да работимъ зарадъ народа си и сичко да жертвувами за него, тамсамъ и асъ! ако ти умрешъ, нали асъ за тебе са распнжхъ! Глѣдай сега Пріятелю и Брате. ако щешъ да си чіовѣкъ и христіянинъ, ти щешъ разбирешъ отъ малкото ни думи, и ще дадешъ каквото ти са иска отъ Превременното ни Правителство. по узначеніятъ денъ, и отъ тогава са забелязвашъ нашъ Братъ. Ако вія неискатѣ да знайтѣ нищо отъ това каквото ти са казва, то глѣдайтѣ въ печятаното ви,[1]) какво ще срешнитѣ.

Сега, и за секи пжть ви свьршіовами, защото само съ васъ нинiе работата! десеть години става отъ както ви чяками, и жертва на бесила давами, и въ Діяръ-бекиръ, сяка година пращаме, само и само за васъ чіорбаджійти, да са земяхти за умъ и разумъ, и да свьршжхти това, за което ви карами днесь! да сти го приготвили отъ оддавна, като и сами разбирати чи безъ пари са ниможе! па да додіжхти вія насъ да търситѣ, а не нія васъ! защото единъ чистонароденъ юнакъ, сто чіорбаджій ни можжтъ да го откупатъ; пжкъ ній дадохми, и давами таквисъ жьртви іоще за чіорбаджиски кефъ! и пакса ни сазиматѣ, нъ іоще глѣдате на тѣхъ хладно-кръвно, и наричяте ги чжпкжни???... пжкъ глѣдай чудо! отъ казаните

[1]) Печатното окржжно отъ мартъ 1871 г.

ви чянкжни колкото мрьть по много ставатъ, отъ колкото страдатъ по много са распалжтъ, и зелисаса за други умъ, на!... както виждате, повече щжть мрьтъ нъ работа щжтъ свьршжтъ.

Чякахме ви, да усетити горѣщити сълзи на бедніятни народъ който е вѣче въ крайно тегло, то не! вія му пійти іоще кръвтж и предавате гу на мрьсніять мжчитель. Решили смиса: или да ви събиремъ, или да ви поразимъ! и то въ едно обикаляне, както ви белѣжж по горе. Ето: Опрѣдѣлж ви са, въ петь дена да намѣрити подъ какжвто вѣче начинъ таж сума 150 лири турски. Стотяхъ, вія, трійситтяхъ, по голѣміятви синь, двадесяттяхъ по малкіятъ. и тія пари да ги имашъ въ назвата си, че дето, и когато ви намѣри нашъ чіовѣкъ съсъ сжщіятъ знакъ който е въ печатаното ви писмо отъ привременното ни пра(вителство) ще му дадете парити и послѣ единъ день ще ви са даде расписката; или ще са повикатѣ заедно съ парити дето? и тамъ ще ви са даде расписката споредъ печятаното ви съ печятатъ, пжкъ сжщото, ще го земимъ назадъ, споредъ както ще ви са кажи!...

Ето: ако дадети повѣче отъ колкото ви са искатъ, ще си купити по голямъ животъ, който сега са продава!!! утри не! и милиони да давашъ. Ще глѣдаме какви ще ни са покажитѣ!... както щети, или сто и недесетьтѣ лири ще ви бждатъ по мили, или вѣченъ животъ съсъ сичката ви фамилія.

Одриденіятъ за Вассжмъ В. Левскій.

Дано доброволно испълнитѣ гореказанпити, и тогава ще са разговоримъ лично за много!... и отъ дето ще разбирети, какво горнжтж сумма е нищо, при което ви сжмъ испичелжлъ два пжти, (животатъ на сички ви) отъ ненародни!

Всичко тайно ще дьржити! да ни кажитѣ еди кой си міе добръ пріятель! имаме забелязанъ за недобръ кжмъ нашитѣ работи. Вашъ пріятель е Пьрвій! щего узнайте като стани на прахъ и пепель; по длъжность, краянъ отговоръ ще чякаме, срѣщу печятатни.[1])

[1]) Въ друго копие отъ сжщото писмо, безъ адресъ и дата и пакъ отъ ржката на Левски и прибавено още: „Подписитѣ ни ще видите въ печатаното Ви. Тамъ е и датата". — Тукъ, подъ „подписи", трѣба да се разбере печата на революционния комитетъ, а не име, защото никое печатно окржжно на комитета не носи какъвъ и да било подписъ.

№ 4.

Г-не! Ганчіо Милювъ, Въ Карлово.

Не само до Васъ е! нъ, и до по долня ржкж по възможность . . . не намъ! нъ, за Васъ и за Вашитѣ деца, и за нашето Отечество! ще дадетѣ за всѣгда.

За всичко каквото ще видитѣ на доло, няма си приликата, и мѣстото, и срамота Віе да Ви ся говори.

Вія тука стѣ най назадъ отъ всичкити други градовѣ, и отъ по многото села въ Българско, отъ нашитѣ общи и най святи! работи за чіовѣкътъ, както го е създала природатж, чякъ до смърть, да му бжди едничкатж грижж, има и Благословѣніето отъ Бога, да бждѣ Господаръ съ всичкити си права! отъ когото му са налага и прьвата длъжность, да мисли за народатси! да го извадж къмъ даденіятъ му пжть, ако е той налѣгнатъ отъ други, каквото смѣ нія Българитѣ, най тѣжко, и най гнуснаво налѣгнати отъ проклѣтіятъ Агарянецъ! и търпимъ сѣки день мжки и гнусоти най противни на чіовѣчеството, и на свободатж на съвѣстьтж!!! която сѣга прѣодолѣ и прѣодолява.

На кои ли капатъ тія сиротински кръвави сълзи? дѣто ся лѣятъ сѣки день прѣдъ Бога, да ги избави отъ мръснити ржцѣ! които имъ грабжтъ секи день изъ устата хлябатъ! и мрътъ отглади. Турчжтъ децата имъ! — безчестатъ по младити, и дъщерите имъ!!! тия невинни, ни сж ли наши Братія и сестри!? . . или защо така? . . . мислитѣ ли че ній остажмѣ невинни въ това?! не! . . . никакъ! . . . ній; . . . и най много Вій чіорбаджійтѣ ни стѣ ли причинатж да стои това беззаконно! и проклѣто! зрѣлище прѣдъ насъ!? комули другиму има да са надявятъ горкитѣ!? . . . кой ли не иска да ги грабни и да му робуватъ во вѣки! . . . дали кървавитѣ имъ сълзи ся ни лѣжтъ прѣдъ Бога на нашитѣ глави!? . . . Ако ній тѣхнитѣ братия, и Бащи не скочимъ и да пролѣемъ капкж кръвъ, да избавимъ майкитѣ си, женитѣ си, сестритѣ си, и дѣцата си! кой ли другъ ще!? . . . несмѣ ли нія тѣхни братія и Бащи, на които ще оставимъ вѣченъ помѣнъ! като пролѣемъ капкж кръвъ за тѣхното избавлѣніе!? . . . пжкъ тій намъ, не щжтли да вдигатъ памѣтници!? . . . нещжтъ ли ни забѣляжжтъ въ исторіятж, която ній въскръсявамѣ, ній даваме новъ вѣкъ!? . . .

не щжтли да ни помѣнуватъ по всичкити черкви въ Българско, до кжто трае имѣто Българинъ!? — затова гдѣто ній ще скжсжмѣ вернгитѣ на Българія, и ще извадимъ народатъ, съ Благословѣніето Божіе, отъ Ада, въ Рай!? . . . не ще бждѣ така въ пашж Българія, както е въ турско село . . . Всичкитѣ народи, въ неж щжтъ живѣжтъ подъ едни чисти и святи! закони, както е дадено отъ Бога да живѣе чіовѣкжтъ; и за Турчинжтъ, и за Еврѣинжтъ, и пр. каквито сж, за всичкити еднакво ще е, само ако принознаижтъ законити равно съ Българинжтъ. Така ще е въ пашж Българія! . . . ній не гонимъ Турскиятъ народъ ни вярата му: а царятъ и неговитѣ закони (съ една дума Т(урското) правителство) което варварски владѣе, не само насъ но и самій Турчинъ.

Въ Българско не ще има царъ, а „народно управлѣніе“ и „сѣкиму своето“ Сѣки ще си служи по вяржтж, и законно, ще сж сжди както Българинжтъ, така и Турчинжтъ, и пр. Свобода, и чиста Република.

Тукъ като Ви показваме твърдѣ мжничко отъ предначъртаніето ни отъ приврѣменното ни Правителство въ Българско, остава ни да Ви свъринимъ чякъ като Ви видимъ за колко пари ще уцѣнитѣ горѣказанніятъ ни Вамъ животъ. „Умному мало довлѣетъ“.

Казахме Ви по горѣ какво чіорбаржійтѣ спиратъ животжтъ на всичкіятъ народъ; забѣлязаное отъ пантивѣка, какво такова нящо да сж извърши стои въ ржцѣти на младитѣ, и въ парити на чіорбаджійтѣ! така сж и правили народити, тека щемъ и нія . . . нжкъ сичко да сж удържи тайно, стои въ ржцѣтѣ на чіорбаджійтѣ и тѣ ако сж хора, и пріематъ на друго-сърцѣ това св. дѣло! нія ще имъ кажимъ по кой нжтъ тряба да вървжтъ, на макаръ каквито щжтъ срѣдства нѣка употреблятъ непріятелитѣ ни. Въ чіорбаджійтѣ казваме стои тиинжтж на сичкіятъ народъ? гледайтѣ чи ще бждитѣ отговорни и прѣдъ Народа, и прѣдъ Бога; близо е врѣмето. И въ Евангеліето нали казва; чіовѣче! тряба да работишъ за народатси до смърть, и сичко да жъртвуваишъ занѣго, тамъ сжмъ и Азъ! ако ти умрѣишъ, нали и Азъ за тебѣ ся распижхъ! . . . Глѣдайтѣ сѣга Пріятели и Братія! ако щети да стѣ чіовѣци, и христіяни, Вій ще разбиретѣ отъ малкото ни думи, и ще дадетѣ каквото ви се иска, отъ Приврѣменното ни Правителство, по узначеніятъ день, и отъ тогава ся забѣлязватѣ наши Братія.

Ако ли Вія неискатѣ и да чуйтѣ отъ това каквото Ви сѫ казва, то ще глѣдатѣ!!! и тамъ ще свършитѣ, Вія съ насъ, и ния съ Васъ.

Сѣга, и сѣки пѫть Ви свършваме, защото само съ Васъ работата ни ніе! дѣсеть години става отъ какъ Ви чякамѣ, и жъртва на бесила давахмѣ, и въ Дияръ Бекиръ сяка годинѫ пращамѣ, само и само за Васъ Богатитѣ, да ся земяхтѣ за умъ и разумъ и да свършяхтѣ това, за което Ви караме днесъ! Да стѣ го приготвили отъ оддавна, като и сами разбиратѣ че безъ пари ся не върши! па да додьжхтѣ Вія насъ да търситѣ, а не нія Васъ! защото единъ чисто народенъ юнакъ, сто чіорбаджій не можьтъ да го откупятъ; пѫкъ ній дадохме, и даваме іоще таквисъ жъртви, за чіорбаджійски кефъ! и пакъ са ни сазиматѣ, нъ, іоще глѣдатѣ на тяхъ, хладнокръвно, и паричятѣ ги чяпкѫни??? — пѫкъ глѣдай чудо! отъ реченити ви чяпкѫни колкото мрътъ по много ставатъ, отъ колкото страдатъ по много ся распалятъ; и зели сѫ ся на други умь! на!... както виждатѣ; повѣче щѫтъ мрътъ, нъ и работата щѫтъ свършѫтъ.

Чякахме Ви да усѣтитѣ горѣщитѣ сълзи на Бѣдніятни народъ, който е вѣче въ крайно тѣгло! то, не!... Вія му пійтѣ іоще кръвтѫ, и прѣдаватѣ ги на мръсніятъ мѫчитель. Разберетѣ! решилисме са вѣче!... или да ви събѣрѣмъ, или да Ви поразимъ! и то съ едно доброутро, или добръ вѣчерь; както Ви казваме по горѣ. Ето: да намѣритѣ потъ какъвто вѣче начинъ тая сумѫ:..... и тія пари ще ги приготвити въ 4—5 денѫ и да Ви бѫдѫтъ въ пазвата чи на който часъ доди нашъ чіовѣкъ съ знакъ и Ви намѣри, отъ Привръменното ни Правителство, ще му броити парити, безъ да го отлагатѣ, поне, за часъ врѣме!... и послѣ единъ день ще Ви се даде расписката, отъ Привръменното ни Правителство съ печятатъ, която ще отговаря за дадената Ви сумма прѣдъ Бѫдѫщето ни Правителство, което ще дири отъ едного и до край: кой какво е далъ, и за де са се употребили. Ето! ако дадетѣ повѣче отъ колкото Ви са искатъ, ще си купити по голѣмъ животъ, който сега са продава!!! утри не! и милиони да давати.

Ще глѣдаме какви ще ни са покажитѣ....

Както щети! или трійситѣхъ лири ще ви бѫдѫтъ по мили, или златна свобода, въ която да ви ся забѣлѣжи

имѣто Вѣчно. Зѣмѣтѣ ся добрѣ въ това Г-да! и ни ми майтѣ! защото ни омръзнж вѣче да глѣдаме тѣглилата на Бѣдніятъ ни народъ, и хладнокръвіето на чіорбаджійтѣ къмъ тѣхъ. Повтарямъ Ви: Решили сме сж вѣче![1]) . . . и ще принесемъ веднъжъ за всякога жъртватж на народніятни жъртвѣнникъ, прѣдъ олтаржтъ на Чистата свобода.

Отрѣденіятъ за Васъ е В. Лъвскій. Дано доброволно испълнитѣ горѣказанитѣ ни и тогава ще ся разговоритѣ лично съ нѣго за много! . . . отъ дѣто іоще ще разбиретѣ какво горнжтж сумма е нищо при това дѣто той Віе испечелилъ! всичко тайно да държитѣ, да ни кажитѣ: еди войси міе вѣренъ приятель! имаме забелязанъ за не добръ къмъ нашитѣ работи Вашъ Пріятель е Първій! ще го узнайтѣ коги стани на прахъ, и пепель! По длъжность, краянъ отговоръ ще чакаме отъ него, срѣщу печятжтъ ни.

Потписити! хиляди юнаци чякатъ отговоратъ Ви! Решявайтеся по скоро, или съ насъ и сичкіятъ народъ, или противъ насъ и нашите желанія. Съ една дума свобода, или да Ви пратимъ при чернити души! тамъ дето предателити, изедницити, и! . . . при чернаго Бога, който животъ искатѣ да живѣйтѣ, отъ днесъ както са забелѣжитѣ и до край ще останитѣ; въ нашите ржце е пакъ Ви казвамѣ: сами за себѣ си ще отговоритѣ: свобода или смърть.

1871 Маія 10.

отъ Българскія Р. Ц. К. въ България
отъ Превременното ни правителство.

№ 5.

Бай Петко![2])

Въ родниятми градъ Карлово.

По писмото ми, разбирате войсамъ, и съ какви сжмъ цѣли чіовѣкъ слѣдователно да разберете веднъжъ за сякога въ това ми писмо, защото времѣто е такова! ако си родо-

[1]) Намекъ за терроръ.
[2]) Пакъ като по-първитѣ двѣ писма: заплашително писмо за пари, съгласно печатното окр. отъ Мартъ 1871 г.

любецъ, то ще разберешъ въ краткити ми думи, и ще бждешъ нашъ пріятель. Кжсо е врѣмето за второ пришествіе на Българско, дето козите, и овцети, ще са делатъ, не си простакъ, послушяй на кратките ми думи, което права кжмъ Васъ отъ голѣмо-человѣко-любіе, и споредъ думите на Исуса Христа, който казва: всякому духу не вѣруйте, но испитуйте, до сега ни единъ Карловецъ не е казалъ за Васъ добро, а чи си Предатель, и мжчитель сиротински, доказватъ фактично та сичко това, ако ти правишъ съ някаква цѣль, и искашъ да кажишъ, че ни е така! то на думи народатъ няма да глѣда (да вярва), но на дѣло. Скоро скоро е денжтъ, за общо-народно въстание! и на зборното мѣсто, сѣки ще са вика да даде работата си, споредъ силите на сѣки единъ, както му е казано да върши, у когото няма работа, грозно ще се наказва, а фамиліата му ще бжде изгонена изъ Българско. — Вище на тія два пжтищж, когото обичате дръще. Азъ Ви заповядамъ, като имамъ това право и упълномощіе, отъ Централніятъ Комитетъ да дѣйствувамъ прѣдъ когото и да е Българина споредъ силите му, та, и Вія отъ най малко тряба да приготвите двайсетъ и петь л. тур. до 35—50 дена, и това за вѣрно да знамъ чи сте приготвиле, Вій тряба прѣди това врѣме да ми явите въ писмо, отправено до Д. Ценова въ Букурещъ визави свжнту Гіорги за Първана Наиденова, а въ писмото ще пишите: Г-не Парите Ви са готови за стоката, отъ доло граджтъ, освѣнъ това, 15—20 ок. барутъ тряба да го имате готовъ защото ще са иска за всичко това, мислете и правете, защото въ онова времѣ, Турченатъ щомъ разбере нашитѣ чіовѣшки закони, и ги припознай то той ще намери място, равно съ Българинатъ, а днешните твърдоглави и изедници Българи, грозно ще се наказватъ.

Излизамъ отъ длъжностж си.

В. Лъвскій.

П. П. Ако сте хора, това тряба да съобщите на колкото пріятели имате.

Не показвамъ Ви чіовѣкъ въ Българско да се разберете, защото Ви още не вярвамъ.

Сжщій.

№ 6.

Отечество-любче! и на другитѣ ви съдѣйственници, особно и на Г-на Панайота. Въ Пловещъ.[1])

Пріятельо! питашма познавамлита? какъ не! и вази и Г-нъ Панаиота, Райновъ, Живковъ, Кръшовски, Д. Ценова, Каравелова, и пр. и пр. нали додохъ нарочно изъ Българско да ви представа народното мнение на простіятъ и ученіятъ ни народъ въ Българско? върху което цѣла година мненія давахме, нали сте вія горнитѣ? Помните ли всичкитѣ си думи? които азъ ги имамъ и забелязани; и срѣщу кои съмъ противостоялъ. Като са поразглѣдатѣ въ миналото отъ краятъ въ работитѣ си до сега въ влашко, кой съ кого ся е турялъ на работа, на отъкой денъ, до кой денъ е варвяло като жаба прѣзъ угаръ, послѣ хайде нѫкъ еди кой си води сръбска политика, та не бива съ него да се работи, други руска, трети турска, ето ти и обнародване изъ вѣстницитѣ, ту тоя оногози, онзи тогова, най-послѣ доде и на дуелъ даса поканатъ: срѣщу такова, нашитѣ Българи го казватъ говна и помія. Азъ при тія комедій въ година врѣме до нейде стояхъ да глѣдамъ и казахъ ви нѣколко нѫти: нѣмаме хора въ влашко; и станахъ та си додохъ въ Българско. Така лие братія съдѣйственници? да ма проститѣ тукъ въ думитѣ ми, защото азъ и да ни искахъ да ви говора вече това минало, то писмото ви ма кара много повече да ви говора, нъ стига; дай Боже да сте са зели за други умъ и разумъ, спорѣдъ както виждамъ въ писмото ви, чи са грижитѣ да са зберемъ, азъ отъ Българско, и вій изъ влашко, та да са разумеемъ по кой нѫть трѣбва да вървимъ всички наедно; дай Боже и отъ сега нататакъ да живѣете ако вія сте са турили твърдо на тоя нѫть вече. При всичко като ви подаваме рѫкѫ и ній отъ Българско да работимъ задружно, даваме ви и бѣлѣжка, отъ В. Р. Ц. К. въ Българія по вишегласието, какво най малко нѣщо кога намѣритѣ за добро да извърнитѣ тамъ, то напрѣдъ

[1]) Отправено до нѣкои мѣстни дѣйци въ г. Плоещъ, въ Романия, и до Панайотъ Хитовъ. Г. Живковъ и др. Притежаваме го въ прѣписъ. Оригинала остава въ рѫцѣтѣ на В. Платнаровъ въ Карлово. Писмото е безъ дата и трѣба да се отнася къмъ началото на 1871, прѣди общото събрание, и потвърждава до извѣстна степень съмнението, че Рев. Уставъ („програмата") е първоначално дѣло на Левски и на вѫтрѣшни дѣйци.

да ни явитѣ да го разглѣдаме и нія; каквото и ній сме длъжни да съобщимъ нашето вамъ. Пжкъ сега дето ма викате, нѣма закакво да дода, спорѣдъ както ви глѣдамъ за сега въ писмото, че вія нищо не знайте отъ работитѣ ни въ Българско до днесъ, и какво работимъ? въ което са заключава моето и общото мнение въ Българско. Слестѣ вій съдѣйственищитѣ въ Т. Могорели, ири Г-нъ Данаила Хр. Поповъ нашъ чіовѣкъ е, и разглѣдайтѣ всичко, щото желаетѣ да чуете отъ насъ изъ Българско; и който обича нѣка заповѣда при назъ, и ній сме при него. Нъ всичко съ внимание глѣдайтѣ, като четете отъ назъ писмата ни, та да неглѣдаме на таквизъ вече думи отъ назъ, като въ това ви писмо не врѣли и некипели, безъ да резглѣдатѣ; стига вече на таквизъ неспоразуменията, завести, укори, че е срамота вече и отъ циганитѣ? на думи да не глѣдаме, нъ на работа. Бѣлѣжитѣ ми въ писмото си иоще: Какъ смея да права програма, и печатъ съ който да са разполагамъ въ Българско, безъ да са споразумея съ всичкитѣ членове въ дѣлото? Я кажете ми съ двѣ думи, че и ній сме готови да ви кажемъ отъ послѣ изъ едно гжрло, съ по многото гласове изъ Българско: съ кои члѣнове въ дѣлото? въ влашко които са днесъ показватъ и колко ли сте души? и сега чакаме да са забѣлѣжитѣ; или по вишегласието трѣбва да са гледа въ самото мѣсто, за което и вій са туряте днесъ жертва? вчера не! било е и вчера, нъ само съ думи.

Не щж ви да продлъжавамъ за сега чакъ на второто ви писмо, въ което трѣбва да забѣлежитѣ имѣната си, на казанитѣ ви членове; и мнението ви върху общжтж ни цѣль, отъ като разглѣдате писмата ни въ Т. Могорели а да ги искате тамъ да ви си прататъ, то не даваме да са мѣстатъ, така е казано.

Мисла и надявамъ са да вървитѣ по народното ни вишегласие, което е назначено вече така:

Б. Р. Ц. К. въ Българія, който до като не подпиши не врътшимъ, разбрахте ли? ситиятъ на гладниятъ не знай колко хлѣбъ да му даде, затова са и пита гладніятъ, колко хлѣбъ искашъ? иоще поясно: малкитѣ рѣки са втичатъ въ поголѣмитѣ и тжй нататъкъ всѣки разуменъ разбира и вій да разберете.

Разбращемви съ второто ви ще ли бждимъ Братія еднодружни. Дай Боже да са уякчи Централніятъ ни Комитетъ, та да пусни коренитѣ си отжвждъ Дунавътъ.

Под. В. Лъвскій.

Вище и на нашата песенъ по надолу, какъ пеемъ нія, пжкъ какъ искате да пеетѣ вія, че както рѣчатъ повечето игроводи, така ще играемъ.

Искате вія тамъ да са сабиремъ и да видимъ по които пжть, та да вървимъ всички наедно; и ній сме го казали, и хората на които прилича да избератъ работата, т. е. приставителитѣ ни изъ Българско, вече имаме ги отъ нѣколко градове и села готови, а по пейде иоще ги избиратъ, има и мѣста дѣто не сме имъ иоще и казали да си приготватъ чіовекъ отъ всяка страна готовъ за представитель, че дѣто са повика, да доде да разглѣдва работи върху които ще бжде упълномощенъ и да гласоподава; това туку кажи повѣчето мѣста отъ Българія и тракія сж готови на първо повикванне; пжкъ за отъ Македонія, нарѣдено е да се свърши и тамъ, нъ за сега до нѣкое врѣме оставяме, та са туряме въ пътъ-тъ отъ дето по напрѣдъ съ паритѣ да саздобиемъ, па тогава ще залѣгнемъ на пръвата си работа, и като нарѣдимъ на всѣко мѣсто, както казвамъ погоре, и сме вечъ готови, да са свикатъ всичкитѣ представители, дѣто ще повикаме и вази? и вій отъ тамъ ако бждете истинни патриоти, ще додите на нашето събрание въ Българско; а де ще бжде? то никому нѣма да бжде извѣстно до оня денъ. И така вій тамъ събрани 20 или 50 души, да додемъ ній всички при вазъ изъ Българско? то и да искаме не можемъ, и да можемъ не е право така? а не е ли пжкъ иоще глупаво както са казвате вій и съдѣйственницитѣ, че намирате за добро съ нѣколко души да са сжбирете тамкашни, дето викате и мене изъ Българско, да гласоподавамъ? чюда ви са на умоветѣ и тж ся чюда, като сами са бѣлежитѣ за чюдни прѣдъ всѣки нашъ членъ въ Българско, на Централніятъ ни Комитетъ. Бѣлѣжитѣ въ писмото си съ една дума, гламово захващание? а какво по гламово отъ това ви: тамъ да са събирете 20 — 50 нѣка и 500 души? пжкъ изъ Българско дето ще са пролива кръвъ, викате мене единъ та да рѣшаваме работи? за сега не давамъ гласъ, защото както ви казахъ, приемами, и отговаряме по вишегласие; за сега остава да съобщж, пжкъ вій глѣдайте по скоро да са разясните при Г-нъ Данаилъ Хр. Поповъ, та съ второто ви писмо, конечно ще са разберемъ кои сме наши. Нъ да са забѣлежитѣ именно кои сте, та както казвате въ пистото си да знаемъ какво правимъ. Пишитѣ ми иоще, че свобода умрѣла,

и Каравеловъ отишелъ незнамъ де си? и по причина на неговитѣ работи луди оттеглилъ са Поповичъ и Д. Ценовичъ? пишите ни пакъ за неговитѣ луди работи кои са, и имаме ли ги въ дѣйствие тукъ въ Българско? Като ни преписвате, че ужъ отъ него чакаме програма, закони, печати и не знамъ какви си? съ една дума отъ него са вода? отворете си очитѣ хубаво въ писмата ни, по кой рѣдъ искаме тія работи, па и отъ кого и да би било тамъ отъ вазъ? и по одобрѣнието само на Каравелова, Ценова, Раинова, Живкова, Кръшовски и отъ Д. Хр. Поповъ ли? или по одобрѣнието на тукашното ни вишегласие; па тогава да са върнѫхѫ и да са напечататъ? тѫй къораво недейте стъпва и да дръпкате че тукъ въ Българско ви бѣлежимъ до сега вашитѣ работи убіиство за народътъ ни. Слѣдъ законитѣ описвате ми и за печатътъ, което не е за сега тамъ ваше знаяние. Тука го иска вишегласието, а като какво ще са разполага съ него, ви казахме, че за сега нѣма да знайтѣ, чакъ до като ви невидимъ двама на едно да са събирете и какво ще ви бѫди работата? и до де ще иди? па сега нѣма и свобода прѣзъ когото да си описвате маскаралѫцитѣ, да ни види Европа и всичка Българія, кои сме нія дѣловодителитѣ дето искаме да венчеемъ отечеството си съ Златна Свобода? тешко ни и горко отъ вашата тамъ помощъ до сега? наопаки, за законитѣ и печататъ отъ кога съмъ ги заискалъ и като какви трѣбваше да бѫдатъ, искайтѣ писмото ми отъ 28-ій Октомврій общо до всички ви; прѣзъ джура[1]) и друго отъ 25-ій Апр.[2]) до джура пакъ (живкова). сѫщитѣ ако имъ нѣма копиетата при Д.[3]) въ Т. Могорели то азъ ги имамъ, ако ви ги не дава Живковъ, и ще видитѣ.

№ 7.

Българско 1871. 10. Маія

Г-нъ Панаіоте! Въ Букурещъ.

Писмото ти отъ 17. Апр. получихгу на 8. Маія, въ съдръжянието му нищо ни разбрахъ, отъ каквото са надявахми чи ще ни явити безъ друго мнеціето си, па и какво

---

[1]) Георги Живковъ.
[2]) 1870 г.
[3]) Данаилъ Хр. Поповъ.

работити, и до десте изработили точно, и истинно? то не! Пишитѣ: чи ми са радвате на работити ми като ма и съвѣтватѣ да са варда да неби направимъ някаква погрѣшка, защото времената ни носатъ сега погрѣшки?[1]) какъ си ми разбралъ работити, чи ми са радвашъ тжй сляпо? и какъ разбирашъ времето! въ влашко, и сърбия, или Българско? за дето времето ни носило сега погрѣшки? ако е за въ Българско! то времето е въ насъ, и ніи сме въ времѣто; то насъ обржща, и ній него обржщаме; а колкото за извънъ Българско, днесъ ни давами ухото си на никакви техни[2]) обѣщанія, нжкъ да ни уплашжтъ ніймъ вадимъ очити.[3]) Щомъ дадемъ ухо, ще имъ направимъ едно митани,[4]) ще имъ заплачимъ іоще веднжшъ и ще свършимъ за сякоги и ако подпишжтъ, ще подпишимъ и нія? нъ чякъ тогава, когато са видимъ чи можимъ да остоимъ срещу злото имъ, което, ако би ни направили. А една година щяло по кжсно да бжди! ни са знай, па нѣка и да бжди, да ни отивами іоще кой знай колко назадъ. Войводо и Брате Панаіоте! Ни сме ли са лъгали, и колко пжти?[5]) отъ тія хора, на които са надяватъ іоще някой и другъ, отъ нашите Българи? ни сме ли били чякъ до сега тяхна машина да си правятъ работи, каквото и іоще някой и други има да имъ микеруватъ?[6]) за жялость? изгониха ни, тій пакъ носяха между насъ сякакви интриги, и пакъ са ни сазимаме? затова ни и думатъ хората отъ одвънъ, чи ни сме биле достоини іоще за такава намъ Свобода. Съ таж тяхна и голяма дума на насъ, ніе урокъ, чи тряба по напредъ да си наредимъ работити изъ вжтри, чи подиръ да имъса молимъ за поголямото; и така е.

---

[1]) Панайотъ е съвѣтвалъ да не се бърза съ възстание, защото външнитѣ политически обстоятелства били неблагоприятни (Но въ сжщность е трѣбало да се разбира, че Сърбия не е наклонна да подкрѣпи българското дѣло).

[2]) На Сърбитѣ.

[3]) Закана пакъ къмъ сърбитѣ.

[4]) Поклонъ.

[5]) Намекъ за горчивитѣ опити отъ бомбардирането на Бѣлградъ въ 1862, на чело съ Раковски, дѣто сърбитѣ, слѣдъ като постигнаха своитѣ цѣли, прогониха българскитѣ патриоти. Сжщото се повтори и съ Легията отъ есеньта 1867. Слѣдъ разтурянето на послѣдната, пролѣтьта 1868, самъ Левски е билъ арестуванъ въ Зайчаръ, защото е училъ тамошнитѣ българи да пазятъ името си. Това писмо е много характерно, като очъртава сърбофилското гледище на Панайота и независимото българско гледище на Левски.

[6]) Отъ мекере, ратай, наемникъ, креатура.

Сега какво да ти пишя, като въ писмото си пишишми твой някой планове, и ни можялъ си да ги докарашъ по твой знаяніе, ходилси въ сърбія и дохождалси, и пакъ искашъ да отидишъ, и да са върнишъ въ романіа па да глѣдашъ отъ тамъ да приминишъ самси въ Стара-Планина? Защо ще отидишъ въ Сърбія и защо искашъ да додишъ сами въ Стара-Планина? отъ тія ти планове твой, ходини и дохождани, разбираса че ни не вярвашъ затова ни ги и не разяснявашъ. Слѣдователно крийписа отъ насъ, тогава и ній отъ тебе? а ако са ни крійшъ отъ насъ, тогава съ просто сърце да заповядашъ при насъ, и ще видишъ де и какъ ще са испълнатъ твойте и нашитѣ планове. Ако искашъ да вървишъ по нашето въ Българско мненіе и сърце, ти слесъ въ Т. Могарели при Данаилъ Хр. Поповъ. Тамъ ще намеришъ работити ни въ Българско, какъ вървятъ за сега, и де сочятъ. Тамъ ще ти прочитѫтъ всичкити писма, чи ако ти са ареса върви съ насъ. ако ли не, то раскажети вія нѫкъ какъ подобре мислити, че да разглѣдами и ній вашитѣ мисли, та ако одобримъ, нѣка вървимъ наедно. Инакъ ти сами да избирашъ планове, та да ни преставишъ на Народното ни вишегласіе тукъ въ Българско, дѣто вѣче отъ денъ на денъ зима коренъ Превременното ни Правителство, че вія не искатѣ да чуйтѣ на неговіятъ гласъ, тогава то[1]) ще стои противъ васъ? Срещу което тряба умно да размислити, дето между таквисъ противности какво е ставало, и до де ніе докарало, та ти като чис(т)ъ Българинъ и уменъ Войвода, гледай, ти ли тряба да вървишъ по Народното вишегласіе както е избрало, или милиони хора слѣдъ една глава.

Дай Боже съгласіе, и Любовъ, първо между Народнитѣ ни главатари; пакъ име Българско нѣка е Войвода. Докрай нѣка бѫдѫ твой Братъ и Байрактаръ, ако си и ти съ насъ до смъртъ.

Отъ писмата ни при Г-нъ Данаила, ще разберешъ каква искаме да бѫде нашѫта Свобода. Та и вія съ второто си писмо дано потвърдити, и да чуемъ изъ вашитѣ уста чи речешъ: Чиста Свобода Българину, и Секиму Своето. Ако тѫй държите съ насъ, да живѣйтѣ и вия.

---

[1]) Привръменното правителство.

Проклѣтъ да си въ Българското Име, ако ти само извлечешъ сѫщо изъ писмата ни, и кажишъ другиму, до като ни ти са е позволило отъ Превременното ни Правителство изъ Българско. Нищо, ако ти не щешъ да вървишъ съ нази, нѫкъ замълчишъ въ сичко щото си чулъ и видялъ отъ нази. Ако ти намеришъ за добро чи трябало да знай еди койси? то по напредъ тряба да явити, чи както намери вишегласіето за добро така ще бѫди.

Дано до смърть да бѫдимъ Братія и въ единъ гласъ.

В. Лъвскій.

№ 8.[1])

Писменно съ циври отъ 3

а

Лозпика

Т(урно) Мог(урели)

Т. и А. С.

одзивъ

Богъ напредъ.

трите Букви значятъ: ти и ас сме сѫщите.

№ 9.

Вище чрѣзъ Вашитѣ тайни юнаци за Пари! отъ недобри хора, т. е. отъ чіорбаджіи еседници и ненародни, които не искатъ да зематъ учястіе въ народното дѣло, а предаватъ — тряба и да сѫ убиватъ съ врѣме.

Юнаците отъ дето зематъ Пари, тряба да са изважда десетокатъ отъ Парите да имъ са разделя, а другите да оставатъ въ касата.[2])

Ас. Дер. Кѫрджялѫ.

---

[1]) Записчица отъ самия Левски, ключъ за цифрена азбука, като се почне отъ 3—а, 4—б, 5—в и пр.

[2]) Тая записчица, запазена въ Сливенския архивъ и относяща се, навѣрно, до Сливенъ и околноститѣ, трѣба да се пада въ лѣтото 1871 г. и стои въ свързка съ печатното окрѫжно отъ мартъ 1871 г. Тя е и най-капиталния документъ за террористическитѣ похвати на Левски, писана съ собствената му рѫка и съвсѣмъ безъ сѣкакви забикалки.

№ 10.

Азисъ Рашидооглу! [1])

Писмото Вы получихъ въ което ми бележите чи стѣ получили писмата ми отъ 20 іунія имате и другы отъ 7 іулія 2. Едно за тебе другото за Д. Ценова, като щомъ стегы получили мисла Д. Цѣновуту и първы-тѣ за Райча и Кършовскы да сти ги испратили. Отъ тія хора казвате и вія какво отъ кожята имъ царвули не ставатъ; наистинна както са утивали до сега ако тъй отиватъ до край то намѣсто да ни помагатъ тій ще ни позбъркаватъ безъ да са осѣщатъ. Това самъ имъ писвалъ и копіета имъ дръжя за бялъ дѣнь...! Голѣми прѣчкы и убыйства са на работитѣ ни минали, и за напрѣдъ такыва хора, пакъ казватъ и азъ съмъ Българенъ!... Срѣщу такивато както даватъ мненіе пашы-тѣ Ловчалій да ся излъжятъ вѣднашь и да имъ неподаваме вѣче рака? Збращемъ са и доказа ща ви, щото да го има сѣкы за най първа белешка която ще му чисти пътъ-тъ за дѣто саіе той накапель пакъ и по мненіе-то на Л(овчалий) никакъ не върви!... дано намѣряхмѣ случяй да приказваме лично, та сѣкы да земеше белешка щото да ни пропада въ работа-та си никога съ какъвъ-то и да са туря па макаръ и да не постоянствовалъ. Писма-та ми са такива кога пиня да гы неспирате! днѣсъ ви са виждатъ за безполѣзни тый мой лъжя? а за утрѣ ще ни бъдатъ фактъ срѣщу такивато непостоянни, или неразбрапны отъ кой-то утрѣ може да порасте противо-положна партія намъ! като отъ днѣсъ забележятъ че ный смѣ гы лъгали и не смѣ гы щели въ работитѣ си. Тій ще намиратъ хіляди причини тогава за дѣто днѣсъ имъ бъркало работата. Слѣдователно срѣщу таква отрова, днѣсъ го върши, па утри да мълчи. Вій Г-нъ Азиссе! добре имъ пише-те: ако иматъ нѣщо важно нѣка ми пишятъ, а да дода ни можя, не чи нищя.

Поздравѣте гы іоще отъ менъ какво че міе жялъ за дѣто іоще не ни подаватъ ръка въ работа-та ни? дали защо-то си работимъ чисто-Българскы, и не искаме вѣче да са водимъ по-нѣкого извънъ Българско? като така саіе и одобрило отъ више-гласіето, и пакъ по вишегласіе, което ни са ареся отъ

[1]) Д. Хр. Поповъ.

одвънъ, пріймаме го, а на думи ни са основаваме ни за единъ дѣнъ да чякаме. Азиссе! поздравети и Кара-вѣлова, какво ако съмъ живъ скоро ще го викнемъ да са провикне съ Свобода за насъ по нашто мненіе въ Българско. Съдрьжаніе-то на пысма-та ни ваши и наши дѣ са пары-тѣ много мъчно са сега добыватъ! а особенно ный да гы търсимъ; дали іе лѣсно прѣди 10—15 години; и пакъ ще гы търсимъ че какво-то Богъ даде. Прѣдложелсамъ на нѣкой другы отъ чорбаджійтѣ отъ най-добры-тѣ, нъ много мъчно щътъ пожертвоватъ и то колко? а чи трѣба да дода тъй е безъ друго и щомъ са улесна ще дода като по-напрѣдъ ще ви пыша за дохожданіето ми какъ ще бъде.

Дервишіооглу Асланъ Ефенди.

871. юлія 27. Филибе.

№ 11.

Г-да Братія Муратооглуларь! [1])

Въ пьрвы-ты Ви и сегашны писма нали опира сѐ въ нарж-тж! отзавчера нарѣждахмы и ній на едно мѣсто та дано прокопцами; нъ за злж случкж! отъ гдѣ мя огади прави-т(елството) та не улучихми.[2]) Сега пакъ кроимъ на други две три мѣста, че дѣто получимъ. Отъ тамъ каквото свьршимъ, ще додимъ пжкъ кждѣ Васъ като по-напрѣдъ ще ви явимъ да имате преуготовено мѣсто за 3—4 юнака: тогава, ще пипите и Сава[3]) да доди. до 10—15 дни колкото за единъ хлѣбъ дано намѣряше въ Плѣвенъ. тукъ има единъ планъ, който ся отнася само до насъ.

На 24 юлія съобщихъ писмата Плоешкы изъ Букурещъ Д. Ценовоту и Азисово-то отъ 6-ий юлия, на Пазаржичани Софіянцы и отъ тамъ нататакъ въ друго мое писмо съ тѣхъ

---

[1]) Това писмо притежаваме въ копие съ почерка на Ив. Драсовъ. Отправено е било до Ловечъ. Отъ тукъ, въ прѣписъ, то е прѣпратено въ Т. Магурели Д. Хр. Попову, отъ когото е и прибрано.

[2]) Намекъ за нѣкой отъ многото опити на Левски съ терористически срѣдства да измъкне пари отъ чорбаджии.

[3]) Младеновъ, родомъ отъ Червенъ Брѣгъ, пощалионъ.

заедно, и имъ казвамъ да ся събержтъ всичкы-ты и които отъ тѣхъ иматъ довѣріе въ чорбаджійты като въ файзчій, чяфути, турцы, Българы и пр. да вдигнжть кой колкото може и ній отъ тукъ ще гледами по чисто народно съ писмата[1]) и печятъ-тъ, да съберемъ поскоро еднж суммж да отидемъ на узунджово дано ся снабдехми отъ какво годѣ оржжіе. Прѣди панахыратъ нѣкой денъ по-напрѣдъ ако (се) сдобияхми съ пары-ты, то може да ся отиде и въ Цариградъ за да искарами и Американска. Приписвамъ имъ и още да гледатъ какъ-то и да е, защото предвиждамъ ненадѣйна Революція, спорѣдъ както ще видите въ весникъ Тур. („Турція") въ притуркж-тж отъ 20 юлія. Еничерско-то въстаніе почнало, сжщо дане бы ся съединили одеский-тъ и плоеский-тъ комитети и да преминатъ като ни гледатъ донейдѣ че все ся готвимъ и пакъ нѣма ничто.

Отъ двѣте което и да ся случи нито противъ него, нито смѣемъ да сѣдимъ съ сгжрнжти ржцѣ, та да го имате и Ви прѣдъ очи и направете така както пишя на Пазарджичани и Софіянци, пишете и Ви сжщо-то отъ Васъ нататакъ: както въ Лесковецъ, тій нататакъ и прочее. Прѣди което ако направять да ни извѣстять. та комуто ще повѣрать пары-ты да гы донесе на Узунджово, да му дадемъ отъ тукъ единъ знакъ, по който ще го познаемъ тамъ, че е нашъ човѣкъ и отъ колко часъ-тъ до колко и на кое мѣсто да ся яви, и до като невиди стокж-тж да не дава пары-ты.

Сжобщете отъ тамъ и на Азиса[2]) какво сьмь писалъ изъ Българско, та дапише по скоро и той на Ломь и отъ тамъ въ Пиротъ. На такыва пары лесно можемъ да посрѣшнемъ лихвж-тж по много начина: (Защото нѣма отъ друго мѣсто отъ гдѣ) пжкъ като ся земе стокж-тж вѣче ще остане на моя грижа да ж разнесж и пакъ ще ѝ сжберж пары-ты, че ако имами врѣме още да гы държиме, то ще купувами до като гы държатъ вѣче у насъ.

Вашъ Дервишолу Асланъ.

871 юлій 27-ый Филибе.

---

[1]) Печатно поканително писмо за помощи.

[2]) Д. Хр. Поповъ.

№ 12.

Прибавка.[1])

Г-не! Приближете съдрьжанието и на двѣте писма точно и да ги испроводити въ Ломъ до Г-на Хр.[2]) вашіятъ съгражданинъ, който нѫкъ отъ тамъ ще ги принини и ще ги испроводи за Пиродъ и другаде; приказвалисми, пишете му и пакъ; щото като са разглѣдатъ тамъ и другаде, дето е испратилъ, добре! да ни забелѣжятъ чрѣзъ васъ въ кратко какво имъ аресва, какво не. пѣка ни пишѫтъ чрѣзъ васъ защото е по сигоръ и по за скоро. дайте си и единъ знакъ за зимани и давани. Имената имъ, и мѣстото имъ отъ де работатъ тій! няма да обаждатѣ на вашитѣ въ влашко членове, защото мисла да нямать іоще съставенъ Оставъ, който да награжда пристжникжтъ, въ сѫщіятъ часъ съ смьрть отсвѣнъ то! отъ тука іоще вишегласіето ни дава дума да ви са кажи таково нѧщо! защото глѣдатъ ката день отъ тамъ работи, днесъ наредъ. утри безъ редъ. други день никаквата. и сичкіятъ святъ имъ научи какво сѫ работили и де са іоще мислили.

Сѫщіятъ Дервишооглу.
за Рушидооглу Азиса.

№ 13.

Свободолюбіи Побратиме![3])

Почитаемото ни Ваше Писмо отъ 30-ый приехме; найнапредъ казватѣ че общото положеніе въ Европа принуждавало Ви да ни питатѣ за Вашето мненіе даліе умѣстно. — и понадоло излагатѣ въ кратцѣ това Ваше мненіе.

Нашіятъ по настоящій отговоръ е слѣдующій: дето казватѣ чіе времѣ вече да потьрсимъ и ній своето право, защото господарите ни нищятъ нивга да ни го даджтъ сами, отсвѣнъ ако сами си го не вземемъ — то е тжй, и това наше убежденіе накарало ніе да са заловимъ въ работа.

---

[1]) До Д. Хр. Поповъ, къмъ края на юлий 1871.
[2]) Савчовъ?
[3]) Панайотъ Хитовъ.

По надоло казватѣ чи ако са ній забавимъ, боитесѫ чи ще подпаднимъ подъ други по якь господарь,[1]) и тогава щяло да бѫде всичко кѫсно. — На това Ви отговаряме чи не тряба бързаніе, защото отъ 8 мѣсеца времѣ е, отъ какъ сме сѫ заловили да си работимъ по чисто-Български[2]) въ Българско, и да ся не облягами на вънкѫшни думи, отъ Българи които живеятъ изъ вънъ Българско, което всичко тяхно до сега било се лъжѫ... па іоще и опитъ ни показва чи бързата работа излиза ялова; а страхѫтъ, чи може да ни завлече поякъ господарь, е май неумѣстенъ, защото е страхъ отъ много години у насъ та нѣкаго по търпимъ іоще малко времѣ; ній сто пѫти по много бързами отъ Васъ, защото пѫтѭтъ ніе изъ Българско, изподъ Баюнетите неприятелски. въ 3-то Предложеніе казвате, че ниможимса приготви нивга както исками, и чи нашите богати ни би взели учястіе до де не видатъ нѣща важни; — Съгласни сме съ Васъ чи нивга ни можимъ са приготви както другите сили; нъ по много сме приготвени отъ Другите въ Духатъ, и естественната сила на Народатни, който е готовъ вѣче, и чяка на първіятъ знакъ и Т. Ц. К. щомъ като му са даде; нъ и твърде сме убедени чи тряба поне толкова да са приготвимъ, колкото е нужно да са предвиди една добра сетнинѫ въ предпріетіето ни, защото въ нищо не приготвени, ще има сетнина нищо, и никаква! Въ 4-тото предложеніе казвате, че най-главното е да са приготви народатъ изъ вътри; а Васъ питаме: народъ да са приготви за бой, сами може ли да са приготви? или трѣбва главатарите му повѣче, и по сигорно да го приготвѭтъ? като тряба и секи денъ да са намиратъ между него, да дьржятъ редъ, и тишинѫ, іоще, ако би са случило и нѣкакво издайство въ непріятелски рѫцѣ!... да го зематъ назадъ? Не Брате! Приказвалисме върху това и вниманіе ни сте давали, чи тряба всичкити войводи да си бѫдѫтъ въ Българско, защото извънъ носатъ вреда а не полза! приказващимъ и пакъ предъ народното главно събраніе; защото нашѫтѫ работѫ да са е свьршила по отколѭ, стоеше въ рѫцете на войводите понапредъ! Исповядащимса. Въ 5-тото си Предложеніе, че имате уговоръ съ нѣкой

[1]) Русия.

[2]) Тукъ се говори за вторія периодъ отъ дѣятелностьта на Л. — именно, отъ началото на 1871, когато, слѣдъ общото събрание въ Влашко, Централния комитетъ е сформиранъ, уставътъ е установенъ, установено е сѫщо и счетоводството, като сѫ отпечатани квитанции, нареденъ специаленъ печатъ и пр.

провинцій отъ друга народность[1]) и споредъ копията на тоя уговоръ чякате нашето решеніе; нъ понеже тія копія ніе достигнала іоще до нашите ржце, ни можемъ Ви да нищо отговоръ за сега.

Белѣжка: отъ сега ако ще бждитѣ съ насъ наедно въ работа, т. е. по заповѣтьтж на Т. Ц. К. няма вѣче да правитѣ никакви уговори съсъ отъ каквато и да е народность. до кжтто ни земитѣ припоржчителство отъ Ц. ни К. въ Б. който предварително ще ви ограничи въ думите; извънъ това на никакви уговори сж ни подписвами, отъ което и най-лесно е да ни нанисе най голямото побъркованіе; и такъвъ, който не постжпва така, ніе нашъ. Въ 6-тото като ни молите за отговоръ, навождате, чи ако ни видите чи няма надежда отъ Народатни, ще бждите пренудени да земите участіе съ които сте имали уговоръ, да са біете за чужда Свобода! за жялость Ви казваме чи това Ваше предложеніе ни малко смущава. Віи добрѣ познавате нуждите на нашіятъ Народъ, знайте че и малцина са които щего подведжтъ, да са Бори за Свободата си, а Вія за чуждатж! пакъ ще кажж: чисто народніятъ чилякъ, Бори са до което вѣче времѣ, да избави своятси Народъ понапредъ па тогава нѣка гледа и на други! ако той не случи то тряба да умре въ народната си работа! тукъ е праведното разсжжденіе.

Срѣщнахмиса съ А. К.[2]) и отъ сега за напредъ, е на-работа. За чіовѣкъ, дето искати да Ви пратимъ за споразуменіе, отъ това да са върнете назадъ, та гледайте чясъ напредъ да си додите въ Българско, чи си имами много работа!... въ нашите ржце стои да наредимъ, и приготвимъ всичко. първото е парити, плати и ще ги намеримъ де са; и подиръ малко вѣчь да развіемъ Байрякатъ. По надоло въ Писмото си казвате: тежко е на единъ Народъ да отчяква отъ едно, или отъ нѣколко лица своето Благополучіе! като ни знамъ въ каква смисалъ е писано това, потвърдяваме и нія, чи всички задружно тряба да вършимъ всяко нѣщо, което е за Народно освобожденіе. Дѣлата, които сж вършили до сега, и които има да са извършяватъ, било е и ще бждатъ по вишегласіето на всичкити члено(ве), които съставлявать: Т. Ц. К. а не по мненіето на тогова или оногова.

---

[1]) Босна и Херцеговина.
[2]) Ангелъ Кжнчевъ.

Ако желаете, елатеси, защото напразни писма нямаме такова времѣ та да отговаряме. Пжкъ на горнити Свободолюбивій Господа,[1]) съ който стѣ имали уговоръ, поздравляваме ги и нія, даваме имъ и чиста речъ, какво щомъ бждимъ приготвени, и вчясжтъ ще ги намѣримъ, и да направимъ Братска свързкж въ двѣ думи, ако са тій искренни! Наближава времето, и ще викнемъ въ единъ гласъ.

В. Львскій.

1871. Септ. 29. Бълг.

№ 14.

Господине![2])

Отговоръ отъ Фил(ипа) имате ли? Д. Цен(овичъ) ходилъ ли е на Чер(на) Г(ора)? К. Веловъ (Каравеловъ) издавали С(вобода)? Билеты-ты[3]) напечѧтаха ли сж? Сава[4]) завърнж ли сж, и гдѣ ся намѣрва сега? „Дума" престанж ли? [издумали сж]. Имали още нѣкой родолюбъ за да му ся поднесе писмо?[5]) Пріехте ли сы напълно снорѣдъ белѣжката ми пары-ты? Испращайте ни рѣдовно Пер. списаніе. Браилското събраніе разиде ли сж? Съ копіе мой вѣчъ пишете. Писмо-то на Тошкова ако поднесете чрѣзъ Фил(ипа) явете съ особнж белѣжкж на Филипа.[6]) Ако бы го попиталь: зачто само В. Л(евскій) да ся подписва, а не всичкы-ты членове на Ком(итета), да му отговори, че законъ-тъ ни не допрощава, и че ще разбере, кога-то отговори, и кога-то самъ види законъ-тъ, а гдѣто не сме го подпечатали съ общій печѧть причината è да не бы пропаднжлъ пакъ да ся направи други нему подобенъ, че подырь да ни пречѧтъ въ дѣло-то. Ще имъ явите, че отговоръ пакъ прѣзъ Васъ ся може получи, а прѣзъ другыго прѣзъ никого и пр.

Вашъ.

1871. Окт. 27.

---

[1]) Водители отъ Босна и Херцеговина, дошли нарочно въ Бѣлградъ.
[2]) Д. Хр. Поповъ.
[3]) Квитанции.
[4]) Младеновъ, поща.
[5]) Поканително писмо за парични помощи.
[6]) Филипъ Тотю.

№ 15.

Българско 871. Ноем. 25-ій.

Г. Д. Хр. Поповъ!

Ц. К. Ви избыра заедно съ А. К.[1]) да отидите при Л. К.[2]) въ Бук(урещъ). Ако имате врѣме пригответе ся, че когато Ви ся телеграфира отъ Гюргево да трьгнете, та заедно да отидете съ А. К. това ще бжде отъ днесъ послѣ 5 дни.

На А. К. ся дадохж потрѣбны-ты забѣлежкы какво да говорите. И всичко каквото говорите ще искате отъ него писменно, за да поднесете тукъ.

Печать: „Приврѣменно правителство".

П. П. Испращатъ Ви ся настоящы-ты 6 писма, които въ сжщый чясъ като прѣглѣдате ще ги испратите всѣко на мѣсто-то му, особно Каравеловы-ты ще занесете Ви сами като отидите. Отъ В. Л-кый писмо-то ще го дадете особно на К. Велова (Каравелова) а общото съ печять-тъ ще го дадете на А. К. зачто-то то му е прѣпоржкж-тж и безъ него не може говори ничто. Въ противенъ случай ако ни можете да отидете самь, то сигорно трѣба да испратите К. Веловы-ты писма въ сьщый чясъ [общото писмо съ което ся испраща и препоржчва А. К. ще го испратите въ особенъ пликъ чрѣзъ Кар. Велова за А. К.] нъ по добрѣ ще сторите ако Ви самъ отидите, зачто-то мислимъ, че по добра работа ще ся свърше, като сте и Ви.[3])

№ 16.

Плевенъ 1871 Декемврій 28.

Братовче![4]) както виждашъ въ писмата ни за П. Хитіова, и Ф. Тотж, пишимъ пакъ отъ мож стьриж, а особито на

[1]) Ангелъ Кжнчевъ.
[2]) Любенъ Каравеловъ.
[3]) Това писмо е продиктувано отъ Левски а писано вѣроятно отъ Ив. Драсовъ. Подъ него, съ ржката на Левски, стои забѣлѣзано: „За Д. Хр. Поповъ въ Т. М., неизпратено по причина на карантината".
[4]) Данаилъ Хр. Поповъ въ Турно Могурели.

Панаіота да си доди!!! дето пиши, чи, ако додьлъ щялъ, да нанисе вреда? това е негово шикалкавяніе! нія му казахми: чи отъ вънъ като стои носи вреда, а като е вътри знаемъ какво ще нанисе.

Пишете на Каравѣлова, мола гу послѣдній пѫтъ Братски, да ни ма вика вѣче чрѣзъ вѣстникатси, защото ще повѣрувамъ на пякой си на думити като ми казватъ: Брате Львскій! безъ да са усетишъ Каравеловъ ще та придаде! ето какво: въ 20-ій брой въ „свобода“ дето бѣше писалъ за мене и ма викаше да са срешнимъ въ Букурецъ! произведе тайна буна пакъ между Турците, и распратиха по градовете, и селата турци мюфетиши, и Българи шпиони, съ приоблечени Български дрѣхи, диратъ, запитватъ, запиратъ, по конаците, по хановете, и даватъ заповѣсти по сичкити ханове така: щомь доди чіовѣкъ среденъ бой, или билъ височякъ, руси мустачки, съ дрѣхи, било шяроки, тесни, или офицерски, може и съ просешки! тось чясъ да додите да сторити хаберъ на конакатъ!!!...

Тоѭ денъ когато прочитахъ іоще вѣсникатъ, и привтасаха отъ нѣколко мѣста извѣстія, съ нарочно хора, за да зимамъ мѣрки! въ сѫщото време на пратеницити ми, казахъ, кой е причината на това зло! за което прибавихъ, чи редакторатъ ніе мислилъ чи ще произведе съ това зло. затова наповнете му ако има нящо тайно да ми пиши призъ Васъ, пѫкъ Вій му дайте клѣтва какво няма да му распечятвате писмото.

Льій.

Искахъ на всичкити да имъ пишѫ по особно; но приносящіятъ нѣмаше времѣ да чяка.

Сѫщій.

№ 17.

871 Дек. 31. Плевенъ.

Братовче![1])

Приносящіятъ Ви го припоржчвамъ, и добро момче е, само иди и ни са забелязва, какво за напредъ да бѫде нашъ, чякъ до смъртъ. Той желае да постѫпи въ военното училище

[1]) (Бѣл.) Даниилъ Хр. Поповъ.

въ Одеса, и за напредъ да бжде готовъ свършенъ войникъ. — Той си има нужните, споредъ както ни писахте, чи трябало. вище по думите му, и управете го за Одеса.

Получихъ писмото Ви до Г-да М-ржъ[1]) въ Плевенъ, и немахъ време да Ви отговора за неразбранните Ви, които стѣ така купили, така ги и пишите? забелѣжка: вчера каквото сме говорили, и писали, тряба и днесъ да го имаме предъ очи, да ни ни са смеятъ хората въ работите утри!! асъ ще докажы, чи до днесъ каквото сжмъ работилъ нямамъ погрѣшки въ нищо. — Писмата ми са у васъ, и писмата Ви са у насъ!... и пакъ ще Ви пишж, пъ за сега Бързамъ.

Саву[2]) до някой денъ иди съ двама іоще другари, глѣдайте Брате, тамъ лежи всичко. — и ній ще гледаме отъ тукъ. съ хората сме твърде добре отъ сякаде.

В. Лъвскій.

№ 18.

Баій Д. Трайковичъ![3])

Въ Софія.

Приносящіятъ е чіовѣкъ нашъ, които са испраща направо до Васъ да му дадете всичките си белѣжки (отговоръ), на долните питанія.

Баіо! Всичките станали работи въ Вашіятъ градъ отъ Правителството Турско, връху нашите хора! причината си билъ ти! така казватъ мнозина и нарочно хора сме испращале преди тая случка, за да Ви видатъ какъ стоите въ Нашите работи, които потвърдяватъ, че Вія сте казале предъ Пашата, какво въ Софія съществувало К-тъ[4]) а именно показалси даскалете ни! За таквосъ предателство, ако и да ми са казале наши чисти хора, но пакъ ни сжмъ имъ повярвалъ за да не би биле излъгани. Ето: днесъ секи Българинса вика

---

[1]) Неизвѣстно кой.

[2]) Сава Младеновъ, пощалионъ.

[3]) Това писмо е приложено, въ факсимиле, къмъ биографията на В. Левскій отъ З. Столяновъ. Отнася се къмъ 1871 г., а възможно е да се отнася и къмъ 1872, слѣдъ Арабаконашкото (Софийското) приключение: изразитѣ въ писмото сж твърдѣ общи и позволяватъ по-точно опрѣдѣляване.

[4]) Комитетъ.

на работа да искаже родолюбіето си, защото чяжтса опредѣлява за свободата, а до кой предѣлъ е дошла работата ни, не щж да Ви кажя, защото предъ много наши лица, оставате съмнителни. Вамъ за сега не остава нищо друго, а точно да дадете уписаніе на приносящіятъ за сичките станали работи въ градатви. — Какъ са е предала работата изъ най напредъ, кой кои е предалъ, кому какъвъ е билъ истиндакатъ, именно затворенити, кои сж, отъ де са, подъ какъвъ затворса, и сждбата имъ за какво сочи? . . . дѣйствіята на тая работа точно да опишите, отъ първіятъ день, до сега, кога каксае осжждало въ конакатъ. Писменно за сичко ще дадете на Приносящіятъ на това писмо. Ваше тряба да му го дадете извънъ граджтъ, като излезе да си връви. Сичко това, по чиста съвѣсть тряба да направишъ, т. е. твойте, и на другите кривиците, защото на признателніятъ, до нейде са упрощава, ако той въ незнанието е извършилъ. Ако се докаже че ти излѣзешъ чистъ, тогава ще земашъ, и давашъ запонататакъ отъ онова място, отъ дето ти са е дало червената книжка (уставатъ).

Ассжмъ, който Ви са бѣхъ представилъ съ турски дрехи у Васъ и въ особата, съ печятано писмо кжмъ Васъ.

В. Л-скій.

П. П. Отъ противната твоя страна [Х. Ману] за когото казвашъ че билъ Черна душа, днесъ мнозина потвърдяватъ за него че билъ добръ чіовѣкъ, и народенъ, а отъ Васъ са боялъ за да ни го предадете! Кажи ми за понататака сега

Сжщій.

№ 19.

Почитаемій Господине!

Въ Плѣвенъ.[1])

Нѣколко нжти испращахме хора въ граджтъ Ви да свикатъ и събержтъ тамъ хора отъ чиста Българска кръвъ и да съставатъ чястенъ Революционаренъ Български Комитетъ, който

[1]) Прізъ 1871 г.

да работи за освобожденіето на поробеното ни и бедно Отѣчество, по наредбата на Цен. Комитетъ въ Българско. Това са понареди и по думити на члѣновѣте на ч. к. въ граждтви сочи твърдѣ добъръ успѣхъ въ прѣдпріятіето. — А іоще за по-добро и по безгрижно да са работило, казватъ всичките членове за Васъ Г-нъ Костаке! чи ако да съочаствовахте и Вія въ това свято дѣло, то всичко щяло да върви по по-добръ редъ; нямало и отъ кого вѣче да са боятъ чи ще ги узнай и предаде въ непріятелски ржце. За това туку щомниса писа въ Ц. К. и отреди са В. Лъвскій да доди и да Ви съобщи за сичко като на истининъ и добъръ родолюбецъ. В. Лъвскій доде и повикалвіе веднъжъ, Вія сте казале ще дода надвѣчеръ и не дошле сти! Повикалъ Віе втори пжтъ. Вія сте казали ще дода сабахлѣнъ рано, и не дошлести! Чіовѣкатни са бави 5 дена въ граджтВи по многото заради за Васъ. Вія по каквито извиненіята? се ни сте намѣрили времѣ да са срѣщните съ него! подъ когого Ц. К. разбира, че Вія или не щете да земете учястіе въ Народното ни Дѣло, на търсите причини, или пжкъ віе страхъ да подадете ржкжтж си на другите съочясници за да не би пропаднали, или чякате на готово Свобода! за всичко това да ни явите съ приносящіят Ви, та Ц. К. по длъжността си, іоще веднъжъ ще Ви кажи и свършіова за сякоги. Думата ніе тукъ, ако віе страхъ да подадете ржкжтж си на съочясницките Ви тамъ въ Чяс. Комитетъ! за което си има колажтъ.

А за да не губи Ц. К. защото е іоще сиромахъ отъ къмъ наричкити, платете си баръ пощенскити ни разноски дето са станжли само за Васъ. По напредъ съ В. Лъвскій іоще единъ чіовѣкъ съ два конж 50 гр. и сега съ приносящіят Ви колкото похарчи съ конжт си, ще го питате, и да муги дадете, защото сж народни парички, и даватса за пушки и барутъ, а не да са харчятъ слѣдъ хора, които не приносятъ нищо предъ Народниятъ ни Жертвенникъ! . . . Разясни-щемти съ двѣ и двѣ четири като получимъ отговоратти.

В. Лъвскій.

Печатъ:

„Привръменно Правителство“.

№ 20.

Братія![1])

Смѣтките за доходите, и расходите, повторомъ ще Ви са однесатъ, защото, работниците още ни са дали точна смѣтка ь де какво са дали до сега. — сега ги викаме и като зеимъ смѣтките имъ ще Ви са подписатъ. Сѫщо и нужните накове, безъ които няма да са повѣрявате никому, билъ раотникъ, или които другъ.

Въ частніятъ Ви Комитетъ испращаме билети които ще івате секиму срѣщу даденете му пари кога какво дава, подъ ї-ра каквото и до сега. Пѫкъ отъ Ц. К. ще получвате другъ илетъ срѣщу сабраното количество, кои каквито внесете. Ч. К. ряба да си има печатъ, когото ще удря на сѣки даденъ белетъ. елетите сѫ у преносящіятъ комуто са дадени да ги расподели поредъ мѣста, и отъ сяко мѣсто, т. е. Ч. К. да земе писменно ь пріетото имъ количество билети. Съ тия белети ще земате давате, до като дода самъ, или упълномоща другъ, да Ви ь раскажи за по много работи. На сѫщіятъ даватму са уставите да Ви даде по нѣколко екземпляря съ които тряба мно да са располагате т. е. комуто ніе за даване да го има,) да му са прочите и пакъ да си остани въ комитетатъ. — Неизбежно е да го има секи деиствітеленъ членъ отъ когото ь чяка по всичко работа. Испраща Ви са и по едно окржжно исмо отъ Ц. К. което тряба да са прочите предъ сичките ленове. Сѫщо и уставатъ да го прочите единъ отъ членоте предъ сичките, и да го раскаже подробно.

Асанъ Дервишоолу Кѫрджялѫ.

№ 21.

отъ 1872. Іян. 12.

Писмо до пази така: Г-не Ас. Дирвишіооглу.

тоя натписъ ще бѫде извѫтри, и изъ вънка на сѫщото исмо .... (скѫсано) за печята, послѣ ще са притвори въ ликъ, а на пликатъ ипиши така Г-ну Маринъ Попъ Лукановъ

[1]) Отнася се къмъ края на 1871 или началото на 1872.

кааведжи въ Ловечъ. Извжтре на плика ще пишете така: Г-не задржшъ притвореното, чи сжщіятъ ч(овѣкъ) ще доде да си го търси, тои е високъ дибелъ въ снага, черна и дълга (коса) . . . (скжсано).

№ 22.

Българско 16 януарія 1872.

Братія членове на Ч. Р. Б. Комитетъ!

Въ Сливенъ.

Споредъ прѣпоржки-ти на испратены-ты ни хора глѣдайте да работите по-скоро, защо-то ся усилва еничерский-тъ Тур. ком. млада Турція! а по близо è да захванжтъ чърногорцы и сърбы съ турцы-ты бой... Чьрногорскы-ты юнацы въ писмо-то си ни питать: въ който да ся почне въ едно и сжщо врѣмя. Наший отговоръ бѣше тоя: Братія! още въ малко има да ся приготвимъ и ще Ви явимъ. Слѣдователно трѣба бързаніе, зачто-то въ много не сми приготвени, а хората като ни гледатъ, че мързеливо работимъ, нѣма да ни чякатъ. Прѣдвижда ни се, и че ще ни преварять черногорцы-ты заедно съ Сърбити, едно е само дѣто спира чьрногорцы-ты и неподаватъ още ржкж да захванжтъ наедно съ Срьбско-то прав(ителство): зачто-то тѣхнж-тж и нащж цѣль е една (Народноправленіе) кое-то и тѣ тайно сж си прѣднапчьртали, нъ какъ-то и да е нѣма да ни чакатъ за дълго врѣмя да ся мждремъ въ работж-тж си, и ако ся захваняше отъ коіж-то и да е странж бой съ Турцы-ты, пъкъ ний въ ничто неприготвени . . . за кое-то Ц. комитетъ è невиненъ, зачто-то какво-то è виждалъ и чувалъ прѣдизвѣстявалъ è на всичкы час(тни) комитети. Ако ли пъкъ ни преварятъ горны-ты, за които казахмы и ся захваняше бой съ Турцы-ти, и то що е за насъ чести-тж случкж и за неиспущаніе врѣмя è. Въ такъвъ случак Ц. ком. ще употрѣби всичкы-ты си сили по-скоро да даде рѣдъ на всичкы-ты час(тни) ком. за Революціж, зачто инакъ смы изгубены во вѣкы вѣковъ!!!...

Прѣди да ся съставятъ ч(астни) ком. по-всичко Българско нашый-тъ работникъ В. Л-скый (Левски) въ обыкаляніе-то му на 3 — 4 год. въ Българско, даде ни точна смѣтка: гдѣ

какви хора има и какво е земалъ и давалъ съ тѣхъ. А подыръ съставяніе-то на Ц. (ентрални) ком. сж отрѣди пакъ сжщый В. Л-кый съ прѣдначьртанія-та ни [съ законъ-тъ] по сжщы-ты мѣста гдѣто познава, да състави ч. ком. за което пъкъ даде точна смѣткж гдѣ что го е срѣшнжло и отъ прѣпоржчаны-ты му лица гдѣ какъ е посрѣшнжтъ и какъ то Ви è казано отъ него, като направите белѣжкы на законъ-тъ и го испратите придруженъ съ 2 лиры тур. какъ-то ся и испратиха отъ пóвѣчето мѣста. Тогава Ц. ком. по вишегласіе-то на всичкы-ты чястни ком. ще го напечати и распрати на всѣкждѣ за да ся води и управлява по него всѣкы работникъ на народно-то ни дѣло.

Ц. комитетъ налага данъкъ на всѣкы членъ ведньжь за винагы, всѣкы единъ спорѣдъ състояніе-то си ще даде десятъкъ-тъ си и то въ 2 таксита; за първый-тѣ трѣба вече да глѣдате, та чтомъ Ви пишемъ да бжде готовъ, пъкъ за 2-рый, съ парыты заедно ще си испратите и единъ прѣдставитель за гдѣто ся повика да дава гласъ върху всичкы-ты ни народни работы, ще присжствува и въ общенароднж-тж смѣткж, да види отъ горѣ какво ся è зело и гдѣ ся è дало и въобще въ Българско гдѣ кога è захванато и какво è изработено, коя-то смѣткж ще ся поднесе на всѣкы членъ прѣдъ очи. За сега колко-то събрани пари имате внесете ни гы, зачто-то имаме голѣма нужда, дайте и белѣжкы, подъ каквы знакове ще познавамы общинята Ви и вишегласно-то Ви рѣшеніе, на кое-то ще ся основава Ц. комитетъ.

Съвѣтва ми Ви братскы и по Българскж длъжность да гледате да свършите Вамъ явены-ты за сега длъжности, зачто-то и друго има да Ви забелѣжимъ отпослѣ да свършите и сми вѣчь готови . . . .

Вижте и въ Панаіотови-ты писма, че положеніе-то ни è такова какъ-то Ви и ный-белѣжимъ. Нъ и въ сжщы-ты му писма има и доста грѣшкы, за то вардете гы, че скоро ще ны иска Ц. К. на разглѣдваніе прѣдъ главно-то събраніе, гдѣто щжть бждь(тъ) и лицата които сж писали върху народны-ты ни работы. На тія писма ще му отговорите тъй: Г-не! за всичко що ни пишешъ, то е работа на Ц. Кот. и съ него трѣбва да ся разберешъ, отъ гдѣто зависимъ какъ-то ній, тъй и всичкы чяс. ком. водими по единъ законъ, който по вишегласіие-то на всичкы ни-è нареденъ и докъ-то ся

несъобразите съ законъ-тъ и поднесете писменно вашето участіе че сте членъ на Ц. К. и всичкы твой писма ще бѫдѫтъ напразно, зачто-то не смѣемъ да Ви отговарями.

Тамъ въ писмо-то му виждамъ да Ви кани да си изберете човѣкъ, та съ приносящый-тъ да отиди при хора-та гдѣто гы познава, та да ся разберете за всичко. Приносящый-тъ гдѣто ще води вашы-тъ човѣкъ за споразуменіе-то е въ Ловичь при частный-тъ ни комитетъ и думы-ты Ви отъ тамъ ще бѫдѫтъ сѫщы-ты тыя които Ви горѣ белѣжимъ.

Отъ много чястни ком. сѫ ни писали да имъ внасями В(ѣстникъ) „Свобода" та и ви ако желаете да пріимате дайте на хора-та ни за стойность-тѫ на Вѣстникъ-тъ 118 гр. за да испращамъ и Вамъ.

(Печатъ: Привръменно правителство въ България, I отд., отъ Б. Р. Ц. К.).

Б. Ц. Р. К.
въ Българско
Брой 1-ый

№ 23.

Българско 16 Януарія 1872.

Почитаемій Господа![1])

Въ Казанлѫкъ.

Лицето В. Л-ый, който отъ толкова год(ини) насамъ работи върху освобожденіе-то на бѣдно-то наше отечество, Ви е познато. Вы сте ся разговаряли съ него много пѫти за работы-ты на това прѣдпріятіе, за което испонапрѣдъ сте му давали и голѣмы надѣжды че ще бѫдете едни отъ по ягкы-ты работници на това дѣло още сте го и насърчяли да слѣдва намѣреніето си а относлѣ [не знаемъ по какви причини] сте нѣкакъ отстранявали. Работа, която кара човѣка да мисли че Ви или не щете да знаете отнют[2]) за тѫзи работѫ или нѣмате довѣріе въ рѣчено-то лице.

Може да е было сѣкакъ тогава и имали сте право отъ еднѫ странѫ, който не сте виждали прѣдъ очи никакво дѣло,

---

[1]) Ржкописътъ и съчинението е навѣрно на А. Узуновъ, но внушено отъ Левски. Писмото е било отправено до Димитрото Паназоглу.

[2]) Съвсѣмъ.

което да може да Ви увѣри и убѣди, че тѫзи работа е сериозна работа и ще слѣдва цѣлътѫ си па всѣкакъвъ начинъ.

Сега обаче чрѣзъ неуморимо-то труденіе нарѣчено-то лице, как-то и чрѣзъ съдѣйствіе-то на още нѣкои лица изъ Българско, какъ то и отвънъ работа-та добрѣ напрѣдва и днесъ тука въ Българско, мѣжду толкова чястны комитеты, кои-то ся съставихѫ почти по всичкы градове и села, сѫществува и Цент. Бълг. Револ. Комитетъ, отъ кой-то както ся управятъ сичкы другы чястны комитеты работа-та слѣдва пѫтъ-тъ си.

Сѫщій-тъ Ц. Б. Р. Ком. чрѣзъ съдѣйствіе-то и на другы-ты чястни ком(итети) както ся труди непрѣстанно да събира работници отъ сѣкяквы съсловія изъ отечеството ни за народно-то дѣло, и като ся научява отъ сѫщій-тъ В. Л-кый за Ваше родолюбіе, че сте едни отъ онѣзи, кои-то желаѭтъ добро-то на отечество-то си, при всичкы Ваши изпослѣ колебанія, не ся съмнѣва дали ще влѣзите въ число-то на работницы-ты на народно-то ни дѣло, и затова като опрѣдѣля и испраща свои хора съ писма, за разни мѣста изъ отечеството ни праща и при вазъ тези които ви принасятъ настоящето ни писмо, които сѫ снабдени съ прѣпоржкы-ты ни, какъ-то и съ съставеный-тъ отъ Ц. Б. Р. К. законъ, които ся поднася на сѣкыго, кой-то приеме да влѣзе въ кръгъ-тъ на работы-ты му, за да разбере цѣлъ-тѫ и паредбы-ты на въсприето-то дѣло и по тѣхъ да сѫ води.

Слѣдователно и Вы като единъ отъ добры-ты Българскы сынове, кои-то можятъ много да помогнѫтъ на отечество-то си чрѣзъ способностъ-тѫ си, покавате ся да ся съобразите съ народно-то желаніе като пріемни-те рѣченный-тъ законъ, ще го преглѣдате и ще дадете спорѣдъ мненіе-то си бѣлѣжкы писменны за удобреніе или неудобреніе. Зачто-то тъй като ся пріемнѫтъ отъ сѣкадѣ бѣлѣжкы-ты върху рѣченный-тъ законъ, кои-то вѣчъ отъ повѣчето мѣста ся пріехя, ще ся напечя-та и ще ся испрати па всѣкадѣ.

Ц. Б. Р. К. желае да съобщы работѫ-тѫ на още нѣкои лица въ градътъ Ви какъ-то и въ околностъ-тѫ, нъ като нѣма добры свѣденія още за кой какъвъ е, и В. Л. като му прѣпоржчва Васъ за такива,*) кой-то познавате и можите

*) В. Л. по едно врѣме ся е срѣщалъ съ Васъ и Ви е като сте го питали съ кого въ Пловдивъ да ся разговори зарадъ Васъ,

да вършите какъ-то Ви е Богъ научилъ, нъ пакъ спорѣдъ правилата на законъ-тъ.

Наконецъ чрѣзъ настоящы-ты ни хора, ще ни дадете мнѣніето си писменно, ако ли (може быти) да не-искате чрѣзъ другыго освѣнъ чрѣзъ В. Л. да ся споразумѣете, то ще ни явите писменно чрѣзъ нашы-ты хора дѣ и когы можете да ся съберето съ него и да ся разговорите.

№ 24.

872 Ян(уарій) 17.

Братія!

Отъ Ц. К. казанити Ви песни отъ различни мѣста чи са неятъ различно за Нашіятъ Народъ и дръжава, така е!... и друго спасеніе няма за насъ, отсвѣнъ по скоро да продадеме и ризити си, та да са здобіемъ до срѣдства, и да заиграемъ нашето си хоро! което ще върни и горнити пѣснопойци, и насъ ще извади из-под-деспотите, и смѣ вѣчъ най щастливите!... Това горнити песнопоици познаватъ твърдѣ добрѣ, и ній сами виждаме вѣкъ като сѫ нотурнѫхми нѣколко пѫти въ опитъ. Слѣдователно, съ припоржкѫтѫ на С. и В. момци на бой еднакви, единіятъ по дебеличякъ, и черникави мустачки средни, другіятъ руси мустачки. Съ тяхъ дайте и земете слободно, нъ за сичко съ белѣшки: кой день са пристигнали, кога са излѣзли, колко разноски са направили и за какво! платили не платили, белѣшките исками отъ Васъ съ пусулки: сѫщо и колкото пари имъ давате, ще ги записвате въ особна пусулка, и да имъ я дадете: нѫкъ тій ще записватъ вамъ

прѣпоржчилъ Ви Г. Рашка[1]) нъ въ кѫсо врѣме като не е ималъ случая да Ви обади че не е говорилъ съ него за Васъ и Г. Р. въ съмнѣніе да не бѫде измама, отказалъ познанство-то си съ В. Л. за туй може Ви да сте влѣзли въ съмнѣніе, нъ това ще се уравни чрѣзъ бѫдѫщы-ты ни споразумѣнія.[2])

[1]) Д-ръ Рашко.

[2]) Цѣлата бѣлѣжка е почти безсмислица, поради неясното изложение. Д-ръ Рашко е трѣбало да бѫде посрѣдникъ.

колко имъ давате и щомъ принесжтъ смѣтките си въ Ц. К. отъ де какво са зели, тогава ще расправата расписките отъ Ц. К. срещу даденити Ви.[1])

Асланъ Дервишіооглу Кжрджялж.

Ц. Б. Р. К.
въ Българско
1-ый.

№ 25.

Българско 23. Януарія 1872.

Братія членове на Ч. Р. Б. Комитетъ.

Въ Плѣвенъ.

Работа-та ви за сега отъ Цен. Ком. е: да ни дадете смѣткы съ бѣлѣжкы-ты ви отъ хора-та ни които сж Ви испращани смисія да Ви покажжтъ нжть-тъ за избавленіе на поробено-то ни отечество. Белѣжкы кога и кои хора ви сж испращяны отъ Ц. К. на всяко дохожданіе съ каква мисіж сж быле и вій какъ сте ги пріели? Смѣтка: имено кой кога е дошълъ, колко дена е стоялъ, каквы разноскы е направилъ-и за какво кога е платилъ-и кога не? За всичко точно, кратко и ясно-писмено ще съобщи-тѣ на Ц. Ком. Вашя смѣтка: относително съ закопъ-тъ как-то въ градъ-тъ Ви тжй сжщо и по околны-ты села работы-тѣ ли да ся съставатъ подобны дружества-и имено съ кой села; приносятъ ли смѣтка за работа-та си въ Ч. Ви Ком. колко членове сте въ Ч. Ком. подъ № нумѣра отъ 1-во, 2-ро и т. н. безъ имена; колко войводи има испитани, какви сж и дѣ сж намиратъ? Колко и какво оржжіе има, тайни кжщи, или хапове за укриваніе на подозрѣны наши хора, было пеши или съ коніе [защото ся случва] и іоще мѣста за събыраніе на военый матеріяль? Ако нѣкой поканенъ да земе учястіе въ народнж-тж ни работа, ся откаже, имено ще го забѣлежите съ причины-ты, по които сж отказва. Колко черны души имате, които ви прѣчятъ въ работж-тж, съ описаніе на физиономията имъ и на каква сж работж. Ще

[1]) Съ сжщото съдържание се срѣща и друго писмо съ прибавка:
Отъ сжщите подписани на Търново, Лясковецъ, Сливенъ, Желѣзникъ, Пловдивъ, Пазарджикъ, Панагюрище, Копривчица, и Карлово съ приносящити Саву Младеновъ и Василъ Іонковъ.

ны явити колко юнацы имате готови съ оружія, които за сѣкы день да сж въ градъ-тъ ви, та щомъ станатъ нуждны на Ц. Ком. да ги повыка. Колко пары сти внесли въ Ц. Ком., колко коня и по заколко имено кому сж дадены пары-ты и конье-ты и срѣщу дадѣны-ты получили сте разпискы отъ Ц. Ком. и чрѣзъ кого и още отъ кой мѣсецъ и день? Колко расписки сж, по колко и отъ кое нумиро. За всичко писмено ще съобщы-тѣ на Ц. Ком. щомъ като ви ся пише за смѣткы. Ще бързате за сичко защото ся осилва и еничерскый тур. комитетъ, млада турціж, а по близо е да захванатъ Чьрногорцы и Сърби съ Тур. бой!!! Чьрногорскы-ты войводи въ писма-та си до Ц. Ком. ни питатъ: готови ли сми и въ какво? Ако сми готови то да имъ назначимъ день-тъ въ кой-то да ся захване въ едно и сжщо врѣме. Нашій-тъ отговоръ бѣше тъй: още въ малко има да ся приготвимъ и ще Ви явимъ; слѣдователно трѣба бързаніе защо-то въ много ни смѣ приготвени, а хората, като ни глѣдатъ мьрзиливи въ работа-та, нѣма и да ни чякатъ. Прѣдвиждани ся че ще ни прѣварятъ на едно съ Сърби-ты; едно е само дѣто спира Чьрногорцы-ты и не подаватъ още ржкж на Срьбско-то прав., защо-то тѣхна-та и нашж цѣль е една [народно-правленіе] кое-то и тѣ тайно сж си прѣдначьртали: нъ какъ-то и да е нѣма да пи чякатъ за дълго врѣме да ся мьдремъ въ работа-та си и ако ся захваняше отъ коя и да е странж бой-тъ, пькъ ній въ нищо неприготвени . . . за това Ц. Ком. е невиненъ; защо-то какво-то е виждаль и чувалъ прѣдизвѣстявалъ е на всичкы-ты Ч. Ком. Нъ и пакъ ако ни прѣварятъ горны-ты за които казахмы и ся захваняше бой-тъ и то ще е за неиспущаніе врѣме, защо-то инакъ сми изгубени въ вѣкы вѣковъ. Въ такъвъ случяй Ц. Ком. ще употрѣби всичкы-ты си сили за да даде поскоро рѣдъ на всичкы-ты Ч. Ком. за Революція.

Прѣди да ся съставатъ Ч. Ком. въ Българско нашій-тъ работникъ В. Л-кый въ обыкаляніе-то си отъ 4-5 год. по Българско, даде точна смѣтка: гдѣ каквы хора има и какво е земалъ и давалъ съ тѣхъ. Подиръ съставяніе-то на Ц. Ком. отрѣди ся пакъ сжщый-тъ (В. Л-кый) съ законъ-тъ по сжщи-тѣ мѣста да състави Ч. Р. В. Комитети за кое-то пакъ даде точна смѣтка: дѣ что го е срѣшнжло и отъ прѣпоржчены-ты му дѣ какъ е посрѣшнжтъ. Как-то вы е казано отъ него като дадете бѣлѣжкы-ты си за законъ-тъ, ще го испратите придруженъ

2 лири турскы, както ся и испратиха вѣче отъ по много-то
ста. Тогава Ц. Ком., по вишегласіе-то на всичкы-ты чястни
питети, ще го напечята и распрати на всѣкаде да ся води
управлява всякой работникъ по него въ народната ни работѫ.

Ц. Ком. налага данъкъ на всѣкы членъ веднъжъ за всѣ-
кы. Всѣкы единъ спорѣдъ състояніе-то си ще даде деся-
тъ-тъ отъ имотъ-тъ и то 2 таксита: за първый-тъ трѣба
глѣдате та щомъ Ви ся пише да бѫде готовъ, пѫкъ за
трый-тъ съ пары-ты заедно ще си испратите и единъ прѣд-
ватель за дѣто ся повыка да дава гласъ върху сичкы-ты
юдны работы; ще присѫтствува и въ обще народнѫ-тѫ
зткѫ като: отъ гдѣ колко ся е зело, а гдѣ ся е дало и въ
це въ Българско гдѣ кога е захванато и какво е израбо-
ю. Тая смѣтка ще сѫ поднесе на сѣкы членъ прѣдъ очы.

Сега за пары??? глѣдайте подъ какъвъ-то вѣче начинъ
бѫде поскоро??? А колкото имате за сега събраны внесте
ты, защо-то имаме голѣмѫ нуждѫ. Дайте и белѣжкы подъ
вы знакове ще познаваме ваша-та община и вишегласно-то
рѣшеніе, на кое-то ще ся основава Ц. Комитетъ. Съвѣтвами
братскы и по Българскѫ длъжность да гдѣдате да свър-
те явените вамъ за сега длъжности, защото има и друго
ви забѣлежимъ да свършите и смѣ вѣчь готови.

Лицето чрѣзъ което ще се разбиратѣ съ Ц. К. е Асланъ
рвишіоглу Кѫрджѫлѫ, по напредъ, забелязаното
мъ В. Ль-скій. На сѫщото лице името ще са променява,
редъ обстоятелствата, за които ще предизвѣсти Ц. К. щомъ
и чіе нужно да са промени.

Іян. 29.
рой 2.

№ 26.

Братія чл. на Ч. Р. К.

Въ Орханіето.

Писмата Ви отъ 6. и отъ 15 Іян. получихме, и съдър-
жіето-имъ твърдѣ добрѣ разбрахме, и срѣщу даденити Ви
законатъ, пращаме Ви и расписката, за която ще ни явите
училили стѣ, а законатъ ніе дошелъ іоще до насъ.

Пишите ни, чи сте като оногосъ, дето е заровилъ та-
татъ и нататакъ, пакъ давате ни надежда.

Вище слѣдующето отъ насъ, и дано не бѫдите вѣчь като оногосъ, дето заровилъ талантатъ, нъ хора!!*) ето: ніе ли жялно вѣчъ да бѫдимъ таквисъ! кой не знае тѣглилата на бѣдното ни отѣчество, и кой Българинъ вѣче не вижда живиничната си рана отъ тиранинатъ, която са въкопава отъ день на день! сѣки знае, и сѣки Българинъ вижда, нъ каквое! едному и кокалити захванала да му прояда тасъ проклѣта живиница, и за него е, чясъ понапрѣдъ да умре съ пушката въ рѫкѫ, [готовъ за революция!] той не иска насърченіе на думи а други, като іоще не сяща болките на тази живиница която го е заяла съ цѣль, да дояде него, чи послѣ да захване Дѣцата му, и тъй пататакъ. Нъ щели глѣдаме ній съ страдающите на такивато хладнокръвни, и мними родолюбци, които ни жялатъ ни на Децата си. Не! не! ни чясъ! и казано е вѣче свобода чиста или смърть.

Ній насърчяме всичкити чле(нове) и съочясници, въ народната ни свята работа, да бѫджтъ вѣрни, и постоянни въ сяко отношеніе къмъ цѣлтѫ, като зематъ по напредъ предъ очи и рѣчѭтъ: по добрѣ смьрть чесна, нежели смьрть бесчесна и наистина, който постоянствова до край, неговото е неописана радость съ голѣмити му дарове отъ Българскіятъ народъ. И ето чясатъ е сега, което да спечели сѣки. Още като някой си: ама ако умрѫ! то нія му казваме чи нѣговото имѣ, на вѣкъ остава живо, а заслугата му, ще са предава на Деца, унуци, и пр. Слѣдователно да са спечели този святи Даръ, и отъ Бога вѣнецъ, тряба по напредъ да са жертвува сичко на и себѣ си! а и сѣки тряба да даде баръ най-малко Десетъкътъ отъ имуществото си! Това е данъкътъ дѣто Ви са писа — когато, колкото по скоро да глѣдате, да го приготвити, и то точно споредъ състоянието си: защото ако са усети отъ послѣ чи нѣкой утай, или отрече помощѫ си, ще доде врѣмѣто което е вѣчъ близо, и ще са обезчести отъ цѣліятъ Български Народъ. Ако сега са утарваше отъ нашіятъ пошъ! който послѣ малко ще захване да испълнява длъжностите си срѣщу опачните[1]) [мними родолюбци, които

---

*) Това точно както сіе, така и ще и да стани, но за другите села се захваща отъ звездата за сяко.

[1]) Намекъ за терроръ и убийства, съ които се ознаменува 1872 г., като свърши съ Арабаконашкото нападение и Софийската катастрофа.

обещаватъ за когато чакъ видатъ] и предлагатъ сякакви извененията като: че ушъ му било приплъствовало незнамъ какво си, и неприлягало му да земе учястіе, пари не дава; да не би да узнало Тур. Прав. или нжкъ готови пари нямалъ, и тжй нататакъ. — Натакивото за извененията имъ, казахме и пакъ ще кажимъ: че чисто народнiятъ Българинъ, който е разбралъ, и вижда мжките, и неволите, на миліятъ на Народъ, който е усетилъ вѣче въ сърце-ти си всѣкидневнити горѣщи и кръвава сълзи на нашите обезчестени майки, Братія и сестри!!! отъ тиранинатъ! то за него няма страхъ, няма извененията никави, а смъртж му е самата утѣха и душеспасеніе. - Която смъртъ заслужава горѣрѣченната ни слава отъ Българскиятъ народъ, и вѣнецъ отъ Бога. Инакъ отъ това той не е Българинъ, не е христіенинъ, не е и чіовѣкъ! Слѣдователно, нему смъртъ, смъртъ и смъртъ.

Подпръ 30--40 дена ще испроводиме лицето ни Асланъ Дервишооглу[1]) съ іоще някой и други за въ Влашко, дето ще стане скупщина отъ чисто народни Българи, отъ разни мѣста, извънъ живущіи отъ Българско. Тамъ ще се дава мненіе, върху всичкити ни народни работи, споредъ обстоятелствата, и Общото положеніе въ Европа. Това тяхно вишегласно мненіе, ще са даде тукъ въ Ц. К. а ний нжкъ ще распратимъ по сичкити ч(ястни) комитети, да свикаме представителите, и по вишегласіе ще правимъ всичко.

Хората ни, които ще са испрататъ отъ Ц. К. за въ Влашко, тіи са испращатъ съ миссія да вършатъ и други работи и, за които отъ послѣ ще Ви съобщимъ. Слѣдователно, ще трябатъ по вечко пари, затова ще глѣдате колкото е възможно по вечко да зберете и да ни ги вписете 10 15 дена по напредъ, до натуваніето на хората ни; защото, ще глѣдаме колкото е възможно поскоро да отидатъ и да са върнжтъ, до като не ни са протръгнали Вапоритѣ, защото применуваніето имъ понататакъ, и на самъ е твърде опасно, па и времѣто ни не чякж-хж!!! . . .

До кътто са върни Лицето ни чрѣзъ когото са разбираме съ Васъ, и Вий съ насъ! Вій се подъ сжщити белешки ще оправяте писмата си, и съ надписатъ пакъ Асанъ Дервишіоглу Кжрджялу.

---

[1]) В. Левски.

№ 27.

1872. 28 Фев. На кжржтъ въ Тракія.

Братія чл. на Ч. Б. Р. К.

Въ Сюлюманъ-ооглу Даудъ.[1])

Явете на Бочукооглу,[2]) Дервшіооглу Мехметъ-Кжрджял и отъ Васъ, или отъ Хасанъ Касанъ,[4]) да бжде приготв Представителжтъ отъ тія мѣста по единъ безъ друго, п отъ сичкити други мѣста да дадатъ припоржчителството тямъ [отъ сяко място упълномощно писмо когото изберж На представителити за разноските имъ тряба да имъ дад не помалко отъ 10 л. тур. десетъ и послѣ 15—20 дена имъ известимъ да тръгватъ.

По бързайте, и явете на сичкити познати Вамъ мѣ

Съ приносящіятъ Ви, ще ни явите какъ сте направили. Който ще почяка до като предложите на реченните ни мѣ и земете отговоратъ имъ.

Ас. Дер. Кжрджялж.

№ 28.[5])

42	на Стоянъ Войвода.
126	на Стоянъ Войвода и на Д. Пеевъ отъ Царц до Карлово, защото ги пратихъ съ кирадж
162	на Сюлюманоглу Даудовата Поща кога докар конети, донесоха и законите.
464:20	на В. Юидова.
294	на Д. Пеевъ Поща.
624	на С. М. и В. Іонкова.
515	за осигоряваніе Тайни кжщи.
182:20	разноски въ тайните кжщи.
55	за обликло на Д. Общій.

[1]) Орханіе.
[2]) Етрополе.
[3]) Тетевенъ.
[4]) Правецъ или Гложене.
[5]) Тая смѣтка се отнася до пролѣтьта 1872.

744	на Д. Общій.
296	на Д. Общій кога доде отъ влашко, отсвень другите, тія самъ земалъ на заемъ и платихги.
70	мое за обувки отъ 1870. вехтъ борчъ.
668	мое за облікло.
158	на Анг. Кжн(чевъ) за шякь за пан(талони) и чорапи.
210	на Василъ Тетевеницать.
38	за тескерета.
262	на С. Млад. (Сава Младеновъ).
211	такжми за конети.
125	на Тракійската Поща.
65	на Троица отъ Сюлюманооглу даудъ викахъ ги за работа.
3,150	купихь хатать.
310	леворверь.
54	изгубихъ.
200	купих шишине.
63: 5	за баруть, цици, ключъ, книги и пликове.
140	на Пощите кога да свикатъ Предста(вители).
40	за каикъ презъ влашко.
1.235:30	разноски съ конять заедно кога съ двама, кога съ трима сами нисамь биль, съ други дребни разноски.
10.404:35	

№ 29.

Братія Дервишоогларь Мее(медъ) Кжр(джалж)[1]) и Хасанъ Касанови![2])

Хора за чудини стѣ! защо пишите, и говорите, за онова въ което іоще нисте увѣрени, и казвате го това е! нали разбирате чи както са писало вамь въ едно и сжщо врѣмѣ, така сжщо са е писало по сичкити р. к. и за да са приготвать ведно, и сжщо време. Казахте чи имате Представители добри и готови, а сега нищели! Като какво разбирате тасъ работа, която е най важна и деликатната, та днесь едно да са хорати, а утри друго! Недейте да се показваме предь Вънкашните ни Братія, неспособни и страшлювци, защото, тій като ни глѣдатъ

[1]) Тетевенъ.

[2]) Навѣрно, Гложене, за което се споменува още нисто Скендеръ Ефенди, или нѣкое друго ближно село — Правецъ, Осиковица и пр.

таквисъ, нещжть и да ни вярвать чи ній вѣче чувствоваме за свобода, и чи день напредъ гдѣдаме да отхвьрлемь ярематси отъ вржтжтъ! Пжкъ отъ тамъ чякаме голяма помощъ! Се като ни видать сега какви момчета са пращатъ за Представители, за колко ще ни уценжтъ отъ тамашните Братія. Вище баръ и направете упълномощіята си като хората, въ което да забелѣжите ако би имали пълно довѣріето си въ мене, и речете така: Братія Прѣдставители! нашіятъ членъ е Асланъ Дервишіооглу въ него имами напълно довѣріето си, той познава най добре духатъ на селените ни и гражданите ни, той съ една дума по тъко ни познава въ всичко, и той каквото направи направено е за насъ; и чіовѣкатъ, който се испраща отъ насъ е представитель да засвидетелствува за сжщіятъ, и да земе смѣтка отъ него, споредъ писмата отъ Ц-тъ ни К-тъ.[1])

№ 30.

Бай Димитре![2])

Трябаши да додишъ за да слушяшъ съ ушити си за какво питамъ, и хората какво ми отговарятъ: но вѣче си болѣнъ и ако не можешъ до, за нагоре до дето ще ида, та да се знае дето си, та като са завьрнж въ Бочукооглу[3]) да бждешъ и ти тамъ, та да са расправать работите Ви, та да вършите както тряба за напредъ.[4])

Ас. Дер. Кжр.

№ 31.

1872. Апр.

Братія чл. на Ч. Б. Р. К.

Чрѣзъ Стамболлу Меметь Ефенди.[5])

Испращаме Ви печатани Расписки, които ще давате срѣщу даванитѣ пари, споредъ чюрбаджійските печятани Писма, и пр.

---

[1]) Писмото е отъ пролѣтьта 1872.
[2]) Д. Общи.
[3]) Етрополе.
[4]) Писмото, безъ дата, трѣба да се отнесе къмъ пролѣтьта 1872.
[5]) Сливенъ.

които би помагали парично въ Народното Дѣло, ще са давать въ мѣсто името му, подъ №-ро, отъ едно, двѣ, и пр. въ едното село, въ другото село захваща, а мястото отъ дето е чіовѣкатъ ще са замени пакъ отъ първо №-ро, подъ друго име каквото и да е, или друго село, или градъ, като: пріехме отъ № 1-во въ Стамболлу Мееметъ Ефенди, въ мѣсто Сливенъ! Чрѣзъ, ч. к. въ Стамбол. Мех. Ефенди, или чрѣзъ №-ро еди кое си, отъ еди коеси място, толкова гроша, и словомъ толк ва, отъ лира еди колко и пр. сѫщото са записва и въ малкото кѫсче което значи (кютюкъ), както захваща отъ горѣ: брой, ще пишимъ колкото е записанъ въ билетѫтъ 187, която е годината и месецатъ, отъ №-ро еди кое си, въ което мѣсто, чрѣзъ №-ро еди кое си, или чрѣзъ ч. к. въ еди кое мѣсто; ще са одреже послѣ това кѫсче, и то ще Ви бѫде правата смѣтка, която ще предавате отъ време на време въ Ц. К.

По сѫщіятъ редъ ще са даватъ и к митетскити (общити) расписки кату: Пріехме отъ Ч. Б. Р. К. въ еди кое място, и пр. както и другите.

Испращаме Ви 55 листа, отъ брой 137-до 191. и по първити отъ брой 50 73, ... 24 листа сичкитѣ 79. седемдесеть и деветь листа, чясни. и други за чяс. комитети общи, 15, петнадесять, отъ брой 29-43.

Отъ днесь тръгвамъ за въ Влашко.

Ас. Дер. Кѫрджялѫ.

№ 32.

1872. 4 Апр(илъ) Бъл(гария).

Братія чл(еново) на Ч. Б. Р. К.

Чрѣзъ Стамболлу Мееметъ Ефенди.[1])

Пращамъ Ви печатани расписки 94 листа съ по първите Ви за 24. Сичкити деведесеть и четири. първити отъ брой 50-73. а сегашнити отъ брой 137-191. чясни. а общи часни комитетски отъ брой 22 до 43.

---

[1]) Сливенъ.

Ще ги давате споредъ Чюрбаджийските печатни писма[1]) и секиму който желае отъ се сърце да жьртвува предъ Олтарятъ на народніятъ Жьртвенникъ.

Чясно, секиму ще давате отъ часните, а кога една община, т. е. някой ч. комитетъ дава отъ общо-сабраните пары ще давате отъ общите. ще пишете по редъ: въ Българско, дена, месеца, и коя година, отъ кого пріети! отъ Ч. комитетъ ли, или отъ друго лице! и въ кое мѣсто. Чрѣзъ кого пріети, чрѣзъ ч. комитетъли, или чрѣзъ друго лице, отъ к ето мѣсто. Сжщото написаното въ листата ще се пише и въ малкото кжсче което остава (кютюкъ). и то ще Ви бжде правата смѣтка, която ще предавате отъ врѣме на врѣме въ Ц. К.

Вище въ простата книга Примѣръ, както за отъ ч. комитети, така и за отъ ч. лица като: приехме отъ Г-на подъ брой № 1-во въ Стамболлу мехметъ Ефенди. Ще ся прирязва призъ средъ словата и ще оставатъ малките кжсчета наречени (кютюкъ).

Брой слѣдъ брой ще са даватъ. На секи градъ, или село, захваща са отъ № 1-во и пр. не по имената сжщи.

Ас. Дер. Кжрджялж.

Споредъ Времѣто, тряба Бьрзаніе!... нъ и твърде умно, защото има цяла Ордія шпиони, пржснжти по сичко Българско и то учени магарита.

Научили сте са чрѣзъ весникатъ за А. К.[2]) чи са е убилъ въ Русчукъ и нищо няма намерено въ него, чіовѣкъ проводихме и разбрахме по тъко: просто нящо! Страхжтму е причинило да ни знай какво да прави. Остави името си безсмьртно. За честнити хора е такава смьртъ! Безъ подписката ми да ся ни повѣрявате и на печататъ! Пада въ ржце, и приработваса! Ни на вчерашніятъ работникъ, защото отъ тая проклѣта шпионска ордія лесно може би да са излъжи безъ да знае, ставалое, и става! За Ангеловото така искамъ да повярвамъ.

Небойте са Братія Български синове, отъ такава смьртъ! Защото е най-сладка, чесна, и правата смьртъ днесъ за секи Българина. Дьрзость! и постоянство! Врѣмето е близо, ще видимъ и Свобода.

Сжщий.

---

[1]) Покаянително-заплашително писмо отъ мартъ 1871.
[2]) Ангелъ Кънчевъ.

№ 33.

13. Априль 1872.

Днесь пристигнахъ благополучно, и утрѣ тръгвамъ.[1]) Глѣдай да додишъ и ти по-скоро.[2])

В. Л-кій.

Б. Р. Ц. К.
въ България.
(Печатка бланка).

№ 34.

Братія!

Въ Куртооглу Саали.[3])

Испращаме Ви два устава, по когото ще са владате и управлявате. Уставите и расписките, двѣ коли по осмь, шестнайсеть расписки, които Ви пращаме за сега, и ще стоятъ въ Дѣйствителните члѣнове на комитета [уставите въ Председателя, а расписките, въ касіеринатъ]. Пращамъ Ви два устава: единіятъ да стои въ комитетатъ по когото ще са управлява секи работникъ, а другіятъ, съ когото ще превождате нови работници, може извънъ градеца ви някои да е комуто тряба да са прати да разбере - като познавате добрѣ чіовѣкатъ. Расписки ще са дава секиму кога каквото дава въ касата народна. — Това е работа на касіеринатъ да ги дава, споредъ както вижда първіятъ билетъ, който е написанъ за примеръ. - Така ще са режятъ презъ голѣмите слова, и ще са дава чіовѣку, а другата му половина ще остава кютюкъ, въ касіеринътъ, отъ дето Ц-тъ Комитетъ ще дири смѣтка. А отъ касата Ви, кога са даватъ парите въ Ц. К-тъ, ще получавате другъ Централній билетъ срещу парите — общій. Испращаме Ви и едно Окружно писмо, което тряба да са прочете предъ секи членъ.

[1]) За Букурещъ.

[2]) Приписка отъ Левски къмъ писмото на Данаилъ Хр. Поповъ отъ Турно-Могулери до Филипъ Тотю, съ горна дата. Тя важи не само за биографията на апостола, като ни обажда за послѣдното му пътуване въ Влашко, но е и свидѣтелство за конгреса, свиканъ отъ Ц. Р. Комитетъ, пролѣтьта 1872, въ Букурещъ.

[3]) Пловдивъ? По съдържанието си, писмото трѣбва да се отнесе къмъ лѣтото 1872 г.

Съ сичката си сила да се потрудите за сабиранiе пари! Тамъ ни стои сичката работа. Побързвайте. Касiеринатъ тряба да води дневникъ. З . . . (скъсано) добри, и не добри работи, на сѣки съочяс . . . (скъсано) родното дѣло, отъ който день е пост . . . (скъсано) нищо на правото име, няма да се записва, споредъ както виждате и отъ горе на расписката подъ №-рь. Съ второ, ще Ви са яви за доходите, и расходите на Ц. К-тъ. Безъ тоя печатъ, и съ потписката отдоло, никому нѣма да вярвъте въ нищо! Билъ вчера работникъ, а днесъ като няма сѫщитѣ белѣжки, не е истиненъ. На сѣки пратенникъ отъ Ц. К-тъ, ще му искате когато (до)ди и упълномощiето споредъ нѣговите приказанiя. За увѣрѣнiе, дали е истинско писмото съ Печятатъ, защото има майстори, което може да са направи и да стане чудо! . . . . За това да бѫдете спокойни, и увѣренни, ще тржите потписката ми съ прорязаната книга подъ печятатъ. Пѫкъ за очи, ще подписвамъ какво и да е име.

Нужно е за сѣки члѣнъ отъ сега да са приготви, т. е. да даде пари по за една иглинячка — Съ отговоратви, по приносящiятъ Ви ще забелѣжите колко души ще си земете иглинячки, защото да са зематъ изведнъжъ, и еднаформа, съ епи фишеци. — Това вече събирами отъ сяко мѣсто, за да видимъ въ брой колко ще са събератъ и да са отиди да се поржчжтъ. — Отъ десеть л(ири) турски няма да бѫджтъ по сѫжпи.

Когато имате да отправяте поща, или писма до нази, на сѫщото писмо ще турите правiятми натписъ Аслань Дервешооглу Кѫрджялѫ. Въ Търново. Послѣ щего туришъ въ други пликъ и на пликатъ натписатъ ще пишете за Г-на Маринъ Попъ Лукановъ Ханджи. Въ Ловечъ. Нъ извѫтри въ пликатъ ще пишите така: Прiятелю молави предайте приключеното на пощата. Нъ пакъ когато пращати писма глѣдайте сьсь знаенъ чiовѣкъ.

№ 35.

1872 Юлия 15.

Братия!

Испращаме Ви расписки (билети) четирисятъ коли, по осмъ билетѫ отъ които ще давате секиму кога каквото дава

въ Народната каса. Подъ №-ръ, [вмѣсто името му], споредъ както Виждате първиятъ билетъ отъ горе, писанъ за примеръ.— Така ще са режятъ презъ средъ големите слова, и ще са даватъ човѣку, а другиятъ билетъ т. е. другата половина, ще остава кютюкъ, въ касиеринатъ, отъ дето Ц. К. ще дири смѣтка, отъ де, какво са е земало.

Испращаме Ви и четирисетъ устава, които ще раздадете на дѣиствителни-те членове да работатъ по него. — Уставите, както и всяко нѣщо, ще са белѣже подъ №-ръ, кому каквото са дава, и кога.

Испращаме Ви и едно окружно писмо отъ Ц. К., което тряба да са прочите предъ сичките членове.

Съ всичките си сили да са трудите за събиранiе пари! Бързайте, защото тамъ ни стои сичката работа.

Касиеринатъ тряба да води дневникъ за сичките добри и не добри работи. на секи членъ, отъ който денъ постжпж въ Народното дѣло. — Както казахъ по горе: въ мѣсто името да са зема, и дава, ще са зема, и дава подъ №-ръ.

Съ второ ще упълномоща някого, или ще дода самъ, да Ви са дадатъ нужните наставленiя, и знакове, безъ които няма да вярвате ни на работникатъ, ни на никому другъ.

Нужно е всѣки дѣйствителенъ членъ, отъ сега да са приготви съ най добро оржжие. Писалисме на сичките Ч. К. пишиме и Вамъ: поскоро да забелѣжите въ околностьта Ви колко души има да са подпишятъ сега по за една Иглинячка пушка, отъ които сме преглѣдале, и одобриле — цената имъ е, деветъ л. тур. безъ фишеци, като са купуватъ една по една, ако ли са поржчатъ двѣ хил. ще са дадатъ може шестъ— седмъ л. тур. казва продавачжтъ. А фишеците имъ можатъ да са правятъ тукъ, само като купимъ празни Чушулките имъ. — Хилядата фишека, може да ни станатъ двѣ-три л. тур. Пълнатса най скоро, биятъ отъ хиляда метра на горе, здрави са, и съ баюнетиса, [войнишки].

Асланъ Дервишооглу Кжрджялж.

Б. Р. Ц. К.
въ България

№ 36.

Мѣсецъ Ав. 6-ій 1872

Братія!

Въ Ихтіяръ Касапъ Хатемъ.[1])

Испращаме Ви расписки четри коли по осмъ расписки, отъ които ще давате секиму кога каквото дава въ народната каса. — подъ №-ръ [въ мѣсто имѣто], споредъ както виждате първіятъ отгорѣ билетъ, писанъ за примѣръ да Видите отъ него, а сѫщіятси остава. Така ще са режатъ и прѣзъ голѣмите слова, и ще са даватъ чіовѣку, а другата му половина ще остане кютюкъ, въ касіеринатъ, отъ дето, Ц. К-тъ, ще дири смѣтка на касіеринатъ отъ де какво е земалъ. Испращаме Ви и три устава, които ще дадете на Действителните члѣнове да работатъ по него. — Уставите, както и всяко нѣщо ще са белѣжи кому какво са дава подъ №-ръ.

Испращаме Ви и едно Окружно писмо отъ Ц. К-тъ, което тряба да са прочете предъ сичките членове.

Съ сичките си сили да са трудите да събирате пари! защото тамъ ни стои сичката работа. — Сега ако имате нѣщо събрано испратете ни ги по скоричко защото имаме нужда за много работа.

Касиеринатъ тряба да води дневникъ за сичките добри и не добри работи на секи членъ, отъ който день постѫпя въ народната работа, и както казахъ! подъ №-ръ.

Съ второ, ще упълномоща някого, или ще дода самъ да Ви са дадатъ нужните наставленія, и знакове, безъ които няма да вярвате никому билъ работникъ, или кой другъ. Нужно е всѣки членъ отъ сега да са приготви съ най добро оружіе — писали сме на сичките Ч. Комитети, пишеме и Вамъ: поскоро да забелѣжите по междуси, и околност-тѫ Ви, колко души има да са подпишятъ по за една иглинячка пушка, който може нѣка и повѣче, отъ което сме преглѣдале, и одобрили — Цѣната имъ е, деветъ л. тур. безъ фишеци, като са купуватъ една по една. А колкото са поржчятъ по много, толкова ще спаднатъ и по евтини. — Фишеците имъ, ще могатъ да са праватъ и тука, тогава ще ни бѫджтъ и те по евтено. Пушки,

[1]) Нѣкое село отъ Орханийско.

отъ добрите, пѫлнатса най скоро, біятъ отъ хиляда и петстотенъ раскрачѭ. съ Боюнети [войнишки]. Който са подпиши за Пушка нѣка дава и парите тамъ на касіерина, чи ката денъ да са порѫчятъ то ще бѫде скоро, тогава ще поискаме да ни внесете изведнѫжъ парите, и колкото пари внесете толкова и пушки ще имате.

Пари, и писма ще ги Предавате въ Сюлюманооглу Даудъ на Пощата Д. Пеевъ.

Асланъ Дервишооглу Кѫрджялѭ.

№ 37.

872. Ав. 25. Българско.

Братовче![1])

Да са небава да пишя и тебѣ особно, прочити всичките ми писани за Каравѣлова, и пр. разсѫди и ти защото тіе братъ Бай Анастасъ[2]) іоще и работите познавашъ някакъ по отблизичко отъ другитѣ по нови съочясници, и както разсѫдимъ, така пиши и ти К(аравело)ву, ако щешъ.

Писмата щомъ ги прочитешъ, и ще ги запечяташъ по твой печятъ няма да туряшъ, и затова което си прочелъ никой няма да знай! . . . Писмото Баіово ти, ще го испрати К(аравело)въ пакъ до тебѣ, а ти да ми го испроводишъ незабавно, защото ще го провода до Ч-тъ имъ Комитетъ, да го викатъ, и да му го дадатъ.

За всичкити нѣща дето ти бѣхъ писалъ да ми ги испроводишъ, испроводими ги, защото ми са нужни. Парити проваждамъ 15 л. тур. и $^1/_2$, петнайсятъ и половина, десетяхъ ще проводишъ на К-ва, а другите твой задето ти са длѫжѭ. — Но недей да оставашъ нѣщата за други пѫтъ защото разноски, а трудове опасни са! Здравейте!

Ас. Дер. Кѫрджялѭ.

Печатъ:
„Български Революционенъ Комитетъ“.

---

[1]) Д. Хр. Поповъ въ Турно-Магурели.

[2]) Касае се за разправитѣ между Левски и Д. Общи, когото най-много е защищавалъ брата на Д. Хр. Поповъ, Анастасъ, въ Плѣвенъ.

№ 38.

Братія чле(нове) на Ч. Б. Р. К.[1])

Въ . . . . .

Внимателно бързайте! и нищо отъ предѣлите на о(у)ставатъ няма да вършите! а по съдержаніето му, всичко тряба да са върши и скоро! . . Ц. К-тъ, сичко Българско свързова съ нѣколко укружни центра, чрѣзъ които по лѣсно, по скоро съ по малко разноски, и по сигорно да прави споразуменіята [да зема и дава]. Той [Ц-тъ К-тъ], по местоположеніето между тукашните стърни намира за добро да бѫде Центръ Окрѫжній тукъ, което Вій на драго сърце ако пріемете, ще си приготвяте полека-лека таини войници [решителни и постоянни юнаци]. които ще са намиратъ за въ сякакавъ случай, ако би??? Вій членовете на тоя окружній центръ, ще нареждате свободни работници да свързоватъ искуственно на всичкото това окружіе селата, по малките градове за тукъ. — Така: отъ село по двама. председателатъ, и единъ отъ по първите имъ Юнаци, които трѣба да са познаватъ единъ други, че когато се съобщи на председателятъ нѣщо, той пѫкъ тряба да го съобщи на командующіятъ юнакъ, които ще знае какъ за понататакъ да върви. Отъ всяко мѣсто по двама таквисъ ще ги белѣжите въ тукашната кондика, и всѫщото врѣмѣ ще имъ промѣнити имената на единіятъ, и на другіятъ и ще имъ кажите да брояктъ въ селото си отъ първо №-ро въ мѣсто имената, които ще стѫпятъ въ святото народно дѣло, и се подъ сѫщото имъ №-ро вѣчъ ще зематъ и даватъ за сичко. Послѣ Вій отъ тукъ отъ времѣ на времѣ ще имъ искате №-рата колкото са придоби-ли, безъ имената имъ да познавате отсвѣнъ Председателовото име, и напопьрвіятъ имъ Юнакъ. Сѫщо така отъ времѣ на времѣ ще имъ искате печялата отъ кѫмъ пари, срѣщу които ще имъ давате расписка отъ Централніятъ Комитетъ съ Печятатъ Централни, пѫкъ секи кой кога принася въ касата ще му се даватъ отъ чясните расписки, на които расписки тряба да има ударенъ печятатъ отъ сѫщото мѣсто подъ който комитетъ [село] зависи който печятъ, изъ най-напредъ тряба да се подпише писменно тукъ въ Окружніятъ Центръ, да са

[1]) Писмото е безъ дата. Отнася се къмъ есеньта 1872.

припознае което писмо тряба да се кріе, и за малки расправій, и не споразуменіята за висящи подъ тоя Окружній Центръ ще са расправятъ тукъ по най-добри разглѣжданія, а относително до смъртно наказаніе ще са явява и въ Ц-тъ К-тъ ако времѣто допусни, инакъ! за сяка смъртъ, ще са иска отговоръ [фактично] на сяко село тряба да са промени и името, като напр. както виждате Вашето. — Сѫщо и писмата подъ тоя начинъ на сѫщото имѣ на чіовѣкатъ, и на селото няма да са зема и дава, и писмото натписатъ му, като чи ли ніе за това село.

За всичко, тая работа ще минава въ двѣ кондики, едната е която ще бѫде ключъ на другата, съ която ще са зема и дава за всичко подъ №-ръ, и тя ще бѫде секи день въ рѫцети на комитетските члѣнове, а другата на която ще бѫде написано правото име на селото, и промененото, сѫщо и имената на двамата души отъ селото, и №-рата имъ и пр. всичко преиначено въ друго. Въ нея кондика ще са белѣжи която ще носи името ключь на сичко. Отъ който ключь дневната кондика ще са управя ако би нещо да са е забравило, — па и други които не е писалъ въ тяхъ, като земе ключятъ, и дневната кондика на сяко село по особно ще ставатъ сичките му белѣжки кога каквото става добро или зло, въ коя година е постѫпило селото, въ кой мес. и день, сѫщо и за приносатму, и за разноските, така ще са белѣжи. Така сѫщо и сяко село ще белѣжи за свойте си придобити членове, въ кой день постѫпѫ, кога какво дава и кога каквото зло или добро направилъ.

За сичките реченни горе белѣжки, доходи и расходи отъ сичкото Окружіе, като са приключватъ отъ време на време въ Окружніятъ Центръ, заедно съ подобните и отъ тука ще са предаватъ въ Ц-тъ К-тъ когато са поискатъ.

№ 39.

1872 9. Ноемвр.

Братия Членове на Ч. Б. Р. К.

въ Стамболу-Мехмедъ-Ефенди.

Бързайте и внимателно! и нищо отъ предѣлите на Уставътъ нѣма да вършите, а по съдържаніето му всичко трѣбва да ся върши и скоро!... Ето какво Ц. К-тъ, сичко Българско свързува съ окрѫжни центра, чрѣзъ които мѣста по лесно,

по скоро, съ по малко разноскы и по сигурно да прави споразуменія т. е. [да зема и дава] съ Ч-те К-ти. Та Ц-к-тъ, по мѣстоположеніе-то между тукашни-ты страни намира за добро за окружный центръ да бѫде тукъ, което Вій на драго сърдце ако пріемете, ще си приготвяте полѣка-лѣка и тайни Войници, отъ рѣшителни и постоянни юнаци, които ще ся намиратъ за всякакъвъ случяй. Ако бы Вій Членове-ты на тоя Окрѫжній центръ ще нареждате способны работницы да свързуватъ по малкы-ты градове и села на това Окрѫжіе за тукъ, отъ сѣко село по двама души: Предсѣдатель-тъ и единъ отъ по пьрвы-ты имъ юнаци и тія двама-та трѣбва да ся познаватъ помежду си, че кога-то ся съобщи на Предсѣдатель-тъ нѣща, то той пакъ трѣбва да го съобщи на главнокомандующій юнакъ, който пакъ ще гледа за понататакъ. И така като ся забѣлѣжатъ отъ всяко мѣсто въ кондикѫ-тѫ по двама таквизи, и въ сѫщо-то врѣмя ще имъ промѣните и имената, въ други несъществующи тамъ, и ще имъ кажете да броятъ въ село-то си отъ пьрвъ Номеръ, въ мѣсто имената, които влизатъ въ работа и се подъ сѫщо-то № на сѣкы единъ ще зематъ и даватъ за всичко до край. Послѣ Вій отъ тукъ отъ врѣмя на врѣмя ще имъ искате нумера-та колко-то сѫ придобывани безъ имена-та имъ, освѣнъ дѣто ще познавате само предсѣдатель-тъ и отъ по пьрвы-ти имъ юнаци единъ, — сѫщо така отъ врѣмя на врѣмя ще искате и печяла-та имъ отъ къмъ пари, срѣщо кои-то ще имъ давате и расписки отъ Ц. К-тъ, съ печятъ Централній. Пѫкъ сѣкый кой когато дава въ касѫ-тѫ ще му ся даватъ отъ чястни-тѣ расписки, на които расписки трѣбва да има ударенъ печятъ-тъ отъ сѫщо-то мѣсто подъ дѣто зависи, който печятъ окружній-тъ центръ да ся припознае и това писмо трѣбва да ся крые на здраво мѣсто.

За малкы расправіи и не споразуменія-та ще сѫди Окрѫжній Центръ по най добри разглежданія и относително до смьртнити наказанія ще ся явява и на Ц-тъ К-тъ, ако врѣмето допуща, инакъ за сѣка смьртъ ще ся иска отговоръ [фактично].

На сѣко село трѣбва да ся промѣни имя-то, както напр. виждате Вашето. Сѫщо и Писма-та подъ тоя начинъ, на сѫще-то име на човѣка и на село-то нѣма да ся зема и дава, и на писмото надписъ-тъ като че ни е затова село. За всичка тая работа ще минува въ двѣ кондикы, една-та ще бѫде ключъ на другѫ-тѫ, която ще бѫде сѣки день въ рѫце-ты на

членове-ты и въ нея ще ся зема и дава безъ имена и съ Номеръ. Друга-та която ще носи имя-то: „ключь на всичко“, и отъ коия-то ще ся оправя дневна-та, затова въ неж [въ ключътъ] ще бжде записано и правото име на село-то съ замененото, и право-то име отъ село-то на Председатель и по пьрвый-тъ имъ юнакъ и пр. отъ който ключь дневня-та кондика ще ся поправя, ако бы нѣщо да ся е забравило. — Па и другы кой-то не е писанъ ни въ една-та ни въ друга-та, като гы земе, и да може да разбере всичкы-ты дѣйствія, въ ключь-тъ и въ дневникъ-тъ, трѣбва да ся пиши на сѣко село всичкы-ты му работи. — Село-то отъ кога е постжпило, кога, какво е принесло и какво изработило. Въ коя година месецъ и день, така сжщо и сяко село ще бѣлѣжи за въ вжтрешнити си дѣйствія. За всичкы-ты речены горѣ бѣлѣжкы, доходи и разходи отъ сичко-то това окржжіе, като ся приключяватъ отъ врѣмя на врѣмя въ Окржжній-тъ Центръ заедно и съ подобны-ты и отъ тоя градъ ще ся предаватъ въ Ц-тъ К-тъ когато ся поискатъ.

Ще кажите и това: Сѣки членъ по скоричко да гледа да принесе дѣсятокъ-тъ си отъ сичко-то си иманіе, веднаждь за сѣкогы, освенъ това, да прибързатъ по скоро да дадѫтъ и по 10 (десетъ) лиры т. за пушка игленна която ще му ся даде. Дѣсятъкъ-тъ на сѣкы членъ оставя ся на сѣкыму по чистата му съвѣсть да присмѣтне сичко-то си иманіе и да даде длъгъ-тъ си. Чисто народнынтъ мжжъ дава всичко, па и себе си жертвова.

Асланъ Дервишоолу Кжрджялж.

Печатъ: Българскій Революціонній Централенъ Комитетъ.

№ 40.

Братія! Въ Окружніятъ Центръ.

Сюлюманооглу Даудъ.[1])

Като не бѣше при мене разрязаната книга,[2]) и да Ви пишя презъ нея, то ще дадете довѣріе на думите на прино-

---

[1]) Орхание.
[2]) Ключъ за шифровано писмо.

Съ сичката си сила да се потрудите за сабираніе пари! Тамъ ни стои сичката работа. Побързвайте. Касіеринатъ тряба да води дневникъ. З . . . (скъсано) добри, и не добри работи, на сѣки съочяс . . . (скъсано) родното дѣло, отъ който день е пост . . . (скъсано) нищо на правото име, няма да се записва, споредъ както виждате и отъ горе на расписката подъ №-рь. Съ второ, ще Ви са яви за доходите, и расходите на Ц. К-тъ. Безъ тоя печатъ, и съ потписката отдоло, никому нѣма да вярвъте въ нищо! Билъ вчера работникъ, а днесъ като няма сѫщитѣ белѣжки, не е истиненъ. На сѣки пратенникъ отъ Ц. К-тъ, ще му искате когато (до)ди и упълномощіето споредъ нѣговите приказанія. За увѣрѣніе, дали е истинско писмото съ Печятатъ, защото има майстори, което може да са направи, и да стане чудо! . . . . За това да бѫдете спокойни, и увѣренни, ще тржите потписката ми съ прорязаната книга подъ печятатъ. — Нѫкъ за очи, ще подписвамъ какво и да е име.

Нужно е за сѣки члѣнъ отъ сега да са приготви, т. е. да даде пари по за една иглинячка — Съ отговоратви, по приносящіятъ Ви ще забелѣжите колко души ще си земете иглинячки, защото да са зематъ изведнъжъ, и еднаформа, съ ени фишеци. — Това вече събирами отъ сяко мѣсто, за да видимъ въ брой колко ще са събератъ и да са отиди да се порѫчѫтъ. — Отъ десеть л(ири) турски няма да бѫдѫтъ по сѫщи.

Когато имате да отправяте поща, или писма до нази, на сѫщото писмо ще турите правіятми натписъ Асланъ Дервешооглу Кѫрджялѫ. Въ Търново. Послѣ щего турищъ въ други пликъ и на пликатъ натписатъ ще пишете за Г-на Маринъ Попъ Лукановъ Ханджи. Въ Ловечъ. Нъ извѫтри въ пликатъ ще пишите така: Пріятелю молави предайте приключеното на пощата. Нъ пакъ когато пращати писма глѣдайте сьсь знаенъ чіовѣкъ.

№ 35.

1872 Юлия 15.

Братия!

Испращаме Ви расписки (билети) четирисятъ коли, но осмъ билетѫ отъ които ще давате секиму кога каквото дава

въ Народната каса. Подъ №-ръ, [вмѣсто името му], споредъ както Виждате първиятъ билетъ отъ горе, писанъ за примеръ.— Така ще са режатъ презъ средъ големите слова, и ще са даватъ човѣку, а другиятъ билетъ т. е. другата половина, ще остава кютюкъ, въ касиеринатъ, отъ дето Ц. К. ще дири смѣтка, отъ де, какво са е земало.

Испращаме Ви и четирисетъ устава, които ще раздадете на дѣиствителни-те членове да работатъ по него. — Уставите, както и всяко нѣщо, ще са белѣже подъ №-ръ, кому каквото са дава, и кога.

Испращаме Ви и едно окружно писмо отъ Ц. К., което тряба да са прочите предъ сичките членове.

Съ всичките си сили да са трудите за събиранiе пари! Бързайте, защото тамъ ни стои сичката работа.

Касиеринатъ тряба да води дневникъ за сичките добри и не добри работи, на секи членъ, отъ който денъ постжпж въ Народното дѣло. — Както казахъ по горе: въ мѣсто името да са зема, и дава, ще са зема, и дава подъ №-ръ.

Съ второ ще упълномоща някого, или ще дода самъ, да Ви са дадатъ нужните наставленiя, и знакове, безъ които няма да вярвате ни на работникатъ, ни на никому другъ.

Нужно е всѣки дѣйствителенъ членъ, отъ сега да са приготви съ най добро оржжие. Писалисме на сичките Ч. К. пишиме и Вамъ: поскоро да забелѣжите въ околностьта Ви колко души има да са подпишятъ сега по за една Иглинячка пушка, отъ които сме преглѣдале, и одобриле — цената имъ е, деветъ л. тур. безъ фишеци, като са купуватъ една по една, ако ли са поржчатъ двѣ хил. ще са дадатъ може шестъ— седмъ л. тур. казва продавачжтъ. А фишеците имъ можатъ да са праватъ тукъ, само като купимъ празни Чушулките имъ. — Хилядата фишека, може да ни станатъ двѣ-три л. тур. Пълнатса най скоро, биятъ отъ хиляда метра на горе, здрави са, и съ баюнетиса, [войнишки].

Асланъ Дервишооглу Кжрджялж.

Отѣчество България. Слѣдователно, това лице като има отъ нѣколко мѣста припоржителни писма за работникъ, за това и дава му са това упълномощіе, да действува по мѣстата: Джумайско, Османь Пазарско, Провадійско, Аджиоллу-Пазарджиско, и въ околността Котленска като: Медвенъ, Градецъ, Жеравна и пр. т. е. да съставя чястни револ(юционни) Комитети, по наредбата на уставатъ, и отъ които мѣста ще зема на двама души подъ белѣжка имената: Председателови, и отъ по първите имъ юнаци единь, който тряба да са забелѣжятъ въ Окружніятъ центръ, правото и промененото имъ имѣ на Председателятъ, и на попьрвіятъ юнакъ. На упьлномошното лице като са дава пълно довѣріе въ работата му, затова прекаква са секи отъ речените мѣста, да уважява приказанията нѣгови, и сичко какво са е зело и дало съ това упълномошно лице ще са явява писменно въ Окружніятъ Центръ, отъ дето пжкъ ще са предава смѣтка отъ времѣ на времѣ въ Ц-тъ К-тъ за сичките дѣйствія които спадатъ подъ Окружніятъ Центръ. Упълномошното лице, ще Ви разясни за сичко какъ тряба да са работи, и писменнити споразуменія подъ какви белѣжки тряба да ставатъ, щото непріятелятъ нищо да не може да разбере, ако би му паднало нѣщо въ ржце. Ц-тъ Комитетъ съ сичките реченни мѣста ще зема и дава чрѣзъ Окружніятъ Центръ за сичко, слѣдователно и сѣки единь, за каквото и да иска да се отнесе до Централніятъ Революционній К-тъ, нѣка се отнисе чрѣзъ Окружніятъ Центръ Стамболлоу Мехмедъ Ефенди.

Асланъ Дервишоглу Кжрджялж.

№ 43.

Едирнели Афжзаа Въ Заара е, Г-нъ К.[1]) за когото Ви казвахъ въ Сливенъ като бѣхъ.

Отъ днесъ ще глѣдате назначената Ви Адреса, а отъ долу грждитъ, ще са пиши различно.

Пощата тряба да познава мястото, инакъ не!

Ас. Дер. Кжрджялж.[2])

[1]) Навѣрно, Колю Ганчевъ.

[2]) Тая записка се отнася, споредъ смисъльта, до Сливенъ и допълня попрѣдната. Тя що е писана пакъ прѣзъ Ноемврий, 1872, слѣдъ като Левски заминава отъ Сливенъ за Стара-Загора.

№ 44.

1872. Дек. 12-й Бъл.

Братія.

Въ Алилаа Селевли.[1])

Въ писмото Ви отъ 1872. 7 окт. е, да ни дохождамъ скоро въ градатъ Ви, защото можело да стани! . . . а председателятъ Ви, въ писмото Ви по нѣгово мненіе, да дода та да видимъ какво тряба да са върши, защото споредъ както Ви виждалъ, отъ Вашите кожи царвули не ставали! и сичко това происхождало отъ страхжтъ Ви. По думите на Председателятъ Ви, оправихъ са да дода въ граджтъ Ви, и да са срѣщна съ някой и другъ веднъжъ за сякоги, защото и времѣто е вѣче твърде кжсо, та и ни ни остава да прехождаме за повѣче пжти. Току да трьгна за въ граджтъ Ви получихъ писмо въ което ми са белѣжи, чи са биле подхвърляли въ някоя кжщж писма съ моѭ подписка: Ас. Дер. Кжрджжлж, въ които писма казвало: да ми донесете тевтерятъ на еди коя си колиба и тамъ да го оставите, а сичко друго каквото има, да го изгорите! и въ писмото, ойдордисвани словата като да приличятъ на мойте! Писменно да ми дадете за тія писма които са писани отъ Васъ. Пророкувамъ цѣлтж каква Віе била, и по вишегласіе ли сте го направиле, или самъ някой, и кой е! ако на това са отричете, и секи каже отъ Васъ незнамъ, то асъ знамъ и ще Ви го покажя да го видите кои е.[2]) За слѣдствіето на тія подхвърляни писма, оставамъ да говора до като вида щели исповяда самъ оня които гіе мушкалъ въ Портата изъ ряската, и като какво сіе мислиль съ това, па тогава. По тія писма страхувамса да дода въ граджт Ви. въ тяхъ тжлкувамъ: Предателство истинно, и предателство без да ще отъ страхъ но вище какво ще Ви забелѣжж веднжжъ за сякога, и веднжжъ и сто пжти излизамъ отъ длъжностж си. пжкъ защо искахъ да дода затова колкото писма, пари, весници, и всичко каквото има оставено въ Васъ, и у Председателятъ тайни работи, да са принесатъ у Николчя[3]) че или асъ ще

[1]) Ловечъ.

[2]) Навѣрно е подозиралъ Попъ Кръстя, който го и прѣдаде малко дни по-послѣ.

[3]) Николчо Алачътъ отъ махалата Дръстени, дѣто обикновено слизалъ Левски.

примина да ги зема, или други ще провода да ги отнасе, дето сабираме вѣче сичките работи, защото ни времѣто заповяда[1]) у председателятъ има принесени отъ други комитети пари, по напредъ ги искахъ, а той ми писа че ги употребилъ за день два въ своя работа, той не е ли челъ въ уставатъ![2]) На комитетска пара минутата са не знае кога щж са поиска. Єега както казахъ: Пари, писма, и пр. да са занесатъ у Николчови, и всичко отъ днесь нататакъ кой каквото има съ менъ, у Николчя да оставя, отъ тамъ ще и получва, за понататакъ не тряба да го питате, отъ де пріима, и за де испраща! мой неща ако додатъ до Васъ отъ нейде, няма да ги разваляте, като писма, и пр. недейте ги и бави, а всѫщото времѣ нему Предавайте. Какво да Ви права като сами са показвате неспособни при другите, които вчера са захванали! Днешната случка, Ви са е предсказвала сто пѫти чи може да бѫде! срещу което исповядахте чи ще постоянствовате. Де Віе постоянството! и затова сами не сте ли Вій причината да страдатъ и други хора, като Ви казвахъ предъ Дим. Общий предъ очите му, какво той не е за на своя глава да са отрежда на работа! толкова думи не стигаше ли Ви дето Ви изговорихъ при него, та да си съставите и за понататакъ! колкото време е ходилъ попапредъ съ мене, не чювахте ли изъ устата му като са оплакваше предъ Васъ, чи дето да сме утишле, него сѫмъ оставялъ на ханатъ, нѫкъ асъ сами сѫмъ вършилъ а него ни сѫмъ представялъ предъ другите члѣнове да са запознае съ тяхъ! Подъ тія ясни думи баръ не разбрахте ли, че асъ само на препоржкѫтѫ му отъ дето са праща до мене ни са довѣрявамъ въ него, както и въ Ангела, до кѫтто Асъ сами ги не опитамъ както знамъ! но ще кажите: като ходихте и трима два месеца наедно, непознали ги? тукъ ми трябатъ много думи, за да Ви докажя че въ народната работа да са упознае чіовѣкъ до колко е родолюбецъ, и постоянъ на сяко нѣщо, че често са случва времѣ за да са упознае чіовѣкъ, па и твърде дълго времѣ! затова едни народи дето Бързатъ за такова нѣщо, печалотгу за по много години, отъ колкото

---

[1]) Намекъ за обстоятелството, че Левски събралъ въ послѣдния моментъ цѣлата комитетска корспонденция и я понесълъ за Влашко — обстоятелство, на което дължимъ и тѣзи запазени писма, които печатаме сега, както сме обяснили въ прѣговора си.

[2]) Най-тежкото обвинение противъ Попъ-Кръстя, и най-очебиюще свидѣтелство за прѣдателството му.

онія, които баратъ полѣка. Вія ми казвахте: за тая работа тряба да са распрататъ хора на сяка стърнж и да са върши по скоро, и асъ Ви казоахъ че тряба, но няма такива хора! а Вія ми показвахте А. К.[1]) и Д. Об.[2]) На А. К. му казахъ като на ученъ чіовѣкъ, че тая работа да я научи като него чіовѣкъ да я върши непогрѣшимо, то трябатъ му не по малко четри години, като ся скита на сяка стърнж, и да сряща въ различни мненія хора, и пр. и пр. а той въ тія думи ма зе, като чи ли земамъ на себе си привелегій! Вія чухте като му казвахъ, какъ тряба да са постжпи и въ рушчукъ, видяхте като не слупя и какво станж.[3]) Сжщо и Д. Об. ма земаше за Превелегисть, като показваше и вамъ, безъ да разбере, чи работата Народна не върви по други пжть, отсвенъ по оньж когото показвамъ. Д. Об. да са отреди по Орханско, и да му са даде упълномощіе таквосъ, решихте сички Вій, като повече даваше гласжт си Анастасъ[4]) отъ Плѣвенъ, Ваню,[5]) и Пжшковъ и отпослѣ малко, читехте противъ него писма отъ онія стърни. Сами Пжшковъ, и др. отъ онія стърни усно колко го нападаха, като предвиждале, че споредъ лудите му работи скоро щяло да пропадни работата по онія стърни! споредъ които писма, и думи, писахму да доди да видимъ това което са казва за него тжй ліе! Той не доде. Писахму, и нарочно пратихъ Д.[6]) Поща, пакъ да му каже да доде, и да донесе смѣтка, отъ работата си [отъ де какво е замалъ и де е давалъ], пакъ не доде. Отидохъ самичякъ най-послѣ, защото и писма ми додоха отъ някой чясни комитети, въ които ми пишятъ за работи съвсемъ друго яче показвани отъ Д. Общій. Повикахго съ мень за едно да доди да обиколимъ мѣстата отъ дето са напада, а той каза чи ще доди, и на утришніятъ день, вѣче го ни видяхъ до сега. — Тамъ му останаха и смѣтки, и расправія за сичко въ затвора сега. Се тогава като го ни видяхъ на другіятъ день, та да му кажях да ни бастисватъ за сега и Пощата, защото работата си до като наредимъ, на тогава да са види съ какви хора тряба да са бастиса! това казахъ на Стояна Пандуръ [войводата] да каже

[1]) Ангелъ Кжнчевъ.
[2]) Димитъръ Общий.
[3]) Намекъ за самоубийството на А. Кънчевъ.
[4]) Поповъ, братъ на Д. Хр. Поповъ отъ Т.-Могурели.
[5]) Драсовъ.
[6]) Д. Пѣевъ.

и на Д. Об. но както за сичко, и затова не е слушялъ. Ето чи Вия сте си причина да треперите отъ страхъ, щото и мене вѣче място не давате да дода въ граджтъ Ви, и да вдигна сичко щото има до сега въ Вашіятъ градъ, по причина че Д. Об. познава сички Ви! . . . Въ подозреніе като сте, и затова тряба да приберете всичко, и даго предадете, както Ви белѣжя по-горѣ. Пжкъ Вій, занапредъ дьрзость! запренити запрени, а другите тряба да мислатъ че са полагали клѣтва! Който не испълнява Клѣтвата въ която са е клѣлъ предъ Евангеліето, т. е. въ вярата си и въ честа си, той е най нискіятъ, и гнуснавіятъ чіовѣкъ на свѣтатъ! По-добре е сто години мжки чесни, а нежели да тжпчи честжси, и вярата си! утри е день, и ще са кажи на такъвъ: ниси честенъ, ни си Българинъ, лжжешъ и въ Евангеліето. Нали сте са заклѣли чи ще испол-нявате уставатъ, като са паднали тія Братія въ затворъ, може би да ги прататъ и въ заточеніе, помагате ли имъ, както приписва въ уставатъ; че секи отъ другарите му, е длъженъ да му помага кога падне въ беда! азъ можяхъ да ги отьрвж, току щомъ са научихъ, но ще са развали голямата работа която е вѣче дошла да са види на видело,[1]) отсвенъ това, извести са и чи ще ги пуснатъ сичките, отсвѣнъ обирачите на Поща. Затова и въспряхъ работата назадъ, чи ще бжде по-добре. Па ако тій останатъ въ затворъ, скоро е, съ рево-луціята заедно да си ги земемъ неповредими. Слушяите сега на долните ми думи, па прощайайте за сякога, защото Ви говорихъ, говорихъ, а Вія сте си се Вія, отъ сега наскоро времѣ ако станете, други, хаде да видимъ.

Споредъ уставатъ, работата е, до, кжто са не видимъ че можимъ самички да си источимъ платното, няма да са дава гласъ за въстатіе! а сега излазя друго! споредъ вънкашното обстоятелство и да са не протакатъ работите ни защото да са не случятъ и други Орхански подобни работи, въ които кой знай може да попаднатъ онія хора въ които са надявали да повѣдатъ работата, решява са едно твърде скорошно въ-станіе. Писали сме по сичките Чяс. Ком. да даватъ кой кол-кото вѣче пари има, и колкото може да вдига съ лихва, и тія пари най-много за два месеца колкото са приготватъ, съ тяхъ ще поржчяме за оржжіе, отъ послѣ и да внисе някой

[1]) Да ся обяви възстанието.

няма оржжіе, защото въ кжсо едно времѣ, турямиса пжкъ въ друга работа, и готови сме да са провозгласи въстаніето — съ голяма мжка ако можимъ отблжсна това времѣ за някой месецъ повѣче, ще бжде работата много още подобра. — Годината няма да прехвърли. Това ненадейно времѣ, заповядане ми предъ три недели още въ началото на зимата да дамъ гласъ за въстаніе! нъ като тжй нинадейно, още въ нищо, и никакво неприготвени вънжхмиго за нѣкой месецъ и другъ, до кжто са съберемъ сичките членове на Цен. К-тъ, и да дадемъ по добръ редъ на това въстаніе. Слѣдва още както и на окржжнитѣ центри.

В. Л-скій (Ибріямаа Анадоллу).

№ 45.

1872 Дек. 12

Братія въ Окружніятъ Центръ

Въ Сюлюманоогли Даудъ.[1])

Напредъ и небоитеся, Нека Българското Юнашко око, са не бои вѣче отъ мжките на дрипавіятъ читакъ, Ето времѣто са вѣчъ решява близо и да докажемъ душманину че Българинатъ не ще бжде вѣчъ робъ, а свободенъ, и който отъ тяхъ неприпознае нашите закони, и да живее съ насъ, по сжщите граждански правила, Той съ всичко, въ единъ мигъ ще стане на прахъ и пепелъ.

Ній членовете на Централніятъ Комитетъ, збирамиса да определимъ вѣче времѣ, за общо народно въстаніе, защото силно ни пренуждава вънкашното обстоятелство, безъ друго да вървимъ на Бой и минута да са не губи! на това спираме за нѣкой мѣсецъ и другъ, до кжто са извести по сичките стърни на Българско, да са приготватъ отъ къмъ Барутъ, куршумъ, и пр. да даватъ кой колкото пари вѣчи има, да вдигатъ съ лихва кой колкото вѣче може, които пари най много до два месеца да бждатъ готови, че щомъ нишимъ, да са донесатъ за дето ги поискамъ, та до като са нарежда

[1]) Орхание. Това писмо е черновка съ моливъ и навѣрно не е отправено.

работата за революція, да станатъ готови пушките и сичкіятъ други припасъ, и да са разнесе по мѣстата за дето е нужно, защото вдигнемли вѣче Народните Байраци, до тамъ е сичкото преуготовленіе? — всичко това по скоро да съобщите по сичките стърни. Приносящіятъ е нашъ Братъ, отъ Окружніятъ Центръ Юдачооглу Селиникли.[1]) Нему ще дадете адресат си, и ще земете адрасат имъ за споразумяваніе писменно, и сякакъ. Точно ще му забелѣжите на книга за сичките станали тамъ работи, и сега какъ стоятъ, всичко щото има донесено отъ Влашко да го дадете на някого, и да го донесе въ Ловѣчъ на Николчя Алачятъ въ маалата дръстини, а поскоро вище да ми испратите фишеґити на инглінячката ми. Сичките тамкашни имена да ги промените въ други. — и мойто въ мѣсто Ас. Дер. Кѫрджялѫ, ще познавате Ибріямаа Анадоллу, и потписката ми ще я дирити чрѣзъ разрѫзаната книга, безъ печятатъ, защото печятатъ падна въ подозреніе. Приносящія и усно ще Ви говори за нящо, вище ако можете, дайте му здрава дума.

Ибріямаа Анадоллу: (В. Л-скій).

№ 46.

Брате Христемага[2])

Въ Търново.[3])

Всичко що си писалъ чрѣзъ Алилаа Селевли (Ловѣчъ), и писмото чрѣзъ Дяда Калугера съ когото са срешнахъ въ Ески Загра[4]) за всичко това получихъ и разбрахъ. Вѣче разбрали стѣ вънкашното положеніе че ни нуди безъ друго да вървимъ на Бой което мисла да сте съобщили до сега дето вѣче знайте! — ако ли ни сте, то ще съобщите на сякаде и ще съобщите какво сега революцията я отблѫснахме за някой месецъ и другъ.

Брате по причините Софийски, съ печятатъ няма да са зема и дава до извѣсно времѣ! а само съ потписката ми.

[1]) Севлиево.
[2]) Хр. Ивановъ Голѣмия.
[3]) Пакъ черновка и отъ сѫща дата, като горното.
[4]) Отче Матей Миткалото.

която ще я търсите чрѣзъ разрязаната книга, и отъ днесъ ще познавате името ми: Ибріямаа Анадоллу. Извесни да сте че Д. Общ. предава всичко щото знае! отъ Софія доде чіовѣкъ нарочно да ми расправи. затова който са познава съ Д. Общи да стой на щрекъ въ кѫщятя си да не сни, а по пріятели.

№ 47.

Въ Юдачоглу Селиникли.[1])

Подиръ сношните ми думи, работата няма да са оставя, каквито и придирвания да бѫдѫтъ, имаме решителни работници, които наистина няма да оставятъ работата каквото и да ставя, но не по хубаво да обмисловатъ отъ Васъ! Слѣдователно не оставяйте и сами. Никакви заплашванія и предирки, не могатъ да спрѫтъ работата. Когато са работи помѣжду ви умно и скоро безъ да дохожда вънкашенъ чювѣкъ да Ви подканя, чрѣзъ когото може да се издаде, а безъ него никакъ ако само не стане вътрешно предателство. Работете както Ви са казва, защото не ще оставимъ да се протака работата по страхове.

Вія сте вѣче Окрѫжній Центръ имате и длъжностъ често да разпращате насърчителни Писма по всичките стърни които спадатъ подъ вашето Окрѫжіе, още и на другите Окрѫжни Центра, като са подканяте въ работата да върви скоро и умно, отъ което насърченіе и подканя на работата става посърчено, по умно, сигорно, отъ колкото да са страхува чювѣкъ и да казва: чякайте да видимъ еди деси какво ще стани дето са а предала работата? Твърде сте излѫгани въ тая сигорностъ! въ такѫвъ случай, тряба скоро насърчаваніе съ примери. Азъ вѣче отвождамъ да са срешна и съ другите членове на Ц-тъ К-тъ, и ще глѣдамъ да са върши работата по най добръ редъ, и сигорностъ, и мойте думи предъ другите членове, ще бѫдѫтъ съобразно съ народатъ въ Българско, който міе предъ очи въ сичко, за сполуката на нашята революція. Слѣдователно, иска да имате довѣріе въ мене чи асъ ще говора сѫщото

[1]) Това писмо е пакъ съ моливъ и безъ дата и навѣрно не е отишло по назначението си. Споредъ съдържанието, то трѣба да е писано слѣдъ послѣдното отиване на Левски въ Ловечъ, прѣди Декемврий 1872, дѣто го и хванаха. Слѣдователно, това писмо трѣбва да считаме за послѣдно на Левски.

което виждамъ въ Народатъ, и чи ще гледамъ да права работи както са изисватъ за най добре защото въ много работи нашите учени ми са не аресватъ.[1]) Вие ще направите едно писмо съ печятатъ: Окржжній, въ което ще ма упълномощите предъ другите членове въ Ц-тъ К-тъ, че всичко каквото има да се върши, за сполуката на милото ни Отечество България за освобождението ни отъ Турчинатъ, има пълна Свобода отъ насъ, да говори, и прави всичко предъ секи Българинъ и предъ каквато и да е народность.

такова сжщо упълномощіе да направатъ, ще покапите Плов(дивъ) съ околностътж му. Окржжніятъ Центръ (Ески заара) подъ дето спада чярпанъ, ени заара и кжжилжкъ, съ свойте околности, и Окржжніятъ Центъръ (Сливенъ) подъ дето спада и котелъ съ своите околностъти. Ако тія Окржжни Центра, така сжщо иматъ довѣріето си въ менъ, - да са върши работа, така тряба и което правите да тежи гласътми. - и ето работа кату каквато тряба.

В. Лъвскій (Ас. Дер. Кжрджялж)
Ибріямаа Анадоллу.

№ 48.

Народна клѣтва.

Заклѣвамъ са въ Евангелието, въ честж си, и въ Отѣчеството си, предъ Бога, и предъ Чесното събраніе на съзаклятието, че отъ сичко което ми са яви, няма да кажж и открія никому нищо до смьрть и до гробъ.

Заклѣвамса и обѣщавамъ какво полагамъ за святата тази цѣль, животъ и имотъ.

Заклѣвамса и обѣщавамъ, безусловна покорность на законите и на заповѣд-тж на съзаклятніятъ Таенъ-Централенъ-Български-Революционній Комитетъ съврѣмѣнно мжлчаніе, и тайность на дѣлата.

А въ противенъ случяй, ако бждж Предатель, или престжникъ, съгласявамса да бждж прободенъ отъ Окржжието

[1]) Въ оригинала, слѣдъ: „ми се не аресватъ", стои още: „но не сичкитѣ". Послѣднитѣ думи сж зачеркнати. Личи си, обаче, че зачеркването е станало отъ по-късна ржка. Писмото притежаваме изъ архива на Захарий Стояновъ.

на това съзаклятіе, което има длъжность да ма брани, а и право да ма сѫди.

Заклѣвамсѫ.

Забелѣжка. Ново-оглашенніятъ, ще са исправи предъ една масса, на която ще има сложено едно Евангеліе, или крьсть, единъ ножь, и единъ револверь, и ще си тури лѣвата рѫкѫ на сърцето, а дѣсната ще ѭ вдигне на горѣ, и ще слѣдва да дума слѣдоющите думи т. е. горѣ-изложените.

№ 49.

Упѫлномощие.

Носящий това писмо, които до сега ви е познатъ подъ името Асланъ Дервишоглу Кѫрджалѫ (В. Л-скій) което име, той спорѣдъ обстоятелствата може да си го измѣнява, като прѣдварително ви яви, за това, има пѫлно право и упѫлномощие отъ Българскиятъ централни революционни комитетъ, да дѣйствува на сѣкаде при Бѫлгарите и предъ когото и да е отъ тѣхъ за нашата народна работа, която са отнася до освобождението на милото ни отечество Бѫлгария! Сѫщето лице представлява Бѫлгарскиятъ Централенъ революционни комитетъ въ сичко и дѣйствията му са неограничени, разбира са, по предѣлите на уставътъ.

Бѫлгарския революционни централни комитетъ има пѫлно довѣрие въ това лице, и за това приканва сѣки Бѫлгаринъ, който вече е работникъ въ нашето дѣло или който ще стѫпи въ него и вѫобще всичките Българи да му дадатъ и те пѫлно довѣрие, да уважаватъ заповъдите му и да са отнасатъ до него за сѣка потребность, която се отнася до народното ни дѣло.

Това лице, като има пѫлно упѫлномощие отъ Българскиятъ централни революционни комитетъ има и пѫлна власть да превожда въ дѣйствие сичкитѣ ония длѫжности, които са предписватъ отъ уставьтъ, слѣдователно и наказанията, подъ които могатъ да паднатъ и членовете на Българските частни революционни комитети и ония низки, подли и предатели Бѫлгари, които противодѣйствуватъ на нашето народно дѣло.

(Печатъ: „Български революционни централенъ комитетъ“.)

№ 50.

Г. редакторе на в. сво(бода).

Бай Каравеловъ? вій като чисти свободенъ вѣстникаръ Български такъвъ показва и листать когото издавате Свобода? на всеки народъ безъ разлика които би показаль да живее.

Ній Българитѣ бѣхми честити чакъ отъ сега, да са здобіемъ съ вѣстникъ, пълно-свободенъ. Прѣзъ когото да дава право на всѣки народъ да представимъ народното ни мнение прѣдъ свѣтатъ. Че и нія сме хора и искаме да живеемъ чіовѣшки да бждемъ свободни съ пълна свобода, въ земята ни, Тамъ дето живее Българиньтъ? въ България, Тракія, Македонія. Па и отъ каквато и да е народность да живеятъ въ тоя нашъ рай, ще бждѫтъ равно-правни съ Българинътъ въ всичко. Ще имаме едно знамѣ, на което ще пиши, свята и чиста република? сѫщото желаемъ и на Братія Сърби, черногорци, ромѫнци и пр. да не останватъ слѣдъ назъ. Въ едно и сѫщо врѣме да дадатъ гласатъ си. Врѣме е съ единъ трудъ да спечелимъ онова, което трьсили са и трьсатъ Братія Французи т. е. Млада Франція, Млада росія и пр. колко скѫпо? и съ какви загуби? Братъ Брата да убіе сега е врѣме да преваримъ това зло?... втора борба? Братъ Брата, синъ Баща, Баща сина си даубіе? сега е лесно, и можемъ? съ малко матеріялъ да спасимъ това гнусно и не вѣрно тиранство іоще и сто пѫти на задъ отъ нази въ всичко. Неговити топови, неговити игленки пушки, са въ нашите рѫце. Само трѣбва ни іоще мѫничко врѣме да поработиме години. Нъ, отъ тогава Бай Каравеловъ? както ви пиша въ писмата съ Г-да и Братія, Марина и Ивана [1]) и тогава съ Божія воля ще сасипимъ гнилата и страшлива държава. Та да сазидаме друга много трайна по новото зидание, да сасипимъ казвамъ гнилата и беззаконната Държава? - не чіовецити, не женитѣ имь и децата имь? тогава ако са покоратъ само на горнити св. закони, равно съ Българинатъ.

Бай редакторе? прѣзъ вѣстникатъ ви или както знаете за по добре, питаме Братіята ни сърби щели ни подаждѫтъ рѫкѫ противъ общіятъ ни врагъ въ едно врѣме или не? нека ни кажатъ искренно, та да знаемъ какво да работимъ и ній

---

[1]) Маринъ Попъ Лукановъ и Иванъ Драсовъ.

и тій, щото да не проливаме много кръвъ. Срамота ние да си сравнявами силата съ таквизъ гламици каквито са Турците. Хората отправятъ топовите и пушките, сами не біятъ, когато непріятельтъ ми е по гламавъ отъ мене, той е въ рьцете ми съ всичкіятъ му матеріялъ.[1])

Питаме? сега като искаме да вьрвимъ къмъ правіятъ животъ и свобода, кой може ни застана на пѫтѫть ако неиска баръ да даде гласа си за доброто? мисла никой да ни смее.

Да дава правото на всѣки народъ, па на всѣки чіовѣкъ, който иска да живее почтенно и свободно. И ній Българите отъ оддавна са напѫваме съ всичката си сила да викаме камъ чіовѣчеството и свободата? всекидневните ни убійства, потурчванія на не врьстните ни грабнати деца отъ турчена, обечестіованието на девойките ни и на жените ни се отъ турчена, секидневно оплакване е било съ кръвави сьлзи предъ европейските консули. На нашіятъ предрезналъ гласъ, никакавъ одзивъ, отъ никаде за помощь, а напротивъ ставатъ учители противъ назъ. Тогава де остава тяхното образование и чіовѣчество? . . . а, и се тѫй ли ще имъ плачемъ и да са надявами на тѣхните лъжи? не, намѣсто сьлзи, сега леемь куршуми а надеждата ніе на Правосѫдніятъ и на нашите мишници и ето че идимъ Г-нъ Ре(дакторе) прѣзъ вѣстникатъ ви да си представимъ народното мненіе прѣдъ свѣта.

№ 51.

асъ Василь Львскій въ Карлово роденъ[2])
отъ Българска майка юнакъ азъ роденъ
нищахъ да сѫмь турскій и никакъвъ робъ
сѫщото да глѣдамъ и на миліятси родъ
станахъ и утидохъ въ стара планина
за година врѣме се асъ разгледахъ
въ Сърбія ходихъ и по влашко скитахъ
отъ нійде помошъ за нашѫ Свобода

---

[1]) Това е единъ видъ дописка на Левски до в. „Свобода", и по наивностьта на съдържанието си треба да се отнесе до по-раншния периодъ отъ дѣятелностьта на Левски прѣзъ 1870. Онова, което слѣдва, е писано откжслечно на отдѣлни листове.

[2]) Това стихотворение, писано съ рѫката на Левски и зачерквано (поправяно) отъ самия Левски, не е лишено отъ значение освѣнъ за биографията, но и за психологията на Апостола.

станахъ отидохъ въ стара планина
съ вярна дружина съ Панаіотъ войвода
юнаци народни тяхань асъ Байрактаръ
за година врѣме всичко разгледахъ
което ни знаѭхъ войвода асъ питахъ.
главни друмища и тьнки пѫтеки
се ги белѣжѫ за напредъ намъ леки
хубава гора стоденае и вода
за наши жени и дребни деца
до кѫтъ асъ проходихъ въ стара планина
Турци поганци менъ угадиха
тешка потира тій са вдигнаха
катъ скакалци по гора трьгнѫха
и сичко Карлово обиколиха
и по улици стражѭ поставиха
дано менъ живъ уловяха
или баръ главата ми здобіяха
гламави Турци мръсни Агарянци
отъ планини слизахъ за Карлово отивахъ
съ тюрюмето Иванъ асъ да са видѭхъ
Самъ самниничякъ обкиченъ обржженъ
съ пушка белгійска и чивъ пищови
и остра сабія на менъ блещяха
призъ двѣ призъ три стражи си минахъ
на четвьртата мене съзряха
потеглихъ пушка извадихъ и сабія
нискими доварь грждобранъ бѣше
страхо-пѫзли турци веднагъ се прьснаха
отъ самичякъ асъ щомме видѣха,
въ зора то бѣше въ Карлово ни влязохъ
на кѫржтъ остахъ въ зелени мамули,
кога бѣ вѣчерь примѫкнахса асъ
съ работници хора заедно и асъ [кать идатъ отъ кѫржѫ]
пяма тюрюмето уловенъ той беше,
съ още единъ другарь Тинко Пулевъ беше
въ видинъ запрени за три години
тяхната сѫдба въ друго уловени,
нашите писма други посрящалъ
всичко подробно все той расправялъ,
станахъ да сіида пакъ при дружина

Далъ бѣхъ и дума кои денъ ще стигна
день и нощь вървяхъ едни царвули скжсахъ
за да стигна само както си казахъ,
дадох и лозинка сечено дърво
катъ додохъ на мѣсто няма ги тамо,
засвирихъ съ тржбж екнж ми горж
никакъвъ отзивъ отъ мойжта дружина,
повторихъ съ тржбж овчаръ ся обади
добръ день юначе тихоми обади,
да ни бждинь ти Львскій Байряктаръ
съ Панаіотъ войвода неговь ти дрогаръ
отговорихъ асъ на старіять овчарь
отъ де ти знаешъ за Львскій Байрактаръ
виждамта синко на него приличяшъ
както мій казалъ сжщій войвода
ако та вида да ти обада
какъ ни сж тука а при царска Мандра,
видишъ овчарти! тамса наблизо
подъ тяхъ оддоло малко по ниско,
потира има, да свиришь нидей
тебдилъ тій ходатъ съ Юрушки дрей,
то бе зарань рано и съ пушка на рамо
за единъ два чяса стигнахъ ази тамо,
посрешнама стражж единъ нашъ другаръ
добредошіоль рече Львскій нашъ Байрактаръ
ето и дружината съ Панаійотъ войвода
всичкими ся радватъ и добре дошіолъ ми казватъ

№ 52.

Уставопроектъ.[1]

За събраніята въобще.

Сичкити членове на комитета са въ събраніята равноправни.

Събраніята щж ставатъ редовно и въ неделжтж два пжти, въ нужда и почесто. Решеніята въ събраніята щж ставатъ

[1]) Цѣлиятъ написанъ съ ржката на Левски. Този е третиятъ екземпляръ, който е запазенъ отъ Уставопроекта.

по вишегласіе, което Председателятъ подиръ нужните разисквания обевява. Решѣнията щж носатъ комитетскіятъ печатъ, безъ него, ни сж припознати.

Писма до Ц. Ком. както и отъ него до вънкашните чясни комитети, щж сж пріематъ и испровождатъ само чрѣзъ едно лице, което Ц. Ком. ще назначи. Никой отъ чясните комитети нѣма да знай де е Ц. Ком. и кои лица гу съставлятъ.

I

Устройство.

За да може комитетатъ по лесно да нареди работите и приготви революцията, състави въ градищата съ околните имъ села чясни р. Б. комитети.

За да може по добре да наглѣдва работите на чясните комитети, и да извършява наказанията на престжпниците на закона нареди тайна полиція.

А за да можжтъ да бждатъ и съобщенията между него, и чяснити Комитети по сигорни нареди революционерна тайна поща.

II

Пари.

Съ пари ще са снабдява Ц. Б. р. к. самъ или чрѣзъ чясните комитети на начинъ, когото той, съ съгласието на чяснiятъ к. за най добре намѣри.

III

Хора.

Съ хора, било за Войводи, пощари, полиціени, или пжкъ за дѣйствующъ на първи позивъ войници, ще са снабдява Ц. Р. Б. К. или направо или, чрѣзъ другите чясни комитети, по наредбата, която той ще имъ даде.

IV

Оржжіе и други Бойни потреби.

Съ оржжіе ще са снабдява Ц. Р. Б. К. самъ, като проводи понапредъ хора учени които разумяватъ отъ оржжіе да го преглѣдатъ.

Чясните Български Революционарни Комитети.

Сякой градъ съ околните си села съставлява чястенъ Б. Р. К., който са управлява тжй сжщо както и централніятъ.

Сякой чястенъ Б. Р. К. са допитва и отъ правя писмата си до Ц. Комитетъ, подъ когото направо и зависи.

Сички писма и решеніята отъ чясніятъ Б. Р. Комитетъ, до Централніятъ ще са управятъ пакъ чрѣзъ едно тайно лице, което чясніятъ комитетъ ще си назначи.

Както члѣновете на Ц. Ком. ни сж никому извѣсни, тжй сжщо и члѣновете на чясніятъ Ком. сж тайни.

Само по едно лице отъ чясните комитети е извѣсно на Ц. Комитетъ.

За вслучяй ако лицето, назначено отъ чясніятъ Комитетъ, чрѣзъ което ставатъ сношеніята на Комитетите падне въ непріятелски ржцѣ.

Длъжностьта на чясните Б. Р. Комитети.

Чясните Б. Р. Комитети сж длъжни да съобщаватъ на Ц. Комитетъ:

1) Отъ колко села са състои околностьтж имъ.

2) Въ кое село колко хора има, и отъ каква са народность, и по колко отъ сяка народность.

3) Колко има Български юнаци способни да посжтъ оржжіе, и колко са готови за първи позивъ.

4) Колко оржжіе имать и какво е.

5) Дали иматъ въ околностьтж си способни хора за Войводи, и де са намиратъ.

6) Колко може да са збере въ нужно време жито, увесъ, ичмикъ, сино, слама, и други потреби, за храна на животните.

7) Колко може да има волови, крави, коніе, овци, и др.

8) Колко жхжрж и по за колко животни, и др. подобни, които ще имса назначжтъ отъ Ц. Комитетъ.

Тайната Полиція.

Тайната полиція зависи и е подъ заповѣдтж само на Ц. Комитетъ.

Нареда

на Работниците за освобожденіето на Българскіятъ народъ.

Подбуда и цѣль.

Подбуда. Тиранството, безчеловѣщината, и самата държавна система на Турското Правителство на Балканскіятъ Полуостровъ; Цель. — съ една обща революція да са направи коренно преобразуваніе на сегашната държавна деспотско-тиранска система и да са замени съ демократска република. [Народно-управленіе] на сѫщото това място, което сѫ нашите предеди съ силата на оружіето и съ своѭта свята кръвъ отъ купили, въ което днесъ безчеловѣчно беснеѭтъ турски кесаджій и еничери, и въ косто владей правото на силата, да са подигни храмъ на истината и правата свобода, и Турскіятъ чіорбаджалѫкъ да даде място на съгласіето, Братството и съвършенното равенство. между всичкити народностьти, Българи, Турци, Евреи, и пр. щѫтъ бѫдѫтъ равноправни въ сяко отношеніе, било въ вѫрѫ, било въ народность, било въ гражданско отношеніе, било въ каквото било, всичко щѫтъ спадатъ подъ единъ общъ законъ, който по вишегласіето отъ всичкити народностьти ще са избере.

За извършюваніето на таквази революція нужни сѫ: 1) уреждание, 2) пари, 3) хора, 4) оружіе и други Бойни потрѣби.

За да са приготватъ всичкити тези, и да ся извърши самата революція, наредиха са хора, избрани по съгласіето на по голямата чясть на Б. Народъ, и съставиха Централенъ Български революционеренъ Комитетъ.

Централніятъ Български Ревулуционеренъ Комитетъ.

Пребиваніето на Ц. Б. Р. Комитетъ е въ Българско, но именно въ кой градъ е нѣма да са знае — На сякаде и нійде.

Б. Ц. Р. Комитетъ са състои отъ единъ председатель, и единъ подпредседатель, единъ писаръ, и единъ помощникъ, единъ касіеринъ, ніоще седемъ члена, между които е и единъ попъ.

Председателятъ, писаратъ, и тѣхните помошници, и касиеринатъ са избиратъ отъ членовете на Комитетатъ въ нужда щжтсж проминяватъ отъ сжщите и ще бждѫтъ подъ надзора имъ.

Длъжностьта на Председателятъ.

1. Да отваря и затваря заседанията.

2. Въ нужно времѣ да свиква изъ вънъ редни събрания.

3. Да варди и одържж редъ на разискванията и гласоподаванията въ заседанията.

4. Да въвежда въ работа решенията на заседанията.

5. Да води надзоръ на подпредседателятъ, писарите, и касіератъ въ испълняванието на длъжностьмите имъ.

6. Въ гласоподаванията щж дава само единъ гласъ, въ случяй, когато и на двѣте стърни гласоподаванията са равни, може да даде іоще единъ.

Длъжностьта на Подпредседателятъ

1. Ще помага на Председателятъ въ извършването на Длъжностите му.

2. Въ времѣ на отсждствието Председателово, ще го заменява въ службата му.

Длъжностьта на Касіера.

1. Ще прійма пари отъ чясните Б. Р. Комитети, и отъ други мѣста, на срѣщо които ще дава расписки подъ нумера, ще ги записва въ Касіерската книга, ще явява за тяхъ и на комитета за да са запишжтъ и въ главната Комитетска книга.

2. Ще издава пари по рѣшението на комитета, на сякаде, и за сичко.

Тайна Полиция.

Никой отъ чясните Комитети нѣма да знай отъ кои лица тя състои.

Брожж на членовете е неизвестенъ, Ц. Комитетъ го определява споредъ потребите.

Членовете на тайната полиція сж распржснати по сичкитѣ градища.

Сякой отъ членовете на таината полиція познава революционерните работници въ града, въ когото е определенъ чрѣзъ единъ знакъ, който му е съобщенъ отъ Ц. Комитетъ.

Длъжностьта на тайната полиція.

1) Да наглѣдва тайно дѣлата на ревулуционарнитѣ работници въ града си и да ги съобщава на Ц. Комитетъ.

2) Да опитва и да са увѣрява въ точност-тж и вѣрность-тж на тайната полиція.

3) Да шпионира турскитѣ шпиони, и да предирва стжпкж по стжпкж дѣлата на турската полиція, и да ги съобщава направо на Ц. Ком.

4) Да е извьрнителна власть на Ц. К. т. е. да наказва пристжпниците на закона, споредъ заповѣдтж на Ц. Ком.

Смьртните наказанія ще са извьрнявать тайно, но ако обстоятелствата не дозволяватъ, ще са извьрнявать на явни мѣста и срѣдъ пладнж.

Споразуменіята на полиціята съ Ц. Ком. ще ставатъ само чрѣзъ единъ чіовѣкъ, когото Ц. К. е назначилъ, и който въ сжщото времѣ е управитель на другите членове на полиціята въ града.

Членовете на полиціята тряба да са хора избрани, юнаци, решителни, вѣрни и постоянни.

Наказаніята ще извьрнватъ онези членове на тайната полиція, на които падне жребе, и които са намиратъ въ града, дето ще са извьрши наказаніето.

Тайната поща.

Тайната поща зависи и се управлява направо отъ Ц. Ком.

Броя на членовете на Т. поща не е опредѣленъ, ще са увѣличяватъ или умаляватъ споредъ потребити.

Членъ отъ тайната поща нѣма да познава повѣче отъ четирма или петима отъ свойте другари.

Разнасяніето на писма, решенія, или други съобщенія щж сж съобщаватъ отъ лице на лице съ нужните лозинки — никакъ на право.

Какъ щѫ сѫ пріематъ нови ревулуционарни работници.

Сякой който иска да учяствува въ вѣликото дѣло на народното ни освобожденіе, тряба да се яви съ времѣ, за да не кажи подиръ че желалъ да работи нъ нямалъ случяй.

Ако нѣкой поканенъ, отъ Ц. К. да земе учястіе въ работите ни, се откаже, тряба да изложи писменно причините и основаніята, на които се отказва, и условіята подъ които би пріелъ.

Който иска да земе учястіе въ работите ни, тряба да има припоржка отъ някого отъ познатите до нѣкой революционерній работникъ.

Когато са припоржчѭ на нѣкого отъ работниците нѣкой вънкашенъ чіовѣкъ, тряба понапредъ да го испита: кой е, отъ де иде, какво иска, какви му са мислите, и др. на да яви за сичките тези на Ц. Ко. като прибави іоще и добръ описъ на физиономіята му, и въобще на сичкити му свойства характеристични, а пѫкъ нѣка да го задържи доде пріемне отговоръ отъ комите(та).

Когато са яви на Комитета, че нѣкой си е проводенъ отъ нѣкой дружество или отъ нѣкого за нѣкакво си споразумѣніе съ комитетатъ, то той тряба да яви на тайната полиція да го испита, а пѫкъ въ сѫщото времѣ да са увѣри самъ, или писменно или усно, отъ чіовѣкатъ, когото нарочно тряба да проводи до онезъ които са го най напредъ препоржчяли, или право до оногосъ, отъ когото казва чіе билъ проводенъ.

Когато Комитетатса увѣри че проводеніятъ или препоржчяниятъ чіовѣкъ е чистъ, влиза съ него въ споразуменіе посрѣдствомъ едного, когото той самъ сіе отредилъ.

За пріемваніето на Войводите и тѣхните длъжность-ти.

Войводите сѫ пріематъ по гореизложеніятъ начинъ. Когато нѣкой Войвода са яви на Ц. К. и поиска да бѫде пріетъ, тряба по на предъ да положи испитъ отъ нужните военни науки предъ комисіята военна, която Ц. К. ще нареди, и споредъ знаніето ще застѫпи и приличното място. Безъ испитъ ніе пріетъ никой.

Длъжностите на Войводите сѫ: да пригледатъ позиційте, да изберѫтъ и определѫтъ бранителни точки, и да

направатъ нужните Фортофикаторни планови за окреплѣнието имъ, да назначжтъ опирационите, и комуникационните линій, да направатъ планъ за революцията да приготватъ нужнiятъ военъ законъ, и най подиръ, да вдигнатъ народните Баираци и да прогласжтъ народната Свобода и Балканската република.

За секиго въобще.

Сякой отъ членовите на революционарните работници, билъ кой билъ, тряба да знай самъ, и да вържи въ сърцето си това, щото му е повѣрено.

Не трѣба да казва, нито да загатва за таквисъ работи на любовница, на жена, и пр. само най искреннiят си приятель може да позагатва нѣща, та кога се увѣри, чи и той желае заедно съ него да дели щастие на Бойното полѣ, може да го приемне като извѣсти предварително, чяснiятъ комитетъ, подъ когото зависи.

Ако нѣкой отъ революционарите падне въ някоя нужда, сякой отъ другарите му [разумява са сичките други революционари] е длъженъ на показанiят му знакъ да му помогни.

Ако са появи някой непознатъ чiовѣкъ, та поиска въ Името на Ц. К. да Бути Народатъ, или други подобни, макарь той ималъ нужнiятъ знакъ [може би откраднатъ или съ силата на оржжието испитанъ].

Въ такъвъ случяй тряба да са яви на Ц. К. и да са прислѣдва, па ако може и да се улови, отъ тайната полиция.

Ако са случи чи лозинката падни въ непрiятелски ржце, тряба поскоро да са яви на Ц. К. да ж промени.

Ако някой тайно или на други начинъ са научи чи непрiятелите кроятъ нѣщо тайно, тряба изведнжжъ да яви на Ц. К., па ако може и на другите чясни Комитети.

Наказателенъ законъ.

§ 1) Ако някой, билъ Войвода, билъ членъ на комитета, билъ вникашенъ, билъ кой билъ, дрзне да издаде нещо на непрiятелятъ ни ще са накаже съ смьртъ.

§ 2) Ако някой отъ вліятелните Българи, или войвода, подкупенъ отъ чуждо Правителство, или отъ друго чясно лице, поиска да ни пречи въ работите, подъ какъвто начинъ и да било, такъвъ ще са счита за непріятель, и ще са наказва съ смьрть.

§ 3) Ако някой призрѣ и отхвьрли предначьртаната дьржавна система „демократска република" и състави партій за деспотско-тиранска или костинтуционна система, то и таквизи ще са считатъ за непріятели па отѣчеството ни, и ще са наказватъ съ смьрть.

§ 4) Ако някой не припознай Централніятъ ревулуционеренъ Български Комитетъ, и поиска да са упита по своѭ глава да подигне Бунтъ, то за прьвъ пѫть ще му са кажи, но ако и то нипомогни ще са накаже съ смьрть.

§ 5) Ако някой отъ членовете на Тайната полиція са откаже да извьрши по заповѣдта на комитета някое си наказаніе, ще са накаже съ смьрть.

§ 6) Ако някой въ піянство искаже нѣщо отъ Тайната, за прьвъ пѫть ще му са напомни, повторомъ ще са отстрани отъ работата ни.

§ 7) Ако някой отъ служящите, като предсѣдателятъ, и др. поиска да злоупотреби съ служ(еб)ната власть, за пьрвъ пѫть ще са лиши отъ служба; повторомъ ще са извади съвсемъ, като са по напредъ подпиши за грѣшката си, и да ѭ поднесе писменно на Комитета; ако и така не испълни, ще са накаже съ смьрть.

Нужно Проглашеніе.

Централніятъ Български Революционаренъ Комитетъ, въ Имѣто на сичките онѣзи които сѫ го избрали упълномощили основанъ на своѭтѫ тайна полиція и съ силата на нейното оржжіе проглашява:

I. Никой отъ Българските Войводи или чіорбаджій нѣма право да представлява Българскіятъ народъ предъ другите народностьти, и да прави съ тяхъ уговори безъ знаніето на Ц. Ко-

II. Никой няма право да съставлява други революционерни Комитети безъ знанiето на Ц. Ко.

III. Никой няма право да издава революционерни прокламацiй, и да Буни народа безъ знанiето на Ц. Комитетъ.

Забелѣжка.

Тоѭ законъ ще трае до захващанiето на революцiята. — Щомъ грѣмне първата пушка важностьта му пада, и ще влѣзе въ дѣйствiе новъ военъ законъ, когото Войводите съ съгласiето на Ц. Комитетъ, нареждатъ.[1])

---

[1]) По стилътъ, по неумѣлитѣ изрази и наивната фантазмагория за республика, за равноправие и пр., и по всичко друго, този екземпляръ отъ Уставопроекта иде още еднажъ да потвърди прѣдположението, че той (Уставопроекта) е рожба на самия Левски и на нѣкои приближени негови изъ България (наивни политически мечтатели и фразеолози като него) а не на съвмѣстната работа на Л. Каравеловъ, Левски и Ангелъ Кънчевъ, както твърдяха по-ранни наши историографи.

III.

Панайотъ Хитовъ.

1869—1872.

№ 1.

Любезній ми братія и дружинѫ въ Сливенъ!

Лѣтосъ Ви писахъ, че въ писмо-то Ви молѭхъ да проводите съ приносящій-тъ на писмо-то ми наедно отъ Васъ едного, когото Вій намѣрите за способенъ, за да ся договоримъ за моето пытаніе; но вы нажалостъ само ми казахте че сте говорили и повече нищо! Това и азъ го знаѭ, че е тъй, но не е възможно тъй да бѫде. Вій трѣбва да ся съберете и да ся договорите заедно съ онѣзи, които Ви донасятъ писмо-то ми и съ тѣхъ заедно да кажете, че сте съгласни на едно мнѣніе. Бѣше ми много чудно, като ми казаха, че не сте дошле но сте казали че азъ Ви знамъ: то е тъй и азъ съмъ увѣренъ че Ви всѣкога сте били готови, но сега трѣба на други начинъ да ся работи, ако искамы по-сигурно да постигнемъ цѣль-тѫ си. За това не смы могли да напрѣднимъ, защо-то градове-тѣ не сѫ были въ споразумѣніе по между си. Знаете че на 67 лѣто искахте да захванемъ работа-та, но азъ не склонихъ затова, защо-то видѣхъ, че вій отъ Сливенъ мысляхте че щомъ вземемъ Сливенъ ще падне Турското царство! Но не тъй братія; трѣбва за единъ пѫтъ и Сливенъ и Търново и Видинъ и София, Филибе, Габрово и Ямболъ и пр. и пр. да ся подигнѫтъ за единъ пѫть. Затова Вы молѭ да сте юнаци и както Ви знамъ че сте были искренни сынове на мило-то ны отечество. До сега отъ нашый-тъ славни градъ Сливенъ никакво издайство и прѣдателство не е станало и азъ въ толкова растояніе [врѣме] като приживѣхъ сѐ около Сливенъ и даде Богъ и зимѣ и летѣ по тіѭ мыли прѣдѣли както Ви е познато съ малка дружинкѫ петь-шесть години не можихѫ турцы-тѣ не съ низами, нити съ казаци и потери — отъ турцы и Българи нищо казвамъ не можихѫ да ми сторѫтъ. и то защото имахъ добри пріятели а и добрѣ ся чувахъ,

както и сами знаете. . . . Но да оставимъ старото и да се захванемъ и да гледаме по здраво и по юнашкы. Затуй, ето сега Ви казвамъ че трѣбва да отберете отъ Сливенъ едного или двама и да доджтъ, съ приносящій-тъ на това писмо, заедно, кой-то устно ще да Ви раскаже гдѣ ще Ви заведе и да ся договорите, азъ ще очаквамъ отговорътъ Ви, ако кажете всичкы заедно да дойдж — азъ щж додж, ако ли не, ще гледемъ да ся захванж на друга работж . . .

Братія! гледайте, както трѣба да ся работи, трѣба планъ да ся направи за събиранiе на пари и хора, а това лесно може да бжде, като имамы достойни мжжіе т. е. юнацы. То може ето какъ: първо и първо всѣкой юнакъ трѣба да си купи пушкж и барутъ и да си направи фишеци, да бждатъ измѣрени на пушкж-тж му и другы войнишкы потрѣбности да има. Подиръ това да ся гледа какъ ще да ся сбержтъ наедно мѣсто. А ето какъ най-лесно: да гледате около петровъ-день защото е тогази пълнж планинж-тж съсъ стокж, а вій Сливнелій-тѣ да гледате да оправите да става панаиря два пжти, както е и по Георгіевъ-день да бжде и на Петровъ-день, пакъ тъй на панаирътъ най-лѣсно можемъ да ся сберемъ и можемъ отъ всѣко мѣсто да повикамы хора да дойдатъ съ коне-тѣ си и съ оржжіе-то си, тъй ще нарѣдимъ и по другы мѣста. Ето тъй братія, като имами достойни синове на отечество-то всичкото е лесно т. е. такыва хора кой-то освѣнъ отечеството да не жалжтъ нито животъ нито имотъ! защото кой-то това прежали той е готовъ да направи всичко. Братія сливненцы! Вій трябва да ся запознаете съ Шуменъ, кой-то е най опасенъ градъ за наше-то освобожденіе. Въ него трѣба да имамы достойни хора, за да могатъ да го запалжтъ и да изгори топхана-та съ топове-тѣ а и женхането, и то прѣди да захванемъ бойтъ, и туй ще бжде голѣма полза за насъ. Още единъ такъвзи градъ има а той е Бытоля [въ Македоніж] но и за него ще приготвимъ хора, та да постжпжтъ по сжщій-тъ начинъ. Увѣренъ съмъ че Ви и по добри планове знаете, но не могж да замжлчж и да Ви ненапоменж — извинете! Тъй сжщо съмъ увѣренъ че знаете какъ ще приготвите селачи-тѣ и пр. и пр. — Друго като Ви искарватъ по ловъ трѣба да ся обучавате на нишанъ и да си приготвите фишеци, послѣ трѣба да гледате силитра и тукюртъ да имате всѣкой пжть, че то лесно ще направимъ барутъ. Да даде

Богъ това мое писмо да Ви намѣри здрави и весели и съ распалени сърдца. Юнакъ никога нетрѣбва да ся отчайва, защото въ юнашкій-тъ законъ казва: че кога-то ся не отчайва юнакъ-тъ, той тогава добива дървость и левско сърдце и излѣзва противъ непріятелъ-тъ си свободенъ и побѣждава го.

Да Ви кажѫ още нѣколко рѣчи отъ минѫлы-тѣ врѣмена. На 1728 год. като дохождаха Рускы-тѣ войскы до Едрене, съ тѣхъ имаше и Българи волентири около 20.000 кои-то колѧхѫ турцы, распарахѫ каджни и гощаваха ся съ гайды. Рускы-тѣ войскы сѣдехѫ цѣлѫ зимѫ въ Българіѭ. Гдѣ-то имаше чіорбаджій отидоха при турскы-тѣ голѣмцы да искатъ да купуватъ мушіи и да печелѭтъ пары, а башибозуцы-тѣ волентири, като хаджи Александрія, кой-то е и сега [мыслѭ живъ въ Сливенъ] и другы съ него взимахѫ турскы-тѣ каджни и ходихѫ съ тѣхъ по банытѣ, но за жалость! никому не доде на умъ-тъ и да каже: хайде да отидемъ братія, на какво остана нашійтъ народъ, и като видѣхѫ че Руси-тѣ ся връщатъ, тогава имъ доиде на умъ-тъ да плачѭтъ и да молѭтъ Рускы-тѣ голѣмцы, но всичко бѣше вече напразно — защо-то уговоръ-тъ бѣше свършенъ . . . . А гдѣто пише Раковскы че Дибичь [Рускы генералъ] искалъ да обърне топови-тѣ да гы біе то не е истина, само нѣмамъ врѣме да Ви пишѭ опространно: намъ никой не е ни кривъ освѣнъ ній сами Българи-тѣ, защо-то нещемъ да станемъ и да освободимъ отечество-то си мыла Българія. Отъ това ся види че ній нетрѣба да губимъ врѣме; и всичко-то зависи отъ Васъ, само гледейте да ся приготвите.

Като Вы поздравлявамъ най-искренно желаѭ Ви добро здравіе.

Вашъ съотечественникъ Паная̂отъ Хитовъ.

Бѣлградъ. 23 ноемврий 1871 год.

№ 2.

Белградь 1873 сентем(в)рия 8.

Брат Д. Асѣновъ[1]) въ Требонъ писмото ви от 17 авг. приех но ништех да отго(в)ора на чеса заштото очеквах дано

[1]) Ив. Драсовъ.

науче нешто нову из отечеството ни чи тогава да ти пиша заштото знам чи си любупитен но сега приех и дрогуто ти писмо у което сумневаш да ни се е изгубело придишното но ти ми пишиш у придишното чи е рекал наполион пари и пак пари това е брате тайно, се пак хората треба да намерат парити като има достойни хора тии ще намерат сичко ас дето ти бех писал да са запознаеш сас некой хавриканти остави ас писах от тука и добих проба и имам ошти да добивам чи тогава ще вида коя сорта ще можи да ни посложи мене е само мерама да зная и сас кое можим да си послужим чи кога доди време за голема (работа) само тогава ще има и пари само пробата ще ма доржи сто желтици австриски но ни са можи дрогу ячи треба да са харчи.[1])

А дето пишиш чи ти писал Г. Каравеловъ чи ми са варзани рацети ас мисла чи ще бади затова заштото немам пари да харча за да мога да работа ас не зная до толкова да ми са варзани рацети тое истина чи ас немам пари но ас пак са не оставам и пак работа и ниште са остава никога приди десет дена ас пратих и(д)ного от работниците които беши побегнал отъ хаскоската работа и минал приз влашко и ми донеси писмо от Каравелова и кату доде тука болен дадохгу на доктор и седе тука оздрави и го пратих пак по работа но ма държи хилада гроша тукашни пари и го припорачих на приятели дето мини да го помагат малко е тешко като за нас хора без никакви сресства но ас ще пордам и дрехити си от гарба и ще ида и да загина вав утечест(в)ото ни и пак нема да са остава.

Дето тие писал Л. К(аравеловъ) чи четата е наше то ас по добре зная от негу заштото сас моя воля е станала но ас немам убичей да казвам дорде са не изварши нешто затова моле та да са ни намериш увреден чи то ако описвам сичко подробно не е возможно ас не чи са боя но тай изисква работата ни сас сичкити тайности и пак са расчу но сега за сега имам известия здрави са но за сетне ни знам що ще бади известия из тракия узопов[2]) е поснат но като руски поданик да гу испратат у росия та и сашто и греков[3]) е пуснат но и тои да не седи у торско (Турско) а ми да иди у дрога даржава

---

[1]) Думата е за изборъ и откупуване на пушки.
[2]) Узуповъ, хванатъ и запрѣнъ по Хасковската случка.
[3]) М. Г. Грековъ.

питат ма за совет но и ас им казах чи треба да излезат ис торско заштото са веч компромитирани а дрогити са юшти затворени нема брате правда нема само е останала правдата на ножа на остроту и на пушката на остате (устата) там е останала денес правдата. Които можи сас това да владее негова е и правдата но нажалост нашият нарот е лишен от тая практика и главно е чи нашти богати са торско орждия но нека е здрави има надежда да излези правдата от горе дето ми пишиш да станиш (чуждъ) поданник то ние лоше мнения гледаи само ако можиш или пруски или руски или американски наи сетне можи и австриски заштото знаш и изике немски чи тогава ще можиш по слободно да работиш и по слободно да си сидиш.

А дето ти пиши Г. Каравелов чи ни му сачостват (съчувствуватъ) от балгария брате нали виждами чи нема ни е(д)ина година случиха са толкова бели и са опропастиха и хора и пари нии нитреба да им са сардим а колко за Г. Каравелова и ас мисла чи ще е по добре акогу викат да доди у Сарбия по наи сетне ас мисла чи дето и да иди тои се ще бади за полза на отечест(в)ото си брате ас да имам сретст(в)у ас гу би помогнал от мене си дано издаржаши е(д)на година іошти по като немам що да права ас сека година харче по 100 или по 150 желтици но ни стигат нема са от дѣ дорде ни ида да зема от агити парити които ми са далжни а пак ни сам приготвен іош за пат но мисла и таи ма уверева совеста ми чи ще са наплата на секи начин ас са ни отчеивам защото юшти ми даржет и рацети и краката и снагата а пак за млади момци немам сомнениа чи неште да ма послѣдват едвам чекат да им са намигни.

Приими искринние ми поздрав тъи сашто и от сички които са намират тока.

Твои сабрат П. Х(итовъ).

Сас сичко чи сам написал почти цел лист но нити полвин ни сам ти уписал молеви ни са намираити увреден чи ни ви пише за сичко заштото ни муе тока местото може и слочеино да са изгуби некои писмо чи тогава пак нии ще бждим криви ас от сичко даржа забилешки и ще доди време да са ознае сичко ще сам работил.

Саштия.

№ 3.

белград 1874 октомврия 9.

Г-не Драсув приех писмоту ти от 4 октомрия са дрогити два писмо и разумех сичку но брате ние крив никой на нашуту несчестие когату нии секуга таи постапвами сас народнити си работи ас юшти кату додахти сас Г. Грекова[1]) и ми казахти нали ви казах чи ни вервам да бади нашту но има и дрога пирчина ету коя е каравелув и бутив (Ботевъ) са компромитирани придъ многу балгари и затува ништу неште доспеят но барим да но станиши сабранието чи тугава дано поправимъ работата ас зашто налегахъ да бади уредену за сичко у краева (Крайова) заштоту тамкашнити балгари ни са компромитирани и зашто исках отъ фрет да избереми само 100 члена добри и постоенни хора коиту да могат да унасет сека година по 10 желтици и таи какту ви сам и осомену (особенно) 100 чел(овека) да са централизира работата на енно месту и да трогни нарет но всѣкому е драгу ти и сам виждаш чи секи гледа сас неприятелску око на кара Велува (Каравеловъ) за негувити критики кам секигу но да оставим и това чи да видимъ какву да правим. Аз пак ще са потруда до колкоту мога дано са направи нешту аку ли и сега не стани ништу тогава ни ми остава дрогу освин да ида-пак у стара планина и да са изгуба да ни гледам бари сас очити си такева недостоини синове кам бедното ни отечеству ету брате иди времи за дрогуту сабрания от нниди ништу ни ми пишет само един петар юрданов из зимнич диту ми писа тес дени но сас енно цвети не става пролет.

ету чи черногорцити са пак побили сас торцити и аку са упоснат о истенска борба а пак ни (сме) са слиса(ли) че и затова молета ти пиши барим на панова[2]) и гу поткани дано барим тои подействува не там ас писах и пак ще пише но се ни сам уверен чи ще направим нешту ами да са гледа пак стара планина ако ми омие очити. Немали чувек пари тои ние за ништу само енно е да земи пошката чи у гората кату немам другу оставам Вашъ.

Здравеити. П. Х(итовъ).

[1]) М. Г. Грековъ.
[2]) Олимпій (Гжлабъ) Пановъ въ Болградъ.

№ 4.

белград 1875 марта 30.

Г-(не) драсов прие(хъ) писмото ти отъ 24 марта и прочетах садаржаниету му виждамъ жалостно състояния от секаде и ошти млогу време ще иди и нашта работа дорде ни са намерат достоини хора за работа ету какве неприятни знакове са показват отъ саштити хора коиту работат за счастіето на народа парву да пита челувек каравелува каква ножа (нужда) да придава сандака[1]) на железницата кугату е могал да гу испрати и сас некои кола коиту секи ден идат за гюргево но та е то, таи дохожда челувек да неверва. А Г. Греков които и тои какту сострадател уш за некое дѣл(о) требашили и той да иди да си повзоли и да играе сас честа на хорскити даштири. Какву поверие ще имами нии у народа кугату вижда народнити приповедници какво са, но да оставим сичко на страна ас не зная що е и како е между каравелува и ботива (Ботевъ) но само от техната распра ще произлези юшти по голема спанка на работата ако можиш пиши им нека са померат или барим нека малчет да ни изнисат пре света боклоцити си и да калет имито на имиграцията ас барим там мисла да е подобре ас ништу нешта да им пише сам болов (Стамболовъ) е бил приди некои ден у един мои пръятел и са гу испратели за у тракия искале един да гу дуведе у влашко но не зная по коя причина не е дошел у влашко но е заминал надолу и негувата работа е опасна ако са олуви ще бади зло ас ти писах юшти приди дорде ни са изберат добри и достоини хора дотугава се таи ще отидат работити но затова ас ще ти повтора моету мнения о миналата година ас зашто казвах и сам писал чесни писма чи дорде ни са састави едно дружемству наи-малку барим от 100 члена отбрани хора и да унисат годишни по 10 и там да има сас какво да са помогат работницити и да им расте капитала но затова треба наи пріе да са намери центра а колко за хора то е за членуви ас мисла и сам убеден чи ще са намерат не само сто но и хиледа само брате

---

[1]) Думата е за единъ сандакъ съ оржжие, който трѣбало да се експедира за Гюргево и послѣ за вътрѣшностьта (за въ България) и билъ заловенъ отъ Румънската полиция.

треба старание но когату додиш при мене подир 4 месеца как ту ми пишиш тугава ще ти састава плана и ще ти дам рекомандателни писма ако желаиш да са потродиш за сега немам дрогу оставам.

ваш П. Х(итовъ).

№ 5.

белград 1875 декемврия 14.

Господин Христо Македонски.

Приех писмото ти от 25 ноемврия писанну и разумех садаржайнетуму ти ми пишиш чи балгарити и из влашку и из балгария коиту дохождат го(в)орели против мене чи ас сам бил причината на злото което са слочи и сега толкова хора лежат по хапосанити и на колко изгинаха.[1]) Да, приятелу мои, ас ни ща да крия но ету ас признавам чи сам крив за тои дету денес патат (пащатъ) хората а пак от букуреш дету ми дали 200 минца то е таи. Ас зех 100 лири и похарчих от тех 80 кату ходих нагоре надолу и утидох да мина приз донова (Дунавъ) кату са разделих от тебе на карловската гара ти добре знаеш чи от тебе зех 2 лири чи немах за харч и чеках у кралева дорде приема 100 лири и подир кату ги приех и тос час похарчих 25 лири и трагнах и платих 5 лири за кола да ма занесе по баржи до донова за да замина но нимогах да мина има хора да знаят които гледаха чи ни можих да мина а пак уреченуту време мина и таи бех приноден да са варна и да тичем кату лут то ду Сарбия то до влашко и направих 250 минца харчове за коиту имам сичко записанну но така ето да бешиса случилу да са направи некоа добра работа тогава секи щеши да казва чи тои е работил но сега сичките викат против мене и 10-ти(ма) ми са канели да ма обият но брате нека, тай и треба кату за мене заштоту ас сам лут чи сам са запнал да тичам кату лут кату чи ас сам далжен и сега кату ми дали 100 лири и ни са ослободи балгария тосчас ми претат саубивани и викат чи сам изел

[1]) Касае се за Старо-Загорското въстание, отъ началото на Септемврия 1875 г., въ което П. Хитовъ бѣ обѣщалъ да земе участие, но въ рѣшителния моментъ не прѣмина въ България.

народнити им пари а ас може до сега да сам похарчил от мене си повече от 2 хиледи минца и пак малча никому ништо ни домам и стана веч 20 години как сам са отдал на тас работа ету сега са компромитирах прит народа но ас ще тарпа сичко а техна милост коиту викат против мене нека работат тии по добре и да ни погрешват ништу а ас колкото мога ще работа сам и кату вида чи са ни можи да са изработи ништу тугава сам ще са убия аку ни ма убият дроги до тогава ас са радвам дету ми казват тии, чи работити при вас добре отиват и ас ще са трода до колкото ми е вазможну.

П. Х.

Адресата ми е така: улица Кнеза Милана номер 66 Панаіот Хитовъ.

у белград.

№ 6.

Г. Пејовъ (Т. Пеевъ).

Браила.

Ако и да нисамъ ти писалъ нищу отъ миналата іесенъ, ету сега кату самъ вечъ зарадванъ отъ известиіата които ми донеси Господинъ Георги Живковъ изъ отечеството ни, той ще ви раскажи за сичку, вярвамъ чи ще ви зарадва за това моля та да сторишъ добро да повикати и дяда Желя и като го поздравишъ отъ моіа страна да настоишъ да са срешни съ Георгя Живкова съ него предъ вашето присждствіе да би и ви участвували у разговоратъ имъ, тъй сѫщо и Христа Македонски да повикате поскоро и той да са наслаждава отъ добрите известија и да участва въ разговора. Но колкото и да са викали нѣкои противъ мене то времето и дѣлата ще покажатъ правдата заради тези причини азъ за сега не ща да са мешамъ въ сичките работи, осимъ (освѣнъ) колкото ми допускатъ силите и азъ да потъ помагамъ на работниците.

22 Априлий
1876
у Кладово.

Твой пријателъ
Панаіот Хитов.

№ 7.

Брате Македонски.

Разумео сам да си пошао изъ Кладова и да си стигао у Вратарнице или у Нови Хан. Зато ево ти шиљем моје писара Г-на Ђорђа Милетића, који има моје подпуно поверене и можети подробно моје намеренѣ и положење обаснити. Главноје то, да гледаш да чиниш што ће чиниш и да дођеш овамо у Корито гдѣ ће мо се братски сојединити и прећи у Турску. Овде је и брат наш Желјо и брат наш Илија малешавац сви троица смо заједно и ти да нам будеш четврти брат, и тако братски да пређемо у отечество, граница нам је веће отворена, мој писар ће вам докаже. Ни часа не чакај но похитај одма.

Поздравлјам те и целивам братски.

твој брат
Панаіот Хитіовъ.

26/6 876 год. у Логару кодъ Корита.

№ 8.

4 7. 1876 год. Тештић.

Г. Г. Војводе Филип, Деда Жела и Р. Македонски!

Чистето ви с целата радост пријех и радвам се што тај на брзо следвате по нас; поздравлене од нас на сичките братије, мисмо за сега здрави:

Ви да слѣдвате по пута „шише“ право на Црни врх, и от тамо на Бабин зуб, дето ште се срешнемо, при това да имате на ум да предигнете од сиштото село где сте сега бари најмалко 800 ока брашно, зашто где отивате тамо нема да са намери храна. Ми втоз час тргвамо за в Бабин Зуб и кад'се срешнемо тамо с вас ште се подразумимо на каде да следвамо далы. Сиштото време може да каже че щемо за два три дена да трѣнимо малко оскудице за ляп.

деловође.
Панча Досијев
учитель.

Ваш брат војвода
Панаіот Хитіов.

№ 9.

6/7 1876 год. над Г(орни) Лом.

Г. Г. војводи Филип Жела и Хр. Македонски!

Чисто то ви одь този Месец прејех и за подробноста му разумех.

Накоје ви същото-то време отговорвам у след големата „Магла“, ази сметнах се с'пута, и слегнах долу в над Горни Лом.

Затова ви имам да ви кажа од дружинатави да оставите 100 душе и кого помежду ви намерите за право од војводите да остане в Топли-дол да вардите дето ви каже Д. Попа тамошнја а сиштo тај и од селините да земите до 100 и више хора да се сдружет са они је нашите, стотях ора да вардат тамошниіе богазъ а селените Църновърчани Глещици и Восковчани да дават храна и хора.

А другите пак доброволци с војводата им да излезнат на белеги, и ми ште да будеме сутра вечер-тамо, как да се срешнимо тамо у једно време.

Деловојне
Линчо Досиевъ
учитель.

Војвода
Панаиотъ Хитювъ.

№ 10.

Господину Министру Воіеном.

Господине, Мисмо се разговорили са чича Ильом чича Цеком. Да чича Илья прође одавде преко Смедрева и Крагујевце іербо има на ова места наши луди кој треба да појдат сниме. А по наі више да се види сниме и да се разговори да знаду на коіу страну да пођу. Тако ће и чичо Цека да пође преко пожаревеца и така дalье док дође на определено место. А Симу ћу узети Самном. Само ако се може спремити данас, а овде остаіе Тодор Томић, којће испраћати овде кој се буду налазили момци на определено место.

Зато вас нај покорниіе молим ако би услућају из ишли 40—50 момака да би имали доброту дађи спроводете с. делиградам, ако би случајно пошо за ту страну.

Мартъ 76. Бѣоград. Панайот.

IV.

Кубратовци.

1872—1876.

№ 1.

Баи Стефане Карагіозовъ[1])

Въ Търново.

Пращамви 20 весника отъ весникъ Свобода отъ 12 брой и 20 отъ 13 брой отъ тези по три задржшти за вази а останалите пратети на Васила,[2]) ако знаити Василъ на кадѣ е, евети му чи познатіе му чувекъ[3]) които беши въ Букурещъ па Гротата, сига е тука и очаква отговоръ отъ него, нека му еви по скоро какво трябва да прави. Нищо ново нѣма за сига въ градани.

1872 Априлъ 28 Руссе.

Вашъ пріятелъ
Н. С. Златевъ.[4])

№ 2.

Бай Димитре,

Бѫдети спокойни пощаджіките пристигнаха благополучно, оставеха нещата и отидоха въ роднините си, кажети на чувекатни дѐ ще внисемъ пушката и отъ кого е, тжй сѫщо и весниците кому ще ги проводимъ, отъ Търново ни евиха какъ ся пріели сичките неща дето гіимъ проваждали до сега. Азъ имъ писахъ да еватъ на Левски за да ви пишпи какво трѣба да прави(ти) и съ кого да работити сига чякамъ за

[1]) По революционния обичай, писмата се адресуваха обикновено до чорбажии и довѣрени на правителството лица както тука Карагіозовъ, а на прѣносвача устно се съобщаваше сѫщинския адресъ; горнето писмо е било пратено до Ив. х. Димитровъ, Търново.

[2]) Левски.

[3]) Ангелъ Кѫнчевъ.

[4]) Н. Т. Обрѣтеновъ.

отговоръ щомъ го получа ще ти пише гледаити да събирати пари щото сѫ много нужни, вардети добре редатъ на остава, щото таината пулиціе вече ся нареди за да ни подтпаднити потъ отговорностъ, печята гледаити да го испроводити, тѫй сѫщо и револверчето, ако нисте зели отъ Букурещъ то копети отъ Гюргево и ги придаити на чувекатни, колкото пари кажети му за дави ги проводимъ.

Поздравленіе отъ сичките.

Августъ 28, 1872. Кѫвржка
Въ Руссе.[1])

(П. П.) Куршумите нека бѫдѫтъ 50.

№ 3.

Бай Панаіоте.[2])

Питаити Каравелова и той ще ви кажи презъ де да си внасити писмата.

Кубратъ.

1873. мартъ 29.

№ 4.

Бай Панаіоте.

Преди месецъ ходихъ въ Търново по заповеттѫ на тамшнія комитетъ, за да направимъ собраніе и да наредимъ работите които пропаднаха както знайти, но като чякахъ тамъ 10, 12. дене видехъ чи ни додоха освенъ отъ 3, 4 градове искахъ да ся върна, тогази теся принудиха да направимъ едно заседаніе колкото бѣхми, въ туи заседаніе решихми и намерихми за добре да стани главното сѫбраніе въ Букурещъ както и миналѫтѫ година, по причина чи тука е опасно отъ многото шпиони и тѫи опѫлномощихѫ мене да дода въ Букурещъ за да ся сговора съ брата Любена.[3]) а въ сѫщото време да

[1]) Обрѣтеновъ.
[2]) Бѣлѣжница на касче хартия.
[3]) Каравеловъ.

провода и на васъ даденото ми писмо отъ тяхъ, въ сѫщото вре(ме) и да ви пише отъ моя страна, азъ додохъ въ Бу-к(урещъ) и ся научихъ, чи віи сте заминали за въ Россія, кога потѫрсихъ вашто писмо за да го остава на Любена, то останахъ смаенъ и си напомнихъ членатъ отъ К(омитетския) уставъ, чи който изгуби писмо поверену нему, ще сѫ накажи съ смѫртъ, и наистина чи треба тѫй да ся постѫпва съ таквисъ, много бѣхъ смутенъ додето ся вьрнѫхъ до удома си, като пристигнахъ и на чесѫ растѫрсихъ, питахъ домашните коя е причинѫтѫ дето е останало туи писмо, а те ми отговорихѫ, чи когато стягали пощата го забравили, чи като тръгналѫ пощата тогасъ имъ дошло на умъ за вашето писмо, и тѫи азъ прибързахъ и го приключихъ въ едно Каравелово писмо и съ особена поща до Гюргево го проводихъ т. е. до тамкашния К(омитетъ) сига като доди вашія чувекъ, казва ми чи віи не сте приемали таквосъ писмо, ни знамъ какъ ся е случило, но азъ му порѫчехъ, като мини въ Гюргево да распита добре и дася намери писмото, наистина асъ си познавамъ грешката, но ще ва молѫ да извинити за прѫвъ пѫтъ, а за напретъ ще внимавамъ добре.

Като му расказахъ[1]) каквото ми беха порѫчели, той ми отговори, чи Панаіотъ мина отъ тука и писахме на нѣколко мѣста за да додатъ на 20 того, а не както бѣхми решили ніи да стани сѫбраніето отъ 30 того до 10 идущаго, и тѫи баи Любенъ ми придади писмата и азъ ся върнахъ и ги проводихъ за местото, те ми отговорихѫ отъ тамъ чи както и да е ще сѫ потрудатъ да додатъ опредиленото отъ васъ време, а другіи отговоръ до сига нѣмамъ знае само чи многото работници сѫ на Джумаета а подиръ него иди и Смилъ Панаиръ, чи маи каквото ми са струва ще стани сѫбраніето на идущаго месеца, пакъ точно ни може да кажа.

Съ братските ви поздравленіе оставамъ за всегда вашъ

Кубратъ.

1873 Априлъ 19.

---

[1]) На Л. Каравеловъ.

№ 5.

Бай Папаюте!

Отъ Асеновци ни писаха за да ти евемъ на питанията за Юрдана[1]) и Ст. Софиіски, на нѣколко пжтя излегли потери да ги гонатъ но ниможле нищо да имъ направатъ, вчера на 21 того пріехми второ писмо въ което ни поржчваха да пишимъ дето и да е и да ся разговоримъ съ едного човѣка който прибивава въ града ни, та както и да е да имъ намеримъ мѣсто за тжзи зимж, и тжй днесъ писахми въ Варна за да имъ приготва(тъ) мѣсто и да ни явжтъ, та да имъ пишимъ да слагатъ, за това бждете спокоини колкото за двамата брате. А васъ ще ва молимъ да ни пишити по честичко за да можимъ да вжршимъ нѣкакъ по добре работите, на Грекова му даватъ воле да си отиди отъ града ни но въ Руссія тжи сжщо и Узуновъ го зималъ Рускія консолъ потъ своя защитж т. е. подданникъ неговъ, но съ условія да го проводи въ Росія. Грековъ ми каза да си дадишъ мненіето, т. е. да отиди ли или да стови, вишъ какво ще кажишъ та ни еви поскоро.

Друго нѣма какво да ви пишимъ освенъ вашто бжрзаніе за отговоръ.

Г. Гиреновъ іощи е въ затворъ съ другара си Сава.

Кара Георги замина за Едирне, щомъ ни евжтъ за двамата брате чи имъ намерили мѣсто ще ти пишимъ, Ив. Поповъ си доди и е въ Карантината.

1873 Августъ 22.

Поздравявами ва братски Бр. Кубратови.

(П. П.) Когато ни пратити писмо пращаити го до хаджи Захаріе, по този натписъ. Пжрвіа пликъ Бр(атя) Кубр(атови) сеттне въ другіи пликъ хад(жи) Захаріи княжескии при Рус. Консолато, въ сжщото време като му забележити да го даде на Грекова.

---

[1]) Ю. С. Наумовъ.

№ 6.

Русчукъ 1873 год. 28 Октомврий.

Приятелю П. Хитовъ,

По преди писмото ти, а посетнѣ правилника, проводени до тукашнитѣ братия, азъ прочетохъ и въ отговоръ на подирното — ето што могж да ти отговоря: преди всичко намъ ни трѣба едно събрание общто въ което трѣба да разгледами како сме работяли до сега и како имаме да работимъ за напредъ, отдѣште земимъ средства и по кой начинъ трѣба да работимъ! Доста сме са губели въ тъмното! Вие, вънкашнитѣ наши братия, са надѣвате че ние сме извършали нѣшто, а ние хаберъ нѣмами. За рѣда си ниа са надѣваме, че сте вие извършали нѣшто, а то пакъ ништо; а по този начинъ сами си вредимъ.

Преди малко време нѣкой мина отъ тука и ми расправи, до колко е вѣрно не зная, че ушъ Тотю Филипъ работи нѣшто; а когато го попитахъ съ кого имж сношение каза ми съ никого, но той имж 20 души и са надѣвж, че като доди тука ште намери послѣдоватили за което азъ са съмнѣвжмъ заштото примѣритѣ сж предъ очитѣ ни. А зашто той не извѣсти васъ и насъ, и да работимъ тогази заедно съ общти сили това не зная! На сегашно време за да извърши человѣкъ нѣшто и за да напредни потрѣбно е нѣкакво си приготовление, което ние не сме направели споредъ своятя немарливостъ, чи кой ни е сега кривъ?! Вие ни провождате оттамъ книги;[1]) ние тука стоимъ ништо не правимъ и са несъгласявами съ васъ. Искжме да кажимъ нѣшто пакъ нѣма кому, заштото всѣкой глѣдж частната работа и на общтата малко внимание обръштж. Когато са съберемъ говоримъ за много нѣща, рѣшавами много нѣшто, но ни едно до края и ни едно въ дѣйствия не туряме, а пакъ слово безъ дѣло мъртво естъ. Братко мой, ако искаме напреджкъ трѣба да бждимъ и съгласни и трѣба да вървимъ съ общтата сила, а не секи за себе си. Безъ мозакъ е оня който каже, че ние не можимъ сполучи, но преди всичко трѣба да са приготвимъ на здравата когато излѣзимъ да не тръгне народа да ни гони, но да са съедини съ насъ което

[1]) Писма.

ште състави най-сжштественната наша сила, безъ народа [селенитѣ] ние ни крачка не можемъ направи; това и ти твърдѣ добрѣ знаешъ. Азъ въ течението на едно малко време доста са запознахъ съ народа и сжмъ увѣренъ, че той ште върши работа ако само знаятъ да го приготвжтъ и поведжтъ, а въ други случай той са не лъжи, а ние въ такъвъ случай трѣба да са въспользуваме отъ него и да го употрѣбимъ съ полза. Той частно нѣшто не искж, той иска общото противъ което не можи да са стои, отъ което можи да произлѣзи свободата му. Азъ много желая да са видж съ тебѣ приятелю, но проклѣтитѣ обстоятелства ми не позволяватъ и при първиятъ удобенъ случай ште са потрудж. Като те увѣрявжмъ, че безъ общто събрание неште да бжди и за това потрудети са да нарѣдити гдѣто намерити за добрѣ едно общто събрание гдѣто могжтъ да бждатъ членове отъ всичкитѣ братства, но въ всѣки случай трудети са да бжди това мѣсто въ предѣлитѣ.

Като та поздравлявжмъ и ти желая добъръ напредъкъ и здравие оставжмъ твой приятелъ.

М. Грековъ.

(II. II.) Безъ друго ште ми одговорити по слѣдующиятъ адресъ: Monsieur D. Karamihaloff dragoman de Consulat general du Russie. — а вътре мойто писмо.

№ 7.

Бай Димитре![1]) Въ Гюргево.

Слѣтъ многото мислени по поводъ на писмото отъ заточенити въ Акія,[2]) най после рѣшихме да направимъ до сичките Градове въ Влашко по едно писмо отстрана на Горните, и да ги разпратимъ за да се избире волна помощъ въ което да може да имъ ся спомогни кату ся испрати чувекъ да имъ

[1]) Д. Горовъ.

[2]) Отъ 1867 и 68 год. — четитѣ на Филипъ Тота и Панайотъ Хитовъ и Хаджи Димитъръ и Стефанъ Караджа.

занисе помоща собрана отъ срѣщните Братіа Българи, чувекатъ които ще отиди е вече готовъ, само чака отговора на родолюбивите съотечественици въ Влашко както и на тукашните, за това та моля [отъ страна на заточените както и онзи Господинъ които земи тѫзи длѫжность да прибира парите] чясъ по напретъ да помолишъ нѣкои отъ тамшните родолюбци да пріемни тѫзи света длѫжностъ което ще му останатъ вечно признателни заточените братя, неговата грижа ще бѫди тѫзи, 1 да пріема изпратената помощъ отъ другите градове които ще проводятъ отъ сѫщите писма и да имъ враща назатъ расписка за пріетите имъ пари. 2. ще държи редовно смѣтката на приетите пари и колко разноски прави за портове на писма групове, та ако ни сполучимъ въ претпріятіето си тогази азъ отговоремъ за сичките направени разноски, за такваѫзи чувекъ и родолюбецъ мислѫ да поканишъ Г. Ценовичь които сѫ надявамъ чи ще пріеми на драго сърдце, то пакь остава на твоя длѫжностъ да ся располагашъ съ работите, вишъ намери Иванче Куимджіета и му раскажи сичко та да глѣда и той да ся потруди защото има братъ и той, преди месицъ пріехъ писмо отъ тѣхъ въ което ни казва (. . . съсано) сички живо и здраво а само затворени (. . . съсано).

Вишъ бай Димитре потруди сѫ по скоро да намеришъ този чувекъ който ще испѫлни тѫзи длѫжностъ и да ми отговоришъ съ сутрешната поща, за да можимъ да распратимъ и другите писма по скоро, макаръ и да имашъ сига много работа но щета моля пакъ отъ страната на заточените да прижалишъ няколко минути както си пожалвалъ и други пѫтъ.

Само това ще глѣдашъ чи ако ни приемни тѫзи длѫжностъ Г. Ценовичь, да гдѣдашъ избраніетъ чувекъ да бѫди много малко познатъ на влашките бѫлгари въ сѫщото врѣме — почтенъ и веренъ.

Друго нѣма какво да ви пиша, освенъ да ва поздрава сичкиви братски а наи много старата, кажіи да наготви Прасчето за Колада. Имате поздравленіе отъ Раде и Георче,[1]) те сѫ въ Едирне и земать първіа 10 лири а вторіа 7.

[1]) Р. Ивановъ и Г. Икономовъ.

За нашите работи ниможе нищо да ти кажа освенъ като дода въ градави, и то, ако ся развали карантината. Ако захфанити да сжбирати помоща глѣданти да стани по скоро, защото до рождество да можи да ся тржгни за мѣстото.

1873. Но(вем)вріе 14. Руссе.

Вашъ братъ Кубратъ.

П. П. Поздравѣватъ ва сички домашни.

(Отстрани на писмото стои бѣлѣжка отъ Д. Горовъ: „Отъ Браила имъ се пратиха 10 до 15 наполеона на 1869 прѣзъ Касапчету Руско“).

№ 8.

1873 14/12 Русчукъ.

Братко Панайоте.

Писмото ти приехъ, но по нѣкои си причини не можахъ да отговора до сега, а сега пакъ съ жалостъ зимамъ перото да ти пиша, защото на нищо, за което ми пишешъ, не мога да ти отговора, толкози повече, че ни едного отъ братията които трѣбваше не видѣхъ, защото самъ сжмъ вжрзанъ. Азъ оставамъ за подиръ малко да ти отговоря по точно понеже са надевамъ . . .[1])

Азъ испровождамъ до Г-нъ Настаса[2]) това писмо и пари да испроводи нѣкои портрети, за нащо консолато, молята проводи ми и ти своятъ си портретъ и портретътъ на чича Иля, за това много та моля. Провождамъ ти да прочетешъ за Юрдана и сичката чета каква участь гие постигнала. Писмото дай на Настаса, които ще го проводи съ своето си.

Твой приятелъ М. Грековъ.

[1]) М. Г. Грековъ е билъ пуснатъ отъ затвора по гаранция на руското консулство въ Руссе и въ сѣкой случай съ ограничено — да не се отдалечава отъ града. Тукъ въ писмото се прави намекъ за надеждата на Грекова да примине веднажъ отсрѣща Дунава, за да се освободи съвършено.

[2]) Братовчедъ на Панайотъ Хитова.

№ 9.

Братко![1])

Когато ти си намислилъ да извжршишъ това невинно ѣло т. е. когато си намислелъ да испжлнишъ прародителското авещание, до насъ отъ вредъ изъ България достигатъ твжрде трашни гласове, които викатъ: нѣмали нѣкой да ни отжрве, е така ли ще теглимъ, какво правать нашите войводи, нашите пжрвенци, нашите свободни братя въ Влашко, Россия, і Сжрбия. Братията ни са бесать, проваждать въ заточения, ниятъ въ Хапсаните, ний сме заприличели на веди отъ теглила, тия нѣмать време да помислать за насъ; до кога това ще жде? нѣма ли и ния да си починемъ и избавимъ? Тешко братко! време ли е сега да са женишъ когато народниятъ ласъ та вика да ни подадешъ помощъ, да ни отжрвешъ; ако и не направишь това т. е. ако ти не поведешъ народатъ, то а кого тои да са надѣва и отъ кого помощь да очаква? Отъ Іетраке Златовали, Чорапчиевали, или пъкъ отъ твоятъ безушенъ сжотечественикъ Стефанъ Сарж-Иваиоолу? Я само си помисли въ кои времена ние жевѣемъ? отъ сички страни на отечеството ни огружява опастность; отъ Турските бесила, отъ Австрийското владичество, отъ Руското влияние, отъ нашето собствено духовенство! Сички тие нѣща за насъ сж еднакви трашни подъ сички тия нѣща ние едвакво можемъ подпадна, і после еднакво не можемъ са отжрва, а пъкъ когато е време да работимъ ние друго сме замислели! когато ние си спимъ і толкози хладнокржвно глѣдаме на работите, другите народи делать отечеството ни и са надприварватъ кой коя чясъ да земи и освои и отъ кои редъ реформи да (у)потреби за да направи милите ни братия роби или пъкъ сжвсемъ ги преобжрни въ друга народность. Отечеството ни е твжрде привлекателно, то можи да направи и най хладнокржвното правителство за да иска да го завладеи, него Европеиците учени го наричать рай, защото нѣма втора толкози добра и толкози красива земя. Отъ друга пъкъ страна няма по поробенъ и не чувствителенъ народъ отъ нашиятъ а това и подава поводъ на тия злодѣи изъ Европеиците да мислятъ таквизи работи. Погледни въ статистиките и увери са, та защо да ги глѣдашъ,

[1]) Панайотъ Хитовъ.

та и така доста добре знаешъ и познавашъ бащината си земя, която та е родила.

Въ Търново обесиха едного, въ Сливенъ обесиха другго, въ Шуменъ затвориха двойца, изъ село еди кое си докараха Апостолатъ ни и го затвориха и т. н. а ние се още стовимъ хлѫднокрѫвно и се още очякваме нѣкое си блажено време когато крушите сами ще падатъ въ устата ни, а виного ще потиче като реки и ще ни напой. Тежко ни ако сами ни са оловимъ за работа а са надѣвами на готово! Кой ли ще е ония който ще доди да ни отѫрва додето ние сами не скочимъ и покажемъ какса мре за отечество? Я помислете си и припомпете си какъ саправели и какъ са начевали народите освобождението на отечеството си и какви жертви са правели. Ще живеимъ — ли ние или ще умремъ това е се едно, работата е да го отѫрвемъ изъ погтите на толкози тирани, които отъ сяка страна го заплашватъ! Научявали са чи въ Росия са образовало едно официялно общество за освобождение на отечеството ни и уверени сме чи то ще ни помогне, но круша въ уста ни нѣма да гуди до дето не ги помолимъ, проумѣвати ли? Отъ насъ зависи да додатъ тие тука и пролеятъ крѫвта си, ако пъкъ ние ги чякаме то и работата ни таквази ще бѫде!

Тие дни имахме тука нѣкой изъ нашите сѫбратиа и отворихме максосъ за това извѫнредно заседание и слѣдъ дѫлго расѫждение решихме чи нѣма по добро време и по благоприятни обстоятелства отъ колкото сегашните. Касите празни, кредитъ нѣматъ, отъ сички страни са забиколени съ народи, които очякватъ кой чясъ и коя минута да избухне нейде огѫнь, то и тия да са хванатъ за отмѫстителното орѫжие, което не знае хатѫръ кое са наричя.

И тѫй те очякватъ начялото, а това начяло ние трѣба да го направимъ, друго яче е невъзможно, защото най-тешкиятъ товаръ тежи на нашиятъ гърбъ и саде отъ насъ зависи да си потѫрсимъ гърбѫтъ и го истѫрсимъ на земята. Ние сме млади крьвта ниври и неможемъ вече да очакваме до дето са накани дѣдо Патаранъ да ни освобождава. Право ти казваме решението беше таквози, че напролетъ не по кѫсно освобождението ще са начени чи било вече и една пушка да нѣмаме! Ако пъкъ ти са непокорѣванъ на тосъ гласъ то пѫлно право имаме да та наричемъ изменикъ и да та презираме защото въ такози едно време секи трѣба да помага, а толкози повече

които народатъ вѣрва и са полага наредъ. Ние нѣмаме сапнение чи ти ще чуешъ гласатъ ни и ще приемнешъ предложенисто ни! Рано или кжсно ние ще проводимъ едного отъ нашитѣ хора съ когото трѣба да са споразумѣвашъ и да почнешъ да сабирашъ юнаци, защото това велико дѣло пакъ съ чети ще са почне, неорганизирани не преведени въ редъ и ще са действова по правилата на четуванието.[1]) Пиши ако обичяшъ за тая работа на Тотя и ние отъ тука ще му пишимъ и така и тои трѣба да ся приготви, ние вжтре въ българия нѣма да спимъ, колкото вече обстоятелствата ни позволяватъ ще напрегнемъ сичките си сили и ще земемъ сички решителни мѣрки които сж потребни; колкото сме може ли до сега да напреднемъ, и отъ сега вече ще са готвимъ така сжщо. Ние сами ще образовами чети но народатъ по малко доверие има къмъ насъ отъ колкото къмъ васъ, конто вече толкози сте прочути а за то и ще можите, да извжршите незабравени въ историята работи! Тржгни прочее съ това писмо по влашко кажи на нашите тамкашни патриоти жаланието ни подкани за да зематъ и те участие, защото и те са членове отъ истиятъ народъ, а толкози повече да нѣматъ право да кажятъ че ги не известихъ ме.

Братко нашъ, повѣрваи ни, че простите селачени почнаха да ни подканѣтъ, тогази какво ни остава да чякаме? Правото ние отъ сега повече са опираме на селените отколкото на гражданите, защото сичка тежина пада на тѣхъ.

Въ заключение ще ти кажимъ че ние до толкози сме уверени въ работите си щото никаква сила ни е въ състояние да ни разобеди, който е съ насъ той ние братъ и подавами му ржка, който не тржгва съ насъ той ние врагъ. Да живеи България, да живеятъ синовете и, да живеятъ войводите и народатъ който полага мило и драго.

Главниятъ Централенъ Комитетъ
въ България.[2])

1874 20/8 . . . . Кубратъ.

---

[1]) „Четование", книжка много популярна по онова врѣме, прѣведена отъ сръбски и излагаща, какъ да се организуватъ четитѣ и какъ да се дѣйствува съ тѣхъ.

[2]) Съ това писмо, писано съ ржката на Н. Т. Обрѣтеновъ, а продиктувано отъ М. Г. Грековъ, захваща ново пробуждане на революционното дѣло, слѣдъ една година междуцарствие слѣдъ смъртьта на Левски. Писмото е безъ точна дата и трѣбва да се отнесе къмъ началото на 74 година.

№ 10.

1874 г. 2/2 Русчукъ.

Г-нъ П. Хитовъ,

Писмото ти отъ 1873 год. 27 13 приехъ заедно съ портрета ти, говореното въ него проумѣхъ и въ отговоръ на сичкото що сѫмъ задѫлженъ да ти пиша: максусъ доди отъ Асеновци[1]) човѣкъ за да се разговоримъ на широко за тѫрговията си,[2]) той ни извѣсти, че твоето писмо отъ 6 на миналата година исто е прието и като си сѫбрахме заедно извѣстията, които той приелъ, и ние тука излѣзи, че ти трѣба да пѫтувашъ на дѫлечъ. И тѫй двойца[3]) додоха отъ неидеси и ни извѣстиха за една главна работа, която още трѣба да са глави за това ние избрахме тебя да идишъ и да я досвѫршешъ, за това щомъ приемешъ това наше писмо безъ да са маешъ тржгвай за Букорешъ, дѣто ще ти проводимъ човѣкътъ си за да се разговоришъ. Прѣди тржгванието си изъ Бѣлградъ пиши до мене едно писмо какъ вече тржгвашъ; на вѫдѣ ще отидешъ и, защо ще отидешъ това нека бѫде тайна за секого.[4]) Когато пристигнешъ въ Букорешъ немашъ работа да извѣстявашъ нѣкому защо си дошелъ, та който и да бѫде да говоришъ чи си дошелъ по своя работа; на насъ ще ни пишешъ пакъ изъ Букорешъ едно писмо въ което ще ни бѣлѣжишъ нумерото на кѫщата дѣто си спрѣлъ за да та не тѫрси и распитва за тебе, човѣкътъ ни. За да бѫде по вѣрно приманието на това писмо максусъ провождаме човѣкъ за да го придаде гарантирано въ Гюргево. Тѫй сѫщо и ти твойте писма да бѫдатъ гарантирани онова което ще го проводишъ изъ Бѣлградъ и изъ Букорешъ. Адресъ за писмата ще бѫде така: Monsieur Mr D. Karamihaloff dragoman du Consoulat general Imperial du Russie

à Rustchouk

а вѫтре други пликъ и моятъ адрессъ. Заедно моля та проводи ми и портретите на Войводова и Ц. Павловичъ които бѣха убити въ Парапловатъ Германия ако само са намиратъ въ Бѣлградъ, трѣба да ми проводишъ 6 парчета 3 отъ единьтъ

[1]) Търново.
[2]) По комитетскитѣ дѣла.
[3]) Павелъ Календжиевъ изъ Кишиневъ и Вълко Ивановъ изъ Николаевъ.
[4]) Панайотъ Хитовъ е трѣбвало да отиде до Одеса и Кишиневъ, за да вземе нѣкакви пари за комитета, но посѣтилъ само Кишиневъ.

и 3 отъ другиятъ, когато са срѣшнешъ съ нашиятъ човѣкъ той ще ти плати за тѣхъ колкото слуватъ.

Ти ще са подписвашъ за сега: Хенрихъ Германъ. Въ писмото си ще пишешъ на кратко: живо здраво сжмъ; проумѣхъ тржгвамъ.

Поздравявамъ та и ти желая добро здравие. За сички.

М. Грековъ.

№ 11.

Бай Димитре!

Пратеното ми писмо по маиками пріели го? рецеписа отъ пощата? Ако не си молеви сторети си единъ трутъ таго земети ими го пратети, дѣто го искамъ причината е чи нѣмами никакъ отговоръ за писмото, че (за)това побързаи съ испроважданіето му.

Тезъ дни стана въ тукашната затворница едно обийство, Юрданъ Раковски и едно джумаліиче ги одошили вжтре въ затворницата а телата имъ какво сжги исправели и де сж ги хвжрлели ни сж знай, туй обиство много тайно сж джржи но скоро ще излези на яве.

А какво стана съ помоща бай Димитре нищо ни ни казвати. Ако би да получа отговоръ отъ писмото за което ти пиша по горе ще мина въ Гіоргево за да ида на големото село[1]) за нѣкои важна работа, друго нѣма какво дави пише освенъ здрави на синцави.

1874 Февруар. 24. Руссе.

Твой Кубратъ.

№ 12.

1874 год. 18 Мартъ.

Г-не Хенрихъ Херманъ,[2])

Писмото ти отъ 14/3 приехме на 16/3 и проумѣхме, че си пристигналъ дѣто трѣба,[3]) че са забави човѣкатъ ни съ 3 дена да прощавашъ, защото времето такози бѣше и непозволи.

[1]) Букурещъ. — [2]) П. Хитовъ. — [3]) Букурещъ.

Изъ проводената до Одеската Бѫлгарска община сѫгласителна[1]) ще проумѣешъ а още повече отъ проведения, како искаме, а затова ще са трудишь, колкото силите ти позволяватъ да издѣйствовашъ и сѫгласишъ това нѣщо да бѫде и тогази ще назначимъ тебе за членъ пѫрвоначално додѣто ти са отвори друга работа.

Има една непомалка отъ тая работа, която пакъ трѣба добре да са глави, и за която човѣкъ вече отиде преди единъ денъ, но безъ да знай, че ти си вече въ пѫтъ защото несварихме да се разговоримъ съ него: както за пѫрвата работа така сѫщо и за втората ти ще са поразумѣешъ съ човѣкътъ когото провождаме; проведеното условно до Одеската община ни е проведена изъ Асенъ ние само я преписахме и подписа нашиятъ . . .,[2]) та и затова когато отговорятъ трѣба да са адресуватъ пакъ до главниятъ центъръ въ Асенъ[3]) по слѣдующиятъ адресъ: Mr Mr Karamihaloff dragomane du Consoulat general Imperial du Russie

à Roustchouk.

а вѫтре на други пликъ както ти до сега прави другъ пликъ съ подписъ: За Господа братия Асеновци, и то по добре сѫглашението да стане чрезъ тебе т. е. ти да ни пишешъ, или пакъ да проводатъ другъ нѣкой човѣкъ, което ще стане много по добре. Проведеното ще го придадешъ спорѣдъ адресата му, то сѫдѫржа рекомандация до онова лице съ което ще са споразумѣешъ за втората работа.[4]) Най послѣ ти припоржчамъ за сички подробности можешъ да са разговоришъ съ проведеното лице.

Съ поздравление и почитание оставаме твой Кубратовци, а за сички

М. Г. Грековъ.

№ 13.

Господинъ Хенрихъ Херманъ!

Писмото ви отъ 16/4 приехъ ми на 26 5. Онова което говоришъ въ писмото си твърдѣ добре разбрахме и ето сига

[1]) П. Хитовъ е билъ опълномощенъ да поддържа нѣкакъвъ наслѣдственъ процесъ, отъ който щѣли да се спечелятъ суми за комитета. Касаело се за имотитѣ на нѣкой починалъ въ Одеса българинъ.

[2]) Прѣдставитель на вѫтрѣшнитѣ комитети С. Стамболовъ.

[3]) Търново.

[4]) Славянското благотворително общество въ Петербургъ.

идимъ да ти отговоримъ, защото врѣмето и обстоятелствата не ни позволиха по отъ напретъ, ний си докарваме на ума какво си примислелъ ти за насъ но пакъ сѫ необесрѫчаваме както знаемъ чи ти си добѫръ чилякъ разбранъ, а слѣдователно можишъ да рассѫдишъ съ какви прегради, пречки и спѫнки нии сме принудени да работимъ, когато това си прекарашъ презъ ума то простина великодушно, защото друго яче нии не можехме. Въ послѣдно време нии толкози спѫнки срещнахме, щото нито можимъ ви ги исказа сичките, и това ние направело щото работите да одаратъ назадъ. Помисли си такова нѣщо: въ едно отъ дружествата ни главното лице[1]) да извѫрши работа таквази глупава, щото да глѣдашъ и да си късашъ главата; да са чудишъ и да са маешъ! мѫшъ здравъ, надеженъ и рассѫдителенъ, които за тези си качества бе избранъ за главно лице, да отиди да са влуби което му дало и причина да расправя и за работите на любовникатъ си и пр. и съ това да ни гуди главите въ торбата дето казватъ за една лула тютюнъ. Какво трѣбаши да правимъ ний? мерки сѫ зеха, но щели се отложи работата или ще сѫ вѫзвѫлнува ощи ни можемъ ти каза, освенъ това она(я) шуга[2]) дето миналата година издади джумалиискитe учители сега да иди и да на(п)рави друго придателство. По тѫсъ причина единъ отъ твърде добрите ни работници е сига въ затворницѫтѫ; че нѣма да на предаде ний сме увѣрени, но ще сѫ отѫрвели? напретъ ний ни можемъ каза.

При всичко това ний напрѣгаме силите си да работимъ; избрали сме ново лице[3]) което скоро ще тръгни да дири краищата на конците. Ний видиме вече чи нашиетъ осиленъ трудъ малко полза ще принесе, зищото нѣма основателетъ [Левски] а втори на неговото мѣсто ни можимъ да намеримъ; сега избраниетъ човекъ е лице вѣрно но ни опитно, ний го избрахме само за това, защото друго нѣма, а можи би съ време и това лице да придобии опитноста си. Помисли си чи година време вече отъ като работите сѫ не живи не мѫртви; разноски правимъ големи а придобитакъ токо речи твѫрде

---

[1]) Ив. х. Димитровъ, въ Търново.

[2]) По прѣдателството въ Джумая влѣзоха въ затвора М. Радославовъ, С. Геревовъ, М. П. Грековъ, а прѣдатель е станалъ Ив. П. Атанасовъ, сѫщо учитель въ Джумая, който билъ съперникъ на М. Радославовъ въ пѣкаква любовна история и, като побѣденъ, отмъстилъ му съ прѣдателство.

[3]) Г. Икономовъ.

малакъ, нѣма кои да ходи да собира. Колкото шпиони има изъ отечеството ни те сѫ на брои твѫрде малко, но противъ тѣхъ никакъ ви решителни мерки ни са приематъ а това докарва голѣмъ вредъ на работите само за това, защото средства нѣма а сичко съ пари става. Вий можите да ни проводити единъ човекъ вреденъ знаенъ, но този чувекъ за да доди за да са вѫрни и за да живеи тука нѣкои времп. Плачи ни сърдцето когато виждаме и познаваме грешките пакъ ни можимъ да ги оправимъ, отъ определените за тебе 15 л.(ири) т.(урски), [които бѣхми ги проводили въ Одесса и ни ги вѣрнаха], ний сме принудени да отделимъ 5, тѣхъ и да ти проводимъ само 10 л. т. които приймни отъ се сѫрдце и бѫди увѣренъ чи остатокатъ ще приемнишъ по после. Дано богъ даде щото съ избиранието на новото лице работите да тръгнатъ по добре! Когато глѣдаме какъ сѫ вѫрвели работите отъ едно време насамъ и ако би за напредъ да останатъ пакъ се тѫй то ще стани ясно чи по други начинъ ни можи да са работи освенъ по твоятъ планъ т. е. пушката на рамо и напретъ; хора има доста които ще ни послѣдватъ! ние сѫ неотчайвами, а така сѫщо молимъ и тебе да ни губишъ карашъ. Когато малко нѣщо поработимъ и видимъ какъ ще тржгнатъ работите за напредъ ще ти евимъ, а ти отъ свое страна подиръ приеманието на това писмо кажи ни каквото имашъ.

Оставаме въ надежда чи богъ ще ти поткрепи силите и ще та насарчи да претприемешъ тази работа света, слѣдъ катота поздравлявами оставаме съ почетъ твой.

1874. 19/6. Кубратовци.

II. II. Споретъ закона за приетите пари ще ни проводишъ расписка, и писмото си го отправай направо за тука до когото ти бѣхме казали.

Сѫщите.

№ 14.

Бай Димитре,[1])

Приносящія на настоящето ми писамце е нашъ пріѣтелъ, негова милость ще ни испроводи нѣщо отъ Букурещъ до тебе,

[1]) Д. Горовъ въ Гюргево.

а ти като го пріемнешъ ще ни извѣстишъ за което ще доди нарочно отъ тука чувекъ да го пріемни, само ти ще му дадешъ адресата си за да може дати го проводи поскоро.

Съ почитание оставамъ

Твой Тиховъ.[1])

1874 Юліи 12 Руссе.

№ 15.

Бай Димитре.

Пріимни отъ Андреи Войникова една кутіе съ 50 крушум.(а) които ги бѣхъ зелъ отъ неича Радановъ, занесимуги и му кажи чи сж много дибели, затова нека ти даде други по тенки споретъ крушуматъ които проваждамъ пакъ съ сжщія Андреи, молева глѣдаити дано свжршити това и да ми ги проводити.

Поздрави сичките домашни, искахъ дати пиша нѣщо но го оставамъ за когато сж срещнимъ, моле ва ако е Виличкиното писмо у насъ което го писала Петрана[2]) до сжщата безъ да зная асъ пратетимиго, това беши по времиту на татрото, съ тези писма и съ тжзи непокорностъ те ма отделиха отъ пріятели а най сетне щема лишатъ и отъ животъ, за по наджлго когато ся срещнимъ.

Твой Тиховъ.

1874 Юліи 12 Руссе.

№ 16.

Бай Димитре.

Пратените ми крушуме преди време за да ги примините и до днесъ нѣмамъ отговоръ. Какво станаха? асъ сики день са надѣвамъ и чакъмъ съ нетжрпение да ги приема но напразно, коя и причината низная? затова асъ са принудвамъ днесъ дави напомна писмено ако е възможно часъ по напретъ да ми ги проводити щото трѣбатъ, ако ли пъкъ ниса сж

---

[1]) Н. Тиховъ Обрѣтеновъ.
[2]) Сестра на Обрѣтенова.

намерили други мисла чи Пенчо нище са противи да ги приемни и Ви върни парите, молеви дайте ми единъ отговоръ на това.

Научавамъ са чи Танасъ идвалъ преди нѣколко дена въ градани а безъ да са обади на мене за което можахъ да му сжобща нѣщо, азъ мисла чи нисамъ никакъ виноватъ въ това което можи би да го отдавате на мене т. е. неспоразоменията които станаха по времето на театрата вии видехти твжрде дебре и разомѣхти отъ последното ми писмо чи асъ нѣмахъ никакъ известиа за писмото което го писали до Виличка наште, затова нитрѣбва да отдавате тжзи вина на мене, защото асъ никога нисамъ помислелъ нѣма и да помисла да са отделемъ отъ приятели. Както и дае асъ ви казвамъ чи самъ невиненъ и нитрѣбва да го отдавате на мене, чи пакъ както знайте.

Георги Добревъ ни казва чи Танасъ му казалъ да ми еви за нещото което щѣлъ съмъ да провода за да побързамъ съ испращанието му, това асъ съмъ забравилъ какво е било затова нека ми напомни писменно, а ако е мисла за Нещастната Фамилия[1]) то асъ е проводихъ още преди единъ месицъ чрезъ Виличкини а ако е за друго както казахъ нека ми напомни. Работите ни отиватъ на твжрде добре Мустаците[2]) тезъ дни можи да слѣзи по вашите места.

Преди единъ месецъ Иванчо Куюмджиета мина презъ градани за да иди въ Акия при брата си но ходелъ ли е или не незная, сега са научавамъ чи са върналъ но безъ да са видимъ и миприкаже какво е направилъ, затова ако е възможно научети са ими евете.

Поздрави сичките домашни тжи сжщо и Г-да Войникови.

1874 Юлии 26 Руссе. Твои за сякога Тиховъ.

№ 17.

Баи Димитре! Въ Гюргево.

Честнитеви писамца приехъ съ картините заедно и сичко проумѣхъ, само едно ма много наскжрбѣва което виждамъ въ писматави да ми пишити за покоипата ви майка, найстена

[1]) Нещастна Фамилия отъ Друмевъ.
[2]) Панайотъ Хитовъ.

жално нѣщо е бай Димитре но незнамъ кому да отдадешъ това, какъ тъй немилостива ржка истржгна ненадейно милатави майчица сичко това е жално, но като си помисли чувекъ чи синцани тжзи немилостива ржка ще истржгне отъ майчини и бащини ржце отъ брате и сестри и най после отъ милото ни отечество малко нѣщо са по утрѣшава, но както и дае пакъ е жално, но нии ниможимъ на нищо да са противимъ, неможимъ да стовимъ срещо божиета воле, и тжи покоинатави майка колкото е можяла си е испжлнила отеческите длжжности и нека и кажимъ лека и пржсъ.

Оставамъ твой Тиховъ.

1874. Августъ 17. Руссе.

П. П. Ако видити чи сутра ни дода за да отидимъ на гулямото село[1]) тогасъ заминети сами, защото можи да отиди заратъ мени други.

Сжщий.

№ 18.

Бай Димитре!

Писмата приехъ никжтнати бжди спокоенъ, сичко ще извжрша на заповеттави, ако е възможно пратими отъ „незав(исимость) броевите отъ миналата ниделя и тжзъ неделешни защото нисамъ ги челъ.

Вчера приехъ писмо отъ Братаси Ангела въ което горко са оплакватъ отъ насилие и става два месица какъ линеятъ болни и низнаятъ какъ щеса отжрватъ.

1874 Августъ 25. Твой Кубтатъ.

№ 19.

Бай П. Хитовъ!

Преди нѣколко дѣна ви бѣхъ писалъ чи като сж известимъ за собранието дали ще стани или не ще ви пиша, за това днесъ ви евявамъ чи асъ ходихъ призъ дине си при

[1]) Букурещъ, каждѣто по това врѣме е свикано общо комитетско собрание.

Каравелова и сж разговорихъ ми, той ми каза да ти ева какъ чи на 25. или 26 трѣба да са намерити въ Букорещъ което ще стани собранието, сжщо и нашиетъ човекъ които ходи по България[1]) ще бжди тамъ въ реченния денъ.

1874 Октомврии 16. Твои Кубратъ.

№ 20.

1874 Октомврий 19.

Бай Панаіоте!

Въ Белгратъ.

Днесъ получихъ писмо отъ Болгратъ заедно съ 7. наполиона зато азъ прибързвамъ да ти пиша и залича първото си писамце което ви писахъ преди два дена, въ писмото си те ми пишетъ тжй. Бай Кубрате днесъ ви проважда ми обещаното си, подобре кжсно отъ колкото хичь, затова приимнети тжзи сума и вжршети работа, бждети весели насжрчявайте братята и вжрвети напретъ, чувекатъ който доди пра насъ за работа[2]) сж прие твърде добре и слѣдъ едно сжбрание отъ 15. члена реши са да замини за Одесса, а вий приймнете горните пари и вжрвете по работа, та за по широко разеспение защо ни са внесоха пари до сега ще са даде на мѣстото когато му доди времето. На това основание а още и зарадванъ чи ни на оставиха совсемъ влашките българе, писахъ днесъ на Ассеновци да ми еватъ трѣба ли да излези чувекатъ съ тези пари или да чяка іощи та ако би да отговоратъ до тогази бжди увѣренъ чи чувекатъ ни тосъ чясъ ще излези и работата ще земи добжръ ретъ това ти го казвами искрено наскоро пакъ ще ти пиша приймни братските ни поздравленна.

Бр. Кубратовци.

П. П. Писмата си провождаи до Гюргево. Ами нищо ни ни писа за онези двамата брата, какво станаха, за които ни еви по преди чи заминали за въ Българиа.

Сжщите.

---

[1]) С. Стамболовъ.
[2]) М. Г. Грековъ.

№ 21.

Бай Драсовъ!

Слѣдъ 35 дена затворъ за което сте извѣстни веки найсетне сполучихъ ми да са избавимъ отъ лекето които ни бѣха навлекли,[1]) сега съмъ пакъ здравъ и читавъ, но само едно е че сѫмъ подъ порочитель какъ чи нѣма да хода никади отъ града на вънъ, това е лошо за мень, нъ и то ще се поправи.

Търговнета ни[2]) за сига мога дати кажа чи отива добре, работа-та ще са покажи когато стани изложението слѣдъ месицъ на гулѣмото село[3]) за да зема дати дамъ сега изложение на сичко това неможе да направа щото перото нище да вѫрви апарсънъ я . . . (Сѣщашъ се я).

Двамата брате Гиреновъ и Радославовъ[4]) у сѫбота заминаха за Цариградъ и отъ тамъ за места-та си ний много добре приминахме съ тѣхъ въ затворницата и съ добъръ алай ги испратихъ ми до жилезницата, те бѣха освободени отъ жилеза т. е. никакъ ни бѣха вързани, вий веки знаити чи Матю бешн опредиленъ за Ерзерумъ а Сава за Кютая по като слѣзоха на станцията казаха ми чи първия ще иди за Кютая а втория за Ерзерумъ и май каквото ни са струва ни казаха чи ще бѫдатъ въ затворъ, жално. Само съ туй може да ти ги похвала че те бѣха много весели а особно Матю, те іощи въ затвора са приготваха на Ерменски языкъ и можеха свободно да прочитатъ, за Матя има надежда чи ще го освободатъ отъ Цариградъ. чи друго баино здрави. Поздрави Радославова[5]) кажи му чи много гурчиво кафе сме пили съ Мате а особено той обичени горчиво каве съ хѫлва съ пукани мисири.

Здравей.

Твой които го знашъ въ Руссе.

1874 Декември 10.

(Отстрани е написано:) Кажи на Радославова да му са не вижда чудно като види на брата си писмо отъ 10 того.

[1]) Обретеновъ билъ пабѣденъ като съучастникъ въ отвеждане па една мома.
[2]) Комитетскитѣ дѣла.
[3]) На събранието въ Букурещъ.
[4]) Сава Гереновъ, учителъ отъ Сливенъ и М. Радославовъ, учитель въ Ески-Джумая, пратени на заточение.
[5]) Ученикъ въ Таборъ, братъ па М. Радославовъ.

№ 22.

Бай Семерджиевъ.

Въ Одеса.

Писмата колкото е проводилъ братъ ми[1]) съмъ ги приелъ, нека извини за скорошното отговарение, защото бѣхъ затворенъ въ тжмницата 35 дена за нѣкой ничтожни работи за които сж случиха на 3 того съ читалищните сжседи[2]) и отдадоха вината на мене, но слѣдъ 35 дена правителството като виде чи асъ съмъ невиненъ освободиме.

На 11 Н(оем)врия бѣхъ пратель едно писмо съ групъ отъ 8 наполиона до нѣкои си Беловъ Книжаръ сжщо имаши и за тебе писмо въ което ти бележехъ за брата си какво да направи за да му внисе и тжзъ година читалището пари, но спореть както виждамъ отъ последните му писма, туй ми писамце до речения човѣкъ да е пропаднало, затова молата бай Семерджиевъ ако е възможно направети си труда за да са известите за тези писма и за парите [парите бѣха на П. Волова и той е въ сомнение да ни са пропаднали] за това добре ще стори ако ми отговори.

За сега ти проваждамъ 4. лири които ще дадешъ на брата ми и го поздрави нѣма да му пиша сега по причина чи писамъ расположенъ.

Твой за винаги Н. Т. Обретеновъ.

1874 Декемврий 10 Русіе.

(Отстрани е написано:) Като приемите парити отговорете ми. Приемети и свидетелството кржщелно.

(Продължение).

Бай Семерджиевъ!

Незнае и какъ да ти благодаря за трудобете които полагате за брата ми но като зная пъкъ чи вии ни сте отъ онези които да обичате славата, затова и ни искамъ да ви права етекеции отъ сиганната мода.

---

[1]) Г. Обрѣтеновъ, който се е училъ юнкеръ.
[2]) Н. Обрѣтеновъ е билъ слуга и пазитель на читалището.

Ето какво щева мола, както миналата година, тжй сжщо и тжзъ година щева мола да са потрудите да направите едно прошение до тукашното читалище [знаити добре чи нашите българи обичатъ да имъ са кланешъ до зимята] отъ братова ми страна въ което ще ги моли да му спомогнатъ и тжзъ година както и миналата, това веки остава на васъ както знаите да го направити, защото тези пари които ги проваждамъ сига, съмъ ги заелъ отъ едного съ лихва за нѣколко време, та ако би му спомогнатъ, ще ги взема и върна на човека, а пъкъ на васъ ще известa да имъ направите едно благодарително презъ вестниците и особено на тѣхъ писмено, защото асъ съ това запиране се похарчихъ много за това и не сжмъ разположенъ добре.

Щета мола іощи едно, ако знаешъ Грековъ[1]) на кждѣи да ми евишъ Брата Стамболовъ днесъ пристигна въ градани и ще замине за Букурещъ.

Поздравъ приятелите.

Сжщий.

Кажи на брата ми чи приехъ отъ заточения си братъ писмо.

№ 23.

Бай П. Хитовъ!

Въ Белградъ.

Писмата ти отъ 30 октомври и отъ 19 ноември приехми и проумѣхъ ми сичко, чудно ни са вижда като ни казвашъ чи едното ни писмо пропаднало когато ний го проводихъ ми се до онзи човекъ до когото и ги провожда ми, за това ще направите добре да издирити какъ е станало, та ако е за въ сумнение този човекъ кажете ми до другиго да ви ги припраща ми, а колкото за дето сж забавихъ ми до сега съ отговора си то си имаши причина за което можи и да сте са известили до сега за това нѣма и да ви ги каже освенъ като са видимъ.

Работите за сига отиватъ добре, човекатъ които е пратенъ по българия ходи свободно и като се завжрни ще ти евимъ

---

[1]) М. Г. Грековъ.

сичко подробно или пъкъ на сѫбранието ще ви изложи сичко каквото е вѫршелъ, за сега нѣма нужда да ти расправамъ, колкото за собранието кога ще стани ще ти евимъ за 25 того нѣма можи да стани нищо, по причина чи самъ човекъ мѫчно можи да обиколе, а пакъ какво искашъ чи безъ пари нищо не става.

Убийства, кражби, и други отъ денъ на денъ са увеличаватъ, народа е до отчаяние но пакъ ни (не) дава.

1874 Декемврий 10.

Твой Кубратъ.

№ 24.

Бай Димитре!

Въ Гюргево.

Писмото което ми проводи приздине си приехъ, сѫщо и днешното съ вестниците заедно приехъ, но колкото за двете писма които си ги далъ на влаха несѫмъ получилъ, затова погрижетиса да ги намерите.

Никола ще приемали или не вестникъ това азъ незнае. можи да са отнисети направо до него, вий знайте добре чи асъ си дадохъ оставката отъ сичко и ни отговаремъ за нищо, а колкото за чѣстни приятелски работи сѫмъ готовъ да испѫлна на заповеттави и си оставамъ за винаги твой искренъ. Ако би да доди отъ П . . .[1]) нѣкои писмо до тебе ни ми го проваждаи, защото азъ зехъ дадохъ и си омихъ рѫцете отъ сичко, чи макаръ и да са изгуби цѣлъ бъл(гарски) народъ това малко мае гружа, добре ще сторишъ да ми ни проваждашъ и вестници, защото ни искамъ да знае какво пишатъ за народатъ ни. и то не чи сѫ сѫрда нѣщо на издательти, но като отсрана всеки отъ тези работи, асъ не искамъ и да знае че те [вестниците] пишели за мѫчениета и проч. на бъл.(гарския) народъ. пека го мѫчетъ пека тегли, защото е роденъ за таквози, мѫчимъ сѫ ний сами а не други, това е ясно като слѫнце и е предъ очитепи за винаги, но вече не искамъ и да продължявамъ.

[1]) Отъ Панайота Хитовъ.

Тукъ се говори за некакво си театро чи щѣло да става въ града ви истинали е?

Поздрави приятелите оставамъ завсегда твой.

1875 15. I Руссе. Тиховъ.

П. П. Приключеното гледай да го пратишъ за мѣстото му.

Сжщий.

Вчера единъ влахъ донесалъ у дома едно писмо, но то ни е за менъ споретъ както ми бележишъ ти въ писмото си чи биле две за мене и за дома, трѣбваше да ми кажишъ и отъ кого са тези писма.

Сжщий.

№ 25.

Бай Димитре

Въ Гюргево.

Писмото ти отъ 15 того приехъ и проумѣхъ сичко, изреченията ти ми са виждатъ малко хамалски и мисли чи ни пишишъ на слугата си, колкото асъ какво щѣлъ съмъ да права съ Грекова то е моя работа тебъ малко да те е грижа, мислити че до сига нито сте ми плащали нито пъкъ ще ми плащати та ми заповѣдвати като на слуга да се залова на работа, асъ може да отида неиде по печалбата си, и отъ тамъ ще ма спрете ли? Казахъ ви чи нища да зная за нищо та толкосъ, та нека ма осжждатъ на смжртъ, можи да правать съ мене каквото искать въ ржцете ви съмъ, ако обичешъ пиши на Панаіота та нека и той да на осжди, асъ мога да докажа на сички чи оставката ми е на мѣстото, но вече нища да ти казвамъ, щото като захвана асъ на тебе ти на мене ще стане дълга и широка най сетне ти казвамъ чи мене отъ заешки топуртии нима истрахъ ако разумѣвашъ.

За писмата които ми бележишъ ни съмъ получилъ.

Трите ти лири ще ся дадатъ бжди сигуръ ще кажа и на Блжскова.

18 $\frac{18}{I}$ 75 Руссе. Твой Тиховъ.

№ 26.

Бай Търновъ!

Човекатъ които отиваши за Сливенъ го затвориха днесъ когато да си вади тескерето, нѣма нищо хванато въ него и можи даго пуснатъ, но само това чи можи да го за джржатъ нѣколко дена, опасно е много за пжтувани на сѣкаде вардатъ строго асъ сутра заминавамъ и каквото даде богъ то ще бжди, които ще минава да внимава добре да ни зема нищо съ себе си. Петръ, и Папаютъ[1]) мисля ще бжди добре ако останатъ да минатъ съ четатж ако би да мини на скоро, т. е. съ Филина,[2]) ако ли не то мислети добре щото е опасно много шпиони има раснилени.

Днесъ заминаха 1000 души аскеръ и редифи за сжрбия, довечера са очакватъ други отъ Цар(и)-градъ и други отъ Шуменъ коница, въ градани ще има много аскеръ да стови за дипозитъ, които ще доди отъ Анадолъ.

Здравенте.

вашъ Тропчу.

1875 Августъ 21.

№ 27.

Телеграма отъ Букурещъ 29-ий Августъ 1875.

Иванъ Сапуповъ, Дованджи, Белградъ.

Телеграмата ви приехме. Отсрѣща стока[3]) има, пари нѣма. Скоро отговорете, можете ли прати пари, утрѣ заминаваме.

Асенъ,[4]) Кубратъ.[5])

[1]) П. Воловъ и Папайотъ Хитовъ.
[2]) Филипъ Тотю.
[3]) Хора.
[4]) Търново (Ив. Х. Димитровъ).
[5]) Руссе (Н. Т. Обретеновъ).

№ 28.

Брате Драсовъ

Въ Букурещъ

Писмото ви приехъ и проумѣхъ сичко, вчера пратихъ Брата си за Търново да занисе писма а въ сѫщо време и преписъ отъ вашето, призаминуването му получихъ отъ Търново писмо въ което ми бележатъ чи освенъ писма другъ никои — ющи ни имъ известилъ, видиса чи писа пристигнали, и затова закаснѣва бунта, но както и дае асъ та уверѣвамъ чи денатъ които ни казахте т. е. 8 того непременно ще стани. Ако нѣкои Ваивода които да можи да предвожда 100, 200 души и да можи да ги извиде въ случаи на Балкана т. е. да бѫди много-малко опитенъ то исками и да доди право въ село Червена вода, вий можи да му дадети единъ знакъ като му кажите да го покажи или напоповите или на даскала Кѫрджие(въ), той можи съ два трима души да мини при селото Мартенъ или Рѣхова които сѫ далечъ I то два часа а второто 5 отъ Руссе и тѫи той ще бѫди приетъ тамъ съ отворени гѫрди отъ братета селени, сига е дошелъ при мена селскиа чорбажиа максосъ за това а асъ му казахъ че ще пиша, това го чети съ внимание. Дани са тѫичатъ сичките войводи горе въ балката но да остани и единъ за тукъ ако ли не тогасъ ще остани да чакатъ тукашните селени когато мини нѣкои чета отъ влашко та да са сѫедини съ нея но туи ще бѫди наи мѫчно за българско чи хора ще има а нѣма кои да ги прѣдвожда.

Казахъ ви и пакъ щеви кажа чи ако са забави іощи две недели ще станатъ такива открития дето ще заплачи дети въ маика. Това ви го казвамъ отъ искрено сѫрдце, народа вече са извѣсти даже и дѣцата захванаха даго хортуватъ а турците сѐ мѫлчатъ и пухтатъ. Тѫи сѫщо и отъ Шуменъ ни пишетъ за вайвода защото Край Андрей го нѣмало тамъ но билъ каде Сливенъ за жилезницата, сутра ще замини човека да имъ извести и имъ покажи плана какъ да направатъ и то ще бѫди всичко скоро.

За търново нѣма да ви бележе нищо вии ще видите въ тѣхното писмо какво ви бележатъ. Тука въ градани за първи пѫтъ нищо нѣма да стани щото иска голяма сила, турците

са винаги на кракъ и въорожени и сж по много отъ българите тука, само едно ще помогне и то е ако бѣхти ни прателн нужното за запалвани.[1]) щото ще може имъ да спремъ воиската за два три дена.

Пишете ми по на често. Ботевъ върнали са. Тотю защо чака, отъ К(аравел)ва нѣмайти страхъ той никога нище направи това дето мисли ти.[2])

Тукъ имаше единъ старецъ 80 год. и лутъ завчера го обиха въ лузята по причина чи билъ ваивода, той вързалъ поесаси на единъ пжртъ и са расхождѫлъ изъ лузята а турците мислили чи било знаме страха са е оживелъ въ сжрдцата имъ и друго здрави.

Цалувамъ ва братски.

Вашъ Кубратъ.

1875 Септември 2.

(П. П.) Енчевъ и Таню[3]) минаха ли?

№ 29.

1875 Септемврий 13.

Братия!

Денатъ наближи готови бждети днесъ получихъ известие отъ Асеновци[4]) и додовечера са надѣвамъ да доди човекатъ ни които проводихъ завчера, въстанието ще избухни най кжсно до 15 ти т. м. Преготвени да бждатъ вашите чети на горни и долни дунавъ за да можетъ да отворатъ пжтъ и сж принесатъ оржжие нужда голѣма има народани, гледаите да бждатъ многобройни. Нова спелука иматъ тука, чеса приготватъ 200 души въоржжени съ Гарабини и шепенета дадохъ имъ пари [до колкото ми допущаха силите] за барутъ, днесъ имъ са ший и знамето отъ сжрма дано додехж скоро добри оправители. Победата сиапа но ако бѣхти внесли пари іоще по

[1]) Запалителни вещества, за да подпалятъ града и да прѣдизвикатъ смущение.

[2]) Поради ужасочената свада между Каравелова и Ботева, прѣдполагало се, че Каравеловъ ще прѣдаде или че е прѣдалъ плана на въстанието.

[3]) П. Енчевъ и Таню Стояновъ.

[4]) Търново.

силни щъхме да станемъ отъ Анадолъ захфана да иди аскеръ и днесъ ще заминува за Сѫрбия по многото сѫ безъ оръжие. Дръжтиса сереозно за работа. Щомь сѫ даде знака асъ сьмъ въ раце ако ни сполуча да се скрие това ми го каза единъ първенецъ неса бое смѫртъ или животъ. Ботевъ додели?

Вашъ Кубратъ.

№ 30.

1875 Септември 14.

Приехъ известие дето са определи 17 Септември на 16 срещо 17 едната отъ вашите чети трѣбва да мини отъ горе Тутраканъ и да потегли за Рѣховца, а Панаіотовата Турно-Могорели Калчо трѣба да мини скоро и са намери въ Търново, както и да е вашите чети срещо срѣда трѣба да минатъ, добра сполука и добро видение работа мѫжки да престанатъ интригите. Денътъ е 17 Септември.

Вашъ Кубратъ.

П. П. Пишети по европейските вестници, помощи събираите добра ви сполука и на васъ.

Сѫщий.

Писмата пращанте до Карамихаилова.

№ 31.

1875 Септемврий 16.

Брате Драсовъ!

Сутре рано при изгрѣванието на златното слѫнце народните „знами(на)“ ще са развѣватъ надъ Българскитѣ юнаци и леватъ ще са гордей съ неговите храбри Войводи по целия балкански полоостровъ, знакатъ са дади навредъ победата е наше.

Бѣхъ ви писалъ въ последното си писмо за въ туканната околностъ има да излегатъ около 200 души, това не е

лжжа, човекать които бѣхъ проводелъ да ги предизвести сж вжрна съ добра спелука, и тжй слѣдъ дълги и широки размишления съ по опитните и развити селени и решихми следоющето, да са извести на васъ за да приготвити едната чета която да ние по малка отъ 100 души и да мини междо Рѣхова и Бабова, които стоватъ 6 часа отъ доло Руссе отъ тамъ ще потеглатъ право за Сжрнж-бей-кьово и отъ тамъ за Ново-село и Червена-Вода които като предизвестени ний ще пратимъ сичките момчета въ речените села и отъ тамъ веки ще развиетъ народния байрекъ който съмъ го и приготвелъ питайте Илариона[1]) и той ще ви кажи какъвъ е. Отъ двете първи села до послѣдните е сичко рязтояние 5 чѣса и пжтетъ е добжръ само чи двете пжрви села ни трѣбва да са баватъ, по сичките села са дади заповедъ да приготватъ несметъ, и тжй до дето сж извести тука правителството тѣ юнацитѣ ще зематъ добра опозиция а ето що вжспрѣхъ ми ний тукашната чета която трѣбаши да развий тазъ вечеръ знамето си. Като разгледаха добре сичките оржжие и припаси, видеха са чи малко ще отговоратъ на званието си а особено нѣматъ достаточно барутъ и крушюме, после ниможа да са намѣри добъръ Вайвода, който да имъ дава команда и ги изведе отъ опасность, а най сетне чи селепите казаха чи си нѣма никакъ важноста отъ тука да потегли чета за балкана, а ни трѣбва местно възбонтуване [което е и право] и тжй братя вий трѣбва да земити въ внимание думите на селените, четата която ще мини трѣба да има ако е възможно секи юнакъ по две пушки, повече барутъ и крушуме и други потребни припаси. Това го пина по основание на вашите писма което ми казвахте че имало съ хиледите юнаци приготвени и чѣкатъ само да пукни първата пушка на балкана и да минатъ ето това вече сж свжрши отговаряйте сега, съ вашите писма асъ съмъ насжрчелъ секиго и съ това ощи ги насжрчавамъ, помощи казвахте че има отъ сѣкаде да даватъ. Сега, съ хиледи юнаци очакватъ вашта братска рака, ако би това ни предложение го вземити въ внимание, то най кжсно до въ четвжртакъ или петакъ ми известети за да провода хора на мѣстото да посрещнатъ четата и ги заведе до опредиленото мѣсто, на горнето мѣсто макаръ и да има кордони но те

[1]) Илариовъ Драгостиновъ.

нищо нѣма да пречатъ вжтре нѣма освенъ по 5—6 души келеви цигане, сега ще познайми до колко сж патриоти влашките българе и какъ мислатъ за братята си а особено за дѣйците които ги наричатъ деца, оржжие брате и други припаси, хора ама тука, казвамъ ще се познай до колко наште хжшчита въ влашко сж верни съ своите крескания ще омремъ за милото си отечество. Отговоръ положителенъ ми дайте, за да знамъ какво да правя.

Пишети ми сичко каквото има интересно за насъ. Какво направи Ботевъ, сжщо и за Тотю?[1]) Асъ сутре вече сжмъ скритъ, което срамъ за мене да се крие като жена. Писмата пращайте до Карамихаиловъ за мене, въ негова кжща ще бжда скритъ, добре ще сторити ако ми дозволяхте да остава Русчука и ся сжедина съ четата, за да си отъ мжста и асъ на неприятела.

Друго нѣма какво да ви пиша освенъ добри успехи да ви пожелая. Аскеръ секи денъ пристига и заминава за Сжрбия сжщо и за вжтрешна България, крепостите съ голяма енергия ся приготвятъ, страхъ ги е отъ влашко, днесъ ще заминава аскеръ за Видинъ.

Като се надѣвамъ за скорошенъ отговоръ оставамъ вашъ

Кубратъ.

П. П. Иларионъ да ми пиши нѣ(кое) русчуклийчи идвало ли е при васъ и определили сти го за нейде отговорети ми?

Сжщий.

№ 32.

1876 г. 9 Май Руссе.

Г-жа Кинче и Иванке!

Днесъ като сполучихъ сгодно врѣме за да ви отговора на пратеното ви писамце онзи денпшното като го прочетохъ разумѣхъ съдържанието му но причината за че не ви ся отговорихъ е, ето, едната фуста беше направена не добре боедисана

---

[1]) Филипъ Тотю.

и тъй като ся надѣвахмы да е донесе човека случиса та и времената се дьждовни итъй ва мола дане мислити че ги задържемъ, или пакъ че ма мьрзи да ви пише не, никакъ.

Тъй сѫщо и за чехлите, зарачехми едни които споредъ порачката ви сѫщо както мойти съ бѣла мишина и съ на петата сѫщи и съ токове, а той урсузена да ги продаде други му, защото му дали 10 гроша и тъй направелъ тиѭ за сега ако бы да ги неарасати ще му ги пратити на задъ съ такова условіе ги испращами тукъ, и той тъй убедѣва защото ако сѫ съ(щи) напетата както мойти скоро щели да ся скасать и за нищо не са тогава.

За сега ще пріемете само една фуста и чехлити та за другата пъкъ ще да ся потрудимъ да ви е испратимъ стига да бѫде приготвена споредъ . . . Тукъ ви пофтаремъ за че ви бѣхъ писала да спомините на Бай Седерс за которто му дадохми пари дакупи а той до днесъ не е отговорелъ никакво азъ познавамъ че само нашета работа не е на умътъ му но, това мислимъ чи и вии можити каза на отъ тукашнити познати ваши за да отделатъ една ока прахъ[1]) отъ тукашниетъ които неможи да ся принесе, и тъй кога дойди Баи С(идеръ) ще му расправити че какъ сте испратили за насъ както сѫмъ му дала парите и не сме видели ни драмъ до днесъ и то ако бѣше за насъ само, быхъ го оставила, но е за едного и той бьрза да ся приготви. Защото Тур: Гаджувцити са приготвиха да на колать но: пакъ ги е страхъ че московеца да не бы да дойди та душета имъ на конецъ стой . . .

Геуръ Геледжекъ московъ хжизиръ и тъй са много уплашени отъ него а хжшовите вечь са изловени нѣма кой да дига бунта всичко е уловено отъ ржцете имъ имали два топа черешови съ жилезни обржче и тѣхъ предали на Тур. Правителство тъй сѫщо и Херцеговците не останали ни кракъ и отъ тукъ на тъй Т. дьржава вечь напредва като рака назадъ . . . Сніка ми каза че сти имали тукъ да са прави добра інфіе затова ще ва мола за да ми пратити малко и ми пишети колко пари, защото има нѣколко да купатъ нуждаеть ся отъ това, молива и друго Сніка да пратити каначе или ако ви ся случи да идити въ Луксицини ще е попитати доплаліе дела Сійка, и да ми известити това, ами отъ нашіе

[1]) Барутъ.

Паше немали нѣкое известие и имали нѣкой да отива за тамъ да ми известити пакъ.

Да поздравити и Г-нъ Иванчовата фамиліе куито да попитати и за картушите кога ще ги принесатъ защото момчетата бързать за тѣхъ по скоро да ся принисатъ и ако ги дадети нѣкому да ги донесе, мисла най-добре да ги придадети на Иванче Гудова, роднина да поздравити и Бай Димитра сѫщо и кака Доца. Бай Иванчу дойдели отъ Зимничь или не? тука ва питамъ за Бай Иванче? но като мина вопора Фридирикъ тъй познахъ като чи беше той и ми даде знакъ съ капелата си сѫщо и съ кѫрпата си но жално е чи беши заминалъ негова човекъ баи Генчу и него чясъ не бе въ дома и много ма е жялно за това. Щомъ прочитети това и да ми известити днесъ както и да е баримъ две редички за да увера човѣкътъ му съ това.

Пакъ ви повтарамъ каквото ви пише небавети врѣме но постарайтеса та испратети всичко щото е потребно за насъ.

Слѣдъ като ва поздравлявамъ сѫщо и тукашните останали юнаци да стягатъ вечь царвулите да дигнатъ байрака и да поематъ кайряка накаде е Г-нъ Ангеловъ сега да го вида какъ ще ся пери на срещо душманатъ.

Въ надежда за отговоръ ваше поздравители

Б. С. (Българска Сестра).[1])

№ 33.

Бай Горовъ!

Пріехъ ви писмото отъ миналіе сѫщо и светичките 4-и една не направена и медаліона Благодарави, но, защо не сте ми писали вѭі особно писамце за да ми расправити подробно за останалите колко оставатъ за тукъ раздадохтели нѣкому отъ тѣхъ или не? Пишете ми іоще какъ сте какъ не или ми ся сърдити? то азъ ще ви мола да не ми ся толкова сърдишь Г-жа Кина и Иванке азъ щѫ ва целуна слатко затова. И ето пращамъ ви малко зарзали да ся подобрити отъ това сърдене.

Поздравленіе отъ майка ми сѫщо отъ Сійка... слѣдвай.

Ваше поздравителка Б. С.

---

[1]) Петрана Обрѣтенова.

(Отстрани на писмото е написано:) прiймнети и чехлити ви ако не ги харесати то пратете Ги менъ.

Да кажити на г-ца Димка да остриже кученцито така както трѣбва на това време.[1])

№ 34.

Брате С. Б.

Незная каква е причината затова което до днесъ премлчявате и никакъ ми ся не отговарети което го приказвахми нито една чясъ не ся срешна и то не е нищо; за сега прiйми писаното ми и добре открiи и дай вниманiе добре за да разумейшь та да ми отговоришъ пакъ сжщо споредъ както е това моето писано.

Питамъ за Г-ца Димка iоще болналiе? казаха ми че какъ е твърде Болна това желаж да ми извѣстити и какъ си добре или или не? тукъ.

Поздравлява та майка ми сжщо и сестра ми Анастасiика.

Азъ твоя искрена Б. С.

(Отъ горѣ е написано:) прѣдай това на учителите.[2])

№ 35.

Бай Димитре!

Съ жялость и растреперана ржка седнахъ да ви известьтж подновената ни скърбъ и жялость. Ето вечь нашь Братъ Никола е въ Тиранските ржце кои знаи? можи и да е станалъ вечь до сега на нѣкой риба корбанъ или може бы въ нѣкои гиризъ.[3]) Ахъ! за жалость това нето не сме го санували да чувами и гледами чудни дела Б гови напротивъ е това защото

[1]) Писмото свършва съ дума „слѣдвай.“ А слѣдва празно поле, но личи си, че слѣдующитѣ цѣли три страници сж били написани съ химическо мастило, което се е заличило съвършено. Това писмо трѣба да отнесемъ къмъ есеньта 1875.

[2]) Слѣдва писмо съ Химическо мастило, което се е заличило; отнася се къмъ края на 1875.

[3]) Н. Обретеновъ мина съ Ботева и падна въ турски ржцѣ.

бѣше прикаската да ся не давать живи затова направихж волета на душманити [ахъ! Боже видишъ ли това което днесъ теглять Братите ни] немога отъ сълзи да пише повечь но щета мола да идишь при Стефана Б. и той ще ти чете какъ ся е случило съ тези оловени заедно съ Брата ми Н. а вашіе Кжнчу е въ руссе той ще иди на затученіе но не е определено іоще днесъ имаши Главенъ испитъ пакъ на донесенити 32-мина отъ ломъ кой отъ кжщата му кой дюкенътъ му така изловени и тези са отъ Заимовъ издадени това енавѣрно защото споредъ както ми расказвахте че былъ написалъ едно писмо за да погубатъ брата ми іоще и др. той като ведна(жъ) му ся прощава а вторій пжтъ никога затова на такжвъ трѣбва отмжстеніе а не друго: но той самъ започна да си отмжстява той(—)вторій Момчоолу. Отъ първе ги нареждалъ кой и кои не, а като дошле предъ него сега казватъ че тій не са го видѣли никакъ този човекъ и тъй той като ся помислилъ казаль че като че не са тези хора той като излѣзалъ на'веднашь от' затвора былему почернели очите и затова му ся сторело сега като да не е този който го е показалъ отъ първе.

И той самъ ще си намери. Той не е за сожелявани.

Иваницата[1]) въ Русчускіе затворъ съ Заимова.

Поздрави всички.

Ваше искрена Б. С.

76 г. Юний Руссе.

Баи Димитре много добрини си правилъ ще направишъ и това да испратишъ единъ револверь от' кжсите който земаха въ руссе момчетата вишь прикажи на другиго отъ познати на насъ за да ся потрудать да ми испрататъ чясъ по скоро сутре или въ другъ день защото много міе нужденъ и после щж ви расправа каквой и защо.

(Отстрани на писмото е писано): Очяквамъ да ми отговорити на писмата отъ колкото сте пріели отъ Манавеца и той когато ва пита за Плаче вій казвайте че не е дошель іоще даскало отъ Букур(ещъ); не дейте му казва че незнаете колко потрете има тука и за тѣхъ бѣхъ ви казала да ги не давати какво ги направихте, нека стоятъ ако не сте ги дали.

[1]) Иваница Данчевъ.

№ 36.

76 г. 27 (Юний?) Руссе.

Бай Димитре!

Всеки денъ гледамъ каикчіета да дохажда на Руссе каква е причината та нему давати нещо за да ми донесе? хората четать весници а азъ чякамъ да ми пращати, щева мола да пратити андряи то ще бжди трудъ за него и от' работата си ще остани но ще извинити, само ва мола да ми испрати портретити и отъ вечеръ да ги занесе въ доматъ му та той когато щѐ тогава да ги принесе само даги запечатити добре та да му ги придадети, и за васъ гдѣто ще остане, щж ва мола да го вардити добре за да него от'крадне нѣкои, и пишете ми. Г-нъ Тома[1]) заминали и Ангеловъ, чеушена. Ако е заминалъ да направимъ ушъ отъ негова страна едно писмо за жена му. Защото ходи та разнося прикаски по хората че билъ заминалъ за въ Кладово и іоще че былъ дохождалъ удома и че ній сме го направили за да я остави и да отиди съ хжшовити затова ще ва мола ако е возможно това пратети едно писмо както че е іоще въ Голѣмото село и пишети така за да иди тя въ Варна защото той ще са мжчи презъ Цариградъ да мини и да си дойди пакъ въ кжщата та дано да ся патакса да не ходи да дранка такива дранкала и дано да ся непраздоса да си отиди. Както ся научихми за нашъ братъ Никола че е загиналъ но дано не е истина това желно известіе. нека ся радва Господинъ Тома че е живъ іоще та ще да ся нареди подире на голѣмъ чинъ и да живей съ иметоси и да ся радва майка му. и сестраму ся сгоди за единъ шекерджіе Георги Димитровъ единъ джрта нѣмска баба сората му адама бенземесъ на пієнцити вайводата . . .

Както чувами твърде страшно и опасно за сърбите(:) турцити съ 2000 войска победили половината Градъ и зели отъ момите та ги продавали по: 30 гроша едната . . . и колкото черкези има сега по селата и на вредъ ще ги сабпратъ ушъ да ги занесатъ за джабулъ, ато не е тъй, защото пематъ редовна войска ще обличатъ отъ тѣхъ и какъ да замазетъ очите имъ за да не ги хортуватъ другите народи та тъй ще да кажетъ че щели да ги занесътъ за джебулъ. ніи ако ида не

[1]) Т. Кжрджиевъ.

четемъ весникъ по добре чувами отъ нашіе докторъ Шейански. но віи ако можити да ми испращати весникъ пакъ неще направити зле, ако бы да ви прата нѣкоги писмо по нѣкого да знайшъ за да го откриваш съ сачика (брусъ) защото подобре ми е така и повечь мога да ви пише, и приди нѣколко дена ви бѣхъ пратила съ манавица едно писмо пріехтилиго никакъ не ми отговариати за него да не е пропаднало ѣветими за да не мисла за това. Азъ сжмъ му заплатила на бай кайкчіе за отъ тая страна та вій нѣма за какво да му плащати само кога имати нѣщо отъ вечерь занасяйте и той ще го занасе гдѣто му кажимъ. а пжкъ азъ ще да написвамъ отгоре каквото ми дойде на умътъ а другото ще е съ бѣло тъй сжщо и вій ще правити ако неможити да прифтасати за кайкчіета.

Чухми че Пенчо Черковски го обесили но не е знайно до колко ще е истина то за сега много са обесени, заклани, изгубени, никой неможи каза право затова негде ще вѣрвами а негде не, до гдето са видимъ на единъ край та който остани живъ всеки часъ и минута сме готови да мремъ та каквото даде дяду Господъ.

Който е тукъ отъ заспалитѣ въстаници нека чяка да ся освободи Българіе-та да става тогава меминъ Паша и азъ ще му остава една каваларіе да си окачи, ако бы да умрж ако ли остана и ся отърва отъ зверски ржце, можи и повечь да му заслуже. то е лесно тогава ще туримъ тогава тукашната Хаджи Петрова банда са кжитяска . . .

Чувамъ, че Г-нъ Тома іоще былъ въ Букурещъ (не се чете) имали истина щели іоще да ся располагатъ изъ влашко (не се чете) доста. доста е . . .

Азъ очяквамъ Б. С.

V.

Данаилъ Хр. Поповъ

отъ Турно-Магурели.

1869—1876.

№ 1.

Т. Мжгуреле 29 Януарія 1869.

Господ. Н. Хитовъ!

Въ Белградъ.

Писмо-то Вы отъ 27-й Декемврія 1868 пріехъ, въ кого-то намерихъ и единъ портретъ т. е. на покойника Ст. (Стефанъ) Караджата, за когото Вы благодарж премного.

Тукъ идж съ довольна скърбъ да Ви обадж че, тезе дене едва могохме да извадиме отъ парыте Вы отъ Иванча само десетъ полове франц(уски) които и безъ забавность направихъ групъ, и като отідохъ да ги предамъ на поща-та не го пріеха, подъ условіе чи само пісма пріематъ за въ Сжрбія, а пары не, защото немале таквасъ конвенція, това ны наскърби, понеже виждаме да ны казвате чи сте въ оскудность. Сега прочее остава до подиръ 10-тина дни, като тржгнатъ вапорите, да Вы ги прата, до тогава, може да взема, и другите Вы пары, понеже тжй ни сж задължи Иванчо те оставатъ кусуръ отъ 5 пола безъ 10 гроша тукашны да дава заедно съ 2 жълтицы, които му турихъ лихва. Въ прочемъ щомъ сж отвори Дунава ще Вы ги пратж. Безъ друго Вы поздравявамъ.

Вашъ Доброжелатель Д. Хр. Поповъ.[1])

№ 2.

Г-нъ Н. Хитовъ![2])

Въ Бѣлградъ.

Вчера тука пристигна Г-нъ Димитръ Общій, отъ Олтеница, подиръ разныте ны разговори, доказа ми чи Вый сте

---

[1]) Данаилъ Хр. Поповъ живѣе и днесъ още като търговецъ въ Турно-Магурели. Рѣдко сж ония непоколебими и прѣдадени на отечествени интереси сърца, които би могли да се сравнятъ съ него. Той пръвъ е подпомогналъ, и морално и материялно, Левски въ първитѣ стжпки на агитацията; прѣзъ всичкото врѣме послѣ и до освобождението, той остана единъ отъ главнитѣ стълпове на революционното дѣло вънъ отъ България.

[2]) Това писмо е отъ лѣтото 1870 год. (юлий или августъ).

въ Бѣлградъ отишле съ цѣль, зада видите каква политика дръжи сърбското Правителство срѣщу насъ, и да ли ще иска да ны направи улѣсненія за пренасяніе и приминуваніе прѣзъ дръжавж-тж му безъ да ны правы принятствіе. — Вжрху всичкы те тыя ето какво ще Вы докажеме пакъ ный отъ тука, и то не отъ нашж странж, но отстранж-тж на отсрѣщныте ны общи дѣйцы: знайте чи нашенцыте отсрѣща сж захванале рабо-та да я вжртатъ серіозно, коренно, т. е. започнале сж да организуватъ и да склучватъ народа върху обща-та ны работа, работатъ до колкото познавамъ защото тука въ Влашко никой други не я познава, освенъ азъ, защо-то никому вече не открыватъ нищо какво-то тамъ работатъ, освенъ тука въ Турно мене. Всички писма сж провождатъ до мене чи азъ ги провождамъ за мѣста-та имъ — сжщо и за отсрѣща. Никой не знае гдѣ и на кое мѣсто сж намира центра на работа-та, освѣнъ азъ въ прочемъ ный тука по прѣди бѣхме сж разговориле по между си за да проводиме 2—3 души хора добры, съ пълны упълномощія отстранж на Централныйа отсрѣшенъ Комитетъ, и да ги проводиме въ Сърбія на право до правителство-то, за да изыскатъ ако може да имаме формално споразуменіе, съ него, върху всичкы-те ны потрѣбности които бы имале, като докажжтъ на правит(елството) чи то ако бы да неще да вземе участіе въ нашето исканіе — което е й тѣхенъ интересъ, то ный пакъ и безъ тѣхъ ще си слѣдваме работа-та, и ще почнеме вълненіето като сж видиме приготвены. — Но тѣ отъ отсрѣща ето какво ны отговарятъ. Ный удобряваме вашето това мнѣние, но въ дѣйствие неискаме за сега да го полагаме, съ никакъвъ начинъ, защо-то ный по първо трѣбва вътрешно да сж организуваме добре, споредъ какъ-то сме започнале, и споредъ какъ-то ны отива й работа-та добре, и отъ какъ-то сж видиме приготвены тогава може да проводиме прѣдставители, защо-то тогава ще можеме да докажеме на правит. Сърбско чи всичко имаме готово, и то ако бы да сж откаже да не вземе участіе, ный ще си почнеме работа-та, и ще ги оставиме тѣхъ настранж, а тѣ когато виджтъ чи работа-та е узрѣла и е серіозна, вѣрваме чи тогава само ще даджтъ съчувствіе, иначе знаете кои сж Сърбските владѣтели, и колко пжти ны сж подлагале динепж кора, и сме останале до сега тжй както видите. Тѣ ны казватъ отсрѣща, чи сега за мѣсецъ (Септемврий), като сж само добіятъ съ пары, ще

могжтъ да си добіятъ доволны оржжія, безъ да ги ознава никой, това е твърде добре, защото отъ тука неможе да сж внасж отсрѣща оржжіе. Освѣнъ това, отъ Одеса ны писа Тотіо чи той е готовъ на всякое по викваніе. Писа ны още чи тамо г-нъ Тошковъ и други-те казали щото да сж събератъ отъ 4-ти страны на Българія подписи, да сж проводатъ и 3 души съ упълномощньи писма, кои-то да отидатъ въ Одесса до тѣхъ, и да ги прѣдстави на сжщія Императоръ, и казватъ чи знаятъ вѣрно чи Императора ще съчувствува на това, и трѣбва да ны направи улесненія, но и натова отгорѣ наны-те отсрѣщньи все пьрвія отговоръ дадоха, и никакъ не искатъ за сега до гдѣ-то не сж добре организуватъ, да хждатъ при едно или друго правителство, а като сж нарѣдатъ добре, тогава само може да направатъ такова нѣщо, и то ако го удобри тогава привръменното имъ правителство; за това всичко азъ зная чи Г-нъ Д. Ценовъ не е Вы доказвалъ нищо, защото и не знае, а азъ Ви казвамъ, чи какво-то и да работи-те Вія самъ-си не ще бжде пріето отъ тѣхъ, ако не бждете въ споразумѣніе съ тѣхъ и да вжршите какъ то тѣ оттамо виждатъ чи е нуждно да сж вжрви. А пакъ Вый ако сте съ чисто народно чувство, и не сте человѣкъ съ пристрастіе, трѣбва за общото добро да сж съобразите съ тѣхните нарѣдби, на работыте, а иначе ако напримеръ азъ искамъ да сж воде работа-та по мое мнѣніе, и то може за первенство, тжй сжщо или пакъ ваниж милость и други и други поискатъ да сж воде работа-та обща по тѣхно мненіе, тогава брате нищо, нищо, нищо нѣма да направиме, ный за сега искаме да работиме съгласно братски за общо-то ны добро, а не да гледаме за первенство, това немыслете чи го казвамъ Вамъ, но за всякого едного Българина, чи после Народътъ и Исторіята ны, ще отдадатъ всякому онова по достойнство-то му. Ако слѣдваме да вжрвиме тжй, ще напрѣднеме, а ако ли почнеме да тжрсиме первенства, нищо нема да направиме, и ще бждеме отговорны и предъ Бога и предъ народъ-тъ.

Ето брате чи Ви доказахъ доволно пространно работата какъ е почната, и знай чи добре отива, но само по тоя начинъ. Сега остава да сж мыслите и да вжршите работы-те си, но имайте прѣдъ видъ-тъ си горны-те ми казания отъ странж не моя, но отстранж на общійтъ ны съборъ отсрѣщемъ.

Като сж върнешъ надолу отбій ся до тука — безъ друго, азъ вчера писахъ В. Львскому и дружія, чи сжмъ Вы писалъ, и какво-то ми отговорите, ще имъ го съобщж. Ето тука Вы провождамъ и писмо отъ В. Л. кое-то е отговоръ на Вашето, което му бѣхте проводиле, азъ незнаяхъ навѣрно гдѣ сж намирате, чи да Вы го проводж, но вчера като дойде тука Г-нъ Димитръ Общій, отъ Олтеница, той ми каза чи сте въ Белградъ още, зато ето Вы го провождамъ. Той ще Вы очакова тука до гдѣто сж завърнете, но ако ще сж бавите, отговорете по скоро.

Ный тука сж разговорихме съ Г-на Димитръ и удобрихме щото той да не стои тадѣва да сж измайва напразно, но по добре е да мине отсрѣща, и да сж събере съ тѣхъ, чи все ще бжде за полза, но това нема да стане до гдѣто не пріемне отсрѣща отговоръ, ако удобряватъ за сега да мине или не знаете чи негова милостъ не е познатъ въ отсрѣщны-те страни. И може свободно да мине, на това отгоре отговорете и Вые поскоро.

Г-нъ Димитръ казва чи момчета-та Стоянъ, Георги и Хаджия-та, и Стефанъ намиратсж въ сжщото мѣсто гдѣто сте ги оставиле. Стоянъ сж е уловилъ съ търговія, направилъ е контрактъ съ единъ Българинъ отсрѣща, но все тамо ще сж намира. Казва да Вы пишж чи за оная търговия неможе да стане нищо и той затова дошелъ тука. Отговорете безъ друго.

№ 3.

Т. Мжгурели. 9 Декемврия 1871.

Господ. П. Хитовъ.

Днѣсь пристигна тука Г-нъ К. Пасковъ — даде ми писмата за Д. Ценова, и за Л. Каравелова, които и проводихъ въ сжщій-тъ день, взехъ отъ Него и писмото което е за А. Кжичова, и го проводихъ и него на мѣсто-то му. Понеже Ангелъ не е въ Руссе, но е заедно съ В. Л. и съ Димитра Македонеца, които сж намиратъ отсрѣща при Ц. Б. Р. К. — и ходятъ нагоре надолу, дѣто иматъ потрѣба. — На К. Паскова му дадохъ Нуждный-тъ знакъ съ кого-то може да ги намѣри, и да разговаря съ тѣхъ, а иначе не може да ги намѣри нигдѣ гдѣ-то

и да бы отішелъ. -- Ако бы да пріемна нѣкое писмо за Васъ, то ще да побжрзамъ да Вы го провода. — Едва днесь сж отвориха карантините отсрѣща, и почнаха; Но много хорица измрѣхж по пжтища-та тадява, защото не пріемаха на друга скеля освенъ който иска да мине отсрѣща трѣбва да отиде въ Руссе да прави 11 дена карантина — безъ друго.

Здраствуйте.

Д. Хр. Попповъ.

№ 4.

Т. Мжгорели. 11 Февр(уарий) 1872 год.

Господ. П. Хитовъ!

Пріехъ писмо то Вы отъ т. м. вчера на 20 т. м. заедно и съ законы-те, и видѣхъ съдьржаніе-то му. Днесь пріехъ отъ наши-те отъ Срѣща писма, въ които намѣрихъ и едно за Васъ, което Ви й притварямъ тука. Акой и да съмь говорилъ, то това право азъ го имамъ върху всички-те писма които минуватъ чрѣзъ мене да ги отварямъ, и послѣ да ги проваждамъ на мѣста-та имъ.

Пишатъ ми чи В. Львскій и А. Кжичовъ ще мйнатъ за тука но защо не зная, а еще не сж знае на сйгуръ, кога, и кой отъ тѣхъ ще ся опредѣлий да дойде.

Безъ друго за сега като Ви поздравлявамъ й съмъ

Вашъ пріятель
Д. Хр. Попповъ.

№ 5.

Т. Мжгур. 13/25 Априлія 1872.

Господ. П. Хитовъ.

Белградъ.

Писмото Вы отъ 26 кон. Мартія (минали Мартъ), пріехъ и видѣхъ съдержаніето му; цѣль-тж на писмо-то ми е тая: понеже споредъ какъ-то Вы е вече извѣстно съ врѣме чи ще да съставиме едно събраніе тука въ Букурещъ, отъ тукашны и отсрешны дѣйствителни членове отъ Т. Б. Комитетъ за пълно-то разглѣжданіе и удобреніе на законы-те и прочая,

и понеже почнаха вече и да сж. събиратъ отъ врѣдомъ проводены-те представители, зато бързаме да явиме и вамъ, за да побързате и доидете и Выи колко-то е възможно по скоро въ Букурещъ, гдѣ-то послѣ праздныцы-те, ще да почнатъ безъ друго да ставатъ Събранія-та, за да ся свърши и нарѣди поскоро, защо-то отсрѣщны-те Прѣдставители немогжтъ да ся бавятъ повече врѣме; въ прочемъ, като вѣрвамъ, чи споредъ обѣщаніе-то Ви и длъжность-тж която Вы приканва не ще да намѣрите никаквы причины за отложеніе или отричаніе, но ще да гледате поскоро да слѣзете; за сега безъ друго като Ви поздравляваме и сме

Ваши пріятели
Д. Хр. Попповъ.

(П. П.) Господинъ В. Лъвскіи днесъ пристигна благополучно тука и тръгва за Букурещъ и тамъ Ви учаква.

№ 6.

Т. Мжгур. 13/25 Априлія 1872.

Господ(инъ) Ф. Тотю!

Въ Одесса.

Споредъ какъ-то Вы е вече познато, чи ще да ся състави едно Събираніе отъ повече дѣйствителны лица, отъ Т. Б. Комитетъ, за разглѣжданіе-то, и пълното удобреніе на уставътъ, [или Законыте], по които ще да слѣдватъ за напрѣдъ дѣйствія-та, отъ лица отсрѣщны и тукашны, и понеже днѣсь вече почнаха и да отиватъ въ Букурещъ, проводенныте отсрѣщны прѣдставители, за това споредъ обѣщаніе-то Вы, и споредъ длъжность-тж която Вы приканва, гледайте и вый колкото е възможно по скоро да тржгнете, и дойдете въ Букурещъ. Но при всичко това гледайте що-то тръгваніе-то Вы да бжде тайно, сжщо и дохожданіето Вы тука въ Влашко, за да не ся издава гласъ какъ чи сте дошле. Като пристигнете въ Галацъ, не ся явявайте никому, атжй сжщо и въ Браила отъ гдѣто ще да тржгнете съ желѣзницата право за Букурещъ.

Въ прочемъ, за сега безъ друго като вѣрваме чи не ще да намѣрите никаква причина за отлаганіе, Вы поздравлявамъ и съмъ Вашъ приятель.

Д. Хр. Поповъ.

П. П. Имайте наумътъ си да явите на Г-на Н. М. Тош-а какъ чи тръгвате за тая цѣль за въ Букурещъ, понеже Г-ому (господство му) е извѣстенъ за това, но не знае ъ-тъ кога за-то добре е да знае.

Истиятъ.[1])

№ 7.

Т. Мѫгур. 3/15 Маія 1872.

Господ. В. Львскій.

Въ Букурещъ.

Вѣрвамъ да сте пріели телеграфъ-тъ ми, кого-то Вы оводихъ като отговоръ на Г-на Л. Карав., чрѣзъ когото Вы ихъ, чи споредъ — самотѫ-та въ която сѫ нахождамъ, по ичинѫ чи момчето сестрино ми, което имахъ въ діугенѫтъ понеже ся разболѣ и отиди си за Плѣвенъ, като ме остави ъ слуга, зато съ никакъвъ начинъ не можа да оставя, чи ойда, освѣнъ ако рѣшяхъ да затвора діугенъ-тъ си, зато ахъ Ви въ телеграфъ-тъ си, чи щото рѣшіте, азъ удобря-ъ. Това вѣрвамъ да Вы го е казалъ Г-нъ Л. Каравеловъ.

Днѣсъ понеже стана потрѣба зада дойде въ Букурещъ ъ А. Бряшляновъ братовчетоми по своя си работа, комуто, ія дададете 10-те наполеона за пушкѫ-тѫ, кои-то ще и да ои на човекъ-тъ отъ кого-то е взета [или чрѣзъ кого-то е ожчанѫ], защото и пишѫ сѫщо му Комисіонеру, какъ днесъ провождамъ стойность-тѫ на толковаврѣменно проводена-та му пушка. Вѣрвамъ да сте пріели писма-та, кои-то Вы оводихъ. Отсрѣщны-те, ако и да бѣха кѫсно достигнале до а, азъ ги адресувахъ до Каравелова, но първо проводихъ ю за М. Попова[2]) — все чрѣзъ Карав.

Незная ако сте пріели нѣкой отговоръ отъ П. Хитова, отъ Ф. Тотя. Ако бы да ся завърне поскоро насамъ братов-о мы, явете ми що е станало до сеги; имали и нѣкой ишны българы въ Събраніе-то Вы? т. е. или изъ Сърбія,

---

[1]) Това е писмото, къмъ което има и приписка отъ Левски: „Днесъ при-гнахъ благополучно и утри тръгвамъ. Гледай да дойдешъ и ти поскоро".

[2]) Маринъ Попъ Лукановъ.

Австрія Русія? За сеги като нѣмамъ що друго да Ви явѫ желая благополученъ распорѣдакъ, и добро споразумѣніе, Вы поздравлявамъ.

Сьмь вашъ пріятель Д. Хр. Поповъ.

Рекомандувайте Г-на А. Брашлянова въ събраніе-то Вы, като добъръ съотечественикъ.

Сѫщий.

(П. П.) Днесь пріехъ писмо отъ Г-на П. Х. това отъ 24 Априлія, въ което ми казва тъй: Пріехъ Вы писмо-то отъ 13/25 т. м. но съ никакъвъ начинъ не могѫ да слѣза за Букурещъ, но причина на тѣжка-тѫ ми болѣсть, която отъ 5 мѣсеца мя мѫчи; и тѫй, щото рѣши честното Народно Събраніе, тои удобрява — всичко, и сѫ подписва своерѫчно.

П. Хитовъ.

№ 8.

Т. Мѫгу(рели) 18 Маія 1872.

Господ. П. Хитовъ!

Въ Бѣлградъ.

Писмо-то Вы отъ 24 кончавшаго Априлія пріехъ на врѣме, и съдържаніе-то му видѣхъ; а понеже събраніе-то бѣше почнало въ Букурещъ, дѣто присѫтствуваха повече народны прѣдставителы, отсрѣщны и тукашны, отъ които само азъ липсвахъ, но причина, чи бѣхъ осталъ самйнъ въ діугенъ-тъ си, и никакъ не могохъ да оставя за да отида, ако ида ми телеграфира Г-нъ Каравеловъ, понеже бѣше нужда за да ся намѣра тамо лично, но азъ имъ отговорихъ, и доказахъ причината, и тѫй увѣрихъ ги, чи щото рѣши Събраніе-то по вышегласіе, и азъ удобрявамъ, а послѣ това, случи сѫ чи подиръ 5—6 дене отиде за тамо братовче-то ми Г-нъ Ангели Брашляновъ, кого-то имъ препоржчихъ, и тѫи той подписалъ протоколътъ ради мене, сѫщо незабавихъ, но щомъ пріехъ Вашето, явихъ имъ мнѣніе-то Вы, какъ чи по причина на болѣсть-тѫ Вы, неможете да отидете, и тѫй удобрявате рѣшеніята имъ. Прѣди 3 дена пріехъ отъ В. Львскаго

писмо, въ което на кжсо ми казва, чи всичко станало добро, и тжй по общо вышегласіе, рѣшило се да ся напечатжтъ законы-те и подиръ нѣкой и другъ день, като дойде той сжщій-а пакъ тука, тогава ще ми раскаже всичко подробно, що ся е изработило. Събраніе-то сж разишло.

Тукъ пакъ идж въ другъ прѣдмѣтъ, и като на познатъ ми родолюбецъ, дързнувамъ, и препоржчвамъ Вы приноситель-тъ на настояще-то ми. Това момче е отъ сжщій-тъ ми рожденъ градъ Плѣвенъ, което понеже желае да влѣзе въ нѣкое полѣзно като за насъ училище правителственно, за то моля Вы отъ странж-тж си, бждете добры, и за добро-то на народность-тж ны, постарайте се дано го настаните, въ нѣкое такова ползувателно Правителственно училище, за да може да сж възползува и то покрай Ваши-те посрѣдства, и за въ слѣдуіущемъ като си свърши курсътъ, да бжде за въ пользж на Отечеството ны. Момчето какъ-то го виждате, е отворено, и тжй вѣрвамъ чи щи може да отіде напрѣдъ въ кжсо врѣме, стига само щото Ваша Милость споредъ познайнства-та които имате, съ высшите правителственны лица, да му пристоите, за да може да влѣзе въ нѣкое такова заведеніе, и съ това на вѣрно ще да заслужите, освѣнъ едному бѣдному еднородцу, нъ още повече и на Отечеството ны, което се лишава отъ такива въспытаницы. На конецъ, като остаямъ въ пълно увѣреніе какъ чи не ще пренебрѣжите, както моята молба, а още повече и желаніе-то на младецъ-тъ, понеже познавамъ вашето родоліубіе, и тъй за сега безъ друго, като Вы поздравлявамъ оставамъ вашъ пріятель

Д. Хр. Попповъ.

№ 9.

Турно Мжгорели 9 Юлий 1872 год.

Бае Ас(ланъ) Дервишоглу![1])

Тези дене пріехъ извѣстіе за К-те[2]) на П-та[3]) чи пристигнале 1000, защото и толкова и бѣхъ поржчалъ да поржчатъ, цѣнжтж ми являватъ чи костова гр. 80 В.[4]) стотината, прѣдаденъ тука намъ — зато бжрзамъ да Вы явж, а пъкъ

[1]) Левски. — [2]) Куршумитѣ. — [3]) Пушката. — [4]) Влашки.

вый може-те да сѫ располагате какъ-то Вы е згодно, но какъ азъ быхъ казалъ чи ще да Вы сѫ потрѣбны всичкы-те, защо-то знае-те чи тука такава стокѫ не сѫ нахожда за продаѫ въ случай да бы Вы потрѣбвале повече, ако бы да вземете само малко, защото може и да сѫ продадѫтъ, и послѣ какво ще правишъ съ п-та. Тука още не сѫ дошле, но въ Галацъ сѫ престигнале, и тѫй пріехъ извѣстіе отъ комісіонеринъ-тъ за пристигваніе-то имъ, който ми казва тѫй: да му явѫ поскоро колко ще вземѫ а въ сѫщо-то врѣме да му проводѫ и стойность-тѫ за колко-то быхъ поржчалъ да проводи, иначе казва не ги провожда, и това за знаніе Вы. Въ сѫщійтъ день когато тржгна отъ тука, пріехъ писмо отъ Л. К-ва (Л. Каравелова), който ми пише тѫй, кажи Л-кому (Левскому) чи хората на кои-то е казалъ да го намѣратъ въ Б-к-р- (Букурещъ) пристигнале были тамо и Вы очаквале; но понеже бѣхте вече тржгнале азъ на вторый-тъ день сутрень-тѫ, телеграфирахъ на Я. В-ва за васъ, и Вы явихъ това и вѣрвамъ да Вы е престигналъ телеграфътъ. Незная ако сте писале назадъ на Л. К-ва. Азъ му отговорихъ писменно, чи сте тржгнале, и чи сѣмъ Вы телеграфиралъ.

Дѣйствіето ны тукашно почна, ако идае за сега въ началото си камъ слабо, но всякѫ работа въ начало-то си е тѫй - хората не сѫ отказватъ; поржчанныте нѣща на Спира не сѫ ны още проводены, незная защо.

За сега като остаямъ безъ повечето, Вы поздравявамъ, и сѣмъ Вашъ

Аз(исъ) Рушидоглу.

№ 10.

2·14 Декемврий 1872.

Господа![1])

Вчера дойде човекъ отъ Тетевене, и ни расказва слѣдуіущето: за Димитра Общій гдѣто бѣхме чули чи отъ какъ-то го хванале него, ушъ той былъ предавалъ, исказвалъ всичко, не е истынна. Тоя човекъ е былъ очевидецъ тамо, защото и неговыйтъ братъ е уловенъ. — Димитръ казалъ самъ, чи

[1]) Каравеловъ и Комитетътъ въ Букурещъ.

той е сѫщіи-тъ когото търсятъ и чи пары-те той е взелъ за народна цѣль, показалъ сѫ чи е сърбинъ, посочилъ два пашапорти гръцки и италіянски, за съдружницы-те свой той казалъ, ный бѣхме трима души върху тая работа, единія ся уби въ Руссе, вторія сьмь азъ, а третія го нѣма тадева, т. е. за Левский, той казалъ се е отдалечилъ отъ тыя страны прѣди два мѣсеца, и незная го гдѣ е, за брата ми като го питале познавалиго той казалъ чи никакъ не го познава, тѫй сѫщо казалъ и братъ ми — а всичкото зло което е сполѣтело брата ми,[1]) е това, защото у него нашле 2 или 3 револвере новы — за които го попытале чій сѫ, а той казалъ, мой сѫ и ги имамъ запроданъ, защото азъ сьмь търговецъ човекъ. Пытале го за билетите имъ, атой казалъ чи ги има у тѣхъ си въ діугеня си, итѫй го оставиле на странѫ, сега защото е боленъ той съ х. Иванова сынъ-малкія, държѫтъ ги въ спиталъ-тъ. Нѣколко отъ тѣхъ държатъ въ единъ ханъ подъ приглѣдъ и нѣколко сѫ въ затворъ. Гдѣто казвахме за Димитра упъ чи былъ свободенъ въ конакътъ, не е истинна, той былъ най строго вързанъ и повечето хора отъ тѣхъ, че две три жены много сѫ мѫчени, но отъ какъто ходили тамо 4-ца души консуле отъ Руссе, по отслабнали испитите имъ, и мѫките имъ — а всичкото т. е. главныйтъ источникъ на започеваніе-то на работата е, отъ тука. Двама души отъ онія които сѫ биле въ обираніе-то на поща-та, една вечерь като сѣделе въ кѫщата си, хортувале за търсеніе-то, което ставало отъ странѫ на турцыте, за обираніе-то, тый казвале тѫй помежду си, нека тый да търсятъ колкото и да щѫтъ, неможатъ отъ насъ извади нищо, само да не бы да уловатъ еди кое си овчарче, което знаело работата, чи тогива може да излѣзе нѣщо. — Въ това врѣме отъ турцыте двама души прислушвале на вратата имъ, и като чуле това, изведнѫжъ истропале да имъ отворѫтъ, тый отвориле, и щомъ влѣзле, хванале да ги распытватъ за какво хортувале, тый казале, чи си хортувале за свои си работи по мѣжду си, тогава ги улавятъ, почватъ да ги мѫчатъ и бытъ звѣрски — а тый все не казвале нищо, до вторія день. Тогава на едного-то жена му като видѣла чи горели мѫжъ ѝ съ нагорещены жилѣза врѣдомъ по тѣлото, тѫй щото быле вече на смьрть, тя тогава захванала да вика да го оставятъ

[1]) Атанасъ Д. Поповъ въ Плѣвенъ.

да го немжчжтъ, защото той не е кривъ, ами онези които сж я накарале нея да имъ мѣси 36 хлѣбове. Мъжътъ ѝ като чулъ това извикалъ ѝ да мълчи, но тя непрестала, и тжй турцыте вече сж увѣриле, и като чуле чи онія които сж ги накарале да мѣсатъ хлѣбове были отъ х. Ивановите синове отъ Тетевене, отиватъ и бастисватъ тамо. Въ кжщи была само старата имъ майка, тя казала чи незнае нищо, нито познава Димитре за когото тый сж питале, защо-то оная жена казала чи хлѣбовете ги пріелъ нѣкой си Димитръ главатаръ тѣхенъ. Турцыте отиватъ послѣ чи излавятъ синовете х. Иванови, и х. Ивана, докарватъ ги у дома имъ за да распытватъ за Димитра и проч. Мъжете ако ида отказвале съ рѣшителность чи не познаватъ такъвъ человѣкъ, а една отъ женыте имъ, т. е. на по младія сынъ х. Ивановъ като видѣла чи ги бытъ страшно, тя прилошела, хванала да вика защо не го кажжтъ, защо казватъ чи не го познаватъ, тогава мъжътъ ѝ полѣтелъ на нея да я съсѣче съ ножъ, а турците го въспрѣле и закрилиле нея; вързватъ ги и ги затварятъ, сжщо и старата имъ майка много сж я мжчиле защото тя никакъ нищо не казала ако и да знаяла, а на жена-та млада дали 20 -- 30 лири зада ся не бои и да имъ исказва всичко отъ което, като узнале чи и коньтъ Димитровъ е на тѣхныйтъ ханъ, и чи Димитра го е завела еди коя си жена за въ Гложене, тогава улавятъ и оная жена и я подкарватъ съ себе си къмто Гложене. Тя казала чи отистина имало съ нея единъ човекъ когото тя непознавала защото тя си отивала тамо по своя си работа, които като стигнале край Гложене, тя се отдѣлила отъ него, и незнае той човекъ гдѣе отишелъ. Нея жена твърде много я мъчиле и были но тя не казала нищо, тогава отиватъ при Василъ Іонковъ, улавятъ да го пытатъ за Димитра. Той като видѣлъ чи е злѣ работата, потеглилъ съ револверъ-тъ, си на тѣхъ, но пустытъ револверъ не хванпалъ, потеглилъ повторамъ на себе си, той пакъ нехваналь, тогава го улавятъ, вързватъ, и го были страшно, отъ тамо тръгнале за Димитра, кого-то стигнале въ Черъково, и той като видѣлъ чи е навѣрно предаденъ, турцыте го обыколиле съ пушки опречени у него, той ако и да ималъ у себе си револверъ, но не былъ на лѣснина защото той былъ облѣченъ въ селски дрѣхи и ишелъ за тука, тогава той казалъ кого търсите, тый казале Димитра, и той имъ отговорилъ чи е той сжщійтъ. Тогава свалятъ го долу

за да го бынтъ, той имъ казалъ да не мж біете ако ищете да узнаете нѣщо, ако ли мж біете нищо неще Вы кажж. При всичко това не му было напраздно, и тжй възвватъ го добре въ жилѣза и го закарватъ въ Тетевене, но той не исказалъ никого, освѣнъ чи той е на тая работа, и чи тый сж трима души както по горе казахъ. После това вече почнале врѣдомъ да ловятъ хората, когато бастисале у едного който былъ касіеринъ инашле вътре въ парите му и билети расписки, то той казалъ чи тая работа той я е свжршилъ съ Малъ-Миддіуру турчинъ нѣкой си изедникъ, и съ други еще нѣколко души турци отъ Орханието, тогава улавятъ и тѣхъ, които сж смазани съ бой и мжки. Ето всичкжтж истынна на почетакътъ на тая работа.

Въ Ловечъ какъ-то Ви бѣхъ казалъ уловыле само онія двамата и едного попа който е былъ въ истыте дѣйствія, чуваме чи почнале да търсятъ и въ Враца, но нікакъ не подъ име на комитетски работи, това нигдѣ не сж чува — а ми чи търсятъ хайдуците които обрали пощата. Презъ денеси бѣше тука познатыйтъ Вы ерменецъ г-нъ Ованезъ Аладжаджіянъ, человѣкъ Добъръ, и съ патріотически чувства, който съчувствува и на нашж-тж народность, и ето какво ми каза: той ходилъ казва прѣди нѣколко дене въ Плевенъ, и тамо сж научилъ за брата ми. Една вечерь свикалъ нѣколко души отъ по първенците Българе на разговоръ, и помежду други-те, отваря рѣчь за това, и прѣдлага имъ да направятъ едно прошеніе до правителство-то, въ което да го увѣржтъ за брата ми чи е човекъ чистъ отъ тыя работи, и тжй той ще посрѣдствува при мѣстното Плевненско Правителство, да подтвърди прошеніето имъ, и тжй да го проводатъ въ Софія или Руссе до Паша-та, зада го пустнатъ, тыи изѣдници отказале сж натова прѣдложеніе, и рекли чи какво-то си е търсилъ, той го е и намѣрилъ. Тогава единъ отъ Ерменците, който сж былъ малко по кефлендисалъ, започналъ да ги псува и укорява като едни магарета, като ги наричалъ всякакъ вече, и ги испъдилъ изъ кжщата си. Навторытъ день, рѣченныйтъ ерменецъ който бѣше съ мене у Васъ, отива при каймакамина който е неговъ ближенъ пріятель, и отваря рѣчь и успѣва чи го увѣрява, чи той не е такъвъ човекъ, защо-то казалъ азъ познавамъ отъ близо твърде добре всичкжтж имъ фамилія и го молилъ да пише той отъ странжтж си една мазбатж до пашата, и да

го увѣри за това, и тжй споредъ неговото доказателство, каймакаминъ-тъ сж увѣрилъ, и писалъ за това на пашата, а чи какъщеда стане още незнаеме. Той г-нъ Ованезъ отиде за Руссе, и пакъ ны сж обѣща, чи ще да гледа съ всякой начинъ, и отъ тамо да посрѣдстува за това. Когато расказвалъ на каймакаміна въ Плевенъ за брата ми, казалъ му и това: трѣбва да знаете и това, чи тукашныте чорбаджіи, които сж най паче въ мезличътъ тый всичките сж гонители на тая фамилія, [намъ], и тжй азъ зная добре чи ако ги питате тѣхъ за него, тый ще Ви говоратъ противното, това и станало тжй, на вторийтъ день, свикалъ мезличътъ, и при други-те, отворилъ хортж и за това, и тжй нашите кучета, говориле много противно, той каймакамина имъ казалъ, ако го познавате чи е човекъ добъръ направете една мазбатж, дайте ми я да я подтвърдя, и да я проводиме зада се пустне човекъ-тъ, а тый отговориле, че тый не искатъ да ся мѣшатъ въ такива работи, и чи не го познаватъ какъвъ човекъ е той, най много защото го быле виждале чи всякогашъ и често идвалъ тука въ Влашко затова незнаятъ какво е работилъ, и немогатъ да отговарятъ за него, тогава каймакаминътъ сж увѣрилъ въ рѣчите на г-на Ованеза, и съобщилъ му всичкото щото сж тыя кучета говориле. Господ. Ованезъ увѣрилъ пакъ каймакаминътъ, чи братовото ми тукъ дохожданіе, не е было задруго, само защото половината нашж фамилія е тука, затова всякогашъ е дохождалъ при насъ, и е доносвалъ и заносвалъ по нѣкой си пѣща за проданъ за да си изважда разносите. Наконецъ турчинъ-тъ останалъ увѣренъ въ това, и казалъ чи и писалъ на Пашата, отъ друга страна и сжщійтъ г-нъ Ованезъ знаеше че ще може да издѣйствува нѣщо въ Руссе, защо-то тамо е познатъ съ всички-те първенци турцы — чи дано станеше нѣщо да го извадятъ. Вище сега до колко сж кучета нашите кръстени турци, чужденците да ся стараятъ за нашето добро, а тый да гледатъ още да угнетяватъ. Тый магарета сж слѣдуіущите: х. Константинъ х. Паковъ — най първо турско мекере, Пеко х. п. Георгіевъ отъ сжщжтж фамилія, турски бліудолизецъ, братъ му Таки х. п. Георгіевъ, който въ 1863—64 прѣдаде едного Плевнелія, който бѣше принесълъ единъ вѣстникъ отъ покойнаго Г. С. Раковски и тжй на врьхъ Распети пѣтъкъ, изловиха 10-тина души, и ги закараха пешаци въ Ловечъ. Отъ тамъ въ Видинъ, отъ които единія умрѣ тамо въ

затворъ-тъ, и остави 5--6 дрѣбни сирачета, вторъ единъ младежъ на име Костантинъ Юрдановъ изумѣ, аднесь слава Богу добре е и сж намира въ Віена, комисіонеринъ — а други-те едва пустнаха подиръ много мжки. Това прѣдателство той направи чрѣзъ Владыката Пали-Свѣта, четвърти отъ тѣзи магарета е Симеонъ Кушинъ едно диво магаре, което не знае нито името си да запише, и когото го иматъ турцыте въ конакътъ, зада имъ носи огънь на чубуци-те, а пакъ той сж мисли чи е ааза въ мезличътъ; петія отъ тѣзи звѣрове е Теодоръ Вацовъ, вьрлъ непріятель на Българите, а вьрлъ пріятель турски, който почти всякогашъ води Турцыте у дома си, и туря женыте си да имъ слугуватъ, и да имъ поливатъ водж на ржцете, когато сж вржщатъ отъ пиканіе-то си. -- Тоя песъ е отъ такава фамилія, която ся нарича Кучовци по това, защо-то негови-те дѣди и бащи сж испояли свѣтж, въ врѣмето си — тжй сжщо и вуйка му Христо Кучоолу кой-то е краставо турско мекере, и кой-то продава честь-тж на дъщери-те си на турцы-те, за едно аферимъ Христо Чорбаджи - и прочея. -- Безъ повече като Ви поздравлявамъ остаямъ Вашъ

Драгомировъ.

2 14 (Декемврия) 1872 г.

На по първото ми писмо не ми отговорихте еще -- незная защо.

№ 11.

7 Декемврія 1872 г.

Господа!

Съ миналата поща Вы писахъ вѣрвамъ да сте го пріели -- днесь тукъ дойде Г-нъ Ованезъ Аладжаджіянъ, Ерменецътъ, за когото Вы писахъ, чи той сж е турилъ да посрѣдствува за брата ми, и ето що ми казва: Презъ дене си като дошле отъ Царьградъ въ Руссе, тримата души които сж провождатъ отъ за Софія, за да разглѣдатъ какъ стои работа-та на вѣрно съ изловеныте, отъ тези трима души двамата сж Турци, единія Шакиръ бей, когото и азъ познавамъ, за твърде добръ човекъ, вторія единъ други Паша, и третія краставото куче х. Иванчо.

Тый като Стигнале въ Руссе, Г-нъ Ованезъ защото има добро познайнство съ Шекиръ бея, беззабавно отишелъ при него, и по край други-те, расказалъ му за брата ми, като напълно го увѣрилъ чи е не виновенъ, и чи всичката му винѫ е тая, защо-то имало у него само два револвера, по тоя начинъ, той му ся обѣщалъ навѣрно, чи като отидатъ тамо ще го освободи; за х. Иванчо казва тъй, той зада сѫ покаже на Българи-те даже и Турци-те тамошны, чи заслужва много при Правителство-то, хората тамошны които искале да отидатъ да го посѣтѫтъ, не ги пріемалъ, но съ призрѣніе казвалъ, чи нѣма врѣме сега, и тѫй ги вржщалъ, въ Пашинскія конакъ въ Мезличатъ самія Ваалія като разговаряле другите Ази по между си за него, гдѣто былъ присѫтствувалъ и Г-нъ Ованезъ, чи като хортувале за х. Ефенди Пашата сѫ обърналъ и рѣкалъ, тоя човекъ ако да бѣше човекъ совестенъ, той нещеше да глѣда за една заплата която му дава въ Царь градъ, да прави толкова си кіутулуци [лошавины] на народность-тѫ си, такъвъ човекъ казалъ не трѣба да се счита за нищо. — Освѣнъ това, единъ българинъ Габровецъ, добре ученъ, който е на жилѣзница-та, казалъ прѣдъ повече души чи него х. Ефендіѫ-та, като отиде сега на горе за Софія, безъ друго подиръ нѣкой день ще сѫ чуе чи сѫ го убили. Той казалъ чи затова има нарочно отрѣденъ човекъ, но до колко е това вѣрно незная. Сега за сега съ тыя бъркотій не бы было добре да го убиватъ — ако е това тъй приготвено; сѫщія ми каза още чи едного Даскала каза много го търсятъ на всѣкаде, по е явно чи е за бае Пеева, тѫй сѫщо още повече търсятъ казва съвсѣмъ много, и едного другиго който е былъ казва другаръ на Димитра, т. е. В. Львскаго, казва чи на день по 20 30 денешний идатъ въ Руссе, и отъ тамо пакъ повече біятъ за повънъ врѣдемъ, все за него, иматъ му и портретътъ; случи сѫ чи виде у мене единъ неговъ портретъ който е съ униформа, въ голѣмъ форматъ и като го приглѣда добре, каза чи тогова когото търсятъ, комуто и портретътъ иматъ, прилича на тогова, т. е. прилича на сѫщія, него. Тогава азъ му казахъ чи тоя е единъ мой пріятель влахъ офицеринъ и тѫй сѫ замаза работата. Той днесъ замина за Плевенъ, и като отиде тамо ще накара каймакамина който е неговъ човекъ почти, зада пише пакъ на Софія за брата ми, ачи вѣрвамъ чи съ това негово посрѣдствуваніе отистина пріятелско

и патриочическо, ще може да сѫ отърве братъ ми; — Подиръ нѣкой денъ пакъ ще да дойде той тука, и ще видиме що е станало — Писащѫ Вы пакъ.

Съ вѣстника незнаеме какъ отивати. Прѣди една 7/ца (седмица) недойде въ Срѣда какъто трѣбва да идва, и сега пакъ тѫй, незная защо не отдавате на това внимание — вѣстникътъ излиза въ Сѫббота и тука можеше да го приемаше въ Понедѣлникъ, а той едва идва въ Срѣда, а сега пакъ чакъ подиръ една 7/ца — това не е отъ малкѫ значителность — Пишете Василю[1]) да има въ прѣдвидъ това щото Ви явихъ то е отъ най вѣренъ изворъ — каза ми още чи прѣди 1—2 7/ци, а и сега може — врѣдомъ по всите тукашны градища сѫ проводиле много души гърци шпіоне, и българе нѣколко, зада разглѣждатъ дано могѫтъ да узнаятъ дали отистина отъ тука сѫ испроводены изловенныте Комитетски хора. Въ Букурещъ имало нѣколко души гърци, добре облечены като търговци, едни играле роля картофорска, други друга, но отъ тѣхъ повечето сѫ върнале, и казале чи нищо такова не сѫществува въ Влашко — за тука Турно, самiитъ Валія пыталъ Г-на Ованеза, защо-то той му казалъ чи бѣше дохождалъ тука, какъ стоятъ тука работи-те, имали нѣкоя такава миризма, а той го увѣрилъ тѫй, азъ колкото за Турно, могѫ съ главатѫ си да Вы увѣрѫ чи съвсѣмъ нищо не съществува, защо-то казалъ, азъ имамъ такъва прiятель ближенъ тамо, т. е. за мене, който не бы ми скрилъ нищо, и който отистина чи е познатъ какъ чи е добъръпатрiотинъ българинъ, но увѣрявамъ Вы чи не съществува нищо такова — [охъ — охъ — незнаешъ побратиме Ованезе съ кого имашъ да правишъ, и незнаешъ въ коя кѫща спишъ — мыслехъ си азъ, когато той ми разказваше това]. Но както и да е, а азъ го познавамъ тогова човека отъ много врѣме за твърде добръ и съ патрiотически чувства човекъ — който ако и да е отъ чужда народность, но азъ съмъ увѣренъ чи той намъ на българите не ни мисли злото. — Той е избавилъ покрилъ въ кѫщата си единъ пѫть покойниятъ Раковски, това въ Шуменъ, гдѣто безъ малко ще ли да го уловатъ — и после го прѣоблекълъ чи го проводилъ за въ Влашко. Той ми каза още чи Тур. Правителство защото вижда чи неможе да узнае до сега отъ гдѣ е тая работа,

---

[1]) Левски.

съставили, си сж идеж чи безъ друго е отъ Руссія, защото Димитръ Общій никакъ не е казалъ отъ гдѣ сж натъкмени, само казакъ чи нашето наумѣваніе е отъ Бога, зада си отървеме нашето право отъ Турци-те — съ които неможеме вече да живѣемъ. — Въ Силистра казва уловени сж двама Руски шпіоне, съ некой си хартіи — за това повече нищо.

Драгомировъ.

№ 12.

Турно Магурели отъ 26-ый Іеноварій.[1])

Байно.[2])

Всичко е свършено! Никакви вечь надѣжды! Ето защо: Вчера на 25 т. м. си дойде сестра ми отъ Плѣвенъ, ето що ми разказва: Д. Общый обѣсенъ въ София, миналыя вторникъ. Нашитѣ всичкы до 60 души въ сжщый-тъ день сж гы проводили въ Цариградъ, а че отъ тамо ще имъ сж рѣши кой защо и—за гдѣ е. В. Львскый, Славный ни Българинъ, е истина уловенъ, защото го видѣли вече съ очи-тѣ си, кога-то го прѣкарали прѣзъ Плѣвенъ, въ каруцж съ другы двама, той подигнылъ перде-то, и характерисалъ нашитѣ, кои-то стоели на портж-тж. Той е уловенъ не въ Ловечь както Ви писахъ съ мыналж-тж поцж, нъ въ село ..... у което той прѣстоялъ повече врѣме, и пакъ ньокой си проклетъ българинъ го прѣдалъ, той убылъ отъ Турцы-тѣ, нъ пакъ българинъ го ударилъ съ куршумъ задъ ухото, тогава паднжлъ, изялъ утровж-тж, нъ прѣстигнали наливали му млѣко въ устатж и той гж избълвалъ, закарали го въ Софіж; отъ тамъ съ всичкитѣ паши, каймаками дошле пакъ въ Плѣвенъ, и заедно и комисари-тѣ закарали го въ Руссе а отъ тамъ за Ц(ари)градъ — Голѣмо злощастіе! Нъ ето пакъ друго, кое-то завършва всичко. Нашитѣ, като быле още въ Софіж, проводенитѣ комисари, а най-повѣче х. Иванчо, проводилъ хаберъ на уловени-тѣ, тайнимъ образомъ, да не изказватъ нищо отъ щото знаютъ ако искатъ да ся освободжтъ, нъ тѣ съ свои-тѣ

[1]) 1873.
[2]) Л. Каравеловъ.

прѣголѣми простотіи, непріели да дьржѫтъ и да не изказватъ нищо, нъ изказали всичко отъ иглѫ до конецъ, защо като видѣли наши-тѣ че тѣ изказватъ всичко нѣмали що да правѭтъ, освѣнъ да явѭтъ това въ Цариградъ; Помислете си до каквѫ стьпень е была таѭ тѣхнѫ голѣмѫ простотѭ, щото гы заслѣпила зла́-тѫ имъ честь, че непріели прѣдложеніе-то и укоражаваніе-то Хаджи Иванчово за да мѫлчѭтъ, а мы отъ като изказали себѣ си въ всичко, казва ли още че отъ Букорещъ всичко е проваждано до менѣ, и азъ сьмь го проваждалъ брату си и тъй напрѣдъ — ; Граждане-тѣ отъ Плѣвенъ направили харзуалъ съ доволно много подписы, и го проводили въ Софіѭ, за да измолѭтъ брата ми нъ когато го пріели тамо, казали че нее полѣзно тогава арзухалъ когато той самъ вече изказва явно всичко че е истинно. Сѫщо тъй казали когато дошле и въ Плѣвенъ, и каймакамина Плѣвненскы и другы ходили у дома за да приговаржтъ нашитѣ нъ пакъ тъй казали: Ніи не сме крыви, нъ крыви сѫ тѣ сами — защото незнаѭли да ся възползуватъ отъ срѣдство-то, което имъ се прѣдставило, за да могѫтъ да се избавѭтъ освѣнъ това, амы още изказватъ и другы лица, както самъ той т. е. братъ ми казалъ че всичко е прѣзъ менѣ проваждано, а че отсвѣнъ гдѣто не сѫ быле въ състояніе да се упазѭтъ сами себѣ си, но сѫ турили въ подозрѣніе и онѭ, които ся останали, и които спорѣдъ тѣхни-тѣ доказателства неще могѫтъ за напрѣдъ да работѭтъ, зато на такыва глубцы, азъ немогѫ да съжелявамъ, амы ще кажѫ: Нека теглѭтъ вѣчно веригы-тѣ, когато сѫ быле хорѫ съ кучи глави, нъ отъ всичко най много съжелявамъ бѣдныйтъ В. Львскы, кой-то спорѣдъ тѣхнитѣ простотіи пропадва и той самъ т. е. изгубвамы едното рѣдко находящаго ся помѣжду насъ Българина, и желаѭ му отъ дънъ сърце Божіѭ-тѫ всесилнѫ помощь, а другы-тѣ нека гы намѣри опова, което имъ трѣбува, когато сѫ тъй прости и не ся знаѭли да ся ползувѫтъ отъ обстоятелството горѣказано съ еднѫ речь, всичко е отъ нази си, а не отъ Турцы-тѣ защо-то тѣ ето че понеже неискахѫ да сѫ исказвахѫ на вънъ че тія работы сѫ отистенѫ Комитетскы, прѣдложили и сами на нашитѣ глубци да мѫлчѭтъ ако искатъ да бѫдѫтъ освободени. — На конецъ никакви сѫщества сме за това и робуваме Недѣй разказва на другытѣ за да гы необезкуражавашь знай си Самъ.

Тамамъ що пишехъ това, пріехъ и писмо-то Ви отъ 18. т. м. Видѣхъ съдържаніе-то му. — За сега още стоиме въ недоумѣніе - писащж Вы пакъ — Имамъ твърдѣ много занятіе съ пісаніе.[1])

Здравѣйте.

№ 13.

Т. Мжгурели, 25 марта 1875.

Г-не П. Хитовъ!

Ако би да имъ[2]) пратите нѣщо помощь то можете я прати направо тамо но само по турската поща, защото други-те пощи непріематъ за тамо нищо. Може да ги пратите въ Ц-градъ до некого Вашъ познатъ и чи той да ги прати отъ тамо за Д. Бектръ. Азъ когато пращамъ на брата си, провождамъ до Ц-градъ до единъ мой кореспондентинъ, а чи той ги препраща за Д. Бекиръ. Отъ Ц-градъ до Д. Бекиръ, пощата нищо непріема неплатено, зато трѣбва всичко, писмо и пары да бждатъ платени вище че имъ съберете и Вый щогоде помощь, защо-то сж много бѣдны и ако нѣмате до кого да ги пратите въ Ц-градъ, то пратете ги тука до мене, зада ги препратж азъ до тамо; всичко да бжде освободено отъ пощенски разноски.

Здравейте.

Д. Хр. Поповъ.

(П. П.) Вый имате доста пріятели и отъ Сърбете, хора свободолюбави, можете да поискате и отъ тѣхъ нѣщо помощь за бѣдныте ны братж заточенци.

Д. Хр. Поповъ.

(П. П.) Отговорете ми колкото сж може поскоро, защо-то подиръ нѣкой день и други щеда имъ пиша и азъ, чи да зная що да пиша и отъ Ваша странж. Очаквамъ скоро отговора Ви.

---

[1]) Това писмо притежаваме само въ копие.

[2]) На заточенитѣ въ Диарбекиръ.

№ 14.

Т. Мѫгур(ели) 24 Іулія 1875.

Господ. Ив. Т. Драсовъ! Въ Букурещъ.

Пріехъ какъ-то по първо-то, тѫй инослѣдето Вы писмо, и видехъ чи си пристигналъ въ Букурещъ. За писма-та Драгомирова[1]) ще Вы кажѫ да ги искате отъ К. Цанкова, у него сѫ останале, защото азъ ги пратихъ Кар-ву още при първите Вы Събранія, и после като ги искахъ назадъ, той ми яви чи сѫ у Цанкова, който бѣше въ Болградъ, и тѫй до днесь не ми сѫ ги проводиле, впрочемъ искайте ги отъ тѣхъ. Колкото чище да можете да захванете добра работа какъ-то ми казвате, за напрѣдъ, то сърдечно желая добра сполука; но желалъ быхъ да не сѫ водите само съ отсамшны нѣкой тлъсти хорти, а пакъ отсрѣща нито хаберъ да нематъ хората, или само частни нѣкой си лица, да исказватъ своите си идей и рѣшенія, за общи; това съмъ го видѣлъ толкова пѫти, и е излѣзло истина; прѣдъ видъ имахъ писмото изъ Българско, което ми бѣше пратилъ П. Х-овъ (П. Хитовъ), което му было пратено незнамъ азъ изъ кой Бълг.-градъ, и което той го сматрялъ като нѣщо офиціялно, а това быде само частно на нѣколко момци, безъ подалечны размишленія и предвижданія, които казваха, чи тый сѫ рѣшиле да станатъ, та было що было. Ехъ брате съ такива хорица, далечъ непредвидливи, такива важны за днешните обстоятелства работи немогѫтъ да сѫ вършатъ, защото излизатъ вѣтърничави. Примѣри живи стоѭтъ прѣдъ очите ни, Тетевене и проч. Такива работы трѣбва да сѫ водатъ и диктуватъ отъ хора опитны, каквито ный за жалость не зная колко ги имаме, защото неопитность-та и неострожность-та ны, направи, чи ги изгубихме, двама трима що ги имахме, ачи може, и има хора, които съ все сърдце ще поемнатъ да работатъ, затова не сѫ съмнявамъ, но чи сѫ безъ опитность за предвижданіе на злото, и за поводъ на работата, могѫ смѣло каза, чи сѫ повечето такива, за които трѣбватъ овчаре добре опитны, иначе вмѣсто полза, недай Боже повече врѣда могѫтъ докара, и то безъ волята имъ, но коя може да бѫде ползата? Отъ както сѫ притуратъ колата?

[1]) Думата е навѣрно за нѣкои послѣдни писма отъ Левски.

Азъ тжй смѣя да вѣрвамъ, чи на срѣща нищо позитивно нема върху тая работа, защото отсрѣщныте нашенцы какъ-то ги вече знаете, твърде твърде не искатъ да си развалятъ рахатлжка, ами казватъ, чи тыи тамо немогжтъ нищо да правятъ, ако не работатъ други-те отвънъ затѣхъ; апакъ знайно е чи всичко сж състои въ вътрешното имъ организуваніе; неказвамъ чи срѣдства не сж намиратъ, зная чи повече срѣдства има, отъ колко-то воля у тѣхъ. Зато брате азъ догдѣто не вида, чи е почната една работа серіозна на срѣща, не сж намисамъ вече въ отсамшныте само мненія; знаете още въ по прѣдните Вы събранія, какви хора сж быле дошле отсрѣща, да прѣдставляватъ цѣлъ народъ, хора безъ никакви идеи, хора безъ никаквы формалносты върху тая работа, на конецъ хора, пратени отъ нѣколко частны лица, види сж итый недалечь глѣдаіуци [това тжй ми го съобщи единъ пріятель, кой-то е присжствувалъ като призованъ за събраніята]. Е кажи ми моля, съ такива ли хора и запапрѣдъ да сж залавяме затакива важны работы, важность-тж и тежкость-тж на които тый сами незнаятъ да оцѣнятъ? а камо ли пжкъ да я управляватъ? и проч. и проч. Какъ-то щете можете да мж наречете, а азъ за напрѣдъ въ такыва важны работи, немогж вече да влизамъ съ хора, кои-то нѣматъ може бы, никакви положителни идей, т. е. хора като онія които трѣбва отсрѣща да управляватъ ходътъ на работа-та. Познавате начало-то на наша-та работа, накоято бѣхъ безъ да искамъ да сж хвалж единъ отъ първи-те насърдчители, и що годе смѣсенъ въ управленіето на което, до колкото ми позволяваха опитите и умственны-те сили; мнѣніята мои знаете сами Вий, чи сж биле пріемале за твърде правилны, това биде отначало и до край, което вѣрвамъ да е принесло що годе полза, на прѣдпріятіе-то общо, разбира сж чи това е ставало съ съдѣйствіето на всички тамошны; но знаете чи нѣмаше кой да даде какви годе поправилны мнѣнія, догдѣто непристигна покойнія А. Кжичовъ; и при всички-те тия мои вѣрни старанія, днесь сжществуватъ много идей върху ми чи съмъ билъ, изродъ, предатель и др. такива подобны; [четете писмото ми у Г-на Хр. Ботіова]. Чи азъ ако да съмъ былъ такъвъ, или поне братъ ми, Анастасъ, то да ли не съмъ ималъ случай и сгодность да предамъ всички кои-то сжмъ знаялъ? Братъ ми да ли незнаеше всички-те въ Плевенъ, въ Ловечъ и другаде и кого отъ тѣхъ предаде? или както казватъ чи той предалъ

Марина и Пжшкова, чи затова е предатель; може и да ги е казалъ той, но само тогава, когато е виделъ вече, чи нема защо да ся крие работата, когато тя била изявена въ всичката и истинность, разумѣва се отъ Попъ Крьстю, кой-то какъ-то знаете е былъ отъ пьрвите дѣйци та чи братъ ми като е виделъ чи работата е до толкова доказана, не е можалъ вече да кріе нищо, когато той самъ себе си първо и пьрво е казалъ, чи отистина е съучастникъ[1) . . . . . .

№ 15.

Т. Мжгур. 29. 7/врія (Септември 1875.

Господа Илія Широковъ — Г. Стойчовъ и прочій.

Въ Александрія.

Вчера дойде тука Даскала Троянченина,[2) и съ едно парче хартія, иска да ны докаже, чи послѣдно-то рѣшеніе на комитетъ-тъ е това: Вый да снабдите 10 души съ нуждны-те имъ нѣща а ный 20 души. Начинъ-тъ по кого-то трѣбва да стане тѣхно-то минуваніе, споредъ какъ-то рѣченнія ны го расказа, т. е. чи отъ всякоя скеля да влѣзатъ приготвены-те като пасажери, и като пристигнатъ на урѣченното мѣсто, да принудатъ силомъ капитанина за да ги извади на единъ край ненаселенъ, чи отъ тамо да тръгнатъ за къмъ Балканете; а съ какво? само съ поединъ револверъ и по съ една камж. Твърде лесно е за вапора гдѣто и да поискатъ да ги извади, но помислете си моля зрѣло, и виждьте, чи капитанина щомъ ги изхвърли, пьрвата му грижа ще да бжде тая: да стигне, колкото е възможно по скоро на една скеля, и да яви това на правителството, защото иначе самъ той подпада подъ най тежка-та отговорность; правителство-то щомъ узнае, на часъ-тъ ще да рукне съ сила, и ще да ги испровари още близо край Дунавските мѣстности, гдѣто ще да ги избіятъ и изловатъ, като мокри кокошки, и то по причина, чи отиватъ повечето съ голи ржце, т. е. безъ пушки, съ кои-то биха могли, ако видатъ чи иджтъ върху имъ непріятели, да заловжтъ едно отбранително

[1) Това писмо не е свършено и краятъ му е изгубенъ.

[2) Д. Икономовъ, единъ отъ другаритѣ на Ботева, отъ когото помѣстяме понататъкъ и едно писмо. (В. отдѣла „Емиграцията и пр.“).

мѣсто и да могжтъ що годе да ся противжтъ; но тый като ще бжджтъ безъ пушки, защо-то и не могжтъ да ги иматъ съ себе си въ вапора, защото не имъ до прощаватъ, тогава кажете ми моля не сж ли повече дѣтински, и неузрѣло обмислены тія тѣхны планове? и съ това нищо повече нема да направатъ, само и само да изложатъ бѣдны-те селаче отгдѣто заминатъ, на най грубите турски варварства, и отмжщенія защо-то турците нема да кажжтъ, чи селачите не сж знаяле, но нарочно ще да кажжтъ, чи е съ тѣхно знаніе, и тжй ще да бжджтъ изложены на други строги опасности, които нема да принесжтъ никаква полза. Освенъ това кажете ми моля, какво може да правятъ тій за сега въ балканете, когато зимжтж е вече почнала? ще да каже нѣкой си чи и за противниците не ще да бжде по добре, излъганъ е онзи кой-то мисли тжй; защото непріятеля денемъ ако ходи да ги гоны, вечерь ще да си ся завърне въ село и ще да ся отгрѣе, исуши, и нахрани, и за другія день пакъ е готовъ да ги гоны, а ми наши-те иматъ ли, или могжтъ ли да иматъ такивато срѣдства? Никогашъ. Зато Г-да, ный тука сж събрахме нѣколко души, и като размислихме чи не е никакъ добре обмисленъ тоя кроежъ, и чи ще да принесе повече врѣдж, а никакъ полза, като сжщеврѣменно твърде много ны очудватъ такивато слаби рѣшенія, на онія които сж ги рѣшиле и искатъ да ги приведжтъ въ испълненіе, безъ да размислятъ лошави-те очевидни слѣдствія тѣхны. И тжй ный неможеме подъ никакъвъ (начинъ) да ся рѣшиме да участвуваме въ това тѣхно незрѣло рѣшеніе, защо-то иначе ще да бждеме отговорны, ако не предъ народъ-тъ, защо-то неживѣеме между него, но прѣдъ чужденци-те, които, какъ-то многажди, тжй и сега ще да ны наречжтъ, глупци. Освѣнъ това но и сами прѣдъ наша-та си совѣсть ще да бждеме унижени. Наконецъ Г-да, това е нашето мнѣніе върху това тѣхно предложеніе, кое-то вище и Вый, размислете ся по здраво, и мислиме чи не ще да ны укривите, чи сме мислиле криво, но увѣрени сме, чи ще ны дадете пълно право защо-то е и тжй. Сжщеврѣменно Вы казваме, да не бы да отдадете това наше рѣшеніе на недоброволность, зада помогнеме съ опова щото ни ся иска, не Г-да, защото ній многажди колкото сме могле, давали сме, и можехме да дадеме и сега, но самата причина на въздржаваніе-то ны е тая, коя-то по горе Вы изложихме; зато мислиме чи Вый като видите чи е тжй, ще да постжпите все

като насъ; но да не мислите пакъ чи ный искаме да Ви наложиме наши-те мненія, не никакъ; само искахме да Вы явиме и Вамъ, оное което ный подиръ дълго размисліуваніе рѣшихме, чи не е добре никакъ да ся тури въ дѣйствіе такжва единъ нетемеленъ планъ. А пакъ какъ-то щете, тжй можите и да постжпите. За сега толкова — желали бихме да имаме отговора Вашъ.

Здравѣй-те. За събраніе-то ны

Д. Хр. Попповъ.

P. S. Знаеме всички навѣрно, чи въ главно-то събраніе, отсрѣщны-те представители ся увѣрявале, чи тамо тій сж работили и иматъ приготвено всичко, а само очаквале Г-на П. Хитова за прѣдводитель, когато е тжй, ный мислиме чи Панаіотъ може какъ-то и да е, само да ще, да замине самъ-си, и да отиде тамо, гдѣто го очакватъ, чи да почне отвътре, гдѣто си има и мѣсто-то, и не е до толкова опасно, отъ колко-то да минатъ тжй, какъ-то ся сега рѣшиле, и то безъ нищо въ ржце; знайно и вѣрно е, чи единъ человекъ опитенъ на нжтища-та, какъ-то е да кажеме Панаіотъ, може да мине скришомъ, и да пристигне до онія мѣста гдѣто го очакватъ защо-то Слава Богу, знаеме чи отсрѣща не сж нарены единъ до други вардаче, чи да неможе единъ опитенъ человекъ да сж промжкне [само кога-то неще, то и неможе]. А когато ще, възможно е. Затова самъ-си П. Хитовъ е далъ рѣчь, чи съ всякакъвъ начинъ ще да замине да отиде тамо, нѣщо което можеше да сж рече, чи отистина е рѣшенъ да направи работа безъ шумотевици, и такава работа би имала да кажеме, и добри слѣдствія. А сега какъ-то сж рѣшиле, то сж дѣтински идей, които единъ человекъ съ здраво мисленіе не ги удобрява.

Истій.

№ 16.

Т. Мжгурелле 26 Марта 1876.

Господ. П. Хитовъ! Въ Белградъ.

Презъ дене си Г-нъ Сапуновъ ми донесе отъ Васъ поздравленія.

Днесь пріехъ отъ брата си изъ Діярбекиръ писмо, отъ 5 тоя мѣсецъ. Той е проводенъ тамо на вѣчно заточеніе отъ

Софійското прікліученіе 1872 година. Той е человекъ на 45 години, и има фамилія съ 5—6 дребны дѣца, които приглеждаме повече ній, защото той не имъ е оставилъ некое състояніе за да може да сѫ гледатъ; знаете чи по онова врѣме азъ работехъ твърде много по Народны-те работи, когато сѫ бѣше паредило въ Плевенъ, Ловечъ и Тетевене, отъ покойнія В. Левскій, и Кѫнчовъ и Д. Общій. Всичките тія и трима бѣха проводены отъ тука отъ насъ, до брата ны въ Плевенъ, а той ги заведе и ги препоржча въ Ловечъ, Тетевени и проч. чи тѫй само можаха да нарѣдатъ до едно мѣсто работа-та, а чи отъ после сѫдбата ны била таквази за да ны сѫ откріятъ тайны-те и да сѫ избіятъ добри-те ны Народны дейци и да сѫ проводатъ въ заточеніе толкова наши братія, защото стана тѫй работата. Нема що да кажеме, освенъ чи провиденіе-то тѫй е било отредило. Братъ мы ми пише чи сега сѫ ги освободиле подъ поручители, за да ходатъ свободны изъ градъ-тъ, и да вършатъ кой каквото може, за да сѫ прехранатъ. Но пакъ всичките не сѫ тѫй освободены а има отъ техъ които денямъ ходатъ съ заптій изъ градътъ, а нощя спѫтъ въ кало-то. Тамо има и единъ Сѫрбинъ на име Милошъ Лекића, изъ Црноречком округу, отъ село Луково. Той е проводенъ тамо за 5 годины, а до сега става $3^1/_2$ годины какъ стои. Той е сиромахъ человекъ, и братъ ми пристоява чи му събира по нещо помощь отъ Българи-те, чи го поддѫржатъ и него. Все днесь въ братовото ми писмо имаше и едно писмо отъ него притворено, което го проважда за жена си въ Луково, като го адресува до г-на Якова Павловича въ градѫ Вы, който е Директоръ на Богословіе-то, кому то все днесь го провождамъ и нему по пощата, чи той да го проводи въ село Луково на жената на заточеннія Милошъ. — И тѫй понеже чрѣзъ тая оказія става причина за да направиме едно малко познайнство съ г-на Якова Павловича Директора въ Богословското училище, зато моля Вы идете при него, и като му докажите кой съмъ азъ, и писмото което му провождамъ, чи е пратено чрѣзъ мене отъ брата ми изъ Д.-Бекиръ — помолете го дано може да пріемне братовото ми момче 16 годишно, което е сега тука при мене, и иска т. е. желае да влезе въ некое Богословско училище за да сѫ учи за Священникъ, защото нашата фамилія почти отъ 150 годины все е била священическа, и тѫй само това момче отъ всички насъ желае за да поднови пакъ тоя

чинъ въ фамилія-та ны, а пакъ какъ-то Вы казахъ чи баща му, т. е. братъ ны е проводенъ вече на вечно заточеніе, и нема съ какво да сж поддържа за да влезе да сж учи съ запла-та, зато мисля чи г-нъ Я. Павловичъ като чуе чи баща му на това момче старае сж да сжбира помощь за поддържаніе-то на г-на Милоша който е все тамо съ тѣхъ, вѣрвамъ чи ще да стори добро да издѣйствува за да сж пріемне това братово ми чедо въ правителственно-то Богословско Училище за да сж учи на правителственна сметка и съ това и той г-нъ Яковъ ще да направи една човеческа заслуга на чедото на оногова който сж старае да поддържа съ що годе пари за разноски тамо, гдѣто нема никой кой да му помогне съ нещо, защото казва чи фамилія-та му на Милоша е бедна, и не е въ състояніе за да му проводи нѣщо за подьржаніе това нещо за такива бѣдни хора не е малко. И тжй вервамъ чи г-нъ Яковъ Павловичъ ще бжде тжй человеколіубивъ какъ то е и братъ ми къмъ-то неговія познатъ, Милоша, и ще сж потруди да изработи за да сж пріемне братовото ми дѣте въ Правителственото Богословно училище; защо-то то ако да имаше средство за да ся подьржа, тогава нещеше да търси такова человѣколіубіе отъ другите. Момчето е слѣдвало въ България четирите първоначалны класове, има си свидетелства отъ училищныте настоятелства, за добрія му напредъкъ и добры обхожденія. Наконецъ вѣрвамъ чи и Вій като добъръ Българинъ ще да сж постараете да докажете това всичко на г-на Якова Директора, който не вѣрвамъ чи ще да откаже такова едно человѣколіубиво дѣло, къмъ едно бѣдно момче. Кажете му и това, чи ако би да има некое писмо отъ жената за Милоша, нека го проводи тука до мене и азъ ще да го провода до брата си за да ми го вржчи. Сжщо и пари могж да му провода, защото азъ имамъ въ цар-градъ пріятели, и като провода до тѣхъ, тій препроваждатъ пакъ до тамо каквото и да е, насигуръ. Моля Ви да идете при него и му докажете всичко подробно що Вы пишa върху това, и какво-то Вы отговори, моля да ми явите съ първа поща за да можеме да го приготвиме по съ време за да може да сж настани съ врѣме въ училището. Наконецъ вѣрвамъ чи ще да сж постараете за да можеме да нарѣдиме това момче въ правителственно-то Богословно Училище.

Сега наскоро ще да излезе изъ подъ печатъ една брошурка, която азъ и г-нъ Ив. Аженовъ отъ Букурещъ дадохме да сѫ печати, за въ полза на заточенци-те българе; тая брошурка е много ліубопитна, нейныя оригиналъ ми го проводи изъ Діярбекиръ единъ попъ заточенъ, отъ Хаскіувското прикліученіе, на име попъ Кѫнчо Минчовъ, тя брошура носи заглавие „Изгубенный Старецъ, Діярбекирскіте тъмницы, Българските Заточенцы и побегваніето на двамата Изроде Българе отъ тамо“ — т. е. Заимовъ и още единъ — чи споредъ тая причина другія валія тамошенъ фърли въ тъмници-те всичките заточенци, които бѣха освободени за да ходатъ въ градътъ, и стоеха запрени $11^1/_2$ месецы, догдѣто вече промѣниха тоя валія; и описва още много други неща ліубопитны въ тая брошура; попа я далъ на брата ми, а той я проводи до мене, чи азъ като бѣхъ въ Букурещъ по първи марта, наговорихме сѫ съ Аженова да я дадеме да сѫ печата хиляда книжки, чи щото събереме отъ нея, да проводиме всичко на заточенны-те братя наши. Тя ще сѫ продава по $^1/_2$ франкъ. Като ги пріемна ще Ви провода и Вамъ една за да я видите. Все днесъ съ братовото ми писмо пише ми и попа отъ тамо и ми благодари, чи сьмъ сѫ постаралъ за да сѫ печати списаніе-то му.

Здравейте.

Вашъ пріятель: Д. Хр. Поповъ.

VI.

Иванъ Т. Драсовъ.

1871—1875.

№ 1.

1871 год. 7 Юний.

Г-не Азисъ Рушидоолу.[1]) Въ Никополъ.[2])

Разбрахмы коя е причина-та гдѣ-то ся е забавила до сега стокж-тж ны.[3]) Но, ви пакъ ся потрудете дано поскоричко ся внесеше, зачто-то мущерій-ты ся притѣснявать. Ако всичкж-тж изведньжь неможе, то глѣдайте за поскоро та испратети макарь половинж-тж, зачто-то нѣколцина си понакупиха отъ другадѣ [като ся поусумнихж да не бжде лъжа] та за расправяніе-то на нашж-тж ще бжде малко трудничко. Сжщо и крьстъ-тъ[4]) испратете зачтото слѣдъ 10—15 дни може да ся завърше В. (Левски). Та ще е нужденъ.

Ами какво е станжло съ Д. Ц(еновичь) и Л. К(аравеловъ) та дырный-тъ заминжлъ за Нови-Садъ? Ами листъ-тъ престанжлъ ли е?[5]) Ако е престанжлъ потрудете се дано другъ поченеше. На това причината коя е? незнаемъ. Нъ както ся научихмы отъ Н. тѣ помѣжду си ся скарали нѣщо. Ако è истина това, жалко! и жалко? и никога горкый-тъ ни народецъ неще отдъхне?!! Кога-то най патріотиты още и начело на работж-тж не могжтъ да ся споразумѣжтъ?!.. То вѣчь на насъ како остава? Нъ что ли ще каже и нó простый народъ!?

Байчо! Всичкж-тж ни надѣждж сега на Васъ остава. Да Ви съвѣтвамы ный отъ тукъ то è излишно. Остава Ви сами да сж съвѣтвате и водите по здравіи разумь и отъ собственото си народно чувство. Наистена че работж-тж Ви ся сега удвоява и е отвжнъ силы-тѣ Ви; но Ви бързайте! до гдѣ-то ся ный отъ тукъ поулѣснимъ, та тогава и Ви ще ся поусвободите и ный....

---

[1]) Данаилъ Хр. Поповъ.
[2]) Вмѣсто Турно-Магурели.
[3]) Оржжието.
[4]) Печатътъ.
[5]) Вѣстникъ „Свобода“.

Има 10—15 дни какъ сме ся научили, че нѣколцина не знаемъ отъ гдѣ преминжли отсамъ и близо при Елена [Тър. окржжіе] нападнали нѣкой пжтницы и имъ зели близо двѣстѣ хыледы граша.[1]) Подыря имъ има сега потержь, нъ до днесь нигдѣ не сж можели да гы нападнжть и сега не сж знаятъ на къдѣ сж. Ако сте извѣстни отъ това потрудете ся та дано ся развърнжтъ зачто-то голѣмж прѣчкж причиняватъ на работж-тж ны. Ный ще пишемъ и въ Тър(ново) дано гы развърняхж. . . .

Райновъ говорилъ сума прикаскы на нашій Н. сърдилъ сж, че В. Л(евски) му писалъ противното и съ думы-ты си поубезсърчилъ момчето. Отъ Кжршов(ски) има до В. Л. писмо, какво му пише незнаемъ . . . . кога-то си доди В. ще видимъ тогава, сега несмѣемъ да го разпечатиме.

При това като Ви поздравявамы всичкы оставемы вы крайно признаечлны. Поздравете Анг(ела) и прочіи.

Вашъ
Мурадоолу Ибрахымъ.

П. П. забравихъ да Ви наумя за праховете[2]) гдѣ-то щѣхте да ны пращате какво стана. Нуждны сж пратети гы. Ами за маски-ты[3]) пратеты само еднж за да гы видимъ, че послѣ щемъ Ви каза колко да пратити.

Сжщий.

(Прибавка). Свършилъ бѣхъ горнето когато сж предизвестихме отъ врѣдъ че потержь страшнж завладѣла всичкы балканскы тесни патекы може отъ 20.000 души да има повече потержь опасно е за горни-тѣ дважъ по́ опасно и за В. (Левски) че днесь е пжтешественикъ и ниго знаемъ гдѣ се намира сега. Богъ да е на помощь на всичкы!!

Наистина ли е Хаджи Димитъръ въ Галацъ и Гюргево былъ, зачто-то наши хора ни казаха, че го виждали.[4]) . . . . . Сега вѣчь ако имж да ни пишите нѣщо пишете ни прѣзъ оня листъ кой-то сте ни дали[5]) и съ твърдѣ вѣрни хора . . . .

[1]) Липсватъ свѣдѣния за подобна чета.
[2]) Барутъ.
[3]) Картуши.
[4]) Извѣстно е, че дълги години, слѣдъ като Х. Димитръ падна въ 1868 г. на Бузлуджа, слухове се разнасяха, че е билъ живъ още и се спасилъ.
[5]) Шифръ.

№ 2.

1871 Юнія 9-ый.

Г-не Азисе[1])

Оня день на 7-ый того Ви писахмы и нарочно пратихмы човѣкъ до родный Ви градъ[2]) да го занесе и да разглѣда отъ близо работѫ-тѫ каква е гдѣ-то братъ Ви ся е толкова разсѫрдилъ.[3]) Нъ за жалость ако [човѣкъ-тъ ны][4]) и да употрѣбилъ всичкы-ты си силы и краснорѣчіе; пакъ неможемъ да го отвърне отъ това му мнѣніе, особно и писмо му писахмы насърдчително, нъ той пакъ той, пакъ той. Той казалъ прѣдъ човѣкъ-тъ ны, че тыя дни щѣлъ да доде при васъ [за това прибързва-мы, дано пріемеше да Ви го донесе [писмото] и да пренесе кръстътъ][5]) Ви ся трудете та дано ся придобряше защото той бѣше най верный ны посрѣдственникъ. Чякъ толкова противно му не говорете нъ съ кротость и снисходителность, зачто-то знаете, че винагы поумныйтъ трѣбва да ся покори ако иска да му ся неповряжда търговіята. Наистена, че той не е отѣзи за да направи предателство, нъ жалното е зачто единъ отъ най дѣятелни-ти ни членове да ся отчае и напослѣднё врѣме отрече, за еднѫ ничдожнѫ още и злѣ, разбранѫ причинѫ!?! Толкосъ отъ насъ, и Ви пакъ както знаете . . . .

Писмата Ви отъ 25-ый маія получихмы на 4-ый того вечерь тѫ [кои-то нашій нарочно пратенъ човѣкъ донесе] и особнѫ-тѫ Ви забѣлежкѫ по новый ны посрѣдственникъ за крьстътъ прочетохме, и доста ся зарадвахмы, че е излѣзалъ на бѣлъ свѣтъ ако и кѫсно! . . . . Сега щете ни расправите подробно коя е била причина-та за забавяніе-то му и на Л. К. (Люб. Каравеловъ) за отсѫтствіе-то сѫщо и за спираніе-то на листъ-тъ.[6]) Съ еднѫ думѫ за всичко какво и какъ вършятъ тамошны-ты ны пьрви . . . . . зашо-то ный тукъ колко-то и какви-то извѣстія сме получили виждатъ ни сѫ противоположни на мнѣніе-то. Сѫщо и въ сегашно-то Райчево писмо срѣщамъ друго мнѣніе, или подобрѣ да кажемъ: мнѣніе на

---

[1]) Данаилъ Хр. Поповъ.
[2]) Плѣвенъ.
[3]) Анастасъ, братъ на Данаилъ Хр. Поповъ, е билъ съпартизанинъ на Димитръ Общій и водилъ споръ съ Левски.
[4]) Василъ Левски.
[5]) Печатъ.
[6]) Вѣстникъ „Свобода“.

Живкова, Райнова и дружіе. Призоваватъ го[1]) да си доди както и да е, че имали незнаемъ какво да ся споразумѣватъ. Ный до колко-то сме познали В. Левскій той е съвършенно на Ваше-то мнѣніе, нека иматъ добринѫ-тѫ тия съ Васъ да ся споразумѣятъ за сега; зачното той скоро имъ не може отговори зачто-то не е тукъ. Явете имъ да иматъ малко търпѣніе за отговоръ. Писмо-то ся испрати до него.....

Радостны сѫ и много радостни извѣстія-та кои-то тая зарань получихмы отъ човѣкъ-тъ на В. Левскій, който пѫтува заедно съ него по нѣколко градове и села. До днесь всичко благополучно и той е днесъ въ безопастность. По тоя сѫщи човѣкъ Ви и пишемъ кой-то днесь заминува за родный Ви градъ. Той е (Сав.[2]) той ще ся побаьи тамъ догдѣ ся върне В. Л..... (В. Левский).

Петтѣхъ книги[3]) сѫ прости бѫдете спокойни.

За Дим.[4]) да доди или да ни доди остава В. Л. да отговори..... Байчо! ще Ви молимъ ако е възможно да позабавите майкѫ си и сестрѫ си при Васъ до гдѣ-то пристигне стокѫтѫ ни; и щомъ пристигне явете ни поскоро, та да пратиме и с...., да пренесѫтъ колко-то можятъ и колко-то останѫтъ да ся споразумѣете какъ и по кой начинъ да ся принесѫтъ.[5]) Само Ви ся потрудете дано по скоричко стигнахѫ стокыты. За нарочепъ човѣкъ брате неможемъ още издържя, затова ни сѫ нуждни посрѣдственицы. Че като ся поосвободимъ отъ къмъ матеріялецъ и него щемъ направи. Потержѫ-тѫ до сега и отъ сега ще гоне все вѣтръ-тъ...

Вашъ Ибр. Мехмедъ.

№ 3.

871 г. Юлий 21-ый.

Г-не Азисе!

На 11 Юлія пріехми тыя писма, пъ като човѣкъ-тъ бѣше заминѫлъ за кѫдѣ Васъ останѫхѫ за до сега.

[1]) Левски.
[2]) Сава Младеновъ, революционенъ пощалионъ отъ Орхаийско.
[3]) Писма.
[4]) Димитръ Общій.
[5]) Въпросътъ е за оржжие.

На В. Л(евски) мнѣніе-то е да ся даджть на Райча и др... писма-та[1] [както Ви и белѣжи самъ]. На това негово предложеніе, неможемъ да ся противимь, като той ни белѣжи особно въ едно [за насъ] писмо, че гы познава отъ близо и има доста факты, за тѣхны-ты работы и проч. съ еднж думж. Ви ще направите какво-то Ви белѣжи.

На 18-ый сѫщаго пріехмы Ваны-ты писма съ прибавкы и отъ Вашій братъ сѫщо и отъ Сав(ата).[2] Нека Ви съобщж вкратцѣ и тѣхното възраженіе: С(ава) ни бележи, чи былъ безъ работж и че щѣлъ да влѣзе въ подозрѣніе ако доди още нѣкой пжть при Васъ, и за пренасяніе-то на стокж-тж ни[3] белѣжять да му диримь колая. Съ еднж думж той неможе. Причина-та съ която ся извинява е: че безъ работж като ходи и дохожда непремѣнно ще влѣзе въ подозрѣніе; наистена това си е така, нъ що брате и ный отъ тукъ да сторимь, но сме слънце за да огрѣемь всичкый-тъ Българскы народецъ, нѣмами днесъ нито аспра, за да му дадемь нѣколко за да купи нѣщо да прекара и да донесе отъ стокж-тж ни. А пжкъ за жалость още неможихмы отъ нигдѣ да ископчимь нито една парж; само сми въ надѣждж, че кога и кой день ще ся усѫществи тая надѣждж незнамь!! Съ една рѣчь планове доста сми си предначьртали и всѣкы день почти ся опитвами, нъ още нѣма нищо. Отъ писмата,[4] ній тукъ дадохмы на дзоица троица, нъ удовлетворителенъ отговоръ нѣмамы. Ще Ви ся молимь пакъ Вамь дано Ви отъ тамо имъ намѣряхте нѣкоя работж тадано покрай нея ся принесеше и стокж-тж ни зачто-то ни е много нуждна. Сав. като бѣше прѣди тукъ ни говореше, че нѣкой си търговецъ искалъ да Ви даде пары зада му купите стокж отъ тукъ, вижте дано направите за сега такова нѣщо, та дано имъ ся улѣснеше пжть-тъ. Братъ Ви пжкъ ни белѣжи, че былъ похарчилъ повече отъ колко-то сме дали отъ тукъ на Сав. и иска да му гы пратимъ, незнаемь вѣчь какво да имъ отговарями, ній отъ тукъ давахмы и давахми, тѣ пжкъ отъ тамо зачто ли непожертвувать нещичко, незнаемь. Тѣ всичкы отъ тамо ся евили и чакать всичко отъ насъ, всичко всичко!

[1]) Да имъ се позволи да четатъ кореспонденцията на В. Левски съ Данаилъ Хр. Поповъ.
[2]) Сава Младеновъ.
[3]) Оржие.
[4]) Поканителни писма за пари отъ мартъ 1871 г.

пустити пары ни недавать да вьрвимь по скоро, нъ добъръ е Богъ! Тыя дни ще ударимъ яйца на масло, пакъ какво-то ще да става.[1])

За прахъ-тъ кой-то ни белѣжите че былъ отъ ведньжь ній отъ него си имаме, намъ ни е нужденъ отъ оня кои-то наималко въ разтояніе въ еднж 7(седмица) поне да подѣйствува. Потрудете ся дано отъ него ни намѣрите, той ся намира у докторы-ты, поискайте отъ нѣкой докторъ ако сте ближни пріятели съ нѣкого . . . Има за много и много работи още да ся говори, нъ пары-ты ни пречять чтомь ся сдобіемь съ колко годѣ ще прескоче единъ отъ насъ, и тогава щемь ся разговоримь напространно.

За жалость въ еднж пріятелскж забелѣжка срѣщами че В. Л(евски) го обадили на Тур. прав(ителство) незнаемь дали ся тржгнали даго дирятъ, нъ пакъ невѣрвами да можятъ да го хванать понеже навредъ нжть-тъ му е отворенъ . . .

Отъ писма-та на Райч. и др. сжщо и отъ сегашно-то до Цен. извадете копіе . . .

Дали ся неможе случи нѣкога да ся съберете съ Ваны-ты тамо синковцы да си поговорите лично и открито само да видите напослѣдъкъ какво ще говорять и мнѣніе-то имъ на къдѣ клони: на развала ли или на управа?! Зачто-то отъ тѣхны-ты писма неможе да ся разбере нищо освѣнь да си доди В. Л . . .

Чтомъ пристигне стокж-тж ни; явете ни въ сжщый чясь (в)кратцѣ само за нея, ако бы ся случилъ нѣкой вѣренъ то по кого-то ще ни явите за нея; че и ній отъ тукъ незабавно да му диримь колая за да пратимь хора да ж принесжть.

Дано ся напечатахж билетите,[2]) че отъ сега станаха нуждни; дали сме на нѣколко.[3]) Нъ ако бы дали пары неще има да имь дадемъ потрѣбній-тъ белеть.

Сбогомь.

Ваши

Муратоглу Ибрахимъ.

---

[1]) Намекъ, да ся извадятъ пари съ терористични срѣдства.

[2]) Квитанции.

[3]) Поканителни листове за да внесе кой колкото може.

№ 4.

1871 г. Юлій 29-ый.

Г-не Азисе!

На 25-ый того получихме отъ брата Ви писмата Ви въ кои-то му белѣжите: колкото е възможно по-скоро да ни яви, че стокж-тж[1]) ни пристигнала, и, че непремѣнно трѣба единъ отъ насъ да доди за да си уравнимь смѣткж-тж; като земе съ себѣ си отъ 100 и но вѣче наполеона, чи и другж стокж Ви была пристигнжла, та е неизбѣжимо нуждно да си купимь и отъ неж. Прибавяте още что-то безъ пары да не дохождами зачто-то Ви несте были сега въ състояніе да ж прѣдплатите, а нжкъ търговецъ-тъ ж неосвобождавалъ до гдѣ-то му ся незаплати. Правите ни още смѣткж колко Ви длъжнеемь, кои-то възкачвате на 100 напал(иона)!

Байчо! отъ таж Ви смѣткж неможихме да разберемь ничто. Ниі сме Ви поржчали за 50 топа щамби[2]) кои-то щжть бжджть заедно съ 15,000 картуши а тѣ чинять спорѣдь договоръ-ть ни 150 нап(олионе) ній сме Ви пратили до сега близо 130 нап. длъжиемь Ви още 20 нап. Тукъ сега ній неможемь да разберемe отъ що ся въскачвать на 100 нап. . . !

Най убѣдително Ви молимь да ни направите единж точнж смѣткж: колко наполеона сте пріели? колко е поржчена-та ни стока? и защо ся нуждни още пары?!? . . .

При това Ви явявами, зачто ній днесь сме съвсѣмь безъ пары! что-то пакъ Вамь ще ся молимь да ж издължите и ни пратите макарь половинж-тж отъ нея, та въ малко врѣме, като ж похарчимь ще Ви ся издължимь съвършенно и до тогава може бы надѣждата ни за пары да ся осжществи та щемь до тогава единъ отъ насъ да ся споразумеемь на дълго и за много още работи.

(П. П.) Въ едно отъ първы-ты си писма ни явихте да дадемь вмѣсто Васъ на брата Ви три напол. и тѣхъ ще минитe на смѣткж-тж ни.

Вашь Моратоолу Ибрахымь.

---

[1]) Оржие.
[2]) Пушки.

№ 5.

1871 г. Юлій 30-ый.

Г-не Азисе;

Вчера чтомъ замина човѣкъ-тъ съ писмото кое-то бѣше въ отговоръ на пратените Ви чрѣзъ брата Ви за насъ писма, въ сѫщѫ-тѫ вѣчерь доде отторѣ нарочно пратеный ни човѣкъ, който донеси тыя писма кои-то Ви и приключвами. Отъ сѫдържаніе-то имъ ще разберете въ какво сми полуженіе днесь [безъ пари!!] . . . Повторително Ви умолявами да ни преплатите стокѫ-тѫ[1]) и да ни пратите макарь половина-тѫ че въ малко врѣме ще ви гы внесемъ. Направете ни и еднѫ точнѫ смѣтка за колко стокѫ сте поржчали и колко пары сте пріели отъ насъ и прочие. Прѣемете поздравъ. Сбогомъ че време нѣмами за повѣче понеже пѫтникъ-тъ тръгва.

Ваши Муратооглуларъ.

№ 6.

1872 Януарий 10-ти.

Господине![2])

Писмо-то Ви получихмы и разбрахмы Кар. (Каралевовъ) какво е писалъ за Васъ, и че В. Л(евски) въ нѣкой отношение былъ своеволствувалъ. Всичко това е намъ непонятно, ще ся разберемъ тогава кога-то стане събраніе-то спорѣдъ какъ-то мисли бай Л-(евск)и че было нуждно да стане.

Троицата кои-то Ви бѣхте видѣли за благословено да додѫтъ при Васъ за[3]) . . . ніи не виждамы за нужно пакъ още и Д. Общій неможе дадоде че былъ тамо коприметиранъ, стига да сме способни та и тукъ гы намирамы. . . . . .

Отъ писмата П. Х(итовъ и Ф. Т.(отюви) ще разберете какво са мисли, за сега повѣче врѣме нѣмами . . . Ви какъ-то

---

[1]) Револвери и картуши.

[2]) Д. Хр. Поповъ.

[3]) Касае се за скарването между Левски и Д. Общій, въ който най-остро се бѣше намѣсилъ и братътъ на Данавлъ Хр. Поповъ—Анастасъ, въ Плѣвенъ.

и да е трѣбва да препишите единъ отъ законы-ты[1]) и да му го пратите на П. Хит(овъ) зачто-то бѣлежимъ че ще му го пратими.

А. К(жичевъ) пратихми за тамъ и тая неделя го учакваме да ся завърне.

Ваши Мур. Ибрахимъ.

№ 7.

Ловичъ 1872 Августъ 2.

Г-не Данаыле!

Въ Т. Мугорели.

Приносящій съ дружини-ти си иди да имъ прѣдадети останалата стока[2]) нъ Ви моля потрудете ся дано ся пренесеше съ варкаджій-ты, за които ни казва В. Л(евс)кьй че били и тѣ въ работж[3]) зачто-то инъкъ не можатъ гы принеси всичкы-ты.

Отъ другы-тѣ писма ще ся увѣдомити по ясно.

Пріемете поздрав(ление) и пр.

Вашъ Мур. Ибрахимъ.

№ 8.

Писекъ 1873 Яноарий 22.

До Ц. Б. Р. Комитетъ.

Господа членове!

Желостни-ти случкы станжли въ послѣдньо врѣме въ отечество-то ни, послѣдствіе на нощообыраніето при Орханіе, ни дадохж причинж да помыслимъ и дадемъ слабыйтъ си гласъ върху народно-то ни дѣло.

Като глѣдамы че турско-то правителство ся е запрѣтижло енергычно да прѣслѣдва, лови, затваря и убива мили-тѣ чи

---

[1]) Уставо-проекта.
[2]) Оржжие.
[3]) Сжаклятници.

братія и работници, въ Софіѭ, Тетевеніе и Ловичъ и по другы още мѣста; и защо-то това прѣслѣдваніе мислимъ ще осакати народно-то ни дѣло. За това Вы наумѣвамы да обѫрнете по серіозно вниманіе върху тѣзи недобры слѣдствія и ако е възможно наше-то мнѣніе è безъ да ся губи повѣче врѣме да ся дигне часъ по скоро народныя ни пряпорецъ, да ся дигне братія, да ся дигне! теглила-та вече прѣляхѫ котелъ-тъ.

Като Вы братскы поздравлявамы смы

Ваши Ч. Б. Р. К.
въ Писекъ.

№ 9.

Писекъ 1873 Февруар. 2-й.

Г-не Папаіоте!

Тѫзи заранъ въ 5 чясъ-тъ си стигнѫхъ въ градъ-тъ благополучно. Тукъ заварихъ 2 писма мои отъ Т. Мѫгурели, кои-то ся занимаватъ все съ олавяніе-то на „Діакона"! Нъ третьо писмо като ядяхъ получихъ, кое-то мя доста смѫти, зато безъ да губя врѣмя сѣдамь да Ви пѫшѫ. То писмо сьмь го точно прѣписалъ и Ви пращамь копіето; прочетете го и виждте жалостны-ты приключенія[1]) чувай Боже! . . . . . нъ що да ся стори, тъй щѣло да бѫде.

Г-нъ Кар. (Каравеловъ) ако е още въ градъ-тъ Ви дайте го и нему да го прочете и виждте вѣчь какво ще стане! Азъ тѫзи недѣля ще отидѫ въ Таборъ и Прага, зачто-то мисля да направимъ общо събраніе отъ по-добры-ты и умны ученицы за да ся усигурѫть по добрѣ и дано ся събереме ако не повѣче то поне малко помощь за да можемь да издьржимь и ный отъ тукъ единъ прѣдставитель въ Главно-то въ Букур(ещъ) Събраніе. Нъ пакъ догдѣто не получа отъ тамо писмо че ще сигурно да стане събраніе нѣма да трьгва нашыйтъ. Азъ мисля [ако е възможно] по скоро да отидите Ви тамъ [Букур.] разглѣдайте тамъ по серпозно работы-ты и да се даде край на тѫзи безрѣдица, зачто-то съ много бавеніе мисля да не ся поврѣди още повѣче работѫ-тѫ, спорѣдь какъ-то и ще види-те въ писмо-то отъ Т. Мѫгур. (Мугурели) Потрудете ся братко,

[1]) Хващането на Левски.

зачто-то е опасно да не прѣскочимъ и тѫзи честитѫ минута. Отъ Віена единъ ся обѣща, че ще ся труди по всѣкы начинъ да ся намѣри въ събраніе-то.

Незнамъ какъ ще ся рѣши, нъ азъ мисля ако е умѣстно да ся направяше едно офіциално писмо направо до Високѫ-тѫ портѫ, съ кое-то да ся иска освобождение-то на тогова за обожяваніе мѫжъ[1]) и 60 тѣхъ момцы,[2]) въ противенъ случай да му ся покаже дебелый край?!...[3]) това е само мое мнѣніе, а Ви пакъ тамо разглѣдайте и както е по-добро направете. Дано Богъ закіоровеше варвары-ты, да не направяха нѣщо на тогова много заслужливаго мѫжя! Най-послѣ азъ мисля че освѣнъ въстаніе нѣма какво друго да ни опере.

За сега като Ви поздравѭ братски и Ви пожеляя добъръ напрѣдъкъ сьмь Вашь

Иванъ Т. Драсовъ.

Поздравете пріятелы-ты.

№ 10.

Требонъ,[4]) 1873 Мартъ 1-ви.

Г-не Драгомировъ![5]) Въ Никополъ.[6])

Днесь прѣдъ пладня въ 10 часъ-тъ получихъ писмо-то Ви отъ 23 прѣминалый, кое-то писмо мя доста зарадва като не е умьртвенъ Л(евскый), а ище като ми явявашь, че ще става вечь събраніе и че ся е върнѫлъ Кара-Мустафа.[7]) Азъ начясь-тъ писахъ въ Таборъ и Прагѫ и гы извѣстихъ за всичко, сѫщо имъ явихъ да съберѫть вѣчь помощь, та да испратимъ и ный отъ тукъ единъ прѣдставитель.

Избрани сѫ трима кандидаты, та че да видимъ кой ще добые вышегласіе за да отиде. Писахъ имъ сѫщо да съберѫтъ

---

[1]) Левски.
[2]) Запрени въ София, по обира на пощата.
[3]) Да се обяви въстание.
[4]) Писекъ.
[5]) Данаилъ Хр. Поповъ.
[6]) Вмѣсто Турно-Мугорели.
[7]) Каравеловъ.

всичкы писма кои-то сме си писали и азъ отъ тука ще съберѫ всичкы-ты пакъ ще гы дамь на прѣдс.(ставителя) да гы занесе въ събраніе-то. Азъ незнамь какъ да мысля, като вѣчь 2 писма какъ пишѫ на Кара-Мустафа нѫкъ нѣмамь никакъвъ отговоръ, разумѣва се като не е былъ той тамъ може да гы не е прочелъ, но пакъ азъ мисля че човѣкъ-тъ прѣзъ кого-то му пишѫ [кого-то ми самъ Кар.(авеловъ) прѣпоръчѫ] трѣбва да му гы е далъ; какъ-то и да е Ви моля да му пишите заради менъ като му кажите да ми отговори на писма-та и да ми каже по кой начинъ ще ся припознае прѣдст.(авителя) ни тамъ, разумѣвася трѣбва да има особени лозинкы за тѣхъ [прѣдставытелы-ты]. Ако бы да ми е забравилъ адресъ-тъ то му явете какъ да ми подписва [сѫщыитъ ми адресъ] за това пакъ Ви повторително моля пишете му и ми отговорете чясь по-скоро за да зная кога да тръгне отъ тукъ прѣдставитель-тъ ни. Ако бы да добыя азъ вышегласіе-то лесно нъ невѣрвамь зачто-то какъ-то въ едно отъ прѣдишныты си писма Ви писахъ, че въ Прагѫ неможать на пълно да ми ся увѣрѭть като мя непознаватъ отъ близо и нѣмамь нуждното увѣрително писмо.

Портретъ-тъ на В. Л(евскый) съмь получилъ и тѣзь дни ще го фотографирамь а колко-то да се направять табакеры то азъ неможя да направя това зачто-то тоя кои-то ще ги правы трѣбва да го осигоря че ще похарчи суммѫ анѫкъ азъ какъ го можа увѣри, освѣнь да съмь търговецъ за да зема нѣколко че тъй инакъ не може.

Завчера Ви писахъ, незнамь да ли сте получили писмото ми.

Ще пишѫ и въ Одеса за това кое-то ми бѣлежешь.

Незнамь да ли е отишьлъ Панейотъ въ Букур(ещъ)?

Конечно като Ви поздравлявамь очаквамь отговоръ-тъ Ви.

Вашь Д. Асеновъ.[1])

(П. П.) Добрѣ ще бѫде ако Ви самъ отидите тамъ като Ви выкатъ.

---

[1]) Иванъ Драсовъ.

№ 11.

Писекъ 1873 Юлія 5.

Братко Панаіоте!

Писъмцето Ви отъ 14 Іунія пріехъ едвамъ днесь, по кои причины го е забавилъ толкова врѣмя г-нъ Ат(анасъ) Иліевъ у него си незнамъ. Наистена Ви увѣрявамъ, че Вашето писъмце ме твърдѣ зарадва и като, че мя насърдчи още повѣче, макаръ какъ-то ми за жалость бѣлѣжете за разваляніе-то на свѣтѫ-тѫ ни работѫ. Братко Панаіоте! Вамъ сѫ извѣстны отъ много врѣмя мислыты на нашы-ты чорбаджій т. е. богаты-тѣ братко парычкы-ты си обычатъ повече отъ Бога и отъ себѣ си а камо ли отъ отечество-то си? съ единѫ думѫ никаквѫ надѣждѫ отъ тѣхъ, тѣ никога нѣма отъ зачало да помогнѫтъ, ще помогнѫтъ само тогава кога-то вѣче видятъ че всичко è готово, ами намъ тогава зачто ни е тѣхна-та помощь? съ това искамъ пакъ да Ви кажя, че никаква надѣжда-та никаква! Азъ съмъ отъ много врѣмя убѣденъ, какъ-то вѣрвамъ, че и Ви сте увѣрени, че единчкѫ-тѫ-ни надѣжда е на срѣдиѫ-тѫ ржкѫ и на сиромасы-ты, съ тѣхъ братко да ся държимъ, зачто-то и съ тѣхъ и за тѣхъ имаме работѫ. Да ся трудимъ братко колко-то ни силы-ты допущѫтъ и да глѣдаме да не потъпчемъ зачена-та свѣтѫ работѫ зачто-то и сега ако отчаемъ распаленый-тъ народъ Богъ знае щели да можемъ вѣче нарѣди нѣщо. Всекы ще си помисми, че сме го лѫгали и ще каже: еди когы и еди когы ся вършеше такава и такава работѫ пакъ нищо ся не извърши и тъй неще да смѣе вѣче (да) земе втори пѫть учястіе. Освѣнъ това не е и за оставяніе, зачто-то спорѣдъ тукашны-тѣ немскы чехскы и др. весници сѫ много выкнѫли противъ това проклѣто куче, отъ сѣкждѣ ся приготвятъ да ся боратъ съ него, та врѣме è казвамъ да ся готвимъ и ный зачто-то Богъ знае дали неще нѣкое по гладно куче да ни завладѣе пакъ тогава какво ще правимъ? изгубини сми всичкы!! Заради това моля ти ся братко, ти като си вліятеленъ можешъ полека полека да работишъ дя привикванъ по тамошны-ты граници българы-ты кои-то ся достойны да вардятъ тайна и кои-то ся добры юнацы и тъй работа-та ще върви. Желая и моля всевишный дано двоица-та тракійцы[1])

[1]) Навѣрно отъ Сливенъ, но имената имъ сѫ не извѣстни намъ.

всичкы писма кои-то сме си писали и азъ отъ тука ще съберж всичкы-ты пакъ ще гы дамь на прѣдс.(ставителя) да гы занесе въ събраніе-то. Азъ незнамь какъ да мысля, като вѣчь 2 писма какъ пишж на Кара-Мустафа пжкъ нѣмамь никакъвъ отговоръ, разумѣва се като не е былъ той тамъ може да гы не е прочелъ, но пакъ азъ мисля че човѣкъ-тъ прѣзъ кого-то му пишж [кого-то ми самъ Кар.(авеловъ) прѣпоржчж] трѣбва да му гы е далъ; какъ-то и да е Ви моля да му пишите заради менъ като му кажите да ми отговори на писма-та и да ми каже по кой начинъ ще ся припознае прѣдст.(авителя) ни тамъ, разумѣвася трѣбва да има особени лозинкы за тѣхъ [прѣдставытелы-ты]. Ако бы да ми е забравилъ адресъ-тъ то му явете какъ да ми подписва [сжщытъ ми адресъ] за това пакъ Ви повторително моля пишете му и ми отговорете чясь по-скоро за да зная кога да тръгне отъ тукъ прѣдставитель-тъ ни. Ако бы да добыя азъ вышегласіе-то лесно нъ невѣрвамь зачто-то какъ-то въ едно отъ прѣдишныты си писма Ви писахъ, че въ Прагж неможать на пълно да ми ся увѣржть като мя непознаватъ отъ близо и нѣмамь нуждното увѣрително писмо.

Портретъ-тъ на В. Л(евскый) съмь получилъ и тѣзь дни ще го фотографирамь а колко-то да се направять табакеры то азъ неможя да направя това зачто-то тоя кои-то ще ги правы трѣбва да го осигоря че ще похарчи суммж анжкъ азъ какъ го можа увѣри, освѣнь да съмь търговецъ за да зема нѣколко че тъй инакъ не може.

Завчера Ви писахъ, незнамь да ли сте получили писмото ми.

Ще пишж и въ Одеса за това кое-то ми бѣлежешь.

Незнамь да ли е отишьлъ Панейотъ въ Букур(ещъ)?

Конечно като Ви поздравлявамь очаквамь отговоръ-тъ Ви.

Вашь Д. Асеновъ.[1])

(П. П.) Добрѣ ще бжде ако Ви самъ отидите тамъ като Ви выкатъ.

[1]) Иванъ Драсовъ.

№ 11.

Писекъ 1873 Юлія 5.

Братко Панаіоте!

Писъмцето Ви отъ 14 Іунія пріехъ едвамъ днесь, по кои причины го е забавилъ толкова врѣмя г-нъ Ат(анасъ) Иліевъ у него си незнамъ. Наистена Ви увѣрявамъ, че Вашето писъмце ме твърдѣ зарадва и като, че мя насърдчи още повѣче, макаръ какъ-то ми за жалость бѣлѣжете за разваляніе-то на свѣтж-тж ни работж. Братко Панаіоте! Вамъ сж извѣстны отъ много врѣмя мислыты на нашы-ты чорбаджій т. е. богаты-тѣ братко парычкы-ты си обычатъ повече отъ Бога и отъ себѣ си а камо ли отъ отечество-то си? съ единж думж никаквж надѣждж отъ тѣхъ, тѣ никога нѣма отъ зачало да помогнжтъ, ще помогнжтъ само тогава кога-то вѣче видятъ че всичко è готово, ами намъ тогава зачто ни е тѣхна-та помощь? съ това искамъ пакъ да Ви кажя, че никаква надѣжда-та никаква! Азъ съмъ отъ много врѣмя убѣденъ, какъ-то вѣрвамъ, че и Ви сте увѣрени, че единчкж-тж-ни надѣжда е на срѣдниж-тж ржкж и на сиромасы-ты, съ тѣхъ братко да ся държимъ, зачто-то и съ тѣхъ и за тѣхъ имаме работж. Да ся трудимъ братко колко-то ни силы-ты допущжтъ и да глѣдаме да не потъпчемъ зачена-та свѣтж работж зачто-то и сега ако отчаемъ распаленый-тъ народъ Богъ знае щели да можемъ вѣче нарѣди нѣщо. Всекы ще си помисми, че сме го лжгали и ще каже: еди когы и еди когы ся вършеше такава и такава работж пакъ нищо ся не извърши и тъй неще да смѣе вѣче (да) земе втори пжть учястіе. Освѣнъ това не е и за оставяніе, зачто-то спорѣдъ тукашны-тѣ немскы чехскы и др. весници сж много выкнжли противъ това проклѣто куче, отъ сѣкждѣ ся приготвятъ да ся боратъ съ него, та врѣме è казвамъ да ся готвимъ и ный зачто-то Богъ знае дали неще нѣкое по гладно куче да ни завладѣе пакъ тогава какво ще правимъ? изгубини сми всичкы!! Заради това моля ти ся братко, ти като си вліятеленъ можешъ полека полека да работишъ дя привикваш по тамошны-ты граници българы-ты кои-то ся достойны да вардятъ тайна и кои-то ся добры юнацы и тъй работа-та ще върви. Желая и моля всевишный дано двоица-та тракійцы[1])

[1]) Навѣрно отъ Сливенъ, но имената имъ сж не извѣстни намъ.

кои-то Ви сѫ ся обѣщали че ще Ви явѫтъ кое-то сте имъ заржчали, испълняха обѣщаніе-то си и дано Ви донесѫтъ добры извѣстія. Дай Боже! Само братко въ работѫ-тѫ си бѫди внимателенъ, какъ-то си былъ до сега, да не бы ти ся прилучило нѣщо зло, зачто-то язѫкъ ще стане за всичкый ни бѣденъ народъ.

Не ми явявате нищо за Букурешкы-ты дѣицы, тѣ на кое сѫ мнѣніе, да ли си слѣдватъ дѣло-то или сѫ ся напуснали? Г-нъ Каравеловъ глѣдамъ да ся оплаква много че свършилъ пары-ты, та не знамъ какво да ся прави. Нѣколко писъмца ми е писалъ за помощь. Азъ му проводихъ отъ мене си около $2\frac{1}{4}$ наполеона зачто и азъ ги бѣхъ довършилъ, а тукашны-ты ученицы сѫ сиромаси пакъ имъ ся и недава, твърдѣ малка помощь отъ тукъ. Азъ мисля, че тоя нужденъ за насъ челѣкъ трѣбва да ся подпомага, зачто-то ако и той спрѣ вѣстникъ-тъ и ако ся откаже отъ работѫ пакъ зло. Дали Ви тамъ не можете му събра и помогна нѣщо? потрудете ся, той ми бѣлѣжеше, че ся подъ печатъ законы-ты нъ незная да ли сѫ ся напечатали? Азъ много пѫти съмъ желалъ да Ви пишѫ, нъ зачто-то незнаяхъ, че Ви сте ся завърнали въ Бѣлградъ не съмъ Ви писалъ. За напрѣдъ желая да си пишемъ начестичко като Ви помоля да ми явявате, какъ стоятъ работы-ты ни и какво ся върше изъ Българско, зачто-то Ви тамъ като по́ близо знаете всичко. Най послѣ като Ви братскы поздравлявамъ съмъ Вашъ.

И. Т. Драсовъ.

(П. П.) Явими моля адресъ-тъ си какъ да Ви пишѫ. Азъ съмъ писалъ нѣколко пѫти на Сапунова, нъ той незная зачто ми неотговаря.

№ 12.

Писекъ 1873 Юлія 17.

Бае Папаіоте!

Прѣди да отговоря на писмо-то Ви ще Ви забѣлежя да си земете надырѣ дума-та „Вашъ покорный слуга“ зачтото азъ не съмъ ималъ и нещо и да имамъ намѣреніе да ставамъ „Чорбаджія“, а пѫкъ Ви твърдѣ добрѣ знаете, че само тѣмъ е подадине да имъ ся покоряватъ и да имъ бѫдѫтъ слугы,

„свободны-ты и достойны за уваженіе хора“. Азъ наистина не знамъ съ каква цѣль сте подписали тъй, нъ като ся виждамъ пуразенъ отъ тѫзи Ви подписка, а още повѣче като си мисля, че Ви мя познавате и знаете че съмъ най-върлийтъ непріятелъ на това гнусно и проклѣто чорбаджійство кое-то Богъ и ный да му изсушимъ коренъ-тъ, Ви моля другый пѫть да ся подписвате спорѣдъ достойность-тѫ си, зачто-то Ви като ся подписвате „покорный слуга“ ами азъ какъ трѣба да ся подпишѫ? Наистина ако да ся бѣхъ азъ подписалъ на Ваше-то писмо тъй, то си имаше мѣсто-то, зачто-то Ви като заслужливъ и достоенъ сынъ на отечеството ни заслужавате, нъ азъ защото Ви знамъ, че Ви не обичате голѣмство-то а желаете равенство, всѣкыму, не съмъ ся подписвалъ и нѣма и за напрѣдъ да се подписвамъ тъй, нъ като Вашъ познатъ и пріятель. Отъ всичко това излиза, че азъ не пріемамъ да ми ся покорява никой, а не като Васъ единственна надѣжда за спасены-то на милото ни отечество. За това вѣчь стига, нека Ви сега отговоря:

Въ имято на правдѫ-тѫ Ви говоря, че вашето писмо пълно съ насърдченія а още повѣче ваше-то непоколебимо желѣзно постоянство, ми дадоха новъ животъ! наистина Ви говора [както Ви и въ първото си бѣхъ писалъ] азъ сѫ бѣхъ съвсѣмъ очаялъ послѣдствіе на плачевно-то състояніе на народъ-тъ ни и сбъркваніе-то на велико-то ни свѣто дѣло! нъ сега съмъ въ пѫлнѫ надѣждѫ, че щѫтъ пакъ да ся поправятъ работы-тѣ и че щемъ пакъ да побѣдимъ, кое-то зависи отъ вашето прилѣжаніе и постоянство! Дързостъ братко! народъ-тъ ни рано или кѫсно ще оцѣни заслугы-тѣ Ви и Ви вѣчно ще ся спомѣнувате отъ потомството. Наистена, че азъ не съмъ въ състояніе да насърдчавамъ такъвъ мѫжъ, който е въ състояніе да убѣди и насърдчи хиляды като менъ, нъ счетохъ и за длъжность, писахъ Ви за косто Ви вѣрвамъ нѣма да мя осѫдите.

Азъ па знамъ какъ да мисля за Узунова, кога-то знамъ, че въ пустинскы-ты турскы полиціи не ся почита никакъвъ законъ! а още повѣче като знамъ че тѣ [турцы-ты] сега раздихтены като куче-та, глѣдатъ само да позакачѫтъ малко, пакъ хайде на въжето или въ дыръ бекыръ. Зачто е трѣбало на Узунова да обажда тогова и оногова, той вѣчь влѣзалъ въ примкѫ-тѫ, зачно впримчева и другы-ты, амѫ зеръ кой знае

съ каква цѣль? Кучешкото тур(ско) прав(ителство) са неплаши отъ думы, то ся плаши само тогава когато му покажешъ ножъ и топоръ, наистена [както ми явявате] чи гы извѣстилъ какво да говорятъ, нъ кой знае пакъ да ли нещжтъ пострада какъ-то и първы-ты 64 душы! Нека Богъ да имъ е напомощь! Отъ затворены-ты двоица въ Руссе единый именно Радославовъ е мой съотечественикъ и братъ на единъ мой тукъ съученикъ за него казватъ, че нищо не исказалъ и че може да се освободи, нъ трѣбало отъ вънъ да ся дѣйствува, нъ кой ли е този кой-то ще дѣйствува? всѣкы ся страни и варди. Несъзнателны сж брате още пашиты хора, нъ тѣзы извънрѣдны теглила мисля и съмъ въ надѣжда, че щжтъ гы скоро направятъ съзнателны, само трѣба работа и поощреніе! Страшно пишатъ тукашны-ты вѣстницы за злоупотребленія-та на турцы-ты! а най повѣче за въ Босна и Херцеговина. Тамъ казватъ че всѣкы день ставали сраженыя съ христіаны-ты и турци-тѣ. Азъ незнамъ какво чякатъ сърбы-тѣ та не гы избавятъ? За сега сбогомъ пишете ми Ви моля нѣкой новины изъ Българско когато ся научите. Поздравявамъ Ви и съмъ Вашъ призначелный.

Ив. Т. Драсовъ.

(П. П.) Поздравете всичкы пріятелы, които вѣрвамъ, че нѣма да мж осжждатъ че имъ не съмъ писалъ. Утрѣ тръгвамъ за въ Віена на изложеніето, ще ся бавя тамъ 5 дена и пакъ ще ся върна тукъ.

№ 13.

Писекъ 1873 Юлія 26-ый.

Братко Панаіоте!

Отъ Віена съ едно Българче Ви пратихъ отговоръ на писмо-то, кое-то вѣрвамъ да сте получили, а зачто-то има още нѣколко българчета да дохождатъ при Васъ въ Бѣлградъ, то Ви пакъ пишя и Ви наумявамъ да ги посъвѣтвате какъ-то приличя, за да знаятъ да ся вардѣтъ, зачто-то тѣ като живѣли тукъ въ свободно мѣсто, може лесно да ся разлютятъ а пжкъ то е за тѣхъ зло; освѣнь това гы и насърдчете за да

дѣйствувать въ народъ-тъ, нъ умно, дайте имъ тѣмъ нѣкои правила и съвѣти по кои-то да ся водятъ.

Въ „Независимость“ виждамъ да ся испратени около 45 души въ Цариградъ и то отъ Узунова прѣдадени,[1]) споредъ какъ-то ми и Ви явихте, Богъ знае, нъ азъ мисля, че и тѣхъ ще сполѣти сѫщѫтѫ сѫдбѫ какъ-то и прѣдишны-ты 64 души.[2]) Освѣнь това съглѣдвамъ още, че и нѣкои четы[3]) сѫ се появили по балканъ-тъ, азъ не зная Ви какво мнѣніе имате за тѣхъ и да ли сѫ Вамъ извѣстни кои сѫ и какви сѫ, нъ споредъ менъ такыва малкы четы не сѫ намъ за въ ползѫ, зачто-то освѣнь гдѣто нѣма да помогнѫтъ, нъ отварятъ на турско-то правителство очы-ты за да заема по-строгы мѣркы и разбъркватъ ходъ-тъ на работѫ-тѫ, та дѣйцы-ты ни не ще могѫтъ свободно да работятъ. Ако ли нѫкъ тѣзи четы сѫ Вамъ познатны и съ ваше дозволеніе то е друго, т. е. ако бы да ся съ нѣкоя добра и полѣзна цѣль. Моля Ви явете ми за това. Споредъ какъ-то глѣдамъ по вѣстницы-ты отъ всичкы-ты почти славянски страны ся пригатватъ като за бой, като нар. Сърбія, Черна-Гора, Босна, Херциговина, на и въ Азія нѣкои племена ся готвели да въстанѫтъ противъ Турс(кото) Прав(ителство) пакъ даже и въ Европейска турція ся пуши нѣщо т. е. самы-ты турцы сѫ неблагодарны отъ своето правителство. Дано бѫде това истена, дай Боже! Ами за наричень матеріялъ какво мислите, дали ще може да ся изнамѣри нѣкое срѣдство, зачто-то какъ-то сте и Ви твърдо увѣрени, че безъ пары сѫ нищо не-може, азъ мисля братко, че е потрѣбно що годѣ оржжіе пакъ и пары за разноскы трѣбватъ. Азъ въ Віена на изложеніе обыколихъ всичкы-ты нови изнамѣрени форми на пушкы, пищови, топове за въ балканъ-тъ, за кои-то ще трѣбатъ само 4 коня за единъ топъ и сѫ доста добры и лесно за носяне. На всичкы-ты фабрикы за оржжіе съмъ зелъ адресы-ты, а остава само пары а тѣ сѫ гордіевый-тъ възелъ, щомъ ся намѣржтъ пары всичко си можемъ набави; ахъ тѣзъ пары, тѣзъ пары! много работи вѫрнѫтъ!

Бѫдете извѣстни, че за напрѣдъ ще ся подписвамъ тъй: Д. Асеновъ а намѣсто Писекъ ще пишѫ. Требонъ затова и Ви като ми пишите ще зачевате тъй: Господине Д. Асеновъ!

---

[1]) Хасковската афера.
[2]) Отъ Софийската афера — по обира на пощата.
[3]) Само една.

Въ Требонъ а името ще подписвате тъй: За Г-на Д. Асенова въ Требонъ чрѣзъ Herrn Ian T. Drasoff in Pisek Böhmen.

(II. II.) Това го правя за това, да не бы ся подозрѣло тукашното правителство нѣщо и да не отвори нѣкое писмо, подъ този адресъ ми идѫтъ отъ всѣкадѣ подобны писма.

Пріемете най-послѣ братско-то ми поздравеніе, поздравете и пріятелы-ты.

Вашь Д. Ясеновъ.

№ 14.

Требонъ 1873 Августъ 1.

Братко Папаіоте!

Завчера при завръщаніе то си отъ Віена Ви писахъ, кое то вѣрвамь да сте получили. Азъ разумѣва се трѣбаше да чакамь да ми отговорите, че тогава да Ви пиша пакъ, нъ зачто-то единъ пріятель отъ Прагѫ ми пише нѣщо за кое-то азъ и да не искамъ да вѣрвамь, нъ все пакъ си наумихъ да Ви питамъ до колко е то истена.[1]) Азъ Ви приключвамь собственно-то писмо на пріятеля си отъ Прагѫ, което прочете-те и ми отговорете истена ли е то или само оня Г-нъ, който е скоро дошьлъ въ Прагѫ отъ Бѣлградъ е пожелалъ съ тѣзи думи да обезсърчи нѣкои и другы членове, които азъ до гдѣто да обѣдѫ твърдѣ голѣмъ зоръ срѣщнѫхъ. Было какъ было нему мисля не му е трѣбало да говори подобны думы като знае, че нашый народъ още не е до тамъ самосъзнателенъ приключеното Ви моля като го прочетете да ми го върнете пакъ.

Научавамъ се, че Радославовъ кой-то е затворенъ въ Русчукъ не былъ отведенъ за Цариградъ, нъ былъ пакъ въ Русчукъ.

Явете ми, какво сте се научили за 45[2]) души кои-то сѫ въ Цариградъ.

Като Ви поздравлявамь, очяквамь отговоръ-тъ Ви.

Вашь Д. Ясеновъ.

[1]) Касае се за извѣстия крайно-обезсърчителни за революционното дѣло.
[2]) Затворници отъ Хасковската афера.

№ 15.

Требопъ 1873 Авг. 17.

Господине Г. Хытевъ!

въ Бѣлградъ.

Писмо-то Ви пріяхъ, нъ отговоръ-тъ му позабавихъ, зачто-то ходихъ на ученическо-то чехско събраніе единъ день далечь отъ тукъ. Чехы-ты брате нѣма день да ся мине да не правятъ главни събранія, гдѣто проповѣдватъ на народъ-тъ, и много другы работы вършѫтъ щото ся челѣкъ смайва като ги глѣда! Ами нашый народъ?! Тѣжкому! . . .

Пишете ми ако съмъ въ състояніе да отида въ Швейцарѭ за да прѣглѣдамъ и ся запозная съ нѣкои оржѫжарницы; азъ наистена, че днесь не съмъ въ състояніе, нъ щомъ е дошла работѫ-та за оржѫжіе, т. е. щомъ сте въ състояние или съ други думи: щомъ сте увѣрени че ще можятъ да ся купятъ пушкы, т. е. че има пары готовы за пушкы, то азъ оставѫмъ тукъ всичко и отивамъ гдѣто и да бѫде само работѫ да ся свърше. Азъ както Ви въ прѣдишното си бѣхъ явилъ, че съмъ зелъ отъ изложеніе-то нѣкои адреси Ви гы явявамъ сега, само, че тѣ сѫ отъ Америка ето гы: Schuler, Hartle & Graham Agents New Jork, другы: Remincton's (armori) New Jork 283 Broadway, New Jork, 32 lombard. Сѫщо има и въ Прагѫ и другадѣ нъ както казахъ пары! найпапрѣдъ пары че за всичко е лесно.

Какъ-то знаите, че чехы-ты сѫ пріематъ въ войскѫ; а пѫкъ има и много които сѫ излѣзли и сѫ достойны команданти; ако бы ся нарѣдило нѣщо то азъ съмъ въ надѣждѫ, че най малко сто души достойни команданты можя придума да отидѫтъ въ Българско и да боюватъ съ насъ заедно, зачто и тѣ горкы-ты натиснати какъ-то насъ чудятъ ся гдѣ да отидѫтъ и що да сторятъ за дано и тѣмъ имъ помогне нѣкой. Тукъ има особено дружество „Соколъ“ на кои-то цѣль-тѫ е сѫщо като наша-та. Има думамъ и доста щѫтъ да отидѫтъ въ Българско само работѫ да има у насъ и пакъ пары! та пары!

Г-нъ Каравеловъ ми явява, че вѣстникъ-тъ му ще прѣстане че нѣмалъ достатъчно капиталъ. Четѫ-тѫ Балканска[1]) ми явява, че была наша. Какво ще за напрѣдъ да върше азъ

[1]) Четата на Юрданъ, сестренникъ на Раковски.

незнамъ, нъ зная че много ще изгуби народъ-тъ ни като прѣстане и „Независимость“ съ единъ думъ 7 милиона Българи иматъ само единъ вѣстникъ политическы! Срамъ и голѣмъ срамъ! Труди ся братко Панаіоте! труди, зачто-то е отъ Бога грѣхота а отъ хорж-тж срамота, да бжде нашый-тъ народъ тъй подпаднжлъ! Труди са брате и деня и нощя, трудовете ти ще оцѣни народъ-тъ ни, макаръ и малко кжсно! Азъ незнамъ да ли са неможе направи нѣкой съюзъ съ Чърногорцы-ты Бошнацы-ты и Сърбы-ты за кой-то всѣкы день сж пише въ туканны-ты вѣстницы, че са приготвятъ, че бошнацы-ты бѣгали въ Австрія тукъ и по горы-ты! Азъ мисля, че добрѣ ще бжде да ся направяше подобенъ съюзъ и да ся изгони общійни непріятель пакъ ній по мѣжду си като славяни ще можемъ лесно подырѣ да се погодимъ, трудете ся брате по всѣкы начинъ! . . Азъ мисля, че много добрѣ ще бжде да ся отрѣди единъ или 2 малкы чети, кои-то само за пары да ходятъ. Като напр. пощы, нѣкой богаты турцы пакъ и нѣкои Българы, кои-то не сж за въ ползж на народъ-тъ ни. Зачто-то братко азъ съмъ на пълно съ Наполеоновата дума пары, пары и пары. Съ тѣхъ всичко ще можемъ да направимъ! Азъ давамъ само мнѣніе тукъ нжкъ Ви размислете и кое-то е по добро него ся трудете та направете.

Пріемете сърдечно-то ми поздравеніе и поздравете всичкы Българы.

Съмъ вашъ Д. Ясеновъ.

(П. П.) Явете ми моля нѣкои новины . . .

№ 16.

Требонъ 1873, 4 Сентемврий.

Господине Панаіоте!

Прѣди нѣколко дни Ви писахъ, на кое-то нѣмамъ отъ Васъ отговоръ. Сумнѣвамъ ся да ся не е изгубило.

Г-нъ Каравеловъ ми пише, че вѣчь не ще да издава „Независимость“, и че ще иде нѣгдѣ да си търси прѣхрана, зачто-то отъ Българско нѣмало никакво съчуствіе. Въ послѣдніо-то си писмо ми пише, че Русы-ты го викали да имъ бжде чиновникъ а Сърбы-ты да издаватъ пакъ нѣкой Вѣстникъ.

Азъ му писахъ че подобрѣ ще стори да доди въ Сърбія зачто-то пакъ може да ся нарѣди нѣщо отъ тамъ. Явява ми и за Васъ че Вы сте былъ почтенъ и честенъ челѣкъ, нъ и Ви сте неможле да захванете нѣкоя работа, зачто-то ржцѣте Ви быле везани. Спорѣдъ Васъ Ви ми давате голѣмж надѣждж, а той като ми пише, че Ви быле везани ржцѣте, незнамъ какъ да мисля, т. е. незнамъ отъ коя странж той говори че Ви сж везани ржцѣте. Азъ незная брате какво вѣчь да говоря, толкова трудъ, толкова съсшиванія нжкъ сега да останемъ тъй безъ никакво удовлетвореніе, не, брате не! нетрѣба да ся потжпква тжзи свѣтж работж, зачто-то какъ-то и Ви вѣчь видите, че да ся чака неможе зачто-то отъ всѣкадѣ се чуятъ гласове и викатъ противъ тиранства-та (на) турчинъ-тъ, при това и братія-та ни сърби мисля, че нещятъ да останжтъ хладнокръвни къмъ свои-ты родни братія въ Босна и Херцеговина; за това и ный що годѣ трѣба да ся приготвямы та като ся зачне отъ негдѣ да ся покажемъ и ный достойны за свобода.

Явете ми моля каквы извѣстія имате изъ Българско. Добихте ли нѣкое извѣстіе изъ Тракыя!

Пріимете братско-то ми поздравеніе и бждете здравъ.

Вашъ усърдный Д. Ясеновъ.

П. П. Азъ братко незнамъ що да права. Азъ желая да си бжда въ Българско, нжкъ както знаете съмъ подозрѣнъ; какъ можя другояче си бы въ Българско? никакъ, освѣнъ мисля да станж чуждъ поданникъ и да слугувамъ една годинж доброволно войникъ; нъ работж-та че незнамъ чій поданникъ да станж, затова Ви моля явете ми какъ мислите върху това добрѣ ли ще сторя, съ това и чій поданникъ да станж?

Сжщый.

Поздравете пріятелы-ты а особенно и П. Сапунова комуто кажете да не ми забѣлѣзва за погрѣшкж като му не съмъ писалъ, зачто-то си имахъ много работж, другъ нжть щж му писа.

С(жщи).

№ 17.

Требонъ 1873 октом. 1.

Господине Панаіоте!

Пріяхъ Ви писмо-то. Благодарѫ за новины-ты. Азъ съмъ напълно съгласенъ съ Васъ относително за откриваніе-то на неположени още въ дѣйствіе тайны и за писаніе подобны нѣща напр(имѣръ) като на менъ, зачто-то какъ-то и Ви казвате, че е възможно нѣкое писмо да пропадне, пакъ за него сме си пакъ ній повинны. Нъ пакъ макаръ кратичко и алигорически, можите по нѣкогашъ да ми явявате по нѣщо.

Мисля, че Ви е извѣстно въ 1871 год. за чехскы ты просбы да имъ ся даде равноправность, кои-то просбы тогава ся пріяха и имъ ся даде ферманъ съ кого-то ся потвърдявало равноправность-тѫ имъ; нъ за тѣхна злочестія този ферманъ ся неположи въ дѣйствіе какъ-то нашиий-тъ чьрковенъ — т. е. бѣше само бѣла книга съ чьрни слова. Сега пакъ всичкы-ты имъ вѣстници призовавать народъ-тъ да ся отнесе пакъ и да иска потвьржденіе-то му. Съгласны всичкы избраха си отъ всѣкы градъ и селата по единъ прѣдставитель и утрѣ ще излѣзатъ прѣдъ свѣтло-то тиран(ско) лице на Іосефа та да видимъ щѫть ли да можать да направатъ нѣщо. Мене ми сѫ чини, че ще си останатъ пакъ съ гюрюлтій-ты, зачто-то твьрдѣ трудно нѣщо е човѣкъ, който навикналъ да владѣе, да даде доброволно право на своять робъ!? Намъ брате подобны просбы не помагать освѣнь ножъ. Турчинътъ не разбира отъ молбѫ. Затова да ся стѣгами и да покажемъ на свѣтътъ и на самый-тъ турчинъ, че ній не сме научени да ся молимъ, нъ сме способни сами да добіемъ това което е наше.

Азъ още за двѣ годины ще свършѫ тукъ училището пакъ ще отида или въ Прагѫ или Віена да ся пиша доброволенъ войникъ, щото въ единѫ годинѫ ще дамъ испитъ за офицеринъ и тъй мислѫ, ще можа да си отидѫ въ Българско. Само да съмъ здравъ. Ако ли пакъ може ся нарѣди нѣщо сега скоро то ми явете, азъ зарезвамъ всичко.

Незнамъ да ли ще са продължи издаваніе-то на „Независимость".

Надѣвамъ ся да ми пише Каравеловъ.

Поздравете пріятелы-ты пакъ ся и Ви поздравете отъ

Вашій усърдный Д. Ясенов(ъ).

Здравейте!

№ 18.

Требонъ 1873 Октом. 9.

Г-не Панаіоте!

Преди нѣколко дни Ви писахъ, на кое-то ако още и да не съмъ получилъ отговоръ, Ви пишя пакъ на кое-то Ви моля да бждете добъръ и да ми отговорите. Ето кое ме принуждава да пишя:

Тукашны-ты вѣстницы, а особенно офиціалный-тъ Віенскы вѣстникъ „Presse" обнародва вчера нѣща касающи се до наши-ты дѣла т. е. за нѣкакво си приготовленіе срѣщу Турс. Прав. даже и като че въстанали въ нѣкои страни изъ отечество-то ни а особенно въ Босна. Вѣстницы-ты говорятъ тъй: Сърбія, Чьрна-Гора, Влашко, Албанія, Босна и Българія сж са приготвили и заедно щжтъ въ единъ приближающи се денъ да въстанжтъ противъ Султаново-то прав(ителсто) зачто-то неможятъ вѣчъ да търпіжтъ безчеловѣчни тиранства! При това още прибавя: въ подобенъ случай Австрійско-то Прав(ителство) неще да стои хладнокръвно, нъ ще поддържя оепправданы-ты т. е. че и то ще въстане противъ Султанъ-тъ! Всичко това не знамъ азъ като отдалеченъ и като ми несте явявали подобни нѣща не знамъ до колко е вѣрно. За това ако има подобно нѣщо прибързайте та ми явете.

Единъ мой съотечественникъ който се учи въ Одесса си бѣше въ Българско и ето що ми пише: Въ нашій градъ казва работницы-ты стоятъ хладнокръвни, нъ около и въ столичный ни градъ работяли енергично пакъ, той се виждалъ съ нѣколко работныцы отъ разни градове, кои-то му казвали, че законъ-тъ[1]) щѣлъ да се принечятва т. е. щялъ да се поправя, та ме моли ако се бжде приправилъ да му пратя единъ. — За всичко това азъ не знамъ, т. е. не сте ми явили. Ако бы да се е приправилъ и да сж се нарѣдили нови направленія то ми явете обширно и пратете единъ законъ.

Чехыты утрѣ ще правятъ главно народно събраніе въ Прага за да разглѣдватъ политическый си въпросъ. Слѣдствія-та като ся научя, явищж Ви.

---

[1]) Уставьтъ на Революционния Комитетъ.

Каравеловъ ми още не е отговорилъ, мисля, че го нѣма въ Букурещъ. Добрѣ бы было, ако захване пакъ да издава нѣкой вѣстникъ.

За сега сбогомъ.

Поздравлявамъ Ви и съмъ Вашъ

Д. Ясеновъ.

№ 19.

Требонъ 1873 Октом. 14.

Г-не Папаіоте!

Писмото Ви пріяхъ съдържаніе-то му разбрахъ и испжлнихъ желаніе-то Ви. Коніе-то му Ви забѣлязвамъ по-долу.

Оня день получихъ отъ Каравелова 1 войнишкы законъ и писъмце въ кое-то ми явява, че былъ въ Болградъ и сега си е въ Букурещъ. Вѣстникъ-тъ ще издава пакъ. Тѣзи дни ще ми пише напространно.

Явете Г-ну Паумову, че момче-то, кое-то желае да прати въ Чехыя азъ му неможж по служи нищо, зачто-то безъ пары се нищо неможе. Възможно е въ Прагж да ся намѣри мѣсто, нъ трѣба да ся дѣйствува и то момче трѣба да има най-малко 3—4000 гроша за да доди и стои въ Прагж та щомъ се издѣйствува да бжде готовъ нъ пакъ трѣба да има челѣкъ тамъ кой-то да дѣйствува. Азъ брате съмъ далечъ и никакъ неможж му послужи освѣнъ това и сиромашія-та тукъ е по-голѣмж нежели у насъ. Съ еднж думж искамъ да кажж че безъ пари се нищо неможе за това нека не ми бѣлежи за злѣ като неможа въ това отношеніе да му послужя.

Въ едно отъ писма-та си ми бѣлѣжяхте, че Узуновъ былъ освободенъ, а пжкъ азъ се научявамъ отъ едного, че былъ още затворенъ въ Едирне.

Ето коніето на писмото:

Г-не Найденовъ![1])

Мнѣніе-то Ви върху насъ емигранты-ты,[2]) косто сте таилъ дълго врѣмя понеже [споредъ Васъ] му не было врѣмя-то да

[1]) Иванъ Найдѣновъ.

[2]) Иванъ Найдѣновъ въ вѣстникъ „Право" е нападалъ емигрантитѣ начело съ Папайогъ Хитовъ, Каравеловъ и др., на косто му отговарятъ тука — т. е. Драсовъ е сгчинилъ отговора и праща го на И. Х., за да го помѣсти този въ нѣкой сърбски или български вѣстникъ.

го изявите по-напрѣдъ го разбрахмы отъ листъ-тъ Ви. Ако имате още нѣкоя [спорѣдъ Васъ] важна и полѣзна за народъ-тъ ни тайна относящася до насъ то Ви моля да ся изясните колкото ся може по-скоро зачто-то чясъ-тъ 12 наближява да избіе и какъ-то отъ другы Вамъ подобни изродницы тъй и отъ Васъ ще са дыри точна смѣткж. За сега Ви прѣдварително казвамъ това: мнѣніе-то си кое-то прѣпоржчвате народу ни за истенно е діаметрално противоположно на истениж-тж. Ако господство Ви сте имали нѣкои частни каприціи съ Г-на Каравелова зачто мѣсите и насъ? чястно-то трѣба да си остане чястно а общо-то — общо. Съ краткж Ви казвамъ положително, че ако неприбързате да отложите бълвочъ-тъ когото изригнахте върху ни и върху цѣлый народъ, пригответе ся за отговоръ зачто-то ще ся иска спорѣдъ програмата ни . . .

За сега толкова . . .

Единъ отъ Емигрантыты.

Азъ мисля, че му е доста това, зачто-то ако му ся пише дълго и широко ще си помисли че е нѣщо и нѣма да даде никаква важность. Ви ако несте още направили то му направете нъ дане са еднаквы, нъ различни.

За сега нѣма що да Ви пиша ще Ви забѣлежа само въ кратцѣ за чехыты, че работа-та имъ е пакъ на подплесъ, нъ още са положително не знае. Писащж Ви като ся научя.

Най послѣ като Ви искренно поздравявамъ съмъ Вашъ

Д. Ясеновъ.

№ 20.

Писекъ 1873 Ноем. 24-й.

Братко Папаіоте!

Увѣренъ, че нѣма да откажите на просбж-тж ми нъ ще ми се притечете на помощь, одързостявамъ са да Ви пиша и най-учтиво помоля да бждете добръ и ми пратите колкото са може по-скоро 4 или 5 минца, зачто-то съмъ останалъ безъ пары. Причина-та на оставаніе-то ми безъ пары е, че 3 писма ми сж пропаднали на пощж-тж. Завчера получихъ отъ дома си писмо, въ кое-то ми явяватъ, че нито едно писмо

сж получвали отъ менъ въ разстояніе на 3 мѣсеци. Писахъ имъ въ сжщый день и подъ ретореценисъ, дадохъ писмо-то, кое-то вѣрвамъ, че ще получать, нъ какъ-то знаете, че догдѣто го получать догдѣ ми отговорятъ и пратятъ пары ще са мине най-малко мѣсецъ. А нжкъ азъ тукъ безъ пары съмъ въ критическо положеніе. Всичко това като разберете вѣрвамъ, че нѣма да откажите помощь-тж си. Щомъ получа изъ Българско ще Ви гы пратя безъ забава; за това Ви тъй искренно увѣрявамъ щото нека народность-тж ми да бжде свидѣтель . . .

Мисля, че въ едно отъ писма-та си Ви явихъ, че Кар(а)веловъ щеше да ми пише напространно. Незнамъ що вѣрше но и до днесъ нѣмамъ никакъ въ отговоръ. Щѣхъ да му пиша, нъ зачто-то пари нѣмамъ да заплатж пощж паржж неможя да му пиша. Когато получа отъ Васъ тогава ще му пиша.

Ако има да сте ся научили нѣкои важни работи, съобщете ми макаръ въ кратцѣ.

Слѣдъ нѣколко дни т. е като получа отъ Васъ отговоръ на настоящето си ще Ви пратя особенъ прахъ съ кого-то да можемъ да си пишемъ тайни работи, безъ да ся боимъ че ще може да пропадне нѣщо. То е добро за всичкы-тѣ ни работницы, а особенно въ Българско.

Като Ви поздравявамъ очакважъ часъ по скоро помощь-тж и отговора Ви.

И. Т. Драсовъ.

(П. П.) Заличете подыръ името ми ако щете.

Извинете, че Ви пращамъ настоящето си неплатено. Що да сторя като нѣма 5 крейцаря да го заплатж.

Сжщый.

№ 21.

Требонъ 1873 Декемвр. 4.

Достауважаемый господине Панайоте!

Въ Бѣлградъ.

Завчера получихъ писмо-то Ви заедно съ 5-тѣхъ (мин)ца за косто Ви благодарж крайно. Въ надѣждж съмъ да получя за единъ мѣсецъ още кои-то щомъ получя ще Ви гы пратя бждете спокойни.

Явилъ Ви бѣхъ, че съ второ ще Ви испратя прахъ за тайнописаніе, нъ за злж честь не ще могж сега да изпжлня обѣщаніе-то си но причинж, че тукъ е запретено продаваніе-то му. Азъ писахъ въ Прагж и Віена отъ гдѣто вѣрвамъ, че ще ми прататъ, кого-то щомъ получе ще Ви пратя. Ако бы Ви да сте познатъ и пріятель съ нѣкой апотекарь то можите да му поискате да Ви даде. Този прахъ или по добрѣ соль има тьмно червенъ цвѣтъ и ся нарича латинскы хлоръ кобалтъ [chlorkobalt] всѣкы апотекаръ знае тжзи соль. Най напрѣдъ ся скълца на дребно пакъ ся растопи въ малко гумова водж нъ да не е твърдѣ гжсто; тъй растопена тжзи соль има блѣдочервена боя. Съ кое-то като пишешъ на книга слѣдъ като изсжхне не е познатъ на книга-та нищо, искашъ ли подырѣ да прочетешъ писано-то нагрява са надъ огъня, писано-то става морено и може да са чете свободно, щомъ истине изгубва се пакъ писано-то; ако пакъ искашъ да го прочетешъ, нагрява ся пакъ и тъй колко-то пжти искашъ можешъ да го нагрѣвашъ, и прочиташъ. И тъй азъ. мисля, че съ такова мастило можите най добрѣ да си служите въ врѣмя на тайни споразумѣнія. Има и другы мастила, нъ тѣ единъ пжть щомъ ся появжтъ на книгж-тж немогжтъ вече да се изгубватъ нъ си оставатъ все чърни.

Богъ знае горны-ты юнацы за кои-то ми пишете, че гы незнаете на кждѣ сж да не бжджтъ загинали отъ прѣдатели[1]) нъ възможно е пакъ по причина на зимж-тж да сж ся испокрили въ нѣкои мѣста и като немогжтъ да намѣрятъ сгодно врѣме неможятъ да Ви пишятъ. Дано бжде последніото.

Отъ К(ара)велова нѣмамъ още никакво извѣстіе; мисля да му пишя тжзи недѣля. За сега като имамъ много работж и немогж да Ви пишж повѣче то задоволете ся моля макаръ съ това. Като Ви сърдечно поздравявамъ съмъ Вашъ признателния.

Д. Ясеновъ.

---

[1]) Думата е, навѣрно, за четата на Юрдана (по-точното му име не ни е извѣстно) сестринъ синъ на Раковски, който е билъ излѣзалъ по Котленския балканъ.

Ненадѣина притурка.

Господине Панаіоте!

Писмо-то Ви бѣхъ запечатилъ като получихъ 37 брой „Право" въ когото въ начало-то му съзрѣхъ единъ членъ подъ заглавіе [Едно обесненіе] Този членъ какъ-то Ви ще го прочетети ся занимава пакъ съ работницы-тѣ[1]) ни които нарича глупцы и много другы несносни титли имъ прикаче, отъ кой-то и азъ ся виждамъ докаченъ, а най-много писано-то му ся отнася за Васъ собствено осѫжда Ви че сѫрбы-ты Ви плащали съ цѣль мѣсячна платѫ и много други бѫлвочи отъ кои-то азъ сѫ даже потърсвамъ. Явете ми ако имате намѣреніе пакъ да му отговаряте. Азъ съмъ въ състояніе да му затворя сега устата; щото да не помисли даже и да ся разговаря за подобни работы.

Явете ми по-скоро.

Сѫщый.

№ 22.

Писекъ 1873 Декемврій 19-ый.

Достоуважаемый искреннонародный поборниче
Г. Панаіоте!

Въ Бѣлградъ.

Ето, че още за 12 дни настоящѫ-тѫ 1873 годинѫ истича, невъзвратно ся скрива въ неконечно пространство, затѫва въ бездъны пропасты, отива да се причисли при свои-ты прѣдшественицы, да ѩ поздрави и даде отчетъ за свое-то 365 дневно господаруваніе на свой-тъ върховенъ господарь. Ето, че и тя, какъ-то всичкы-ты истекли нейни щастни или нещастни за человѣчеството прѣдшественицы се скрива отъ земно-то и человѣческо лице, остава тука дыри отъ своето прѣбываніе, кои-то дыри щѫтъ се забѣлежѧтъ отъ человѣчество-то различно: едни съ златни а другы съ кървави и чърни слова. Различно ще ся спомянува и тя отъ человѣчество-то: едни съ сладъкъ въсторъ, а другы съ печални и горчиви въздишкы! Всѣка новопастѫпающа година отъ незапамятни

[1]) Революционеритѣ — емигранти.

врѣмена е причяквана отъ человѣчество-то благонадѣжно. Какъ-то господствующы-ты, тъй и покорны-ты народы са хранили надеждж за по-добро бждще и всичко това са приписвали на новж-тж годинж. Първити сж хранили надѣждж, че ново настжпающж-тж годинж ще благоизволи да имъ разшири владѣніе-то славж-тж и величіе-то. Вторы-ты нжкъ са очяквали съ нетърпѣніе да посрѣшнжтъ новж-тж годинж и са глѣдали на неж като на единственж избавителкж, коя-то ще имъ помогне да свалжтъ срамотны-ты тежкы тиранскы веригы отъ шиж-тж си, и да имъ покаже за напрѣдъ щастно бждще. На едни е была испълнена надеждж-тж, разширявали сж си повече владѣнія; а наслаждавали сж ся въ съвършенно спокойствіе и благощастіе. Другы нжкъ сж ся избавяли отъ тиранскы-ты ржцѣ, добывали сж своя-та потжпканж независимость, и тъй сж славили тържественно свои-ты побѣды, день-тъ на освобожденіе-то си, записвали сж въ свои-ты народны летописы тжзи за тѣхъ благополучна година, коя-то година е была и за потомство-то имъ радостно и гордостно въспоминаніе. Трети нжкъ были господствующы или подданствующы сж были или съвършенно покорявани и изчезвали отъ земно-то лице, на кои-то само имя-то ся споменува въ исторій-тѣ или нжкъ ако и да сжществуватъ още были сж въ съвсѣмъ незавидно и плачевно положеніе, такыви сж оплаквали горчиво своя-тж злочестж сждбж и са проклинали отчаянно тжзи за тѣхъ нещастна и не милостивж новж годинж. И тъй съ подобны разнообразни сполучливи и суетны надѣжды человѣчество-то прѣживѣло много вѣкове прѣзъ кои-то е было изложено на различни катастрофы. Прѣживѣло е, живѣе днесъ и ще живѣе неконечно.

Частъ отъ сжщо-то человѣчество сме и ный Българи-ты. И ный сме подлежѣли и подлѣжимъ подъ сжщж-тж категорія. И ный спорѣдъ стары-ты прѣданія сме были народъ господствующъ, имали сме и ный сжщы-ты человѣчески права, наслаждавали сме ся съ всичко потрѣбно на единъ народъ, и ный сме имали Златный вѣкъ въ господаруваніе-то на Симеона Великы; гръмливо е лѣтялъ тога(ва) по всичка вселенж Българскый гласъ и имя, бляскавата ни народна литература, успѣшна-та ни индустрія сж служили за взоръ на много чужды народы! Нъ горко! Ненаситното человѣческо око завидѣло на това наше благощастіе! тжзи наша народна слава и величіе не

траяла дълго врѣмя! Тѫзи проклѣтѫ ненаситность са всяла въ мозацы-ты на наши-ты тогава некаджрни владѣтели Шишмановцы! завидѣли си единъ другиму, и за да удовлетворѣтъ своѭ-тѫ ненаситносъ безъ да прѣмислятъ слѣдствія-та, чрѣзъ свои-ты мѣждуособни каранія, отворили врата-та на Българско-то царство прѣдъ разіяреный тогава Азіятскый хыщный звѣръ, който като намѣрилъ разумѣва ся отворени вратата на такъва красенъ земенъ рай не са забавилъ да са вгнѣзди вътрѣ, кого-то безъ да пощади ни най-малко: оплѣнилъ, разграбилъ и обезчестилъ го! вгнездилъ са думамъ смъртоносно! опустошилъ, съборилъ наши-ты свѣщенни зданія, кои-то прѣобърнѫлъ въ поганскы мръсни капища! испорутилъ великолѣпни-ты палаты на наши-ты владѣтелы! исклалъ, избесилъ, на коли натъкнѫлъ, испотурчилъ наши-ты достойны учени мѫжіе, дѣца и жени! грозно зрѣлище, страшна сцена е прѣдставлявала тогава славна-та тогава Българскѫ държава! Отчаянни плачове, скрежетъ и роптаніе отъ всички крайща на гордѣливый балканскый полуостровъ „този красенъ земенъ рай!“ Ето думамъ за насъ Българы-ты нещастна и немилосърдечна година! тъй нещастна, щото всичкы радосты, всичкы благы надѣжды, всичка слава и величіе простиражщи се по всичкый свѣтъ, отъ море до море! изнанедѣйно са промѣнило въ плачъ и риданіе, въ праздны мечты и безчестіе! пропаднѫли сме, пропаднѫли тъй дълбоко, тъй ужястно, щото цѣли $4^1/_2$ столѣтія нашый славный и побѣдоносный Българскый народъ отъ кого-то е треперяла цѣла вселенна е стѣпалъ и днесъ стѣни подъ несносно-то варварско и безчеловѣческо иго на Азіятскый звѣръ! Цѣли $4^1/_2$ вѣка сѫ обезчестявани и тѫпкани славны-ты гробове на наши-ты Крумовцы, Борисовцы, Симеоновцы, Асѣновцы и пр. и пр. Цѣли $4^1/_2$ вѣка е обезчестявана българскѫ-тѫ, тъпкана и оплѣнявана наша-та татковина; най послѣ $4^1/_2$ вѣка желѣзны-ты тежкы веригы сѫ тежяли на Българскый вратъ, който нѣкога е былъ окрасяванъ съ златны и драгоцѣнны окрашенія! Страшно, баятелно, нечувено зрѣлище! Нещастна и прѣнещастна година! ужясни, горчиви и плачевни въспоминанія за насъ потомцы-ты! Нъ дали всичкы безъ разлика потомцы еднакво чувствуватъ тѣзи гнусны раны, бѣды и неволы?! дали всѣкога потомеца еднакво боли сърдце-то? дали най-послѣ всѣкы сърдечно желае златна-та ни народна свобода? Явно, гласно и безъ ни най-малко причервеняваніе отговарямъ съ нега-

тивно-то: не! този членъ сложенъ съ двѣ буквы = не! твърдѣ болестно наранява гърды-ты на искренно народный Българскый патріотъ! това не! е отклонило мнозина нашы народны подвижници! затрило е мнозина нашы честни рѣшителни юнацы отъ лицето на земѭ-тѫ! това не! е распрѫснало невъзвратно мнозина нашы братія по чужды земы! голѣмы злины е причинило на бѣдный ни народъ!?! Да приниши това не, на всѣкыго безъ разлика Българскаго сыне, было бы грѣшно, зачто-то какъ-то въ всѣки народъ, тъй и въ нашый ся намиратъ сынове честни, искреннонародны и желателы за народна свобода; нъ при всичко това, тѣ сѫ малко пакъ и като обкрѫжени отъ безчестни и изродници свои собственны братія, трудовете и желанія-та имъ оставятъ суетны! Дали славны-ты подвизы на мнозина стары нашы воеводы, не сѫ щѣли да се увѣнчяятъ съ благополучни успѣхи, ако не бы ся намѣрили человѣкоподобны съствореніа, кои-то сѫ продавали честь-тѫ си, имя-то си, брата си и най мило-то си нѣщо, за едно кафе? Дали пакъ по прѣсны-ты подвизи на капитанъ Никола [Габровско-то и Търновско въстаніе]. Знаменитый и незабравимъ отъ народа ни Раковскый, Ваны-ты, Филипови, х. Димитрови сега въ послѣдніо врѣмя и Діаконови, нещаха да сполучатъ, ако пакъ подобни изроды като напр. Арнаудовцы, Геновцы, Найденовцы, Чурапчіевцы, Сапуновцы и пр. и пр. имъ не стояха на пѫтя, и ако тѣ не показаха пѫть на звѣрско-то прав(ителство) по кой-то да изслѣдва тѣзи свѣто започнати дѣла. Ето пакъ плодъ отъ несъзнателность, завистливость мнимоученость! Ето пакъ думамъ нещастни годины за страждущый Българскый народъ! Нъ всичкы причины да отдавами на нечувствителны-ты годины было бы и смѣшно и глупаво, зачто-то всичко добро или зло е плодъ человѣческы; какво-то са посѣе такова се и жене; годины-ты или врѣмена-та правятъ человѣцы-ты, за това всѣко добро или зло дѣло, всѣко врѣмя — нещастна или благополучна година зависи отъ человѣчество-то. И то само е най-главнѫ-тѫ причинѫ за всичко, безъ да окривяваме ни най малко годины-ты. Народы-ты, кои-то са днесъ гордѣятъ съ своя-та богата литература, съ свои-ты чудесни фабрикы, машины, железницы, параплуви, съ своѭ-тѫ индустрія и пр. Сѫщо и народы-ты кои-то горчиво оплакватъ своето сѫществуваніе, кои-то звѣрскы ехтѭтъ подъ топорътъ на свои-ты деспоты, лишени отъ свои народни добрѣ нарѣдени

училища, безъ литература или съвършенно кратка и ничтожна безъ никакви искуства, ограничена търговія, безъ никакви чисто-народни защитницы и искренонародны прѣдводители! Тѣзи двѣ діаметрално противоположни съсловія, кои-то сѫ създаніе на единѫ и сѫщѫ природа, надарени съ едни и сѫщи человѣчесты правдины отъ Всемогѫщаго. Зачто питамъ и кой е причина-та, та първы-ты да господаруватъ надъ вторы-ты, а вторы-ты да робуватъ на първы-ты? Могатъ ли да иматъ нѣкакво вліяніе годины-ты и врѣмена-та? Не, отъ кое-то слѣдва, че пакъ человѣчество-то, пакъ частно самый-тъ народъ е причина за свое-то господаруваніе или робуваніе. Народъ-тъ е думамъ, зачто-то, той самъ е произрастилъ геніалны или тѫпи личности. И тъй нѣмаме право да окривяваме ни годины ни никого освѣнъ сами нази си а особенно наши-ты водители и защитницы! А прѣди всичко трѣба да употребимъ всичкы-ты си умственны и тѣлесны силы, за искореняваніе-то на подобни изродицы! Зачто-то само чрѣзъ ограниченіе-то на тѣхны-ты подлосты, народу ни ся прѣдсказва славно и самостоятелно бѫдѫще. И тъй драгый народный поборниче! Нека преминало-то ни бѫде за урокъ, нека при всѣко новозачепато дѣло имаме прѣдъ видъ прѣминалы-ты несполукы, та като разглѣдаме положително и изпитаме отъ всѣка точка зрѣнія дѣло-то което започевамы, да ся държимъ юнашки, да имаме твърда воля и постоянство, да имаме прѣдъ видъ народный интересъ и тъй нека бѫдемъ увѣрени, че всичко зачепато съ прѣдварителни и обширно разглѣдани слѣдствія ще бѫде успѣшно и напрѣдъчно. Нъ главно-то и безъ което нито най-малка работа е успѣшна: довѣріе, самосъзнателность, постояноство, любовь къмъ народа, отечество-то и единъ къмъ другиго. Тѣзи сѫ думамъ главны-ты условія за подобряваніе-то на народъ като нашый.

Да продължявамъ повѣче върху нещасность-тѫ и критическо-то положеніе на нашій народъ, было бы излишно, зачто-то всичко това даже и много по-вѣче нѣща сѫ Вамъ познати, които дълбоко съкрушяватъ искренно-то Ви народно сърдце, дълбоко чувствувате тежко излѣчимы-ты кървави раны на бѣдный българскый народъ! И тъй свършвамъ като най-напрѣдъ сърдечно пожелая на милый ни българскый народъ щастна, благополучна и успѣшна нова година, горѣказаны-ты неизбѣжимы условія за подобряваніе-то му, съвършенно-то му

избавяніе отъ изроды, и по-скорошно-то му конечно отърваніе отъ страшны-ты веригы на чърно-то робство, напрѣдъкъ въ научно, искуственно и индустріялно отношеніе и въ всичко потрѣбно за свободенъ человѣческы животъ. Вамъ пакъ особенно, народный поборниче, желая издънъ сърдце Всемогжщж-тж управителнж Божія дѣсницж, която да Ви води управлява и храни въ всѣко народополезно прѣдпріятіе; да усили Ваша-та и на всички Ваши подражатели и послѣдователи дѣсница-та срѣщу общый ни врагъ. Юначни и неустрашимы сърдца на наши-ты народни сынове, новъ животъ и слава на Българскый свѣтлый Львъ, кой-то дано съ Божіе благоизволеніе и народна воля ся высоко издигне и гръмливо ревне по цѣлый Българскый Балканскый полуостровъ на пролѣтъ! Дай Боже!!!

Най-послѣ честита Ви 1874 год. здравіе и дългоденствіе.

Вашь искренный доброжелатель и подражатель

П. Т. Драсовъ.

Притурка.

Писмо-то Ви въ отговоръ на питаніе-то ми пріехъ завчера. Азъ съмъ напълно съгласенъ съ Ваше-то мнѣніе. Остави кучето да джявка, то само ще прѣстане. Само това ма е гнѣвъ, че съ подобны членове ся що годѣ поколебава довѣріе-то народно, зачто-то народъ-тъ ни не е до тамъ самосъзнателенъ, кой-то увѣренъ веднъжъ въ едно нѣщо да постоянствува до край нъ нѣма що да се стори правдата ще изплува винагы отъ горѣ и бѣда! . . тогава томува, кой-то си е игралъ съ народна-та честь и право![1])

Слѣдъ нѣкой денъ ще Ви пратя отъ соль-тж[2]) за коя-то Ви вѣчъ явихъ въ прѣдишны-ты си писма.

Слѣдъ нѣколко дни ще пишж Г-ну К(ара)веловъ. Той ми още не е писалъ спорѣдъ обѣщаніе-то си. Види ся да е занятъ въ много работж.

Ако имате нѣщо важно изъ Българско, явете ми отчасти.

Поздравете отъ странж-тж ми всички познати и непознати Българовци и имъ честитете вмѣсто мене новж-тж годинж.

---

[1]) Касае се за нападкитѣ върху Панайотъ Хитовъ, отъ страна на вѣст. „Право“.

[2]) Прахъ за химическо мастило.

Особенно поздравете ученицы-ты на кои-то желая добъръ отличителенъ напрѣдъкъ въ науки-ты.

Най послѣ и Васъ като поздравя сърдечно.

Съмъ Сѫщый.

№ 23.

Трѣбонъ 1874 Іануар. 11.

Почитаемый ми Г. Панаіоте!

Почтенно-то Ви отъ миналѫ-тѫ 73, 27 декемврій получихъ заедно съ листчето отъ „Дунавъ" кои-то прочетохъ. Наистина жялостни сѫ извѣстія-та и горчива е сѫдбѫ-тѫ ни и сѫдбѫ-та на толкова изгынали народни момцы,[1]) нъ що да ся стори! безъ жъртви нищо не става. Азъ ся несъгласявамъ съ мнѣніе-то Ви: да отидите безъ врѣме и напраздно да загыни-те, ако що годѣ нѣмате надѣжда, че ще победите и увѣнчяете славно трудовете си. Още и ако нѣмате доволно послѣдователы, какъ-то отъ вънъ тъй и изъ вътрѣ, съ които да можите да въстържествувате. Ви сте хыляды нѫти по опитенъ отъ менъ и доста очевидни примѣри имате, отъ чястното въставаніе. До гдѣто се неорганизира достатъчно число юнаци — особенно извътрѣ азъ Ви съвѣтвамъ да ся неизлагате въ опасность — зачто-то и Вій като загините нашый народъ трѣба да чака още толкова годины, догдѣто ся роди подобенъ като Васъ водитель. Най напрѣдъ сигурна и вѣрна дружинѫ изъ вънъ — сигорни и вѣрни посрѣщачи изъ вътрѣ, здрава организація — пакъ тогава вѣчь да ся излагате въ подобни опасности — зачто-то недай Боже и слѣдъ вашето загубваніе да има кои да продъляжива борбѫ-тѫ. Инакъ азъ несъглъсявамъ.

Вчера получихъ писмо отъ К(ара)велова. Той ми недава никаква надежда оплаква ся доста. Немало хора почтенни съ кои-то да работи, даже и добръ гарантинъ за листа си неможе да намѣри. Въ критическо полуженіе былъ. — Имало и строга цензура и преслѣдванія отъ Руманско-то правителство. Незнамъ какъ да мисля.

[1]) Помѣнъ за жертвитѣ на Софийското приключение: Левски, Общій и много други заточенци.

Щомъ получа пары ще му пратя вашы-ты 5 минца за ваша смѣтка. Азъ му писахъ днесъ и явихъ, че ще му гы пратя щомъ добія бждете спокойны.

Вещество-то за тайнопісаніе получихъ изъ Прагж[1]) — нъ зачто-то при толкова писаніе Вамъ, Ви ми неотговаряте нищо да Ви пратя ли или не — то азъ не Ви го пращамъ — зачто-то мисля, че може да Ви не е нуждно. Ако пакъ Ви е нуждно явете ми кое-то на чяса ще Ви пратя. Тукъ съмъ написалъ малко и ще видите добрю ли е или не. Въ имято на честность-тж, вѣрность-тж и народность-тж ни Ви моля най-покорно, да бждете добъръ и ми пратите картины-ты на: Аспаруха, Крума, Симеоновото влизаніе въ Цариградъ — Вашя-та и х. Димитрова быткы,[2]) планъ-тъ на Велико Търново въ старо врѣме и другъ нѣкои още картини кои-то видите за добри отъ наша-тж народна исторія. Обвійте гы добрѣ и гы турети въ нѣкой калжпъ отъ мукавж или нарочно направете отъ тенеке и ги испратете съ пощж-тж — зачто-то тукъ ный Българи-ты мислимъ да дадемъ единъ балъ гдѣто ще говоримъ и нѣщо относително за нашый народъ т. е. ще прѣдставимъ донѣгдѣ си нашый народъ, зачто-то да не мислятъ вѣчь, че ный сме съвършенно пропаднжли и сме народецъ нищоженъ. Ще прызовемъ отъ Прагж, Таборъ и нѣкой още дружества чески да присждстватъ на тоя балъ, за което сме увѣрени, че ще присжствуватъ сума чехи. Това мислимъ да направимъ на 11 маія т. е. на св. Кырила и Методія и за тѣхна честь. До тогава е още много врѣме, нъ ный искаме да са приготвяме още отъ сега за да може да стане както трѣбва Св. Кырыла и Методія. Азъ съмъ зачеиалъ да гы кресля (увеличава?) на голѣмъ форматъ кои-то мисля ще бждатъ готови за 2 мѣсеци — сжщо и Вашій образъ съмъ изкреслилъ на голѣмъ форматъ които подырѣ ще Ви пратя за спомѣнъ — Вашиі-тъ образъ и образы-ты на св. К(прилъ) и Методія ще ся окачатъ въ салона на първо мѣсто сжщо и картины-ты, кои-то Ви искамъ да мы пратите и вѣрвамъ, че ще ми ги пратитѣ и тѣ щжтъ ся окачатъ тамъ. Ако въ противенъ случяи Ви нѣмате тѣзи всичкы образы, то Ви моля да гы заемнете отъ тѣзи кои-то гы иматъ или гы пратете, кои-то щомъ ся

---

[1]) Химическо мастило.

[2]) Извѣстнитѣ тогава картини, почти всички отъ Пандурски, твърдѣ популярни между българската емиграция въ Влашко.

свърши бала ще Ви гы испратя надырѣ пакъ всичкы разноскы за тѣхъ ще гы заплатиме, нъ Ви пакъ трѣбѫ да гы заплатите тамъ на поцѫтѫ зачто-то незаплатены тамъ тукъ зиматъ двойно, колко разноски направите ще Ви гы заплатимъ съ връщаніе-то имъ заедно. За това ми отговорете по-скоро за да зная сигурно . . . .

И тъй като Ви поздравляваме всичкы отъ тукъ сме Ваши завинаги.

Д. Ясеновъ.

№ 24.

Писекъ 1874 Юнія 17.

Господине Панаіоте!

Писмо-то Ви получихъ. Благодаря Ви, че мя несте забравили. Азъ си мысляхъ, като толкова дѫлго врѣме ми не пишете, че сте ся отказали отъ менъ, нъ былъ съмъ излѫганъ.

Ви ако и да ми не явихте, че ще пѫтувате, то благодареніе на пріятели, ми явиха: гдѣ, кога, колко дни и що сте вършилъ, пріехъ и портрета Ви [съ народны-тѣ ни дрѣхы]. Знаяхъ сѫщо, че сте быле въ намѣреніе да обыколите българско, за кое-то Ви прѣдпріятіе искаха гласа ми и азъ (се) не съгласихъ, добрѣ ли съмъ сторилъ? — Ви знаете.

Че така самозваны-тѣ патріоти българи изъ вънъ българско, сѫ идіоти и скѫперницы [съ малко изключеніе] знамъ, твърдѣ добрѣ, че Росія (?) пакъ и Ромѫнія и Сърбія, не ся съгласяватъ на наны-ты поздвизы, не желаятъ естественна-та ни свѣщенна свобода и братско съединеніе — знамъ. Нъ знамъ въ сѫщото врѣме и оныя [кое-то и Ви подтвърдявате] българскы балканскы чеда [юнацы] кои-то съ нетърпѣніе очакватъ минута-та въ която да покажатъ своя-та храбрость и докажятъ на напріятелы-ты ни, че сѫ способни за животъ и самостоятелность! Слѣдователно, намъ ни сѫ твърдѣ малко нуждни сѫвѣты-ты и дозволенія-та на тая или оная чуждѫ силѫ, а нуждни ни сѫ Българскы-тѣ вѣрни юначни сынове. Съ тѣхъ ныи имаме работѫ, тѣхъ трѣба да глѣдаме — облагородяваме и насърдчяме тѣ сѫ Българска-та свобода.

Жално ми е, че ся показахъ неблагодаренъ на услугы-ты Ви и възможно да съмъ поколебалъ добро-то Ви мнѣніе [къмъ

менъ] като толкова дълго врѣме не можяхъ да исплатя дълга си кой-то Ви длъжя. Да Ви ся оправдавамъ, ще бѫде излишно, ще Ви забѣлежа само че тая година съмъ бѣденъ?

Отъ днесь послѣ единъ мѣсецъ мя очаквайте въ Бѣлградъ, нъ прѣдварително ми явете; можя ли да дода безъ пашапортъ. Ви знаете, че азъ съмъ подозрѣнъ, какъ си можа извади пашапортъ отъ Віена? незнамъ нъ пакъ ще ся трудя.

Днесъ съученика ми Радославовъ пріе отъ брата си писмо-то въ кое-то му явява, че го отсѫдили на заточеніе още за 2 години, а другаря му Геренова още за 4 год. Ето ти справедливость турска, прѣди 1 мѣсецъ му бѣха обѣщали, че ще го освободятъ а сега го пращатъ въ заточеніе иди, че не дѣй (се) пръсва отъ гнѣвъ!

Сполучихъ да убѣда дружинѫ-тѫ си тукъ да отидемъ въ Швейцарія [Цюрихъ] тамъ ще продължаваме за напрѣдъ науки-ты си. Чехы-ты брате не сѫ хора! проклѣти до девета рода, не можемъ вѣчь да имъ търпимъ! Здрави сме всичкы, бѫдете и Ви.

Вашъ П. Т. Драсовъ.

(П. П.) Като сѫ видимъ, говорищемъ понапространно, за сега сбогомъ! отговорете ми що да правя съ пѫтуваніе-то си.

№ 25.

Т. Мугурели. 1874 Іулія 30.

Бай Панаіоте!

Неможихъ по напрѣдъ да Ви пишѫ, зачто-то бѣхъ залисанъ съ пашы-ты отъ Ловичъ. Работѫ-тѫ е добра. Данаилъ одобрява напълно мнѣніета ни и подписа Ваше-то прѣпоржително писмо[1]); Утрѣ ще тръгна за въ Зимничъ, и отъ тамъ за надолу, нъ въ Галацъ нещѫ могѫ да отидѫ зачто-то пары-ты сѫ кесатъ. Нъ догдѣто стигна т. е. въ кои-то градове ся спрѫ вѣрвамъ, че ще нарѣдѭ работѫ. — Момчето отъ Ловичъ не е дошло, нъ азъ пратихъ нарочно човѣкъ да го доведе, че не

[1]) Драсовъ е тръгналъ, по поржка на Панайотъ Хитовъ, да заобиколи всички български центрове въ Влашко, за да подготви по тоя начинъ едно общо събрание въ Букурещъ; той е носилъ и открытъ покапителенъ листъ пакъ отъ П. Хитовъ, на който листъ е трѣбвало да се подписватъ съчувственицитѣ на идеята за общо събрание.

знамъ да ли ще може до. Както и да е макаръ прѣзъ другыго, ще издиря всичко.[1])

Бѫдети ми здрави, поздравете пріятелиты.

Вашъ Драсовъ.

№ 26.

Александрія, 874 Іулія 31.

Бай Панаіоте!

И тукъ Българищина-та не е съвършенно загынала. Пріеха мя твърдѣ учтиво само че сѫ на брой малко макаръ, че тоя градецъ да ся брой Българскы — нъ пакъ добрѣ. Утрѣ рано заминувамъ за Зимничъ и отъ тамъ за напрѣдъ.

Поздравленіе.

Бѫди здравъ! Твой Драсовъ.

№ 27.

Зимничъ 1874 Августъ 1.

Бай Панаіоте!

И тукъ има живи Българи. Само. Че броя имъ е малъкъ нъ споредъ св. Писаніе: „много звани малко избрани". Пріеха мя твърдѣ учтиво и ся има надѣжда т. е. съгласяватъ (се) съ цѣль-тѫ Ви — тая вечеръ заминувамъ за въ Гюргево — и отъ тамъ ще Ви пишѫ.

Бѫдете здрави.

Поздравява те твой. Драсовъ.

№ 28.

Букурещъ 1874 Августъ 6.

Бай Панаіоте!

Нѣмахъ врѣме да ти пиня отъ Гюргево, нъ нищо. Доде Никола[2]) съ кого-то сме тукъ утрѣ рано и той и азъ ще

[1]) Слѣдъ смъртьта на Левски, сношението съ вѫтрѣшнитѣ центрове бѣ прѣкъснато. Тукъ е въпросътъ за усилията на Панайотъ Хитовъ и Драсовъ да се възобновятъ пакъ наново сношенията, както и да се събиратъ свѣдѣния — какво е състоянието на революционното дѣло въ вѫтрѣшностьта. Прѣзъ врѣмената на Левски, Ловечъ бѣше центъръ на вѫтрѣшната агитация.

[2]) Обрѣтеновъ.

заминемъ отъ тукъ, той надире а азъ за въ Плоещъ. Разговорихме са надълго и широко. Мисіята ми ся удобри отъ врѣдъ и ся рѣши да стане събраніе тукъ, въ което ще присжтствуватъ какъ-то отъ ромжнія така и изъ Българско, расписаха ся наврѣдъ прізованія и на 15 т. м. трѣба всичкы да ся събержтъ. Нуждно е да присждствувашъ и ти на това събраніе, нъ само тогава кога-то ся събержтъ и като ти телеграфираме. Ако ми ся олѣсни пжтя може да слѣзя и до Галацъ и Ибраила и пакъ подыръ 9 дни трѣба да бждж тукъ.

Бжди здравъ.

Твой И. Т. Драсовъ.

№ 29.

Плоещъ 1874 Августъ 10.

Бай Панаіоте!

Подыръ 1 чясъ тръгвамъ за въ Браила и Галацъ. Отъ тукъ ми не дадоха разноскы, казаха, че като са вьрнж щели да ми събержтъ — ще видя. Моята кесійка страда. Единъ човѣкъ ще доде въ Букорещъ отъ тукъ, ще са труда дано убѣда и отъ Галацъ и Брайла да додятъ. И тукъ съчувствуватъ на мисия-та ми — дано ся свършеше нѣщо.

Здравейте.

Вашъ И. Т. Драсовъ.

(П. П.) Ако ми додятъ писма отъ нѣидѣ задръжте гы тамъ, че като ся вьрнж зеща си гы.

Сжщий.

№ 30.

Писекъ 1874 Септем. 24.

Господине П.[1])

Писмо-то Ви отъ 17 въ отговоръ на мое-то отъ Линцъ получихъ. Нѣмско — чехска-та умразж развали нашія планъ

---

[1]) Панайотъ Хитовъ.

и ный ся върнахме пакъ тукъ, дорида ще Ви пиша напространно за това, за сега само Ви отговарямъ на писмо-то. Азъ брате си знамъ, че немарливость-тж е въ обичай у наши-ты дѣйцы, нъ мислялъ съмъ си че поне сега ще бждѫтъ по добри, нъ былъ съмъ излъганъ. А пъкъ Ви не трѣбва да имъ замълчавате, подканяйте гы, като знаете, че ся такыва. Добрѣ сте сторили като сте писали Г-ну Попову, той е единъ отъ тѣхъ дѣйцы, та мисля, че ще гы подкани. Що ново изъ Българско, върнали ся Г-нъ Калчо?

Азъ ще пишѫ днесъ пакъ Каравелову и ще го попасуля малко като му забѣлежа че си непзпълнява длъжность-тж. Ами трѣба ли му да ся залавя пакъ въ полемика съ Пѣева въ Браила. Сега му не е врѣмя-то съ това си поведеніе, той не прави друго освѣнъ, отстудава работныцы-ты ни, за сега толкова че имамъ голѣмѫ работѫ.

Поздрави пріятелы-тѣ, особенно Митка и Ивана, и Васъ като здрависамъ съмъ

Вашъ Драсовъ.

№ 31.

Писекъ 1874 Октомвр. 23.

Г-не Панаіоте!

Мисля, че при завръщаніе-то си отъ Влашко Ви обадихъ за отказваніе-то на Д. Хр. Попова да земе участіе въ новонарѣдено-то ни дѣло; сѫщо и за сѫмненіе-то на нѣкои отъ присѫдствуѫщы-ты на събраніе-то[1]) въ лице-то на тогова господина. Тоя господинъ поощренъ отъ нѣкого или отъ само сѣбѣ си ето и сега що ми пише, върху което азъ мимоходемъ спорѣдъ мое-то мнѣніе, ето що казвамъ: (незнамъ доколко е истена), нъ ако бы да сте извършили тоя подвигъ,[2]) то не е никаква

[1]) Кадѣ края на августъ, въ Букурещъ. Слѣдъ това събрание Каравеловъ удари назадъ. На 20 Октомврий спрѣ „Независимость". Процеса на прѣлома въ душата на Каравелова почва още веднага слѣдъ смъртьта на Левски, въ началото на 1873 г. и не е могълъ да не повлияе и върху нѣкои отъ околнитѣ му. За неприятелството си къмъ по-младитѣ революционери Д. Хр. Поповъ говори самъ въ едно отъ писмата си (вж. по-напрѣдъ, писмо № 14, стр. 171). Редъ други влиятелни членове на емиграцията, като Данаилъ Хр. Поповъ и др. се отцѣпиха отъ комитета, прѣдставляванъ за въ бѫдѫще отъ Ботева и Стахболова.

[2]) Самото писмо на Д. Хр. Попова не притежаваме. Но Данаилъ Хр. Поповъ естествено е обвинявалъ П. Хитова, че е сключилъ таенъ съюзъ съ

ность, като зная, че Ви за въ ползж-тж на народа ни мо-
ете да прѣдпріемете и най-опасно-то нѣщо. Ные знаемъ, че
амы пары, съврѣменно нѣмаме и хора, които бы пожьртву-
и достатъчно количество отъ кое-то да се събере единъ
здъ достатъченъ за поддържаніе на дѣло-то, слѣдователно
сте имали право да прѣдпріемете всичко, само и само да
помогнете и потикнете на напрѣдъ дѣлото. И така неговото
ѣніе не е право и незаслужвате никакво осжжданіе, но
хвала! А за това гдѣ-то той бълнува нѣщо за да ся въспре
неработи нищо,[1]) че ужъ нѣщо си ся работяло въ Цари-
дъ за освобожденіе-то на заточены-ты, т. е., спорѣдъ
а глупость отъ най-низкы-ты. Да оставимъ 7 миліона
родъ въ робство кое-то е по-зло отъ заточеніе а да
здамы да освободимъ 100 душы! тоя челѣкъ спорѣдъ мене
зба да е изумѣлъ. Другы-ты народы изгубватъ на заточеніе,
бойно-то поле, по бѣсилницы и пр. хиляды хора и пакъ
прѣставатъ отъ дане работятъ, а ный за хатжрж на 100 душы
е-то е капка въ море-то да напуснемъ всичко, да скржстимъ
цѣ и да чакамы милость отъ Падишяха!? Що казвате Ви
това? Явете ми истена ли е кое-то Ви той обвинява,
какво мнѣніе давате на послѣдніо-то.

Съобщавайте ми честичко нѣкой новины изъ Българско,
що изъ Сърбія и пр.

Здрависвамъ Ви и чакамъ бързый Ви отговоръ.

Вашъ Драсов(ъ).

№ 32.

Писекъ 1874 26 Ноемврія.

Г-нъ Панайоте!

Днесъ писахъ Каравелову, Ботйову и Т. Пейову. Незнамъ
хване ли мѣсто писано-то ми. Ами Вамъ нѣкой отъ тѣхъ
залъ ли е и що ся научавате за Кар(авеловъ) да върше.

бското правителство на смѣтка на българската емиграция. Недовѣрието на Поповъ къмъ воеводата датува още отъ врѣмената на Левски, който, както звѣстно, осжждаше всѣкой тѣсенъ съюзъ съ сърбитѣ.

[1]) Каравеловъ самъ прѣзъ това врѣме проповѣдваше вече сжщата реакция. аенъ отъ смъртьта на Левски и на толкова други, той иска да дѣйствува книжнина и съ образование, а не съ революция, а това сжщото се проповаше и отъ нашитѣ водители въ Цариградъ.

и гдѣ е? Отъ Руссенската тъмница ми пишятъ, че Грековъ былъ въ Букурещъ и ужъ боленъ, Колю[1]) малкія изъ Русчукъ былъ затворенъ съ още едного за каква работа — знаетели Ви нѣщо за това? Ами що ся научвате изъ Българско, върналъ ли ся е оня изъ Одесса, и можялъ ли е да направи нѣщо?[2]) Пишете ми моля често.

Бждете здрави.

Вашъ Драсовъ.

Поздравете Ивана и др. пріятели.

№ 33.

Писекъ 1874 Декемвр. 15.

Г-не Панаіоте!

Писмо-то Ви отъ 29 миналаго получихъ днесь заедно съ още 3 писма отъ Букурещъ, Браила и Руссе. Отъ Букурещъ мя выкатъ да отида на събраніето, нъ азъ като неможя, зная положително, че Ви ще идете то Ви онълномощавамъ да говорите тамъ вмѣсто мене. Нейовъ отъ Браила ми не пише нищо за това, нъ види ся, че е промѣнилъ идеята си т. е. че е пакъ работникъ. Отъ Руссе ми пише малкія К. Т.[3]) който е вѣчь свободенъ, нъ подъ надзоръ изъ града, т. е. неможялъ да пжтува, нъ и то нищо, той ми похвалява доста дѣло-то, и че сж доста напрѣднали, днесъ пишж и нему. Той ми пише, че Грековъ и Гереновъ и Радославовъ были отсждени на заточеніе и че Радославовъ и Гереновъ были вѣчь отишле прѣзъ Цариградъ единия за Кютая а другія за ерзерумъ а Грекова го непущало [недавало] Руско-то консулато и былъ още въ Букурещъ, съ когото може да ся видите като отидите и отъ него научите положително за всичко. Пълномощіето Ви съ нѣкой оше забѣлежкы въ устава, испратихъ въ Букурещъ г-нъ Кар. и Ботйову, като стигните тамъ поискайте го. Това направихъ за това, защо-то ся съмнѣвамъ да не бждете вѣчь заминали за Букурещъ, пакъ да закъснеятъ. Имахъ и още нѣща да забѣлежвамъ въ устава, нъ като стана така набързо —

---

[1]) Обрѣтеновъ.
[2]) Ф. Тотю.
[3]) Колю (Никола) Тиховъ.

не можихъ повѣче. Внимавайте да стане всичко рѣдовно щото дано поне сега бждеха удовлетворителни слѣдствія отъ толкова трудове и жъртви.

За сега сбогомъ. Нека 75 год. бжде.... щастна. Да живѣятъ Българ. родолюбцы, юнацы и работницы.

Вашъ Ив. Т. Драсовъ.

(На послѣдната страница на писмото написано:)

Г-не Сапуновъ.

Ако бжде заминжлъ г. Панайотъ за Букурещъ, то му испратете незабавно това писъмце, защото е твърдѣ важно.

Здрависвамъ Васъ и всички Българчета.

Вашъ Ив. Т. Драсовъ.

Пратете му го чрѣзъ редакція-та на „Знаме“.

№ 34.

Писекъ 1875 Іануар. 17/5.

Господине Панайоте!

Писма-та Ви отъ 22 и 28 декемврій 1874 получихъ въ единъ день завчера. Съдържаніе-то имъ разбрахъ. Всичко добро, нъ не мислити ли, че ще си помислятъ: че, Ви дирите причины само и само да отбѣгните подобни събранія? При това Ви и самъ виждате, че Вашето тамъ присжствіе е неизбѣжимо нуждно, кога-то дѣло-то е отъ такава важность пакъ и по ваше-то желаніе сж събыра това събраніе? За да сж избегнжтъ подобни немили критикы, азъ быхъ Ви желалъ да отидите по всекы начинъ, като знаете въ сжщо-то врѣме, че Ваше-то тамъ присжтствіе ще поправи много нерѣдовности и наредити нѣкакъ си по-умно и сигурно дѣло-то. Заради това потрудете ся още отъ сега и си набавете потрѣбно-то количество за пжтъ и щомъ Ви явжтъ че ще стане събраніе-то, идете и безъ забава.

Радвамъ ся като се работи така сполучливо и внимателно изъ Българско, нека толковато нещастія и несполукы

ни неизлизаха отъ прѣдъ очы-ты ини послужяха за добъръ урокъ въ бѫдѫщиты ни дѣйствія. Непрѣдставайте отъ да гы наумявате и поучявате въ дѣла-тѫ имъ.

Извинете, че тая година не испълнихъ повинность-тѫ си въ честитяваніе-то на новѫ-тѫ ни годинѫ; единственна-та на това причина е, че азъ мисляхъ да сте отсѫствували отъ Бѣлградъ. Но ако и кѫсно, то сърдечно-то желаніе вѣрвамъ да ся чуе. И така азъ Ви въ кратцѣ честитявамъ: новѫ-тѫ 1875 год. и моля всевишный за дългоденствіе-то Ви и испълненіе-то на всичкы-ты Ви мысли и желанія точно. Дано макаръ тая годинѫ бѣше честитѫ за нашія бѣденъ народъ! Аминъ.

Бѫдете здрави.

Поздравете всичкы българчета особенно Ивана Сапунова, Миткѫ Панова и други на кои-то имената нека извинятъ непомня.

Вашъ И. Т. Драсовъ.

(П. П.) Моля незабравяйте да ми съобщавате честичко нѣкои интересни изъ българско новини.

№ 35.

Писекъ 1875 Іануар. 30 18.

Господине Панайоте!

в' Бѣлградъ.

Прѣди нѣколко дни Ви писахъ, вѣрвамъ да сте го получили. Сега ако и да нѣмамъ да Ви съобщѫ нѣкои важни работы а напротивъ маловажни и чястни то пакъ вѣрвамъ, че ще земете въ вниманіе писано-то ми или по-право просбѫ-тѫ ми и ще ми ся притечете на помощь ако и самъ да знамъ, чи и Ви не сте въ състояніе за сега. То е да ми заемете 5—6 жълтицы и пратите колкото ся може по-скорю, защо-то съмъ въ твърдѣ голѣмѫ нуждѫ. Мисля да заминѫ за Прагѫ за да свърши тамъ послѣдня-та си учебна годинѫ а защо-то тамъ ся изисква да имамъ готови пары за всичко а изъ Българско трѣба да получя още подыръ единъ мѣсецъ, то съмъ принуденъ волею и неволею да Ви отегчавамъ, извинете ми.

бждете увѣрени, че щомъ получа, ще Ви гы пратя безъ забава. Моля прибързайте.

Изъ Букурещъ и до днесь не съмъ получилъ отговоръ: що са свършили, и за кога сж отложили събраніе-то, не знамъ, мисля, че Вамъ трѣба да е извѣстно. Завчера имъ писахъ това, кое-то ми Ви съобщихте изъ Българско и имъ забѣлѣжихъ вкратцѣ мнѣніе-то на тукашны-ты политическы вѣстницы върху Чьрногорскыя споръ съ Турція т. е. че тукъ всекы мисли положително, че отъ тоя споръ ще произлезе непрѣменно бой въ който бой ужъ и Българы-ты, Сърбы-ты, Румжны-ты быле взели участіе. До колко е всичко това истинна — Ви трѣба по-добрѣ да знаете, за кое-то Ви моля да ми явити.

Пріемете сърдечны-ты ми здрависванія.

Вашъ Н. Т. Драсовъ.

П. П. Писма и пр. моля плащайте на пощж-тж защо-то за неплатено писмо ми зематъ тукъ двойно.

№ 36.

Прага 1875 Априлъ 27/15.

Господине Панайоте!

Писмо-то Ви получихъ и споредъ бѣлежка-та Ви явихъ мнението Ви на Ботева, кой-то за това още ми не е отговорилъ: нъ защото днесь получихъ отъ него твжрдѣ важно за дѣло-то ни писмо, кое-то Ви тукъ притварямъ, бжрзамъ да изкажя отчасти макаръ мнѣнието си вжрху сждржание-то му. Наистина, че ако всичко е тжй как-то той пише за Каравелова, вѣрвайте голѣмъ и неопростимъ грѣхъ е за тоя по напрѣдъ народенъ дѣецъ! Прочитете съ внимание писмо-то[1]) и сериозно размислете вжрху му като поскоро ми явите мнението си. Азъ напжлно сжгласявамъ съ дадения планъ на

[1]) Това писмо на Ботева е публикувано въ биографията на сжщия отъ Захарий Стояновъ. За жалость, оригинала както на това така и на редъ други писма отъ Ботева е пропадналъ и не се оказа въ архива на покойния Захарий Стояновъ.

Петкова,[1]) съ това само исключение, че чужди-тѣ сво(бо)долюбци, които желаятъ да зематъ участие въ дѣло-то ни и да ни подпомагатъ материално, не трѣбва да иматъ никакво извѣстие за наши-тѣ тайни планове въ Бѫлгарско, а отъ вѫнъ само можятъ да ся споразумѣватъ като напр(имеръ) съ Васъ, Ботйова и пр. дѣйци. Помощь-тѫ имъ приемаме, сѫщо имаме нужда отъ подобни опитни революционери, пъ важна-та ни тайна трѣба да си остани само намъ позната. Сѫщо и да ся земе една народна печатница е свѣто нѣщо, а колкото за по-обширно работение остава да ся споразумѣемъ лично и положиме въ дѣйствие.

Явете ми по-скоро, що мислите? върнете ми сѫщо и Ботйовото писмо.

Приемете здрависванията ми.

Вашъ Драсовъ.

№ 37.

Прага 1875 Майа 15.

Господине П. Хитовъ!

Въ прѣминалия брой на „Напрѣдѫкъ" ся спомѣнуваше за улавяние-то на нѣкои си Карамеловъ и Панковъ редактори (на) „Знаме" и „Знание" отъ Румунско-то правителство, или то безъ сѫмнение сѫ: Каравеловъ и Ботйовъ. Азъ невѣрвамъ да е истена пъ пакъ ся сѫмнѣвамъ. Ако сте ся научилъ за това нѣщо явете ми. Вече цѣлъ мѣсецъ ми не е писалъ Ботйовъ — та ся сѫмнявамъ да не бѫде пострадалъ нещо за ония уловени револвери.[2])

Единъ твърдѣ поклоненъ къмъ нашия народъ чехъ — именно Костадинъ Пречекъ който минала-та година е обиколилъ Сѫрбия и е описалъ познаменитите неща сѫрбски има намѣрения идущѫ-тѫ година да обиколи и Бѫлгарско — за сега пише и Бѫлгарска история, коя-то подиръ малко врѣмя ще излѣзе подъ печатъ на чески. Тоя младъ свободолюбивъ

[1]) Този Петковъ, за когото Ботевъ споменува въ писмото си, е билъ руски възпитаникъ; той прѣдлагалъ планове за нова революционна дѣятелность въ България.

[2]) Единъ сандъкъ съ револвери е билъ заловенъ въ желѣзницата между Букурещъ и Гюргево.

славянофилъ извънмѣрно обича народа ни комуто ние трѣба да сме признателни. Той желае да знае зачатъка и свършека на 1868 годишното наше въстание и мя е задължилъ да му го опишъ вѣрно, нъ понеже азъ твърдѣ малко знамъ за това въстание и даже нищо положително, то Ви моля да бъдете тъй добри или отговорите на слѣдующите въпроси, кои-то той иска да знае. Главната му цѣль е да даде на Немския и Чешки народи да знаятъ за нашята юначность и законно желание за свобода т. е. да знаятъ, че Български народъ е вѣчь узрѣлъ за свобода. Въпросите съ тия:

1) Колко чети съ излезли въ 1868 година, и кой ги е прѣдвождалъ — също и колко юнака съ биле всички-те?

2) Гдѣ съ ся приготовлявали и кой имъ е далъ оръжие и други потребности. Кога и гдѣ съ прѣминали Дунава?

3) Кога и къдѣ съ правили битки, колко души отъ тѣхъ и колко отъ неприятелите съ паднали?

4) Какво впечетление съ направили тия чети на народа ни. Градовете и селата Български какъ съ ги приели и що съ си мислили. Какво участие съ зели Българите въ Българско въ това въстание, т. е. присъединили съ ся нѣкой юнаци съ тѣхъ?

5) Какво е било слѣдствието отъ това въстание?

6) Колко юнаци съ паднали и колко останали живи?

7) Подиръ 1868 год. явява ли ли съ ся нѣкой чети по балкана или не?

8) Що съ мислели прѣдводители-те отъ това въстание че ще произлезе? Искали съ само да опитатъ революция-та въ по голѣма мѣрка ли, или съ ся надѣвали, че ще ся подигне цѣлия народъ?

9) Какъвъ край е зела революция-та въ околность-тъ на Видинъ и Белоградчикъ въ 1850 година?

Тѣзи съ въпросите, кои-то Ви повторително моля да ми рѣши-те по скоро. Прѣди една недѣля азъ пысахъ на нѣколцина по родолюбиви Българи въ Влашко въ кое-то ги подканвамъ да ся завзематъ по сериозно и нарѣдятъ и поправатъ делото ни като имъ явявамъ също за неспоразумѣние-то мѣжду Каравелова и Ботйова. Азъ мисля, че ще бъде добрѣ да пишете и Вие на познати-те си приятели за дано

нарѣдяха нѣщо защо-то врѣмя-то минува а ние чакаме да ни ся спусни отъ горѣ.

Поздравявамъ Ви, поздравете бай Сапунова и другите приятели.

Вашъ Ив. Т. Драсовъ.

(П. П.) Имате ли всички-те броеве отъ „Отечество" и отъ „Свобода". Отъ коя година и колко писма имате отъ Львски — сѫщо и отъ Централния комитетъ въ Бѫлгарско прѣзъ годината отъ 1869 до свѫршака на 1872 год.?

№ 38.

Прага 1875 Юния 15.

Г-нъ П. Хитйовъ!

Парво-то Ви ы сегашно отъ 12 юния получихъ. Не Ви отговорихъ защо-то чякахъ да получя отговоръ отъ Виена за дѣто бѣхъ писалъ Анневу да ся потруди прѣдъ дружество-то и Ви помогнатъ желаеми-те 30—40 (минца). Но и до днесъ нѣмамъ никакво извѣстие. Чякахъ сѫщо да ми пише и Ботйовъ, комуто вечь 4 писма какъ пишѫ, а той все мѫлчи. Коя е причината на мѫлчание-то му, никакъ немога да си ѭ изесня. Писахъ и въ Болгдадъ на Цанкова, въ Александрия на Шпрокова, въ Браила на Пейова, въ Плуещъ на х. Параскева и Гржблева и въ Т.-Мѫгурели на Д. Попова, но и отъ тѣхъ нищо сѣкашъ да ся измрели. И тѫй азъ незнамъ нищо положително що ся вѫрше въ Влашко и да ли е дошълъ въ Букурещъ Стамболовъ и снабдили ли сѫ ся съ пари. Всичко ми е тѫмно. Вѣрвайте ми че това тѣхно мѫртвешко мѫлчание мя прави твърдѣ нетърпѣливъ! чини ми ся, че всѣки си глѣда частна-та работа а обща-та ся оставили на куче-та!!! Едно е което мя утѣшява и тое, че отъ Българско [отъ нашия градъ] ми даватъ добри надѣжди, но що можатъ сами горки-те кога-то нѣматъ никакво здраво основание?

Желанието ми да дойдя въ Бѣлградъ е неизказано, но кажете ми кѫдѣ да тржгна като немамъ ни аспра? Благодѣтеля ми ми намали годишната плата отъ 1000 гр. съ кои-то азъ можахъ да дойдя и ся вѫрна освѣнъ това и не ми е

пратилъ още пари ако и 2 мѣсеца вечь да чакамъ. Но ако добия тия дни ще тржгна пакъ ако щж и умрж послѣ отъ гладъ. Писахъ на Ботйова да ми изпроси макаръ 5 напол.[1]) и ми прати за да можа да додя и кои-то пари пакъ ще имъ вжрнж; но той ми още не е отговорилъ. Надѣвамъ ся на всеки начинъ да получя тия дни отъ него отговоръ и щомъ получа ще Ви пишя незабавно. Ако получя или отъ дома или отъ Ботйова или отъ другадѣ пари за пжть, ще Ви извѣста прѣдварително дохождание-то си. Но не е възможно да пристигна до свжршека на тоя мѣсецъ защо-то още подиръ 5 дни ще свжршимъ училище-то и трѣба да чакаме до дѣйи распуснатъ, но мисля, че до 15 юлия ще можя да додя ако ми ся посрѣшне плана.

Ако ли пакъ имате нѣщо твърдѣ важно да ми пишете то ми пишете и го рекомандирайте, кое-то ся никакъ неможе изгуби, или пжкъ ми вкратцѣ явете нѣщо.

Добихте ли отговоръ Ви отъ Виена? Бждете здравъ и не ся отчайвайте, всичко ще ся поправи но неможе изведнжжъ.

Вашъ Ив. Т. Драсовъ.

№ 39.

Прага 1875 Юния 25.

Г-не Панайоте,

Получихъ писмо-то Ви. Въ сжщия чясъ писахъ Гржблеву въ Плоещъ и вѣрвамъ да послуша гласа ни. Сжщо и Ботйову писахъ да ми отговори на пжрви-те писма и яви ще може ли да ми заеме 200 гр. колко-то за ѣдение. Азъ си заехъ отъ Виена 5 напол. и съ тѣхъ ще тржгна на пжть, знамъ, че нѣма да ми стигнатъ, но азъ ще постя изъ пжтя, сухъ хлѣбъ ще ѣмъ и пакъ ще дода въ Бѣлградъ, защо-то отъ сждържание-то на писмо-то Ви разбирамъ болесть-та коя-то Ви гризе. Само ми явете по скоро, ще мога ли да Ви завара до 15 Юлія въ Бѣлградъ за да недохождамъ напразно или до кога най-кжсно мога да бждж въ Бѣлградъ. Азъ ще тржгнж

[1]) Отъ комитета.

отъ тука на 4 и 5 Юлия, въ Виена ще ся бавя само 2 дни по причина додѣ си извадя билетъ съ половина плата за вапора. Въ Виена азъ ще подумамъ прѣдъ нѣкого да Ви помогнатъ. — Ако мислити да вжрните нѣкоя важна работа неприбжрзвайте обмисляйте всестранно, че послѣ вжрнете.

Бждете здравъ.

И. Т. Драсовъ.

№ 40.

Прага 1875 Юния 30.

Г-не И. Х(итовъ)!

Днесь получихъ отъ Ботйова писмо. Купилъ печатницата. Стамболовъ обхождалъ Влашки-те Българи. Повече ще Ви каза устно. Въ други день [четвъртакъ] тржгвамъ за Виена — кога тржгва отъ тамъ вапора за надолу? незнамъ, но нема да ся бавя въ Виена повече отъ 2 дни и ще додж въ Бѣлградъ. Колко-то бжрза и да Ви е работа-та,[1]) добрѣ ще е да сж повжздржите и посериозно размислете — Почакайте поне мене.

Бждете здравъ.

Драсовъ.

№ 41.

Букорещ 1875 Юлія 21.

Г-не И. Хитовъ.

Бѣлградъ.

Не мя осжждай, че ти не съмъ писалъ наскоро. Ти знаешъ, че азъ необичямъ да пиша, кога-то нема нищо положително. Отъ какъ съмъ дошълъ тука, едва довечера можахъ да схвана и узная работи-те въ сжщность, и сто, че безъ забава ти пиша. Но нека понапрѣдъ ти явя, що свжршихъ по нжтя си. Отъ Турно-Северинъ се събрахми съ Г-нъ Илия Широковъ, кой-то

[1]) По тога врѣме се бржаше за възстание, внушено отъ сърбското правителство съ цѣль да се помогне на възстаналитѣ въ Босна и Херцеговина, и разбира се, И. Хитовъ, като пенсионеръ на сжщото сърбско правителство, трѣбаше самъ да поведе дѣлото. Но възстание избухна въ България едвамъ въ Септемврий, а И. Хитовъ не мина.

ся вржщаше отъ Мехадия. Нему явихъ мисията си и му дадохъ писмо-то на Бенка Наботковъ да му го даде като мине прѣзъ Зимничь и ся постарае да нарѣди тамъ и въ града си [Александрія] нѣкаква работа т. е. да приготви по единъ челѣкъ, кои-то да додатъ тука на сжбрание-то кога имъ пишемъ повторително. Той сжчувствува на мисията ми и ся обѣща, че ще свжрше работата. Все въ тоя вапоръ ся случайно намѣрихъ и съ Ангели Брашляновъ изъ Т. Мжгурели него познавамъ още отъ 1871 год., обадихъ му отчасти, че трѣба да работимъ и че ако му е вжзможно — кога му пишемъ дадойде и той на сжбранието. Дѣто ще каже че въ 3 града вече съмъ извѣстилъ безъ да се ходи и трошятъ пари. Въ Гюргево не се отбивахъ, защото сждружника на благодѣтеля ми отиваше прѣзъ Букурещъ на Галацъ за работа-та си и понеже азъ имахъ съ него работа, принудихъ ся да замина право за Букурещъ въ сжщия денъ. Тукъ стигнахъ на 17 [въ четвъртъкъ] кжсно вечерь-та, за това неможахъ още тая вечеръ да ся видя съ никого. Зарань-та намѣрихъ Ботйова и Стамболова, разговорихме ся, явихъ имъ твоето желание, кои-то го приеха.

Рѣшихме да пратимъ едного въ Бжлгарско да развиди додѣ е дошла работа-та и ако е вжзможно да дойдатъ макаръ 5—6 души тукъ. А защо-то нѣмаме пари, то телеграфирахме на Чобанова да дойде да ся споразумѣемъ и да донесе пари за да пратимъ человѣка отсрѣща. А писма-та кои-то ми даде за Влашки-те бжлгари ще ги пратимъ днесъ, защо-то прѣди всичко трѣбваше азъ да ся срѣщна съ Каравелова и Цанкова, да видя тѣ що мислятъ, че ако сж можемъ споразумѣ даработиме заедно. Така и направихъ. Спощи имахъ случая да ся разговоря съ Кар(авелова) и Цанкова напространно. И ето тѣхно-то мнѣние: „Прѣди всичко“ казаха „ако искаме да има дѣло-то ни важность и успѣхъ трѣба да работиме умно и съ нѣколко искренни и способни хора. Днесъ е твърдѣ сгоденъ случяй да направиме нѣщо, защо-то Херциговина ся бунтува. Ние трѣбва де испитаме положително течението на това вжстание и ако видиме, че ще успѣе, да направимъ съ вжстаници-те споразумѣние и съюзъ пакъ да почнемъ да сж приготвяме и ние колко-то ся може по-скоро за бунтъ. А за тая цѣль нужно е да пратимъ въ Аграмъ, Цѣтина въ Бѣлградъ и въ самата Херциговина нарочно челѣкъ достоенъ, който да завжрже тоя

сжюзъ. Такжва сжщо челѣкъ трѣба да пратимъ и въ Бжлгарско да ся споразумѣе съ комитети-те. За тия двоица емисари опрѣдѣли сж около 60—80 наполеона, за пжтни разноски. Тия пари ще ся сжберать отъ Болградъ, Браила и другадѣ. Ще ся потруди Цанковъ да иска и отъ стари-те,[1]) които май сж наклонни да ся почне нѣщо да ся работи, това азъ разбрахъ отъ стария Цанковъ, които ся показа твжрдѣ народенъ и разпаленъ. Но всичко това трѣбва да знаешъ, че само троица сме говорили Цанковъ, Каравеловъ и азъ, защо-то тѣ неискатъ да знае други, а само тогава ще ся свика [спорѣдъ тѣхъ] сжбраніе, когато сж завжрнатъ емисарите отъ Херциговина и Бжлгарско. Емисарина за Херциговина ще доде по-напрѣдъ при тебе въ Бѣлградъ да ся споразумѣете върху това и му дадешъ и ти пжлномощно писмо и го научишъ прѣзъ дѣ да мине и съ кои трѣба да ся срѣшне. Но прѣди всичко това, ти трѣба, колко-то ся може поскоро да ни явишъ напространо, какъ стоятъ за сега работите въ Херцеговина, какъ глѣда на това възстание сърбското и черногорското правителство а сжщо и народа. Съ една дума, всичко щото си ся научилъ за това възстание да ни явишъ по скоро. Азъ вѣрвамъ, че тукъ ще може да ся направи голѣма работа, нъ додѣто невида нещо положително нема да ти пишемъ дододишъ. Ти само бжди готовъ, защото ако и по кжсно ти все трѣба да додишъ тукъ, защо-то сж отваря голѣма работа за тебѣ. Ботйовъ Стамболовъ и азъ сме сжгласни съ тѣхно-то мнѣние и добре ще бжде мислиме да ся отложи сжбрание-то за тогава когато сж завжрнатъ емисарите ни, та тогава трѣба и ти да бждешъ тукъ. Колко добро нѣщо ще бжде ако успѣемъ да вкараме и стари-те въ работа! Всички тукъ сме сжгласни, че тѣ [старите] трѣба да зематъ участіе че безъ тѣхъ твжрдѣ мжчно ще можемъ да осжществимъ идеята си. За емисаринъ въ Херцеговина искатъ да пратятъ мене. Кажи ми що да права. Азъ мисля, че Цанковъ е по способенъ и като по пжлнолѣтенъ ще има по-голѣма важность! Ако ти е надпала наржка брошурата Бошнашка кжмъ нашия народъ испрати ни я колко ся може поскоро за да я прѣведемъ на Бжлгарски и напечатами, ние ще направиме и една Бжлгарска брошура къмъ народа си. Потруди ся дано намѣришъ тая брошура, защото е твърдѣ нужна.

[1]) Букурешкитѣ български потабили и богаташи начело съ Евлоги Георгиевъ.

Твойты писма за въ Влашко ще ги придружимъ и отъ насъ си по съ нещо, което ще е, че тогава, кога имъ явимъ повторително да бждѫтъ готови да дойдатъ. Научихме се, че въ Цариградъ имало Бѫлгарски комитетъ твѫрдѣ силенъ. До колко е истена незнамъ, защо-то нѣкой си Сржбски офицеринъ [сега въ Влашко офицеринъ] ни яви. Нѣколцина отъ тукъ офицери исказватъ желание да зематъ участие въ нашия комитетъ и обѣщаватъ голѣма помощь военна. Днесъ Цанковъ писа на нѣкой си Бѫлгаринъ офицеринъ въ Росия, и го пита ако иска да земе участие въ работата ни. Тукашны-те сѫ на мнѣние да пишатъ па познайници-те си въ Бѫлгарско да сѫ готватъ. Осѣщамъ че сѫ наклонни да искатъ и отъ правителства и отъ частни лица помощь, но азъ не съмъ имъ явявалъ нищо за нашия опитъ. Особенно ти и Ботьовъ ще можите сума пари да намѣрите; стига само да бѫде въ Херцеговина бунта важенъ; ти даже можешъ да насѫрчашъ нѣкои, че ще имъ помогнемъ. За сега толкова, довечера ще отида пакъ при Кар(авелова) и Цанкова и ако узная нѣщо ново и важно, писащѫ ти. Стамболова вчера пратихме въ Гюргево да земе нѣкоя парѫ отъ тамошния комитетъ за да сѫ поулѣснимъ; момѫка за Бѫлгарско ще пратимъ подиръ 2 или 4 дни; а оня за Херцеговина малко по-кѫсно, защо-то трѣба да сѫберемъ пары.

Писмата надписвай за Ботьова но и моето име забѣлѣзвай, ако писмото е за менъ.

Приими братското ми здрависвание и нека бѫде хаирлия.

Драсовъ.

Юлия 23. Продѫлжение:

По независящи отъ мене причини, наможяхъ въ сѫщия день да ти пратѭ настояще-то. Толкова по-добрѣ, защо-то сега ще ти явя работи, кои-то неволею ме каратъ да кажа голѣма дума „нѣмами хора за работа, нѣмами хора постоянни, нѣмами хора родолюбиви“ жялно е, но е свѣта истенна! Днесъ ся рѣши нѣщо, утрѣ става нищо; Цанковъ и Каравеловъ мя приеха най напрѣдъ съ голѣмъ ентусіязмъ, сѫщо и Ботіовъ и Стамболовъ! Какво-то ся разговарахме и съ първи-те и послѣдни-те, явилъ съмъ Ви по-горѣ; но това бѣше първия день. Оня день, вчера, може и днесъ

билъ сьмъ принуденъ да тичямь подирь първи-те като палашь. Единъ спи, другія се разхожда, единъ пише „знание“ и вжрше търговия другия „балканъ“ и ся оплаква че нѣма пары. За Ботйова и Стамболова не казвамъ нищо, защо-то нѣма що да кажя; тѣ сж момци млади, юначни но сиромаси и невлиятелни! Може ли кажете ми съ такива хора да ся върше работа?! Други хора тукъ непознавамъ. При кого да отида и кой ще сжчувствува? Стамболовъ ся върна изъ Гюргево, едва можялъ да земе 3 лири; що ся може съ тѣхъ? Цанковъ казва, че писалъ вчера въ Браила и Болградъ за нари; ще прататъ ли и колко? незнамъ. Съ 5--10—20 лири нищо нестава. Добихме изъ Бжлгарско сумма писма. Въ едни ся оплакватъ, че дѣло-то спи, въ други ни даватъ голѣми надежди. Проповѣдници-те[1]) ся прислѣдватъ и мржтъ отъ гладъ. Народа пари не дава. Ако ся поискатъ пари бѣгатъ като опжрлени, ако ся каже че не сж нужни пари идатъ и зематъ ся за работа. Всичко това произлиза отъ туй, че работници-те ни ся хора сирома си. Богати-те не искатъ и да знаятъ! Утрѣ ся надѣвами да дойде Тиховъ, надѣвамъ сж сжщо и за нѣкои мои другари отъ града ми. Комитетския печять и пр. работи сж у Цанкова. Не знамъ ще можемъ ли да ги земемъ.[2]) Ако стане нужда да дойдешъ; да ли неможешъ до само съ просто писано отъ насъ писмо и подписано отъ комисията безъ да ся подпечятва съ печята? Ние съ Ботйовъ и Сіе мислиме, че догдѣ настане сжбраніе, нещe можемъ да рѣшимъ нищо, нито пжкъ ще можемъ да намѣримъ пари. А намъ сж за сега прѣди всичко нужни пари, пари и пакъ пары! Има срѣдство да ся добиятъ пари, но безъ сжбрание неможе да ся осжществи. Ние изпратихме писмата ти на лицата до които бѣха и ги придружихме съ забѣлежка, кой-то отговаря на сждържанието имъ т. е. че трѣба да ни отговорятъ ще додатъ ли кога имъ повторително явимъ, или не. И надѣваме ся за отговоръ. Яви ми що трѣба да правимъ но на сѣки начинъ, ако рѣшите и Вие да стане сжбрание, то ти непрѣменно трѣба да присжтствуванъ, друго-яче пакъ нищо.

Бжди здравъ.

Сжщи.

[1]) Апостолитѣ на въстанието.

[2]) Поради свадата между Ботевъ и Каравеловъ, послѣдния задържалъ цѣлия архивъ на комитета, като е искалъ да го прѣдаде само прѣдъ общото събрание.

№ 42.

Букурещъ 17/5 Августъ 1875.

Г-не Цеко![1])

Бѣлградъ.

Новини-те изъ Бѫлгарско са доста утѣшителни. Остава ни да узнаемъ положително сили-те си, че послѣ може и да поченемъ кѫрвава-та свадба. Ето че въ Сливенскиятъ балканъ има вече една чета отъ 20—30 души. Народъ-тъ отсрѣща и тукъ е твѫрдѣ разйяренъ.

За сега Вие немате тукъ работа. Ако по послѣ стане нужда, ние ще ти пишемъ да дойдешъ. Вие сте за сега длъжни да внимавате добрѣ що са говори и вѫрше въ Сърбия, и всичко да ни явявате, особенно ни явявайте за работи-те въ Херцеговина. Ходи чясто при Майзнерка и внимавай що ще говори, но нищо не трѣба да и исказвате за нени-те работи. Само и казвайте, че у насъ са работи мѫжки, и че ако Срьбско-то правителство не прибѫрза да спечели наша-та симпатия, ще ся отдѣлиме сѫвѫршенно.

За сега толкова. Подиря ще Ви пишѫ пакъ. Отговорети ми.

Поздравявамъ Ви.

Вашъ Иванъ Т. Драсовъ.

(П. П.) Въ тоя часъ са научихме, че и въ троеспскиятъ балканъ излѣзла 80 души една чета.[2])

№ 43.

Почитаеми Г-не и Г-жйо![3])

Бѣлградъ.

Обѣщахъ Ви са да Ви пиша. Днесъ испѫлнямъ обѣщание-то си. Ваше-то желание е да знае-те положение-то на наши-те народни работи. Утѣшително е. Това го чисто-совѣстно исповѣдвамъ прѣдъ Васъ, защо-то вѣрвамъ да сте искренни приятели и доброжелатели на народъ-тъ ни. Ако

[1]) Цеко Войвода.

[2]) Слуховетѣ за тая чета, както и за оная по-горѣ, сѫ неоснователни.

[3]) Навѣрно нѣкой сърбинъ познать на Драсовъ. Писмото е безъ дата и трѣбва да е писано въ началото на августъ 1875 год.

и братското ни Сръбско прав. прибжрза [спорѣдъ Ваши-те увѣренія] и ни подаде дѣсница-та си, бждете увѣрени, че въ кжсо време Балканскиятъ полуостровъ ще е освободенъ. Народъ-тъ ни е въ голѣма отчяность и разйярености. Доказателство на това е чета-та въ Сливненскиятъ балканъ! Ако продлжява Сръб. прав. въ нерѣшителность и хладнокрьвие; народъ-тъ ни ще и самъ да си помогне.

Желалъ бихъ да зная: до колко е вѣренъ успѣхъ-тъ въ Херцеговина и наистенна ли зема по голѣми размѣри вжстание-то? Всичко това вѣрвамъ, че ще ми сжобщите.

Примете сърдечните ми поздравения.

Вашъ Ив. Т. Драсовъ.

Н. В. Да Ви е честита бждща-та Княгиня на Н. Свѣтлость!

Адресъ: I. T. Drasov. [Calea Serban-Voda.] № 117. Bukarest, Walachei.

Н. В. Сжщо и въ Троенскиятъ балканъ излѣзла една чета отъ 80 души. Тия и още други чети чякатъ минуване-то на г-на Панайота. Сега е време да покажете человѣколюбие-то си и енергичность-та си.

№ 44.

Букурещъ 1875 Септемврия 7.

Брате Кубрате!

Писмото Ви отъ 2 сентемврія получихме. Добрѣ си сторилъ като си пратилъ преписъ отъ писмото ни. За прѣдводителы брате недѣйте иска за сега отъ насъ, защото сичките са готватъ да прѣминатъ съ чети, и понеже са сичките подозрени не ся рѣшяватъ да преминатъ сами съ паспортъ; слѣдователно, нека ония синове са сами рѣшатъ и изберѫтъ измѣжду едно лице което да ги прѣдвожда и така нека дѣлото отива напрѣдъ. И ние сме намѣнѣние даже неможеме да тжрпиме вече, кога поскоро ще чуеме рѣшителнитѣ денъ та да испратиме четите отъ тукъ. Додето не пукне пушкж отъ Бжлгарско твжрдѣ мжчно е да Ви пратиме помощь защото Влашкото прав(ителство) недозволява да му се компромитира границата. А послѣ

ще само да ни помогне. Писахме Ви и понапрѣдъ че отъ тука неможеме да Ви помогнеме парично, защото богатите ни хора чакатъ да видатъ нѣщо въ Бѫлгарско че тогава ще положетъ сичкитъ си имотъ. За сега ние имаме тука само малко пари, съ които спосрѣщаме комитетските си нужди, Добрѣ сте сторилъ като сте наредилъ за железницата хора. Зазапалванiе на градътъ Ви не е нуждно да Ви пращаме запалителни вещества защото е трудно да ся пренесѫтъ освѣнъ това газътъ е най доброто запалително вещество. Ботйовъ са не е върналъ, но мислиме, че скоро ще сѫ вѫрне и съ добри и дѣйствителни извѣстия. Босненското и Херцеговското възтание отъ денъ наденъ става по силно, ние имъ писахме едно твѫрдѣ насѫрдчително писмо въ което имъ явяваме че цѣлиетъ Бѫлгарски народъ ще вѫзстане, испратихме имъ прѣдъ 7 дена и една чета отъ 150 души Бѫлгарски юнаци, които минаха прѣзъ Бѣлградъ за Босна. Сѫрбия и Черногора ще обяветъ скоро бой на Турция, но чякатъ да избухне бунтъ въ насъ зарадъ това ние нетрѣба вече да отлагаме нито минута но часъ поскоро да захващате защото отъ бавенето слѣдствията са лоши.

Пращаме Ви за градътъ съ приносящите 600 турски и 600 български прокламации, отъ които ще оставите за градътъ си 250 т(урски) и 250 бѫлгар(ски) и отъ тѣхъ ще распратите въ Шуменъ, Разградъ, Варна, Джумая и другадѣ сѫщо ако е възможно и по селата да се расхвѫрлятъ, по 3—4 листа, а другите 350 тур. и 350 бѫлгар. пратете колкото е вѫзможно поскоро въ Тѫрново, даже въ сѫщата нощъ трѣба да ги занесе защото търновци трѣба да иматъ време да ги распилѫтъ въ околните градове. Ние испратихме презъ Зимничь за Свищовъ 50 тур. и 50 бѫлг. прѣзъ Т. Мугорели за Никополъ, Плевенъ, Ловичъ и за Троянъ, а Троенчене прѣзъ балканътъ за Пловдивъ, Карлово и други 150 т. и 150 б. прѣзъ Бекетъ за Рѣхово отъ тамъ за Ломъ, Враца, Тетевенъ и другадѣ 150 т. и 150 б. прѣзъ Галацъ за Тулчѫ и Мачинъ Бабадаа 20 тур. и 100 бѫлгарски, другадѣ, като оставатъ тукъ 1000 ще ги дадемъ начетите та прѣзъ дѣто минатъ да расхвъргватъ. Щомъ избухне възтанието вие трѣбва да употребите за споразумение и сѣкакви извѣстия жени, защото мѫжете ще бѫдѫтъ подозрѣни тогава молиме ви ся испращайте ни чясто тука по една жена за да ни донася извѣстия и да ви донася. Пратети това въ прѣписъ въ Тѫрново: (което слѣдва).

Брате Асене.

Писмото Ви отъ 29 Августа получихме едва днесъ и ето-че ви отговаряме. Въ писмото до Кубрата излагаме сичко щото и той и Вие ни питати и понеже той ще Ви прати прѣписъ отъ сѫщото то ще видите. Ако до днесъ нѣмате извѣстия отъ градовете, то непременно трѣбва да распратите нарочно Ваши хора да извадатъ нужното и захващайте бунтътъ защото чувай Боже, ако и тоя мигъ изгубиме освѣнъ това ще загубиме много хора защото ще влязатъ въ непрнетелски рѫцѣ. Кара Мих(айловъ) дохожда — слѣдъ Вашето заминуване, нъ не е казвалъ, че щеходи въ Русия. Ние знаемъ че Сѫрбите, които бѣха тукъ сѫ шпиони, но сега ги нѣма вече, и ако ги надуе дѣвольтъ да дойдатъ пакъ тукъ ще ги наградиме спорѣдъ дѣлата имъ. Чякаме поскоро телеграфа. Ние работиме тукъ твѫрдѣ енергически прѣпоржчваме и Вамъ сѫщата енергичность — старите ще влезатъ въ работа, когато захванете бунтътъ.

Вашъ догробъ — напрѣдъ рѣшителность побѣдата е наша.[1])

[1]) И двѣтѣ писма сѫ безъ подписъ, но почеркътъ е на Драсова.

VII.

Емиграцията
и
Централниятъ Комитетъ.

1871—1877.

№ 1.

Стара Планина 1871 Януарій 1-ій.[1])

Г-не . . . . .

Въ . . . . .

Както въобще всичкыты Българи желаятъ освобождението си отъ несносното варварско иго на агаряпиты, тъй и вій вѣрвате да чювствовате отъ все сърце това. А за да ся здобиемъ съ такова нѣщо трѣбва да измислимъ срѣдство, чрѣзъ което да постигнемъ желанието си. При толкова опити едва сполучихме ра измислимъ реченното срѣдство, и то вечъ ся осѫществи до колкото го изискваше нуждата, нъ работата е, че друго още едно ся явява, безъ което ся още повече неможе; то е пари, пари и пари!!! ви като сте единъ отъ роболюбивитѣ и здравомислящи Българи още и като ны е познато състоянието Ви идемъ съ настоящето си да Ви молимъ да благоволитѣ да пожертвовате народній ни жертвенникъ . . . . . за които ще Ви ся даде единъ билетъ отъ Привръменото Българско Правителство, което ще и отговаря за тѣхъ . . . . . Г-не . . . . . Това и ненадейно предложение ще Ви ся види твърде чюдно! нъ да ся чудите врѣме не остава, пакъ и никому дору и на най-вѣрній си пріятель нѣма да обаждате, ако ли въ противенъ случай недай Боже! да сте отъ лошитѣ и народоубійци хора идитѣ и обадете нѣкому не добръ чіовѣкъ или ся сторитѣ добри та обадите на турското правителство писмото ни или чіовѣкътъ който ще Ви ся представи за решителній Ви отговоръ го предадете, въобразетѣ си каква мъзда ще Ви ся въздаде, нѣма и да ся осетитѣ кога ще сте лишени отъ животъ и то не само Ви нъ и цѣлото Ви домородство. Ако ли пакъ дай Боже! ни ся отговоритѣ съ отговоритѣ съ приличнійтъ и патриотически отговоръ и испълнитѣ

[1]) Първообразъ на окржжното отъ Мартъ 1871.

длъжностьта си като добръ Българинъ ще можитѣ подиръ да научитѣ коренно цѣльта ни защо са нуждни тія пари.

Пребързайте та съобщетѣ първий си и послѣденъ отговоръ на чіовѣка когото Ви пращаме, защото 100,000 Български юнаци чакатъ съ нетърпение отговора Ви.

Пріймете братскитѣ ни поздравлѣнія.

Отъ привръменното
Българско Правителство
въ Балкана.

№ 2.

Въ Българ. 1871 февр. 6-ій.

Въобще всѣки Българинъ иска вече освобождението си отъ несносното иго агарянско; Тъй и вій мислимъ да чювствовате отъ все сърце това. А да Ви имаме за истиній такъвъ Българинъ и чіовекъ, ще ся забѣлежитѣ действително както Ви бѣлежимъ по доло и тогава ще бждитѣ равно съ всичкитѣ прѣдъ свѣтата ни Р(еволюция) ако ли не? То пакъ сами не сте, имате дружина съ които ще Ви пратимъ тамъ??? При чернаго Бога. Съ това ти добро или зло? Ще са забѣлежитѣ въ продължението на исторіята ни съ златни или черни слова съ което като заслужитѣ не само на отечеството ни въ което си ся родилъ и носишъ славното му имѣ Българинъ? Нъ оставяшъ сѫщійтъ надписъ и на фамиліята си прѣдъ окото на златната ни свобода. Ето г-не зимаме опитни срѣдства чрѣзъ които ще ся освободимъ вече то са отъ тѣхъ двѣ най главнитѣ питанія: Имаме ли хора на и пари? на тія питанія сме готови за първото че имаме, и то е най главния матеріалъ? а второто нѣмаме нощe, отъ днесъ туря са първото и ще (ся) намѣри второто. Ето какъ: ній отрѣденитѣ отъ главното число ще сабираме вторійтъ матеріялъ, ако ли ній умрѣмъ то други са преготвени на мѣстото ни чакъ до като са испълни суммата и то сме вечъ готови. А отъ гдѣ ли ще ги събираме? отъ Българитѣ за въ Българско. така са правили и другитѣ народи които са днесъ свободни. така и ній щемъ. Ето предлагаме. както по всичкитѣ градове на хората по възможность. така и въ тоя градъ не само на Вазъ нъ и на по горня на

и по долня ржкж ще дадятъ вѣднажъ за всѣки пжть. всѣки спорѣдъ колкото го виждаме че може. за които пари на всѣкиго ще са даде по единъ билетъ печатанъ отъ приврѣменното ни Правителство, който ще отговаря за даденитѣ му? прѣдъ цѣлійтъ народъ па чакъ тогавашното ни свободно вече правителство ще търси смѣтка отъ днѣшното ни приврѣменно. отъ гдѣ е земало именно и колко и какъ? своеволно ли е дадено или на сила е земено па гдѣ и за какво е давало? По кой начинъ е захващало и гдѣ и съ кого какво е работило па гдѣ е свършвало, колко юнаци е изгубило и причината на смьрть-та имъ? именно и отъ кой градъ отъ кое село са? то за всичко ще са предава смѣтка, отъ тукъ ще са разбире всѣкиму и наградата; кой съ каквото е заслужилъ, едни ще са радватъ и ще пеятъ благодарителни песни Богу и на умирающитѣ днесъ кой на вжже, кой посеченъ, кой въ затворъ предалъ духъ за свободата. а други ще плачатъ и оплакватъ днитѣ си и честьта си щжтъ кълнатъ бащитѣ си за прѣдателството което са правили днесъ на народнитѣ ни дейци. Г-не ній имаме да Ви казваме много нъ за сега стига. чакъ тогава? като Ви видимъ какъ ще са представитѣ прѣдъ народнійтъ ни жертвенникъ. отъ горе като прочете(те) съ внимание до тукъ ще Ви ся види чюдно това ненадейно прѣдложение? нъ да ся чудитѣ врѣме Ви не остая па и никому дору и на най вѣрнійтъ си пріятелъ нѣма да обаждате то е нашата работа ній позна(ва)ме всичкитѣ хора отъ единъ до край и въ състоянието имъ, па и духатъ.

Вій остая за вазе си да гледате и отговарятѣ, да не би казали отъ послѣ че азъ искахъ, а нѣмаше отъ гдѣ да ся науча на вѣрно, и да ми ся покаже пжть-тъ къмъ гдѣ да вървя. На Ви пжтьтъ: намираме Ви по възможность да дадете . . . . . Нъ ще кажитѣ нѣмами готови? подъ лихва са или въ стока то, и Вій трѣбва да земете съ лихва, или продайтѣ стока на какжвто и да е начинъ, та да платитѣ първійтъ си дългъ Богу, и на отечеството си, за които ще получитѣ горнійтъ билетъ, и единъ знакъ когото ще криетѣ, па като доде часътъ на въстанието ни ще Ви ся иска тоя знакъ подъ байрякътъ, че у когото нѣма или билетътъ баръ да покаже? тежко и горко томува??? па и фамиліята му ще бжде укорѣна прѣдъ свѣтата ни Р. . . . . сега вече съ свирка и съ тжпанъ нѣма да Ви расправяме. ако дадетѣ доброволно

което Ви искаме, ще бждетѣ честити всички, и ще бждетѣ подъ защита съ всичкото си домочадие въ нашитѣ ржцѣ, и подъ наша грижа чакъ до оня день? Ако ли бждете инакви и постъпитѣ варварски т. е. тръситѣ причини каквото да не даватѣ което Ви ся иска, или покажитѣ писмото ни на правителството, и станитѣ прѣдатели на чіовекътъ ни когото Ви пращами да са разбѣгне, или пуснетѣ приказки на вжнъ изъ мѣжду таквизъ изродици Български? тогава земете на умать си ще глѣдатѣ и съ очитѣ си, че които съставляваме днѣшното привръменно Правителство, въ Българія не ся бои вече, и не иска да глѣда бѣзъаконното и варварско гнило правителство? всичкитѣ негови заплашванія, мжки, бѣсилници, пращанія въ Деаръ бекиръ, сж прѣдъ Българското юнашко око днесъ нищо. всѣки юнакъ има предначѣртание отъ привръменното ни правителство въ главжтж си, съ което да преваря всѣко зло, и награжда всѣко добро. Той носи на челото си свобода чиста, или смъртъ. рѣшавайтѣ сега по скоро първій си и послѣденъ отговоръ на чіовекътъ когото Ви пращаме, защото хиляди Български юнаци чакать съ нитърпение отговорътъ Ви. Тія сж.

Отъ Привръменното
Българско Правителство.[1])

№ 3.

Господине . . . . . !

Въ . . . . . .[2])

Сѣки вжобще бжлгаринъ иска днесъ своето добро, и желае да са освободи отъ агарянското робство, слѣдвателно и вие, ако сте само бжлгаринъ и честитъ човѣкъ и ако желаете добро на отечеството си, трѣба да са предадете съ сичкото си сжрце и душа на народното дѣло, и да покажете, че сте достоенъ синъ на Бжлгария и свободолюбивъ човѣкъ. Повтаряме, ако сте вие родолюбецъ, християнинъ и мжжъ, то трѣба да испжлните долеказаните наши, и на сичка Бжлгария, желания:

[1]) Приспособено за опрѣдѣлено лице, редактирано и разширено отъ Левски, възъ основа на прѣдидущия първообразъ на печатното окржжно.

[2]) Печатно окржжно. Оставеното празно поле се изпълва съ адресното име.

а ако ли не, то честните и родолюбивите бѫлгаре ще да ви прокѫлнатъ и твѫрде скоро ще да ви испроводатъ при . . . Сѣщайте са. Предателите, чорбаджиете, изѣдниците и турските подлизурки ще да висатъ на едно дѫрво съ нашите неприятели, — страшно ще бѫде народното отмѫщение. Който днесъ не желае да бѫде свободенъ, той не е бѫлгаринъ и не е човѣкъ! И така, вие сте свободни да изберете за себѣ си пѫть и да вѫрвите по него, т. е. или съ назе или съ народътъ, или съ турските джеляте и крѫвопийци. Прибѫрзайте да запишете името си на страниците исторически съ златни, или съ черни думи, и постарайте са да явите по-скоро: черно робство ли искате, или златна свобода.

Нашите желания сѫ вамъ извѣстни, но ние пакъ трѣба да ви повторимъ. Ние желаеме да са освободиме изъ подъ турското иго и да бѫдеме хора, Пригответа са и вие и очѣквайте оная минута, която ще твѫрде скоро да избие. Но за да извѫршиме това велико дѣло, намъ сѫ потрѣбни двѣ нѣща, хора и пари. Хора ние имаме, а пари нѣмаме; но съ божията помощь ще да найдеме твѫрде скоро и тѣхъ. Нашиятъ главни народни комитетъ е избралъ насъ да сѫбереме потрѣбните за нашето освобождение пари, и ние ще да ги сѫбереме. А отъ дѣ? — Ние ще да ги сѫбереме отъ тамъ, отъ дѣто сѫ ги сѫбирале и другите народности, т. е. отъ самиятъ народъ. И така, ние предлагаме и вамъ да пожертвовате веднашъ за сѣкога щото можете и колкото можете. Сѣкиму изъ васъ ще бѫде даденъ билетъ отъ бѫлгарското привременно правителство; а това правителство ще да отговаря за дадената му сумма предъ народътъ, т. е. предъ бѫлгарскиятъ народни революционни комитетъ, който така сѫщо ще да отговаря предъ бѫдѫщето бѫлгарско свободно правителство. Привременното бѫлгарско правителство ще да дѫржи подробни смѣтки отъ дека колко е земало, дека ги е употрѣбило, колко бѫлгаре сѫ погинале, какъ сѫ погинале и пр. Щастливи сѫ ония наши народолюбци, които повдигнатъ рѫка за своята свобода, — тѣхните имена ще да са славатъ вѣчно; а страшливите, изѣдниците и хладнокрѫвните ще бѫдатъ проклѣти во вѣки вѣковъ. Който е бѫлгаринъ, когото бѫлгарка родила, и който не иска да бѫде турски робъ, той трѣба да жертвува всичко, за да може послѣ да добие много. „Да

продадеме имането си, да заложиме жените си и дѣцата си, и да откупиме отечеството си", рѣкалъ Мининъ.

Господине! Ние искаме да ви кажеме много, но за сега стига и толкова, — отъ васъ самите зависи да притурите това, щото ние не сме изсказале.

Вамъ ще да се покаже чудно нашето предложение, защото то ще да дойде до васъ ненадѣйно; но за чудене врѣме не остава, — историята насъ не ще да чѣка да са чудиме. Сичкото това вие трѣба да дѫржите тайно, — и вашите най-ближни приятели не трѣба нищо да знаятъ. Вие трѣба да отговаряте сами за себѣ си. Гледайте да не кажете послѣ: „азъ искахъ да помогна, но нѣмаше отъ дѣ да са науча навѣрно кому да дамъ и какъ да дамъ". Ние имаме хора на сѣкаде, и познаваме сѣкого изъ васъ, познаваме състоянието ви и даже духътъ ви, слѣдователно ние ще да намѣриме възможность да ви явиме..... Но вие може да кажете: „нѣмаме пари". — „Земете назаемъ, продайте стока, заложете кѫщата си, и дайте пѫрвиятъ си длѫгъ на отечеството, на свободата и на Бога. Който помогне съ що и да е, той ще да има отъ насъ, освѣнъ горе-казаниятъ билетъ, единъ знакъ, а тоя знакъ ще бѫде неговото спасение. Когато нашите юнаци станатъ подъ байракъ (а това ще да бѫде твѫрде скоро), то тѣшко томува, който имъ не покаже билетътъ и знакътъ си! Който не приѣме участие въ нашето народно движение, той ще да се счита за прѣдатель и за неприятель на народътъ ни, и ще да са реплати за грѣховете си; а фамилията му ще бѫде укорѣна прѣдъ свѣтътъ. Повтаряме, ако дадете доброволно щото сте длъжни да дадете, то ще бѫдете честити, и заедно съ вашето домочадие, ще бѫдете подъ нашата защита чакъ до онзи денъ . . . А ако постѫпите съ насъ варварски, т. е. ако предадете писмото ни, или човѣкътъ ни, когото ви пращаме да се разберете; ако изнесете навѫнъ нашите желания и ги разкажете на нѣкои наши бѫлгарски изроди, или, ако тѫрсите причина, за да не дадете това, щото искатъ отъ васъ, съ една дума, ако злоупотрѣбите нашето довѣрие, то страшно ще да ви са отмѫсти. Земете си на умътъ, че ония мѫже, които стоятъ като главатаре въ народното движение и които сѫставляватъ врѣменното правителство, не се боятъ вече отъ никого, и рѣшиле сѫ са да вѫрватъ напредъ, безъ да са обѫрщатъ назадъ. Ние са не боиме вече нито отъ турското беззаконие, нито отъ турските

мекерета! Сичките туски мжки, бѣсилници, пращания въ Деарибекиръ и пр. сж прѣдъ окото на бжлгарските юнаци нищо. Сѣки юнакъ има своето предначжртание въ главата си; а народниятъ комитетъ и приврѣменното правителство ще да предварятъ сѣко зло и ще да награждаватъ сѣко добро. На нашето чело е написано: „чиста свобода или юнашка смжртъ“.

Рѣшавайте са сега по-скоро да ни кажете „съ нази ли сте“ или „противъ насъ“, защото хилѣди юнаци очѣкватъ отговорътъ ви.

(?) 1871 г. Мартъ 10.

I. отд. отъ Б. Р. Ц. К.
Привременното правителство
въ Бжлгария.

Б. Р. Ц. К.
въ
Бжлгария.

№ 4.

Окружно писмо до частниятъ революциони комитетъ.[1])

Въ Стамболу Мехметъ Ефенди.

Братя членове!

По желанието на сичките бжлгарски частни революциони комитети, сжбраха са представители отъ сичките бжлгарски страни, прегледаха уставътъ и дадоха му по-добра нарѣдба. Представителите пожелаха да са напечата новиятъ уставъ и да са раздаде на частните комитети, и централниятъ комитетъ испълни желанието ви. Трѣбва да ви забѣлѣжиме тука, че тоя уставъ са одобри по вишегласие, слѣдователно никой нѣма право да измѣнява въ него ни най-малката точка. Вашата най-пжрва обязанность е да изучите сждржанието на тоя уставъ и да испжлнявате буквално неговите заповѣди.

Лицето, което бѣше упжлномощено до сега отъ централниятъ революциони комитетъ, са упжлномощава и за напредъ да продлжава своите обязанности до извѣстно време, и ще да са служи съ новоповѣреният му печатъ, безъ да изгуби ни най-малко уважение вѣхтиятъ печатъ въ досегашните работи.

---

[1]) Печатно.

Това лице ще да дойде при васъ само [или ще да испроводи свои човѣкъ съ нужните знакове], за да ви даде смѣтка за доходите и расходите на бѫлгарскиятъ революциони комитетъ, да ви донесе уставътъ и да ви даде нужните наставления.

Централния комитетъ, въ името на народътъ, ви повѣлява да уважавате приказанията на неговите упѫлномощени членове и да испѫлнявате уставътъ буквално. Тайната полиция ще слѣди за дѣйствията на сѣкиго.

Нашето дѣло вѫрви напредъ, и ще са надѣваме, че, съ божието име, за насъ ще да настанатъ ония щасливи минути, които очѣква сѣко бѫлгарско сѫрце.

Бѫлгария 1872 г. Юния 14. № 1.

Печатъ: Бѫлгарски революциони
централенъ комитетъ.

№ 5.

(Телеграма). Букурещъ, 31 Августъ 1874 г.

Иванъ Сапуновъ. Бѣлградъ.

Депеша ти получихме — недохождай. Не можемъ чака.[1])

Грековъ.

№ 6.

(Т.) Загребъ, 5 . . . . . .[2])

Сарафовъ, Сербанъ Вода 117. Букурещъ.

Иванъ[3]) въ търговия ли да вѫрви, или въ Влашко да дойде. Свѣтославъ[4]) да тръгне ли вече — отговори непременно.

Свѣтославъ, Иванъ.

---

[1]) Отнася се до Панайотъ Хитовъ, който е закъснѣлъ да дойде на събранието въ Букурещъ.

[2]) Датата не е обозначена; отнася се къмъ 75 г., началото на юлий.

[3]) Драсовъ.

[4]) Радославовъ.

№ 7.

(Т.) Букурещъ, 16 . . . .[1]) 1875 г.

Димитръ Горовъ. Гюргево.

Утрѣ съ първиятъ тренъ ела тука — да се земе типография, безъ тебе не може ела непременно.

Ботйовъ.

№ 8.

(Т.) Кампина, 28 Юлий 1875 г.

Драсовъ, калеа Крайовци № 61. Букурещъ.

Приятелитѣ ще се бавать ли при васъ? Защо се върнаха, че неможаха да минать ли. Ботевъ тръгна ли, азъ трѣба ли да дода, ща донеса нѣщата, чакамъ отговоръ.

Чобановъ.

№ 9.

(Т.) Коракалъ, 4 Августъ 1875 г.

Драгой Шоповъ, калеа Крайова. Букурещъ.

Приемете чрѣзъ днешната поща 10 лири турски. Причината на забавата е липсуването ни.

Вълневъ.

№ 10.

(Т.) Бѣлградъ, 9 Августъ 1875 г.

Христо Ботевъ, Сербанъ Вода 117. Букурещъ.

Писмото на вашъ адресъ прѣдай П. Х.[2]) неотворено, кадѣто и да е.

Иванъ Сапуновъ.

---

[1]) Навѣрно юлий.

[2]) Панайотъ Хитову.

№ 11.

(Т.) . . . . . 10 Августъ 1875 г.

Панайотъ . . . . ., калеа Мошилоръ, № 122. Букурещъ.

Не мога да дода, ела да се видиме на моя счотъ.

Балкански.

№ 12.

(Т.) Галацъ, 13 Августъ 1875 г.

Драсовъ, калеа Крайова 61. Букурещъ.

Ще бѫда утрѣ вторникъ 10 часа въ Букурещъ. Въ Браила върви лошо, нѣма ни едно зърно. (Pas un grain).[1])

Шоповъ.

№ 13.

(Т.) Бѣлградъ, 19 Августъ 1875 г.

Редакция „Знаме", калеа Сербанъ Вода 117. Букурещъ.

Ще остави ли емиграцията България? Ще жертвуватъ ли тамошнитѣ богаташи нѣкоя пара? Отговорете, приготовляваме се.

Поповичъ,
телеграфистъ.

№ 14.

(Т.) Браила, 19 Августъ 1875 г.

Чобановъ, Сербанъ Вода 117. Букурещъ.

Утрѣ срѣда часътъ (по) петь Пѣевъ,[2]) заедно съ Македонски[3]) пристигатъ въ градътъ Ви но-рано не бе възможно.

Икономовъ.

[1]) Не събралъ никакви пари.
[2]) Т. Пѣевъ.
[3]) Христо Македонски.

№ 15.

(Т.) Бѣлградъ, 21 Августъ 1875 г.

Христо Ботевъ, калеа Сербанъ Вода № 117. Букурещъ.

Колко(то) можете бързо се върнете. За единъ отъ ортацитѣ стоката е готова да се расправи. Пари нешинъ и цѣната добра. Наредете дукянитѣ кждѣ ще са смести, само бързайте. Постарайте се, пострадвамъ, до дѣто не сж (се) попишманиле, отговорете тозъ часъ.

Иванъ Сапуновъ.

Български революционенъ комитетъ въ Букурещъ № 30.

№ 16.

Букурещъ, 1875. Августъ 21.

Уважаемий ни войводо![1])

Вамъ трѣба да е извѣстно вече въ Бжлгария ся приготовлява силно всеобщо вжзстание и че това възстание скоро ще да избухне.[2])

Всичкитѣ революциони комитети въ Бжлгария бѣха испроводили свои представители въ Букурещъ и на ѐдно общо сжбрание ся рѣши да Ви поканемъ да додите за да земете командата на една огромна и добрѣ организувана чета.

Ние вѣрваме въ вашиятъ патриотизмъ и въ вашата постояна готовность да послужите на своето потжпкано и поробено отечество и затова изпроваждаме нарочно едного отъ членовитѣ на тукашния Революционенъ комитетъ, а именно Г-на Христа Ботйова, съ когото като сж споразумѣите, молиме да доидити незабавно въ Букурещъ.[3]) Сега е врѣме да покаже сѣки своитѣ достоинства и своята любовь камъ отечеството си, сега е врѣме да види и нашинжтъ народъ бѣлъ, свободенъ день. Вие, уважаемии ни войвода, сте единъ отъ пжрвитѣ синове на Бжлгариж вие сте жертвували за нейната свобода и имотъ и животъ, Вие сте напълнили България съ

---

[1]) Филипъ Тотю.

[2]) Думата е за Старозагорското възстание, което се обяви кждѣ срѣдата на м. Септемврий.

[3]) Филипъ Тотю се е намѣрвалъ по онова врѣме въ Одеса.

името си и съ своитѣ подвиги, — не оставяйте сега надирѣ отъ своитѣ другари и приятели, покажете че у Васъ не е угаснала любовьта камъ отечеството си, а елате да нанесете страхъ и трепетъ на нашитѣ тиране и да оставите името си вѣчно въ Бѫлгарската нова история.

Увѣрени въ Вашиятъ патриотизъмъ, чѣкаме да Ви пригѫрниме братски и заедно съ вази да извикаме: Да живѣе Бѫлгария! Да живѣятъ нейнитѣ достойни синове!

Членове па комитета
Индж(неръ) Д. Шоповъ.
И. Т. Драсовъ.
Хр. Ботйовъ.
Д-ръ Чобановъ.
Д. Цѣновъ.

№ 17.

(Т.) Северинъ, 22 Августъ 1875 г.

Ботйовъ, Сербанъ Вода 117. Букурещъ.

Научаваме се Панайотъ дошелъ, трѣбватъ ли работници, наверно отговорете. Сме готови да додиме.

Иванчо Крачмара.

№ 18.

(Т.) Бѣлградъ, 23 Августъ 1875 г.

Христо Ботевъ, Сербанъ Вода 117.

Нареди да работатъ ортацитѣ,[1]) ти земи едного и одма търгни ще закъснѣешъ, търговеца[2]) нетърпеливо чека, всичко е готово само тебе чека. Тъй ми е заржчано, одма отговори.

Иванъ Сапуновъ.[3])

[1]) Събранието да си гледа работата.
[2]) Сръбското правителство.
[3]) Телеграмата за Панайотъ Хитовъ. Тя почва съ инициалитѣ на войводовото име П. Х. — Панайотъ Хитовъ билъ принуденъ, по политически съображения, да не кореспондира направо и открито по комитетски дѣла.

№ 19.

(Т.) Галацъ, 23 Августъ 1875 г.

Димитъръ Ценовъ, La „St. George". Букурещъ.

Кажете на приятела[1]) засега не мога, дѣтето ми е болно за утрѣ вечерь ако се поправи срѣда съмъ тамъ.

Танасъ.[2])

№ 20.

(Т.) Слатина, 27 Августъ 1875 г.

Димитъръ Ценовъ. Букурещъ.

Утрѣ Ви чакамъ на гарата. Кулевъ ще тръгне съ Васъ.[3])

Пантелѣевъ.[4])

№ 21.

(Т.) Крайова, 28 Августъ 1875 г.

Драгой Шоповъ, калеа Крайова № 61. Букурещъ.

50 жълтици утрѣ прѣдаваме на пощата, за утрѣ ще ги приемите.

Познатитѣ.[5])

№ 22.

(Т.) Кампина, 29 Августъ 1875 г.

Ботевъ, Сербанъ Вода 117. Букурещъ.

Пакетътъ съ писмата не е дошелъ още да го чакамъ ли или да дода, пари додоха ли отнейдѣ.

Чобановъ.

---

[1]) Ботевъ.
[2]) Рафаелъ Атанасовъ.
[3]) Д. Цѣповичъ е билъ натовзренъ да иде въ Бѣлградъ и да води прѣговори съ Сръбското правителство.
[4]) Тома Пантелѣевъ.
[5]) Комитета.

№ 23.

(Т.) Гюргево, 29 Августъ 1875 г.

Ботевъ, Сербанъ Вода 117. Букурещъ.

Мама болнава, принуденъ оставамъ днесъ, кога ще тръгне Иванъ нужно е да се срѣшнимъ какво ново отговорете.

Драсовъ.

№ 24.

(Т.) Бѣлградъ, 29 Августъ 1875 г.

Иванъ Драсовъ, Сербанъ Вода 117. Букурещъ.

Приелъ съмъ садъ (сега) депеша изъ Кладово да е стока[1]) тръгнала изъ Букуреща кой е испраща и защо, стока нека седи на мѣсто дурде ви явимъ, или азъ самъ ще дода у Букурещъ.

Ф. Сапуновъ.

№ 25.

(Т.) Бѣлградъ, 30 Августъ 1875 г.

Христо Ботевъ, Сербанъ Вода 117. Букурещъ.

Търговцитѣ пристигнаха, чакатъ до гдѣто се върнатъ цѣроветѣ, не пращайте до втора заповѣдь!

Д. Сапунаръ.

№ 26.

(Т.) Бѣлградъ, 30 Августъ 1875 г.

Г. Драгой Шоповъ, калеа Крайова № 61. Букурещъ.

Търговцитѣ нека идатъ да си продаватъ стоката,[2]) дайте имъ срѣдства, до срѣда оставамъ тука добро е напрѣдъ.

З. Томовски.[3])

---

[1]) Хора.
[2]) Апостоли и възстаници да минатъ отсрѣща.
[3]) Панайтъ Хитовъ. Той бѣше обѣщалъ да мине по-послѣ, но не успѣ.

№ 27.

(Т.) Мжгурели, 30 Августъ 1875 г.

Драгой Шоповъ, калеа Крайова № 61. Букурещъ.

Мишайковъ снощи тръгна за града Ви, днесъ ще са срѣщните.

Стефанъ Николовъ.

№ 28.

(Т.) Кампина, 8 Септемврий 1875 г.

Драсовъ, Сербанъ Вода 127. Букурещъ.

Телеграфирахъ ти на Страда Крайовци 61 съ е отговоръ платенъ и до сега не имамъ отговоръ, отговори незабавно самъ внетърпение.

Чобановъ.

№ 29.

(Т.) Гюргево, 9 Септемврий 1875 г.

Редакция „Знаме", Сербанъ Вода 117. Букурещъ.

Лицето иде по деветь часа довечера приемете го на гарата. Петръ Ангеловъ добаръ намѣри ли Ви.

Горовъ.

№ 30.

(Т.) Бѣлградъ, 16 Септемврий 1875 г.

Янко Ванковъ. Букурещъ. (За) Хитовъ.

Безъ мене нигдѣ немой. Стара ишла за дребни.[1] Никому не даватъ освѣнъ на тебе, отговори ща кю (какво да правя).

Сапуновъ.

[1]) Панайотъ Хитовъ получаваше пенсия отъ Сръбското правителство; въ негово отсатствие сж отказали да я дадатъ другиму.

№ 31.

(Т.) Мжгорели, 16 Септемврий 1875 г.

Янко Ванковъ. Букурещъ.

Снощи Ви отговори(хъ), нека дойде, готово е. Тома е на . . . . днеска ще дойде.

Мишайковъ.

№ 32.

(Т.) Хану Конаки[1]) 18 Септемврий 1875 г.

Янко Ванковъ, комисионеръ. Букурещъ.

Стоката да ли се испрати до Дунава, отговорѣте.

Христаки Македонски.

№ 33.

(Т.) Мжгурели, 21 Септемврий 1875 г.

Д. Ценовичъ. Букурещъ.

По причина на кираджиитѣ, не можахме да проводимъ стоката. Днеска тръгна за Каракашъ, утрѣ (е) въ Крайова, разяснища Ви подробно писменно. Отъ Райковъ приехъ днеска, ще ги испроводя.

Мишайковъ.

№ 34.

(Т.) Мжгурели 22 . . . . . .

Д. Ценовичъ. Букурещъ.

Какъ отиватъ отерѣщиитѣ цѣни.[2]) има (ли) надежда или не, извѣстети ни да знаеме какво да работимъ.

Мишайковъ.[3])

[1]) На Хано Конаки е била мушията на Н. Балкански, при когото се навъртали Хр. Македонски, както и редъ други емигранти.

[2]) Възстанието.

[3]) Телеграмата е безъ точна дата; навѣрно е отъ 22 Септемврий 1875 г.

№ 35.

(Т.) Брайла, 25 Септемврий, 1875 г.

Драсовъ, Сербанъ Вода 117. Букурещъ.

Цариградскитѣ търговци[1]) искатъ 100 лири; ние нѣмаме нито 10, да пиша ли да се върнатъ.

Обретеновъ.

№ 36.

(Т.) Гюргево, 29 Септемврий 1875 г.

Зеновицъ пиаца, Sti Georgï Петковичъ. Букурещъ.

На 4 часа сѫмъ при васъ, получихъ писма отъ познатия; здравейте всички.

Ангеловъ.

№ 37.

(Т.) Северинъ, 3 Октомврий, 1875 г.

Ценовъ, комисионеръ. Букурещъ.

Хитовъ вечеровъ долази отъ Белградъ, како онъ каже отговори за прѣко що е.

Илия Іовановичъ.

№ 38.

(Т.) Северинъ, 28 Октомври 1875 г.

Димитръ Ценовъ. Букурещъ.

Причакайте Илия довечера на гарата.

Иванчо Георгиевъ.

[1]) Четата пратена подъ началството на Заимовъ и Бенковски да подпалятъ Цариградъ.

№ 39.

(Т.) Букурещъ, 29 Декемврий 1875 г.

Димитръ Геровъ, сапунарь. Гюргево.

Днесъ товаря лойта на каици. Сутрѣ тръгнуваме за града Ви. Ще костува 145 въ Гюргево.

Иваница.[1])

№ 40.

(Т.) Бекетъ, 31 Декемврий 1875 г.

Гюргево, Димитръ Геровъ, сапунарь.

Стоката се прѣнесе, даватъ ми 3½ тука шишинъ пари, ще я дамъ; разноски ще станатъ, ако се донесе въ Гюргево. Отговори.

Заимовъ.

№ 41.

(Т.) Зимничъ, 13 Януарий 1876 г.

Ангеловъ, „Scola Bulgara". Гюргево.

Стоката продадохъ, чакамъ отговоръ за горѣ да ида, или за долу; попитайте Димитра.

Иваница Данчевъ.

№ 42.

(Т.) Букурещъ, 2 Февруарий 1876 г.

Димитръ Горовъ, сапунарь. Гюргево.

Направете на Ганчо писмо съ единъ два поржчители, да станатъ съ Иванча като нази.[2])

Драгостиновъ.

[1]) Данчевъ.
[2]) Да стане апостолъ, като му се даде пълномощно.

№ 43.

Р. (Руссе), 16 Марта 1876.

Побратиме,[1])

Нещж вече нито да зная за случившето са съ нашитѣ каба-пріятели,[2]) както гы паричате. Само толкози щж кажа, че свѣтътъ е магарешкій. Нѣма ни честность ни довѣреность у хората. А зная ли кой е кривъ? И самъ светый Пантелеймонъ не бы са съмнилъ за тѣзи наши сынковци; а то видѣхте що произлѣзе отъ тѣхный распаленъ патріотизмъ. Нейсе, — доще единъ день, когато ній лесно ще си видимъ смѣткитѣ съ таквизи баши бозуци, които тжй си позволяватъ да злоупотрѣбяватъ съ оскудныятъ нашь имотъ, спечеленъ мжчно и мжчно, па было съ каквото да е срѣдство, само да може се постигне светата ни цѣль.

Да дойдемъ сега за револверитѣ. Откакъ сж ся поржчали тѣзи 25 револвери, вѣрвайте, омржзнало ни е и да чакаме и да слушаме приказкы. А ако бы сичкытѣ ни поржчкы да ся испълняватъ сѐ съ таквази бързина, то тѣжко и горко! Най-послѣ казвате ны, че были пристигнжли и сж у търговеца. Добрѣ; нъ смѣтката, която ны прѣдлагате съвсѣмъ не ся съгласува съ проведената онзи-день отъ Иваница. И трѣбва ли да бжде тжй? — Паритѣ за тѣзи 25 револвери ся даватъ отъ 5—6 момчета бѣдни, които сж твърдѣ добрѣ познати на Иваница. Тій като си земжтъ по единъ револверъ, ще глѣатъ скоро-скоро да расправятъ другитѣ 20, и съ паритѣ отъ тѣхъ да могжтъ си купи пушкы и друго оржжіе. тжй щото съ колкото сермійца имжтъ да ся въоржжатъ хемъ добрѣ, хемъ економическы. А сега като имъ показахме новопрѣдложената вы смѣтка, тѣзи момчета почнахж да ся двоумятъ и съмнѣватъ ся биля да не бы да искаме да спекулираме — да печелимъ — съ тѣхнитѣ пари, та туку ма е страхъ утрѣ да не кажатъ нóврага му на пеятъ, и тжй като гы прѣзржтъ [17½ наполеона] да не си земжтъ пжкъ други отъ друго мѣсто, както многома тука сж си добили и по-евтини хемъ. Затуй, побратиме, за да не произлѣзатъ таквизи непріятни слѣдствія, ще

[1]) Навѣрно Обретеновъ въ Гюргево.

[2]) Воеводитѣ Панайотъ Хитовъ и Филипъ Тотю, които зематъ пари ужъ да минатъ въ България за възстание и послѣ не минаватъ.

ва молимъ щомъ дойде утрѣ или други день нароченъ нашь човѣкъ, който ще ви донесе паритѣ, за да испълни тъкмо стойностьта на 25 револвера съ 5000 крушуми, незабавно му гы теслимете, спорѣдъ изложената смѣтка на Иваница, т. е. по 46 fr. револвера и за 5000 крушума 420 fr. Защото тъй ся е казало съ врѣме на мющеріитѣ имъ, и надали ще гы пріематъ съ по-горня отъ тъзи цѣна. Колкото за прѣнасяніето имъ, оставете на насъ ный ще заплащаме на човѣка, и вѣрвайте ще го благодаримъ. Ако има другы станжли разноскы тамъ подирь, ный отдѣлно ще ви гы проводимъ, само на револверитѣ цѣната да ся не въскачва.

Горовъ защо туку оставя града вы? Човѣка отгорѣ[1]) незнаемъ никъкъ какво стана - мина ли отсрѣща, къдѣ ся загуби не знаемъ. Высокыя[2]) навръщаніе дано мине пакъ прѣзъ тука, защото е нуждно.

Сбогомъ. Цалуваме ва братскы.

Вашь
Уста Герги.[3])

№ 44.

(Т.) Букурещъ, 22 Мартъ 1876 г.

Димитръ Горовъ, въ Гюргево, свѣщарь.

Петко иди — постарайте се да го снабдите непременно съсъ 350 наполеона. Работата (е) наредъ, бързайте.

Ганчо.[4])

№ 45.

(Т.) Гюргево, 23 Мартъ 1876 г.

Горовъ, хотелъ „Трансилвапия“ № 1. Букурещъ.

Едина човѣкъ дойде,[5]) другия ще дойде.[6]) Опрѣдѣленитѣ пари задръжте. Много тайно.

Ангеловъ.

[1]) Навѣрно Пармаковъ, руски офицеръ.
[2]) Н. Славковъ?
[3]) Това писмо по стилъ и по съдържание трѣба да е диктувано отъ Ботевъ или поне отъ видно лице на комитета въ Букурещъ. Почеркътъ не личи чий е.
[4]) Церковски.
[5]) Филипъ Тотю.
[6]) Панайотъ Хитовъ.

№ 46.

(Т.) Бекетъ, 26 . . . . .[1]) 1876 г.

Димитръ Горовъ, за Ганча. Гюргево.

Заимовъ (и) още единъ търговецъ изъ Вратца,[2]) дошли въ Крайова съ пари. Отговорете какво да правимъ, искатъ сами да видятъ стоката, (и) да броятъ паритѣ.

Андрѣй Матевъ.

№ 47.

(Т.) Бекетъ, 29 Мартъ 1876 г.

Д. Горовъ, хотель „Трансилвания. Букурещъ.

Руснаковъ отиде за пари на мѣстото. Щомъ пристигнатъ ще Ви се внесатъ тутакси.

Ганчо.

№ 48.

(Т.) Бекетъ, 29 мартъ 1876 г.

Иванъ Драсовъ, хотелъ „Трансилвания". Букурещъ.

Горовъ безъ стоката[3]) да не дохожда. Руснаковъ отиде за паритѣ — надѣвами се часъ по-скоро да додатъ, но и ти гледай да намѣришъ (пари). Щомъ стигнатъ на часа ще Ви се пратятъ. За пари се небойте; стоката неизпущайте.

Ганчо.

№ 49.

(Т.) Гюргево, 31 Мартъ 1876 г.

Андрей Матевъ за Горовъ. Букурещъ.

Доде ли депеша отъ Крайова, стоката тамъ; питатъ какво да праветъ . . . . . отговори имъ скоро.

Ангеловъ.

---

[1]) Мартъ?
[2]) Мито Цвѣтковъ.
[3]) Оржие.

№ 50.

(Т.) Бекетъ, 13 Априлъ 1876 г.

Д. И. Горовъ. Гюргево.

На послѣдни контрактъ — стоката отправете за Бекетъ. по негова отговорность, паритѣ сѫ готови.

Ганчо.

№ 51.

Гюргево, 15 Апр(илий) 1876 г.

Бай Горовъ.

Нуждно е днесь — утрѣ непрѣменно да изпратимъ сичкитѣ картуши [4000] за отсрѣща. Начинъ да са прѣкаратъ намѣрихъ. нъ картуши нѣма. Отъ моитѣ, които съмъ заплатилъ, вій продадохте едно 1500, други — 1000 зема сега Тиховъ,[1]) за да ги даде на хората, които ще пѫтуватъ,[2]) и 200 още не знамъ кѫдѣ са губятъ, тѫй щото сега имамъ на рѫцѣ всичко и всичко 1300 карт(уши). Днесь тѣхъ ща испровода, а утрѣ нѣма какво да проваждамъ, пакъ работата нетърпи отлаганіе — не може да са чака. Затуй купи 2700 карт. за да са испълнятъ заплатенитѣ наши 4000. Купи ги въ Букурещъ, и утрѣ непрѣменно ще чакамъ да ми ги донесѫтъ.

Поздравямъ та и сьмь.

Кѫрджіевъ.[3])

№ 52.

Бекетъ, 17 Априлъ 1876 г.

(Т.) Димитръ Горовъ. Гюргево.

Кажи на Савата[4]) да не идва съ вапора. Азъ ида. Стоката[5]) неможя да се купи.

Иваница.[6])

[1]) Н. Обрѣтеновъ.
[2]) Четата на Хр. Ботева.
[3]) Т. Кѫрджиевъ.
[4]) Стефанаки Савовъ отъ Враца?
[5]) Оржие.
[6]) Иванаца Данчевъ.

№ 53.

(Т.) Букурещъ, 25 Априлъ (?) 1876 г.

Димитръ Горовъ. Гюргево.

Тука има 15 наполеона готови, елате скоро, защото паритѣ пропадватъ. Колкото имати готови донесети ги тука.

Апостоловъ.

№ 54.

Зимничъ, 26 Априлъ 1876 г.

Г-не Георги Стойчевъ.

Въ Александрия.

Увѣренъ на Вашия патриотизъмъ, че думитѣ ми или просбата ми не ще остане гласъ въпиющъ въ пустинѣ. Нуждитѣ ни въ материално отношение вамъ Ви сж извѣстни, нъ понеже бѣше се обѣщалъ Даскала[1]) че ще да дойде за миналата недѣля въ Гюргево и тамъ да се споразумѣемъ за коя точка може да се рѣши да слѣдва работата си, днесъ намѣрвамъ единъ отъ неговитѣ другари, който го чака въ Гюргево и се връща назадъ въ града да се споразумѣемъ за неговото непристигане. Ето просбата ми къмъ Александрийския комитетъ, къмъ александрийскитѣ наши патриоти българи: да избере даскала 5—6 момчета отъ всичкитѣ си момчета, които познава за най-рѣшителни и най-умни и на които може да се надѣва да вършатъ работа. Както момчетата, тъй и даскала да бждатъ снабдени съ всичкитѣ си нужди за бой. Въ случай, че нѣматъ тѣ срѣдства, отпомежду си да имъ се набавятъ потрѣбното количество пари, за да могатъ да си взематъ нуждитѣ работи и тогасъ единъ отъ тѣхъ да слѣзе до Зимничъ или Гюргево да се споразумѣемъ и която точка удобрятъ, въ нея можемъ да ги изпратимъ.[2]) Земѣте въ внимание, колкото се може по-скоро, защото врѣмето е кжсо. Въ сжщото врѣме и съ голѣмо прѣдпазвание да се върши работата.

Безъ повече Ви поздравлявамъ.

Приятеля Ви И. Димитровъ.[3])

---

[1]) Д. Икономовъ отъ Троянъ, бившъ учитель.

[2]) Възстаницитѣ, които образуваха Ботевата чета, бѣха събрани понѣколко души въ разни точки надлъжъ по Дунава.

[3]) Ив. х. Димитровъ отъ търновския комитетъ.

№ 55.

Бекетъ, Априлъ 28 1876.

Брате Ганчо.[1])

Човекатъ като донесе писмата казами че 8 талиги сѫ вече дошле и чѣкатъ за стоката съ 28 души[2]) които ще бѫдатъ водители и пазачи. Стоката освенъ отъ Козлодуй или Орѣхово, неможи отъ друго мѣсто да мини, предложихми но за отъ Корабия, каза че е невъзможно, за това стоката трѣба тука да доди, въ Орѣхово пригледали дали вардатъ нощe на около и казаха че дà но малка работа, както и да е вий ще видити вече отъ писмата които ви носи Никола че не е вече време за бавени за това бѫрзайте, талигите чѣкатъ, сутре ще мини Соколовъ съ пари ако е нужно ще ви го пратимъ.

Вашъ Тропчо.[3])

(П. П.) Човекатъ които донеси писмата казами че отъ Руссе заминалъ аскеръ за Търново съ талиги.

Сѫщий.

(П. П.) Стифана и Иванчо са освободени и са дошле въ града.

№ 56.

(Т.) Браила, 30 Априлъ 1876 г.

Редакция „Знаме". Букурещъ.

Посрѣщнете другаритѣ до вечера, азъ тръгвамъ утрѣ, гответе (мѣсто) наскоро идатъ още момци.

Ботйовъ.

№ 57.

(Т.) Зимничъ, ...[4])

Ценовичъ, пияца „Sent Georgi" за Петковичъ. Букурещъ.

Всичко добро, утрѣ вечерь при васъ (съмъ); отговорете да ми дадатъ пари.

Апостоловъ.

[1]) Церковски.
[2]) Бѫлгари другари на Ботева.
[3]) П. Обрѣтеновъ.
[4]) Тази телеграма е навѣрно отъ началото на Май, 1876 г.

№ 58.

(Т.) Бекетъ. 2 Май 1876 г.

Горовъ, хотелъ „Grand Tudor". Крайова.

Търговеца изъ Вратца[1]) заминалъ за Гюргево съ паритѣ. Питайте тамо. Пратете на Тиха[2]) пари.

Матевъ.

№ 59.

(Т.) Галацъ, 2 . . . . . 187 . . .[3])

Горовъ, Гюргево.

Кажете на Карджиевъ по-скоро да прати стоката въ Галацъ до Рафаелъ Атанасовъ.

Икономовъ.

№ 60.

(Т.) Гюргево, 3 Май 1876 г.

Адресъ № 151. Горовъ „Grata Hotel Teodor". Букурещъ.

Единъ отъ търговцитѣ е тука, казва, пари не донесли; ще чакате да ви проводатъ отъ . . . . . .[4])

Тома.[5])

№ 61.

(Т.) Букурещъ, 6 Май 1876.

Якобъ Хиршхорнъ.

Ако Г. прѣдплати 80 наполеона, 50 могатъ по-послѣ. Други условия не приемаме.

Якобсонъ.

---

[1]) Мито Цвѣтковъ.
[2]) Н. Обрѣтеновъ.
[3]) Навѣрно въ началото на Май, 1876.
[4]) Слѣдва нечетлива дума, трѣбва да е Враца.
[5]) Карджиевъ.

№ 62.

8 Май 1876 г. Т. Мъгурели.

(Т.) Г-нъ Георги Стойчевъ, въ Александрия.

Споредъ разговорътъ ни който стана тукъ, кога бѣше Даскалъ Димитъръ[1]) днесъ се преобърна другояче споредъ другото ми писмо, затова учительтъ ако е приготвенъ съ оржжие незабавно да доде защото тука оржжие нѣма зяде, но има момчета и тъй за преминуване ще бжде гдѣто ходихме че разгледвахме съ него мястото сиречъ по отдѣлно, защото горе не е възможно.

Като ви поздравя съмъ вашъ приятель.

П. Д. Катрановъ.

№ 63.

(Т.) Бекетъ, 8 Май 1876 г.

Горовъ, хетелъ „Teodor". Гюргево.

Пжтникъ ни каза, че Сливенски, Панагюрски, Карловски совати излѣзли на паша,[2]) бързайте.

Тиховъ.

№ 64.

(Т.) Букурещъ, 9 Май 1876 г.

Янко Ванковъ, въ . . . . . .

Отъ тука надежда нѣма за пари, търговеца иска да протестира, утрѣ сме при вази.

Апостоловъ.
хотелъ „Трансилвания".

№ 65.

(Т.) Бекетъ, 10 Май 1876 г.

Горовъ, хотелъ . . . . . Букурещъ.

Паритѣ приехми, търговеца тази вечеръ е при вази, чакайте го.

Андрей Матевъ.

[1]) Икономовъ, който първоначално ималъ намѣрение да мине съ своя чета въ България, а послѣ се присъедини къмъ Ботева.

[2]) Възстанницитѣ по тия мѣста обявили възстание.

№ 66.

(Т.) Олтеница, 10 . . . . . 187 . . .[1])

Димитъръ Горовъ, Гюргево.

Ушъ чухме че нашитѣ се повдигнали; голѣмо възстание станало, истина ли е, отговорете сега, тутакси.

Черновъ.

№ 67.

(Т.) Бекетъ, 11 Май, 1876 г.

Сотиръ Фратинеану, за Горовъ. Гюргево.

Търговеца пристигна съ пари тука. Стока́та ще пристигне ли до довечера, или той да дойде?

Загоровъ.

№ 68.

Т. Мѫгурели, 12 Май 1876 г.

Г-не Георги Стоиковичь!

Въ Александріѫ.

Снощи пріехъ пріятелското ви отъ 10 маіи въ кое-то искате да ви изевѭ за вѫспираніе-то що ви телеграфирахъ за учителя да по стои за сега причина-та не че го нерачимъ за което мислите; но защо-то виждаме че отъ долу престигатъ непрестанно момчета за кои-то незнаемъ какъ да ги распореждаме защо-то нямаме никакво распорежданіе и тѫй като телеграфирахме за да дойде стария[2]) за да сѫ разговоримъ какъ да сѫ распореждаме за това потѫрпете до 2 или 3 дена и тогава ще ви свимъ решеніе-то за кое-то да не ви е въ сѫмненіе че ще бѫде безъ ваше известіе, но само ви молимъ постараите сѭ колко-то е вѫзможно повече пари сѫбирайте да има готови защо-то днесъ е минутата да жертвуваме въ

[1]) Навѣрно Май, 1876 г.
[2]) Панайотъ Хитовъ.

сѫщо време отъ наши-те Бѫлгари кои-то иматъ по нещо оржжіе пребирайте го защо-то е нужно.

Като ви поздравя сѫщо поздравете и Даскала.[1])

Сѫмъ вашъ приятель

П. Д. Катрановъ.

№ 69.

(Т.) Бекетъ, 12 Май 1876 г.

Горовъ, Сотиръ Фратенеану. Гюргево.

Ганчо съ търговица заминаха за Букурещъ. Стотѣхъ пойеса и двайситѣхъ грабници (раници) земете.

Тиховъ.[2])

№ 70.

(Т.) Крайова, 14 Май 1876 г.

Горовъ, хотелъ „Габровени". Букурещъ.

Вика ме Кърджи(евъ) въ десетъ, незнамъ за какво? Тръгвамъ, ще ви явя причината.

Г. Матеевъ.

№ 71.

(Т.) Бекетъ, 16 Май 1876 г.

Димитръ Горовъ. Гюргево.

Пари нѣма. Петровичъ телеграфира ще намѣри да плати стоката. Идете за споразумение. Апостоловъ и Тиховъ заминаха за Букурещъ.

Ганчо.

№ 72.

Мили мои! Продѫлжавамъ за да вы дамъ достаточно доказателство че вы упълномощювямъ за всичко каквото че сѫмъ азъ сте віе и на васъ оставямъ тези голѣми затрудненія и не

[1]) Д. Икономовъ, сѫщия, който по-горѣ е пъкъ нареченъ учитель.
[2]) Обретеновъ.

само тебе Стойчевъ[1]) но на всичкы-те пріятели които съчувствоватъ сега за мене. Г. Илія Широковъ. Нетко Н. Б. П. свещарина и П. Караджовъ. Азъ быхъ вы писалъ много но защото неще можите търпе, нещѫ да вы вече пиша нищо което е само мое нити можа вы яви намереніе-то си защо-то ся водя по начала истенскы за какъвто ма познавате Свобода или Смьртъ когато отида въ отечество(то) ще вы отговоря.

Сѫмъ Димитръ х. Икономовъ.

(П. П.) Ще чуете гласѫ ни и ще ся подтвърди плана ми кого-то 1 година сѫмъ проповѣдвалъ.

Сѫщій на васъ любимы и почитающи вы.

D. H. Iconomov.

(П. П.) Поздравлява вы Василъ и е съ мене тосъ часъ въ Журжево и тръгваме заедно.[2])

Д.

№ 73.

(Т.) Крайова, 19 Май 1876 г.

Димитръ Ценовичъ. Букурещъ.

Стоката се испрати онзи денъ (въ) Мѫгурели. Христо Македонски пита. явете му. Ний не можиме всѣкиму да явяваме.

Янко Ванковъ.

№ 74.

(Т.) Букурещъ, 23 Май 1876 г.

Димитръ Горовъ. Гюргево.

Стоката готова, тука е Ангеловъ Д. Елате днесъ да наредите. Донесете разноски, депешомъ отговорете.

Браниславъ.[3])

---

[1]) Г. Стойчевъ въ Александрия.

[2]) Споредъ съдържанието си, това писмо е отъ 16 Май — когато другаритѣ на Ботева се качватъ на „Радецки" отъ Гюргево. Писмото е важно като документъ, че плана за завземанието на австрийски параходъ за да се прѣкъра бунтовна чета на български брѣгъ не е билъ първоначално на Ботева или Обрѣтенова, както се мислѣше до сега, но този планъ е билъ още отъ по-рано ходящата идея между емиграцията. За послѣднето свидѣтелствува пай-добрѣ и едно писмо на Даниилъ Хр. Поповъ отъ 29 Септемврий 1875 г., помѣстено на свое мѣсто.

[3]) Браниславъ Велешки.

№ 75.

(Т.) Гюргево, 28 Май 1876 г.

Горовъ, хотелъ „Алтжновъ". Букурещъ.

Исковичъ не дава . . . . . безъ пари. Депеширай на Смиловъ да ги вземе, (за) да проводимъ хората.

Ангеловъ.

№ 76.

(Т.) Гюргево, 30 Май 1876 г.

Горовъ, „Grata Hotel Todor". Букурещъ.

Всичкитѣ заминаха; отъ стоката трѣбва за насъ единъ сандъкъ. Заповѣдай (. . . . не се чете) да допълни сумата ни 4000. Сега сж нуждни.

Тома.[1])

№ 77.

(Т.) Букурещъ, 16 Августъ 1876 г.

Горовъ, за Тома (Кърджиевъ). Гюргево.

Скоро отговори. тамъ ли е Балабановъ или не.

Апостоловъ.
Хотелъ „Трансилвания", № 7.

№ 78.

1876 (Ноември) 26. Царг. (Цариградъ) отъ метерхането.

Брате Горовъ! Въ Гюргево.

Отъ много време сѐ са капа да ти пиша и сѐ оставамъ. причината е тежкия ни животъ. ний сме вече въ пжкжлжтъ

[1]) Послѣднитѣ двѣ телеграми трѣба да се отнасятъ за малкитѣ чети на Сидеръ отъ Търновско и Таню Стояновъ отъ Сливенъ, които минаха по отдѣлно за България.

и сме зели сжвсемъ друго обеждение за М . . . . свѣтъ, за насъ сичко е наопако, каквото и да мислимъ каквото и да правимъ, се четри довара гледаме и ясното небе. Освободихми българията и сега си почиваме, 70 души сме тука България и се за народско. 5-мина са вече простиха съ този свѣтъ, но не отъ наште, а които додоха отъ София. Пилафъ едемъ болъ болъ отъ караванитѣ а сега прѣзъ пости бобъ.

Иваница и Димитръ Пеливанина са види да са забравели целта съ която сж излегли, те правать сѣкакви интриги предъ Т(урцитѣ) противъ мене, Заимова и Савата[1]) съ това те сами дали единъ неспокоенъ животъ и мислятъ че сж показватъ добри предъ неприятеля, завчера теглихъ и на Иваницата единъ добжръ бой дето ще го помни до дето бжди, сорови хора, калпави хора, подлизурки хора и друго нищо. Синца имаме железа на краката си отъ 8—15 оки, това е найголѣмото ни неспокойствие, а особено поштемъ че ни докарватъ стутъ, стаята дето живеиме е на втория катъ на терсаната,[2]) вижда са морето и полвината Цариградъ, но само това че като хора не разбрани и не научени да живеятъ на чистъ воздухъ затваретъ прозорците дето са разваля въздуха и на прави да боледуваме но нѣма какво да ся прави ще са тжрпи.

Надеждата е голѣма за пущане но не и малка за заточение каде Багдатъ. Животатъ ни е мжченъ а най много финанциялно, ястието което ни даватъ неможимъ да го ядемъ по причина на лошото му готвени съ една речь мжчно че мжчно. Като помислимъ за зимжшния животъ доплаква ни са но нищо не помага.

И тжй брате Горовъ ние тжрпимъ неволно сичко каквото ни са налага отъ начѣлството (на) терсената и чѣкаме дано да са роди нѣкои камилче.

Брата ви го обиха — ми са струва въ Врачянските лузя а Нена въ селата закланъ е прѣдъ Кжнчовите очи както и Стоиловите момчета отъ черкезите.

Наочавами ся че въ града ви пакъ имало казарма[3]) като зимжшната за какво са збиратъ да ядатъ на усъ ли?

[1]) С. Савовъ отъ Враца.
[2]) Затворъ въ Цариградъ.
[3]) Апостолитѣ на Априлското въстание прѣзъ есеньта на 1875 г. живѣха въ Гюргево — всички заедно въ една обща кжща, кржстена отъ тѣхъ казарма; тукъ се прави намекъ за нови емигранти и апостоли, което е било неоснователенъ слухъ.

Поздрави Стамболова, Томата, Бунито,[1]) Кабакчиолу, Ив. х. Димитровъ, Симида, и други които сѫ тамъ, Гюллето. Коста, Никото, Смиловъ, Киселова, Д. Кундураджията, Славкова. Кирча, братята дето сидѣхми зимасъ въ кѫщата имъ Петка и Тодорка и други които знаешъ. Поздрави домашните си сѫщо и себе си.

Тиховъ.

(П. П.) Стамболовъ, Тома или Славковъ нимождетъ ли ся излѫга да ми пишетъ нѣщо. Ако е дѣдо Блѫско тамъ поздрави го.

Адресата ми е най-сигоръ Хамди Рейзъ за менъ. Въ Царг(радъ) метерхане.

№ 79.

(Т.) Калафатъ, 3 Януарий 1877 г.

Димитръ Горовъ. Гюргево.

Двѣ писма испратихъ прѣзъ вази, прѣдадохте ли ги на Малкия Христо.[2]) Вчера писахъ Ришелскому. Кажи (на) Христа пари да ми прати.

Иванъ.[3])

[1]) Христо (малкия) Караминковъ.
[2]) Караминковъ, Бунито.
[3]) Драсовъ.

VIII.

Асеновци.

1872—1876.

№ 1.

Тър(ново) Априлъ 2 1872 г.

Братія.[1])

Пріехмиви писмата и разбрахми. Сторихми длажностаси споредъ заповетави, за товави явявамъ въ кратку, работниците снабдявайте съ нуждите добре да ни стани некой като по някой. Ази самъ безъ револверъ и негудавамъ за сега до деса неснабдя съ други; отъ вехтия истеглихъ сто гроша, чи сига да устана безъ никакъвъ то нема да баде. Малку или много и ази самъ работникъ, за това нема да направя като кокошка, въ противенъ случай да . . . . Тай сьщо и други който са испраща по работа снабдяваитего съ добри оржжия, ане като покоинія,[2]) той міса уплакова чиму небилъ добаръ и ази му казахъ даго промени а вія нисте зели внімание въ това. Слушамъ чи работницете тамъ истінали за какво има да истіватъ, въ такова време най-строго требува даса работи. Какво има неліе една смь(рть) но и тя требува да стане чесна и почтенна, не нікакъ напредъ само здрава и сигорна да е?

Вашъ М. Драгановъ.[3])

№ 2.

1872 Май 4 въ Дрянъ-Кюху.[4])

Господинъ Драгане,[5])

Дохажда отъ руссе единъ человекъ ими прідади сметката щотоса събралі и разнели похарчили. Сичките въ купъ събрани,

---

[1]) Комитета въ Ловечъ.

[2]) Ангелъ Кънчевъ се самоуби въ Русе въ началото на м. Мартъ 1872 г.; той е теглилъ срѣщу прѣслѣдващитѣ го заптии съ револвера си, който не хванялъ.

[3]) Христо Ивановъ книговезецъ, наричанъ воевода а още и голѣмия Христо за различие отъ Христо Караминковъ Бунито (малкия Христо), е виденъ членъ на Търновския комитетъ и другарь на Левски. Слѣдъ разбиването на Старозагорското възстание той се спаси въ Романия. По разкази на доживѣли поборници отъ Севлиевскитѣ балкански села, Хр. Ив. е миналъ пролѣтьта 1876 и прѣзъ майскитѣ дни се появилъ съ своя чета подъ Ново-Село въ разгара на борбата между възстаници и нападатели — турци. Но този епизодъ не е още достатъчно освѣтленъ, поради липса на данни.

[4]) Търново.

[5]) Левски.

пари 1911 гроша; отъ тѣхъ дадени на А. К.[1]) 1208 гр(оша) и то(й) имъ далъ белети за пріетите пари отъ А. К. и виги внесалъ.

безъ билетъ

54 гр. порачалъ А. К. та дали на Желя некогоси въ руссе за нуждата му.
236 гр. дадини на радя и дето сваршилъ живота на шпионина та заминалъ за отъ среща.
213 гр. на затворените въ русе момчета масравъ дадени.
200 гр. на момчето дето дохожда отъ руссе до тука да придаде сметката.
703

За тези 703 гр(оша) са безъ белетъ чи ако припознайте тези разноски споредъ устава, да имъ проводите белета за 703 гр. Но можи да кажіте вия стеги пбхарчиле и защоимъ белетъ, не така но требува даимъ са даде белетъ защато тези които са работниците теса долни и нематъ жілезо, чиса збирали отъ другите тези пари и за уверение требува даимъ дадатъ насреща белети. И искали белети, които дали парите горни, 1 белетъ за 54 а други за 236, а други 213 и други за 200 (гроша). За товави молимъ и ни требува да имъ пріпозвайте тези пари и имъ испроводети белетите. То можите даимъ проводите и по-много белети за сьбирани и други пари, чи вия както удобрите за по-добре. Г-нъ Драгане вими пишите за р(еволверъ) давиго провода и ази щавиго провода но не сига(:) когито ни можя веки да варша работа чи тогава ними и требува. А колкото за предишнія щави до искусуря парите но по подире, защото сига немахъ сабрани пари че та и това требува да прідложіте на членови-те чи работниците детоги проваждати пасамъ на такакъ требува даги снабдите съ добро оражіе, инакъ ще имате отговорность когито се улови некои живъ съ документи, той нище е виноватъ но настоятелството защо ни прѣдвиждало и ни снабдавало съ потребите.

Когито работника устави да работи тогизи зиметимо сичку но додето е въ работа никога дани ходи безъ него. Както и дае има да говоря вровъ (връхъ) това доста, но други патъ. За сига оставамъ вашъ:

Драганъ Цанковъ.[2])

---

[1]) Ангелъ Кънчевъ.
[2]) Хр. Ивановъ Голѣмия.

№ 3.

Търнову 1872 Іуніи 27.

Батю Николчо С.[1])

Катови поздравлявамъ нарочно съ булкататі безценна иви моля да пріемните този калугерь на име оче матея и ще земите отъ него писмото и ще са потрудите на рочно да пріберите сичко отъ него по тьнку и щего скриете(,) чи като доди братми[2]) щему прідадети нему и щему кажіте чисамъ зелъ само единъ законъ[3]) и него щамуго провода. Кажетиму да проводі по скору за руссе и за Лесковицъ и за тука белетите[4]) чиги искатъ, и другиму нема да казовате нищо чи имало нещо у вази и немало. Ази щехъ даси дода но мисля за понататакъ(,) чимиса струва чи щема вика братми за работа, затова останахъ за по подира даси дода даси видя хемъ работата съ брата си В. Л. и за мойта. За сига като та поздравлявамъ искренно съ фамиліятати, оставамъ вашъ братъ Х. Ив. книговезецъ. Променявамъ си името, Дели Христемага и катоми пишите тай щеми натписовате името отъ горе. Като пріемните едно друго отъ оче матея щеми одарите телеграфъ, телиграфа щее тай(:) подписа са полицата и пріехъ парите. Даса ослободя отъ мисалъ. Зато ви моля потродетіж и катови желая добаръ напредокъ оставамъ Вашъ?

Дели Христемага Христо Ив.

№ 4.

Търнову 1872 Іулія 6-й.

Г-нъ Асл(анъ) Дер(вишоглу Каржалж.[5])

Катови чиститя добрата расходка иви чиститя добрія напредакъ не(к)ни поможи всѣ-вишний. Нови моля добре да упитовате ходинито си. По наванъ нидейти утива въ наи многото

---

[1]) Николчо Сирковъ, Халачатъ отъ махала Дръстени въ Ловечъ, кждѣто обикновенно е слизалъ Левски.
[2]) Василъ Левски.
[3]) Отпечатаниятъ уставъ.
[4]) Квитанции.
[5]) Левски.

опасностъ сами, не чита ни жаля номае дани са некакъ убишъ или уловишъ, защото хиляда ни не жали като меня и другитеса по-лесно сничелятъ, но като тебя ни(й) нимножимъ сничели никога. Тайта поздравлява и иванчу захраліята.[1]) Канчу замина за захара иви поздравлява и той. Но висте имали отъ утровата казова некойси, ако имати проводетими малко акое вазможно. Отъ русе искатъ белети, тай и отъ лесковицъ, така и нія исками, нови билети и питами за 50 гр(оша) белетъ да дадемли и детоса давали до сига за разноски тукашни и ванини пріпознатилиса, катови внисеми досига сметката си [беленца] отъ де колку нарисми прібрали, и десмиги употребили(;) затуйни пишети поджику (тънко). Като нема веки за какво да Ви пиша напразно безъ знание оставамъ Вашъ и братъ. прізнателенъ.

Дели Христемага Дервишъ.[2])

(II. II.) Оставихъ отъ законитѣ единъ нощавиго провода подире. Вишъ сичку на тамамліе. Продихти (проводихъ ти) и друга-та пушка(,) отъ подиръ дето беші я проводилъ.

Сжщій.

№ 5.

1872 Августъ 1, Оранйе.

Брате[3])

За жалостъ заваріхъ големи пріпятствія станали, ето какви въ Л(ѣсковецъ): убили Васіля чорбажа и уловиле бай Дима и момчетому и бай Димо исказалъ много мажѐ и мажѐтеса сѐ на инкяръ чи докарали и женитеимъ даги плашатъ та дано те да искажатъ некого, но німога даса науча точно и по дробно защото човекатниго нема тука детоса учеше въ купака едно друго. Бай Маринъ малкия[4]) и тоне запренъ и сига е и той подъ испітъ строгъ. Научихса тази заранъ чи Димо щели даго усадятъ за 15 годин(ъ) а другите низная. Големи валнуванія ставатъ изъ градани чи работите ще са по забавятъ. Фарлини

[1]) Иванъ х. Димитровъ, родомъ отъ Стара-Загора и търговецъ въ Търново.
[2]) Хр. Ивановъ Голѣмия.
[3]) Левски.
[4]) Станчевъ, наричанъ малкия за различие отъ голѣмия Маринъ (Цонварътъ).

(хвърлени) и други сатири за нашите чорбаджіи кои-то имъ казоватъ или даса поправятъ или щеги последоватъ съ Василева даръ чи . . . . . (слѣдва не четлива дума) ще викатъ момчетата, така казоватъ, и нази щели да викатъ ужъ, чи низна(я) каквоще стани(;) като са науча подробно за сичко щатиява. За което са задлажихъ да работя щеса по забави, защото съ когото щехъ да работя, теса затворени. Тозие човѣкъ нашъ, разговоріса добре съ него и той е пашъ(;) по налеимо малку мозакъ иго разпитай дати кажи усно какво е станало, за всичко можи дати кажи за удвждъ (Влашко). Нисамъ испроводилъ ощи нещата но тези дена щаги испровода, само нашта работа ще устани за по подире. Нидей дохожда ощи за насамъ додетоти ни пиша(;) нидей шава дани сгрешімъ и припанімъ работата въ опасность.[1]) Ниправедно направиле работа ибезаконъ селеніте отъ Л.[2]) Явини за нагоре какво е станало точно ако сиса научилъ за нашта работа, и други по нойи акоса станали.

Сбогомъ за сига.

Дели Христемъ Ефенди.

№ 6.

1872 г. 27 септев(ри) въ Асланоолу Асанъ.[3])

Брате,[4])

Проводихви очката[5]) за когото бехти писали, низная далиса срешнахти съ него или не; ако нисте са срешнали съ него, той е на Троянския манастіръ съ едно момче, и вишите таго намерете на местотому. И ви бехтими писали чищи да додите и забранілі бехти закапванієто и сатірі. Явете ни по-скоро щели да додите или ни дай хордепа,[6]) или проводети чорбаджиски писма[7]) печатані за даса закачи да са чистятъ трънито,[8])

[1]) Загадъчниятъ характеръ на тия редове ни дава основание да предполагаме, че се отнасятъ до тайната мисия на Христо Ивановъ, когото Левски е пращалъ въ Орхание да убие Димитъръ Общи.

[2]) Лажени.

[3]) Търново.

[4]) В. Левски.

[5]) Отецъ Матей, Миткалото.

[6]) Печатъ.

[7]) Заплашителни писма до чорбаджиитѣ.

[8]) Да се убиватъ противници на революционното дѣло.

инакъ неварви работата. Ви казахти предъ тези лица и низная какво да права, като те бъркатъ сичко. Работатае много трудна но ще търками, нема какво. Направилесми само разноски нагоре на долу около 400 гр(оша), а отъ нйденисми зели парі. Затова илате вия, иліни проводети общія[1]) насамъ, или другиго некого.

Дели Хрістема.

(II. Н.) Писахмеви за една пуш(ка) и една сабя отъ касіте данія проводите, или имами малко парі зети даси купімъ отъ тяхъ, защо-то ніе нужна. Отворете ни патъ.

Евяватъ отъ Русе чи ималисте една проводена за вази но нія зная каквае; и сюнгіята на пушката по предишна и тя била въ Русе. Има и други ощи неща се за вази, проводихти по-напредъ по . . . . . (не се чете) и сега ви проваждамъ ощи кусуре. Мачно щавиги проваждамъ като немате хора давиги зіматъ.

№ 7.

Търнову 1873 Іауаріа 16.

Господинъ и Братъ Панаиоте!

Катови поздравлявамъ нарочно отъ страната на тукашните юнаци, и тукашниятъ Цен. К. (Централенъ Комитетъ) и отъ сичките часни К(омитети) по Българія; иви съобщавамъ [както и вия стиса научиле] но низнамъ дали знайте подробно, Димитаръ[2]) са улови; слѣдъ негоса улови и ди(я)коно,[3]) олови(;) сичките документи(;) и Димитаръ и диакона: постоянствоватъ та искатъ правдиніте направо както чи требува; но нидеите мисли чи сичко е заспало, на опаки сига по диятелно са работи и по-добре; никога нема даса оставимъ, и щеса трудимъ додето-е топла най-малката капка кравъ въ жилитени, но напредъ, и пакъ напредъ, додето ниса ловимъ, и додето ни мремъ нищо пистава. За уловяваніетоимъ щети разкажи пріносящія подробно(;) ди(а)конаса издади отъ сърце, нема нищо той за

[1]) Димитъръ Общи, който е билъ начальникъ на тайната полиция и изтълнитель на смъртнитѣ присади.
[2]) Димитъръ Общи.
[3]) Дякона — Василъ Левски.

себеси направи, на местатанмъ наместихмі други по добри хора, само променихми закопите, знаците, по здраво варви сига. Ви ако имати намереніе за на лѣто нещо, требува дани известіте, щото и нія са пріготвямі полека [или по-строго]. само чаками Вашата светла и славна десница да утвори знамената, и то, ако има Сърбия бой [инакъ щеса приготвями добре и сигорно чи тогава]. Защо(то) единъ народъ да го приготвишъ е тешко, и мачно малко. [както знаите и вия]. Поздравети деда Иля, и Г-нъ Цека, като е набързо, и прікасвовамъ веки, ити стискамъ десницата и та цалувамъ, иви желая добро известіе отъ Вази.

Поздравете Стамболлуолу [Каравелова] нарочно отъ нази.

Дели Хрістемага Анадолу.

№ 8.

Въ Ясеновъ[1]) 1873 Мартъ 20-ии.

Брате Панаиоте!

Пріехми ти писмото и разомехми точно какете биле на споразуменіе съ К.[2]) но то е било само отъ едно лице, косто трябува да го разберимъ кое-е, защото ни знайми отъ време чисте и вия членъ на Ц. К. (Центр. Комитетъ) но то са види чіе било съ некого само по частни капріціи и той като са узнай ще са изхвърли да не барками общите работи заради частните капріціи; и то ще устане като са зберімъ въ Бокорещъ, сига ще си управети писмата презъ Гюргево за въ Болгарія, което ще ви са назначава въ другото писмо ще го надписвашъ тай и за свякога ще кориспондирате презъ тамъ за напредъ. И кажете на черната капа[3]) ощи единъ патъ тай да ни надписова писмата, както ги бешн надписалъ този патъ. Ако прави тай немарливо работите по добре да ни пиши никакавъ, но както му са казова тай да прави.

За сега оставами Вашъ въ секи случай.

Дели Христемага.

---

[1]) Търново.
[2]) Комитета.
[3]) Нѣкой духовникъ, но неизвѣстно кой.

№ 9.

Бай Панаіоте!

въ Белградъ.[1])

Писмото ви пріехъ и за сичко що ни пишитѣ разумяхме следвами на отговора му.

I-во за събиранието на нѣколко общ(ински) печати за истина то е възможно, но като предложихъ на нѣколко Ч. К(омитети) на които испратихъ и писмото ви, не сѫ сѫгласиха; понеже като предложитѣ на нѣкого си печатитѣ да му искате помощъ, можи реченія да сѫ отнесе до нѣкоя отъ общинитѣ които иматъ печататъ си ударенъ [разумява са че удранието на печатитѣ не ще да стане съ знанието на общ(инскитѣ) членове т. е. между техъ може да знае но само единъ или никои] и откажатъ че не сѫ ударяли такѫвзи печатъ, нито пакъ иматъ известіе отъ това нещо, тогазъ изведнѫжъ ще прибързатъ да явятъ на нѣкои отъ Весниците, че Панаіотъ е направилъ фълшиви печати на нѣколко общини и ходе да съблича народа; то есъ като кажатъ че това нещо е само отъ Вази, тогазъ ще видимъ едно нещо разбъркано и не малко спѫпка ще даде на работата ни; по тѫзи причина повечето отъ Ч. К. не одобряватъ тѫзи постѫпка [като предлагатъ горнія примеръ]. — II-ро за изработюванието на единъ новъ уставъ то сички одобряватъ понеже отъ вехтія уставъ паднаха доста книги въ непріятелски раце, и още тогасъ сѫ яви на повечето Ч. К. да се не лѫжатъ ако нѣкои имъ предложи отъ вехтите устави, и нека да сѫ покаже съ него че е членъ на комитета. За истина вехтия е добъръ можи да си остани сѫщія пакъ по друкъ форматъ да земи или по голямъ форматъ или по малъкъ отъ вехтія, но и това забележета, че да не бъдатъ повече отъ 150 или най много 200 тела, понеже като сѫ много пропадатъ отъ тѣхъ въ непріятелски раце, и много отъ шпіонитѣ сѫ ся мѫчили да измамятъ отъ работницитѣ да кажатъ че иматъ участіе въ таквози нещо. III-то за нареждането на нѣколко чети по балкана и него одобряватъ и иматъ грижа секи частенъ комитетъ да си набави по нѣколко лица добри които да отговарятъ на тѫзи си служба, сѫщо и да приготвятъ населението по политѣ на балкана като му предложатъ целтѫ

[1]) Безъ дата; трѣбва да се отнесе къмъ пролѣтьта 1873 год.

на тези чети за да си наредатъ места отъ де да имъ доставятъ нужнатѫ храна. IV-то за учителятъ дето е въ градѫ ви, и желаитѣ да му намеримъ нѣкое мѣсто, нѣкои отъ Ч. К. желаетъ това а нѣкои ги е страхъ да не би ни изигралъ този човекъ понеже доста примери имами. За сичкитѣ тези работи следъ единъ месицъ или следъ два ще сѫ свика едно събраніе, въ което да сѫ разгледатъ тези рабути да размислятъ за матеріялнѫ помощъ да наредатъ мисіонери, да сѫ избератъ 2—3 члена, които да сѫ онѫлномощатъ да додатъ при вази, и да ги представитѣ предъ нѣкои и други богати лица българи както въ Сърбія можи въ Влашко въ немско и въ росія да обиколетъ. Споредъ нашитѣ мненія наи добре тѫи ще сѫ улучи за матеріялна помощъ; Тогасъ щомъ имаме средства и учителя можи да му опредил(имъ) една цена която му е нужна да сѫ прехрани, и тогазъ наи лесно ще можи да обиколи нѣколко Ч. К., и подъ видъ на пиршески събранія да изучи доста млади на предначартаната ни цель.

Безъ повече ви поздравями и ви желаими добро здравіе добри успехи на предпріятето ни и добро вижданіе.

Ваши верни пріятели до гробъ Бр. Асенови.[1])

(П. П.) Не виждаитѣ за грешка дето сѫ забавихме съ отговора си, понеже предложихме мненіето ви на нѣколко Ч. К. и чакахме отговора имъ.

Сѫщій

За Юрдана и Стуяна[2]) нищо положително назнаими само сѫ научавами че Юрдана го срещналъ единъ пріятель въ Влашко въ Турно Северинъ но ни можалъ да сѫ разговори съ него.

№ 10.

1873 год. Юнія 1.

Драгій ны Брате![3])

Вамъ сѫ извесни нашитѣ нещастія които притъриихме съ Софійското приключеніе и което не малка сѫжика даде на

---

[1]) Търновския комитетъ. До есеньта 1875 кореспонденцията на комитета води Иванъ Хаджи Димитровъ, родомъ отъ Ст.-Загора, живъ още днесъ и въ послѣдно врѣме пенсиониранъ; той е и най-видната сила за революционното дѣло въ старата столица до 1875, когато се издига Стамболовъ.

[2]) Сѫщитѣ, за които се споменува и на друго мѣсто.

[3]) Панайотъ Хитовъ.

рабутата ны. Отъ тогазъ насамъ макарь и съсъ сичкитѣ си сили да сѫ мѫчимъ за да напредне колко годе рабутата ни; но като не можа да са нареди таина полиція която да обикаля сичкитѣ Часни К(омитети) и да испалнява длѫжноститѣ си които сѫ наи отъ голяма важность на предпріятіето ни; и тогазъ сичко щеше да бѫде лесно на работницитѣ. Туй като неможа да ся нареди тѫй: ето преди два месеца единъ отъ мисіонеритѣ ни зе длѫжносъ и за таина полиція, тои е на име Ат. Узуновъ за когото може да сте чели въ Весницитѣ за скандала който сѫ случи въ Хаскюю съ него.[1]) За това по напространо ще ви са расправи усно. И тъи като сѫ събрахми отъ 7—8. Ч(астни) Комитета размислихми да сѫ нареди таинатѫ полиция и да са почнетъ рабутитѣ по живо да сѫ вършатъ, мненіето на горните кометети беши чрезъ Васъ да сѫ изберетъ лица за тѫзи рабута и които, вій като опетни можитѣ да наредитѣ наи добря тѫзи рабута. А пакъ за да наредитѣ тѫзи рабута иска са вашето идваніе въ българско — но като правителството секой день е па щрекъ, отъ приключеніето въ Хаскюю, за това братята решиха следъ $1\frac{1}{2}$ месецъ вашето преминяваніе въ Българско до като правителството не засни, а то е да не би нещастіятѫ да докаратъ отъ недобратѫ наредба на рабутитѣ ни да паднитѣ и вій въ раце; съ което Бъл(гарскія) народъ ще изгуби последнитѣ си надежди който възлага на Васъ. — За това и вій като размислитѣ и което видитѣ за добро като по опетни, даитѣ ни наставленіятѫ си, за да съобщимъ на братята по Ч(аснитѣ) К(омитети) което решитѣ вій. -- А колкото за работнищитѣ те, отъ день на день се повече растетъ и то наи повече въ селатѫ; — но ето днесь имами въ непріятелски раце трима мисіонери двамата ся предадени въ Сливенъ[2]) а третія е Узуновъ; едина отъ двамата е вече освободенъ отъ Р(уското) консолато понеже е и неговъ поданикъ, и тои е Грековъ на вази познатъ [Чакѫровъ] а другаря му който е още запрянъ въ Руссе [съ другъ единъ учителъ отъ Джумая][3]) на име Гиреновъ. Тѣзи тримата мисіонери ся свършили курсъ въ Николаявъ и са дали клетва отъ помежду си да рабутятъ за тѫзи светѫ цель; и плодовете имъ сѫ вече добри въ околноститѣ дето сѫ биле. За

[1]) 3-и май 1873 год.
[2]) М. Г. Грековъ и Гереновъ.
[3]) М. Радославовъ.

сичко по подробно ще ви са расправа усно, като какъ сж мислятъ и други нѣкои работи.

И тъи като поднасямъ братскитѣ поздравленія на 8 Ч. К(омитети) оставами ваши покорни и признатели камъ Васъ до смжртъ. За сички.

Асенъ.

(П. П.) Колю[1]) отъ Атилъ[2]) като пристига въ Асенъ каза ми че сте испратели съ Юрдана[3]) заедно некого си Стуяна,[4]) те и до днесъ іоще не сж са явили прислѣдватъ сж отъ правителството, понеже сж издадени іоще отъ Галацъ като излизали . . . . . (слѣдва неразчетена дума) отъ никои Ч. К. (Частни Комитети) не сж ни явили нещо за тѣхъ и нищо не знаими.

Асенъ.

№ 11.

Търново 29 августъ 1875.

Господине Драсовъ!

Отъ Руссе ви писахъ за нужните, и не зная защо толкозъ сурово вършите рабутата си, защо не ми пратихте парите като ви ги оставихъ за да ми ги испратите за по-скоро; за това щомъ пріемите писмото ми, ако не сте събрали и другите пари отъ Ангсона, пратете ми поне 400 ж. (жълтици) Австрійски които щеше да дава като бяхъ тамъ.

Безъ повече ви поздравямъ пріятеля ви

Ив. х. Димитровъ.

(П. П.) Дончу и Станчу не додоха.

(Приписка)[5]) Брате! Какво правите шега ли си имате или нещо серіозно? Защо оставате тжй немарливо рабутата, нали трябваше до сега да вписете парите, за които ви казахъ нуждите като бяхъ въ градж ви. Отъ пратените іоще нито отъ никого нѣмамъ известіе съ една речъ ще закаснеиме отъ

---

[1]) Обрѣтеновъ.
[2]) Русе.
[3]) Сестрениикъ на Раковски.
[4]) За този Стоянъ се споменува по-подробно на друго мѣсто.
[5]) Приписката е пакъ отъ сжщата ржка, както и горното.

начартанія ни денъ, понеже закаснѣхме съ споразуменіята си, съ една речъ до сега нѣмамъ отъ никого никакво известіе за рабутата ни. Безъ пари както ви казахъ че нищо неможе. Станіо тряба да се е срешналъ съ Вази и да віе расправилъ за рабутата, Христо[1]) пристигна и той пари иска понеже купили барутъ и нематъ пари да гу плататъ. Кара-Михалевъ щеше да дохожда за градж ви и отъ тамъ и той да замина за въ Росія. Какво направи Ботевъ и какво Панаіотъ? Какъ отидоха съ мисіята си. Явете ни също и Сърбія ще ли да ся залови за бой съ Турція и кога. Това сичко ни кажете да знаими, също и за други работи, които сж нужни да знаими да не забравате да ни ги съобщите. Христю отъ обикаляніето си за на горе[2]) изварши до колкото сж изискваше и щомъ пріеми пари ще тржгни на горе да подкачи рабутжтж. Сърбите които бяха въ Букурещъ намѣрихъ ги въ Руссе, шпіони сж. Като ще става вастаніето ще телеграфирамъ на Джорджа Сарафова въ Шпиталъ Поща. Ето съдържаніето му: Церовете ви ще ми помогнатъ испратете ми още отъ тѣхъ и то значи че на другія вечеръ безъ друго е дигнатъ народа. Гледайте да ся върши рабутата по сигорно и по скоро, въ сжщото време гледайте да вмесите и старите българи. За сичко ни бележете по скоро колкото е възможно. Ви поздравяваме, ваши до гробъ.

Бр. Асенови.

№ 12.

Търново 1875 Септември 11.

Брате![3])

Препоржчвате намъ енергичностъ но споредъ насъ тѣ (тя) вамъ липсва. Че какво сте изработели въ толкова времі? Вие слѣпитѣ даже да ли турити въ течението на работите а не тжй да отговорите съ можи и уверѣватъ ни. Нашата работа изисква сигорностъ а не такива отговори. Ето нѣма да се мини три дни и ний ще дигнимъ народатъ това е най важното. Ний мремъ но не ни е жѣлъ за насъ а за народатъ; мислети че сега можи да изгубимъ цветатъ на народатъ, ако и вий съ

[1]) Христо Ивановъ книговѣзеца (Голѣмия Христо).
[2]) По балканскитѣ села.
[3]) Н. Т. Обретеновъ.

сичките Българи, дето и да биле не направити длжжноста си. Съ това ще отидатъ и толкозито средства на ветаратъ а и народатъ ще ритне 50 год. назадъ отъ освобождението му. Призовете даже Каравелова и Яче[1]) биле какви биле; разпратете навредъ по Европа хора, които да направатъ шумъ презъ вестниците щомъ букне въстанието. Нека представатъ нашите теглила, които не можимъ вече да тжрпимъ ставаме голи и безъ оржжие и припаси. Ви пъкъ отъ ваше страна гледайте помощъ и момци, а особено оржжие и припаси че да можити въ секи крайдунавски градъ на пратити както трѣба инакъ народно проклетство да бжде на главите ви.

Телеграфа ще ви еви денатъ на въстанието.

Асеновъ.

№ 13.

1876 Мартъ 2-и.

Господинъ Горовъ Сапонджія

Въ Гюргево.

Преди една недѣля писахъ на Иванча х. Димитровъ Захраліята,[2]) и по напредъ писахъ на Гергя попъ Икономовъ[3]) немамъ никакавъ отговоръ молята покорно ако си нема никого то ми ви отговорете дее Иванчу дее бай Ганчу[4]) чими не отговарятъ на писмата. Така и Таню[5]) писаимъ 2 писма и на него нема отговоръ. Даса не сардятъ на Таня щото ніимъ отговорілъ щото чувека го немало ту(къ) и за писмата незнаялъ ницо и че ималъ писма но когитомо казахъ чи що неимса отговорілъ то тогази отиди и по търси писма прі Мешайкова и намері само едно и тогази имса отговорі(;) преди нее знаялъ че има и писма и какво работи то саміса знай и той, като меня ходилъ по двадни гладні.

---

[1]) Киряякъ Цанковъ.

[2]) Слѣдъ нещастното Старозагорско въстание, есеньта 1875 г., Ив. х. Димитровъ, който бѣше централно лице въ Търновския комитетъ, избѣга въ Влашко.

[3]) Икономовъ мина пролѣтьта 1876 г., по-късно отъ другитѣ апостоли, прѣкара кжсо врѣме въ Сливенъ, въ началото на м. Априлъ дойде въ Панагюрище, гдѣто бѣше единъ отъ ржководителитѣ на Априлското възстание. Къмъ края на м. Май, той се удави въ Янтра при Бѣла, заедно съ Воловъ, като бѣгаха да се спасятъ въ Влашко.

[4]) Церковски.

[5]) Таню Стояновъ, другарь на Левски, в. за него по-ранна бѣлѣжка.

Азъ имъ казахъ щото Иванъ заміна и отіді за дами извади ѣескере и пашапортъ чи да доди чи даміги донісе за да ида по работатаси, та го и до сега нема, пізная ще додилі илі не. Ща го по чакамъ ощи два трі дена и ща вида какво да правя. Акоса тамъ некамі кажатъ въ Зимничъ некого за дама испроводи[1]) илі ако не тови моля яветі мі вія Господинъ Горовъ товави моля да не жаліте 1 бонь за една книга. Ща очакваміъ не пременно до въ ніделя отговорави. Научавамса за некакви прічіни въ Търно(в)ско и Русчушко станалі и са за творілі неколко момчета[2]) истеналіе илі не(,) явете мі. Моляви щомъ пріемніте пісмото мі и начасамі са отговореті, щото ставамъ въ сомненіе за техъ. За сига поздрави сичкіте ако има некой таса поздраветі и вія и домочадіетови.

Вашъ пріятель непознатъ

Хр. Ивановъ.
книговезецъ.

(II. II.) Адресамі ще натпішіте та(ка) до господа Петка и Цока абаджіи въ Турно-Моморелі.

---

[1]) За да го прѣкара прѣзъ Дунава за България.
[2]) Прѣди избухване на възстанието станаха издайства въ Горна-Орѣховица.

IX.

Рафаилъ Атанасовъ

въ Галацъ.

1871—1877.

№ 1.

Галацъ, 8 Іулія 1871.

Г-не Панаіоте Хитовъ!

Въ Бѣлградъ.

Крайното ви отъ 1 текущія пріехъ съ благодарения и разомехъ содержаніето му и споредъ желаніето ви днесъ Г-нъ Николай трагва по 12 часатъ за Одеса и мирувайте за това.

Колкото за другите ви работи радвамъ са пріятелю и съ нетарпенія ще чакамъ да чуя гласадви да звони по целія Бал(канъ) нека ви бади Богъ напомошь и да ви испални желаніето както и на сички.

Които идватъ отъ Балгарско гледамъ да се разерени по пречина за ставанито на вопроси[1]) какъто и за простените се говореши да се варнатъ, но и до днесги нема іощи, затова е и згоденъ случай. Само напредъ брате.

Често се говори за Сливенски те [на четъ до 30] бегнекчій сащо и за въ Софійско но за последните до колкото е верно ни зная.

Безъ повече ви целувамъ и ви желая добри сполуки въ тарговіята ви.

Р. Танасовъ.[2])

(II. П.) Подобре е било чрезъ други надписъ да си пріемате писмата а не на праву до вазъ ставатъ случки.

Ако ми пишете така да надписвате писмата си за менъ, но само да е на влашки или съ латински букви ето какъ Рафаилъ Танасовъ ла тжргу ноу. Галацъ.

Днесъ като слезвахъ на скелята за да предамъ писмото на пощата научехъ са чи отъ среща отъ неколко дни тварде стегнали — но пречината мисля да е се за четите.

[1]) Думата е за перипетиитѣ на черковния въпросъ.

[2]) Рафаилъ Атапасовъ е отъ видниитѣ прѣдставители на българската емиграция въ Влашко до освобождението; той бѣше и душа на комитетското дѣло въ Галацъ.

Особно пакъ днесъ се по чува за востанія у Балгарія чи ни зная кое е вероятно. Моля ви отъ говорете се какво се чува тамо. Ощи се научихъ чи се готвели 40 хиляди войска да се испрати за Софія Нишь и Видинъ иощи ни зная каде но то сичко тайно се вращело.

Сжщія.

(П. Н.) Нарочно поздравете Г-нъ Иля[1]) и другите приятели. Николай трагна и колкото ни мо достигнаха пари азъ мо набавехъ колкото требаши.

Сжщія.

№ 2.

Галацъ, 23 Януарія 1873.

Г-не Панаіоте Хитовъ!

Въ Белиградъ.

Отдавно ниви писахъ нито ми писахте, и ваше милостъ. Затова и се забравехъ ми както и другите работи почнаха отъ день денъ дасе забраветъ, като чи сварпехми си веки сичките длажности. Съ предобиваниeто на доховнія вопросъ гледамъ тука въ градани сичките Балгари почнаха отъ далбокій санъ дасе завладаватъ. Нема брате кой да ги буди и нема и кой да слуша, но слава Богу чи въ отечеството ни противното се прави, отъ тамъ е и сичката надежда но касно. защото сичките казватъ, за сега ни треба ученіе и миръ, товае тай, но отъ друга страна пакъ ніе тай, защото дордето сми нотъ туй господарство нема ни ученіе ни напредакъ въ никой добро предъпріятіе. Съ една речъ само тогава щее добре заназъ Балгарите, когато се видимъ свободни. Кога ли ще бади това азъ ще кажа чи когато исками тогава и богъ щени помогни дасе освободимъ.

Бесъ повече продалженіе чи немамъ времи ще ви моля нидейте ни забравя шишетени и ни явете на кого или направо ли дави пращамъ писма.

Притова ви поздравлявамъ братски иви желая добри успехи.

Пріятелатъ ви Р. Танасовъ.

(П. П.) Кога ми пращате писма надписвайте ги така Г-нъ Рафаилъ Танасовъ. Таргу новъ или новия пазаръ. Галацъ.

[1]) Илю войвода.

№ 3.

Галацъ, 1 Маія 1873 г.

Г-нъ П. Хитовъ!

Букурешь.

Пріехви писмото отъ 28 миналій месецъ и разомехъ сичко що ми пишете. Срешнахъ са и съ Македонски при П. Софійски по намъ ни се виде унуй писмо като фалшиву по пречина чи човекатъ що го носи е май глупавъ и му хлопа даската, затова и нищо ни можеше да се направи. Споретъ неговите прикаски по добре би било само съ писмо да се споразомеймы, безъ даидва некой, даліе вазможно за такава една работа, или не-тое било подобре. Стоянъ е приказвалъ чи ще минатъ некойси и затова са изисквало тази помошь, азъ на неговите думи ни можахъ да се увера нито пакъ искамъ да ме знай некой, защото азъ ако ида дамъ малко помошь споредъ силата си, и то само чрезъ ваше милость безъ да знай други защото такива работи скоро се чуватъ за това явете ми съ перво и язъ колкото за сега ще се по труда при тукашните младежи ако може да извърша нещо добро ако ли не то само самъ ще ви внеса помоща си. Дадохъ на Стояна 16 фр. за патъ, казами чи немалъ пари никакъ зато мо идадохъ.

Книгите ви които се на печатале[1]) споретъ Г-нъ Ив. Манафова, ниса за светъ казва защото азъ общи нисамъ е челъ съ нея книга са издавани сичките секрети въ България, което ще кажимъ чи тогава ни треба спіони на турците, както и да е по добре е да ги задражите.

Кажете ми какъ стоятъ работите отъ горните съ смарта на оногова.[2])

Безъ повече ви здрависвамъ братски.

Р. Танасовъ.

№ 4.

Галацъ, 12 Маія 1873.

Г-не П. Хитовъ.

Букурешъ.

Краиното ви отъ 9 текущія пріехъ и разомехъ сичко щоми пишите иви отъ говаремъ.

---

[1]) „Моето пжтуване по Стара-Планина".
[2]) Левски.

Г-нъ Калчу по напредъ отъ 25 текущій нище можи да доди въ Букурешъ, защото нище можи да сварши, а пакъ за въ Краліову мо пада на страна. Затова явете му, ако се замайте до 25 текущій за да мини презъ Букурешъ, ако ли не то да знай за даси врави праву и тогава въ Белъгратъ ще се срешните затова явете му съ перво ще ли замините на 13 или не.

Унезъ работи съ сащія ще ви внеса зада ви ги предаде дето са срешните съ негу.

Безъ повече ви здрависвамъ братски и Богъ да упази сичко добро желаніе и успехъ на секо предпріятіе и збогумъ.

Р. Танасовъ.

№ 5.

Галацъ, 28 Іулія 1873.

Драгій ми пріятелю![1]) Пріехви писмата отъ 30 Іунія и 1 іулія и разомехъ сичко дето ми билежите, и много се радвамъ за сичко, а особно за пріятелите чи са преминали благополучно, до място — тоси. Колкото за тамошната[2]) политика то никой патъ нема дае полезна за назъ защото, доста опити имами и въ днещните опъстоятельства, дето тій требаше совсемъ другояче да зематъ работите, ато на противъ. Както и дае секи гледа да драпа ваглена на своята пита, затова ній балгарите треба да сме умни и дане чуваме на секого що говори, защото въ сики народъ нимощи сички даиматъ една едея, като иній сами ни сме въ една едея сички. Затова никой патъ нимощи се достигна, за да бади целъ народъ въ едно мненіе. Като е тай и като го познаваме чіе тай, то друго нищо ни остава освенъ дасе марда по малко, до колкото е вазможно, докатъ оздрее работата.

Колкото за наште страни нищо се ни чува само това зная чи 45 души се испратени у Цариградъ,[3]) дето щели да ги садатъ тамъ презъ странна комисія, по пречина на карентината никой ни идва нимощимъ нищо да чувами.

[1]) П. Хитовъ.
[2]) Сръбската.
[3]) Затворници по Орханийското дѣло.

Моля ви претвореното писмо забратами отъ правете го за Брастовачките бани защото отидоха съ баща ми дасе лекуватъ. Братъ ми за ревматизимъ и баща ми за краката си чи се надуте, при това тій трагнаха отъ Галацъ за Михадія но въ пата се намериле съ г-нъ Панча който беши въ легіята, и той ги уверилъ чи и брестевачките бани се сащо добри, както и други пасажери отъ влашко утишли се за сащото место. Затова и те се отъ правели за тамъ, и вчера пріехъ писмо отъ брата си но ними билежи чрезъ де да мо отъ правемъ писмата, затова и претворехъ неговото писмо за даго испратите съ пощата макаръ и дае настрана отъ града ви но вярвамъ чи сарбската поща по скору ще го занисе отъ тамъ ако е близу то можи да се варнатъ и презъ Белградъ.

Пишете ми ако сте въ Белградъ и кога се варните отъ дето щехте да патувате, явете ми ако обичате.

Безъ повечи ви поздравлявамъ сердечно и ви желая добри сполуки въ патуванито ви до . . . . .[1])

Р. Танасовъ.

№ 6.

Галацъ, 27 Септемврий 1873.

Г-не П. Хитовъ.

Въ Белъ градъ.

Пратенните ви 4 человека се утъ правеха и то дави расправя какъ. Перво като доди г-нъ Катрафиловъ споредъ както го бехте отъ правели до г-нъ Софійски отива и като вижда чи нище можи нищо да сварши, тогава намери менъ, и като ми разказа работата си то азъ ни можехъ дамо отъ кажа и даго спра отъ патъ, и така мо дадохъ ощи 4½ наполеона, и отиди презъ Одеса за да не варди каранътина въ Цариградъ. Втору, пакъ като дойдоха Стефанови сащо и тія заведохги на Консолатото[2]) и защото немаха посули[3]) и то като разказахъ на секретарена работата и като имъ виде рекомандателните писма, дади имъ и на троица единъ пашепортъ и самъ писа за Одеса. Подертова за разноски ни имъ достигаха

[1]) Русия.
[2]) Руското консулство.
[3]) Паспортъ, билетъ.

дадохъ и за техъ 2 наполеона и Христу дето беши съ х. Димитра дади една лира и ощи единъ пріятелъ дади 1 наполеонъ и ги испратехъ ми и техъ, а другите приятели нити идинъ нивади да даде една пара.

При това като гледамъ тукашните Балъгари друго средство нема споретъ моето мненіе, освенъ като се случи некого да отъ правете то рак манъдвайго до г-нъ Гаврійла Евлогіева. и особно явете ми давидимъ какво ще прави, защото прездене́си за Стефанови, му казахъ но той се извиняваше чи секи денъ давалъ на които идвале до него и съ това се оми. Сащо и на г-нъ Ив. Манафова направете, защото днесъ гледамъ чи направелъ една спомоществателна книга за 3 момчета които ще идатъ за сащото училище[1]) за да просетъ по балъгарете тукъ, а самъ се потъ писалъ за 10 франга чи имъ далъ и съ това смей да подъ каня и другите. За това на такива тай треба на товари го па нека не сварши работа.

Вервамъ чи отъ Болгратъ сте пріели отъ говоръ. За сега доста е толкова защото и немога да пиша защото си изгорихъ 3-те праста на десната рака, и това съ големъ трутъ ви писахъ. Прощавай.

Р. Танасовъ.

(II. II.) Когато се случи да отъ правете некой человекъ за презъ града ни или идето бади явявайте, колко разноски сай далу отъ вазъ на патника за да ни се трошатъ парите на ветаръ, защото има итакива поито харъчатъ и излишно.

За Катрафилова ще ви питамъ — познавахтелиго добре и имахъте ли рекоманъдація отъ място, или не защото споретъ слуха които се разчу тука занего, мисля даніе некой развалѣнъ човекъ.[2])

Безъ повечеви поздравлявамъ братски.

Пріятелатви Р. Танасовъ.

---

[1]) Военното училище въ Николаевъ.

[2]) Попъ Сава Катрафиловъ е родомъ отъ Елена, по-послѣ разпопенъ и станалъ емигрантъ. Той се явилъ прѣдъ Панайота Хитовъ въ Бѣлградъ, билъ боленъ; войводата го подкрѣпилъ да се излѣкува, далъ му и срѣдства да мине въ Ромъния. Не е извѣстно поради какви простапки Р. А. иска тукъ да го нарѣче развалѣнъ човѣкъ. Въ 1876 г. Катрафиловъ мина съ Ботевата чета и падна около Вратца.

№ 7.

Галацъ, 1 Февроари 1874.

Г-нъ П. Хитовъ!

Белиградъ.

Миналітъ месицъ ви писахъ (писмо) и самъ уверенъ за пріеманото му и защото забравехъ натъписатъ на г-нъ Сапунова претворехъ ви писмото въ писмото на Калчова содружникъ, затова явете ми, можите ли чрезъ него даси пріемати писмата.

Пишеви по често дано ма зарадвашъ нещо отъ камъ вазъ защото ми обещаваше да ми явишь кой патъ ще уловатъ приятелите затова вервамъ досега даси узналъ мненіето имъ.

Отъ камъ нащи страни пакъ зе да ги упуява далъгія — ни може да повервамъ занищо но утъ друга страна мисля чи като се поутруди человекъ то треба да си почина и то съ по заспавани чи като стани тое пакъ въ своета сила дай Боже да е тай.

Пріеми братското ми поздравленіе.

Р. Танасовъ.

№ 8.

Галацъ, 8 Януаръ 1874.

Г-нъ П. Хитовъ.

Белиградъ.

Одавно ниви писахъ, едно чи немахъ тварде свободно време, второто се, разомева, че май маржело (мързело) по право да си кажа. Макаръ и да ви пріехъ писмото съ калчовото заедно искахъ да ви разесна за стоянови какво се по страдали отъ османъ пазаръ нататакъ. Защото, тука доди едно момче ранено въ левата рака и днесъ мисля да е въ Букурешъ. Г-нъ Каравеловъ, какъ ни вій писалъ затова той знай подробно. Както ми писахте и вій чи беха престигнали въ османъ-пазаръ — и отъ тамъ на добро место, истена но какъ тій като усетели чи ги дирятъ Стоянъ предложелъ на Юрдана[1]) да бегатъ а той като виделъ чи Юрданъ чіе нищелъ никакъ, то Стоянъ безъ повече дамо яви побегналъ и утишелъ въ

[1]) Думатъ е за малката чета на Стояна Софийски и Юрданъ, сестрепикъ на Раковски. Тази чета е дѣйствувала около Котелъ и биде избита около София.

Котленскія Балканъ при шопите дето се известилъ, за една чета и се срешналъ съ четата и се соединилъ съ техъ. Тази чета мина при Галасъ (Галацъ) ощи стоянови да трагнатъ за кюстенджа безъ да се познаятъ и разомеятъ но само и двете страни чули, чи има двама, а други, чи . . . . . минаха сега. Да кажа и за Юрдана какво направи. Юрданъ като самнало и като виделъ чи Стоянъ го нема, побегва и той и се скрива въ Котелъ и се скрива, после неколко дена излазя съ едно момче негова роднина да дири четата на която и билъ войвода. Туй момче дето беши въ Галацъ ранено, и се намерилъ се тамъ при шопите и отамъ трагнали дошле и други 2 момчета отъ Сливенъ соединили са и те дето станали сичку 8 души и тай ходели среща ли са съ неколко бюлюкъ башій и най после срещнали са съ една турска чета дето и е разбили и зели отъ техъ 120.000 гр(оша), и отъ тамъ намислели да додатъ въ Сербія, отъ тамъ 2 Сливненчета си утишли да зимуватъ въ Сливенъ. Да ви каже и друго. Тѣ са срещали съ Край Андря и много гу фалетъ чіе уменъ и іунакъ. Среща ли са и съ други ощи две чети Балъгарски отъ нащи места и тай като трагнали за Сербія съ ословія Стоянъ да ги води чи войводата ни познаваль патя, но патя са срещали съ потерите но нищо, като минали искратъ въ златишки сутрента усамнали на полето въ единъ каманакъ и устанали тамъ защото планината била далечъ повечи отъ 2 часа, като се остановили въ онзи каманакъ Стоянъ останалъ да варди караулъ въ това време миналъ единъ шопъ ненадеино и той гу фателъ или по напретъ билъ уловенъ, и казалъ войводата да се ни пуща но Стоянъ като варделъ разговарелъ са съ него дордето той шопа казалъ чи носелъ хлепъ на П. Войвода[1]) Стоянъ безъ да е расадилъ надалечъ рекалъ на шопа ти като си носелъ хлепъ на П. В. иди и донесъ и на назъ. Споретъ казването на Войводата забравехми името. После неколку минути станалъ Войведата и като виделъ чи нема шопа пита Стояна де е шопа, азъ го пратихъ за хлепъ той ми каза тай и тай и язъ го пратихъ да донисе и за насъ. Войводата като чулъ тези думи скокналъ и извикалъ изгубени сме хайде момчета на претъ каквото Богъ даде, и тай трагнали дорде да се навалатъ отъ каманака и слезатъ наполето ето и потерата отъ

[1]) Панайотъ Хитовъ.

далечъ ги видела имали се конница, която се спуснала камъ техъ, а тія барзали се камъ планината но далечъ, се поле. Фанали да ги застигатъ крушумите но те фарлели и варвели, най после видели чи ще ги забиколатъ отъ фретъ, наближили една кошара обградени съ камани за овци да запиратъ. Войводата имъ казалъ тука ще са мре въ това времи ранява се стоянъ въ калката и пада на ..... по казалъ нема нищо и станалъ. Другъ едного ударе са въ врата пада спуща са Войводата да мо удрежи главата ето чи и него въ раката раняватъ тія останале тогава отъ 6 души на 5 и влезли въ кошарата и зели да се защищаватъ отъ тока дордето притемняло, и Стоянъ се са даржалъ макаръ чи на седемъ места билъ раненъ но когато изъ далъ знакъ за да побегнатъ той пивиделъ Стоянъ мартавъ ли падна или ни можеши да бега, когато избегнали и се намерилъ съ другите си другари Стоянчу гу немало и казва чи после чулъ да е отъ веденъ въ Софія, а други казватъ чи такавъ човекъ ни сай донесолъ въ Софія — и ни се знай наверно какво сай случило съ него, треба да е умрелъ наместо. Другите 4 побягватъ и минуватъ ни зная добре презъ кое место презъ Сербія и минуватъ въ влашко и Юрданъ треба да е на Турно-Могорели, а войводата както ви казахъ въ Букурешгу отъ правехми да иди да си лекува раката защото беши ни исцелима. Можешъ да питашъ Каравелова за него.

Безъ повечиви поздравлявамъ братски явете ми по нещо отъ камъ ващи места дали пили или запартокъ.

Р. Танасовъ.

(П. П.) Явете ми, какъ дави утъправемъ писмата.

№ 9.

Галацъ 3 Іолія 1874.

Г-не П. Хитовъ.

(Въ) Белиградъ.

Съ благодаренія ви пріехъ и двете писма, и ви отъ говаремъ.

Первото писмо пріехъ, чрезъ пощата — човекатъ когото ми рекомандвате, ни доди, но само ми бележи, чи за която работа щелъ да доди, са ни срешнала, и то писмо пріехъ се заедно съ последнето, са вижда да го е бавелъ той самъ.

За второто писмо ви отъ говаремъ, че никой пать до сега, не самъ се отъ казвалъ за народните ни работи, то и сега ни се отъ казвамъ, само споредъ времито, или споредъ кризата на тарговіята. Ни ни дава рака, за многу да се простирамъ, до колкото ми дава рака, азъ самъ готовъ да зема участіе, за всегда, и за секой народна полза, при това само ще ви забележа едно нещо, то е чи желая тези пари които сте решили да се соберать за народна полза да ни се злоопотребать, и тогава напразно си харчимъ парите, затова треба да се усигуряватъ тези пари добре, защото многу пати са се брали пари за тази работа, и се са злопотребени отъ частни лица, затова треба да се работи умно и сигурно другоячи ни можи се сварши нищо.

Азъ би казалъ отъ моя страна, ако би за сега да имате намиренія, да си отидите то решавамъ, по добре на вазъ на право да ги внеса, и да си гледати работата ако ли не то остава тогава да ги внеса тамъ дето ми бележите, и съ перво ми отъ говорете.

Научавамъ са чи сай появило въ Балкана една или две чети, защото като пиши и свобода, завчера е приказвалъ, тука на скелята единъ турчинъ чи имало въ балкана една чета и войводата имъ, доста умно, постаивалъ, и само една ніе ами се повечи казалъ турчена. Но ощи отъ балгарія наверно ни самъ се известилъ, но споретъ както се осещамъ отъ ватре балъгарите пакъ си промениха мисалта, за тарпенія и образованія като чи осещать веки че ніе вазможно то и зеха да си проточать ушите като видеха упашата дзвезда, сами по себе мислетъ чи треба да бади нещо, но знамли ни вервамъ за това чудо. Турците са за сега по умни и съ памукъ вадать душите на балъгарите.

Ангелъ съ пречината на вапора при Ибраилъ сай предалъ въ Сакча отъ Д. бей защото той отъ една година живей въ Сакча като турчанъ и днесъ е въ Рухчукъ потъ сатъ (сждъ), както пиши и въ независимостъ съ Асланите той е сащія. — Както се научихъ той многу глупаво постапалъ, живеялъ съ една кадана, и друго чи той ходелъ при единъ градинаренъ и той като го било страхъ да ни влези въ подозренія, допиталъ са до бея и той го советвалъ да мо кажи да не идва при него, и ако ни са махни то тогава да го придаде и го предава, и като го закарале въ Тулча, то го извадели да го

распитватъ, а беятъ казалъ да го сабличатъ да видатъ какво има по него, и като видели то тутакси го испращатъ въ Русчукъ дето и го садатъ днесъ.

А вія низная за кого казвате дето сай предалъ и отъ когу, или се за тогова, ако е за тогова, то е нищо, и вервамъ чи нище да вреди нищо. Както и дае, колкото се простиратъ работите, толкова е вредително и занащи работи, и друго нищо нема да стани освенъ тарпени и се тарпени, ка(т)о волъ.

Безъ повече ви поздравлявамъ сердечно

Пріятелатви Р. Танасовъ.

№ 10.

Галацъ, 21 (Септември) 1874.

Г-не П. Хитовъ!

Въ Белъ-градъ.

Пріехви писмото отъ 17 текущія и разомехъ сичку що ми бележите видехъ са съ човека, той ми са струва дае цинцаринъ.

Вчера престигна Димитръ Топаловъ отъ Бургазъ, иви чака дасе срешните лично, и зада се разговорите за работите подробно за това ви моли щомъ пріемите това и да трагните защото нема време да чака безъ другу ви чака и причините кои са го накарали ни можа да зная.

Поздравлявамви искренно.

Г-нъ Калчу е въ Тулча.

Пріятеладви Р. Танасовъ.

Драгій мы П. Хитовъ!

Ето азъ самь пристигнахъ въ Галацъ Браила и безъ друго щомъ пріемните писмото ми безъ друго треба да додете въ Браила и ако не отговорете съ телеграфъ и да тръгните пакъ телеграфир(айте). Но трѣба да дойдешъ.

Д. П. Топаловъ[1])

[1]) Този е сащи оня Топаловъ, който по-късно, прѣзъ 1876 г., съ маниятическитѣ си проповѣди парализира възстанието въ роднія си градъ — Сливенъ. Неговата екзалтираность, която граничи съ умопобъркване, личи даже и въ малкото тѣзи редове. (Ср. „История на Априлското възстание“ отъ Д. Т. Страшимировъ, т. III, стр. 235).

№ 11.

. . . .[1]) Да поздравите Г-нъ П. Хитова, той отъ като се ужени веке нище и да пиши нито пакъ яви чи сай убулчелъ. Са вижда работата чи сай отъ казалъ веки отъ целта си, нивервамъ но кой знай човекъ се преправя споретъ времето. По колада го чекахме въ Букурешъ, писа чи нище можи да доди по некой си причини, това и добре направи чи ни доди, защоту нито немаши защо да прави разноски когато нема човекъ съ когу да се разомей, и да работи, каквоту повикалу такова и се убадилу. Такава беши наша работа въ Букурешъ по коледа, освенъ азъ и Тома Панделеефъ и П. Юрдановъ и едно момче отъ Тарнову,[2]) които да разберемъ за какво сми дошле, другите, конъ парди ветаръ вей. Не можи то съ такива глупави хора. Тука требатъ хора умни хора положителни и практични, нека е числоту малку но да се отъбрани. Какво направеха съ Шумненскія депутатецъ, на коготу му се скарахъ за некой работи[3]) въ Букурешъ, косту и тай излези. Сега е запрену за некое исторія.[4]) Какво правимъ съ такива хора, се като на преди ще ги правимъ Свищовски Габровски работи.

Ній въ Букурешъ какво направехми и наредихми ету да ви разкажа. Ній като видехми работата каква е, и като немаши отъ Букурешъ никои освенъ Аженова, чи другите биле противни чи низная какви, това ниможи така, тука треба да се гледа старите да се превлекатъ. Както и да е казахми. ній, друг(оя)че ниможи кого. Оставехми да испални това Г-нъ Каравелова и Аженова до Мартъ перви, и определихми комисія особно, на която и оставехми протоколъ какво ще работи до това времі. Какво излези отъ това нищо, секи гледа своятъ интересъ да управи съ народна целъ. И до сега к(ак)во сай работелу и до кой ретъ е дошла работата ни зная нищо, гледамъ чи се отъ краката зафващати работата. Тука споретъ мойто мненіе, друго нищо ни треба за сега ни сабли ни пушки

[1]) Началото на това писмо, което, навѣрно, е било адресувано до Иванъ Сапуновъ въ Бѣлградъ, ние не притежаваме; писмото се отнася къмъ началото на 1875.

[2]) Ст. Стамболовъ.

[3]) П. Воловъ.

[4]) П. Воловъ и П. Енчевъ бѣха запрѣни за едно младо момиче, което се ожени за единъ френецъ отъ желѣзнопѫтната компания Варна—Русе и което тѣ сѫ искали да отклонятъ отъ този бракъ.

ни револвери, тука намъ най напретъ ни треба организація въ отечеството, като каква, ету каква: най перву треба глава отъ които сичку да се заповеда тази глава е единъ кумитетъ централенъ, който да има други 2 второ степенни отъ който единъ въ Цари-градъ и другія въ Пловдивъ и главнія дето се види за добре; отъ тези да зависетъ сички други, и второ степенните отъ Централнія, и тези комитети треба да бадатъ тай наредени щото единъ комитетъ отъ петъ члена да ни се повече, и тези членове никой да ги ни познава освенъ единъ или двама чрезъ който ще си издава заповедитѣ. Защо идругите комитети, дани знаятъ въ другите комитети коиса членовите. Само чрезъ второ лице да се споразумева секи комитетъ защо и това лице да ни познава повече отъ едно лице отъ комитета, и каква длажностъ да иматъ тѣзи комитети, техната длажность ще е тази: тій ще гледатъ най перву да избератъ хора чрезъ които ще работатъ, но хора практични и умни и съ якъ характеръ; отъ тези хора какво се изиска, отехъ се изиска това, дето секи да можи да си составя, отъ 5 члена до 20, които само него да познаватъ и другите единъ съ единъ да се не познаватъ акое възможну; и тія членови треба да се отбрани защо като главатаренатъ имъ, и тій треба да се подчиняватъ на него въ секу отношеніе за целта. И това като можи да се нареди тогава комитетите ще иматъ длажностъ да поучаватъ и наставляватъ споретъ законатъ когото ще иматъ. Главатарите на секи малакъ комитетъ за да поучаватъ техните си хора или членови, чи треба секи отъ закона навънъ да ни излаза, и да имъ се разказва въ военну времп какъ треба да се влaнеятъ, и какъ е неизбежну да се слушатъ заповедите на главатаря, какту и на централнія комитетъ. Съ една речъ като да можи теорично да се внуши секиму десъцеплината военна и то безъ да се определя времп никому; секи да се подчинява и да се готви духомъ, а после и съ оружія, и то когато се види чи сай достигнала целта отъ малку малку, тогава централнія комитетъ треба да издаде заповетъ, за да се приготви или оружава секи.

Това е мойто мненіе и мисля чи друг(оя)че ніе вазможну, както е нашіятъ народъ безъ десъцеплина, когото дорде не преготвишъ макаръ теорически за потчиненія и послушанія свойте главатари, то ніе вазможно съ него да почнешъ сериозна работа. И когато се види чіе веки готовъ въ това отношеніе,

тогава Централнія Комитетъ треба да мо мисли за другите потреби, които вервамъ тогава многу лесно ще се изнамератъ. И това можи въ 6 месица да се приготви, ако е нужну, ако ли не то можи и година и две да се продалжи. И тай вервамъ, чи и ако и да се случи да се улови или издаде некой, неще са продалжи най многу до 5 или 6 доши, тай можи секой пать да се секратява работата понеже нипознава секиго който е уловенъ. При това пакъ ви поздравлявамъ искренну. Явете ми направо ли да ви пращамъ писмата или какъ.

Пріятелатви Р. Танасовъ.

№ 12.

Галацъ 21 Іунія 1875.

Г-не П. Х. (П. Хитовъ.)

Белъ градъ.

Пріехви идвете писма и разомехъ сичку що ми пишите, Но г-нъ Тодоръ ніе дошелъ ніоще, надея са до 24 текущія да пристигни въ града ни, научихсе чіе на Свищовъ и продали малку дачи.

За идвани пріятелю немамъ никакъ времи, защото самъ съ едно момче има ніощи едно, но сега една неделя какъ самгу зелъ и совсемъ е спласнату. При това като се основавамъ на ващо писмо пакъ решихъ съ божіята воля да додя като ще се старая да зема и другите но гледайте напразну да си ни губиме времиту. При това мисля, пріятелю, ако е важна работа то тогава требатъ и поважни лица като съ меня какво можимъ жзварши нія — мислете добре.

Азъ по напретъ отъ первій іулія нимога трагна ще се мача но ни вервамъ(;) писахъ на Р. Поповъ да се приготви. Калчу гу нема тука и низная дали ще доди зъ града ни.

Поздравявамви искрену и дай Боже добаръ частъ (часъ)

Р. Танасовъ.

№ 13.

Галацъ 28 Іулія 1875.

Г-не П. Хитовъ!

Белъ градъ.

Пріехви и двете писма отъ 15 и 16 текущія, и разомехъ сичку. Г-нъ Драсовъ ми билежи отъ Букурешъ чи мисли да

се нареди нещо по сериозну. Можи да віе писалъ и на вази. За унува що ми билежыте нищу ниму писахъ, саму отъ части совети. При това азъ мисля този човекъ да ни гу прехвата лудина, това е многу зачудени да приказва тай. Азъ мислехъ да ни му пише, но най сетне му забележихъ отъ долу, и му искамъ изесненія за тези прикаски съ каква целъ е казалъ той(;) затова като се отъ говори ще ви пиша. Ето съ млади хора да работи човекъ такива работи, така е билу до сега и отъ среща. Тука требатъ хора, хора сериіозни и безъ престрасни, хора положителни, съ такива таквизи работи ставатъ. На собраніету треба да се избиратъ добри членове за комитетъ, за да ни ставатъ такива грещки повечи.

За сега брате повече тарпеніе и слушени отъ колкоту говорени. Отъ тези слушки (случки) колку ще ги срещате ощи, ній сми ощи сорови.

И такива случки съ други начинъ ни тожетъ се излекува освенъ съ тарпеніе и обеждения и умеренностъ щото на такива да имъ се дава да разомеятъ и то до едно време дордето се виде чи се нареди работата, чи тога е лесно за такива.

Азъ самъ веки турелъ въ дествіе (дѣйствие) за да наредимъ тука едно дружество коету съ целъ да спомага на бедни човеци и то ще се основе съ уставъ, на яве дружеството, а тайну комитетъ и това повече отъ трима ни ще го знаятъ и спомоществaніята ще бадатъ ниделни или месечни, и за тази целъ веки по младите се согласни само остава да се соберемъ и да го наредимъ и да почне да действова и то най многу до 15 дни треба да се нареди.

Тука дету работатъ на канала за вода има доста работници но одсичките има до 50 души които се познаватъ единъ — други и които сами ми исповедаха, чи се готови на всеки частъ за такава работа и язъ самъ са уверявамъ на техъ като ги гледамъ единъ и единъ, има и други до 500 работници но се за друга работа. Азъ самъ уверенъ чи отука за единъ случай повече отъ 150 души добри можатъ са намери ако не и повече но то е сетна рабата, азъ само ги приготвемъ за сега щоту за напролетъ да можетъ се тадева да се намерватъ.

Днесъ се видехъ съ твоя сестренъ синъ и трагна за Болградъ.

Поздравете г-нъ Тодора Томичъ сащо и госпожата му. Желаемъ (желая имъ) добро здравіе. Пріемете братски поздравленія сащо поздравете и фалиліята си.

Р. Танасовъ.

№ 14.

Галацъ, 15 Августа 1875.

Г-нъ П. Хитовъ!

Белъ-градъ.

На престигванието ни въ Букурешъ на 13 текущія сутрента, когато сте биле ощи на гарата, и после половинъ частъ сте трагнали, това после го научехъ, като се варнаха Стамболовъ.

Азъ като излезохъ отъ трена барзахъ да врава при Ценова, безъ да надникнаида пригледамъ на гарата, право на Ценова. За жалостъ какво да чуя. Панаіотъ трагна тасъ сутрена секашь чима попари съ врелавада. И то кату чухъ имената наизбраните още повече ми кипна веля катови помислехъ, чи да се соберемъ идарешимъ инаредумъ нещу сериіозну какво сериіозну, сай наредилу отъ фарли Петра, тури Павла или отъ рекахсе отъ вину чи почнахъ на анберіята, отъ тези сичките избрани като извадимъ г-нъ Шоповъ другите, за зенчито за хатара се народни. Ако повните критиката на Каравеловъ за жаба и женчи. Съ една речъ нищу ни сте сваршели, абе брате защо нисе забавехте още единъ денъ, макаръ чисте пріели толкова депеши, сварши едно нещу което нисеварши тан скору. Това ніе свадба това ніе играчка, тука треба основа тварда. Сарбите ако сасе уплашиле, дани минешъ презъ влашку,[1]) това нищу невредише.

Въ сащія денъ престигнаха г-нъ П. Минковъ Болградъ, г-нъ Пеповъ,[2]) г-нъ Д. Г. Зеневски Кранове. Отъ тези двамината ниподнисаха (не подписали) П Минковъ, Д. Г. Зеневски

[1]) Сърбитѣ настояваха българскитѣ чети да дѣйствуватъ и да минаватъ само прѣзъ Сърбия. Тукъ се прави намекъ, че П. Хитовъ, който е дошелъ въ Влашко, за да нареди едно прѣминаване прѣзъ Дунава въ България, е навѣрно прибързалъ да се върне въ Бѣлградъ, по настояване на сръбското правителство. Но, отъ друга страна, до колко това подозрѣние е основателно, само като причина за бързото отпжтуване на Панайота — затова нѣмаме данни; знае се, напротивъ, че Панайотъ Хитовъ се опита да мине въ България при Ломъ, но не сполучи.

[2]) Т. Пѣевъ.

защотовидеха пакъ несигурна работа. Азъ колкото и да се мачехъ да тура работата въ миръ, но нищо. Ходехъ при Цанковъ и Каравеловъ, идвамъ успехъ та ги умирихъ малку, и то кату ги уделахъ добре какту треба, инай после, решихме Цанковъ да издества (издѣйствува), да согласи отъ старите да составатъ, единъ комитетъ защоту нищели съ дица даработатъ веки [Каравеловъ]. Дай Боже дастани но азъ нивервамъ, аза дапрестана азъ идругите немаше другу сретство, защоту и теса на мненія чи треба, дасе пуспатъ чети. Затова и другите три депотати останаха согласни намойто мненіе дордето мисе отъ говорите щели се врави напретъ или не, и за другуту [средство.[1])

Каравеловъ дету казва чи съ деца нище веки даработи за това има праву, акой и съ каквато идае целъ, ни зная нищу отъ това, само ніе познату ду сегашното му работени, затова нито искамъ дави расправемъ, защотовіе познату. А съсъ деца да работимъ, натова иязъ отъ говаремъ, чи се дитинска ще бади работатани, и не саму азъ но идругите, трима сащоту отъ говаретъ. Казахъ отъ говорътъ имъ иви питамъ даліе въ состояніе Ботовъ и Стамболовъ и Чобановъ и Ценовъ даже и Шоповъ, зада отъ говоратъ на целта, или Драсовъ. Моляви кажете ни, ако треба дасе организироватъ чети въ романія, иса внесатъ пари дали ще умеятъ или поне знаятъ макаръ най малката потребностъ на една чета, или иматъ познанство съ некого отъ местноста. Когату азъ распитахъ, тези сичките икатоимъ ги изеснихъ, то получехъ послѣдния отъ говоръ — [чи знаимили]. Съ знаимили ни става другу нищу освенъ детински работи. Дани мислите, чи това костови пише чие познату, или разговорену и помежду другите, това азъ отъ моя странави пиша, задави разесна какавъ хотъ ще зематъ тукашните работи. Защоту азъ видехъ и притеглихъ ги сичките, и на това лекатъ мое да се избиратъ членови отъ таръговци безъ дасе пріеми некой отъ редакторите. За редакторъ други дасе избере, идасе премести комитета или въ Браилъ или Болградъ или въ Крайову, и то по касну можи. Колкуту за сега пужда ради ще секара тай защоту и упасъ, които ни (не) потписаха, парвата си помощь ще внесатъ, а за повечи нивервамъ. Ако потреба хорадасе испращатъ то секи гратъ засебе ще работи добре се нариди.

[1]) Т. е. да отговори, ще се мине ли въ Балгария и отгдѣ ще се взематъ срѣдства.

Казалисте на Драсова чи ако се внисатъ пари ще са внасетъ чрезъ други итой да пріеме отъ тамъ, [идани дава на Ботевъ и Станболовъ да ги трушатъ по файтони]. Съ такива луди хора нищо ниства инищо тайну ниможи се варше. Забравехъ дави каже чи ирайчу беши дошелъ но нисе видохъ съ негу, той подписалъ иса варналъ.

Макаръ чи азъ ги советвахъ и ги молехъ и отъ двете страни съ единъ миренъ начинъ, макаръ чи и отъ двете страни ми се обещаха, чи ще гледатъ колкото е возможно да отъ бегватъ отъ раздори и припатъствіе на работата но азъ ги претеглихъ и едните и другите, чи иматъ частни каприцій, затова и самъ уверенъ чи нищу нема да направатъ, дано даде Богъ противноту.

Сичките мислеха кату додохте въ Букурешъ чи ще са нареди сичку кату треба, а то напротивъ, пакъ тай си устана, затова ще ви наповна ощи едно, ако решите да минитe то най перву споразомей се съ утсреща добре и дордету ни се появатъ чети въ балъкана не треба да барзашъ. — Другу. Отъ срещнуту мненіе е да минишъ тайну и да дигнишъ народа, защоту другояче е сумнителну. При това размислете и се раководете веки както ви учи Богъ. Колкуту за Станболовъ, ако си утиди мисля чіе малка надеждата отъ негу. Отъ тука за да минатъ чети тварде е сумнителну. Дедо Желу си счупелъ крака, за Филипа сте зарачели да утиди Ботіовъ да гу довиде. Напразну ще бади, защото Филипъ, какъту се научехъ отъ веренъ источникъ нигу бива за нищу, піе тварде многу и шапгара излезалъ даже и по рацете му.

Щомъ пріемите това отъ говорете ми, защоту треба да отъ говора и язъ на Болградъ, и Браила, и другаде. За Крайову пишете сами защоту отъ тамо е голема надеждата за помошь. Сащу и на Болгратъ иматъ за сега собрани пари 600 желтици. и г-нъ Минковъ ми казваше чи саму на тебе иматъ увереніа ако е нужда на тебе да ги прататъ, сащо и другите казватъ.

Явете ми за момчетата коиту желаетъ, де ще са отъ праветъ(:) горе ли или отъ тука. Мисля чи отъ тука трудну ще се воружаватъ и испращатъ(:) отъ тамъ[1]) ще е по добре.

За човекъ коготу ще викате мисля чи Пеіовъ е доста добаръ само гледайте напразну да ни идва.

При това ви поздравлявамъ искренну и ви желае добро зачалу.

Р. Танасовъ,

---

[1]) Отъ Сърбия.

№ 15.

Галацъ, 16 Августъ 1875 г.

Г-нъ Хр. Македонски и Г-нъ Ив. Амуджа!

Помогосъ.

Господа пріятели, моляви съ перву да ми отъговорите на какво мненія сте за следоющето щое изложену въ настоящетоми писмо, защо-тó самъ за длаженъ отъ Г-нъ П. Хитовъ кой-ту на 13. Августъ беши въ Букурешъ и пакъ замина за скору. Затова ими порача дави питамъ, защо знаите какъ вравать работите за сега въ Херцеговина, и самисли даса простре ипонаще места. И затова като требать, опитне човеци, за таквази работа, товеки мислетеси, дали треба дасе отъкажите, при това чакамъ да ми отговорите, защоту въ сащо времп чакамъ иотъ П. Хитовъ други отъговоръ, и работата е за скору, щоту въ идущія месецъ дае готову сичку за бой, само единъ богъ, да е напомощь. Г-нъ Христо ако имате времп илате до градани задасе разговоримъ пона пострану внесете и помалку помошь иии до меня или въ Браила до Г-нъ Пелова но саму гледайте, дано сай на значилъ касеръ добаръ човекъ.

Ви поздравлявамъ братъски.

Р. Танасовъ.

(П. П.) Г-нъ Хр. ни зная дали сте известни за една малка смѣтка която остана отъ Хр. Шипкаліята

Особно поздравлявамъ Г-нъ Ив. Амуджа мисля данимай забравилъ.

Сащия.

№ 16.

Галацъ 21 Августъ 1875.

Пріятелю,[1]) писахви на 16 того чрезъ Г-нъ Ив. Г. Сапоновъ и не зная да ли сте го пріели, притова, и спорстъ разговора ви въ Букурешь да се отъговорите гледамъ че са забавехте, каква е работата ни зная, и отъ друга страна ми пиши Шоповъ, че сте депеширале, да ни пращать момчета, азъ имъ казахъ дорде ни приематъ отговоръ отъ вазъ да ни работадъ това но саму другите работи да преготватъ за отъ среща, а повече какво сте разговарале ни зная, гледамъ чи

[1]) П. Хитовъ.

се викале, или сте порачеле на некой и други да идатъ въ Букурещь и които са веки утишле, какту и твоя сестренъ синъ замина за тамъ пре(ди) неколку дена, мисля чи за утъсреща да ги пратятъ. Ами такива деца ли треба да се пращатъ, усрешните като ги видатъ, нали ще кажатъ какви хора са ни пратили, на коиту ни ще иматъ никой уверенія, при това ощи ще помислятъ, чи каквито са те такавъ ще е и комитетатъ имъ. При това помислете чи на такива момчета като имъ уверишь тайна, те отъ нетарпенія и гордостъ ще са заблудатъ и на месту да таятъ, те ще се хвалятъ чи те са у насъ народни диятели, което и го слушехъ предишната година като ходи упукати въ Сливенъ какво са се разговорели въ некои места. Затова хора по практични треба да се отъстреждатъ за такива важни работи.

Какту и въ предишното си ви писахъ за тези работи чи треба да се внемава тварде многу. Поща която беши назначена отъ нашія градъ се внеси ощи на 16 того(;) мисля чи и отъ другите градове да се е внела защото и Шоповъ ми пишеше чи отъ новечето сай внела. При това ощи ми бележи Шоповъ чи Сапуновъ сай каралъ на Шопова защо се пращали човеци това вій знайте какво сте решиле, а (азъ) знея чи дорде ни се отъговорите нищу да ни се варши. Затова прибарзайте та се отъговорете на сащія и на меня, какво се изварши съ первата започната работа, да ни излези пакъ по старата мода или обичай.

Поздравлявамъ ви сички купну ако да се случи да трагните за нейде да ми явите или пратите человекъ, моляви постанвайте намедтно, за да ни се посрамите.

Р. Танасовъ.

(П. П.) Тука има доста работници но какту знайте едно липсува, а другото заповетъ.

№ 17.

Галацъ, 10 Ноември 1875.

Г-не Хр. Н. Македонски!

Въ Фандепи.

Приносящія на настоящето ми е попатъ[1]) въ Сакченскія балканъ, що е ходелъ цело лето и кой-то престигна завчера

[1]) Попъ Харитонъ.

въ градани и задани ходи безъ работа и данисе случи съ него нещо, затова решихъ даго пратя при вазъ. Закое-то иви моля да го наредите макаръ накаквато идае работа само исамо да прекара зима-та защотое потребенъ както ивіе сами щего оцените, вервамъ чи и господареви[1]) нема дасе отъ кажи отъ даго потдаржи. Когато дойдите въ Галацъ щеса разговоримъ папостранно, имамъ много дави казвамъ но ніе времи щото барзамъ, само щеви кажа чи познахми нашите народни войводи каквиса.[2])

Безъ другови поздравлявамъ братски.

Пріятеляви Р. Танасовъ.

№ 18.

Галацъ 8 Мартъ 1876 г.

Пріятелю![3])

Отъ като се видехми последній патъ въ Галацъ и разделихми се, за далго беши то защото работите които варшехми ма докараха въ такова положеніе щото по многу недели ни смеяхъ да слизамъ до магазіите саму и саму да ни се срещамъ съ пріятели и да мя оскарбяватъ, и особну ощи и да мя хулатъ чи самъ изелъ народните пари и ощи чи самъ билъ глупавъ, затова се белъ решилъ тогава и до скору кикакъ да се нимеса въ тези работи само като ми доди ретъ и язъ като секи да дамъ и да си мирувамъ и да си кледамъ работата, и да ни се оскраблявамъ веки. Защото азъ като потрошихъ 2000 франга косто нити единъ богатъ споретъ соразмерностъ ніе потрошилъ толкова пари заветаръ. По менъ това никакъ ними беши тешко, защото съ моя сопствена воля самъ правелъ това, а само това мя оскраблява тварде многу, чи немаме искренни дейци.

Секи гледа да си оплете своята кошница, подвитъ народенъ съ народна целъ, и за народа работи да си напални торбата и то кои народни? Учените убразованите да . . . . . .

[1]) Христо Н. Македонски живѣлъ въ чифлика на Н. Македонски.

[2]) Панайотъ Хитовъ и Филипъ Тотю обѣщаха, но не зеха участие въ Старо-Загорското възстание прѣзъ сѫщата есень.

[3]) Панайотъ Хитовъ.

жините. Чи ощи и тарговците които като ги наредимъ на народна длажность, тогава имъ иди на умъ даси правать капиталѣ съ народни пари, съ една речь тези сичките като ги видехъ и пакъ азъ лошъ, то друго ни ми оставаши, освенъ да се тегла на страна и да си гледамъ работата, и да ни се убаждамъ никому, което и го направехъ до сега. А пай много ма почуди ващо колебаніе въ целтави, и харчехте на празно та ни оставехте безъ работа това е за насъ голема обида. Приятелю затова и писахъ предварителну. На составеніето на комитета, защо бехте прибарзали тогава треба да повните чиви изложехъ сичките причини който и са случиха. Ето какъ губите доверіето на народа и си черните лицету, както и нащо. Но азъ отъ моя страна като се познавамъ чистъ отъ секо мое предъ пріятіе, ниможе и да се товаря съ хорските оскрабленія, както и ваше милостъ като ви познавамъ, чи сте чисти макаръ и да сте погрешиле нещо! то ніе право, и да се нападаме толкова безъ човечну. Защото само единъ Богъ незгрешява. и това самите дела ще оправдаетъ и умиятъ ако ніе тай какъ того мислятъ, което времито ще го покажи. Азъ като самъ оверенъ въ твоята искреностъ, и въ твоето умну постапваніе, самъ уверенъ чи сичку това ще остани нула въ една минута.

Колкото и да се зарекахъ а азъ пакъ ни преставахъ да действовамъ въ града ни за остроеніето на едно народно дружество [или человеколюбиво] така му е имиту което сполучехъ да состава и всеки абонатъ ще плаща по 4 фр. и по малку секи споретъ силата си, което самъ уверенъ чи ще напредни ощи подобре. Защо и въ многу градове се остроиха такива дружества и сега се трудимъ да составимъ централну. Ощи ниможе да се определи въ кой гратъ да се острои, въ Браилъ партиди(?) ниможи, да видимъ въ Букурештъ можи и старите тайну да зематъ участіе така се преготовлява, или въ Болградъ — да видимъ. Другу се реши — попа[1]) и деду Никола да се спомогнатъ отъ Браилското дружество и испратать съ колкото са можи саму тайну да се премакнатъ въ балъкана и тамъ остава да са срешните и решите кога и какво като се споразомейте съ тамошните дружества. А Филипа Болъ градското и Кишиновското дружество да спомогни и отъ прави, азъ се разъговорехъ съ Филипа и той се обеща да се

[1]) Попъ Харитонъ.

споразумейте, можи и наедно да минитe това остава ваша работа, който ще ви пиши щомъ се варни.

При това азъ низная какво мислите и какъ. Само отъ моя страна ви пиша а то е твоя работа, ако е вазможно пишете ми ими явете нещу отъ таму. И гледай пакъ да ни та вартатъ братіята[1]) защото така ми мириши пакъ.

Пріе(ме)те братску поздравленія и прощавайте.

Пріятелатви Р. Танасовъ.

№ 19.

Галацъ 5 Априлъ 1876.

Пріятелю![2])

Пріехви идвете писма отъ 12—21 текущія и разомехъ сичку що ми билежите, сащу се срешнахъ и съ Ив. Сапуновъ коготу беши пратель Г-нъ П. Мишайковъ да се срешни съ меня, който и се варна преди неколко дни презъ Букурешъ за Турномогорели отъ дето треба и да віе писалъ. Той се срешна съ Филипа[3]) и съ дяда Желя,[4]) който се (които сж) въ сащоту мненіе и те. Особну Филипа азъ самъ го обедихъ веки за сичку, чи треба споразоменія по между ви и тогава секи да се отъ правя за местото си, и това зависи отъ сичките войводи които треба за сега да минатъ, затова Филипъ ще дойди при вазъ или ще ви вика на Турносеверинъ да се срешните, и да се споразумеите. Нему му се дадоха отъ Болъ градската община 1800 франга за да се приготви съ неколку момчета и да си иди на мѣстоту тайну, и то съ споразоменія помежду ви, сички, за да знаите кой де ще заема Попатъ[5]) и дедо Никола[6]) замипаха за Гюргево и мисля чи са ги прекарали тайну отъ срешните балгари защото ги беха викали. Сами имъ пратеха разноски до Гюргево.

За вазъ се отъ треди турномогорелъската община да ви олесни за сичките потреби за минувани, затова вий треба да слезите до тамъ. Ній ако гледами старите.[7]) дордету ни се

[1]) Сърбитѣ.
[2]) Панайотъ Хитовъ.
[3]) Филипъ Тотю.
[4]) Воевода, другарь на П. Хитовъ отъ 67 год.
[5]) Попъ Харитонъ.
[6]) Отъ Хаинето.
[7]) Букурешкитѣ български нотабили, членове на стария комитетъ, останаха съ името „старитѣ“.

споразомеятъ те съ тукашнуту правителство и то чрезъ Русія те нема да зематъ участіе, защото ги и страхъ отъ тукашнуту правителство което никакъ ни одобрява отъ влашку чети да минадъ. Колъкоту за малки чети какту треба да минитe и вія съ по неколку човека то затова нито нема и да осетатъ.

Деду Желу нарочну дофодя при менж и ма задлажи дави пиша нарочну за негу. Да бадешъ известенъ чіе готовъ и той, и щомъ решите за вравени да му явите непременну, за което и Ив. Сапуновъ ще ви яви и той.

Какту и да се мислятъ работите азъ самъ обеденъ, чи никой патъ народа безъ войводите нище можи да се дигни, затова треба съ времи да се примаматъ по-познатите войводи и да си отидатъ на определените места и като се споразомеятъ съ народа тогава издранай стари хайдуци, чи напретъ Богъ е снамъ. Ако чаками пакъ като миналата есенъ отъ ватре да се дигнатъ, то нема да го видимъ ній. Можи после 10 години да се родатъ таквисъ Българи за сега ги нема, затова и старите се согласни. Мисля чи щомъ се пареди тукашното министерство, тогава можи старите да земадъ отчастіе, за сега ощи мислятъ се бутъкатъ какво да правятъ. Затова ако искате да се уверите за старите пишете на Г-нъ С. Цанкова въ Букурешъ, улица Мошилоръ № 105. Той е съ старите добре и той ще ви яви сичку да ли треба да се отнесешъ до техъ или не и то по лесну ще гу направишъ като слизашъ за Турну могорели презъ Букурешъ. Ако минете, вій можите да се срещните съ Цанкова и да се научите добре за работата какъ вравятъ. Защоту Калаенджиевъ и Пановъ като бѣха въ Букурешъ на 6 Мартъ, срещнаха се съ Драгашева и съ другія що е билъ съ него, мненіята имъ ни се посрешнаха. Тука требаши да пратятъ човекъ съ млада идея. Драгашевичъ[1]) е фанатикъ, за тазъ работа беши Иличъ капитанъ що ни предаваши[2]) фортофикація. Съ него можеше сичку да се споразомей

[1]) Драгашевичъ е единъ отъ бившитѣ прѣподаватели на легията въ Бѣлградъ прѣзъ 1867. Той е единъ отъ виновницитѣ за прѣждеврѣменното разпръсване на легията. Драгашевичъ е проповѣдалъ прѣдъ своитѣ ученици-българи, че Сръбскитѣ граници сж Солунъ, София, Плѣвенъ и Видинъ. Той е билъ сега пратенъ отъ страна на Сръбското правителство да примами българската емиграция въ Влашко къмъ Сърбия, която вече сериозно се готвѣше за борба съ турцитѣ; както е извѣстно, сръбско турската война избухна наскоро слѣдъ като е писано това писмо. (Вж. още „Историята на Априлското възстание“ отъ Д. Т. Страшимировъ, т. I, стр. 76.)

[2]) Въ легията.

а не като Драгашевъ да кажи чи требалу сичките момчета отъ влашку да се пратятъ въ Сербія чи правителството щелу да имъ плаща по единъ фр. на денъ и да се остроятъ легиони отъ балгарите и да имъ се дадатъ офицери чи тогава да ударатъ на Видинъ а Сарбите на Босна, пакъ съ балъгарите да си умиятъ учите, да има съ кого да плашатъ турците. Нащи му се отъговорели чи тукашните момчета за тука ще требатъ а колкуту има въ Сербія техъ въоружете тамъ, те за тамъ требатъ. Тіе са му поискали пушки а той ги е питалъ чи де ще ги носите влашку нипріема да пусни пушки, те му се казали віе ни дайте пушките ако искате да ни спомогните братски нидейте ни пита какъ и каде и какво ще ги правимъ то е наша работа, а той си е позволилъ да ги пита можатли балгарите дà гаранція на правителството Серпску, а те въ сащо време питали и него можили и какъ можи гарантира на Балгарите чи пема да ги излажи пакъ. Съ това той са е лутилъ и викалъ, както мо е характера. Но пащe по умеренноста си на прикаските си му се дали да разомей какъ треба да постапи, и безъ да сваршатъ нещу си разъотидоха, като му казали чи ній нисме дошле за тези работи нито сме ополъномощени. Затова е билъ виноватъ Каравеловъ, чи ни имъ разказалъ съ коя цель дошле защото (Каравеловъ) е лагалъ и сербите и балгарите. Кой гу пращa да прави споразоменія съ сербите той е веки припознатъ за лажецъ. Чіе лаганъ многу той е отъ фарленъ отъ сичките Балгари, народа нема увереніа въ негу веки той да си гледа весникарството. Ми се струва сваршеха се парите(,) пакъ народенъ е станалъ дорде дочепка парици чи да почне да издава весникъ съ нову ими.

Като ви поздравиявамъ искрену.

Р. Т(анасовъ).

№ 20.

Галацъ, 27 Априлъ 1877.

Г-не П. Хитовъ.

Букурешъ.

Преди съ Г-нъ Желя нимахъ време дави пиша, защото заминаха въ сащія частъ деду Чонку и другите двойца се пратени отъ Болъградскія комитетъ. Днесь отъ правехъ

приносящія натова писмо комуто се дади отъ консола рекомандація до полковника.

Кажете на унія които зели длажноста да собиратъ доброволъцяте защото низная докогу да ся отъ правя за сега чи тука има до 200 и повече, и никой ни обраща вниманіе за техъ мратъ отъ глатъ азъ веки нимога да ги подаржамъ самъ. Става една ниделя отъ като се (сѐ) пиши консола за техъ и досега нема никой известіе.

Пріемете искренно поздравленіе. Още единъ Ореховалія ще ви пратя тездине той познава отъ Харсовъ до Видинъ, и ватре до некой места.

Р. Танасовъ.

№ 21.

Галацъ, 7. Маія 1876.

Г-нъ Хр. Н. Македонски!

Въ Фандени.

Днесъ пріехъ писму отъ Г-нъ П. Хитовъ отъ 3 маія въ което ми пиши съ перво да ви ява чиви вика въ Кладову пда земишъ сички шопи кои-то ся добри за вработа, итова най много до 11 маія дасте въ Кладову. Защото ша замини отътамъ за Стара планина инема да земате нищо защо-то тамъ е приготвену сичку. Кой-то има нешто можи да си гу земи то ни артисва. Затова отъ говоретеса съ перву щели идите или не защо-то сега въ понделънекъ има вапоръ. До 11 май Филипъ идруги ощи до 160 човека можи и 200 да станатъ ще заминатъ презъ влашку веки се готви отъ 3 дена насамъ. Въ Балъгарія бунтатъ е серніозенъ въ Тоспатъ (Доспатъ) рилски манастиръ е веки въ рацете на бонтовниците отъ Пазарджикъ до Софія пятя и железницата е упрена (спрена) празвалена споретъ вестниците, числото на бонтовниците се воскачва до 15,000, въ Сливенску сащу е паленъ Балкана, и тезъ дине са чака итамъ серніозну востаніе.

Ви поздравлявамъ братъски.

Поздрави и Ив. Амуджата.

Р. Танасовъ.

X.

Т. Ковачевъ.

1868—1876.

№ 1.

Галацъ 1868 год. 20 Августъ.

Почтенній Г-да П. Х. (Панайотъ Хитовъ).

Отъ като ся намирамъ безъ ваше честно писамцѣ, ида дави получа въ драгоцѣнно-то здравіе, на кое-то моля Божіе-то око да ви го уварди.

За мѣнь сѫ несумнявай-те, що-то сѫмъ твѫрде добрѣ, и здравъ.

Пробата дето ми бехте дали въ Браила нема никаква цѣнѫ. Ходихъ да тѫрсѭ мущеріи и на мошіи-те, но никому но хареса, а най вече Н. Б.[1]) и тѫй ѭ испратихъ за Букурещь.

Неможа да разумѣя тук(ъ) продажби-те.[2]) Въ Тракія намѣри ценѫ жито-то и на предва. Види сѫ че ще твара една купаніа жито за европейск(а) т(урция). Г-нъ Н. каза да ви явѭ догдѣ не рефуйсали вересіи-те да не дохождашъ, но и тука имами работа доста спорѣд(ъ) дигане-то на цѣнѫ-тѫ[3]) . . . . . .

За чудо ми е па 2 мои писма по преди кои-то ви бѣх писал(ъ) че не приех(ъ) до сега никакавъ отговоръ. Ето 3. тео п(исмо) и ви моля явете ми калко поскоро че не е време-то за да сѫ бавимъ, въ обстоятелства-та кои-то тѫрговіи-те вѫрвѫтъ на предъ. Научавамъ ся отъ Д. Филоф(ъ) че сте биле болни, дали сте оздравяли?

Като ви поздравѭ и целуна братски оставамъ ви надѣжда за сладкій-ѭ ви отговоръ.

Приятеля ви Т. Ковачовъ.[4])

(П. П.) Отговорими чрѣзъ господе Евлогий Георгиевъ.

---

[1]) Балкански.

[2]) Касае се за успѣхитѣ и сѫдбата на Хаджи Димитровата чета; свѣдѣнията по това били оскѫдни.

[3]) Да не идва, дордѣ не се позабрави за Х. Димитровата чета, поради прѣминуването на която прѣзъ м. Юли Ромънското правителство е било още на щрѣкъ.

[4]) Т. Ковачевъ е свищовецъ; неговитѣ писма сѫ пропити съ живъ интересъ за всички политически начинания на своето врѣме; най-вече сѫ важни тѣ поради нѣкои освѣтления, които съдържатъ относително първитѣ стѫпки на Левски въ революционната агитация. Колкото и да сѫ отривични тѣзи освѣтления, при общата оскѫдность отъ данни, обаче, тѣ оставатъ се пакъ единственитѣ свидѣтели за онова, което не ни бѣше ясно до сега. Ковачевъ доживѣ да види освобождението.

№ 2.

Галацъ 1868 Септември 3.

Поч. Господа Панаіоте.

„Отъ като сѫ намирамъ безъ отговор(ъ) на мои четири писма, за чудо міе коя е причинѫ-тѫ, дали несте ги приели или немате време [или не васпріимате да ми отговори-те].

Желая ви благополучно въ здравіето, за пази сѫ несумнявайте, що-то сми въ здравіе.

За пробѫтѫ която ми дадохте, въ Браила нема ценѫ никаква, нито нѫкъ стана нѣкои мущерія за пея, и тѫй я изпратихъ за Букурещъ. Научих(ъ) сѫ че и тамъ не сѫ харчи. Г. Н. Б.[1]) като сѫ разговорих(ъ) казва, догде не свѫршиш(ъ) работа, и не преберете вересіи-те да не дохождате . . . . . Тука за сега сѫ отваря работѫ? Единъ Г-даръ (господаръ) отъ Одесса иска да сѫбер(е) жито[2]) но много чисто и на бѫрзо. Сума до 500 кила, до 1000. Като беше дошел(ъ) чеовека му въ Браила, неможа да сѫ спазари съ дядѫ. Сега остана да идимъ тамо да сѫ спазаримъ и контрактимъ. Вижте, ако има некоя ценѫ угодна въ градѫ ви, яве-те ни . . . . . Тука цени-те отъ една странѫ паднаха, а отъ друга странѫ дойдохѫ тарговцы отъ Гиритъ[3]) и сѫ мущеріи за пшенско жито, и искатъ за да минатъ въ Туркія . . . да купуватъ . . . набързо ще ходятъ и въ Букурещъ[4]) Г. І. Поповъ беше ни явил(ъ), че минали тарговцѫ[5]) на ряхова за дя купуватъ. И тука чухме но не сме сигорни както въ Рухчук(ъ) и Разград(ъ) . . . а колко-то за Тулча и Бабадаа сигорно има че минаха и отидоха на бѫрзо, за въ В. (вѫтрѣшностьта?) Жално мие като сѫ научихъ че сте биле болнави, какво сѫмъ уверен(ъ) че има-те средство да излезете да купите нещо,[6]) но обстоятелствата ви снѫнали, зато би било подобре да додите да си промени-те хава-та тука.

Пѫтници като не дохождатъ отъ сигорно место за да сѫ научимъ нещо чово. Гѫрци кои-то идатъ отъ Ц-градъ много

[1]) Г-нъ Н. Балкански.

[2]) Касае се да се натъкми една бунтовна чета и търсятъ се възстаници.

[3]) Критъ.

[4]) Голѣмото възстание въ Критъ отъ 1867 г. не бѣше още потѫпкано и критянитѣ сѫ правили опитъ да влѣзатъ въ споразумение съ българската бунтовна организация.

[5]) Възстаници.

[6]) Да мине въ България съ чета.

сж радватъ и похваляватъ ю(нацитѣ) че успяватъ. Научихме сж че въ Елена като заклали 2-та чорбаджіи Х. Юрданъ и други вжрнали сж въ Сл(ивенъ) и тамо сега сж развива знаменж-тж на Б. Ю. (Българскитѣ юнаци) но точно... и трябж подтверденіе.

Като целуна братски и поздравж искренно оставамъ въ надежда за сладкіна ви отговоръ.

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

(Приписка). Пріемете и отъ страната ми брадските ми здрависванія и желалъ би по обширно дави пита но като зная чи сътова нищо не заслужамъ зато иси премжлчавамъ като ви казвамъ чіе време веке пари да се ничелатъ, и по добре беши тука или тадесъ дасе захватехъте отъ времи, и днесъ пакъ піе касну. Жалъ ма е сжмо за едно, което треба да разбирете, за какой!....

Вашъ пріятель Р. Т. Асеновъ.[1])

№ 3.

Букурещи 1868 Октомври 11.

Поч(итаеми) мои Господа.[2])

Радостно приехъ честно-то писамце отъ 9 сентевр(и) на което писанни-те ви добре проумѣхъ.

Тука тарговия-та[3]) много е кесатъ и за сега нема никаква пияца.

Нови, дойдоха пжтници отъ Сл(ивенъ) кои-то сж научихме сигорно за хадж.[4]) като бил(ъ) страшно обграден(ъ) отъ неприятели и въ зло положение. Нѣкой си сливпенецъ Гунчу съ 18-мина като излѣзал(ъ) и убралъ поща-та съ 30,000 гр(оша) които ги има въ кемеря си, тогава неприятели-те като сж пускатъ да го видатъ и за да не би минала друга нѣкои чета, намѣрилъ Х-та[5]) мѣсто да слѣзе надъ Хаскьои и тамо като

[1]) Рафаилъ Атанасовъ.
[2]) Панайотъ Хитовъ.
[3]) Възстаническото дѣло върви злѣ.
[4]) Хаджи Димитръ.
[5]) Филипъ Тотю.

намира на неприятеля стражи-те слаби, нападва вжрху имъ, и пушки-те имъ като биле четтисани, зема отъ тяхъ 200 заедно съ нѣколко санджка барутъ. Като разбили неприятеля че зели да бѣгатъ кжмъ Казанлжкъ излѣзли отъ Казанлжкъ народъ че нападва на аскеря, дѣто паднали много аскерь додѣ ги разумял(ъ) народа, и тя битка-та джржала 4 часа, Х-та (хаджията) намѣрилъ врѣме че заминалъ за Доспатъ дѣто се научаваме сигоръ че сж е соединилъ съ Добре Кара Петра и още двѣ чети. Около Рила. Направили и шанцове за отбрана. Приехме извесіе отъ невроконски пжтници че въ Доспатъ неможе да префръкне нито птичка. Тотж[1]) го пратиха за кжмполунъ а не подъ затворъ.

Я. Ванковъ дойде отъ Питещъ и замина за Бекеть, Тома[5]) за Зимнича.

Азъ вчера престигнах(ъ) отъ Галацъ. Като си свжрша Хисапа ще ида за Т. Магурели.

Моля ви явете ми за цѣни-те на стоки-те, косто ще ви отчаквамъ съ радость.

Приимнете братско-то ми поздравлѣніе и искренно почитаніе.

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

(П. П.) Гунчу съ 18 души отъ като сж намира около Сливен(ъ), трима Бюлюкбашіи ги очисти кои-то го гоняхж.

№ 4.

Т. Магурели 1868 Октомври 23.

Поч. Г-да П. Х.

Желая ви благополучно въ здравіе-то. Отъ Букурещь чрезъ австрийска-та пощ(а) съ ретур-рецописъ ви писахъ да ли сте приели писмото.

Въ известіе ви че като дойдохъ мж пращжха на вжтре за да не бждемъ по край . . . . . Г-нъ Теохар(ъ) ви беше телиграфиралъ за да отговори-те чрезъ Г-да Стефана Величко(въ) отъ Радуевацъ на к(о)ето мж моли да ви пиша . . .

---

[1]) Пантелѣевъ.

Тома ще дойде следъ 20 дена съ единъ тжрговецъ, ако можи да си свърши оржнтж на мошія-та, ако ли не, ще ви пиша да доиди-те віи, на което е решилъ да купува мисирь отъ сега за на пролетъ и ще сж ползувами доста.

Янку е на Бекетъ, купува жита. Явете ми коя ценж иматъ мисирите. Намиратъ ли сж за на пролѣть, щели иматъ ценж за да купимъ отъ сега.

Примнете братско-то ми целованіе и искренно поздравленіе на кое-то чакамъ съ нетерпеніе отговоръ.

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

№ 5.

Т. Магуреле 1868 ноември 6.

Почтенніы мои Г-да П. (Панайотъ Хитовъ).

Честно-то ви писамцѣ отъ 28 текущаго приехъ и писанны-тѣ ви добре проумехъ.

За драгоцѣнно-то ви здравіе сж радвамъ. Явете ми за напредъ щели купуватъ тжрговцы-тѣ! Теохаръ ви беше телиграфиралъ кои-то отчакваме отговоръ, презъ Стефан Величко(въ) отъ Груе. Иванчо Ценовъ го нема тука е на Питецъ за вино. Казахъ на ортака му кой-то ми сж обеща следъ неколко дена ще платжтъ и файдата или заедно. Ако е возможно пише-те съ 2-ро или да пратите записа.

За Иванча бакжрджіа-та отъ Каракалъ писахъ на единъ приятель да ми го рекомандо(ва) и съ 2-ро явете подробно . . . . .

На хана дето сте спалы питахъ за джубе-то, и ми казаха че го зели петрови. Тия дни ще дохожда нѣкои тжрговецъ за Брашовъ, може да доде и при вази съ рекомандаціа или съ Тома, но пакъ ще ви явіж. Ази сж занимавамъ съ купуваніе жито и мисири на обора, и може да излѣза тія дни на кжра за да контратіж за нови мисири и жито! Тука е пиящата 75 гр. 10 крини а навло за браила $22^{10}/_{20}$.

Като ви цѣлуна братски и ви поздравіж приятелски, оставамъ въ надежда за сладкіта ви о(т)говоръ.

Моля ви пратете ми отъ нови-те маршуви на поти кои-то пише-ше г-нъ Иорданъ.

Приятеляви Т. Ковачовъ.

№ 6.

Т. Магурели, 1868 декември 7.

Поч. мои Г-да П. Х. (Панайотъ Хитовъ).

Отъ като сѫ намирамъ безъ ваше честно, ида да ви получа въ драгоцѣнно-то здравие.

Преди една седмица ви бѣх(ъ) писалъ назная дали сте ми приели писмото; което ви явихъ за запис(а) че Д. не го е приел(ъ).

И Иванчо ми казва че ви билъ писалъ на което сте сѫ споразумели да ви прати пари-те право до вази.

Ако сѫ е изгубилъ записѫ, то вій ми пишете подробно, отъ кой месецъ и кой денъ и кога му е сорока, чи ми заповедай-те да приемна паритѣ за да му дамъ Довада(?). Сѫщо и въ писмо-то ми, моле-те го [Ива(на)] за да ми брои пари-те че тогава остава на моя Дибачіа(?) за да ги зема и ви ги пратѭ . . . . .

Съ това за сега въ известие ви че В. Диякона[1]) дойде вчера, и иска да го улеснимъ, за да иде въ Цари-градъ и отъ тамъ въ дома си . . . . И като науча тарговия-та му [интереса] ще ви явѭ съ 2-ро по-подробно.

Джубето още не сѫмъ го приолъ, сѫщо и отъ Каракалъ съ Г-да И. несѫмъ сѫ разговорилъ.

Като ви целуна и поздравѭ братски оставамъ въ надежда за отговорѫ ви. Колко-то за песни-те на ноти толко и за нови интереси.

Тука пропеха телеграфъ че Гѫрція реши разбой съ Турція.

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

№ 7.

Т. М. (Турно Магурели) 1869 Іаннуаріе 15.

Поч. мои Г-да П. Х. (П. Хитовъ).

Отъ като сѫмъ лишенъ безъ ваше честно, или на мои три п(исма) отговора, ида да ви получа въ драгоценно-то ви здравие на което моля Божие-то око да ви го уварди.

---

[1]) Василъ Левски.

Желая ви благополучно нова-та година съизобиліе, благополучіе, долгоденствіе, и щастлива за нази бедни . . . .

Ново, некои си Полонезин(ъ) пратень отъ . . . . за да иди и да сж срешне съ Х. Д. (Хаджи Димитъръ) тжй като дошел(ъ), уверява ни сигорно че Х. Д. (Хаджи Димитъръ) съ повече отъ 1000 м(омци) добре е, живее юнашки съ 4 топа, на което оградили манастиря и го осигурили, на което за припитаніе, освен(ъ) тях(ъ) и свещеници-те може и още нѣколцина да сж припитаватъ. Радость . . . .

Матеовъ и Вжлнеовъ отидоха за Бекетъ, и може да идатъ и за Аустріа . . . . Не зная що купуватъ . . . . .

Съ 2-ра поща ще ви пратимъ пари-те на Иванчова-та полица. Моля ви явете ми нещо ново . . . . .

Като ви поздравж сердечно оставамъ въ надежда за отговора ви.

Поздравете приятели-те . . . . . .

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

№ 8.

Т. Магуреле 1869 февруаріе 13.

Почтенніи мои Г-да П. Х. (П. Хитовъ).

Честното ви писамцѣ отъ 24 минав(шаго) приехъ радостно, и содержание-то му проумѣхъ, като сж радвамъ за драгоцѣнно-то ви здравіе. Сжщо и ніи благодаримъ всевишнему Б(огу) че сме добре.

Въ известіе ви че Г-да Тотю замина за Букурещь, и Т. П.(?) ще ходе съ Г-ря си, и отъ Б(укурещъ) ще удари съ Т. за Одесса за целтж коя-то сж любопитни [печалба-тж съ пагубатж сж братія]. Въ извѣстіе ви, че и Г-да В. Діякона[1]) стигна благополучно въ Ц-градъ, и на 11 Декемврiе замина по тжрговія-та за кжмъ Отечеството си . . . . на което тія дни като ми пише що е купилъ, не щж забавж отъ да ви явж . . . . .

Моля ви, капел-масторж кои-то писа песните, ако ги е преписалъ на ноти, пратете ми единъ екземпляр(ъ).

---

[1]) Левски.

Поздравете приятели-те отъ странж-тж а особно Никола Князова, Дядж Илеа, Коста Іордан(овъ), Алексе, Цека. Като ви целуна сладко и поздравж сердечно ожидавамъ сладкіиа ви отговоръ.

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

П. Мешайковъ е отъ два месица ½ при меня и ви поздравлява.

К.

(П. П.) Слѣдъ 5 дни ще ви плати Иванчо пари-те и безъ забава ще ви ги пратимъ.

Г. Kovacioff.

№ 9.

Т. Магуреле 1869 Февруаріе 25.

Поч. мои Г-да П. Х. (П. Хитовъ).

Честно-то ви п(исмо) приехъ и содержаніе-то имъ проумѣхъ сигорно . . . . .

Вчера престигна В. Левскіи отъ Отечество-то ны, за да приемне лозинка-та и да сж вжрне пакъ презъ Никополъ. и тжй като немахъ сигорна л(озинка) сговорехме сж за да иде въ големо-то село, и заминува. Азъ отчеквамъ некого Г-дарл кой-то щеше да провожда Тотя дето ви писахъ въ О(десса) и тжй като дойде и сж разговоря, ще ви пиша точно.... Дякона като излязалъ неповреден(ъ) от(ъ) Ц. Г. (Цариградъ) и слѣдвалъ изъ Тракія и Болгарія дето ви е познато, и като се разговаралъ съ сички по. и отъ Ф. (Филибе) съ К. р.(?) Само за въ рила не е можел(ъ) да иде що-то е опасно, но существуватъ . . . .[1]) за народа. Млади и стари зели участіе заради цель-тж ны. Но само да сж появи нещо по-големичко и по сиріозно отъ лани, и тіи сж готови сички на оружіе. Моля ви, явете ны има ли нѣщо надежда отъ вазы по за скоро . . . . че отъ тука нема надежда що-то е въ периколъ големъ. Това пр.(?) има надежда за сега въ колоніи-те и въ О(десса). Споредъ както сме сж разговарали съ Г-на кой-то

[1]) Въ оригинала сж поставени два реда точки и отгорѣ два инициала напомнящи Х. Д. (Хаджи Димитъръ): намекъ за първитѣ плодове отъ обиколката на Левски. Послѣдни при първото си отиване въ България е групиралъ революционни дружинки, които по-послѣ се прѣвърнаха въ Комитети.

го очаквамъ и кой-то щеше да проважда Т. (Филипъ Тотю) като сж споразумее дето е атишелъ въ кратце. Като ви целупа братски и поздравж сердечно ожидавамъ сладкій а ви о(т)говор(ъ).

Т. К.

(П. П.) Се съ този параходъ ви сж пращатъ парите отъ Иванча 14 наполеона.

Т. К.

№ 10.

Турно и (Магурели) 1869 Мартіе 14.

Любезніи мои Солакъ?[1])

Честно-то ви писамцѣ отъ 4 того м. приехъ и содержаніе-то му проумѣхъ. Кусура отъ полица-та за 4 наполеона тія дни ще ви пратимъ, на което сжмъ му зелъ и залогъ освен(ъ) полицата.

За Т. Ф.[2]) като го презиратъ то и строго го диратъ. Г-дарж (господаря) кой-то щеше да го прати за панаиря неможалъ да го намѣри въ Б. (Букурещъ) и като дойде тука сж разговорихме съ Г-даря, и не сме ситоръ въ него. Т. Ф. не знае се де е. Тия дни беше тука И. Касабовъ, дава добри надежди. Приех(ъ) писмо отъ Левскій, който ми пише че дошелъ още единъ като него тжрговецъ въ големото село отъ странжтж на неколико тжрновцы и . . . . за да контрати стока, и щели да излѣзатъ за панаиря още на 1 мартіе, но оставили да видатъ перво какъ отива тукашната нияца, що-то като сж споразумее съ вращаніе-то на Касабова, ще имъ печата прок. (прокламации) и кондрати, за да заминатъ 2-мата Левскій и Д.(?) да зафанатъ работж по отъ рано?? съ скацнашитѣ(?) кои-то имжтъ въ Тжр. Сли. Со. Плов. Перушчица (Търново, Сливенъ, София, Пловдивъ, Перущица) и други, съ намереніе за воскресеніе да бждатъ въ работж. П. Касабовъ замина отъ тука за го(лѣмото) село (Букурещъ) и на скоро ще ми пише, като дойде и Левски да му видж контратж, коя и каква ценж има орденда купува ще ви явж подробно . . . .

---

[1]) Лѣвакъ; П. Хитовъ е лѣвакъ.
[2]) Ф. Тотю.

Моля ви явете ми и ваше мненіе. Като ви целуня братски и поздравѭ сердечно, ожидавамъ сладкіна ви отговоръ.

Моля ви поздравете и Дяда Ил. (Илю) Це, (Цеко) Ал.(?), І. Поповъ, и.

Азисъ Достунузъ Ходжа ефенди.

(П. П.) Следъ три дена иде един(ъ) прия(тель) Димитріе Николич(ъ) Косовица Белградченин(ъ). На кои-то иде отъ долу ще сѫ споразумее-те съ милость-тѫ му.

Сѫщіна.

№ 11.

Т. Магуреле 1869 Мартіе 20.

Любезній ми Пр(иятелю) Солакъ ефенди.

Желая ви благополучно въ здравіе-то. За мень сѫ несумнявай)те.

Т. Ф.[1]) е въ Одесса . . .

Приносящіи-а на това писамце е на име Димитріе Николае Косовица,[2]) нашъ приятель.

Предстой-те му за нужда-та. Като ви поздрявѭ сердечно ожидавамъ ви отговоръ.

Азисъ Достунусъ Хаджа ефенди.

№ 12.

Т. Магуреле 1869 Мартіе 27.

Любезніи мои П. Х.

Честни-те ви 2 писамца отъ 23 т. м. пріехъ, и много сѫ зарадвахъ. За драгоценно-то ви здравіе се радвамъ.

Отъ Иванча пари-те не мога да зема още.

Въ известіе ви че Левскіи дойде отъ голямо-то село и отчаква да му престигне средство, че да иде да разнесе пари за скацнапитѣ(?), доде доде (дойде) време-то за панаиря,

[1]) Филипъ Тоти.
[2]) Димитъръ Общи.

на което ще дойда да се разговоря лично и контратимъ като остане 20 дена до панаира, за да можишъ и ти да престигнешъ на определеното место, дето ще ми сж даде заповедь. Но само да бждите онія които ви знаяхъ, да не бжди-те сж променили както казватъ нѣкои си??[1])

Тука нема никаква пияца скацнашка (?)

Съ 2-ро ви пиша подробно, като ви целуна и поздравж сердечно ожидавамъ сладкіиа ви отговоръ.

Азисъ достунузъ Афузъ ефенди.

№ 13.

. . . . . .[2])

Почтенній мои Г-да П. (Панайотъ Хитовъ).

На четири мои писма отговорь немамъ. Причинатж що?

Въ известіе ви че Левскіи слѣдва добре, отъ 500 овни купини, и не искарани на соватъ[3]) Ф. Т. Замина презъ Ц. г.(?) Контрати и той 500. Дойде въ Карлово К. С. дето си имаха скацнаши, чобани съ Лев(ски). Споразумѣха сж да усредоточжтъ, кассж тука?[4]) и е добре, на което си иматъ сички-те потребни леспини.

Л(евски) отиде кжмъ Солунъ за да сж споразумее съ х. Д.[5]) щото и тои ималъ 600 купини овны за лжчини заедно и въ едно време да зафанатъ. Отъ тука и отъ долу много тжрговцы заминувахж за Ц. г. (Цариградъ) щото имами болесть въ овни-те. Тракійски-те сж здрави и сигорны . . . . .

Моля ви явете ми как(ъ) отива пияца-тж къмъ вазы, ще ли можите да купите, отлжчите, преминете, за да ви явж денж на отваряніе-то ня панаиря.[6])

Като ви целуна братски и позравж сердечно ожидавамъ сладкіиа ви отговоръ:

Азисъ Достунус(ъ) Аафуз(ъ) ефенди.

---

[1]) Думата е за прѣминаване въ България (за революционни дѣйствия).

[2]) Безъ дата; отнася се къмъ пролѣтьта 69 г.

[3]) Въстанници, записани и не минали още въ България.

[4]) Трѣба да се разбира, че отъ Карлово е дошелъ нѣкой съмишленикъ на Левски, К. С. (лицето не е извѣстно).

[5]) Съ Хаджи Димитра? Дълго слѣдъ неговата смърть на Бузлуджа, вѣрваше се още, че той се бие съ турцитѣ.

[6]) Думата е за прѣминаване на чети и за раздухване на възстание въ България.

№ 14.

Т. Магуреле 1869 Маи 9.

Любезніи мои Г-да П. Х. (П. Хитовъ).

Честни те ви п(исма) отъ 23 марта и отъ 14 априліе радостно приехъ и содержаніе-то му добре проумѣхъ. За забавяніе-то на отговора имъ мж извене-те, причина-та е че неможахъ да ви извада пари-те отъ Иванча.

Приімне-те сега $4^1/_2$ напалеона подъ марка К. Л. № 3 и една кадра отъ созаклятіе-то х. Димитрово на Петрошанъ.

За Левскіи ви писахъ че на 19 маи тржгна благополучно отъ Ц. градъ за панаиря!![1]) По-преди пратихме книгите[2]) за панаиря.

Въ извествіе ви е че Ф. Т. (Филипъ Тотю) е въ Одесж. Полская улица въ кантора на Тодораке Пулева. Поздравлява ви, сжщо и Г-да Іордана Попова, Дяда Иля, и ви моли да му пиши-те и яви-те нещо.

Въ извествіе ви новини-те кои-то научихме въ отечество-то ни чрезъ един(ъ) сигорен(ъ) чеовекъ кой-то е видял(ъ) самъ.

На сливненскіи-а пжть за Елена, селото Дреновецъ, на Горгеовъ ден(ь) сутренж-тж като биле народа въ церква за лютургіа, дошле отъ х. Димитрови-те момцы 12 души вооружени добре, като оставатъ 6-мина на врата-та, и 6-на отиватъ тж целуватъ икони-те. Миросва ги свещенника, и дава анафура. споредъ обичаи а; излизатъ, и влизатъ други-те 6-на сжщо и тѣ си направжтъ обичаи а??? Като сж свършила света-та литургія разговорили сж съ народа, и изскали за да явжтъ на Субаша-тж, но субаша казалъ на народа, че нема заповедъ да гони такива хора, нито да ги пита отъ гдѣ идатъ и за какво ходатъ; при това каза на народа да имъ кажатъ че го не намерили; и ако искатъ ядене, петіе да имъ даджтъ но пари да не искатъ; сядатъ въ двора на церквата съ по-пжрви-те отъ народа, ядватъ, пиватъ добре, и сж отъ теглятъ за работж-тж си въ планинж-тж????

Научих(ъ) сж че сте пратиле Хр.[3]) за мошія-тж си, явете ни дошел(ъ) ли е. Какъ стоятъ работи-те?? Ако не е дошелъ

[1]) За въ България.
[2]) Прокламации?
[3]) Хр. Македонски.

щели сж отбие до мени. Моля ви явете ми нещо ако има ново въ градж ви.

Като ви целуна братски и поздравіж сердечно ожидавамъ на бжрзо сладкіна ви отговоръ.

Приятеля ви Афузъ ефенди.

(П. П.) Един(ъ) груш(ъ) марка К. Л. № 3. Едно тенеке К. Л. № 3.

№ 15.

Т. Магуреле, 1869 Май 14.

Любезніи ми Прият(елю).[1])

Отъ като сж намирамъ безъ ваше честно п(исмо) ида да ви получа драгоценно въ здравіе-то на което молж Божіе-то око да ви го уварди.

На 7 того ви пратихъ 4½ наполеон(а) въ групъ подъ марка К Л. № 3. и една кадра въ тенеке подъ марка К. Л. Плата:

на 1-вій групъ . . .	2½	сванца.
на 2. под. № 3. . . .	2	сван.
кадра въ тенеке . . .	4½	сван.
писмата	1½	сван.

За приемваніе-то на вторы-те не ми отговаря-те за да бжда спокоен(ъ) за приемваніе-то имъ.

Моля ви отговоре-те ми и нещо ново пише-те ми.

Въ известіе ви че Діякона[2]) на 6 того м(есеца) дойде въ Плевенъ и Никопол(ъ) тж си прие полици-те и потребни-те, че тржгна вече за панаиря споредъ както ми пишехте Господство ви.

Заради Ф. Т.[3]) ви явихъ че е въ Одесса, отчаква още нѣкои тжрговцы, на което отидоха, за да тржгнжтъ отъ тамъ за панаиря.

Моля ви явете ми какви известія имашъ отъ мошія-тж си, дойде ли човека, ще ли можешъ да идишъ за панаиря,

[1]) П. Хитовъ.
[2]) Левски.
[3]) Филипъ Тотю.

допуща ли тж време-то и обстоятелства-та. Мисля отъ Иванчова-тж полица да сж свжрши Кусура (остатъка).

Моля ви поздраве-те приятели-те Дядж Иля, Цека, Коста, Юрдана, а вамъ като ви целуна братски и поздравж сердечно, ожидавамъ сладкіи-а ви отговор(ъ).

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

№ 16.

Магуреле, 1869 Май 24.

Любезніи мои Пр(иятелю) П. Х. (П. Хитовъ).

Честно-то ви писамце отъ 12 т. м. приехъ съ радость; но като го прочетохъ сж наскжрбех(ъ)??? Като вида че пиши-те, да не ви бжда сардитъ, никога не сжмъ забравил(ъ) отъ да не ви пиша. Преди 15 дена ви пратихъ единъ групъ съ 4½ наполеона и една кадра х. Димитрова под(ъ) марка К. Л. и следъ една неделя едно писмо въ което ви питахъ нещо важно и за Іордана Попова и С. Фотографина, моля ви питаите на агенція-та де сж губатъ, че като сж споразумея съ тукашніи а агентинъ, ще ви пратж фрактови-те да ги дирите сиріозно отъ администрація-та.

Въ извествіе ви че Христо Херцеговеца дето го прати при Янка е тука. Като сж споразумехме съ Тома вречи сж да ви прати малко пари но неможимъ да сж срешнимъ съ Янка?

Моля ви поздраве-те офицери-те и имъ явете че техни-те ученицы[1]) существува(тъ) и напредватъ.

Като ви целуна братски и поздравж сердечно ожидавамъ сладкіи а ви отговор(ъ).

Т. Ковачовъ.

(П. П.) Ако би да доди-те скоро явете ми или да ви пратж пари за един(ъ) револвер(ъ), или ми го донесете за да ви го платж.

Ходжа Ефенди.

---

[1]) Отъ легията прѣзъ 67 г. въ Бѣлградъ.

№ 17.

Магуреле, 1869 Май 27.

Любезніи мои Пр(нятелю).[1])

Честно-то ви писамце отъ 12 содержава да не бѫдѫ ещо сѫрдитъ; за чудо ми сѫ види. Азъ толко често да ви иша а віи на 5 — едно ми отговаря-те, и нищо ново. Преди дни ви писахъ и сега ви явявамъ че преди 15 дена ви ратих(ъ) 4½ наполеони, и една кадра въ тенеке подъ марка Л. Л. Платихъ 8 св(анца) транспортъ за приемваніе-то имъ. Не отговорихме нищо че ако сѫ губятъ да ви пратѭ фракто-е-те, за да ви ги плати агенція-та.

За панаиря явете ми отидоха ли, ще идатъ ли тѫрговцы тъ странѫ-тѫ ви, че ви да ми пиши-те че ще додити въ Влахія; тука нема тѫрговцы, и нематъ цепѫ стоки-те; отъ странѫ-тѫ ви може да идите за панаиря че закасне отварянето а оборѫ . . . .

Левскіи дойде до Никополъ, дадох(ъ) му полицы и отъ ато е заминал(ъ) немие писал(ъ) нищо. Новини-те ги обна-одва Народность.

Като ви целуна братски и поздравѭ сердечно, очаквамъ ладкіи а ви отговоръ съ новини.

Братви Т. Ковачовъ.

(П. П.) Ако би да додите донесете ми единъ леворвел(ъ), е ви го платѭ почтенно.

Т. К.

№ 18.

(Турно) Магуреле 1879, Иуніе 15.

Почтенніи мои.[1])

Предъ очи-те ми лежѫтъ честни-те ви отъ маі 22+2+5 ун(и) писамца, на кое-то содержаніе-то имъ добре проумѣхъ.

За подтвержденіе на мои-те писма немате отъ нигде да и яви некои точно, бѫде-те сигорни що ви сѫмъ явилъ е. е. е. реба дасте сигоръ(?)

За дохожданіе при вази ще сѫ трудѭ да ви извадя отъ ия 20 н(аполеона) кои-то ви длѫжа, че ако ги зема ще дода,

---

[1]) Панайотъ Хитовъ.

а очаквамъ безъ друго известіе отъ Л(евски) и ако сж забави отвареніе-то на панаиря ще дода, ако ли е на скоро, неще мога да дода. че излезе ново жито, ще ида пакъ по кжра. Извене-те мж че неможахъ да ви отговоря на бжрзо: едно че небехъ въ града, друго че отчаквамъ известіе отъ Л(евски).

За купуваніе-то имъ слѣдватъ много добре. Като отговори Л(евски), чи на скоро може да ви и телграфирамъ.

Моля ви явете ми нещо ново, щели мржди ценж-тж или не въ градж ви. Като ви целуна братски ожидавамъ сладкіиа ви отговоръ.

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

№ 19.

Поч. мои Господа П. (Панайотъ Хитовъ).[1])

Желая ви благополучно въ здравіе-то, и добри успехи.

Не съмъ сигоренъ дали сте готови за панаиря, че слѣдъ една седмица да ви пратя малко пари. Янко го не зная де е но отъ Тома ще ви изваде борджя и азъ колко-то сж улесня, дали щж ви получа слѣдъ една седмица въ градж ви понеже аги-те се сумняватъ твърде много за панаиръ ..... и сж умислени злѣ.

Немамъ още никакво извѣстіе отъ Левскій.

Пріімнете братско-то ми целованіе и искренно поздравлѣніе на косто ожидавамъ сладкіи-а ви отговоръ и на фторо писамце.

Лазисъ достунузъ Ходжа ефенди.[2])

№ 20.

Т. Магуреле 1869 Іуніе 21.

Любезній ми бае Коста.

Желая ви благополучно въ здравіе-то. За менъ сж не сумнявайте. Моля ви ако не е Солакъ Ибреамъ[3]) въ градж ви отговорете ми по скоро. Поздравлявамъ ви сердечно.

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

[1]) Отъ втората половина на Юний 1869 г.
[2]) Ковачевъ.
[3]) Панайтъ Хитовъ.

№ 21.

Магуреле 1869 Августъ 24.

Любезніи мои приятелю.[1])

Отъ като сж намирамъ безъ ваше честно, ида да ви получа въ драгоценно-то ви здравіе, на което моля Божіе-то око да Ви го уварди.

За мень сж не сумнявайте. Въ извествіе ви че Кжршовскій сж вжрна отъ бани-те. Жално беше че не сте могли да сж видите 1 че не сте му отговорили на телеграфа, 2 че не е ималъ растояніе да сж бави що-то училище-то наближава да сж отвори; какъ и да е ви поздравлява. Вчера беше Пантилей Вжлнювъ замина за Букурещъ за да проводи совати-те си; печелжтъ 800 наполеона. Т. Пантилеевъ и той беше тука, поздравляватъ ви.

Ново. Василъ[2]) ходи съ 30 души въ поли-те на Троенскіиа и Врачанскіи балканъ. Единъ Врачалия съ 20 души удариха и оловиха Агите. Моля ви за песни-те кои-то писаха, ако ги сж превадили на ноти, пратете ми. Поздравете моля ви приятели-те които питатъ за нази.

Като ви целуна братски и поздравж сердечно, ожидавамъ сладкіиа ви отговоръ.

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

№ 22.

Магуреле 1869 Септември 5.

Любезніи мои П. (Хитовъ.)

Отъ като сжмъ лишенъ безъ ваше честно моля ви причина-тж коя е.

Желая ви благополучно. За мень сж не сумнявай.

Въ извествіе ви че Васил(ъ) Плевненица го фанаха и обраха на врачанскіиа монастирь.

Левскій дойде отъ панаиря.[3]) Питахъ го за добитакж, твжрде е слабъ, нема ценж и ще го презимува за напролетъ

[1]) П. Хитовъ.
[2]) Левски.
[3]) България.

Моля ви явете ми и ваше мненіе. Като ви целуня братски и поздравѭ сердечно, ожидавамъ сладкіна ви отговоръ.

Моля ви поздравете и Дяда Ил. (Илю) Це, (Цеко) Ал.(?), І. Поповъ, и.

Азисъ Достунузъ Ходжа ефенди.

(II. П.) Следъ три дена иде един(ъ) прия(тель) Димитріе Николич(ъ) Косовица Белградченин(ъ). На кои-то иде отъ долу ще сѫ споразумее-те съ милость-тѫ му.

Сѫщіна.

№ 11.

Т. Магуреле 1869 Мартіе 20.

Любезній ми Пр(иятелю) Солакъ ефенди.

Желая ви благополучно въ здравіе-то. За мень сѫ несумнявай)те.

Т. Ф.[1]) е въ Одесса . . .

Припосящіи-а па това писамце е на име Димитріе Николае Косовица,[2]) нашъ приятель.

Предстой-те му за нужда-та. Като ви поздрявѭ сердечно ожидавамъ ви отговоръ.

Азисъ Достунусъ Хаджа ефенди.

№ 12.

Т. Магуреле 1869 Мартіе 27.

Любезніи мои П. Х.

Честни-те ви 2 писамца отъ 23 т. м. приехъ, и много сѫ зарадвахъ. За драгоценно-то ви здравіе се радвамъ.

Отъ Иванча пари-те не мога да зема още.

Въ известіе ви че Левскіи дойде отъ голямо-то село и отчаква да му престигне средство, че да иде да разнесе пари за скацнапитѣ(?), доде доде (дойде) време-то за панаиря,

[1]) Филипъ Тотю.
[2]) Димитъръ Общи.

на което ще дойда да се разговоря лично и контратимъ като остане 20 дена до панаира, за да можишъ и ти да престигнешъ на определеното место, дето ще ми сж даде заповедь. Но само да бждите онія които ви знаяхъ, да не бжди-те сж променили както казватъ нѣкои си??[1])

Тука нема никаква пияца скацнашка (?)

Съ 2-ро ви пиша подробно, като ви целуна и поздравиж сердечно ожидавамъ сладкіиа ви отговоръ.

Азисъ доступузъ Афузъ ефенди.

№ 13.

. . . . . .[2])

Почтенній мои Г-да П. (Панайотъ Хитовъ).

На четири мои писма отговорь немамъ. Причинатж що?

Въ известіе ви че Левскіи слѣдва добре, отъ 500 овни купини, и не искарани на соватъ[3]) Ф. Т. Замина презъ Ц. г.(?) Контрати и той 500. Дойде въ Карлово К. С. дето си имаха скацнаши, чобани съ Лев(ски). Споразумѣха сж да усредоточжтъ, кассж тука?[4]) и е добре, па което си иматъ сички-те потребни леснини.

Л(евски) отиде кжмъ Солунъ за да сж споразумее съ х. Д.[5]) щото и тои ималъ 600 купини овны за лжчини заедно и въ едно време да зафанатъ. Отъ тука и отъ долу много тжрговцы заминувахж за Ц. г. (Цариградъ) щото имами болесть въ овни-те. Тракійски-те сж здрави и сигорны . . . . .

Моля ви явете ми как(ъ) отива пияца-тж къмъ вазы, ще ли можите да купите, отлжчите, преминете, за да ви явж денж на отварянiе-то ня панаиря.[6])

Като ви целуна братски и позравиж сердечно ожидавамъ сладкіиа ви отговоръ:

Азисъ Доступус(ъ) Аафуз(ъ) ефенди.

---

[1]) Думата е за прѣминаване въ България (за революционни дѣйствия).

[2]) Безъ дата; отнася се къмъ пролѣтьта 69 г.

[3]) Възстанници, записани и не минали още въ България.

[4]) Трѣба да се разбира, че отъ Карлово е дошелъ нѣкой съмишленикъ на Левски, К. С. (лицето не е извѣстно).

[5]) Съ Хаджи Димитра? Дълго слѣдъ неговата смърть на Бузлуджа, вѣрваше се още, че той се бие съ турцитѣ.

[6]) Думата е за прѣминаване на чети и за раздухване на възстание въ България.

моля да бѫди-те хладнокрѫвни и да не слуша-те хорски-те празни хорати, но като доди време-то тогава то ще покаже кой е веренъ на Отечество-то и кой е предатель. Само-то Светописаніе казва, конецъ дѣло окрашаетъ.

Поздравете моля Г-на Коста Лазаровъ и Г-на Анастаса Іорганджія-тѫ и сички пріятели. Поздравете още Г-на Илича нашія благодѣтель.

Поздравленія имате отъ Г-на Мишайкова, тои е юнакъ.

Сладко ви поздравлявамъ и сѫмъ

Вашъ за секога Тома Пантелеевъ.

(П. П.) Поздравлява ви и Даскала Троеница.[1])

№ 25.

Магуреле, 1869 7 Октомврий.

Любезніи ми Пр. П. (Панайотъ Хитовъ).

Отъ като сѫ намирамъ безъ ваше честно писмо, ида да ви получа въ драгоценно-то ви здравіе, на което моля Божіе-то око да Ви го уварди; за мень сѫ не сумнявай.

Моля ви причина-та на долговременно-то ви мѫлчаніе отъ гдѣ зависи??? За чудо ми е на толкова писма не ми сѫ отговаряте, дали сте сѫрдите, или време немате, или пакъ забравехте да пишите. Ако сѫмъ ви повредилъ въ некое мои писмо, то віи като по-стари извините . . . .

Въ извествіе ви че Г-да П. Кѫрпновскій заминѫ за Сербія, Радуевацъ, за бани-те че е боленъ; може да дойде и при вази; ще сѫ научишъ повини доста?? и ще сѫ споразумеете за панаиря, безъ друго да го чакате; дадохъ му единъ мой сахатъ да го продадете и ако недостигнатъ нари, дайте, тѫ ми земете един(ъ) револвер(ъ), чеази ще дохождамъ, ще ви заплатѫ, и отъ Тома ще ви донесѫ нари-те. За сега мойя капиталъ е затворенъ въ стока, слѣдъ като ми отговори Г-да Юрданъ ще дойдѫ.

Поздравете пехливанина даже и кои пита за назь. А вазь като ви целуна сладко и поздравѫ сердечно, ожидавамъ сладкіна ви отговоръ безъ друго.

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

[1]) Д. Икономовъ.

№ 26.

Т. Магуреле, 1870 Априліе 1.

Почтенніи мои Господа П. Хйтјовъ.

Честно-то ви предпоржчано писамце отъ 14 текущаго, чрезъ нриятеля Д. съ голяма радость приехъ, и содержаніе-то му добре проумѣхъ. Съ поредъ заповедь-тж ви сж потрудихъ, и го испратихъ за панаиря, макаръ и да немахъ време съ ортаци-те за да сж улеснимъ, но пак(ъ) тржгва благополучно, и здраво радостно отъ странж-тж ми съ $2^1/_2$ Н(аполеона) и единъ мои (не се чете) 94 гр., Рекомандаціе-тж на Кржшовъ 85 гр. На Груе ще ви чака заповедь-тж и писмо, или да прате-те потребни, или скоро явете да си не отъ чаква, но да тжрси селяметъ съ дружі(ната). Като ви сладко целуна и сердечно поздравж, ожидавамъ сладкійа ви отговоръ колкото Д. Общій толко и азъ.

Братъ ви Т. Ковачовъ.

№ 27.

Турн(о) Мугорели 1870 Априліе 9.

Почтенній мои Г-да П. Х. (Панайотъ Хитовъ.)

Желая ви благополучно съ Царски-те праздницы. Преди една седмица ви бехъ писалъ чрезъ Кржшовскіи, за приемваніе-то на писмо-то не ми отговаря-те. Причината коя е.

Д. го изпратихъ за панаиря, и колкото може да сж памери вжрхуми дадох(ъ) му. За престигваніе-то му още отговоръ не сжмъ приелъ. Вамъ ако е отговорилъ, явете ми, и за панаиря готвите ли сж . . . . . отговаряй-те ми. Поздраве-те Г-да Н. Б.[1]) а вази като ви братски целуна и сердечно поздравж.

Сжмъ едномислецъ Т. Ковачовъ.

№ 28.

Питещи, 1873 Май 30.

Господа Хаджи Никола.[1])

Слѣдъ поздравлѣнія-та ви пда дави моля сторе-те трудъ тж попитай-те Г-да Тома Пантилеевъ ако бжде дошелъ

[1]) Балкански.

Г-да П. Хитовъ до нѣго или до вази, представе-те му че е опасна за негово-то минуваніе въ белградъ, и това го научихъ сѫщо отъ един(ъ) нашъ приятель. Или ако познава-те въ Краиова или Северинъ, сѫщо и віи сѫ потрудете тѫ пишете, и съ това не малко ще мѫ задлжи-те.

Приятеля ви Т. Ковачовъ.

№ 29.

Гюргево, 1876 Маия 2.

Господа П. Хитіовъ!

въ Бѣлградъ.

Желая Ви благополучно здравието; Виканъ сѫмъ на бѫрзо въ голѣмото село,[1]) тѫрговия-та[2]) слѣдва доста добрѣ и бѫрзо. Ортатъкъ ми явява че на панаиря[3]) въ Тракия сполучилъ да зема много стока и евтена.[4]) Жалко ми е на Вашето забавяние, че на мои двѣ писма не сѫмъ приелъ до сега отговоръ, затова моля Ви отговорете въ голѣмото село по-скоро, щото не зная колко ще са бавя. Сапуновъ дошелъ ли е при Васъ, щото са нуждаеме за пари, тѫй сѫщо и Таню[5]) . . . .

Като Ви цалуна братски и поздравя сърдечно, ожидавамъ сладкия Ви отговоръ, безъ забава.

Приятелъ Ви Т. Ковачовъ.

II. П. Новини отъ Отечеството ни, разни, и много ще са научите ако са занимавате съ чужди вѣстници.

Сѫщий.

№ 30.

Место, 1876 Іуніе 15.

Г. Панаіоте,

Спорѣдъ договора не ще могатъ да дойдатъ приятели-те до горе за това не чакайте.

Приятель Т. Ковачевъ.[6])

---

[1]) Букурещъ.
[2]) Приготовленията за Ботевата чета.
[3]) Възстанието.
[4]) Възстанието сполучило.
[5]) Таню Стояновъ.
[6]) Записчица съ моливъ; отнася се до Сръбско-Турската война.

XI.

Т. Пѣевъ и Бучукоглу.

1872—1875.

Ч. Р. Ц. К.
въ
Етр(ополе).

№ 1.

1872 Февр. 4-й.

Г-нъ Д. Общій въ заминуваніе-то си дойде въ Бочукооглу[1]) на 17-й януар. по болѣстиѫ причинѫ останѫ до 21-й януар. Разноскы на хапа имà гр. 52. На врьщаніе дойде въ Бочукооглу 3-й Февруар. и тръгнѫ на 4-й.

Членоветѣ ни сѫ на брой 14. Имаме въ Етрополе и околнитѣ му колыбы около 200 шишепета и кавале.

Бочукоглу.[2])

№ 2.

Юния 29. 1872 г.

Баювиятъ мой Иллерически![3])

Писмото ти приехъ, радувамса за срѣщата ви съ . . . . . Добро е станало дето се е видело благословно купуванието на Каруца. За депутати сега никакъ не е време. Прочети приключеното и ще разумѣешь причините. А като го прочетешь, запечати го и го прати въ Кѫркклисия споредъ надписатъ.

А защо ли ни е сега Собраніе, когато секой има доверіе на работата и не е ли подобрѣ да се гледа распространението на цѣльта и сѫбиранието на пари? Товапашата работа; за това пиши на лицето и искай му потребните пѫлномощия по-скоро да се дадать, за да са подпали и оня пламникъ, че врѣмето заминува; Дохожда есень, ще падне слана, а подиръ нея зима, слѣдъ която като утрѣ ще настигне и пролѣтьта и ще да ни застигне пакъ такива, се на сѫщото мѣсто. Напрѣдъ! поскоро напрѣдъ!!

---

[1]) Етрополе.

[2]) Т. Пѣевъ, учитель въ Етрополе. Слѣдъ обира на пощата, есеньта 1872, Т. Пѣевъ биде пратенъ отъ турското правителство като шпионинъ въ Влашко, за да лови виновницитѣ на обира, като бѣше самичакъ единъ отъ главнитѣ изъ тѣхъ. Т. Пѣевъ остана послѣ това емигрантъ и доживѣ да види освобождението.

[3]) Тетевенъ.

Човѣкатъ ви ма пита бива ли у насъ да стане собранието. Причината, поради която не бива, ще разберете отъ приключеното.

Добро видение и поздравете попатъ.

Вашъ едномисленикъ Бучукоглу.

(П. П.) Приключавамь ви погрѣшеното окржжно заедно съ единъ уставъ, една учернена расписка и 16 бѣлы.

Сжщий.

(П. П.) Добрѣ са пазете . . . .

Сжщий.

(Приписка).

Брате Асланъ Дервишоглу Крджалж.

По преди не пріехте ма. Кажи за че самъ проводенъ за да зема за Бочукоглу полномощіе за въ Македонія но сега ще разберете за истина чрезъ неговото писмо което е проводено до менъ затова вижте и проводете нужните белешки и полномощіето за да са върши работата какъ-то трѣбва.

И віи видите защото неможа да дода пакъ както ми пише а за ваше дохождание никакъ не е време.

(1)872 августъ 1-ий.

Вашъ едномислящій Иллерически.

Печатъ: С. На Н. Ти[1])

№ 3.

Братия Единородци!

Въ окржжията Сливенско и Османъ-Пазарско.

Доносителятъ на настоящето ни е единъ отъ работниците за народното ни освобождение. Той са именува Фердинандъ[1]) и са прѣпоржчва до В. Л-ій и Д. Общій, сжщо така дѣйци за сжщата цѣль.

Отъ тие двѣ лица едното, у което за сега се намираше печатътъ, сирѣчь В. Л-скій, отсжтствува отъ тукашните страни

[1]) Значението на този печатъ не ни е извѣстно.

и като не е познато скоро ли ще дойде, то за да са не губи врѣме въ народното ни сѫбуждание, испращами въ вашите страни Г-нъ Фердинанда (?) съ цѣлъ да отвори частни революционни комитетъ, да устрои тайни пощи, да избере тайни кѫщи за скривание на гоними лица отъ неприятелите ни, и да даде всичките нужни наставления за освобождението на милото ни отечество, разбира са спорѣдъ сѫдѫржанието на Уставатъ.

Г-нъ Фердинандъ ще Ви принесе и прокламацій, окржжни писма и Устави на Бѫлгарскиятъ Революционни Централни Комитетъ. Сѫщо така отъ него ще приемнете и расписка за волни помощи. Народното ни освобождение ви налага длъжность да употрѣбите въ полза всичките тие писменни наставления и колкото назидания би ви направилъ устно Г-нъ Фердинанъ.

Настоящето ще има важность до тогава, до когато са снабди Г-нъ Фердинандъ съ друго пълномощие, подтвърдено и съ печатътъ на Ц. Р. Б. Комитетъ.

Въ вашите страни са е работило и по-испрѣди за тая цѣль. Вие ще запознаете Г-на Фердинанда съ досегашните ваши работници и съ тѣхните лозинки. Здравейте!

Ваши едномисленици: Окржжній центъръ Сюлейманъ-оглу Даудъ (Орхание), Частенъ Б. Р. К. Въ Дервишь-оглу Мехмедъ Кѫрджялѫ (Тетевенъ), Частенъ Б. Р. К. Бучукоглу (Етрополе).

Нагледни(къ) на окржжниятъ центъръ въ Сюлейманъ-оглу Даудъ:

Д. Общній.

№ 4.

1872 Іулія 18-и.

Почитаемий ни Г-не Асланъ Дервишоглу Кѫржалѫ![1])

Прѣди да са отговоримъ на окржжните Ви писма, ние Ви поздравяваме съ желаемото ни „Добрѣ дошле, брате“ отъ спасителното за народа ни послание, и изразяваме ви нашата благодарность за благоразумното Ви нѫтувание, на което слѣдствието е и благополучното ви заврѫщание, което зарадва и насѫрдчи синца ни.[2])

---

[1]) Левски.

[2]) Въпросътъ е за послѣдното отиване на Левски до Букурещъ.

Нека сега да ви пишеме и за работите ни: Милий нашъ брате! сполуката на нашата обща цѣль налага ни длжность да уважаваме законите и властьта на привръменното ни народно правителство; затова и бждете увѣренни, че ни наймалка мисжль не преминува прѣзъ уматъ ни, за да мѣняваме и неудобряваме работи и постановления, които сж удобрени отъ обще вишегласие. Ето защо не само ще да са стараемъ да са сжображаваме съ приказанията на Ц. Комитетъ, но и будно и строго ще да прислѣдуваме сѣкого, който би дзрзналъ да са непокори и несжобрази съ тѣхъ.

Колкото за пари, едничките, средства, които сж душя на народната ни работа, то е нашя пжрва грижя и ние векѣ ще да туримь на ржка едно количество, което, ще и да ви внесемь, а и за напрѣдъ има здрави надежди и за още; защото народатъ ни, брате, бактисалъ отъ тиранство, готовъ е и ризата отъ гжрбатъ си да даде, стига само умно и вѣрно да вжрватъ работите ни. А намъ е драго, че такова сумнѣние не сжществува. Ето кое трѣбува и Васъ да утѣшява, да ви радва и да Ви насжрдчава въ народно-то дѣло.

Милий брате! Врѣмето е кжсо, страданията голѣми, а народното единство и ревность като сж сигурни, то трѣбува да са ползуваме отъ тѣхъ: моралното распространяване на свѣтата ни цѣль трѣбува да вжрви най-бжрже, но и материялното, сирѣчь вжоружванието на народатъ не трѣбува да закжснѣва нито на минута.

Тие сж нашите желания, за които ние сме готови, колкото силите ни помагатъ, да жертвуваме. Но за оржжіе, отрова и войнишки обучения защо ли не ни са помѣнува нищо въ окржжните писма?

Споредъ сждржанието на уставатъ сѣкой Ч. Б. Р. К. има длжность да са старае за да пропагандира между народатъ ни народното дѣло и да сжбира материялни средства. Бочюкоглувъ и Илерически[1]) са ѣмчатъ че сж въ състояние да извжршатъ това въ името на Ц. К. въ Радомиръ, Кюстендилъ и по-натамъ въ Македония, ако дозволатъ обстоятелствата. Добрѣ би било, мислимъ, да ги снабдите съ нужните пжлномощни писма, прокламации, расписки за помощи, отрова и проч. за да обходатъ реченитѣ мѣста, които сж прѣдверието на Македония и които

[1]) Етрополе и Тетевенъ.

оставатъ занемарени. Направете по скоро щото е нужно за тая работа.

Нашиятъ Бочукоглувъ подиръ единъ мѣсецъ ще прави свадбѫ, на която ще покани и ближните околни комитети. Но желае, щото и Вие да почетете съ присѫтствието си вѣнчанниятъ му обрядъ. Това ви са прѣдизвестява, щото по случай на това пѫтуване да свѫршите и нѣкое народно дѣло. Здравѣйте!

Ваши едномисленници чрѣзъ Бочукоглу.

II. II. Приехме единъ Уставъ и 48 расписки за приѣмание помощь отъ Илирически, по когото ви испроваждаме гр. 210 или двѣ лири турски.

Сѫщий.

№ 5.

Бѫлгарско[1]) 1872 юлия 29.

Брате Асланъ Дервишоглу Кѫрджаллѫ!

Отговаряме са на писмото Ви отъ 26. того месеца и Ви казваме, че приѣхме чрѣзъ Иллирически седемь устави, петь окрѫжни писма и една расписка срѣщу дадените ни двѣ лири Турски. Приѣхме още на шесть коли четиредесеть и осемь расписки, които заедно съ уставите и окрѫжните писма ще да употрѣбимъ, гдѣто е нужно.

По причина на познатото Ви приключение[2]) ставатъ строги прѣдирвания: заптиета и други шпионе прѣоблечени различно ходатъ по селата, и туку речи, явно говоратъ за ком(ити). Азъ писахъ по сичките Ч. К. около насъ добрѣ да се пазать.

Прѣди една недѣля дохожда въ село-то ни Тетевенскиятъ мюдюринъ. Той ма има и за свой искрененъ приятель и за тѣхно мекере, и ми обади, че насѣща нѣщо въ Тетевене. Той ма заджлжи добрѣ да обдирвамь такива работи и да ги сѫобщимь на приличното мѣсто, та да ма наградятъ както трѣбува. При това той ма заджлжи да ида и въ Тетевенъ за да шпионисамъ и тамошните. На 20 того азъ му правихъ въ кѫщата си зияфетъ, на който бѣше дошалъ и туканниятъ мюдюринъ

---

[1]) Етрополе.

[2]) Убийството на Дякона Паисия въ Орхание.

заедно съ кадията. Отъ разговорите имъ разумѣхъ, че усѣщатъ нѣщо, но неможатъ нищо да уловатъ.

Това бѣше прѣди приключението, а сега по слѣдствие на приключението предирванията сж по-строги. За това, наши брате, всѣко ваше помжрднувание може да е опасно и за народно-то ни дѣло и за Васъ, та вие трѣбува да тжрпите и да стоите тамъ, гдѣто сте, а работата ни пакъ ще си слѣдва по возможности да вжрви на напрѣдъ по тоя начинъ до тогава, до когато видимъ, че обстоятелствата ни позволатъ за да сме честити да Ви видимъ лично. Сжвѣтувайте колкото можете повѣче, а и Вие сами са пазете и гледайте тайната да не излезне на бѣло, защото втори пжть мжчно ще бжде да поведемъ народътъ така, както сме го повеле сега.

За депутате дѣто пишете поради горнитепричини никакъ не е врѣме сега.[1]) Ние тждѣва и въ кжщите си неможеме да правиме приятелски сжбирания отъ повѣче лица, а камо ли въ едно село да са сжбиратъ депутати съ непозната цѣль! Довѣрието на работниците ни е добро, всѣкой е благодаренъ отъ распоряжденията на Ц. К. (Централния Комитетъ). Слѣдователно това може да отложи сжбранието на депутатите за подиръ.

За сега нека посредственно да са вжршатъ работите и да са гледа за сжбирането на пари. За мѣстото кждѣто трѣбува да стане скупщината, когато го позволатъ обстоятелствата, трѣбва да правимъ тие разсуждения: Бжлгарските села сж въ голѣмо подозрѣние, а пакъ въ Турско-Бжлгарските е невозможно.

Ето какво е моето мнѣние за това: като сжобщимъ и распространимъ работата изъ Македония, то може въ тамошните страни догдѣто още не са е усѣтило, каквото тждѣва, да стане сжбранието. Вие брате сте опитенъ, но не е злѣ да Ви напомнимъ за въ сѣкой случай слѣдующето правило: за сѣка работа, която имаме да извжршимъ, трѣбова по прѣди да прѣмышляваме противното и лошавото, което може да ни сполети отъ страна на неприятелите, а слѣдъ това размышляване да са зимать приличните мѣрки, щото да отстраняваме това противно и лошаво.

Въ случай, кога стане позволително, да ся сжберать депутатите, мислимъ, че за да са избѣгнать подозрѣнията, които

[1]) Левски гласѣше около това врѣме едно голѣмо комитетско събрание (в. по-напрѣдъ специални писма върху този прѣдметъ).

сж твжрдѣ вжзможни, по-добрѣ ще да е отъ два или три комитета по единъ човѣкъ да са проводи, и то хора вѣрни и свѣдущи, а именно представителитѣ.

Иллирически[1]) сжщиятъ неможе да дойде за да ни расправи устно нѣкои ваши поржчания. Но мисля, че ще ся срѣщнемъ наскоро.

Здравѣйте.

Ваши едномисленници чрѣзъ Бочукоглу.

№ 6.

1872 Августъ 6-й.

Почитаемий Брате Асл(анъ) Дерв(ишолу) Кжрджаллж!

Потвжрдявамъ Ви прѣдишното си писмо отъ Юлия и Ви повтарамъ и сега, че сжбирането на скупщина, на която призовавате по двама депутати отъ всѣкой комитетъ, не са одобри отъ по-мнозината ни: едно че спионе сж распустени поради приключението съ метлата,[2]) а друго, че работниците ни за да бждатъ по-ревностни, работата имъ е прѣдставлявана много увеличено, а на сжбранието тия ще са види сѣкому сжвсѣмъ слаба.

Отъ само себе са разбира, че това така е трѣбувало и да бжде; защото както частниятъ слабъ човѣкъ бива джрзостенъ и рѣшителенъ чрѣзъ побуждението на нѣкое влиятелно лице, сжщо така и единъ бѣденъ и слабъ народъ, какжвто е Бжлгарскиятъ, подчиненъ, убитъ и ограниченъ отъ сѣкждѣ, става рѣшителенъ и ревностенъ въ народното прѣдприятие, ако само му посочишъ на матеряялна и морална помощь отъ други народи.

Освѣнъ увеличението, има и много нѣща казани отъ наши хора, каквото отъ Общиятъ, друго яче, а на сжбранието ще са видатъ сжвсѣмъ друго-яче; така щото щомъ са улови нѣкадѣ една лжжа, то народатъ, който твжрдѣ вторачено и внимателно слѣдва и распитува всичко, ще вдигне довѣрието си и отъ истината. За това именно е и трѣбвало пазение още отъ начало. Но при все това неможемъ да укоримъ Общиятъ братъ, защото само чрѣзъ тоя способъ той е сполучилъ да распали народатъ доволно.

---

[1]) Съ тоя псевдонимъ си служи на мѣстà Димитъръ Общи, но по-често съ него се означава частния революционенъ комитетъ въ Тетевене.

[2]) Дякона Паисий.

Вжрху скупщината нѣка кажемъ и това: сжбрания и викание на депутати ставатъ само заради важни работи; а ние имаме ли такива важни работи? — Смѣтките ни биле би важни, ако би са минало доволно врѣме, въ което сѣкой комитетъ да бѣше давалъ по нѣколко пжти помощь; ако ли полагате за нѣкое важно сжобщение, то такова нѣщо е много по-лесно да стане писменно. Ето причините поради които за сега свикването на депутати е колкото излишно, толкова и невжзможно. Вашата постжпка е формална, слѣдователно справедлива; но формалностите само тогава сж и вжзможни, и умѣстни даже и нуждни когато ние би са ползували отъ материялна и морална сила на нашата работа, а сега ние нѣмаме ни едната, ни другата, и трѣбува да тжрпиме съ приспособяването на формалностите до тогава, до когато спечалимъ тие двѣ сили.

Слухъ са е раздалъ, като отъ Васъ изрѣчено, че сѣкой ч. ком(итетъ) трѣбувало да прати по единъ или по двама младежи на военно учение. Ако това е истинно, пишете ми незабавно, за да знамъ какъ да говора на нашите.

За оржжие сжщо така Общий пренесе една пушка, и каза, че такива пушки сж са прѣнасвали. Съ това той добрѣ прави; защото отъ една страна ще са туратъ малко пари на ржка, а отъ друга работниците ни щомъ чуютъ нѣщо за вжоржжването си, стопляватъ са въ народното дѣло. Азъ веке записвамъ мущерии за такива пушки ония отъ по-сжстоятелните ни работници, отъ които ще гледаме да зимаме и по нѣщо пей. Това е второ нѣщо, за което незабавно ще ни са отговорите.

Убиването на изродите съ пушка става ограничително за народното ни дѣло, когато ние имаме нужда отъ довѣрието на неприятелите си, та да можемъ да изработимъ по-скоро баремъ пжрвостепенните си планове. За това добрѣ е убиването за сега да става само тайнимъ образомъ — съ отрова. Но отрова нѣма ли? Това е третий вопросъ, на който ще ни отговорите.

Едно защото народатъ ни веке неможе да тжрпи и работниците ни не сж на миръ, ако имъ не даваме бѣлези за едно скорошно вжстание, а друго за да са ускори появението на народната революция, нуждно е да са опредѣли и формата на войнишкото народно облѣкло: какви дрѣхи ще иматъ обикновените ни работници, които ще сжставляватъ пѣхотните планински и полски чети, какви конницата и т. н. Дрѣхите

трѣбува добрѣ да се мисли какжвъ кроежъ трѣбува да иматъ, защото отъ нехниятъ устрашителенъ видъ ние печалимъ и друга сила вжрху нашите неприятели. Правението на дрѣхите трѣбува да започне още отъ сега, ако искаме да бждатъ на тжкмо готови слѣдъ три, четери, или колкото бжде нужно години. Гова е четвжрти вопросъ.

Петото и най-важното е това: единъ часъ по-скоро пращание на апостоли за распространяване на народната ни цѣль по сичка Европейска Турция. Тогава само и материялните ни срѣдства могатъ да бждатъ по-достаточни, и врѣмето на революцията — по-ближно. Забѣлежете добрѣ, че ако отложимъ революцията ни джлго врѣме, народътъ ще са обладае отъ равнодушие и студенина, та не ще може нищо да са свжрши.

Ако искаме да са каже, че вжршимъ работа и вжрвимъ на напрѣдъ, то вмѣсто свиквание на депутати заради едни богатели, съ които да влазимъ въ очи на неприятелите, по-добрѣ ще бжде да са пращатъ хора за да пропагандиратъ и устрояватъ на сѣкадѣ комитете. Работата не е малка, мислете че имате на ржка да сжедините и сжберете цѣлъ Бжлгарски народъ!

Общиятъ ми каза, че са е срѣщалъ съ попатъ на Илларически, съ когото сж говорили, че за поголѣма здравина и напрѣдвание на работите ни и за облегчение на грижите Ви, щото да можете да работите по-дѣятелно и по други страни, видѣло са е за прилично да са направятъ нѣкои мѣста срѣдоточия за своите околи, на които да бждатъ надгледници и да издаватъ въ името на Централниятъ сичките нужни наставления и пр. Той ми каза, че такжвъ за околните си щѣлъ да бжде и Бочукоглу.[1]) За това нѣщо трѣбува да имаме отъ Васъ писменно удобрение, чрѣзъ което става избиранието. Това избиранне ще знаятъ само прѣдсѣдателите, на които пакъ Вие ще да обадите.[2]) Това като стане по-скоро, пратете ни по нѣколко екземпляра Бжлгарски гласове, прокламации камъ селянете, поканителни за помощь и нови окржжни писма. Това е шестий вопросъ. Седмото е за отиванието ми въ Радомиръ, Кюстендилъ и Криворечка паланка за да са нарѣдятъ и тамо сигурно

[1]) Епрополе.

[2]) Около това врѣме Левски сериозно се бѣше завзелъ да образува окржжни и околийски центрове. Върху тоя прѣдметъ сж запазени специални писма отъ самия Левски.

работите, като устроимъ общини, пощи, тайни кѫщи и пр. — Седмо питание.

№-ръ 8-й — Въ пѫтуванието си като прѣдставитель азъ отворихъ част. Ком. въ Ломъ, Силистра и Черна-Вода. За тая работа Ви писахъ отъ Турно-мѫгурели. Сега Ви повтарамъ, че и тие мѣста трѣбува да са обикалятъ. Направете и тамъ нѣкое срѣдоточие, което да работи въ името на Центр. и да Ви облегчава въ работите. За тая цѣль избирайте си учени, важни и влиятелни между народатъ и дѣятелни работници. Тогава само работата ще земе по голѣмо значение.

Съ осмиятъ си отговоръ кажете ни, що станаха книгите, които трѣбаше да са прѣведатъ заради военно обучение на работниците ни.

Съ прилично почитание Ви поздравлявамъ и оставамъ готовъ испѫлнителъ на распоряжданията ви.

Вашъ едномисленникъ Бучукоглу.

№ 7.

Браила, 12 Маия 1874.

Почитаеми байо Панайоте!

Доволно време стана, отъ когато Вие се отдѣлихте отъ градътъ ни, но, споредъ обѣщанието Ви, и до сега никакъвъ отговоръ отъ страната Ви не могохъ да получѫ.

Азъ Ви молѫ сега штомъ приемнете настоящето ми, да благоволите да ми се отговорите какъ сте, гдѣ мислите туй лѣто да се установите и пр.

Отъ тѫдѣва, брате, за новини, ако питате, нѣмамъ какво да Ви съобщѫ. Та не само отъ тѫдѣва, но и отъ всѣко българско мѣсто новинитѣ за народенъ успѣхъ сѫ твърдѣ кесатъ. Това вече твърдѣ ясно описува нашето заспало и мъртвешко състояние.

Прѣди двѣ недѣли ходихъ по дѣлата на Дружеството[1]) въ Болградъ. Ако въ Браила и въ други румѫнски градове Българетѣ спѫтъ отъ дълбокиятъ и нѣма надѣжда да се пробудѫтъ, защото, измѣшани съ Власи или турнѫти подъ тѣхното влияние,

[1]) Книжовното дружество.

тѣ сѫ изгубили всѣко народно чувство, за мене бѣше поразителна нечувствителноста на колониститѣ, които сѫ баремъ изключително Българе и трѣбваше да опазатъ своятъ самобитенъ народенъ животъ.

Празникътъ на Кирила и Методия отпразднувахме въ Браила твърдѣ мършаво. Като аристократитѣ нештѣха да земѫтъ никакво участие въ тържеството на тоя толкова знаменитъ день както частно за насъ Българетѣ, исто така и за вситѣ Словенски племена, то и по-долнето съсловие отъ гражданетѣ ни не ще нито въ черкова на службата да дойде. Азъ се напъвахъ да казвамъ слово на черковнитѣ стѣни. Тѣшко нѣшто, брате Панайоте, такава народна нечувствителность за човѣкъ, който съ четери очи гледа народътъ му часъ по-скоро да се свѣсти, но нѣма какво да се стори. Трѣбва да се търпи и да се работи.

Постарайте се, молѫ, колко можете пò-скоро да ми найдете една слугиня, както се разговаряхме и да ми ѭ испроводите, като предварително ми пишете, за да знаѭ да ѭ причекамъ, когато ште да дойде. Излишно е да Ви казвамъ, каква трѣбва да бѫде тая слугиня, когато намѣрението ми е дълго време да живѣѭ съ нея. Поради тая причина, азъ мислѭ, че слугинята съ своитѣ отлични отъ всѣка страна качества, ако и да би заслужвала една пò-добра платка, не трѣбва обаче да бѫде нито отъ своя страна интересата, нито отъ Ваша страна скѫпо условена. Вѣрвамъ, че Вие штете да ѝ расправите всичко това. Като ми пишете, обадете ми и какво сте говорили съ уйка ми въ Крайово. Сърдечно Ви поздравлявамъ и братски Ви цѣлувамъ.

Вашъ покорни Т. Пейовъ.

№ 8.

Браила, 12 Септемвр. 1874 г.

Байо Панайоте!

Не се съмнѣвамъ, че ште да сте се научили вече както за събранието отъ 20 Августа, така и за състоянието на народното ни дѣло.

Азъ щѫ да Ви кажѫ сега двѣ-три думи, споредъ мене, за народното ни дѣло. Нашата народна работа и отъ казването на прѣдставителитѣ отъ Българско, и отъ частни свѣдения, които имамъ отъ тамъ, и поради правителственниятъ натискъ, намира се съвсѣмъ угаснала. Съ всичко това, гледамъ, че представителитѣ си противоречѫтъ и казватъ, че всичкиятъ народъ е готовъ. Ако би да запитате какъ е готовъ тоя народъ, тѣ отведнъшъ ще начнатъ да Ви описватъ нестърпимитѣ му страдания — нѣщо, което всѣкой знае. А за преуготовление нищо положително не можятъ да ни кажатъ, защото нищо и не сѫществува. Времето минува, теглилата не се търпатъ, а ние, байо Панайоте, много сме надиря — още не сме направиле нито една стѫпка къмъ добивание срѣдства за освобождението си.

Азъ гледахъ нѣкои Ваши писма, които Драсовъ посеше, и видохъ, че и Вие клоните да вѣрвате трагико-поетическитѣ възвания за революция на нѣкои родолюбиви инакъ, но лишени отъ надлѣжната опитность и зрѣлость младежи наши. Това ми се видѣ толкова непрактично, щото се боѭ сѫщитѣ слѣдствия, които имахѫ толкова народни наши опитвания за освобождението на Отечеството ни. Старай се байо Панайоте, ти баремъ да поддържашъ работата съ сѫщото благоразумие, отъ което знамъ че не си лишенъ.

Желателно е отистина по-скоро да се започне дѣлото, защото времето минува, но трѣбва по-прѣди да се поработи за това малко по-сериозно: трѣбва да разполагаме съ по-малко хора участници въ народното дѣло и съ по-много материялни срѣдства, а не както до сега — всѣкой да се хвали че знае работата, че е готовъ; и всѣкой да иска пари, а никой да не дава.

Харесва ми мѣрката, която се зема отъ събранието на 20 Августа за събирване пари. Тая мѣрка е въ всѣки Влашки градъ да се съставатъ частни комитети, отъ които да се събиратъ помощти. Това ще е добро, ако има кой да работи съ при-сърце и настойчиво, а не каквото до сега — отъ Влашко да не (се) събрала счупена пара.

Ти, байо Панайоте, имашъ добро влияние, та требва често да писвашъ на приятелитѣ си въ Влашко да си съставатъ частни комитети и да събиратъ пари. Отъ 20 града да се събератъ едно на друго най-малко по 100 желтици, тие сѫ

2000 желтици. Ако отъ 5 годинъ на самъ да бѣше сѫществувалъ такъвъ редъ, днесъ можехме да разполагаме наймалко съ 10,000 желтици, които сѫ доста да се започне една добра революция, и да се продължава съ нови помощти, които безъ съмнѣние могѫтъ лесно да се събиратъ, като сѫществува революцията.

Сега, байо Панайоте, да ти кажѫ нѣшто и за моитѣ домашни работи. Рѣшителенъ отговоръ приехъ, че жена ми неште може да дойде. Тя ужъ искала, но родителитѣ ѝ никакъ не ѭ пускали. Азъ съмъ вече отбилъ надѣжда отъ жена си, но и така да се живѣе е мѫчно.

За това сега пакъ штѫ да ти повторѫ каквото се бѣхме разговаряле. Безъ друго, дано имашъ врѣме и намѣришъ срѣдства за да ми проводишъ отъ къмъ Панчево една слугиня. Тя ще да ми бѫде като жена, затова трѣбва и да я отберешъ по-внимателно. Ако въ тоя случай ти притрѣбатъ пари, заеми се отъ нѣкой приятель и ми пиши да ти ги испровода отъ тука. Това нѣшто те моля да не забравишъ.

Ивапка, Димитровица, често ме моли да ти пишѫ и да ти кажѫ за да обадишъ на мѫжа и Димитра, че има голѣма нужда отъ пари, за прѣхраната си. Като ми отговорите, пишете ми какво да кажа на тая жена.

Братски Ви поздравлявамъ.

Вашъ Т. Пейовъ.

№ 9.

Браила, 10 Септемвр. 1875 г.

Брате Македонски!

Писмото Ви отъ 6 тоя мѣсецъ получихъ. Вие ми пишите да изпроводимъ други човѣкъ за въ Цариградъ.[1]) Пишете ми още да изпроводя и единъ човѣкъ до Панайота. Отъ друга страна и отъ Букурештъ ми пишятъ да изпроводя и Христа Шипкалията въ Шипка балканѫ и други нѣкой познатъ за Софийското. Всичките тие работи азъ се потрудихъ да извърша.

---

[1]) Въ Цариградъ бѣха испратени Заимовъ и Бенковски съ нѣколко още другари; прѣдназначението имъ бѣше да подпалятъ османската столица, едноврѣменно щомъ избухне възстание въ България. Старозагорското възстание, както е извѣстно, не сполучи, а и подпалването на Цариградъ остана само като замисълъ.

За Цариградъ намѣрихъ човѣкъ, но сж потрѣбни най-малко 50 лири да му дамъ за да занесе на 12-тѣ души, които се намѣрватъ тамъ отъ 15 дни насамъ. Намѣрихъ човѣкъ да изпратя и до Панайота, но и нему трѣбва да дамъ най-малко 8 лири. Повикахъ Христа Шипкалийчето отъ Мошията на Поповича. Той доде заедно съ други тримина юнаци способни по-вече отъ колкото трѣбува. За преминуванието имъ отъ срѣшта имате средства презъ Каларашъ и Силистра. И тѣмъ сж потрѣбни да имъ се даджтъ най-малко 40 лири. Писахъ най-сѣтнѣ въ Олтеница и дойдохж двамина отъ Орханското окржжие и тѣ сж готови да иджтъ и да подигнжтъ стотина юнаци въ Вратчешкиятъ и Етрополскиятъ Балканъ. Трѣбва и тѣмъ да се даджтъ най-малко 25 лири. Тукъ ви излагамъ (за) всичкитѣ горни нужди смѣтката:

За Цариградъ	лири	50
За човѣкъ до Панайота	„	8
За Шипкалията и другаретѣ му	„	40
За Вратчешкиятъ и Етрополскиятъ балканъ	„	25
всичко . .	лири	123

Азъ съмъ събралъ освѣнъ дѣто внасихъ въ Букурещъ и дѣто дадохъ на дѣдо Никола лири 30. Потрѣбни сж още лири 93. Отъ тие лири азъ едва ли штж могж да съберж подиръ нѣколко дни до 20—30 лири. Ще се каже, че за сега за най-неизбѣжнитѣ работи имаме голѣма нужда най-малко отъ 70 лири. Както виждате, азъ отъ тука доволно се старахъ и намѣрихъ всичкитѣ срѣдства да дамъ доста живость на работата не само чрѣзъ морална и материална помоштъ, която дадохъ въ Букурештъ, но и тука дѣто пратихъ дѣда Никола.[1]) Сега и тие работи не сж маловажни. Ако не сполучимъ да ги извършимъ за пара сме скжпи и нашиятъ народъ ще си навлече голѣмо безчестие дѣто не е можилъ да се възползува отъ тие скжпи за него обстоятелства. Освѣнъ това имаме и работи започнати, а не доискарани, каквато е на примѣръ Цариградската, за която похарчихме около 50 лири и ако не внесемъ още 50, хората ще се върнатъ безъ да свършатъ нѣщо. Това е не само срамно, ами е още и доста жалостно за насъ. Азъ обиколихъ почти всичкитѣ тукашни

[1]) Дѣдо Никола отъ Хаинето.

Българе, които и потретихж съ своитѣ помощи. Сега се вече опрѣхж и не давѣтъ дурдѣто не видятъ движение. А това движение и да стане, ако се не подпомогне съ мѣркитѣ, които Ви бѣлѣжж, то ще бжде маловажно, даже и ничтожно. Ето защо, брате Македонски, като познавамъ доколко те боли сърдцето за народното добро, азъ най-сѣтне се обръщамъ къмъ тебе. На тебе ми е всичката надежда. Ако ти не ми додешъ сега на помоштъ съ малко пари за да посрѣшнемъ народнитѣ нужди, да знаешъ, че и азъ щж си дамъ оставката отъ моитѣ старания. Зеръ, съ голи ржце какво могж завърши? Хубавѣ земи въ внимание тая работа и недѣй никакъ да се извиняваштъ, но незабавно прати една помоштъ по доносителя на настоящето ми. Ако не желаешъ да подаришъ, то баремъ на заемъ ни внеси какво да е по-значително количество. А че по-късно, когато се разпали работата и зememъ да събираме по-значителни помощи, то заетото Ви количество ще да Ви се повърне. Друго никакво срѣдство не ни остая, поради тая причина Ви изпроваждамъ нарочно човѣкъ заедно съ това писмо. Поздравлявамъ те сърдечно и остаямъ

Вашъ приятелъ Т. Шѣйовъ.

№ 10.

Браила 20 Сентемвр. 1875.

Господине Македонски!

Вчера получихъ отъ Букурещъ писмо, съ което ми се съобщава, че Панайотъ има на разположението си 2000 пушки съ фишецитѣ имъ заедно. Отъ насъ се иска да доставимъ Панайоту 2000 чифта царвули, 2000 чанти и 5000 оки галета. Освѣнъ това, заржчва ни се въ най-скоро време да приготвимъ за първо новикване колкото юнаци би се намѣрили тждѣва по слѣдующиятъ начинъ: да имъ запишемъ на всѣки единъ името, презимето, на колко е години и отъ кждѣ е родомъ. Послѣ да имъ кажемъ който е въ състояние да си приготви царвули, навуща, чанти, двѣ — три оки галети и двѣ лири за пжтни разноски; а който нѣма срѣдства за да се снабди самъ съ тие потрѣби, да му ги дадемъ ние. Това ни

се заржчва да вжршимъ тайно. Така като запишемъ юнацитѣ, трѣба да имъ кажемъ сѣки да си гледа работата и да бжде готовъ за минутата, въ която ще го повикаме. Освѣнъ това, заржчва ни се да се грижиме за съставянието на особни чети, които ще трѣбва да минатъ презъ Влашкитѣ граници за Българско. И това трѣба да бжде твърдѣ тайно.

За васъ особно и нарочно ни пишятъ да Ви извѣстимъ, че времето е твърдѣ близо и Вие трѣбва съвсѣмъ да бждете готовъ и да чакате само заповѣдь за да тръгнете. Азъ имамъ особно писмо и отъ Панайота, който ме извѣстява сжщо така, както и комитетътъ отъ Букурещъ, че Сърбия вече отваря границитѣ си за Българетѣ. Това нѣщо ваша милость добрѣ трѣбва да земете въ Внимание.

Днесъ получихъ друго писмо отъ Букурещъ. Това писмо е много радостно за всѣка Българска душа. Съ това писмо ми обаждатъ, че бунтатъ е пламналъ вече въ Българско! И въ това си писмо ми заржчватъ да обада Вамъ за да бждете готовъ вече. Освѣнъ това искатъ отъ тука единъ представителъ да иде въ Букурещъ, за да се размисли върху сегашнитѣ работи. Тоя представителъ трѣбва да имъ занесе колкото пари има тука събрани.

Завчера замина отъ тука г. Ботевъ. Той довелъ до Галацъ Филипа, който сега е въ Букарещъ, и който трѣбва да се прати отъ срѣща. Ботевъ ми приказа много радостни нѣща отъ къмъ Русия. Около 30 офицери Българе на руска служба дали си оставката и ще заминатъ за България. Всичката Росия, която е населена съ много напи българи, обѣщава голѣми помощи за нашата работа.

Тия свѣдѣния като ви давамъ, Вие сега първо трѣба да бждете готови отъ всѣка страна, за да не Ви пречи нищо, когато ви повикатъ. И това повикнувание знайте, че ще бжде скоро.

Второ, Вие трѣба тамо да приготвите момци юнаци, едни да отиджтъ тамъ, гдѣто се повикатъ, а други да пратимъ въ Българско прѣзъ тукашнитѣ граници. Тая работа, за да бжде тайна, потрѣбно е на момцитѣ нищо друго да се не казва, освѣнъ да си преготватъ нужнитѣ нѣща и да си гледа сѣки работата, до тогава, когато се повика. Здравѣйте!

Вашъ Т. Пѣйовъ.

№ 11.

. . . . . [1])

Брате Македонски!

Ето споредъ даденитѣ вече извѣстия, става нужно и Цариградската работа да се тури въ дѣйствие. Отъ тука хората много помогнахж, но срѣдствата не достигатъ. Отъ Васъ се много надѣехъ, но Вие никакъ не ми помогнахте съ тая работа. И срамно и жално ще бжде да пишемъ на хората да се върнатъ отъ Цариградъ. Та и да имъ пишемъ да се върнатъ трѣбватъ пари. А ние нѣмаме. Моля Ви пратете Нестора и не дѣйте мисли, че тая рабата е проста. Тая Ваша мисъль разбрахъ, като ми казвахте въ предишното си писмо, че Несторъ е готовъ за друга по́-голѣма работа. Отъ Цариградската работа трѣба да знаете, че нѣма по-голѣма. Ако бихме имали повече пари да дадемъ на 1000 Черногорци,[2]) които се намиратъ въ Цариградъ, по една пушка, то тѣ могатъ да дигнатъ и тамо една силна революция заедно съ огънятъ и да направятъ чудеса. Това ще бжде една отъ найголѣмитѣ заслуги. Защо прочее да се остави? Помислете още веднашъ за тая работа и пратете Нестора безъ друго. Здравѣйте.

Вашъ Т. П(ейовъ.)

---

[1]) Безъ дата; отнася се къмъ края на Септемврий 75 г.

[2]) Легендата за тѣзи 1000 черногорци води произхождението си отъ едно писмо на Стамболова, който на пжтъ за Стара-Загора се срѣщналъ съ нѣкакъвъ черногорецъ въ Цариградъ и тоя послѣдния му искалъ само 1000 жълтици, за да направи на прахъ и пепелъ турската столица!

XII.

Иванъ Г. Сапуновъ.

1873—1877.

№ 1.

Белградъ 13 Мартъ 1873 г.

Г. Војиводо!

Съ нестжрпеніе чокахъ писмото ви и ето днесъ престигна и наистина гдѣто ни известиха чрезъ јорданови-тѣ писма има и отъ какво да сумняваме за Г. Ценовича чие шпионинъ турски по тяхно то кажванје отворете писмото и вижте какво пишатъ отъ Софиіа за Ценовича чие тои предалъ дяконатъ ніи отъ тука сми биле въ голямъ мисалъ и щели сме да ти телеграфираме но незнајеме до кого за да ни јавишъ други атресъ да би ти испроводили писмата. Писалъ ми беши Иванъ Драсовъ изъ чешку и питаше ма далъ си заминалъ и да му јава атресатъ, азъ му іявихъ пжрвіатъ адресъ затова самъ са билъ оплашилъ да не би писалъ по пжрвіятъ адресъ но ето самјиятъ денъ и отъ него приехъ писмо и казва чи още ніе ви писалъ и ако би јавиле други адресъ дамуява изведнашъ побръзахъ да му писахъ. Явилъ мие чи заминали отъ ческо за въ Бжлгария две момчета отъ членовете и ще заминатъ презъ влашко и презъ сжрбіа еданъ изъ стара загора, други изъ нова загора.

Писмата ви самъ раздалъ на сички-тѣ и сички-те ще ви отговоратъ осимъ камча (Кънчо?) кои-то ми каза че ще ви пиши кога-то тржгне за на доло, и за тази работа що му пишете ще са стараје да я извърши.

Азъ отнесохъ книгата при онзи човѣкъ[1]) и тои ја пріе и са обеща да ја преведе осимъ това много ма и други неща испитува т. е. за ватрешни-те работи и кой е главніатъ работникъ на сички-те тези работи; азъ му отговорихъ чи има млого оніа кои-то работятъ по-сичките лично ни поимено неги знаја освенъ Левски, далъ ніе по главниятъ на тази работа Каравеловъ; попитама — невярни-то да је извѣстенъ точно

---

[1]) Военнятъ министъръ въ Бѣлградъ.

въ таја работа той: одговорихму. На послетку ми каза и това ако би долазели отъ вжтре хора кои-то знаят за тжзи работа ти отъ твоя страна да ги насрчавашъ и да ги храбришъ и да имъ говоря време треба да са работи за да ся освободиме ето да земиме примеръ изъ сжрби и други народи, защо-то и те ще ни помогнатъ. Азъ му са обещахъ чи ще са владамъ по негови-те савети, като му казахъ чи ніе сами неможемо нищо да направиме безвазе [подигніимъ кри(л)ата да са радватъ] но други патъ ма попита далъ ніе Каравеловъ въ тжзи работа известянъ; невярвамъ да је осимъ що въ новини-те отчасти що чује и той пише по нещо и одъ себе додава. И тъй са сварши нашіятъ разговоръ който трая четвртъ часъ, опростисмо са като ми обеща повторително чи ще да даде книгата да са преведе и после да са щампа.[1])

Да ти пиша нещо и за танаса[2]) каквомо саіе случило: като са варнахме отъ земунъ отидеси на одајата етоти и пакъ са варна при мене престрашенъ и снужденъ и казами чи саму откраднали изъ сандакатъ онези три дуката кои-то му сте оставили, сега какво ша правя за два месеца безъ пари. Отишелъ да тржси отъ кжшната киріа и те ни му дали казали чи няматъ, варна са при мене малко що не плачи, остана при мени и руча неколко пута. Азъ му казахъ когато ще нека долази при мене нека еде, подиръ отишелъ при анастаса намукліяшатъ той му далъ 1 дукатъ те малко са по намири, подиръ отишле (при) чича иля после и (при) сока (Цеко) и едвамъ извадихъ еданъ дукатъ отъ киріа-та. И тжй съ тези 2 дуката са по-малко колко може економиши а за напретъ да видиме вечь какво ще правиме. И асъ самъ билъ вчера като (п)ријехъ писмотови при киражійки-те да имъ кажа че сте зорачали да дадатъ киріа-та на танаса те ми казаха чи нямале. Сига Г. Панайоте тамо колкото можете гледанте за народните работи защо-то нема отъ васъ по практични хора, мжчети са колко-то по више можете за отечеството ни, да не пропадне което са до сега непрактични работели сига мога поуздано да вервамъ чи ще баде нещо нежали напредь.

Известявай-те и насъ колкото по често можете защото въ други случай мога лесно некой денъ да ви са натрапя на

[1]) Правила по фортификация.
[2]) Сестреникъ на П. Хитова.

главата, тогази гледай какво ще правишъ съ мене. Чичу Илю од гюргювдене зелъ је друга кжща съ бахчата и лозето въ неја, кащата је задъ вазъ въ сокакатъ, вратата и са видятъ като идешъ още отъ конакатъ среща на дуваратъ, онези мали врата тія знаешъ вече, и онази кжща ще остане безъ киражіе.

Приемете поздравъ отъ сички-те приятели наи-после и отъ мене.

Живеји за много години за отечеството си. Твой

Иванъ Г. Сапуновъ.

№ 2.

Белградъ 30 Мартъ 1874 г.

Г. Панайоте![1])

Опростете що до сега ни самви одговорилъ причината је чи имамъ тези дни работа, писма-та ви самъ пріелъ по последни, те са кодъ мене защо-то вчера като (п)рестигнаха ни самъ са намерилъ съ притежатели-те имъ. Јорданъ ви явява за лозето, имате одъ петра писмо и отъ петра јорданова което задражавамъ додето не додите.

Твой едномислени Иванъ Г. Сапуновъ.

№ 3.

Кладово 20 октомври 1875. у 4 сати по подне.

Драги побратиме![2])

И днес још стоим у Кладово и очекивам пасош ономад сам телеграфирао началнику и данас на сваки начин мисли дађу добит у 8-г. дана веч само у меапи потроших 2 (минца) 2 лири одоха. Г. ђоко телегравист долазјо је код мене и питао ме је коіе шта. Та сам му одговарао да смо все у нади да ће бити нешцо кад пређем преко одма ћу јавити адреса, засат поздрави снау и вси домаћи и познати у утрое и Милче са

[1]) Приписка къмъ писмото на Юрданъ С. Наумовъ отъ същата дата.
[2]) П. Хитовъ.

врати а с вама ни сеје могоо састати глосови из Београда што је донео су ови да су турце ударили на граници и се побиле с србима незнам у колико су истани те ови гласи но молим те ако не добије те скоро моу адрессу та пиши те ми ако има що нужно да ми јавите преко Иванча Гаргувъ [сексената] кафечија а ја кад пођем из турну северин јавићу му гди полазим.

Засад прими искрени поздрав од твой

Ивана Г. Сапунов.

№ 4.

Турну мугурели, 21 октомбръ 1875.

Побратиме![1])

Днес ви телеграфирах да сам престигнал въ Турну Мугурели, ви като ме оставихте въ Турну Северин въ неделъа на 3-ти октомбр вечерта спах при Димитра. Сутринта минах у Кладово за да чакам пасоши-те чеках 7 дена въ осмия вечерта въ неделя додох като бих телеграфа въ Неготин. Въ вторникъ 12 октомбра тржгнахъ съ железница та(;) вечерта спах въ Крајова видехса с Рафаила Ранова с Зеновски и с други неколико бжлгари разговаряхми са с тях, те вашја поступак одобрават[2]) и ниса толкова противни вам. Като им обіасних работа та чи вашиіа поступак је уместо и расажден с здрав разум за полза на народа за да са савсим не обескоражава защо то ни то сме спремени нито је време(, —) те почнаха да налазят кривица та на работниците в Букуреш защо то лагали са вас да народа је са вжзбунтувал а народа са лагали чи Панајот и Тотю са преминали с големи чети и с много оружије. На послѣдку казаха детинска работа, и работници те въ Букуреш ниса друго нищо освен едни голѣми фантазији, и тжй те доста са кам вас расположени.[3])

[1]) П. Хитовъ.

[2]) Дѣто не е миналъ въ България.

[3]) Постжпакътъ на Панайота Хитовъ, за който е тука дума, е обстоятелството, гдѣто той като обѣща да мине въ България, за да подпомогне Старозагорското възстание, прѣзъ първата половина на Септемврий, и като взе отъ Комитета срѣдства за тая цѣль, слѣдъ слаби опити за прѣминаване, все пакъ не прѣмина, поради което, комитета и емиграцията въобще го нападаше съ най-*резки обвинения.*

Сутринта кат да трагна Рафаил ма пита да ли имам трошак аз му казах да имам колкото за пжтя до дето стигна до Мугурели(;) той извади да ми дава 10 франка, аз нещях той ми каза земи защо то разноски те по Влашко сж скжпи и тжй на послѣдку зех. Преди да трагна попитахме од каде ша замина казах им чи ще замина чрез пятра(;) некои от тях ми казаха чи по хубаво да ида на слатина и от там с малка цена ще мога да дода за Мугурелъ. Послушах, додох на Салтина ето после неколко сати из Букуреш Драсова и Никола Славчова (Славковъ) на Сава Славчов братму кой-то беше в Бялград войник с Стефана дошел из Русия казваса чи станал офицерин и да је дошел за народна работа и той. Поздравихми са с Драсова и сас Никола. Драсов ма попита за кадя отивам аз като му казах чи сам трагнал по Влашко да тжрся работа той като подсмевателно ма погледа и почти зачудено ма попита зар ти немаш пари, аз му казах чи с пари-те сам май кжс; А каде са народни-те пари бе кои-то дадохме на Панаіота зар не ги подели с тебе съ кои-то щеше да минува за Бжлгария па излжга и си утиде, съ тези неколико речи ма доведе в јарос току речи чи са скарахми кой-то је ваш най вече противник и на последку какво да ми рече, да са варди Панаіот хубаво чи Бжлгари-те ще го убијат. Аз на това са засмях, чи той самият Драсов је луд човек онзи Никола почна да попжржа съ некакви неугодни речи кату да счита себи некой си голям човек с наочаре(?) горделиво и като си развали устата још малко да беши проджлжил щех да му направя от носа лепиња. Тамо беши и Кулевъ кой-то па баращиса да не виками да на не чуват хората и пак почнахме да разговарями(;) на после те почеха да ма избѣгват за да са саберат в собата на Кулев с неколко још тетевенци тамо, но защо ма избегват то па подир са поусетих, да очерня тебе пред тях като чи си зел парите и си ги излжгал да минеш и да им искаш пари за патни разноски. Те като негови тетевенци и негови роднини повечето доста ги је убѣдилъ съ својите клевети и сутринта кад си отидоха слушах ги да са с Драсово-то мнениње а за пари никой не може да му даде осим Кулев, като им плати разноски-те на хана, даде им и један наполеон и си отидоха. Като свршиха мисија-та си за минаха за Карлова за Турна Северин и дале да продалжават пропаганда-та си против тебе

и да си просят по малко парички като казватъ на хора-та чи испроводиле 2 чети и имало још да минуват с това пжлни Драсов чепчи-то си (джоба си). Іа спавах 3 вечера в Слатина чяках за каруца и няма сам да зема каруца не поднося. Врнахса пак на пятра с делеђанеца в Каракал и там спах три вечера. Времето са развяли, снег и вятар вале 2 дена каруца нема(;) въ Каракалъ сам билъ на онзи ханъ на кого-то си и ти билъ. Кафечия беше грк(;) като ма виде да разговарам гръчки предусрете ме пријтељски повикама на ручак и на вечера, защо-то кафене-то је одвоје-но от хана. Намерихса съ једно врачанче и съ једно из орханијето, последњото побегнало от турско като ухванаха Левски врачанчето ва познава ского-то сте разговарале. Като намерих каруца за Мугурели, решихса съ поща-та да ида на пикет качихса на поща-та и додох в пикет. Кого да намеря пак Драсова и Никола кои-то са вранале из Турна Северинъ и сврнале въ Пикет да притжршуватъ и пикетски-те бжлгари. Заједно пжтувахми до Турна Могурели, се приятелски додохми за в Турна Магурели. Те пак започеха своја-та пропаганда но Мишајков и Тању никак неим даватъ за право въ сяка реч ги побиват съ доказателства-та ни(,) то като сякаш чи сяка реч зима из мои-те уста тжй исто и Мишайковъ доказаха му чи Стамболовъ је један лажов и да се је той преоготовлявалъ за войвода да преводи на неколико градове, просто само що не имъ рекоха виј е сте деца съ глави пжлни съ фантазија. Но Драсов се стова са држи чи работилъ въ Бжлгарија и билъ председател на комитета и тжй вообразилъ въ главата си чи сички тряба да са питатъ отъ негу и той да заповядува, и пилинаша се да бжде при негу, а мени знайнли как са ма казвали ощи отъ Слатина и сига подсмевателно ма преставлятъ пред познатите си Панајотова-та десна-та рака којето ще рече панајотов шпијон аз на това им нищо не примечавам, казвамъ на акжла си нека да си варвятъ както си вжрвятъ.

Съ Мишајковъ јоще не сме разговарале па само за онова защо-то и рака-та ми саје пак позледила и је отекла по много отъ пре(ди). Съ арашлакасамъ савсим кжсъ като платя и това писмо незнам далъ ще имамъ 2 пжти још да ручамъ защо-то осамъ дена въ Кладова више отъ 4 минца. Аз продадохъ тютюња 1-на та ока на капетана за једма лира турска с 12 папира од 1-гр(ошъ) и тои-те (твоитѣ) що ми даде и Рафаилъ

щоми даде 10 фр. сичко-то като отиде још продадохъ малките напири да платя това писмо и да ручамъ и вечерамъ лесно. Можа и два дана да гладувамъ до дето добија отговор. За сега стига толкос(,) сутра или прексутра ще ти пиша пакъ. За да са упознаја съ туканши-те Бѫлгари треба да имамъ въ чобатъ баръ 2 вранга, за това като добијеш това писмо побрзай що скорије да ми одговориш. Поздрави спаја и сви прији пријехтили из Кладова писмо јавими онова по лошаво отива опасно.

Прими искрени поздравъ отъ твога най-вернијег друга и побратима.

Ивана Г. Сапуновъ.

№ 5.

Т. Мугурели 26 Октомбръ 1875 г.

Побратиме

въ Белградъ.

Онзи денъ ви писахъ којето са надявамъ да сти го пријели, јавихви сичко којето са беши случило до тогава като ви проводихъ писмото него ден. Вечерта са сабраха въ хана на Петра дилова горе въ соба-та, драсовъ славчувъ мишајковъ тани-то, петко катрановъ, петар диловъ които т. ј. (т. е.) драсовъ пакъ избягнаха моје-то присуствие. На сутрината са научих заради какво са са сабирали едно чи са искали отъ тяхъ пѫтни-те си разноски 2 наполеона на којето сутрината кад ще полазятъ добиха само 25 франка, друго пакъ да ознаятъ за тамкашни-те разположености кам ваз и да ва пак и при тези бѫлгари компримитират. По коса-та имъ удари накамак на место тебе да компромитиратъ те са намериха исмејани знаишли какво имса казали — тиј — до сега сме работели съ дица отъ сига съ дица нещемъ да работим; на това драсовъ ги запиталъ чи зер ни сми дица, чи какво сти: одговорилиимъ въ бѫлгарија народа лѫжите тука нази лѫжите а що викати противъ панајота. Тои је једнијатъ останалъ въ кого-то тряба да имаме още надеж(д)а и него като проводимъ кјораво и детински да пошне тогава какво ще правимъ съ кого да варнимъ работа дали съ лудијатъ стамболовъ които нарекалъ себе си

на четери окружја войвода а самъ себе си неможе да управлява. Като кривите панајота чи той билъ причина-та на днешно-то ловенје на момчета-та въески заара кои ги изведи да ги предводи нијели то стамболовъ чи побягна зар је той за воивода зар той ще можи да предводи хора тежко и горко на бѫлгарскиятъ народ съ такива войводи. Какво искате отъ панајота издаржавахте ли го до сега за да искате да ва слуша, работилъ съ сѫрбите и имъ са давалъ казвате да го лѫжатъ какво не ще да са дава да го лѫжатъ като го издаржаватъ а вије нисте у состојание да го издаржавате(;) тои колкото и даје пак изработи да пратиха въ Кладово 2000 пушки можи и още много неща да изработи. Но и србите треба да са вардятъ защо-то и те ниса бог зна много силни, това и много јоще казахъ на драсова и неговија другар казаха; защото ги бех убедилъ чи друга тюрлия не може да бѫде. Азъ много си хабихъ забите, но треба да благодаря и на тани-то[1]) кой-то ми много помогна за да ги убедимъ, но за сички-те тези техни нападанја на вас мишајковъ маје молилъ да ви не являмъ да не би са угорчили. Но азъ като знаја чи по големи угорченија сте претрпели ви јавлям но молеви да неби тука чули чи сам ви јавилъ. Драсовъ друга-та вечерь замина да продѫлжи свои-те пѫтуванја по градища-та да испѫлни целта за која-то је тржгналъ. Градищата кои-то ще ходи са тези, питещи, слатина, крајова, северин, пикет, т. мугорели, зимнич, александрија, гюргево, ибраила, галац, исмаил, болград, яне, плојещ, чее тогава пакъ ще са вѫрнатъ въ букурещъ, въ крајова не знамъ какса ги пријели тамъ сам виделъ бѫлгари-те кои-то ваше-то мненије одобриха и доста самъ имъ работа-та разяснилъ. Те са хвалятъ чи са ги пријели добре, но не вярвам; тука самъ пријетъ добре въ диловата крачма једемъ на вересија при једни дюкянжии спавамъ да не плащамъ на квартиръ и много са приятелски однасятъ съ мене.

Мишајковъ замина за Галац за стока ще са варни като мине приз букурещъ, писвай ми по често, ако има тамъ нещо да са работи, акоје за мѫлчени ще мѫлча, аке је за работени ще работя, отъ тука колкото ми иде одъ рѫце защото са надявам да ми мине думата въ тукашнитѣ по малки тѫрговци кои иматъ доверије въ мене колко-то самъ могалъ да познам,

---

[1]) Таню Стояновъ.

само арашлака го няма като султановиятъ министеръ финанција. 2 момчета т. ј. (т. е.) 2-та ортака при кои-то спавамъ ми са зарачали за да попитамъ за 2 шубари хубави или кожи за шубари колко ша струватъ, да проводятъ пари да имъ са купятъ, но това ша оставимъ на Ха(жи) Панова да изврши. Азъ му пиша нека запита но ако неще да ми пиши ти баръ ще ми јавишъ, те пари-те напредъ ще проводятъ, но само да са известятъ за цената.

Имамъ още нещо да ви пиша но пакъ кадви пиша други пѫтъ, поздрави снау (снахата и сички прији (приятели) и остали познати прими и отъ мене искрени поздрав който са нарича

Твой побратимъ Иванъ Г. Сапуновъ.

(П. П.) Молимъ ако је возможно сам читај.

№ 6.

Т. Магурели, 30 Октомбри 1875 г.

Побратиме![1])

Въ писмо-то последно ви казах че има нешто да ви јава, јето сега ви јавлям чи сам въ шпиталъ Т. мугурелски [телеорман] защо-то болка-та ми отъ ден на дан све са беше вѣима позледила нисам имал куда да викам доктора треба да му са плаћа а нема и гди да долазя защо-то как-то ви бехъ явилъ спавам въ један абаджијски дуген тѫй ето и тането[2]) кадето намери, защо-то и той ниса је захваналъ па нищо. Вчера самъ дошелъ овде днес втори ден. Доктора и помошника са гѫрци и добре са разумеваме но храна-та је оскудна, мисля да зајема отъ тането некоја пара за да купувамъ отъ вѫнка но малко хлебъ. Като оздравямъ надявамъ са да са заленя при некого да му помагамъ ма накаква и да је работа колкото да са израня тѫзи зима. Тането мисли, ако непамериме работа да хванемъ једна собица на макаръ и са сухъ хлебецъ да са презимува защо-то на кржчма-та колко-то и да са прави икономија пакъ неможе да са излѣзи накраја, на кржчма-та кожемти сам са задлжжилъ. Пиши ми каде ша са приселиш

[1]) Панайотъ Хитовъ.
[2]) Таню Стояновъ.

и неколико адреса на които да ти провождамъ писмата защо-то се на твој адресъ май је сумниво защо-то бѫлгари-те въ влашко май очерниха образа си тѫй нето и твојто име је доста прочуто като имегратско [бунтовно] за това те моля писма-та въ кои-то је по важна ствар давај ги на повратни рецеписъ. Поздрави снаја и сички-те домашни и пријятели. Въ пѫрво-то писмо бехти писалъ за кожи астригански за кои-то писах и Николи Панову, известете. Като ва поздравя сардачно оставам за навеки твой верни друг и побратим.

Иванъ Г. Сапуновъ.

(П. П.) Хастаанеде ачлѫктан геберилечек ричаа једери(мъ) бираз харачлѫк ичин. (Ще умремъ одгладъ въ болницата; моля малко харчлѫкъ.)

(П. П.) Никому недавај да прочита, сам читај.

№ 7.

(Т.) Турну Магуреле, 2 ноември 1875 г.

Панайотъ Хитовъ. Бѣлградъ.

Днесъ стигнахъ . . . . . (не се чете) съ поща(та).

Иванъ Сапуновъ.

№ 8.

Т. Магурели 16 декембръ. 1875 г.

Побратиме!

Въ предишно-то писмо ви бехъ іавилъ чи ще ви пиша, ето днесъ самъ у состоіаніе да ви іава, тома хитровъ[1]) вчера замина за Букурешъ, той имаше намереніе да доди въ бѣлградъ, но като приіе писмо изъ букурешъ іави на неколница тукашни, чи іе добилъ писмо, въ сѫбота вечерта. Сабраха са следуіущи-те лица: мишаіковъ, петко катрановъ, петаръ диловъ, цоко и петко 2-та ортака абаджиій, тома и азъ каза имъ чи је добилъ писмо изъ букурешъ отъ драсова, Никола

[1]) Фотографинътъ.

славчува и некой си стоіанъ марковъ кой-то іе дошелъ отъ троіанъ за да са извести точно какъ идатъ работи-те, защо-то ниса са могли да уверятъ на гласове-те изъ влашко, и за това питатъ въ писмо-то какавъ одговоръ да му дадатъ. Те отъ тука казаха чи неможеме да увеличаваме работа-та но треба да му са кажи както іе, защо-то по кажване-то на тома въ Бѫлгария са чуле чи има изъ влашко и сѫрбиіа огромни сили да минѫтъ. Подиръ този разговоръ доди речъ какъ треба да са работи за напретъ(;) поредъ сички-те мнениіа моіе-то са приіе съ задоволствиіе, и решиха да распишатъ по сички-те градища изъ влашко, а то іе следуійще-то: почимъ са ги до сега лагали много, то са изгубиле поверениіе, за то отъ сега на на татакъ секи іединъ родолюбивъ бѫлгаринъ кой-то иска да помогне на отечеството си колко-то му допуштатъ сили-те да купи пушка, леворверъ, опанци, торба, фишеклици, други-те потреби най-нужни, и да ги остави въ дюкянатъ си или кѫща-та па кадъ затребатъ да са готови, и тѫй въ секи іединъ градъ кадъ са намиратъ по 20 или 30 спреми (готови) тогава іе лесно за момчета да са сабератъ. Момчета-та кои-то ще идатъ да имъ са неказва нищо за да си оставатъ работа-та и да са напиватъ по крчмите съ тѫзи целъ, но секи да си стои на място-то само сегисъ тогисъ да имъ са по загатнува за да видятъ кой какавъ іе и кой ще иде па кадъ доде време за минуване тогасъ ша са гледа съ каква леснина може да са мине и какъ да са принесе оружиіе-то да не са опази ни отсамъ ни одваде. Но при сичко това дойде питане одъ где да са купи оружиіе по хубаво и по-евтино, защо-то отъ тука са некой готвятъ да са надминуватъ кой по много момчета да вооружи, заради това искамъ совети ви од где са можи набави оружиіе и какъ и съ коіа цена. Отъ тука са известихме чи имало въ Букурешъ 60—70 пушки праіски (пруски?) на капела по 50 франка; мене са виждатъ чи са стари-те врапцуски и скапи заради това вижъ опази при Илека, или що беше казвалъ Илия изъ северинъ чи имало въ оршава по 8 форинта, известима цена-та и дали има некого си комисионерина въ влашко да може тамъ да са испроводятъ като за продаване. Пиши ми и какви гласове изъ сѫрбиіа, за пушки-те въ Кладово дали са на наше расположениіе, и какъ може да са принесе барутъ въ влашко изъ Кладово. Въ турна северинъ Тането заминалъ още доде-то самъ билъ въ болница-та за въ

рибнику вжлчи при ченкоолу и още го няма да са вжрни. като са вжрни ще ти јава. Казвашъ въ писмото си чи си писалъ на мишайкова да ми даде 40 франка(;) не само чи ни ми іе далъ но ни ми іе ни споменалъ, и азъ отъ моіа страна си мжлча, нисамъ дошелъ до този степенъ да му простирамъ ржка за милостиня, оскудноста іа сносимъ іюнашки доде-то си намеря работа саата самъ заложилъ само нища да са понижа. Съ квартира са намирамъ при петка катрановъ той джржи сега кафето на Грандъ Хотелъ и тамъ самъ са склопилъ въ іедна одайчка колко-то да не плащамъ квартиръ. Повтарямъ ви пакъ чи криза-та іе голяма, оставилъ ма іе министра на финанціа-та, само кредита іошъ ма крепи, али незнаіа до кога, като и той ще ма напусне скоро. И тжй като немамъ друго що да ви пиша оставамъ да чакамъ за одговоръ вашъ побратимъ.

Иванъ Г. Сапуновъ.

(II. П.) Одъ поща-та вжрнаха писмо-то защо-то беше пари въ него, прексутра ща ти го проводя. Бехме приключиле 1 лира турска и 1 минцъ, кусура за кожи-те. Надявамса да престигнатъ доде-то пријеме-те това писмо.

Истй.

№ 9.

Т. Магурели 29 декембръ 1875 г.

Побратиме!

Онзи денъ пріехъ писмо од х(адж)и панова(?) на последното 4-то писмо одговоръ а од вас само на пжрвото. Незнаіа да ли сте примили сички-те защо-то на пжрво-то писмо добихъ од вас одговор и ви одговорихъ като приключихъ иош три писмо отъ които іе и хаджи пановото. Од хаџи панова пріехъ одговоръ а одвас на три писма нямамъ одговор моляви що скорніе можите пише-те ми.

Азъ вчера излезохъ отъ болница-та излечен подпжлно но съ докторскіятъ советъ да са привардювамъ отъ вредителни јела (ядения) и пиџа и сига самъ здравъ но на това одгоре до дето самъ лежалъ въ болница-та задлажилсам са на

неколико наши познати некоја пара, съ надежда чи ша са закване на некоіа работа по почимъ самъ іош слабъ за сякаква работа то са намирамъ савсимъ въ голяма оскудносъ(:) помисли пе опранъ не очистенъ голъ и босъ и то безъ тютюнъ срамота ма іе вече отъ тогосъ отъ оногосъ да искамъ по цигара гютюнъ. Истина чи са раня на іедно кавене на верисія но и те даватъ по све безъ сжрце и малко като да имъ іе криво, затова побратиме ще ва моля колкото іе могушно знамъ да и виіе нема-те защо-то ви добре познавамъ состоіяниіе-то, но инакъ бари колко-то да са опера и да са закрпя и за тютюн по некогашъ да си купя, ви вечъ сами расадете.

Въ второ-то писмо ви бехъ писалъ за кожи астрагански за 2-ма приіятелія при които спавамъ да ма известите, но виіе нема известихте само хаджи пановъ ми пише чи шубари добри астрагански по 3 н. цес. (наполеона цесарски — австрийски жълтици) но тези отъ тукъ почимъ незнаіатъ далъ щеимъ са гамамъ заради това даватъ 2 лири турски за 2 кожи отъ най-хубавите защо-то те тука ще си ги кроіатъ по техниіатъ гусъ (вкусъ). Аколи код милана кюрчиіа-та срещу моіатъ дюкянъ са млого скапи и нема толкова хубави то въ главна-та чаршіа има кюрчий кои-то са топтанджиі отъ кои-то и миланъ купува то земете отъ тяхъ. Съ настоіащето ви пращамъ и 2-те лири молимва побжрзай-те да би могли поскоро да ги испроводи-те защо-то тряба тука да са шиіятъ и за колада да бждатъ готови. Сутра мислимъ чи пакъ ще ви пиша защо-то іеданъ ми каза сутра да ида на негова-та кжща за да ви напишемъ іедно писмо, и тжй катови напишемъ писмо-то азъ после пакъ щеви пиша да ви іава мисалъ-та му и съ каква целъ іѐ.

Хитровъ[1]) іе тукъ и малко самъ са разговарялъ съ него но и той ми са види чи (е) отъ другите т. іѐ. отъ драсова и прочее, малка разлика има. Техни-те мисли почти все іеднаки само този що іе малко по умеренъ и тжі іявно не говори като тяхъ, но и той іе малко вятреничавъ. Тането замина да иде при ченкоолу и давидимъ кад са вжрне ще ви известя.

Читами въ источно време чи запрени-те въ заара и сливенъ и по други-те места пуснали ги и останали-те неколцина на скоро ще пуснатъ. Геновичъ са определилъ за каймакаминъ

---

[1]) Тома Хитровъ, фотографъ.

запива въ ерцеговина, остали-те новини можи да сти ги чели въ источно време. Поздравете снау и сичките домашни и сички пріатели, и тъй като ва поздравя сѫрдечно оставамъ за всегда твой верни и искрени побратимъ.

Иванъ Г. Сапуновъ.

(П. П.) Аколи не стигатъ 2-те лири за 2 кожи и ако би потрябало да са доплати то ви дајте од себеси чи като јавите те щевиги проводятъ отъ тука.

№ 10.

Могилица 5 Февруаръ 1876 г.

Побратиме.

Има по много време отъ какъ нисамъ ви писалъ защо-то материалъ нисамъ ималъ но ето днесъ зимамъ перото за да ви напиша неколко редове, и да ви іава чи тане-то по завчера си доде, и приказва за оногози за кого-то іе ходилъ сиречъ за Иванча ченкоолу за да намери едного бѫлгарина іунакъ родолюбъ и приятелъ на отечеството си, но той намерилъ сасвимъ противно-то. Съ іедна рѣчъ намерилъ іного развалена човека по добреіе да кажа намерилъ іедно бесловесно животно а не човека, а бѫлгарина савсимъ не останало на него ни една бележка.

Да оставимъ него па да видимъ сига за наша-та работа отъ тукашни-те не ще да може нищо да бѫде(;) отъ тогавашно-то собраніе де-то ти бехъ писалъ до сега ниіе ни іедно станало макаръ и да самъ ги потканялъ много нѫти не остава ги руменика (?) май, те ти беха телеграфирали да та питатъ за хитрова защо-то беха дошле тукъ 2-ма изъ троіанъ и питаха какво са направили защо-то пѫрвиіатъ троіепецъ който бешe у букурешъ ходилъ(,) іоште не саіе билъ вѫрналъ и те не стѫрпеливи отъ тамъ провождатъ тука въ магурели други двама. Отъ тези едина са вѫрна назатъ а другія замина за букурешъ и тѫй като са разговаряхъ съ по старіятъ и по серпіозниятъ узнахъ отъ него чи тамо въ [Т.] (Троянъ) са работи живо и аз(ъ) колко-то ми допитаха (допущаха) силите ги укуражихъ и обнадеждихъ чи за па пролетъ на сваки начинъ

ще бѫде косидба(;) този съ когото са разговаряхъ іе човекъ зрелъ съ свои 50 или 60 години старо(сть) сериіозанъ озбилянъ и доста таіянъ човекъ. Освенъ сички-те спреми които са преоготовляватъ и още са зели отъ тука теркови за униформа(;) този старецъ ма попита какви тряба да бадатъ дрехи-те за онези кои-то нямать, азимъ казах(ъ) некаса прости шопски надраджи и беневреци отъ іака бяла аба безъ никакви украшения кои-то са можатъ употреби и за продаване заради това като са правятъ да не паднатъ въ очи и колкото са можи да иматъ прах(ъ), олово, торби, паласки, царвули, а за оружиіе какво-то имъ доди въ раката да го не пущатъ коси и прочіе. Той ми каза чи са направиле оштри жилеза на джлги тоіеги и имало неколко хиляди фишеци и около 6—700 пушки и свака пушка има си фишеци-те по нейниіятъ калибар(ъ) и непрестанно са правятъ, заради това и ви отъ тамъ гледай-те колко-то са може да тури-те работа-та въ добаръ редъ. Направи споразомениіе въ Княжевацъ съ човекатъ и съ други-те като него да са готвятъ за онова време кога бѫдатъ потребни. Въ тукашни-те весници много и много говорятъ за вашето место но позитивно не можемо да знаіемъ точноста, заради това ще ва моля акоіе могущно іавете мы и акоса можи дами испроводите занапретъ макаръ за 3 месеца новина-та истокъ (в. „Истокъ“) той не іе толкова скѫп. Кажи на х(адж)а панова това добро неками свѫрши чи за парите или ги вй дайте или азъ отъ тука да сабера отъ неколцина. Отъ турносеверинъ немамъ никакво известиіе като престигнахъ тука азъ писахъ на сексена-та но той и до сега неми іе отговорилъ. Поздрави-те спаію и сички прий и остали приіатели.

вашъ побратимъ Иванъ Г. Сапуновъ.

№ 11.

(Т.) Кладово, 4 Мартъ 1876 год.

Панайотъ Хитовъ Београд.

Данас стиго, у намереньу сам да дођем код вас, чуо сам да долазите ви, зато јавите поскоро.

Иван Сапунов.

№ 12.

Т. Магурели. 18 мартъ 1876.

Побратиме!

Вчера пристигнах тука по 12 сати за обет и ето днесъ чи ида да ви опиша пѫтуваније-то си. За Светозара беши доста опасно но и за мене није било лесно ако бехми тржгнали въ пѫрва-та лађа но както и даје Светузару беше най већа опаснос у оршаву защо-то тамо излязохми по чимъ не могосме на текја збогъ велике воде отъ текија до Кладово пут покварен. Като стигохме у Оршаву съ чамцем из текија защо-то билети-те ни беха извадени за текіа одма ухватихме кола па сувим у Турна Северин и тжй догдето дође лађа из Оршаве ми ходихме у Кладово и катоса разговорихме по доста каза ми капетан чи му је јавлено из Београд да долази 1-шпијонин главни турски съ она иста лађа съ којом хтедосмо и ми да пођемо, кой полази за Кладово па у Турну Северин па у видин чак до Русчука зато и мене беше мало страх кад пролазих крај Видина. Писмото дадох на Петра јорданова на Пикетска-та скеља и немогосмо много да са разговарамо защо-то стојахме малко. И тжй въ пѫтя си немаше забележителни случки додето стигох у Магурељ. Съ Мишајкова се разговорих съ кого-то присжтствуваха Петку Катранов и Петар Дилов но Мишајков је пак Мишајков, на него му са ништо неможе доказа като хората(;) той се никому не вярва тжй и за Илија казва пред другите съ такава личнос аз немога предпрје работа, но аз недадохму да изговори като му го описах до кой степен је неговото родолюбије като му казах и това чи аз като питех да полазим из Мугурељ једвам ми са сабраха 20 франга от толико число трговци авъ Турну Северин той сам 1-н(ъ) бжлгарин похарчи за мене 5 минца само ми готови пари даде а особито другите разноски кои-то направи за мене за Светозара и за себеси като долази въ Бялград можи да је похарчилъ помлого отъ 30 лири. На сжрбите никакъ не верва и предлага такви точки като дасме нијй један силен народ като да сжрбите имат голяма нужда отъ пази. Прочитай полагани-те точки въ негово-то писмо и ще видиш колко му сече главата(;) той го представля чи биле отъ сабраније-то предложени тжй исто и мене на особ

каже но азъ не вервамъ(;) те точки сж фабрицирани въ неговата глава. Но нека остане между нас, аз му казахъ чи тряба да замина за Галац и Букуреш чи имамъ писмо за Рафаила и треба усменно съ него даса разговоря. На това ми одговори чи въ Галац и Ибраила нема нищо и немало достојни хора а въ Букуреш старите не зиматъ или неще земат участје а младите не сжществуватъ затова нема закакво да ходя, но втори пжтъ като му казах чи требало би да ида се ще искарам некоја полза отъ мојто патуваніе той ми каза азъ неса каращисва(мъ). Въ писмото ти бележи да би слезналъ на доло даса споразоменъ съ тяхната личнос но ако питаш мене азъ не би та советвалъ да слизаш бар додето са не оздрави работа-та и додето не пријемеш отъ мене известије чи је готово сичко защо-то както ги оставихъ тука тжй ги и намервамъ. Щеха да са сабират пари то још ни једна пара имат собрани(;) секи си гледа работа-та и пак се народни бжлгари те пак бжлгари. Из тези заключки не можа да вярвамъ до колко са истини гласове-те които долазят отъ среща за техни-те преоготовленіа. Подиръ 10 дена щели пакъ да додатъ пзъ Тројанъ хора, като додатъ щеви пиша какви-то известия донесатъ. Въ вапоратъ са намерихъ съ неколико књажевчяна по кои-то поздравих Тоша и имъ зарачахъ да му кажатъ да ви пише за да са споразумеје-те и тај катова поздравж сички оставамъ да бжда сякоги једно мисленни и верни друг като са ласкаја чисамъ и ваш побратимъ.

Иванъ Г. Сапуновъ.

(П. П.) Полиціа-та ни строго приследва.

№ 13.

(Т.) Кладова, 13 Април 1876 г.

Панајот Хитов Београд.

Ходих Галац, Браила, Букурешт. Долазим да разкажа. писмо задоцниће, не могу точно. Одговери, нуждно да дођем сам. У Магурелу размирица.

Сапунов.

№ 14.

(Т.) Кладово, 27 Априлъ 2876 г.

Господина началнику Ђорђу Девићу. Зајечар.
За Панајота Хитова.

Чека вас овде Мишајков, јавите кад долазите.

Сапунов.

№ 15.

(Т.) Кладова, 9 Май 1876 год.

Илији II. Јовановићу Београд.

До данас нико није прешао. Ми вас чекамо са нестрпленем. Поздрав од свију.

Сапуновић.

№ 16.

(Т.) Кладово, 9 Май 1876 г.

Панайотъ Хитовъ. Бѣлградъ.

Кантаржия дойде изъ Магурели, тамо 200 овна одабрани, до сад је дополъ даду жељу, Диярбекирски неможелъ да отиде, биће опасно, до тука нематъ разноски. Яви бързо како да одговоримъ. Габрово, Сливенъ, Ямболъ, Казанлжкъ, Филибе, Пазарджикъ, Самоковъ до София пламти.

Сапуновъ.

№ 17.

(Т.) Княжевец, 10 . . . . .[1]) 1876 г.

Панаіо(тъ) воивода код. Златног. Крста. Београд.

До сад ни сте одговорили. Људи тражу новца. Одговори с првом поштом шта ћу.

Јован Сапунов.

№ 18.

(Т.) Чуприе, 28 февруари 1877 г.

Панайотъ Хитовъ. Бѣлградъ.

Иди и замоли војеног министра да се преселимъ у Београдску болницу, иначе пропашћу (ще пропадна) овде.

Иванъ Сапуновъ.

[1]) *Навѣрно м. Юний.*

XIII.

П. Н. Юрдановъ.

1868—1876.

№ 1.

1868 Кралова, 6 Августъ.

Господ. Панаиоте.

Има 7 дена отъ каксамъ стигналъ тука, добри новини имами, които дохождатъ, писма изъ българія, казватъ какво чи досега састанали скупъ бунтовницити до 10000 ила дванаиси хиляди души въ Балкана и на предватъ добре гдето ся ударятъ се победяватъ нашти, добиватъ(;) аза вазиса говори тука какво чисти минали презъ границата съ чичя Илля и двѣ хиляди юнака, които ги воуружило сръпцкото правителство, ива пуснало презъ границата да минити. Ази уверявамъ чини сте минали а хората нивярватъ, но казватъ то ніе вазможно, когато те иматъ по добри известия отъ меня но ази ви моля акоимати това намерение яветими да дода поскору, итомии чудну защо нистеми явили като щяхъ датрагна за тука. Пишетими ду Г. Петра Дянковъ куцитаръ за меня. Поздравети Г. Коста духанджия и други които пита за меня.

Ваши покорны до века П. Н. Юрдановъ.[1])

№ 2.

Зимнича 1873 Іулиа 29.

Господ(ине) Панаиотѣ Хитевъ

Белгратъ.

Днеска ида чрезъ настоящето ми дави поздравя и дави яве какве досѣга съмъ приелъ 2 писма отъ вазе. Содержанието на първото проумехъ тъй и на второто. Виждамъ какво са

---

[1]) П. Н. Юрдановъ е търновецъ. Подозрѣнъ отъ турското правителство и емигриралъ прѣзъ размирицитѣ въ 1862, въ 1867 билъ въ легията въ Бѣлградъ послѣ живѣлъ въ Зимничъ и въ 1876 намѣри юнашка смърть на Балкана заедно съ великия Ботевъ.

нуждаете и ази самъ готовъ да ви пренеса колко годѣ полза и ито послѣ неколко врѣме ще са поулесне пакъ може да дода и самъ привази даса поразговориме. Колкото за пушката коятосте поръчелѣ за вази споретъ както ми пишите поржчайте и за меня една.

Като ви поздравлавамъ и оставамъ вашъ приятелъ.

П. Н. Юрдановъ.

(П. П.) Отъ Наботкова ниса надявамъ за споретъ желанието ви не ще даса испълни споретъ както го разбирамъ податата.

Сжщиятъ.

№ 3.

Зимнича 1873 Октоврие 20.

Господ(ине) Панаиоте Хитевъ,

Като става толкова време както нисамви получилъ писмото за да ви разомея. Какъ стоитѣ, азъ отъ моя страна съмъ здравъ и желая за вашето добро.

Но пресичко това ази мислѣ да стѣ миса малко порасърдилѣ. Като ниможе дави внеса нещо коетовие найпотребно за сега, следователно ази вамоля дама извенитѣ защото твърдѣ напротивъ отиватъ тука търговитѣ и ази като имамъ големи разноски никакъ нимога даса олеснѣ и да си испълня длажноста, и затова мае срамъ и дави пиша и дави пращамъ голи писма.

А сега пакъ земамъ коражъ [дерзостъ] дава моля за дами явитѣ слѣдователи съ унези неща за които ми бѣхтѣ явилѣ съ време чи ги пригответе. Като мисле чи времето наближава, моляви покорно дами явитѣ какъ отиватъ работите, претприятието ви отивале напретъ, щели можимъ даси испалнимъ желанието, и то както тряба. Тука мени миса вижда да има за напретъ надежда и вѣрвамъ чище случимъ благо получно време.

Ази като съмъ въ нетърпения завашиятъ отговоръ моляви пребързайте да ми явитѣ поскоро?

Като ва поздравлявамъ ива моля покорно дами опроститѣ грешката вашъ покорний

П. Н. Юрдановъ.

№ 4.

Зимнича 1874 Януариа 25.

Господ. П. Хитѣвъ.

Въ Белгратъ.

Като става толкова времп какъ ни съмви писалъ днесъ ида чрезъ настоящето ми дави поздраве и дава яве както-то желанието ни треба даса збъднѣ и времито са наближава. Следоватѣлно молимви Го(сподине) Панаиоте, ако би вазможно, подробноститѣ на нашето желание защото тука днеска има нѣколко приятѣли които отъ чакватъ отъ вази одговоръ или вашето идванѣ насамъ, споретъ както самъ разговарялъ. Чи ни треба да гледамѣ кои пътъ щени покажитѣ и попѣго ще следвами? Ние вече времп за припущане; години сяминаватъ (се минаватъ), ни оставаме нула; на нашето претъприетие нетраба вече да чакаме; който не рабути време вече неще получи; като ни сми стоели отъ (1)868 го(дина) досѣга чи какво смѣ израбутилѣ(,—) и ако даблещукаше некое иск(р)а между българския наротъ, днеска савече вижда чи поче да затъм-(н)ява; тряба да потъ светлимѣ изново и даси испълнимъ длажноститѣ.

Днеска са намира въ градътни единъ приятѣлъ отъ другаритѣ на чиче иле (Илю). Този приятѣлъ е дошелъ отъ Одѣса, на име Алекси Поповъ. Тоими преказуваше преди неколко дѣна чи савиждалъ съ вазе въ Одеса при Николае Мероновичъ; низнамъ ако си докаратѣ на умъ занего. Този приятѣ(лъ) детуму казахъ името погорѣ е дошелъ тука отъ 1/$^1_2$ месецъ, и въ секий день отъ чеква Филипа [Тотѣ] да престигни. Но какво намерения иматъ нимогави яви, да би озналъ тогава, ако би да доде Баіе Филѣпъ и щеви яве.

Засига като свършовамъ съ толкосъ оставамъ въ надѣжда за ваше одговоръ.

Приемнетѣ поздравлѣнията на Баіа Петра Пантилеева, баіа Димитра х. Икономова [даскала].

Приемнетѣ моите горещи поздравления вашъ послушний.

П. Н. Іорданоff.

№ 5.

Зимнича 1874 Марта 18.

Господ. П. Хитевъ.

Белгратъ.

Пролета на ближава. Сичко са вече развеселява; ини радосъ чакаме съ не търпение да посрешнимъ. Споретъ желанието не треба дане окаснявамѣ заради това сасе одвасъ сичко отъ чаква. Бадете и сега деятелни както сте биле инапретъ вашитѣ стъпки сж биле секоштъ мадри и тихи(,) затова ни надѣжда друга немаме(:) на вазе сички гледамѣ и на вази са надяваме! Затова Вы побързаитѣ надѣжда дани губиме, за рабута сериiозно даса земиме. Молява Господ. П. яветиме намерениетоси колкотоса може по-скоро, даса приготвеми?

Катова поздравлавамъ иоставамъ вашъ покорни.

П. Н. Юрдановъ.

№ 6.

Зимнича 1874 Юлия 4.

Господ. П. Хитевъ.

Белгратъ.

Чрезъ като ви поздравлавамъ и вы моля дами явитѣ коя причината дету за бавихтѣ да ни ми писахтѣ толкова времп дазнамъ какви отива търговията и какво стана стоката за която ми бехте писалѣ миналиятъ месецъ чи ще мия пратитѣ само да приготвя мущериi. Ази говорихъ съ приятѣлите си тука и те ми убещаха чи щея приемнатъ, следователно, че ази даже и днесъ разговаряхъ съ техъ и ги питахъ далиса получиле нещо, теми одговорихж че досега нищо ниса получили. Затова и сегави моля бадетѣ добри чи пратѣте баримъ единъ колетъ за мостра да покажемъ на търговецитѣ които миса обещаха чи може да зематъ по нещо ако имсе ареса, и азе щеса старая да расправя по-вече?[1])

P. S. — Колкото за вереситѣ детими оставихте да сабирамъ зелсамъ до сега само 100 франга сто — пресичко това барзамъ дави пина и отъ чаквамъ вашиятъ одговоръ колкото е вазможно по-скоро.

вашъ завъ сегле П. Н. Юрдановъ.

[1]) Касае се за оржжие.

(II. П.) Преди неколко дена бехъ въ Букурещ(ъ) и Гюргюву — разговаряхъ съ Димитра[1]) за тамошнитѣ вересиі той ми каза чи досега ние сабралъ нищу. Мислимъ чи ще сабиремъ саму тогива когату бадытѣ ви тука спадениту наближява на полицата.

Сущия.

№ 7.

Зимнича 1874 г. Юлия 8.

Господ. П. Хитевъ

Белградъ.

Чрезъ настояще-то ми ида дави поздравя и дави яве че преди неколко дена ви бехъ писалъ и сигави пофтарямъ, заради стоката която щехтѣ дамия испращатѣ за проба и още несамъя приелъ молява пратѣти мия по скоро защото самъ намерилъ търговци които желаятъ дая видятъ. Може и даимъ продадѣмъ ако имса ареса, колкото е вазможно одговоретимѣ по скоро; въ първото си ви бехъ писалъ по пространно катови поздравлавамъ и оставамъ вашъ

П. Н. Юрдановъ.

№ 8.

Зимнича 1874, Юлиа 22.

Господ. Папаноте!

Белградъ.

Вашето чесно отъ 15-го приехъ писанитѣ ви проумехъ добре но акуни сте пулучили парвото ми писамце до сега моля ви да ми явитѣ и съ фтору.

Колкуто до стоката отъ чеквамъ въ не търпения.

Като желаитѣ да знаитѣ заради пари далисаса сабрале и даса испратятъ за въ Карлова, ази висамъ явилъ въ писмото което иощенище (не сте) го приели за това бързамъ дави яве чрезъ това чи досега самъ приелъ само отъ единъ приятѣлъ 70 сидимдисе франга — и тъй одруго место немамъ надѣжда за сига(;) нетѣна чии обстоятелстватаса противни но и хората не хелатъ, но да казва кои какво ще ани нетреба даса очаеми ще са трудимъ колкото е вазможно, че твърде ако видимъ противното тогава остава сичко да правимъ чи колкото можимъ.

[1]) Горовъ.

Но яветиме ви какво траба да правя ази като виждамъ та и както отиватъ рабутитѣ не мога вече да садѣ (седа) на едно место и тряба даси на пусна рабутата и да тръгна по градищата но нисамъ уверенъ чище мога самъ да свърша рабутата.

Затова ви моля сторете добре ими яветѣ щели да слезитѣ ви насамъ или не желая да знамъ инидеитѣ (недѣйте) бави задама предизвеститѣ колкоту е вазможно по скору. Като ви поздравлавамъ и оставамъ вашъ

П. Н. Юрдановъ.

№ 9.

Зимнича 1874, Септеври 4.

Г-нъ П. Хитевъ!

Белгратъ.

Вашето чесно отъ 18 текущаго едвамъ днесъ го приехъ писанитѣ ви добре проумѣхъ колкото за желѣзото нисамгу приелъ досега но споретъ писамцето ви надѣвамса да пристигни скоро.

Сметката му виждамъ дае сто и два флоринта а висте броилѣ само пидисе и два(,) ази треба да платж пидѣсятъ нахнаме (доизплащане) и кирпята.

Казватимѣ иоще чи два наполеона има въ вази и даги зема отъ Г-нъ Драсова но негова милосъ замина съ вапора занагоре на 23 текущаго сище (още) съ единъ приятѣлъ имислѣ даса престигналѣ при вази за това. Претворено ту за Г-нъ Драсова го преключвамъ да му го дадѣтѣ Вы ако бадѣ превази или акое заминалъ ще гу испратите завъ Писокъ, колкото задвата напалиона като са срешнимъ щеса погодимъ. Катови поздравлав(амъ) остав(амъ) вашъ . . .

П. Н. Юрдановъ.

№ 10.

Бекетъ 1874 Октоври 3

Господ. П. Х. (П. Хитовъ) въ Белградъ.

Пратено-то отъ вази железо вечъ го приехъ тука. Надевамса чи щеса видиме, съ Калчеа(?) са видѣхми въ вапора

излези въ Свищовъ и ва поздравлава, за което бехми говориле трудимса иса надяваме чи ще сваршиме длажностъси колкото можими Приемнете поздравленията

Вашъ П. Н. Юрдановъ.

№ 11.

Зимнича, 1874 Октоврия 24.

Господ. П. Х. (П. Хитовъ.)

Белградъ.

Днеска приехъ вашето писамце отъ 9-го чрезъ Крайова, за нещата които ни ви явихъ преди бадете извѣсни чи самги приелъ на пълно, но заприятеля въ Северинъ белязане нисамги пратилъ иоще защоту искамъ даида самъ принегу и ще муги однеса.

P. S. Колкоту за приятелите дету ми пишите даимъ яве, явихъ на сички споретъ за повестъви бадете уверени. На 21-го беши въ гръдани Г-нъ Л. Каравеловъ въ същоту времи посети Т. Магурели и Александрия; оставими и некой белешки.

Бадете извесни чи ази напуснахъ вечи хотела по причина на кризата то зимовищету ми ще баде се тука. Зелсамъ каща съ кирия, катови поздравлавамъ оставамъ вашъ.

П. Н. Юрдановъ.

№ 12.

Зимнича 1874 Ноеврия 4.

Господ. П. Х. (П. Хитовъ.)

Въ Белградъ.

Преди неколко дѣна ви одговорихъ на писамцето въ което ви писахъ подробно за сичко което ми пишахтѣ вярвамъ дастиго приеле.

Днеска са случи даса срешнахъ съ единъ добаръ приятѣлъ които желай да има отъ същото железо,[1]) което имамъ и ази зато ва ви моля сторетѣ добре пребарзаитѣ даго испратитѣ ако е вазможно поскоро — съ сичкитему потребности; но

[1]) Оржие.

гледайтѣ съ по умеренна цена, пари за сига нема но виго пратѣтѣ нахнамѣ, на моету име въ Бекетъ; приятѣля за сига пари нема но ази одговарямъ за негу. защото е честѣнъ. Ази подиръ неколко дена ще ида за северинъ и може и отамъ дави пиша, гледаите за собранието да дадите тука, приемнете поздравленията ми.

вашъ П. Н. Юрдановъ.

№ 13.

Зимнича 1875 Априлие 22.

Господ. П. Хитевъ.

Белградъ.

Има времи отъ като не вы самъ писалъ тай сащу и одъ вази писму писамъ приелъ, съ това ще дави яве на кратко какъ са намирамъ ази днесъ. Отъ 26 октоврие прошлаго нисамъ въ рабата, досегасамъ стоялъ на готово, и самъ чекалъ отъ неиде за некоя рабута но виждамъ чи досега одъ нииде нищо нисаіе явило — и затова като самъ днеска пренуденъ — траба даида да търсе рабута! Преди воскресения излагохъ малко малко да убиде по ванъ какво са варши? имали надежда даса зафане некоя рабута за това лето. Съ моите патуване стигнахъ до северинъ пренесохъ и нещата за които ми ви писахте да ги предамъ на Дими(търъ) Георгиева които ще ми брои и стоиностыти имъ, кату мисляхъ чи ако би добилъ нещу желяехъ да дода и каде вази даса видиме; но за зла честъ чи иприятеля гу намерихъ се като мене безъ рабута, и безъ никаква пара въ чебатму. Оставихму нещата и са варнахъ на дире пакъ, стояхъ досега. Като виждамъ чи отъ нииде никаква рабута ниса убажда, сигасамъ вече решилъ да тръгна, но за каде и ази незнамъ, чи ако би дабаде ипосле времи рабутата се такава, както е днесъ, тогавасамъ жалостенъ и съ жалостъ ще зема другий патъ, ито съ неколку други приятели, които удобретъ желанието ми; и моля сички наши познати дани виждатъ за противно моето дело, макаръ и дани баде добре свършенно. Ако желаите дами пишите пишетиме чрезъ Д. Георгиева, Северинъ — той щема намери. Катови поздравлявамъ оставамъ.

вашъ покорни П. Н. Юрдановъ.

№ 14.

T. Severin 1875 Октомври 2.

Господ. П. Х. (П. Хитовъ).

Ази и предружено съ Г-нъ Георге Маневъ дудохми привази да са разговоримъ да знаими какво да правими. Следовате(лно) кату нива намерихме тука и като нини дупощаваха сресвато и затува ниможехми да чекаме доде додитѣ итаи заминахми пакъ за бекетъ. Но пресичку това ни(е) ва молиме щомъ пристигните въ Северинъ тука не применну Вы молимъ да ни явитѣ какво треба да правимъ сичку подробно, оставамъ въ надежда за вашъ одговоръ . . .

П. Н. Юрдановъ.

(П. П.) Адресата на писмоту ще направите Г-нъ А. Матевъ за П. Н. Юрдановъ.

Beket.

(Приписка).

Баи Панаіоте нѣзнамъ как(ъ) сме распорѣдили за минуванѣто: т. е. за сѣгали или за напролѣт(ь)? Ако би да захвани сърбіе тогава трѣбова нѣпрѣмѣнно иніе да варвими криво лѣво, но ако впротивѣнъ случай нѣ? тога навсѣки начинъ да стоимъ тази зима да сѫ приуготовлявамѣ за напролѣтъ да минимѣ, защото знаитѣ твърдѣ добрѣ чи имамѣ нужда българитѣ въ общѣ като от(ъ) вази хора кои то сѫ остали твърдѣ рѣдки! Загубихмѣ х. Димитра и Стѣфана [Богъ да ги прости!] нѣ трѣбова да загубвами и други двама трима воиводи които имамѣ зачудо безъ дасѫ ползова отѣчеството ни отъ тѣхни-те заслуги. Научихмѣ сѫ от(ъ) тукъ чи дошѣлъ баи филипъ и искалъ да мини чрѣзъ босна, молѫ ви баи Панаиоти нѣдѣите го остава на никакъвъ начинъ да сѫ опропастява за едно съ юнаците си за чужда полза; защо тамо хвъркат(ъ) за бѣди(,) нѣможи продра прѣзъ границата, макар(ъ) и да продѣре никаква полза нѣщѣ можи да принѣсѣ, защо вливами въ зима, коя то е два пътъ по голѣм(ъ) нѣприятѣл(ь) нашъ отколко-то турчинатъ защото ніе нѣсмѣ сила и рѣдовна воискѫ.

При сички-те тія ви мольа баи панаиоти дами извинѣте за дѣрзостьатъ коя-то зимамъ за горѣ назначѣни-те бѣлѣшки

защо-то сѫм(ъ) увѣрен(ъ) чи ви сѫ вам(ъ) познате по напрѣд(ъ) от(ъ) мѣнъ.

Откато ви моля заедно съ Г. П. Іордано(въ) на кадѣто и да сѫ рѣши дани явитѣ съ първо за управлѣние-то ни сьм(ъ) ваш(ъ) покорѣнъ.

Георге Матевъ.

№ 15.

Діво место[1]) 1875 Декевр(и) 15.

Господ. П. Х. (П. Хитовъ) гдето да бадѣ.

Мина време отъ какъ приехъ писмото ви отъ най-горния гратъ на Романия,[2]) и досега друго ни самъ получилъ. Затова, бързамъ да ви на повне, ни дейте държе хладнокръвно, защото семена-та на редом(ъ) са фарлени, и варветъ на претъ. Следователно не применно требува да женимъ[3]) това лето, но да ви на повне женидбата требва да се за почне отъ рано — надевамса чи и рано ще са свърши съ божията воля, и съ пашета сила? Надевамса да ми одговорите подробно за сичко, колко-о е възможно по-скоро.

Като ва поздравлявамъ и оставамъ вашъ понизенъ.

П. Н. Юрдановъ.

№ 16.

1876 Яноария 20 Диво Место.[4])

Господа П. Хитевъ, Белгратъ.

Писамце-то Вы отъ 4 того съ благодарностъ приехъ и като гу прочетохъ твърде ся благодарихъ като виждамъ чи каде вази са драгомани-те[5]) готови но колкото за тука, дето казватѣ чи нема и тряба даса на миратъ на на значенитѣ места, за които бележите Вы, за това е лесно, споретъ моето мнение, и тряба даса на мерятъ — само ако бадими ни унези отъ които са очеква много.

---

[1]) Зимничъ.
[2]) Букурещъ.
[3]) Да въстанемъ.
[4]) Зимничъ.
[5]) Воеводитѣ.

Ви знаите твърдѣ добре чи секий човекъ които са реши и иска да прави рабута тои може сичко.

Колкото за пари дето ми бележите чи немаме да намеримъ драгомане за да водятъ четите жетварски, ази току мисле щто ние мачно за оногова които са е решилъ. Ни като търговци които искаме да вършемъ тъзи тарговия намъ нема да доди дана помоли ни единъ като нинае помолилъ ни кои досега, отъ толкова године; но се чрезъ нащо искане можимъ да ги добиемъ и то или покои и дае начинъ. Затова не остава друго освенъ — даса саберемъ на некое место щомъ тръгне първи вапоръ ида гудиме рабутата въ ретъ, или ако нисме способни за това тогава не остава друго — отъ да застаниме нити да говориме нито пакъ да мислиме, защото е вечъ срамота за нази, които ни отъ толкова години досега се са каниме и нищо не правиме. Такъва човекъ са нариче 0000 четери пжте нула(;) търговцы нисме пари на спичелихме, целъ гонихме и нищо не свършихме дето са бележи читертяхъ нули те оставатъ право белазане за такива като нази защото решителниятъ човекъ или умира или са избава, ани нито мреми апакъ нито живеиме, дето са казва чи сме останале само една сянка претъ сланцето.

Ази пакъ ще каже нещо и то акого удобритѣ Вы(:) ако би могле да слезите по-рано тука и даса сабереми на едно место — да решимъ това, да саставиме една компание, която ще може данамира пари, които ниса намъ нужни за тъзи целъ даса однасями до унези, които ни познавамѣ колко сила иматъ, и даимса определя едно количество, което могатъ даго броетъ, чи ако би дани испалнетъ длажностжтж си на добъръ начинъ, тогава да употребляваме влашкото железу — или други сретства, даги чистемъ и тогива вярвамъ чи ни(й) би могли да направимъ рабута, асъ (а съ) наща мекостъ както е била до сега нема да направимъ нищо, за щото меките хора ниса ни за най-лека работа.

Катовы поздравлявамъ и оставамъ въ надежда за вашиятъ одговоръ.

Вашъ послед(ователь) П. Н. Юрдановъ.

(П. П.) Адресата [натписатъ] да баде на моето име въ Бекетъ, писмата ма намиратъ.

Сжщия.

№ 17.

1876, Марта 22, Бекетъ.

Господа П. Хитевъ, Белград.

Вашето отъ 12-го писано приехъ чрезъ преносящиетъ приехъ въ което ми пишите чи треба да прегледамъ кое место е по згодно за минуване, ази мисле чи е место по згодно между? Орехово и Ломъ паланка но при сичко чи иви имате згодно место за приминуване тамо но по кои начинъ ни (ний) треба и даса разговорими лично. Вы ми пишите чи наймного до свершението на този месицъ ще додите то не применно требва; щомъ приемните това, безъ забава, да додите тука даса разговори ме за нужнитѣ защото не остава времи. Отъ чекваме съ нетрапенйе, въ противенъ случай ако би Вы дане можите да додите, щомъ приемните това, въ същото времи телиграфираите да дадимъ ни защото ни ниможемъ вече да одлагаме щото чесатъ на ближава; и затова треба даса барза колкото е възможно. Парво даса на баветъ нужните, и то доде ниса срешниме по скоро ни можимъ направи нищо. Защото не можимъ острои единъ безъ други, треба велико душие и силно действие. Защото часовете избиватъ затова треба и ни да положимъ най-последните си силе за даса остроиме добре, ане, като доди часатъ даса лутаме като забунени.

Вашъ П. Н. Юрдановъ.

№ 18.

23 Мартъ 1876 г. Бекетъ.

(Т.) Панайотъ Хитовъ. Бѣлградъ.

Скоро явете писмено пространно какво да правиме. Тръговеца го нѣма въ Турно Магурели. Ще дойде ли, или да дойдеме.

Юрдановъ.

№ 19.

(Т.) Панайотъ Хитовъ. Кладово.

Приехъ извѣстие Стамболовъ зафаналъ свадбата,[1]) поскоро пратете му армагана.[2]) Пазе не чакайте.

Юрдановъ.

---

[1]) Възстанието. — [2]) Помощь.

XIV.

Атанасъ П. Д. Хитовъ.

1870—1876.

№ 1.

(Браила) 26 Авъгоста 1870 год.

Любезни ми Уйчо.

Иде да те поздрава и да те иве какъ сме живо и здраво и молимъ Бога (за) здравито ти и те ивевама тука за което бехми разговарели. За да мина вав Болгарие неште можа, заштото са научевамъ за мени си ако мина зло ште получе и таи оставама тука за да самъ свободенъ отъ сека една страна тука. Па кате евевамъ, тука за да остана дирехме единъ господаръ и намерихме и за вашета чесъ ще ма прематъ но тай ме одъговоретъ по добре да отида на училишти, заштото не знае учение какъто и знашъ ма. И тай като ме одаватъ чесъ хората треба и асъ да са одне(се)мъ зараде честа си и за вашета чесъ за да не ви засраме лицто. И тай оставамъ пре тебе и не са отделевамъ и оставамъ на училиштито и тукате. За валчеовло бехъ на каштата мо и ме иска пари да мо дамъ азъ не губевь времі. Евивъ на дада (дяда) той ме каза да не мо дамъ и да мо кажя, че са парите ми вавъ деда на съмо казва тай но миръжяна ме каза, като ге давашъ на деда иди стои при него. И тай самъ при деда сега. И тай да ме свишъ на кого да дамъ парите, които си ме далъ. И тай оставамъ и очяквамъ за ота говора ви. Асъ твои ротъ.

Атанасъ Петровъ Даневъ[1])

№ 2.

Браила, 31 Марта 1871 год.

Любезни ми уйчо,

Ида да тя поздравя и да ви ява, какъто усещамъ рабутатъ(а) която ся върши, ще да се отвори пжтъ, но ви мола

---

[1]) Атанасъ П. Д. Хитовъ е сестринъ синъ на Панайотъ Хитовъ. Въ 1870 напустналъ Сливенъ, намѣрилъ вуйка си въ Бараганъ, мушията на Н. Балкански, и училъ се въ Браила и послѣ въ Бѣлградъ и Болградъ. Прѣзъ 1876 той зе участие въ Сръбско-Турската война, и днесъ е членъ на Касационния Съдъ въ София.

мене да не оставишъ, защото и асъ като единъ народенъ българинъ желая да си пролея кравтъ(а) за моето отечеств. Ти твърде добре знаешъ, че самъ прежелялъ всичко та самъ дошелъ при тебе; но днесъ като остана бесъ тебе света е черенъ предъ моето лице. Азъ днесъ желая дето ся пролей твойта кравъ и мойта тамъ, нежели самъ да остана. Тука дяду май не му е добре, противостои върхми. Сваку зѐ единъ потретъ отъ моите, каза че ти му си порачалъ.

Поздравление и добро видение.

А. Петровъ.

(П. П.) Молата за отъговоръ.

№ 3.

Браила 17 Май 1871.

Любезни ми уйчо.

Приехти писмото съ голема радосъ и ти блегодарж на това което ми пишешъ. То щомъ направимъ испитанието, не ще губа време ще си прибира всичко що имамъ и споредъ заповета ви ще тръгна за Белъ-градъ. То ваше милостъ като си удобрилъ това мени не остава да мисла друго освенъ да испълнявамъ моитѣ длъжности, които чекатъ на мен, но ваше милосъ знайте кое ще ми бжде нужно за тръгвани; затова ви моля да ми явишъ какъ да направа.

Поздравление и добро видение на васъ покорни.

Атанасъ Петровъ.

№ 4.

Бѣлградъ, 24 Марта 1873 год.

Почитаеми уйчо!

Съ скжрбъ ви известявамъ жалостнія часъ, който са случи за цѣла Сжрбія. Г-нъ Блазнавацъ,[1]) слѣдъ 15 дневното си болуваніе отъ гушоболъ, придади Богу душа на 23 Марта, презъ нощта! Този достоянъ мжжъ за оплакваніе, не ще да го

[1]) Единъ отъ регентитѣ слѣдъ убийството на Князъ Михаила III въ 1868.

роди Сръбія и сръпскія народъ на длжнта си. Уйчо виждашь вече, че ний не можиме нищо да свжршимъ за което ни беши писалъ, а и сега мжчно ще са свжрше. За това оставамъ да чекамъ отговоръ отъ васъ какво да права. За сега нема други новини да известa отъ Бѣлградъ, освенъ тази жалость. Приеми поздравъ отъ мене и отъ всичките ученици.

Вашъ най-покорни Атанасъ П. Хитйовъ.

№ 5.

Бѣлграда, 1 Априлъ 1873 год.

Почтаеми уйчо!

Азъ зная вечи чи ви дотегна моите писма и уплаквания, но какво да права когато ма принуждава злото, а освенъ това и немамъ другиму кому да ся пожала освенъ на васъ, защото само отъ тебе чакамъ добра бждущность. Уйчо, мисля да си са вечи известилъ за жалоста, която са случи въ Сръбия т. е. за смжрта на Г. Блазнавацъ и отъ това можешь да заключишь, че не сми могли нищо да свжршимъ, за което ни бѣши писалъ. А чичо Илю що бѣхъми разговаряли да ми дава пари, то стана напротивъ. Азъ ходихъ при него неколко пжтя да му искамъ, а той неще нито да знае за то. Отъ както си заминалъ само единъ дукатъ сжмъ приелъ отъ кирия, а останалите не даватъ. Казватъ, че на тебѣ щели да ги дадатъ. Този дукатъ сжмъ зелъ само за храна, а друго сжмъ заемалъ отъ хората. Както и да е азъ приминахъ тосъ мѣсецъ, а за Априлий ходихъ да му искамъ, но той пакъ ми не дади и проваждамъ да тжрса кирия! Прѣдъ тебѣ са обеща че ща ми дава пари, а сега не ще да знае за то. Чичо Илю ма доведи до тосъ редъ, щото си заложихъ сахатя да си плата кирията и да хода да са моля по млѣкарити да ма хранятъ на вирисия, но сега и отъ тамъ си убрахъ крушити като немамъ да имъ платя. Азъ не ся надевахъ отъ чича това, но видехъ го колко пари прави. Сега познахъ уйчо що ми говореши, но . . . . . Но при всичко това пакъ сжмъ благодаренъ Богу, че сжмъ здравъ бари, защото здравито е богатството на сиромаха.

Уйчо, моля ви да ми одговоришь по скоро какво да права и дали има надежда отъ нейде, защото тежакъ е днешния мой животъ. Ако ли е пакъ невжзможно моето желаніе, то кадето ти и азъ ще дойда тамъ, па макарь дето и да бжди. Азъ не мога вече тжрпе да устава училището и да са хвана друга работа, защото човекъ до тогава има животъ и сила на този свътъ, додето има надежда, че ще постигне нещо, но щомъ изгуби надежда, то и живота му е изгубенъ. Оставамъ за добри надежди да чуя отъ васъ.

Поздравлямъ ви най покорно вашъ сестреникъ

Атанасъ П. Хитйовъ.

Уйчо, моля та да ми проводишь 10 книги отъ твоите. а че ний ще ви проводиме стойноста.

Сжщия.

№ 6.

Въ Бѣлградъ 24 Априли 1873 год.

Почитаеми уйчо!

Приехъ ви писмото, въ което учаквахъ решеніето на сждбата си; отворихъ го съ нетжрпение и между редоветѣ прочетохъ следующитѣ рѣчи: „едвамъ успѣхъ да ти издействувамъ въ Болградъ“. Тѣзи рѣчи успокоиха сжрцето ми. Но сега уйчо, съ какво ще искажа моето усещание камъ васъ? Нѣма друго освенъ да тая това въ сжрцето си и да го изява кога му дойде часа .... Казвашъ въ писмото си, да свжрша испитъ, че да ми дадешъ припоржка за въ Болградъ. Азъ приставамъ на твоитѣ рѣчи, но само Ви моля уйчо, ако е вжзможно да се отбия при тѣбѣ, че тогава да отида въ Болградъ. Моля ви уйчо да ми допуснишъ това, защото сега като отида тамъ, Богъ знае щели ти вида вече. Азъ ходя рѣдовно въ училището и труда са до колкото ми допущатъ силитѣ. Испитъ ще свжршимъ на 28 Іуни. Училището въ Болградъ се отваря на 1-ий Септември. Азъ бихъ желалъ макаръ единъ мѣсецъ да са забава по Влашко, че тогава да отида, защото много рано ще бжди ако отида отъ 1 Іуний. Но главно е уйчо, че сжмъ са задлжилъ тука на ученицитѣ, че незнамъ какво ще сторя на тржгвани. За Велигденъ немахъ

нито обуща нито ризи а че тѣ ми заеха да си купихъ. 4 дуката зехъ отъ тѣхъ, единъ дукатъ дадохъ за убуща и единъ за ризи, а другитѣ два за храна. Отъ като си заминалъ, приелъ сѫмъ отъ чича Илия само двѣ рубли, и отъ кирия единъ дукатъ, а друго сѫмъ се заималъ. А ти знаешъ вече колко стига на ученикъ на мѣсецъ. Писмото, що си проводилъ за чича, дадохъ му го и той ми убеща, че ще ми дава за напрѣдъ по три дуката. Уйчо, молята да ми извѣстишь за нашитѣ работи какъ утиватъ, да ли има надежда за напредъ или не. Бай Калчо замина за въ дома си ими каза, че скоро ще са видитѣ. Поздравляватъ ви всички ученици Бѫлгарчета и други граждани отъ Бѣлградъ, а нарочно ви поздравля чичо Илю и чичо Цеко.

Вашъ най покорни слуга.

Атанасъ П. Хитовъ.

№ 7.

Браила 12 Юлий 1873 год.

Почаеми уйчо Панаіоте!

Съ Божията воля прѣстигнахъ въ най добро здрави и разположеніе до Браила. Отъ Бѣлградъ като потеглихъ вечерта стигнахъ въ Варшова. Тамъ са срѣшнахъ и разговорихъ съ Бай Калча. Въ Букурещъ като стигнахъ, право теглихъ въ дома на Каравелова. Хората ма приехѫ братски; прѣзъ деня и вечерта ма нагостихѫ и ма разведохѫ по Букурещъ. Азъ му дадохъ 4 желтици и му поискахъ квита срѣщу тѣхъ, но той ми каза, че не е нуждно. Въ Букурещъ са срѣщахъ съ нѣколко души тѫрговци и ученици, които ма питахѫ за тебе, дали си миналъ въ Балгарія, защото по Влашко са разносятъ такива гласове, но азъ имъ казахъ истината. Другия денъ прѣстигнахъ въ Плоещъ; намерихъ са съ малкия и голѣмия Райча. Тѣзи хора ма приехѫ твѫрдѣ почтенно и много добрѣ са отнесохѫ съ мене. Два дена бѣхъ въ Плоещъ и двата дена не ма уставихѫ да са гостирамъ по гостилницитѣ, даже и като тръгнахъ малкия Райчо ми плати на хана кирията и ми даде неколко гроша за пѫтни разноски. Тукъ са срѣщнахъ съ докторъ Кивлиевъ отъ Сливенъ и съ Стефанъ Спицерина. Тѣ ма повикахѫ вечерта при тѣхъ си и между другитѣ

разговори, питахѫ ма за тебѣ дали си въ Бѣлградъ, или си миналъ отъ срѣща. Освенъ тѣхъ и други лица ма питахѫ сѫщото. Господ. Р. Грѫблйовъ ми каза, че прѣди нѣколко дена въ Плоещъ е дошелъ единъ телиграфъ отъ турско, въ който са пита за тѣбѣ така: „ние са извѣстихми, че П. Хитовъ са е удавилъ въ Плоещъ, дали е истина това или не, да ни отговоритѣ". Човѣка до когото е дошелъ телиграфа отговорилъ е, че той нито знае за това, нито пакъ има съ тебѣ нѣкакво сношеніе. Отъ тука станахъ съ железницата и дойдохъ въ Браила, гдѣто са намервамъ и до днесъ. Тука ма викахѫ нѣкой отъ тѫрговцитѣ има питахѫ пакъ сѫщото т. е. дали си миналъ въ Балкана. По Влашко отъ гдѣто минахъ Бѫлгаритѣ ма приемахѫ братски при себѣ и се за тебѣ ма разпитвахѫ, какво намиреніе имашъ и какъ отиватъ работитѣ, по азъ имъ отговаряхъ както ма учаше савѣста ми. Много добри и патриоти бѫлгари срѣщахъ по Влашко, но и много теленца, които критикувахѫ и нападахѫ па нашитѣ работи, но бѣхъ принуденъ да прѣтѫрпя и това, ако и да са пѫлняше сѫрцето ми съ ядъ като глѣдахъ прѣдъ себѣ такива диванета да се лигаватъ. Въ Браила мисля да са бавя нѣколко дена, че като продѫлжа пѫтуваніето си, пакъ ще ви упиша нѣкои работи. Паритѣ ми малко кратко дойдохѫ, но принуденъ сѫмъ да икономисвамъ. Като глѣдамъ, че хората са отнасятъ камъ менѣ почтено и ми отдаватъ честъ, то и азъ така трѣба да са отнасямъ. Трѣбва на по добъръ ханъ да отида, чисто да са нося, като тѫрга немога да си нарамя дрехитѣ като хамалинъ, но трѣба да плата на кола; съ една рѣчъ искамъ да ти кажа, че тази е причината що ми доди кратакъ хѫрчлака.

Уйчо, моля та да ми проводишъ джелетката, която съмъ забравилъ въ моя квартиръ. Когато си прѣбирахъ дрехитѣ, гудя нитохянитѣ си панталони въ джамадана, а джелетката сѫмъ забравилъ. Ако я проводишъ, проводия съ вапора въ Галацъ до Рухала,[1]) че той ще ми я проводи, и то глѣдай по-скоро.

Като ви поздравлямъ най-сѫрдечно, оставамъ твой найпокорни слуга.

Атанасъ П. Данйовъ.

(П. П.) Поздрави всички приятели и имъ кажи, че послѣ ще имъ пиша, защото сега немамъ време.

Сѫщия.

[1]) Рафаилъ Атанасовъ.

№ 8.

Болградъ, 18 Юлий 1873 год.

Драгий ми уйчо Панаіоте!

Намерихми са съ Ивана Берова въ Галацъ; придадими писмата, джилетката и една руска банка отъ петъ рубли, за което Ви благодаря твѫрдѣ много. Иванъ ми каза, че сти му казали да са не бавя по пѫтя, но да вѫрва по скоро и да Ви отговоря що ще бѫди съ насъ. Азъ са покорихъ на твоята заповедъ и пристигнахъ въ Болградъ. Щомъ като пристигнахъ въ тоя градъ, пѫрвата ми нужда бѣше да придамъ писмата до назначенитѣ лица и да чакамъ решителенъ отговоръ. Следъ това Г. Цанковъ ма повика и ма прѣдстави прѣдъ господа настоятелитѣ, които ми отговорихѫ да бѫдя спокоянъ и да ти отговоря, че съмъ приетъ безъ никакво приятствіе. Сѫщо прѣдадохъ и другитѣ писма. А колкото за Ивана, то ще видимъ въ кой класъ ще да постѫпи, когато са отвори училището. Азъ са трудя и го приготвямъ колкото е вѫзможно по-добрѣ. Въ Галацъ придадохъ писмото на Г. Руфаила и са поразговорихми съ милоста му. Но да ти кажа право, този мѫжъ ми са видя легкоуменъ, непрактиченъ и не може да таи въ сърцето онова, що не е за плескане. Безъ разлека секиму разказва, че С. Софийски е миналъ и ([1]) . . . . Много бѫлгари виждахъ по Влашко, но малко човѣци срѣщнахъ за въ работа. Богъ да имъ е въ помощь; Въ Рени са виждахъ съ дѣда Тодорча.[2]) Той ви поздравлява. Гощавани прѣзъ деня и ни изпроводи. Поздравлятъ та всички твои приятели, а нарочито Петаръ Софийски, Андонъ Кутевъ, Кивлиевъ, тукашнитѣ ученици, дѣдо Желю, Странжата . . . . . .

Уйчо, Г. Никола Странджата Ви моли да му проводишъ една кадра „Кралевиѣ Марко.“

Поздрави чича Иля и Цека и всички пріятели. Азъ съмъ слава Богу здравъ и отъ тукъ нататакъ само остава да са

---

[1]) Стоянъ Софийски, родомъ отъ Желява, Софийско, мина съ десетина души въ 1873, избити всички около Желява. Останалъ живъ само Стоянъ Гроша отъ Котелъ, за когото се споменува по-рано. Между избититѣ е билъ и Юрданъ, сестреникъ на Раковски.

[2]) Роднина на Хитови.

трудя. Вие си изпжлнихте длжжностьта и на татакъ остава азъ да са покажа. Като та поздравлявамъ сърдечно и сжмъ твой най-покорний слуга.

А. П. Даневъ.

Адресата ми е така: A. Bolgrad (Besarabia) Domnului Atanas P. Hitoff elev in şcola centrala.

(П. П.) Писмата ви ги провождамъ неплатени за по сигурно, защото румунскитѣ пощи като ги платишъ май ги не носятъ.

Отговори ми дали си пріелъ пжтовото ми писмо. Това е второ.

№ 9.

Болградъ 7 Августа 1873 год.

Почтаеми уйчо Панаіоте!

Азъ неможихъ да са стърпя и ето по трети пжтъ става какъ ти пиша, а отговоръ немамъ! Отъ Браила Ви писахъ едно писмо, а и отъ Болградъ пакъ повторихъ, но отговоръ като не добихъ на тѣзи двѣ писма, то не съмъ спокоенъ ни единъ часъ; и за това Ви моля най-покорно да ми отговоришъ часъ по скоро да ли си ги приелъ или не; защото въ тѣзи писма са заключаваше нѣщо важно. Ако си ми получилъ писмата, то не е нуждно да ти повтарямъ за състояніето си, но като не съмъ увѣренъ, както ти поминахъ и по горѣ, да ли си ми приелъ писмата, то ще ти проговора нѣколко речи за себѣ. — Писмата поднесохъ до назначенитѣ лица, които ми казаха да ви отговоря, че съмъ приетъ. Уйчо, моля Ви най-убедително, ако е възможно да ма абунасашъ (обонирашъ) за единъ сърски политически вестникъ, когото Вий одобрите, защото тукъ сми сиромаси отъ тъзи страна. Сжщо Ви моля и за други нови книжки, като: „Ядници“,[1]) „нѣщо о животу земленомъ“ и пр. да ми изпратишъ. Повини ако има. извѣсти ми. Поздрави чича Иля, Чича Цока, бай Ивана, Х. Панова, Іордана и всите остали приятели.

Приеми искреното ми поздравленіе.

---

[1]) „Клѣтницитѣ“ отъ В. Юго.

Пакъ Ви повтарямъ, бади добро склоненъ и ми отговори що пре, за да ми успокои сърцето.

Вяшъ слуга Атанасъ П. Даніовъ.

Адресътъ ми е така: Domnului Atanas P. Hitoff din şcola centrala in Bolgrad.

№ 10.

Болградъ, 13 Августъ 1873 год.

Драгий ми Уйчо,

Приехъ Ви писмата, които учеквахъ съ голѣмо нетърпеніе; незабавно ги прочетохъ и твърдѣ много ся задоволихъ отъ съдържанието имъ, а нарочно твоето писмо, въ което срещнахъ много полезни за менѣ съвѣти. Уйчо азъ приема(мъ) тѣзи твои съвѣти безъ никакво съпротивленіе и Ви увѣрявамъ твърдо, че ще ги последвамъ. Въ сѫбота на 11/8 бѣше ма повикалъ Г-нъ Минковъ при себѣ и ма пита за тебѣ дали си въ Бѣлградъ и какъ ти е адресата. Но азъ като нѣмахъ още отъ тебѣ писмо, то неможихъ нищо действително да му отговора. Но въ сѫщий часъ ето, че и пощаря ма срещна на вратата и ми подаде писмото Ви, което отворихъ и прочетохъ съ нетърпеніе и извѣстихъ Господ. Минкова, че е отъ тебѣ и, че си на вѣрно въ Бѣлградъ. — Пишитѣ ми да ли би можалъ да намѣра средство за бай Ивановото момче, за да може да следва въ училището. Азъ бихъ желалъ не само то да влези въ тукашното училище да следва, но и цѣлія български народъ. Азъ отъ моя страна толкова можа да Ви кажа: ако желае да ся учи съ послуживани, то въ Бѣлградъ по добрѣ ще премини; защото тукашното послуживане е много трудно, а и мѫчно ще намѣри мѣсто да служи. А колкото за да ся пріеми въ интерната, това е невъзможно както знаешъ. Друго та моля ако е възможно, както ти извѣстихъ и въ третото си писмо, да ми проваждашъ единъ сърски политически вѣстникъ, защото тукъ сми лишени отъ тъзи страна. Ако ма питашъ за здравито ми, то немога да ти се похвали до толкова, защото моята стара болясть т. е. ре(в)матизъмъ-тъ ми все ма яде непрестано. Ако Ви е познатъ Господ. Начовъ,

тукашнія докторъ, то го замолете въ едно писмо да ма избави отъ този грозянъ появъ. Азъ ся приготвямъ да положа испитъ за въ второія класъ, па да примина въ третія, защото тукъ безъ испитъ ся не приематъ ни единъ ученикъ.

Отъ като Ви поздравлявамъ искрено и въ сѫщото време моля Бога да ви свари това мое писмо въ най-добро здравие и разположеніе.

Вашъ покорни Атанасъ П. Хитовъ.

(П. П.) Поздравляватъ та Димитръ, Илія и вситѣ други мои приятели.

Сѫщия.

Иванъ ся разболя, че не зная що ще правя съ него.

№ 11.

21 Септемврий 1873 год., въ Болградъ.

Почтаемий уйчо Панаіоте!

На 20 Септемврія ни упредѣлихѫ кои пріематъ въ интернатъ-тъ и кои не. Менѣ и Илія пріехѫ, но за въпкашни интернанти. Всяка година вадятъ по въпкашни квартири интернанти, защото е тѣсно въ интернатъ-тъ, и имъ плащатъ по 7 1/2 рубли мѣсячно. Трѣбва да Ви кажа, че ученикъ-тъ отъ тия пари ще посреща всичкитѣ си нужди, отъ кумитетъ-тъ вече нищо му ся не дава. Вий и сами виждате, че това число е кратко за единъ ученикъ да ся подържа, но трѣбва да ся задоволимъ. — Стояновъ[1]) дойде и почна да придава прѣдметъ-тъ си. — Цанковъ[2]) ма пита за Васъ два пѫти и виждамъ, че желае да ся извести нѣщо за вътрѣшнитѣ движенія. Ако искашъ пиши му нѣщо. Отъ Плуещъ пріехъ едно писмо отъ бай Райча Грѫблѣва, въ което ми пиши следующето: „Мина отъ тука Атанасъ Кихаіовло и ми каза, че е видѣлъ Стояна въ Сливенскія балканъ и замина при него.“ Азъ не познавамъ тоя човѣкъ [Кихаіовло]. Іорданъ ако е дошелъ поздрави го и му кажи да ми пиши. Азъ положихъ

[1]) Василъ Стояновъ.
[2]) Кирякъ Цанковъ.

испитъ и постжпихъ въ третія класъ. Май ми е мжчанъ румунскія языкъ, но ще ся труда. — Поздрави всичкитѣ ми пріятели и български ученици въ Бѣлградъ.

Уйчо, моля Ви да ми извѣстишъ адресътъ на А. Илиева. Имашъ поздравленіе отъ Запряновъ. Азъ ся видѣхъ тука съ него. Отъ като Ви поздравлявамъ съмъ твой покорний

Атанасъ П. Даніовъ.

(П. П.) Уйчо, моля Ви да поздравите Госп. Анастаса Памуклиятъ.

№ 12.

Болградъ, 15 Октомврий 1873 год.

Драги ми уйчо!

Пріехъ Ви писмо-то отъ 3-ий Окт(омврий) и подробно го разумѣхъ. Приключеното прѣдадохъ Г. Я(чо) Цанкову. Казвашъ ми, че ако ся нуждая отъ пары, да зема отъ негдѣ. Азъ извършихъ т. е. заехъ 4 минца за убуща, ризи . . . . Сжщо ми казвашъ да ти извѣстя да ли пріемамъ „Бждущность". Азъ не съмъ пріелъ нито единъ брой до сега, само пріехъ единъ екземпляръ отъ „Ядници". Въ 28-ий брой на в. „Право" прочетохъ еднж допискж, кожто нарани твърдѣ много сърцето ми. Тъзи дописка не само моето сърце угорчи, но вѣрвамъ на всички онія, които сж жерт(ву)вали и жертватъ ежидневно животъ-тъ си за бжлгарскж-тж свѣтиня. Подобни статий могжтъ само калпавитѣ изроди да излагатъ, а не совестнитѣ хора. Не хъшовитѣ сж калпави стихни, пиени, убийци и пр., но той самія [дописника], който продава отечеството си и народьтъ си на онзи, който коли и убеничестява родителитѣ му на силомъ. — Азъ за сега съмъ здравъ и добрѣ отивамъ въ училище-то и за въ бъджщность ся надѣя по-добрѣ да напрѣдвамъ. Само Вий да сте здрави.

Да Ви ся похвала, че ный тукъ си съставихми едно ученическо дружество „Пробужданіе", на което цѣльта ще бжде да сж поучавами и да разпространявамы народнытъ духъ между тукашнытѣ младежи. Друго да Ви кажа, че училище-то ся свърши и наскоро ще постъпимъ вътрѣ. Тукашнитѣ граждани мои не сж навиждатъ, че не зная що ще ся случи съ

училището за напрѣдъ. Румунитѣ сѫ трудятъ да го приобърнатъ на румунскы, това не вѣрвамъ да бѫде лесно. Уйчо, моля Ви, извѣстявай ми по нѣщо за народнитѣ движенія.

Поздравляватъ Ви Господа Минковъ, Фитовъ и тукашнитѣ мои пріятели ученицы. Сѫщо пріемете и моето искрено поздравленіе. Поздравете Господинъ Анастаса Памукліятъ, чича Илия, чича Цека, Хаджи Панова и пр.

Съмъ Вашъ най-покорний слуга.

Атанасъ П. Хитовъ.

№ 13.

Ноемврий 6 1873 год. Болградъ.

Почтаеми уйчо Панаіоте!

Прѣди нѣколко дни пріехъ отъ Васъ едно писмо, въ което ми говоряхте да пиша едно писмо до . . . . . Вашето, както и моето, желаніе бѣше въ часъ-тъ испѫлнено. Азъ писахъ на този изедникъ, че ако не яви името на членописицътъ, то животътъ му е въ опасность. Работитѣ тука отиватъ много противно. Властитѣ сѫ трудятъ да приобърнатъ тукашно-то училище на румунски языкъ. Тукашнитѣ граждани ся трудятъ да отмахнатъ това и мисля, че ще бѫдятъ победители. Михалчо замина въ Букурещъ, и говоряше ся и за Г. Н. Минковъ, че щѣлъ да отиде и той да развидатъ тѫзи работѫ. Тези дни умря най-добрийтъ учитель на Исторѭ общѫ, кой-то бѣши първи поборникъ за тѣзи работи.[1]) Цанковъ отиде въ Браилѫ по нѣкой работѫ; едного испѫдихѫ щото дръжи румунскѫ-тѫ партіѫ, други единъ румунски ся канатъ да пѫдатъ. И тѫй училището и Болградъ утиватъ наопаки. Дай Боже добро послѣдствіе! — Стояновъ ся показва много добьръ патріотъ за сега, че не знаѫ. Има голѣма симпатіѫ камъ менѣ, но не знаѫ дали сърдечно. Вика ма нѣколко пѫти у домъ-тъ си. Той ще критикува Милоевича, само ми проводете вторѫ-тѫ свърскѫ отъ „Одломцитѣ“ му, азъ имамъ първатѫ. Сърски вѣстникъ и до днесь не съмъ получилъ. Както Ви писахъ и въ първото си писмо, че азъ ся задѫлжихъ нѣколко

[1]) Дѣдо Казанакли.

жалтици; За това Ви моля да ми проводите да ги платя, защо-то ма е срамъ отъ хората. Азъ знаж, че прѣкалихъ вече, по що да сторя като нѣмамъ другиго гдето да ся удара главата.

Прѣими искренното ми поздравленіе, съмъ вашъ покорный слуга.

Атанасъ П. Хитовъ.

№ 14.

Болградъ, 1873 год. Декемврія 2.

Почтаеми уйчо Панаіоте!

Пріехъ писмо-то Ви отъ 17 Ноемвр., и незабавно поехъ перо-то да Ви ся отговоря. За вѣстникъ „Бѫдущность" нѣмаите грижа, азъ го пріемамъ, пріелъ съмъ вече 10 броя. Радвамъ ся като чувамъ, че шарлатанствата на Милоевичъ[1]) сж ся по-уничтожили. Бравосъ на сърбитѣ като почнахж да постжпватъ така. Гледамъ, че въ нашитѣ вѣстници рѣдомъ следватъ допискитѣ противъ тѣхъ, а това ще причини, или да кажа, ще произведе твърде лоши последствія за двата народа, кое-то е, разумѣва ся, въ полза на непріятелъ-тъ ни. — Вий желаетѣ отъ менѣ сметка, за разноскитѣ ми, на кое-то съмъ готовъ да Ви отговоря. За чипици и зимни калопи 1 наполіонъ; ризи и измени 4 рубли; бѫлгарски книги 1½ рубля; една рубля помогнахъ тукашно-то дружество — 12 рубли. Трѣбва да знаешъ, че и съ това до сега съмъ прѣкаралъ оскудно, защо-то на тъзи гладна година не сж доволну човѣку 7½ рубли за храна, облекло книги и пр. 7 рубли даваме на квартиръ-тъ гдѣто ся хранимъ и свѣщитѣ наши. И пакъ ся назландисватъ. Въ ново-то училище постжпихми. Струва ми ся, че Господ. Н. Минковъ е избранъ за членъ. Ако е истена, то азъ съмъ честитъ, защото ми е голѣмъ приятель и ма помага въ нужно врѣме. Благородна душа и народенъ человѣкъ е той уйчо. Г. Анастасъ Намукліятъ, въ Бѣлградъ, Райчо Поповъ въ Плоещъ и той тука съмъ уценилъ по-вече отъ

---

[1]) Милоевичъ е единъ отъ фанатазиранитѣ за Македония сърби и непрѣклоненъ българоразецъ.

другитѣ народни бѫлгари, съ които съмъ ся азъ срещалъ. Не че що сѫ ми правели добрини гы хвала, но за тѣхнѫ-тѫ изкрена народность и право човѣческо сърце ..... Уйчо, моля Ви, ако сте пріели 4 броя отъ Цариградското „Читалище" да ми ги проводитѣ защото инакъ ще ми ся побъркатъ броеветѣ. Сѫщо и за „Ядницы"[1]) Ви моля да ми проваждашъ. Уйчо, Г. Минковъ ходи въ Букурещъ по нѣкой си работи, и като ся върна каза ми, че Бай Стоянови[2]) гы разбили и самия него убили Турцитѣ. Това ако (е) истина, голѣма жалость за насъ, моля Ви извѣстима позитивно. Както Ви казахъ и по напрѣдъ, че ходихъ нѣколко пѫти при Стоянова[3]) но този човѣкъ нѣма изкрено сърце; много хвали В. Сапунова, а за Каравелова ..... Но да кажимъ, че е добъръ за тукъ.

За мени ако питашъ, слава Богу добрѣ съмъ и рѣдовно слѣдвамъ. Поздравляватъ Ви всити ваши пріятела, сѫщо и моите. Като Ви цълувамъ дѣсницѫтѫ, сѫмъ Вамъ покоренъ.

Атанасъ П. Хитовъ.

(П. П.) За момчето що ми бѣше писалъ да искамъ парицѣ; ходихъ и му приказахъ. Но той ми отговори, че трѣбва да ми проводишь признайницѫ-тѫ и тогава ще ми ги даде.

Сѫщий-тъ.

№ 15.

Болградъ 1873 год. Декемвр. 23.

Почтаеми уйчо Папаіоте!

Съ настояще-то си ида да Ви поздрава и въ сѫщо-то време да Ви честитѫ новѫ годинѫ (1874], за которѫто моля Бога да бѫде както за насъ, зѫщо и за милийтъ ни народъ благополучна. -- Въ по-пѫрво-то си писмо бѣхъ Ви писалъ, че момче-то, кое-то Ви е длѫжно, иска признайницѫ-тѫ, па тогива да ми плати парытѣ. Но азъ като ся извѣстихъ за милость-та му по отъ близо, че и дойде запискѫ-тѫ, то пакъ не ще да ми плати, по причинѫ на бедность-та си и че е единъ

[1]) „Клѣтницитѣ" отъ Викторъ Юго.
[2]) Сѫщи, за когото се бѣлѣжи по-рано, убитъ въ Софийско.
[3]) *В. Стояновъ.*

отъ реда на карташитѣ, (картоиграчитѣ), то пребьрзахъ да Ви извѣстя, щото да не би платили тамъ за него и послѣ да ми проводишъ признаницѫтѫ, съ която да имамъ дѫлги распры и пакъ да не мога да зема парытѣ. Ако иска човѣкъ-тъ, нека ми проводи, че ако ли не, то ще му повьрна запискѫтѫ. А Вий ми пратете пари да ся отплатя на хората, защо-то ма е срамъ вече. Трѣбва да имамъ образъ и за втори пѫтъ. Азъ Ви съмъ говорилъ и пакъ ще Ви кажа уйчо, критическо е моето положеніе безъ ваша-тѫ помощь. Седемъ и половина рубли ни е благодѣяніето, а камоли за други потреби. Гладъ е въ тѣзи страны тѫзъ годинѫ и то голѣмъ гладъ Ви казвамъ!

Прѣімвахъ вѣстникъ-тъ „Будощность" колко време, но отъ двѣ нѣдели насамъ не съмъ го виждалъ. Не знаія каква е тѫзи работѫ! Да Ви уписвамъ отъ тука новости, не е нуждно, защото мисля, че сте чели притуркѫ-тѫ на 9 брой „Независимость". Тѣзи дни Стояновъ ще върви въ Букурещъ да полага испитъ. Научавамъ ся, че на Г. Каравеловъ братъ му щѣлъ да дойде тукъ за професоръ на общѫ-тѫ исторіѫ. Дай Боже! -- Отъ училище-то ни ся дадохѫ по единъ белетъ, въ който ще ни ся бележатъ мѣсечнытѣ бележкы и поведеніе-то, и който [белетъ-тъ] трѣбва да ся подписва всякой мѣсецъ отъ родителитѣ ни или отъ туторитѣ ни. Азъ като нѣмамъ тукъ нито единъ отъ речепитѣ, то Вий трѣбва да опѫлномощите едно лице отъ Ваша странѫ, кое-то ще извърша това. Ний тукъ сме живо и здраво! сега ни распуснахѫ за Коледа и за испитъ-тъ. Поздравлява Ви Иванъ и другитѣ наши ученици.

Отъ като Ви поздравлявамъ сърдечно и съмъ Вашъ найпокорный.

Атанасъ П. Хитовъ.

Поздравети Іордана и му кажете, че нѣмахъ врѣме за сега да му пиша, сѫщо и останалитѣ пріятели.

Сѫщий.

№ 16.

Болградъ, 7-ий Априлий 1874 год.

Почтаеми уйчо Панаіоте!

Прѣзъ Мартъ Ви проводихъ двѣ-три писма въ Бѣлградъ, но нито на едно отъ тѣхъ не получихъ отговоръ-тъ. Това ма

накара да мисля и наскоро щѣхъ да телиграфирамъ въ Бѣлградъ за извѣстіе, ако да не бѣхъ са научилъ за причинѫ-тѫ отъ едного ученика русчуклія т. е. че си дошелъ въ Букурещъ прѣзъ Мартъ.

Димитьръ си дойде въ градъ-тъ ни и ми донеси едно писмо отъ Васъ, освенъ това ми каза, че вашето положеніе было съмнително, т. е. можело твърдѣ леко да са прѣхвьрлитѣ отдвътъ локвѫтѫ (Дунавъ). Това ако е истина, азъ Ви желая добъръ нѫть и моля всевишнаго да окрепи оржжіето Ви и да Ви бѫде покровитель за всегда. Като българинъ и второ като твой най близни родъ, моля Ви учтиво, дозволети ми ако е възможно да приговора и азъ нѣколко рѣчи върху това, които мисля ако не сѫ полезны, то не ще бѫдатъ бари и вредителни. Ако минишъ тъзи година въ Българіѫ, както що вижда(мъ) народъ-тъ едно не приготвенъ и второ днешната политика е, както що отива, е противна намъ, то едно ще бѫде за полза народу ни а друго може той твърдѣ лесно да изгуби много. Вый ще ма попитатѣ безъ съмненіе защо? готовъ съмъ да отговоря минутно на тези питанія. Ето защо. Вый като стѣ въ отечеството ни и при народъ-тъ ни, наравно, че ще го браните ежидневно до колкото Ви дозволяватъ силитѣ, като чиститѣ съвремено и неговитѣ кесаджии и бѫлгари издатели. Послѣ това може да са снабдите и съ матеріялъ, та после като са върнишъ ще можишъ много по свободно да работишъ отъ колко-то днесь. А най-главното е че юнакъ-тъ остава славенъ повече и послѣ смьрть-та си, ако той скончае дѣлата си на бойното поле. Но въ такива малки действія той може твърдѣ лесно да изгуби животътъ си и тогива не е ли голѣма жалость и загуба за народъ-тъ ни?

Да, вѣрвамъ, че това всякой ще ми потвърди, защото нашыйтъ народъ е дне(сь) за днесь лишенъ като отъ васъ личности. Народъ-тъ ни тешко ще найде днесь човѣци съ твоята решителность, храбрость, хитрость и съ твоята политическа и военна практика, а въ сѫщото време познавашъ и четиртевъ къта на нашето отечество; та за това уйчо, желостно е да са изгубите въ нѣкой ничтожна битка, до дето може въ обща революція да помогнишъ много по вече. Съ своия слабъ и недозрелъ умъ толкова мога да са израза относително до горѣизложанитѣ работы, а като съмъ увѣренъ, че *Вата милость* много по добрѣ расѫждавашъ отъ менѣ, то

зная, че ще почнешь начало, което ще бѫди добро и полезно за бедныйтъ ни наротъ. Желя Ви отъ сърце всякой прѣдпріятіе и моля Вишнаго да Ви бѫде покровитель за всегдия. Напредъ! Ако искашь партии, крадиконе и кавги, то въ Болградъ ще гы намеришь. Освенъ нѣколко отъ младитѣ като исключишь, останалитѣ пали открая. Калпавъ свѣтъ па то ти е. Ако му кажишъ ти не си румунинъ и народноста ти е българска, то иди и та кажи на властитѣ. Иди послѣ, че работи съ тъкъвъ народъ. Доядело ма е, па немога и да ги търпа вече. Има младежи за работа, но що да сторать беднитѣ като нѣматъ влияніе. Ахъ гиди ножъ, че пакъ ножъ, до дето не са искоринать тѣзъ аристократи отъ народъ-тъ ни, нищо не ще да бѫде. На нашийтъ народъ му трѣбва корѣнно прѣобразованіе па чекъ тогава да стъпи въ редъ-тъ на истенно образованитѣ народи.

Атанасъ Хитовъ.

(П. П.) Цанковъ ма пита по Велигденъ за Ваша милость где си и имамъ ли писмо отъ Васъ скоро. Азъ му отговорихъ право. Благородна душа и народенъ человѣкъ е тозъ, уйчо! Азъ тъка го цена, че пакъ не зная. Стояновъ ма вика да му прѣписвамъ нѣщо си прѣди Велигденъ и по разговоръ-тъ го познавамъ, че не стои добрѣ расположенъ къмъ хъшіовитѣ, а особито къмъ Каравеловъ, много го мрази и псува. За Васъ само това ми продума: „уйчіо ти дума, че Стояновъ не ми е вѣренъ а? но той ще види какъ ще го изиграй Каравеловъ“. Това мога да Ви съобща отъ градъ-тъ ни, нищо по-вече. Азъ съмъ здравъ и посещавамъ класоветѣ си рѣдовно. Кога са върнишь, моля та, яви ми приелъ ли си писмото ми, и ако не дойдешь тукъ, а ще отиванъ за отсреща, моля та яви ми чрѣзъ телеграфа да дойда да са видимъ, защото нѣмамъ тешкы уроцы и мога да припусна два-три дена. Моля Ви ако можитѣ пратете ми часопоказателъ-тъ отъ тамо и за едни чипици пари, защото съмъ останалъ безъ убуща. Като моля Бога сърдечно, настоящето ми писмо да Ви свари въ най-добро здравіе и расположеніе.

Цѣлувамъ Ви раката и оставамъ Вашъ покорный робъ за всякоги.

Атанасъ П. Хитовъ.

№ 17.

Болградъ 7-й Юний 1874 год.

Почтаеми уйчо Папаіоте!

Като ми не дозволява времето да Ви уписвамъ на дълго тукашнитѣ работи, то Ви оставямъ да са задоволите съ следующитѣ нѣколко прибележки.

Първо е нужно да Ви поздравя и слѣдъ това да Ви кажа, че сме почнали испитъ-тъ, който са надѣвамъ, че ще свършимъ благополучно. Второ Ви извѣстявамъ съ скръбь, какво нашитѣ колонии са нахождатъ въ лоше положеніе за сега, сѫщо и училището. Въ народната камара въ Букурещъ са решило, щото земитѣ на колониститѣ да са отнематъ и да имъ са продадатъ изъ ново; тоже и училищнитѣ приходи да са отнематъ, следователно да падни училището. Това са убнародва даже и въ румунскитѣ журнали. Щомъ като пристигна депеша отъ Букурещъ за това испроводи са отъ тука една депутація отъ 3 4 души да разглѣдатъ тъзъ работа, въ която са причисляваше и Г. Н. Минковъ. Слѣдъ нѣколко дни като са завърна рѣченната депутація, азъ незабавно отидохъ при Н. Минкова и го попитахъ какви резултати сѫ донесли и получихъ следующия отговоръ: „Ходихми при министерътъ, при нашитѣ по първи българи, при Русский и Френский посланикъ и дадохми жалба противъ тъзъ неправда. Работата, каза той, зѐ друго направленіе и имами надежда за спасеніе“. Народътъ е страшно развълнуванъ и работата можи да достигни до дървенъ господь. Гражданитѣ и селата са държатъ юнашки. освенъ нѣколко мекереста. Но при всичко нищо не ще сторятъ Молдованитѣ.

Г. Пановъ си дойде отъ Букурещъ и ми каза за Васъ. Той ми каза още, че ще ми събере помощь отъ неговитѣ и наши пріятели за пѫтни разноски, т. е. за Сливенъ. Като чухъ тѣзъ рѣчи отъ милость-та му, считахъ себе за най счасливъ въ този часъ. Радостьта, която чувствува сърцето ми за сега е голѣма, драгий ми уйчо, и не съмъ въ състояніе да я изразя. Азъ съмъ твърдѣ благодаренъ и признателенъ Вамъ и Г. Панову дето ми давате средство да видя милото си отечество България, а най паче Сливенъ. Както що Ви казахъ и по-горѣ, че полагами испитъ, който ще свършимъ до 21 юний;

щомъ като го положимъ мисля да върва. Зато Ви моля, уйчо, щомъ като ми пріемите писмото, пишете ми незабавно, защото безъ додето не пріемна отъ Васъ дозволеніе, не ща да са мърда отъ мѣстото си. Пиши що имашь да ми пишишь за Сливенъ и другадѣ и азъ всичко вѣрно ще извърша и ще Ви отговора като са върна. Азъ мисля па отивани да мина прѣзъ Руссе, Лѣсково и Търново. Колкото за здравіе, слава Богу, добрѣ съмъ; ревматизмитѣ ми почнахж да минуватъ.

Поздрави Юрдана, чичу Илю, чичу Цеко, бай Ивана и пр. За сега Ви цълувамъ дѣсницата и оставамъ у здрави и надежда за добро виденіе, ако са върна живо и здраво.

Атанасъ П. Хитовъ.

№ 18.

Болградъ, 8-й Юний 1874 год.

Почтаемий уйчо Панаіоте!

Вчера [7] Ви проводихъ едно писмо по пощата и сто днесь пакъ Ви провождамъ и второ чрѣзъ Г. Панова и то само и само дано получите едно та едно и да ми отговорите часъ преди. Господ. Пановъ ми убеща, както що Ви казахъ и у първото си писмо, че ще ми събере помощь отъ тука. Азъ мисля да мина прѣзъ Руссе на отиване, отговорими бива ли. Пиши ми що имашь да ми пишишь за дома и то по скоро. защото става късно. Азъ намислихъ тъзъ година да си отида па макаръ и на първий коракъ погиналъ.

Поздравлявамъ Ви и оставамъ Вашъ покорний

Атанасъ П. Хитовъ.

(П. П.) Безъ Вашиий отговоръ нигде нема да отида, зато Ви пакъ повтарямъ — прѣбързайте.

Сжщий.

№ 19.

Въ Болградъ 27 Августа 1874 год.

Драгий ми уйчо Панаіоте!

Отъ тукъ като потеглихъ за България прѣдадохъ си сждбата въ божиитѣ ржце и всичката ми надежда бѣше на

него, че ще ми испълни горѣщото желаніе, т. е. да посета поробеното си отечество и народъ. Истена, Божията сила е голѣма и непостижима; тя помага на всяки доброжелатель и го пази отъ бели и неволи; тя награждава родолюбецътъ и наказва тиранинътъ; та затова ний человѣцитѣ трѣба да я виками добродѣтель-та и силата Божия на помощь при всякое начало. Уйчо, азъ ходихъ въ Сливенъ, видѣхъ са съ родителитѣ си, и приятелитѣ си, и за всичко, що бѣши ми поржчалъ глѣдахъ и вършехъ, и ето сега ида да ти го прѣдстава точно и ясно, чрѣзъ настоящето си писмо. Но прѣди да почна расказъ-тъ си, длъженъ съмъ да та поздрава сърдечно, и сжщеврѣмено да ти благодаря, дето спорѣдъ Васъ бѣхъ пакъ счасливъ да са срещна съ нѣколко благородни личности, както въ Влашко, сжщо и въ България, които ма питахж за Васъ надълго и почитаха името Ви и дѣлата Ви високо. Азъ имъ отговаряхъ за всичко, що познавамъ действително. Но да почнемъ сега пжтуваніето ми. Болградскитѣ младежи като ми събрахж три наполеона помощь за пжть, азъ потеглихъ радосно за милото си отечество. Въ Галацъ като дойдохъ, извадихъ си пашапортъ отъ турското посолство и щомъ като тръгна парапловъ-тъ къмъ Бургасъ, качихъ са и азъ да пжтувамъ за гдѣто трѣбваше. Слѣдъ двоневно стоеніе въ въпорътъ, стигнахми градътъ Бургасъ. Въ този градъ имаше много Сливненци по разни занаяти, но ни единъ ма не позна. Азъ ходяхъ и са расхождахъ съ другаръ-тъ си по градъ-тъ и само мотряхъ добрѣ всичко, що виждахъ прѣдъ очитѣ си. Забелижи, че капелитѣ носяхми на главитѣ си още, и не искахми да наложимъ на главитѣ си фесове. Най послѣ като видѣхми всичко, що ни трѣбваши да видимъ, приближихми са при нашитѣ съграждани и имъ са казахми, че сме отъ Сливенъ и слѣдвами наукитѣ си у болградската гимназия. Тогава нашитѣ приятели дойдохж при насъ, познахж другаря ми, а мени никакъ, ако и да ги довѣрявахъ, че съмъ техянъ съотечественикъ. Най послѣ дойде Илия, шурята на бъжия и още нѣколко стари приятели, та са распознахми, на най сетнѣ и тѣ мжчно ма уприличихж, както ми казвахж, че твърдѣ голѣмо проминеніе съмъ направялъ отъ всѣка страна. Като ма научихж отъ где ида и кой съмъ, почнахж да ма расспитватъ алегорически, относително народнитѣ ни работи, сиречь има ли нѣщо да са работи, кой работи, въ какво положеніе са работитѣ и ще ли

бѫди нѣщо. Азъ бѣхъ принуденъ да отричамъ на тѣхнитѣ въпроси, т. е. да имъ казвамъ, че нѣмамъ никакво понятіе отъ това, що ма питатъ тѣ, додето са научахъ отъ вѣрнитѣ си, че сѫ хора съ чисти сърца и че ма не искушаватъ, та тогава имъ са открихъ до негдѣ и имъ расправяхъ за нѣкои нѣща, що знаяхъ и що трѣбваше да имъ съобща. Вечерьта пакъ дойдоха нѣколко души на хана, гдѣто бѣхъ азъ и седѣхми на розговоръ почти цѣла нощь. Азъ като ги усетихъ, че сѫ доброжелателни хора, почнахъ да имъ казвамъ, че има хора да работатъ за освобожденіето на нашето отечество, казахъ имъ още, че българскитѣ юнаци, що ходяхѫ прѣди нѣколко години по балкана да са биятъ съ турцитѣ, не сѫ умрели още всичкитѣ, нито пакъ сѫ забравяли своитѣ братя роби, но работатъ съ всичкитѣ си сили и ще работатъ до сетниятъ свой часъ; та при това трѣбва и вий отъ тука да ги помагати въ дѣйствията имъ: материялно, умствено, физически и пр. и пр.; защото тѣ не могѫтъ всички да дохождатъ тука, нито пакъ могатъ работи безъ васъ, казахъ имъ азъ. Когато имъ говоряхъ за вситѣ наши работи, които сѫ се вършили, вършатъ и ще са вършатъ за въ бѫдѫще, виждахъ ги че оставахѫ твърде благодарни и желаятъ да зематъ участіе, само че трѣбва разумни хора да ги прѣдвождатъ. Послѣдніото ми прѣдложение бѣше, да си купатъ всичкитѣ добри пушки, револвери.....; да обружватъ селянитѣ на вредъ, тъй щото, да сѫ готови за бой, та ще видимъ пакъ, азъ ще Ви отпишѫ отъ Влашко, имъ казахъ азъ. Сутрената дойди Цариградския вапоръ, отъ който излезохѫ много наши сливненчета, ученици въ Цариградскитѣ заведенія, съ които, ученици, потеглихми и ний съ другаря си за Сливенъ. Бургаскитѣ младежи ми платихѫ разноскитѣ на хана и ми хванахѫ талига до Сливенъ безъ да плата азъ ни пара. Вечерь-та стигнахми Карнобатъ, но тукъ не можихъ да са разговоря съ нѣкой по нѣкой си причини. Въ Бургасъ са видѣхъ и съ Митито топалчито[1]) Той ми са плака, че страдалъ много, изгубелъ сермията си и сега даже не може да живѣй въ Сливенъ отъ чорбаджинтѣ, та затова, ми каза, хода по Цариградъ, Бургасъ и пр. додето са позабрави малко. Той е фотографъ за сега и може би да мини въ Влахия да са видитѣ. Въ Сливенъ като стигнахми, азъ слѣзохъ първо въ

[1]) Д. Топаловъ, (за сѫщия вж. бѣлѣжка по-напрѣдъ).

кжщата на другарътъ си, та послѣ оттамъ отидохъ у дома. И тукъ пакъ за нѣколко часа бѣхъ чужденецъ прѣдъ очитѣ на родители и приятели. Азъ ги познавахъ всичкитѣ добрѣ, но имъ са не казвахъ, а тѣ менѣ никакъ не познавахж. Надодохж при насъ другаритѣ ни и са разговаряхми доста дълго време, послѣ Димитъръ Костовъ, другаря ми, който го знаешъ и ти, имъ убади кой съмъ, та чакъ тогива са поздравихми и разговаряхми на дълго. Слѣдъ това отидохми деситина души у дома, сваряхъ баща си и майка си тамъ, и момчетата като имъ казаха че ушъ носатъ писмо отъ менѣ и въ сжщото време посочихж менѣ за писмоносецъ, тогива тѣ ни приехж вътрѣ и почнахж да питатъ за менѣ, гдѣ съмъ и що права, безъ да познаятъ, че азъ седж срѣщу тѣхъ; и най послѣ ако не бѣхъ имъ са показалъ, не би ма познали и 5 дена да седж. Можи да ти са види чудно това, що ти казвамъ, уйчо, но кога видишъ нѣкой отъ моитѣ приятели питай го и ще са увѣришъ въ сжщность-та. Вечерь-та като чули моитѣ роднини и приятели, дойдохж всички у дома да са видимъ. Дойди: чичо Ваню, леленти ми синове, Хаджи Николови татіовларъ, Кутло Ганчовото момче Димитъръ, Христовитѣ синове и пр. . . . . Питахж ма какъ съмъ та сполучилъ когато излезохъ отдома, кой ма е наместилъ въ училището и кой ма подържа. Асъ имъ казахъ правото. Питахж ма гдѣ са намирашъ обично и съ какво са занимавашъ. Отъ нѣкои хора чувами, че е билъ търговицъ, отъ други, че е билъ войвода при князъ-тъ, а трети че пріемалъ плата отъ сърпското правителство и гонялъ пакъ народнитѣ си работи, та питахж тѣ кое е истена отъ всичко това? Азъ имъ потвърдихъ и тука истината. Сутрень-та излезохми по градъ-тъ и са видѣхми съ гражданитѣ. Съотечественицитѣ ми ма пріехж твърдѣ добрѣ. Едни ма питахж гдѣ живѣя и какво ученіе слѣдвамъ, какъ стоятъ Влашкитѣ българи наспротивъ вътрешнитѣ и мислатли за своитѣ братя и отечество; втори ма пакъ питахж, какъ варватъ народнитѣ работи и що правятъ въйводитѣ, а трети кога ще са биеми съ турцитѣ. Въ това врѣме азъ трѣбваше да бждж много усторожанъ и прѣдпазливъ въ говоръ-тъ си, защото не познавамъ отъ близо тѣзи хора, та и ако да знаяхъ нѣколцина отъ тѣхъ, че бѣхж прѣди добри диятели, но пакъ са бояхъ да не ги е изменило времето. И тъй азъ нѣколко дена бѣхъ

принуденъ да мълча и нищо да не говорж относително за народни работи, доде ги упознахъ кой какъвъ е.

Ходихъ та разглѣдахъ училището и са поразглѣдахъ и са поразговоряхъ съ учителитѣ. Училището до една степенъ добрѣ отива спорѣдъ другитѣ училища въ Българія. Учителитѣ сж хора способни и народни. Двамата главни учители сж странни, т. е. първия е отъ Ямболъ, а втория отъ Дрѣново и първия, който са казва Коняровъ е свьршилъ въ Одеския уневерстетъ, а втория въ Лондонъ и са казва Чарковски. Колкото за другитѣ, ако ма питашъ тий сж Сливенци и имено: даскалъ Добри Чинтуловъ, братовия му синъ и ощи нѣколко, които сж са учили въ градътъ ни. Както що чувамъ отъ тѣхъ, че Н. Ценовъ и Колония искали да устроятъ въ Сливенъ по високо завидения. Читалището имъ май спи, защото чорбаджиитѣ не оставятъ на младежитѣ да работатъ и искатъ да налагатъ власта си насиломъ върху имъ. Алашъ — веришитѣ много спжтъ; лозята и хранитѣ ги убилъ градътъ; даноцитѣ много тежки; та затова долнята и среднята маса са отчаали твърдѣ много. Ходихъ при дѣдо Владика и са разговорихми. Много кротакъ човѣкъ, чорбаджиитѣ го завладали и какото му свиратъ, играе. Докторъ Начевъ Планински е голѣмо мекере, уйчо. Народа са плачи отъ него, и той чорбаджиска Каста. Кивлиевъ си дошель въ домъ-тъ и е много болянъ. Страшно е да не умре биля тези дни. Много добъръ мжжъ, но ще го утьрвемъ, голѣмо несчастіе. Тотито Кивлиевъ каралъ на чича и на баща ми да ма питатъ за тебѣ, но асъ имъ отговорихъ, че който има що да ма питж, нека дойде при мене, не му трѣбватъ посредници да проваждж. Азъ съ гражданитѣ много добро приминувахъ. Симпатіята имъ въ късо време придобихъ, та зато ма убичахж и повѣряваxж мислитѣ си, а най паче младата интилигенция. Единъ отъ младежитѣ ми расказваше, че нѣколко души граждани са питали по между си, где следва тозъ ученикъ и кой го подържава, когато ний го знайме, че е отъ бедна фамилия. А учитель Добри имъ отговорялъ, че ти ма издържавашъ. Послѣ го питали къкъвъ человѣкъ е Хитовъ, та станалъ плашило на турцитѣ, а свѣтецъ на Българитѣ? учитель-тъ имъ отговорялъ: „Папаіотъ е человѣкъ съ извънредна дарба, той е истена свѣтецъ за Българитѣ, и добренитѣ що е направялъ и прави постоянно на рародъ-тъ си, сж не забравими, само ако сми хора да ги ценимъ. Чуздитѣ народи са

го уценили и днесъ му отдаватъ голѣма честь и достоянство за неговитѣ юнашки и разумни подвиги. Забѣлежети ощи господа, казалъ имъ той, че този мъжъ не си е прѣдалъ страст-та на пиянство и женкарство, но на оружие и високи мисли". Това го чухъ азъ, уйчо, отъ устата на едно благородно момче, което съмъ позналъ, че не говори страсно и криво. Сѫщитѣ речи азъ чухъ отъ много лица. Кивлиевъ, чичо Ваніо, дѣдо хъджи Татіовло, синовети му, Н. Таніовло, Недіо Мувтарина, Чинтулувитѣ, които сѫ учители и вситѣ наши приятели и родове ми казахѫ въ едно събраніе, да та поздрава и да ти кажа и да ти благодъра отъ тѣхна страна, дето си ма наместилъ въ училище и дето са трудишъ за ученицитѣ по вънъ и ги помагашъ. Ний всичко чувами, ми казахѫ тѣ, и нѣщемъ забрави неговитѣ услуги, що прави народуни. Баща ми, чичо, уйчо Христо и други нѣколко отъ нашитѣ родове и приятели ма приехѫ добрѣ и ма помогнахѫ кой колкото можѫ. Чичо си направилъ нови кѫща, които го кощатъ 20—30 хиляди гроша, та по тъзъ причина май са добралъ отъ къмъ пъри, па и кяроветѣ не вървать. Но при всичко това, пакъ ма помогна твърдѣ много, сторѣдъ силата си. Колкото времп седяхъ тамъ, всичкитѣ разноски почти той ми тегли. У дома му най много седяхъ. Хърчлакъ ми даваши доволно и нѣколко пътя правихъ угощение на приятелитѣ си, всичкото отъ него бѣше. И най сетня на тръгваніе, булката му ми направи дюшекъ, възглавници, ризи, чорапи, истака ми платъ за фанели и ми дади той самъ още е д н а л и р а за пѫтъ, за което азъ му благодаря твърдѣ много. Баща ми ми дади сѫщо на трьгвани и той е д н а л и р а и единъ добъръ шеякъ. Димитъръ Кутевъ ми помогна единъ напалеонъ и Христо росовро момчетата му ма помогнахѫ и тѣ е д и н ъ н а п о л е о н ъ, и тъка имахъ разноски за да са върна. Не мисли, че азъ имъ искахъ тѣзъ пари, не, тѣ ми ги донесохѫ безъ да имъ помена. Нема времп да са понижавамъ азъ, че сетне да говоришъ, какъ не съмъ ималъ пари да си отидѫ и съмъ просилъ. „Ачъ дурурумъ ама дунчъ дурурумъ" казва турската пословица. Но да уставимъ сега тѣзъ дребушлеци и да Ви раскажѫ за положението на нашитѣ работи.

До колкото познахъ и унитахъ нашитѣ съотечественици, какво тѣ мислатъ за своята сѫдба, излагамъ Ви го. — Много е чуденъ нашия народъ, уйчо. Ако го разглѣдашъ отъ една

страна, ще кажешъ, че нищо не можи свърши човѣкъ съ него, а отъ другаде, ще си помислишъ противното. Голѣмъ хаусъ са разбъркалъ. Едни търсатъ просвѣщение, други викатъ Русия, Сърбия . . . , ..., трети революция, а други хаберъ пѣматъ пакъ отъ нищо. Най първитѣ поборници за свободата, които азъ познавахъ, днесъ ми прѣдлагатъ други планове, т. е. че трѣба народъ-тъ вътрѣ отъ една страна да са просвѣщава и обружва, и послѣ да са чака згоденъ случай, сир. да почне турція война съ нѣкои сила, та да зематъ участіе Сърби, Черногорци и пр., а пакъ ако, казватъ, са приготвимъ по рано ний, то можимъ да почнемъ сами тогива. Слѣдъ това исками да работимъ съ хора добри, за да ни упропастяватъ работитѣ. Да давамъ прошеніе до Русия, до Сърбия и Черна-Гора и да ги молятъ за помощь и участіе въ нашитѣ работи, като имъ разяснатъ, че народа ни търси свобода отъ тиранинъ-тъ. А колкото за помощь що са тича, ний ще помагами спорѣдъ силитѣ си. Истена, че както си виждамъ азъ, уплашали са май, но пакъ ако има хора да ги поукуражатъ, за скоро време ще зематъ участіе всичкитѣ. А колкото за тебѣ ми к(а)зватъ да седишъ и да работишъ отъ вънъ, та когато дойди време да ги повидешъ, защото ако мини тука, казватъ ми тѣ, можи би да го убиятъ случайно въ нѣкой малка работа, та сетня ще бжде голѣма жалость за народъ-тъ ни; защото мжчно ще намеримъ тъкава храбаръ и практиченъ юнакъ да ни поведе на бойното поле. Колкото за чети, ний ще намеримъ помежду си, да ходатъ по бълканъ-тъ за страхъ на турцитѣ. Това ти съобщавамъ отъ тѣхна страна. Сега да ти раскажж за една чета, която ходи по бълканъ-тъ отъ 4 години насамъ. Тъзи чета е съставена повечето отъ сливненци и са прѣдвожда отъ Андрея Шумналията, който е ходѣлъ прѣди съ кълачлията и отъ Стефана сливненицъ, които бѣше панталонджй въ Котель. Въ тъзи чета е и Кадапковло кираджията, Ченковло Митю и едно Новоселчи, което седи срѣщо голѣмата врата на вашия дворъ. Казватъ, че са състояла отъ 20 души и ходяла отъ четри години насамъ, но твърдѣ тайно. Азъ като бѣхъ у Сливенъ, минахж единъ пжтъ и отиди голѣма потера до ги гони. За сега толкова ти съобщавамъ, та съ второ писмо пакъ ща ти описа и други нѣща. Ако имашъ да ма питашъ за нѣщо явими въ писмото си да ти раскажж. Извѣстявамъ ти че не минахъ прѣзъ Русчукъ, та послѣ ще ти упиша причинитѣ.

Сега да ти раскажж пакъ за състоянието на уйчо Христо[1]) спорѣдъ както ми го расказахж хората и самъ той, и както видѣхъ азъ съ сопственитѣ си очи. Много е горко неговото състояніе, уйчо! Хората теглихж не теглихж, но той бедний страда и до днесъ въ тиранскитѣ ржце. Отъ както си заминалъ ти, постоянно плаща борчъ, лежи въ тъмниците и страда отъ най свирепитѣ турски мжки. Платилъ е до сега 12-13 хиляди борчъ на турцитѣ и се пакъ не можи да са отплати. Ето да ти раскажж що са е случило съ него въ послѣднитѣ години. Сарж Хаджи Ахмедаа и още еди(нъ) турчинъ го затварятъ прѣди 3 три години за 7 хиляди гроша, утъ че ималъ да имъ ги дава фаизданъ фаисъ и пр. . . . и като го държаватъ $1\frac{1}{2}$ год. затворянъ редовно и още една пакъ ту затворенъ, ту пуснатъ, най послѣ му зиматъ къщата и я даватъ на тилаля. Уйчова бобалакъ Миндо за да му утърве къщата, плаща на турцитѣ, на срищу паритѣ си зима 200 добитака, които ималъ уйчо. Уйчо молилъ бобалака си да ги не зима, та той ще му ги плати полека. И тъй го направятъ най несчастенъ на свѣтъ-тъ, т. е. голъ като прьсть и чужди слуга. Проклетъ Миндо не са насителъ съ това, по отишелъ да му отнеми още и кучетата. Единъ денъ уйчо като спѣлъ, дошелъ Миндовия синъ и му измамва кучетата. Уйчо разгневенъ отъ тъзи имъ безчовѣщена, грабва си пушката и трьтилъ съ цель дето го стигни да го убие и тогива да забий по горитѣ. Достигва го на едно мѣсто и хвърга съ шишането върху му, но като не го сполучилъ, онзи побѣгва, и послѣ лѣжалъ нѣколко врѣме болѣнъ отъ дето са уплашилъ. Сеги азъ като си отидохъ, тий искали да са миратъ съ уйча и да му дадатъ 50 добитъка, но уйчо не иска вече да ги видѣ, ако тѣ и да са умилкватъ около него. Тий ги досрамѣ много като си отидохъ и боятъ са че щи (ти) убада та зато постживатъ тъй. Уйчо, уйчо Христо та поздравлява и желае бари единъ пжтъ да са види съ тебе, па тогива, казва той, нека умра. Ето той какво ми каза да ти убада: „пиши на бати и ти самъ вишъ каква стока върви, та да купя отъ тукъ и да я дониса тамъ за проданъ, та спорѣдъ това да са навидитѣ.“ Той иска да доди хемъ да са видите, хемъ да види каква стока можи дя донася отъ тамъ да продава, а пакъ отъ Влашко Вий да му

[1]) Братъ на Панайотъ Хитовъ.

направитѣ чесъ да му даватъ овни и други стоки, та да ги вкарва вътрѣ, и хемъ да търгува и да ти помагж въ работитѣ. Азъ, казва той, не са отказвамъ отъ народнитѣ работи, когато дойде време, но сега защо да пропадами, той тамъ и азъ тукъ и утрѣ като устарейме, ако не стани нищо, никой не ще ни поглѣдни. — Драгий ми уйчо, само ти си въ състояніе днесъ да повдигнишъ този окаяникъ. Което говори той всичко е истина и можи да бѫди, та затова вишъ какво нѣщо можи да донесе тука за проданъ, та да му отговора, защото той чака съ нетърпеніе. Преди да заключа писмото си, казвамти да ми отговоришъ за уйча що да стори. Имашъ поздравленіе: отъ уйча и отъ цѣлата му фамилия, отъ чича Ваня и отъ фамилията му, отъ Татіовло, отъ Бълджія, Н. Таніовло и отъ баща му, отъ Чинтуловитѣ, отъ моя баща, отъ бабини Лицканчини, отъ майка ми и систра ми и отъ зетя ни, и най-послѣ отъ вситѣ младежи сливненски. Съ второ писмо ще Ви пишж пакъ. Приеми искреното ми поздра(вление) и оставамъ съ нетърпеніе за отговоръ.

Баща ми ти проводи малко пеякъ и чичо пакъ платъ за фанели, какъ да ти го провода?

А. Х. (Атанасъ Хитовъ).

№ 20.

Болградъ 12 Мартъ 1875 год.

Драгий ми уйчо Панаіоте!

Тежко ми е да Ви не пишж дълго време, затова зехъ перото да Ви поздравя и да Ви съобща нѣщо за тука. Първо да Ви кажж, че отъ като съмъ си дошелъ отдома става имъ пишж нѣколко писма, а нито на едно не ми са отзовахж. Не знаіж жива ли са, здрави ли са и въ какво състоіаніе са памиратъ. Но се са надѣвамъ, че на проліотъ като са управи времето ще ми са отговоржтъ. Да Ви описвамъ болградскитѣ работи, вѣрвамъ, че сти са наситили и ще Ви е непріатно, но при все това пакъ ще Ви съобща поне нѣщо, което Ви интересува. Г. Цанковъ[1]) си отидѣ вече отъ Болградъ,

[1]) Кирякъ Цанковъ.

лишихъми са, Ви казвамъ, отъ тъзи благородна душѫ, коіато за дълго не ще забрава. О, ний несчасни болградски ученици! Всичко що е добро бѣга отъ насъ, а злото ни гони най жестоко дору и на сънъ. На 9 настоіащаго испроводѣхми Г. Олимпъ Панова за въ Парисъ. Той ще са подържѫ отъ болградската община да свърши курсътъ си по инджинерството въ Парисъ. Дай Боже да са върни здравъ, за да помогни милата си татковнина, коіато са нуждае отъ подобни синове.

Уйчо, молѭ ви, ако е възможно проводете ми малко разноски, защото животътъ ми е твърдѣ тежакъ. Тъзи зима прѣкарахъ много лошіо безъ дърва, безъ убуща и книги и пр..... А най виши ми бърка подирнето, т. е. дето нѣмамъ срѣдство да си набавѭмъ нужнитѣ учебници, което ми припіатствува твърдѣ много въ успѣхътъ. Молѭ Ви, уйчо, помогнете ма, както и други пѫтъ, въ това ми бедствіе, за което нѣма да Ви остана дълженъ. Като съмъ увѣренъ въ свеснитѣ Ви чувства, че не ще ми откажете и тозъ пѫтъ тъзъ молба, оставамъ да учаквамъ съ пѫлна надежда отговорътъ Ви.

Поздравете буліа, бай Ивана и другите наши приіатели. Ако можите проводети ми нѣко(и) нови книжки отъ тамъ, отъ което съмъ лишенъ съвсемъ.

Поздравліавамъ Ви най жешко и оставамъ Вашъ покорний.

А. П. Хитовъ.

№ 21.

Болградъ 18 Априлий 1875 год.

Драгий ми уйчо Панаіоте!

Пріехъ Ви писмото, което учаквахъ съ голѣма жаждость, и го прочетохъ съ вниманіе.

Измежду редоветѣ на писмото Ви намерихъ тъкива изражения, които ма правѭхѫ дълго да размислявамъ надъ тѣхъ. Уви! що чувамъ азъ отъ единъ старъ и благоразумѣнъ юнакъ? Покаяніе въ дѣлата си. Всяко дѣло трѣба добрѣ да са разсѫди при началото, на тогава да са почне; като са почне, вече трѣбва да са постояствува надъ него. Не, не, уйчо, не падай въ тъкава слабость. Не си збаркалъ никакъ дето си са задомилъ, то не ще да ти бърка въ дѣлата, що си прѣдприіелъ: *този е общъ законъ*, на който трѣба да са подчини всякой

смьртѣнъ, стига само той да усеща себѣ, че е мжжъ; но добрѣ е да се живей законно, отколкото беззаконно. Живей въ домътъ си както истѣнъ домакинъ, уйчо, но си гледай работата, това всякой разумѣнъ човѣкъ ще Ви удобри; приучвай домашнитѣ си не по сърския и новобългарския животъ и характеръ, но по стария свѣтъ животъ на Българитѣ, и тогива ще бъдишъ счасливъ за сякоги. Нека само Богъ Ви дарява добъръ и спокоенъ животъ въ домътъ. Но при всичко това недей забравж пакъ кой си и що са чака отъ тебе, недей забравж, че нашитѣ братя и сестри ихтатъ тежко подъ кървожеднитѣ покти на душманина; и най сетнѣ Ви казвамъ, да не забравжте, че конецътъ освѣтлява дѣлото. Молж Ви, уйчо, недейте пріема тѣзи мои рѣчи, като да Ви съвѣтвамъ нѣщо, пази Боже! Азъ не съмъ въ състояніе още да Ви съветвамъ, но напротивъ са нуждаж отъ Вашитѣ съвѣти; а просто са разговаржмъ съ Васъ, както синъ съ баща си. Прѣди мѣсецъ време пріехъ едно писмо отъ Сливенъ, въ което ми казватъ, че Стефанъ Кивлиевъ и Хаджи Никола Татіовло умрѣли. Сжщо ми извѣстяватъ и за синътъ на Марка Хикиминътъ, който са учаше въ Букурещъ, умрѣлъ и той тоже.

Вѣстницитѣ пишатъ, че М. Милоевичь, издалъ една брушура противъ българчетата, които следватъ въ Вѣликата школа, и ги убвинявалъ че били шпиіони и пр. Моля Ви извѣстима за тѣзи работи кога ми пишетъ, за да зная коя причина е подбудила пакъ страстьта на тогова вѣлеученаго мжжа, та изново излива отровата си на Българщината. Хората като чузди бранатъ си своето баримъ, ами ний що правимъ? — за пари и душата си продавами. Господинъ Каравеловъ, най голѣмия ревнитель на Българската свобода, който проповѣдаше прѣди нѣколко дена топоръ и ножъ, и който нападаше нашитѣ учени съ най осквернителни рѣчи, дето искали просвѣщеніе, а не революція, що го виждаме днесъ да прави? Самъ проповѣда това, що отхвърляше вчера! Чудѣнъ е свѣтътъ, уйчо, а още по чудни сж наши Българи! Когато видимъ, че едно прѣдприятіе напрѣдва и въ сжщото време можимъ да са ползувами отъ него; слѣдвами го съ най голѣма ревность и постоянство; побърка ли са това прѣдузетіе, вмѣсто да го поправимъ, дърпвами са отъ него и са залавями за по мазно. Напразно не казва Пловдивския дописникъ на „Знаме", че по голѣмата часъ отъ нашата емиграція до сега е работѣла

и работи само и само да си напълни кисийката. Това е цѣла истина. Съ това не искамъ да укора Каравеловъ дето е станалъ рѣдакторъ на „Знаніе“ и дето приповѣда просвѣщеніе между Българитѣ, не. Но рѣчьта ми е защо напусна отведнашъ народнитѣ работи. Ще ма попиташъ, може би, отдѣ знамъ? Заключвамъ отъ самитѣ дѣла на Господствому, и отъ рѣчити. които вѣстникъ „Знаме“ отправѭ алегорически срѣщу му. а вѣрвамъ, че слѣдъ не дълго време, ще почне да го изобличава лично за всичко що е вършилъ и върши. — Тешко и горко на бедния ни народъ, който чака спасеніето си отъ подобни водители! Но голѣмата чась отъ нашитѣ народни диіатели сѫ тъкива, уйчо. Азъ глѣдамъ и тукашнитѣ хора; до вчера, нѣкой оттѣхъ, викахѫ противъ членоветѣ, противъ учителитѣ и пр.... че правяли неправди и незнамъ що, а щомъ като имъ хвърлиха по единъ кокалъ да гризатъ, почнахѫ да имъ пѣѭтъ хвалебни химни. Всичкото това ни показва явно какви сми. — Корабъ, хвърлѣнъ отъ голѣмитѣ бури срѣдъ морето, бори са одчаенно противъ распѣнянитѣ горовидни морски волни, които го биѭтъ ту по челото, ту но едната и другата страна, брани са отъ морскитѣ кършове, които го глѣдатъ съ набръчкапо чело и криви очи, като гладенъ левъ. подава ржка за помощь и на най немощното създаніе, и най сетнѣ като не намери пристанище да са успокои навежда вратътъ си жалосно и съ затворѣни очи отива въ безднитѣ морски. Подобно и человѣкъ, оставянъ безъ помощъ въ най нужно време, бори са срещо несчастията си, полага всевъзможни срѣдства да остани победитель надъ тѣхъ, и наконецъ като му са съкруши жилѣзната волія, хвърля са въ ржцетѣ на сѫдбата да го носи гдѣто иска, проклинящицъ деньтъ и часътъ въ който са е родилъ. Като са намирамъ въ подобно положеніе днесъ, това усеща духътъ ми и това Ви казвамъ, нищо по вечи.

Поздрави отъ моя страна: съпругата си, бай Ивана. бай Калча и другитѣ приятели. Поздравлявамъ Ви сърдечно и оставамъ Вашъ покорний

Атанасъ П. Хитовъ.

(П. П.) Кажети на бай Калча да проводи книгитѣ, за които му бѣше писалъ Иванъ Беровъ, защото му трѣбатъ.

Сѫщия.

№ 22.

Болградъ, 2 Септемврий 1875 г.

Драгий ми бай Иване![1])

Прѣди не много бѣхъ ти писалъ за нѣкакви си книги да ми проводите, а вий освенъ що ми ги не проводихте, но още и не ми са и отговорѣхте на писмото! Вѣрвай, че е за чудо това. Бе брате, че ако са бойте, че не ще ви проводж парите, то ето, направи ми смѣтка колко нравать рѣчените книги, проводи ми я, и като Ви проводж стойностж, тогава ми ги пратете. Бай Иване, молж та повторително, прати ми книгите които ти пишж по долу, че щомъ дойдать, ще Ви проводж парите колкото правать. Книгите сж слѣдующитѣ:

1) История отъ Бокла за образованието въ Англия;

2) История отъ Дрепера за просвѣщението въ Европа;

3) Ядници отъ Викторъ Хуго ако сж излезли отъ четвжртата свжрска на горѣ, защото азъ имамъ 1. 2. 3 и 4.;

4) Една стенография отъ Миловука и книжката, която говори за вредата на дувана. Ако ми направишъ това добро, знай, че ще ма заджлжишь крайно. Пиши ми, мола та, що става тамъ; какъ мислжтъ Сжрбите за турската политика. Пиши ми и за нашите работи какъ чувашь. Ако знаешь гдѣ е уйчо, пиши ми. Поздрави буля отъ моя страна и й кажи да не скжрби дето го нѣмж уйчо тамъ,[2]) защото врѣмето е тжкова. Азъ много ми е жалко дѣто не можихъ да са видж съ нея тжзъ година, но ако е рѣкалъ Богъ, до година, ще са видимъ. Нека ми пиши буля, где я оставя уйчо и въ коя кжща стои. Пиши ми колко са можи по скоро.

Вашъ приятель А. Хитовъ.

№ 23.

Болградъ, 8 Дек(еври) 1875 год.

Почтаемий уйчо Панайоте!

Причината дето ти не писахъ до сега е тжзъ, че не знаѭхъ гдѣ са намирашъ. Лѣтосъ щомъ като приехъ писмото

[1]) Сапуновъ.

[2]) Панайотъ Хитовъ бѣше прѣзъ това врѣме въ Влашко и се готвеше да мине въ България за Старо-Загорското възстание, което избухна нѣколко дни по-късно.

ти, въ което ми казваше да дожь и тржгнахъ за мѣстото. На жалостъ не можихъ да та сварихъ тамъ. Въ Букурещъ са бавихъ почти двѣ недѣли до като ми са опредѣли помощь отъ „Добродѣтелната Дружина“ На послѣдакъ, слѣдъ многото старания на Г-да Цанкови, опредѣлихж ми да ма спомогнатъ ежегодно по 15 жалтици. Сжрдечно ти благодаржь, уйчо, и за това добро, що ми направи. Лѣтосъ като са чу, че нашия народъ ще вастава на оружие, множество момци оставихж своите занятия и тржгнахж да тжрсатъ вайводите за въ балкана. Отъ друга страна пристигахж гласове изъ Бжлгария, че народа билъ готовъ да са повдигни вече на бой противъ тиранина, но чакалъ да влезнатъ войводите и да го поведатъ. Тези движения, наистина, развалнуваха заспалия духъ въ бжлгарина и нищо друго са не чуваше, освенъ гордото изражение на Римския цензоръ Катона: „Delenda est Cartago“, т. е. трѣба да са разори Турция. Нашите тжрговци вжудушавени отъ гордия и смелъ духъ на юнаците ни, уткачахж уружието си отъ стената и имъ го давахж, като ги помагахж и съ ржзноски. Вжрвете, казвахж те, и ний ще помагаме. Самъ глѣдахъ това. Сжлзи отъ очите ми течахж като слушжхъ и най малките дечица да са радватъ, че бжлгарско ще са отарве отъ турчина и ний ще си идимъ тамъ. Вашите войводски имена са произнасяхж при всяко сѣдане и ставане. Всичкото това служаше за една висока цель, да падни Турция и на нейните развалени да са вжзобнови Бжлгария. Но уви! що видѣхме слѣдъ малко? — нашата радость са замени съ скжрбь. Понапрешните горди духове, сжкрушени и убити отъ несполука, вржщахж са на мѣстата си, като са подигравахж съ тѣхъ чуздите народности. Херцеговските юнаци изгинахж половината на бойното поле, а на бжлгарите имъ дай да криштатъ по кржчмите, че са народни и да просатъ пари ушъ че ще вжрватъ въ балкана. Това го слушахме секи денъ както отъ хората, тжй и отъ нашите. Кой е кривъ и азъ не знаж, но противъ водителите на работите много викатъ, особито за васъ войводите. Времето ще покаже кои сж войводите и какви сж. имъ казвамъ азъ и нищо по вече. Уйчо, времето, което чакаме отъ петъ века е днесъ, ако го испуснимъ никоги не ще го намеримъ вече. А и вий, ако не поведете народа днесь на уружие, всичките ви трудове до сега ще останатъ мжртви *и зачерпени.* Филипъ прис(т)игна тези дни въ Болградъ и съ

него има още нѣколко души, побѣгнали отъ вжтрѣ, сжщо и единъ офицеръ бжлгарянъ отъ Руссия, по име Пармаковъ.[1]) Ще заминатъ за Букурещъ. Таушана[2]) и той доде тука още съ трима души, измежду които са намира и другаря на Стуяна Шопа. Той расказж на Филипа какъ са е убилъ Стоянъ въ балкана. Много момчета са расхождать празни съ надежда, че ще са почне работа. Каратъ ма да та питамъ, ще ли има нѣщо, или не, та да са настанатъ пакъ по работите си. Уйчо, пиши ми ще ли има нѣщо да знайме, защото ний отъ тукъ нѣколко ученика искаме да додемъ и да умремъ за сладкото име на свободата.

Твой покорни А. Хитовъ.

(П. П.) Поздрави буліа, чича Иля, хаджи Пановъ и другитѣ бжлгарчета. Моля та, ако можешъ, прати ми шестата свржска отъ Ядници, една граматика сжрбска и още нѣкой книшки за прочитъ, защото нѣмамъ какво да чета тукъ.

Сжщия.

№ 24.

Болградъ, 3 Февр. 1876

Драгий ми уйчо!

Приехъ ти писмото и дѣто не ти одговорихъ до сега е тжзи причината, че чакахъ да ти ява нѣкакви новости. Азъ бѣхъ ти писалъ по преди, че Филипъ мина отъ тука още съ нѣколцина, и отиде за Букурещъ. Ето го пакъ днесъ доди въ града ни съ Тома Хитровъ фотографина, не зная по кжква работа, и(д)несъ-утрѣ ще си вжрви, струва ми са за Росия. Бжлгарите на вредъ го приематъ съ радость, и той имъ обещава голѣми надежди за пролетъ. Хитровъ та поздравява, и ми каза, че ще доде при тебѣ, само ако намери пжтни разноски. Той ми казва, че народа билъ готовъ вжтрѣ да избухни, като вулканъ, стига вий войводите да го поведете. И въ противенъ случай, ако и да не влазите вжтрѣ, то народа пакъ ще вжстане, че кжквото Богъ даде. Народа много та обвинявалъ, дето си проводилъ агенти да го повдигнатъ, а не си

[1]) Сжщиятъ, който прѣзъ слѣдующата пролѣть легна, редомъ съ толкова други герои, при защитата на Дрѣновския мънастиръ.

[2]) Сливенецъ, единъ отъ другаритѣ на Панайота въ 1867.

влязалъ да го поведешъ; причината на толкова жертви е билъ този случай, а пакъ нищо са не свжршило. При всичко това, народа пакъ та учаквалъ да го помогнешъ въ несча(с)ното му положение. Азъ не зная, уйчо, народа очаква вашата помощь съ най голѣмо ожидание, а вий, споредъ както виждамъ, нѣмате никакво сжединение помежду си; сякой работи на особенно. Вий ден(есъ), главатарите на народа трѣбва да оставите всичко на страна, да си подадете братска ржка и сждружно да работите; и само въ тжкава случай ще спечелите любовьта и довѣрието на народа и ще го поведете на бойното поле; въ други случай, неприятела ще са вжсползва отъ нашите слабости. Ако искате да са овенчеятъ вашите толкова годишни трудове съ лаврови венци и да останите вечна слава между народа, то времето е днесъ; рѣдко сж заремъ (съзирамъ) тжкива згодни опстоятелства. Славата принадлежи на този, който презира свѣтските удоволствия, казва единъ списатель. Призри всичко, и ти уйчо, временно и си завоювай вечна слава и памятъ между рода си. Само въ този случай ще са покажешъ вѣликъ и достоенъ, и ще направишъ да млжкнатъ всичките, които та укоряватъ, че си са придалъ на едни удоволствия само, и си забравилъ отечеството си, за което съ най голѣма диятелность си са борилъ преди нѣколко годинъ. Ако питашъ менѣ какъ сжмъ, моето отчаение е по голѣмо отъ твоето, и даже по горчиви тжги обладаватъ сжрцето ми, кжто слушамъ да та нападатъ нѣкои глупаци, което ти не заслужвашъ. Само азъ могж да узная твоя хжрактеръ и никой други. Но иди че приказвай на подобни идиоти, които не виждатъ по далечъ отъ носа си. Времето ще покаже всичко, казвамъ азъ. Ако ма питашъ кжкъ сжмъ отъ кжмъ здравието си, то не можа ти са похвали; болястьта ми, която я знашъ, т. е. рематизма отъ день на день по ма осилва, а най много тжзи зима. Това много ма отчайва. Затова мисла и да напусна училището, и да са захвана на нѣкои работа, въ противенъ случай, ще да са изгуба сжвсемъ. Отъ тукъ натжй мисля, че ще са прихрана на кжквато работа и да са хвана, било учитель или на тжрговия. Училището ни и то го не бива за нищо вече, та и нѣма защо да губи човекъ врѣме и да си трови здравието. Много ученици ще го напуснатъ тжзъ година. Ако ще има нѣщо, уйчо, пиши ми да дода да са видимъ, и ако могж да помогна и азъ на отечеството си нѣщо, споредъ силите си.

За всичкото това чакамъ твоите сжвети, защото азъ зависа отъ тебѣ, който си ма отглѣдалъ и вжспиталъ до сега.

Г-нъ Пановъ[1]) отъ Парисъ ми пиши да ми кажите кжкъ вжрватъ работите, тж да му ги сжобща. Поздравлява та. Поздравляватъ та и всичките младежи отъ тукъ. Приеми моето поздравление и поздрави буля.

Вашъ покорний Атанасъ Хитовъ.

№ 25.

Болградъ, 9 Марта 1876 год,

Почтаемий Уйчо!

Преди нѣколко дена бѣхъ Ви писалъ, но не зная да ли приехъте писмото ми или не, защо не получихъ отговоръ отъ Васъ. Нищо друго нѣмамъ да Ви пишж сега, освенъ Ви моля, щото ако слизашъ по Влашко, яви ми да дода да ѓа видимъ. Ако додишъ кжмъ Вѣликдепь, имамъ тогава около двайси дена време и ще могж слободно да додж да са видимъ. Та ако и послѣ да бжде, то пакъ ще ма пуснатъ за нѣколко дена. Азъ и порѣди бѣхъ Ви писалъ, че г-нъ Пановъ ми бѣше писалъ отъ Парисъ, щото да Ви питамъ, какъ вжрватъ народните ни работи тамъ, та да го сжобща. Сжщо и много отъ тукашните граждани ма питатъ, но азъ като не зная нищо положително, не имъ и отговарямъ. Чакамъ да ми пишишъ за всичко това, та и азъ да си испжлна длжжноста камъ г-нъ Панова. Г-нъ Никалай Минковъ най много ма пита за Васъ, и ми казва, че си го забравялъ. Тукашните Бжлгари голяма надежда и довѣрие иматъ въ Васъ уйчо. Моля та, уйчо, проводими историята на Бокла, която е приведена отъ английски на сжрпски, защото имамъ голѣма нужда отъ нея. Поздрави буля и другите приятели.

Вашъ покорний А. Хитовъ.

№ 26.

Болградъ, 4 Априлия 1876 г.

Драгий ми уйчо Панайоте!

Въ деня, когато приехъ писмо отъ г-на Панова, приехъ и твоето. Г-нъ Пановъ ми казва въ писмото си, че ти писалъ

[1]) Олимпий Пановъ.

отъ тамъ, и азъ вѣрвамъ че си прислъ писмото му. Писмото ти много ни зарадва, уйчо, дето казвашь, че народните ни работи напредвали както въ бѫлгария, сѫщо и тамъ, а най много са радвамъ на 2 хиляди пушки, които имашъ готови. Писмото го прочетохъ на г-на Н. Минкова и предъ Тодора Балдурски, единъ отъ главните дѣйци въ бѫлгарските работи и те сѫщо са зарадвахѫ много за 2 хиляди пушки и за твоята диятелность. Н. Минковъ, Т. Балдурски и други граждани ми говорихѫ, че те никой нѫтъ не сѫ мислили това, което говоратъ твоите неприятели и иматъ нѫлно довѣрие въ тебѣ. Тези дни бѣхѫ въ Браила и като са вѫрнахѫ, казахѫ ми, че проводили Филипа при тебѣ, за да са договорите, като му дали въ истото време и 2 хиляди франга. Г-нъ Минковъ ми каза да му пишишъ за вашето срещание съ Филипа и какъ сте постѫпили! сѫщо и Балдурски та моли да му явишъ. Тукашните граждани та поздравляватъ [знашъ вече коя часъ отъ гражданите] и въ сѫщото време ми казахѫ да ти пишѫ, щото да глѣдашъ да ви не измамать пакъ Сѫрбите. Браилци не искать да зематъ участие въ работите, при всичко че ходихѫ два пѫтя отъ тукъ да ги молятъ. Коя е главната причина, не зная. Голѣмо е желанието на тукашните щото вий войводите да са сѫедините и да работите наедно; ако не постѫпите тѫй, народа ще са охлади савсемъ, и тогива не ще можимъ да успейме. Дѣдо Желю бѣше тукъ на 2 текущаго, и сѣдя само 24 часа. Азъ не можихъ да са видя съ него, защото до катъ го усетѫ той заминалъ. Казахѫ ми тука, че имъ са сѫрдилъ дето до сега нѣмали споразумение съ тебѣ, и че той ничия команда не припознавалъ, освенъ твоята. Колкото за насъ учакваме часа. Имамъ подъ рѫката си 10 ученика, които сѫ отъ 18 до 22 годишна возрасъ; седмината сѫ отъ Бѫлгария, а тримата тукашни. Когато имъ викна, готови сѫ въ вогань и вода. Тѣзи ученици сѫ най пѫрви въ цѣлата гимназия и по учението си и по доброто си поведение. Зарадъ това ти трѣбва да ми явишъ тогава само, когато похода е готовъ и е като за насъ хора. Азъ нѣма да ти говорѫ повече, защото ти знашъ учениците въ кѫкавъ случай ще ти послужатъ. Времето е сега да дигните народа, уйчо, затова и не губете време; отъ вредъ са уплакватъ отъ турските злодияния и затова искатъ бунтъ. Преди нѣколко дена приехъ

писмо отъ Сливенъ, въ което ми са оплакватъ, че станали много убийства; сѫщото чуваме и отъ други страни на отечеството ни.

Имашъ поздравление отъ чича Ваня и отъ сичките ни домашни. Поздравлявамъ та сѫрдечно, сѫщо и домашните Ви.

Твой сестреникъ А. Хитовъ.

№ 26.

Кладово, 17 Іунј 1876 год.

Почтаема уйно![1])

Због болести у ноги, Господин уијак ме врати натрак у Кладово. Он је здрав као лав, поздравља ви; ни је имао времена кад да ви пише од балкана и задружи мене да ви јавим у неговом добро здрављу. Нега су га избрали као главни командант над всих бугарски војводи и чете, кои се налазеју у балкану и то Чарнев[2]) га избра по зактеване букарских јунака. Сад он се налазе у балкан съ неколико хиљада људи и два топа. Много се гриже онъ за Вас, јербо Ви је оставил болесна и не знаіад у каквом стењусте. Ја ћу се бавити ош кој дан, док се изљчим, па ондак ако има нужда од мење овде око сокопљење момака оћу да остањем, аколи не, ондак оћу да идем у влашко и да живим, док се врати ујак. Мољем Ви пишете ми здраволи сти и то колико можите фришко, јербо може да идем. Много ми је жао што не могух да се видем с' Вама, али шта да радим кад ми се случи тако. Јави ми и Вашу адресу.

Прими мој поздрав поздрави с'моје стране сви Ваше родове.

Атанасије П. Хитов.

(П. П.) Пишете ми по овај адрес: Господину П. Мишајкову за Атанасије Хитов.

у Кладово.

---

[1]) Жената на Панайотъ Хитовъ.
[2]) Генералъ Черняевъ.

№ 27.

(Т.) Кладова, 1876 г. 23 Августъ.

Београд, Никола Тумпаров за Катарину Хитов.

Панча[1]) Ујаков четовође дође и донесе ми писмо од ујака, у ком ми поручује да дођем код вас. Одговорите да ли да дођем.

Атанас Хитов.

[1]) Българинъ отъ Ломско, падналъ убитъ прѣзъ войната.

XV.

Разни.

1868—1876.

Гр. Д. Начовичъ.

№ 1.

Букурещъ, 29 Августъ 1868 г.

Господине Панайоте,

Надявамъ ся да сте пріели писмо-то ми отъ Калафатъ. Азъ пристигнахъ тука благополучно и намѣрихъ млади-ти изумели, а стари-ти отчаяни, безъ да знаятъ какво да правятъ.

Младити тукъ сѫпуватъ за въстаніето — голѣми работи: съ стотини, съ хиляди, съ Арнаути, съ Черногорци, Македонія, Албанія вечь въ огань, и проч(ие) и проч(ие). Тѣзи млади сѫ сърдити на вазь чи не сте излезли тутакси на помощъ; сърдятъ ся и на Тотя чи ги былъ излѫгалъ и былъ ходилъ въ Бялградъ за да вьрти дипломацій. Съ една дума сички-ти хора имъ сѫ криви, сички-ти продадени, подкупени и само тѣ сѫ добри-ти патріоти; освенъ това тѣ сами по между си нямать довѣріе единъ на други и сѫ клеветятъ и интригуватъ. Съ една дума тука пяма вечъ хора съ разумъ; за това и никакъ не тряба да обращами вниманіе на лаянія-та имъ, но да си слѣдвами предпріятіе-то.

Тотю го улови полицията и го запря и наши-ти млади говорятъ, чи сърбско-то правителство го предало. Вижте глупость и инатъ! Консула отиди да го моли, и стана виноватъ прѣдъ тези философи. Съ една дума, тукъ всички-ти млади сѫ луди и нищо не можи да ся прави съ тяхъ.

Стояновъ[1]) ся вьрналъ въ Браила и иди за тука. Азъ ще ся съвѣтвамъ подробно съ него и ще ви пиша каквото заключимъ; извѣстети това на тамшни-ти.

Отъ Пловдивъ има извѣстіе за въстаніе-то отъ вѣрно място, и отъ 16 Августъ; казва ся чи работата е съвсемъ долня и само няколко души ся вьртятъ още изъ Балкана.

[1]) В. Стояновъ.

Въ Гюргево като стигнахъ едвамъ бяха пуснали бакалина прѣдъ два дни отъ затворъ и той го нямаше тамо, затова и не му предадохъ писмото.

Постоянство и Куражь.

Твой искренъ пріятель Г. Д. Н.

(П. П.) Войниковъ е тука. Поздравете дяда Цека, Г-нъ Коста, Др. Ганчовъ и моята Газдерица, дядо Маринчо на бани-ти.

Истій.

№ 2.

Букурещъ, 4 Сентем(ври) 1868.

Господине Панайоте Хитовъ у Бѣлградъ.

Надѣвамъ ся да сте пріели писмо-то ми отъ 29 прошлаго и да сте проумѣли какве ся станали тукашни-ти българи; и сега не ща да ви повтарямъ описаніе-то имъ.

Бакалинъ-тъ отъ Гюргево беши дошелъ тука и азъ можахъ да ся разговоря подробно за наша-та работа: той е на всичко склоненъ и ся надява да може да направи нѣщо. Преключвамъ ви едно писмо отъ него на Гърски, въ което ще видишъ чи ви подканва да испращате стока,[1]) защото той вярва чи имало много стока, около Сливенъ Габрово и проч(не). както го вярватъ тука сички-ти. Азъ се надявамъ да сте сѫ научили ви до сега точно за тазъ работа и чи ще ся владате както го разсѫдите да е по-добро, и ся надявамъ да оставите за великъ-день да режите зелки-ти защото тогисъ мисирки-тѣ сѫ слатки съ армея.

Бяхъ чулъ Василя (?) на Брайла и докатъ да му телеграфирамъ той заминалъ за на доло затова мисля да слеза тези дни кѫдято Галацъ да го търся за давидимь да захванимъ пустата работа която отъ сега посреща сѫжики въ дядови Ивановити хора, и ми ся струва чи няма да измѫти пилце. Азъ много ще ся зарадвамъ ако добія отъ васъ някое писамце, презъ някой пріятель въ Брайла, за да ми кажите тамошни-ти работи и вашето мненіе, защото сѫмъ останалъ саминъ по между толкозъ Арнаути и ще подлудея.

[1]) Възстаници.

Касабовъ е у Пушкаріята и Славейковъ е въ Заптіе-то, Тотю и Сапуновъ на Полиціята и проч(ие). Ако обичашъ заповядай тука да ся повидимъ презъ пармаклжкъ-тъ.

Други новини нямамъ.

Вашъ усердній пріятель Г. Д. Второвъ.

(П. П.) Поздравете дяда Цека и всички-ти пріятели заедно и Г-нъ Коста.

№ 3.

Браила 12 Септемвр(ий) 1868 г.

Господине Панайотъ Хитовъ у Бѣлградъ.

Писмата ми отъ 29 Августъ, както и отъ 4 текущаго отъ Букурещъ, надявамъ ся да сте ги пріели.

Азъ намѣрихъ тука Стоянова веселъ, той успялъ напълно въ работа-та си въ Одесса и тукашни-ти първенци родолюбци ся склоняватъ.

Г-нъ Ивана намѣрихъ, дадохъ му писмо-то и ся разговорихме подробно за работя-та и той ся съгласява и слѣдъ малко ся надявамъ да ся нагласи сичко. Стояновъ ще замине за Букурещъ слѣдъ нѣколко дена и отъ тамъ ще доди въ вашия варошъ да ся поразговорите.

Тука работа-та, отъ страна на наши-ти млади и старци, е много калпава. Найдинъ(?) войвода мя нагжна тука да ми иска пари да пжтешествува въ Россія и ходи да мя обажда даже и на полиція-та и ся кани да мя убива; споредъ тяхното мненіе азъ тряба да ги храня до кжтъ сжмъ живъ. Василъ, Левтеровия чиракъ имъ е учителя но и Г-нъ Рафаилъ имъ пошепнува сегизъ тогизъ какво тряба да правятъ. Много ниски хора!

Азъ бяхъ оставилъ на Аристида пари да мя абонира на вѣстникъ Сърбія и да ми проводи и една книга, моля ви ако го видите напомнете му.

Тжй сжщо ви ся моля да ми пишите нящичко отъ Бялградъ.

Вашъ искренный Гр. Д. Начовичъ.
Hotel Arion № 14.

(П. П.) Поздравете Юрданъ Поповъ, Коста Лазаровъ, Драганча, дяда Цека и Г-на Ровински ако е още тамъ.

Сжщий.

№ 4.

Браила, 27 Септемвр(ий) 1868.

Господине Панайотъ Хитовъ у Бѣлградъ.

Писмо-то ви отъ 19 текущаго пріехъ и побьрзувамъ да ви ся отговоря. Наше-то предпріятіе съ Стоянова отива добря и ся надявамъ да стани по-добро отъ колкото ся мисляше; по онова съ Бакалина и Балкани-ти отива по слабичко, но и то не е зля.

Радвамъ ся като виждамъ чи лаяния-та на наши-ти диплома-ти не ви прави впечатленіе и ви отговаряте съ призреніе-то което тѣ заслужватъ. Много добря казвате чи врѣмето ще покаже кой какжвъ е. Азъ сжмь на истото мненіе и бждете увѣрени чи ще постоянствувамъ въ нашето предпріятіе до послѣдніото си издиханіе.

Ваше писмо отъ 9 Септем(врий) не сжмъ пріемалъ: то или ся е загубило или пакъ е въ Букурещъ ако бждити го пратили презъ тоя градъ. Но въ всякый случай побьрзайте да ми пишите за онезъ работи които сте писали въ това писмо защото можи то да е вечь загубено.

Василъ отиди въ Букурещъ за нашжтж работа и чакамъ отъ него сяки часъ извѣстіе да ми кажи какво е направилъ.

Въ отчакваніе на вашия отговоръ ви поздравлявамъ братски и сжмъ

вашъ вѣренъ пріятель Г. Д. Н.

(П. П.) Вярвамъ чи сте пріели на бакалина отъ Гюргево писмото. Поздравете всички-ти пріятели безъ изключеніе.

Сжщій.

№ 5.

Браила, 21 Октомв(рий) 1868 г.

Господине Панайотъ Хитовъ у Бѣлградъ.

Страхъ ма е чи не си ми пріелъ послѣдніо-то писмо отъ 27 прошлаго въ което ви ся отговаряхъ на ваше-то отъ 19 Септем(врий) и ви извѣстихъ чи друго ваше писмо отъ 9 септем(врий) не сжмъ пріемалъ и ся е загубило на поща-та.

Тази проклета поща много бжрка на работи-ти и нисмея вечъ да дамъ ни-то едно писмо на поща-та ни-то за Букурещъ ни-то за Бялградъ.

Василъ замина за Одесса за да тури вечъ въ дѣйствіе машината, която ся готви отъ толкозъ врѣме и ще ся върни чакъ подиръ двадесетъ дена.

Други-ти работи тука спжтъ, хора-та захванаха да ся обѣждаватъ чи хиляди-ти въ Балкана быле само въ глави-ти на редактори-ти; нищо добро не ся работи отъ тукашни-ти: само ся научавамъ чи въ Букурещъ кавгъ-ти между млади-ти и стари-ти си слѣдватъ пжтя.

Пріемнете сърдечни-ти ми поздравленія.

Вашъ искренъ Г. Д. Начовичъ.

(П. П.) Поздравете Г-да Коста, Іордана, дяда Цека, Ровински [ако е още тамъ], и сички-ти други които питатъ.

Истій.

Г. Милетичъ.

№ 1.

У Топлой Долу 1876. 6 Юлий.

Господину войводи Панајоту.

Въ Планина-та.

Както исто ви вече извѣстихме, снощи спахми на Черний върхъ ова заран търгнахми и дойдохми на Бабин Зжбъ, гдѣ-то сж надѣяхми че ще ве намерим.

Като не ве намерихми на Бабин Зжбъ, дойдохме въ Топлій Долъ, че и тукъ като не ве намерихми, еще и никаковъ хаберъ не сте ни оставили гдѣ да сж сабиремъ. Много се зачудихми, и незнаемъ кжде да ходимъ безъ ваша заповѣдъ низъ планини-тѣ. Затова молимъ васъ да ни известите неотложно гдѣ да ве чакаме или вие гдѣ ще не чякате за да сж собереме и да ся посовѣтуваме за упапредъ, че бвако ходине безъ совѣта по тжмнина.

У име војводи и четницитѣ четной писарь

Ђорђе Милетић.[1])

[1]) Баща на г. Милетича, професоръ въ нашия университетъ.

№ 2.

У Чипоровца 1876, 9. Юлий.

Г-нъ Војводо![1])

Никого човека, који улази у границу изъ они села у који ми били нисмо да не пуштате никого натраг да се врати, почемъ долазу да шпиону това да знате сигурно, овдашните човеци изъ Чипровци знаду пазураьо да долазу да шпионира турцима под Моранѣ, и по овима другама богазима гди стражаре овдашни људи, као Котловци, Главановци, Іеловица, Меняни, Помежданъ, свугда је наредено да (не) се испуща никоји назад.

Немојте ово да пренебрегнете никако.

Вашъ Ђорђе Милетић.

№ 3.

У Чипровском манастиру 1876 9 Юлий.

Г-нъ Филипъ войвода!

Турци-тѣ идатъ у већемъ брои одъ каде Берковица, овде су люди малце за да могжтъ да заварджтъ всички пролази, заштото не се знаје одъ који пролазъ щжтъ удратъ. Селянитѣ чуватъ на всякуде, но требе и ми да имъ спомогниме. Г-нъ Панајот вас моли да испратите одма сву вашу силу наоколо презъ Митровце право на Манастиръ че ако доідатъ да ги загащите, аколъ пакъ ударатъ отъ друга страна, тогай вије ще направите подпору или ще останете у позиціи куд манастира. Само неотложно пойдите за да се одржи побѣда.

У име и позановести војводе Панајота Хитова.

Ђорђе Милетић.

№ 4.

Я сам сам радостно исплакал. Тако Драги брате Панајоте овде су сви радостни, овде су пуна надежде, овде је побѣда наша осигурена, защо браћя наша Руси идат веће јавно нама у помоћ, они за нас велике жертве праве и ће праве до сполуке наше.

[1]) Панайотъ Хитовъ.

Іа ћу чекати овде још 2—3 дана, дано сполуча мало пари, да испровода на фамилија-та, а после ще отидж тамо, гди ме Г-н Министер опрдјели, мисля, че въ всякој случај ще отидж кам Алексинац као тержуманин при щаба, но на здраво незнаж. Ако дойдж тамо, ще ви донеса опет писмо от ваши-те и један пар Кошуля т. е. један Кошулю с гащи. Овде Сапунов није дошел никако и ја сумнјам да неје умрел защо нигде се за нѣга незна. Коня из Ражањ аз го зех и го прадодох на Димитрија Стефанова и на Петра Енчева, незнам да ли сте го пријели.

Збогом поздравлявам все познате, који жели да зна за мене а вас поздравля ваш искрени пријатељ

Ђорђе Милетић.[1])

№ 5.

У Бањи 1876 3 Августа.

Господину војводи Панајоту Хитову.

гди се находи.

Овде су дошли ономад 600 души самовољаца из Алексинца да се образују и составу сос другим четама под управом Руских официра. Іуче убише 4 добровољца у неком шливику и кукурузама овдашна Бањани, затова нихни команданти ги врати патрак у Параћин, Свѣтломе Књазу. Синоћ престигоше 1200 Самовољца они штосу били у Зайчару и они су под командом Г-на Филиповића. Христова[2]) чета се распрсна и останаха само 50 момака а остали отидоха подир она руска чета що се врнаха. И ови 50 момака искат да си врват патраг подир онја. Г-нъ Вулетић дође овамо и ће доћи код вас. Онај момак сос коња и он си дође сос Вулетића.

Димитри е јоште слаб. Синоћ дођоше ваши 6 момака и сега нећат да се врнат Іа досада никако писмо нисам добјо од вас.

Поздрављам вас пријатељски ваши почитатељ

Ђорђо Милетић.

---

[1]) Това писмо е безъ начало и безъ дата; адресувано е: „Господину Панајоту Хитову Бугарском војеводи у логору Свети Стефана или у Делиграду. Ако не би био у Делиграду, умолава се чиновник поште, да го пошље, у главни штаб, код Г-на Генерала Черњаева, гди се налази, там ће се знати, гди је Панајот Хитов пак ће да му предати или послати.“

[2]) Македонски.

№ 6.

У Бањи, 1876, 14 Августъ.

Господину Панајоту Хитову у Св. Стефан.

Шалем вам на мѣсто леб два сандука пексиматъ и 10 оки ориз, соли нема више, нема да требувам нищо и станувам од Бања. Шилямъ вам 6 момака 2 из ваше чете, 1 из Г(на) Христе Македонскаго 2 одъ Филипова и 1 од Евтиме чете. Ову троицу сам пустијо из ансана молбу Г-на Капетана да ги уша не изеду. Такође одлазим после подне за у Делиград, да од тамо пустим 27 добровољаца из Филипове чете. а некои од ваше и од Христове, да . . . . . (не се чете) що нему дозволе, дакле овдешне Началство ме умолило да идем да ги пустим, у коју год чету упутим. Од тамо ћу отићи у Алексинац, од гдѣ ћу разумети за вас гди сте и да разгледам какво ствари стоје. Почем ми овде незнамо нища и да се најдем съ Г-на Најденом и Г(нъ) Христом. Шалем ви и Дневник по Војевићу. Прван је много болан и Димитрије остава овде да се лечи јоште; он је од дан на дан све слабији и немам надежду да ће оздравити малко; ваше писмо је предадено.

Поздрављам вас љубезно ваш пријатељ

Ђорђе Милетић.

№ 7.

У Бањи. 1876 г. 17, Августъ.

Господину Пананоту Хитову,

војвода у Св(ети) Стефан.

Бијбсам у Делиграду, питао Г-на Команданта Делиграда за Г-на Христу Македонского, онъ ми каза да је у Алексинцу и да су му дали чету од 500—600 души. За оне абсовие су 70 души отъ разни чети све по-више Бугари. Г. Командант ми рече; да ги може одпустити на реверс; но без пушки почем су им пушке одузели и малцина имат пушке. Затова ме упути да дошда у Алексинац код щаба и да узмем позволу од Команде.

Но почем није овде Г-н Генерал Чернајев и никой од штаба, то ночем сам си ноћ овамо дошао, не сам могоо разумети нито за Г-на Најдена гдије нито куда је отишел Г-н Христо, само сам разумео, да је Христо отишао сос онаја чета од Г-на Енчева, куда су и негови момци сојединили се, но од тамо је одустао и дојдоха људи у Ћуприје. Тамо су га видели гди се је разговарвал сос некоји Доктори, који су дошли од Влашко, а Најден је негде као официр на Поззиција; но незнасе гдије, почем никоји неможе да ме извести. Овде је дошла синоћ једна чета од 160 души под Г-па Рајчом [Николовим] Капитаном од Гљавнанци од село Рајковци, који је препливао Дунава и ви го познавате. Он жела да се сојединн сос Вас и чека Г-на Черњајева да дође да узме дозволу.

Ако желите да отида да освобода онија бедни Българе, пишете ми једно упутство, затова, защо ја немогу да работим такова нешто без ваша заповѣдъ.

Друго овде нема ништо, освен че наши-те свугде стоятъ добро.

Іа вас поздрављам сердечно ваш

Ђорђе Милетић.

№ 8.

У Бањи 1876, 10 сентември.

Господину Панајоту војвода

у Св. Стефан.

Ево ви испраћам три оке дувана и леба ћу вам послати кад дође Комора, зашто јоще није пристигла. Г-нъ Хорватовић прашал ме гди сте ви, и азъ като му казах, рече, добро, нека стои тамо, док да видимо, вчера отиде рано на каде Књажевац, и Србска војска отишла вчера веће на Търсибабу. Момци кои-то ги испроводихте да се лекуват, отидоха си сос билета каде васъ, но Војевић ми казва, че не са дошли там.

Очаквам да ми јавете какво направихте сос Г-на Најдена и сас Г-на Христа.

Поздрављам вас пријателски ваш

Георгій Милетић.

(П. П.) Дувана су 14 литру и једно 50 драма за вас.

Олимпий (Гълъбъ) Пановъ.

№ 1.

Болградъ, 1874 Іуній 8.

Байо Панайоте,

Още на 20 Маия азъ свършихъ екзамените си и на 6 на тоя месѣцъ са завърнахъ въ Болградъ, дѣто временно зехъ мѣсто при инжинера. Споредъ както бѣхме говориле ще са потруда да намѣра средства за пътни разноски на сестреното ви юначе, но преди това азъ ви мола да му напишете нѣщо, което да му служи като инструкция въ неговото патувание. Отъ своя страна и той ви пише, което приключамъ тукъ.

Новините тука са твърде печални. Може да сте чули, че чрезъ единъ законъ вотиранъ сега въ камерата, правата на колонистите са уничтожаватъ, тѣ са задлъжаватъ въ продължение на 15 години да откупатъ земята си съ една твърдѣ скъпа цѣна [почти тройна както оние въ Росия]. Личните земи, както и гйолищата и балтите оставатъ на правителството; отъ тука може да са сѣтите, че школата трѣба да мине подъ правителственно управление [събогомъ българска гимназия!] Не ще прикаски че за тая мръсна работа са сждѣйствувале и нѣкои наши тукашни нотабили. Селените пакъ глупави, те пакъ наплашени отъ Префекта и нѣкой комисари, които бѣха дошле отъ Букурещъ за тая цѣль дали писмено съгласие, че те желаятъ да приематъ новиятъ законъ, когото те още незнаяха какъвъ е. Сега като премина презъ камерата и като видѣха, че сж излъгани [като секи българи, които сегдѣ лжжатъ] то начеснаха ушка да правятъ протести и не знамъ какво, но за което не вѣрвамъ да успѣятъ. Достигнаха и власите да ни лжжатъ и да ни биятъ. О леле боже! Кого дѣ биятъ се назе, кой дѣ плаче се ний! Колкото за менѣ азъ ще сждѣйствувамъ но не ща да се излагамъ съвършено на тая борба. Ако човѣкъ трѣба да работи съ сичкото си сърдце, ако трѣба да са изложи на сѣка възможна опастность, то трѣба да бжде за една по обща цѣль. Българскиятъ народъ са надѣва самъ на себѣ си, а не на една шепа тукашни ренегати, които нѣматъ нищо свѣто. Кажи имъ отсамкашни

бѫлгари че ги остави. Отвѫдъ, байо Панайоте, отвѫде е сичко; -- добрѣ ли е на оние наши братия, ще уважаватъ отъ части и тий тукашни ренегати. До пѫти ще ти пиша повечко. За сега молата отговори, ако имашъ време, колкото са може по скоро.

Адресата е: Olympie Popof Bolgrad.

Поздравя та Ячо[1]) и повече тукашни млади.

Бѫди здравъ.

Г. Пановъ.

№ 2.

Болградъ 1874 Ноемвр(ий).

Байо Панаоте!

Ти знаешъ вече резолтата на нашето сѫбрание въ Букурещъ. Отъ както са вѫрнахъ отъ тамъ -- ние спорѣдъ обѣщанието си, ако и по кѫсничко, пратихме 7 наполеона отъ срѣща[2]) и приѣхме даже отговоръ за тѣхното приѣмане. Отъ писмото са види, че освѣнъ назе никой още отъ тукашните наши братя не е пратилъ нищо. Кои сѫ причините дето сѫ закѫснѣли до сега азъ не зная; но трѣба да са сѫзнаемъ, че ние, отъ тая страна на Дунава, работиме съ волска енергия! Да ма простатъ моите тукашни братия, че ги нападамъ така; но работата го показва.

Рѣшихме, тука у насъ, да внисаме по 6 франка месѣчно. Числото ни е до 20 души, които са познаваме. Колкото можемъ да сѫберемъ съ други средства то пакъ ще бѫде се за тая цѣль.

Тие дни направихме нѣколко листи и ги распрѫснахме по дугените, че ушка сѫбираме за черковата Кирилъ и Методие въ Солунъ [лафъ олсунъ] и вече сме сѫбрале нѣщо си. Предположиле сме си да играемъ и театро за сѫщата цѣль.

При сегашните обстоятелства твоето мнение за сѫбирането на срѣдствата и азъ го намирамъ за най-добро, но Драсовъ го е сѫобщилъ на нѣкои отъ нашите преди да сѫберемъ тѫй щото на общото сѫбрание не са упомена нищо за това. При всичко това то не е още кѫсно. Ще имаме

---

[1]) Кирякъ Цанковъ.
[2]) Въ Русчукъ.

случай на идущето сѫбрание да говоримъ пакъ за това, тѫй както тоя вѫпросъ е единъ отъ най трудните и отъ когото зависи почти сичко.

Грековъ подиръ като се вѫрналъ отъ Бѣлградъ ходилъ въ Тѫрново. Тамъ, спорѣдъ неговиятъ разсказъ, са сѫбрале отъ 2—3 комитета и рѣшиле, че тѫй както, даже и спорѣдъ твоето мнение за сѫбиранието на срѣдствата, работата са отлага още за неопределено време, то дошле до заключение, че трѣба да зематъ участие въ тая работа нашите чорбаджии, както въ Росия, така и тука въ Романия. Отъ Тѫрново Грековъ заминава за въ Букурещъ, но тѫй както Каравеловъ вѣчно има работа а по край него и Ботевъ, и тие неможали да са расприкажатъ за тая работа. Отъ тамъ Грековъ тръгва за въ Галацъ. Отишелъ при Рафаила но и съ него не можалъ да говори нищо. Той билъ заетъ съ алашверишите си. Дохажда въ Болградъ. Разсказва ни мнението на комитетите, които са сѫбрали въ Тѫрново. Подиръ нѣколко приказки рѣшихме, че догдѣ нашите чорбаджи са не преготватъ за тая работа тѣхното участие е сѫмнително, както можахме да се увѣримъ толкова пѫти. Сѫгласихме са Грековъ да отиде въ Одесса, да сѫобщи нашата цѣль на бѫлгарските офицерчета, които са изявиле вече отдавна желание, че искатъ да я знаятъ, та дано по край тѣхъ да може да са приготви и Мироновичъ, че подиря и другите.

На сѫбранието въ Тѫрново било рѣшено, че съ тая мисия трѣба да тръгнатъ двама отъ срѣща по влиятелни и богати хора, които и сами могатъ да броятъ по 500 даже до 1000 лири сѣки. Но за да има работата по голѣма важность трѣбало да ги придружи и единъ тукашенъ. Както разбрахъ даже Грековъ ми го и каза, че трѣбало, ако можи, да ги придружа азъ. Азъ полу са сѫгласихъ, но тѫй както знамъ, че у насъ бѫлгарите, на насъ младите гледатъ като на недозрѣли даже и съ недовѣрие, то ма е страхъ да не би нѣкакъ да компрометирамъ мисията. Но добрѣ е да са сѫедени съ тая мисия нѣкой по вѫзрастенъ човѣкъ, — и вѫобще той би трѣбало да бѫде избранъ. Освѣнъ това азъ мисля, че би било по добрѣ тая мисия да тръгне подиръ общото сѫбрание, което ще стане на 25 Декемврия, а не прѣди за да може да са разсѫди по добрѣ врѫхъ начина по който ще дѣйствува. Ще видимъ какво *ще ни пише* сега Грековъ отъ Одесса, защото неговото

желание бѣше тая мисия да свърши работата си до общото сѫбрание и да представи резултатите.

Приехъ писмата ти на време. Танасъ е юнакъ.[1])

Тукашните работи отъ день на день отиватъ по лошаво. Калпави са нашите тукашни дѣятели. „Каквото си направи човѣкъ самъ не може да му го направи цѣло село", казва една наша пословица. Тъй и нашите бѫлгари тука при сичко това работата още може да (се) оправи но . . . Вие знаете въ Романия какъ вѫрватъ работите. Който стане по рано — той е чорбаджия. И нашето положение е тѣжко, но и влашкото слѣдъ врѣме не ще бѫде по добро!

Комитета които ма издѫржа въ Букурещъ е прѣдвидѣлъ за менѣ една стипендия отъ 300 жѫлтици въ годината да ида въ Парижъ и да свѫрша сѫвѫршено инженерлѫка. Ако министерството потвѫрди това тѣхно рѣшение, то отъ нова година ще са стѣгамъ. Но до тогава са надѣя да са видимъ въ Букурещъ.

Пращамъ ти единъ отъ моите сликове въ заменъ на твоятъ.

Байо Панайоте! Бѫди здравъ и юнакъ. Дано не склопимъ очите си догдѣ не видимъ сѫбите си желания испѫлнени!

Приими поздравление отъ сичките наши тукашни!

Твой Г. Пановъ.

№ 3.

Букурещъ 1874 Декемвр. 11.

Байо Панайоте!

Приехъ писамцето ти отъ 21 Ноемвр. на 2 Декемврия. Не ти отговорихъ тогава, защото имахъ намѣрение да замина за въ Букурещъ, отъ дето като разбера нѣщо положително да ти отговора; но и безъ това, още тогава на миналото сѫбрание отсрѣщните братя ни са врекоха, че те, безъ друго, ще гледатъ да додатъ на 26 Декемврие, когато са рѣши да стане едно пѫлно сѫбрание и да са туратъ въ редъ побѫрканите отъ толкова врѣме работи. Писа имъ са отново да додатъ безъ друго. Що са отнаса за пѫтните ти разноски азъ и незнамъ

[1]) Атанасъ Хитовъ.

какво да ти пиша, а знамъ, че твоето присжтствие на сжбранието е отъ голѣма необходимость. Не знамъ иматъ ли нѣщо по сжбрано другите влашки дружества? У насъ има сжбрани до 10 неполеондора, вжнъ отъ оние, които пратихме отъ срѣща[1]), но и тие може да потрѣбатъ да са прати нашиятъ представителъ, който може да са случи такжвъ, който да е безъ срѣдства. Що са отнаса до менѣ азъ бихъ дошжлъ безъ да искамъ помощьта на болградското дружество, както направихъ и на миналото сжбрание; но тжй както съ моето дохаждане сега въ Букурещъ, по мои частни работи, азъ си похарчихъ лефето(?) даже за единъ месѣцъ напредъ, то ми са чини, че азъ тоя пжть не ще и да участвувамъ. Освѣнъ това желая, щото болградци тоя пжть да си избератъ другъ представитель за да не кажатъ, че само азъ имамъ претенции да дохаждамъ на общите сжбрания. При сичко, че закжснехме съ отговорътъ, но азъ вѣрвамъ, че ще можешъ да пристигнишъ на врѣме тжй както желѣзницата отъ Т. Северинъ ще начене вече да вжрви отъ 20 на тоя месѣцъ. Гледай, молата, дано намѣришъ отъ негде 5—6 наполеондора да тржгнешъ. Ние отъ Болградъ ще ти пратимъ 3—4, но тжй както ще бжде пакъ кжсно да ти ги пратимъ въ Бѣлградъ, то ще си ги приемѣшъ отъ папиятъ представитель въ Букурещъ.

Предадохъ на Тапаса твоите поздравления. Той е добрѣ. Сега ги сжбраха вече въ интерната. Отъ Грекова и до сега нѣмаме никакво извѣстие. Научаваме са, че са уженилъ въ Кржмъ. Научаваме са още, че и Мироновичъ умрѣлъ.

Друго — бжди здравъ и веселъ. Приими отъ сичките приятели и отъ менѣ братски поздравления.

Твой Пановъ.

П. С. ако имашъ мѣсто и ако можешъ земи си и тамбурата.

№ 4.

Парижъ, 1876 Априлия 10.

Байо Панайоте,

Отдаленъ отъ милото си отечество, азъ не мога да зимамъ това участие което ми са пада като българинъ въ

[1]) *Седемъ* пратени въ Русчукъ.

сжбитията които са приготовляватъ, при сичко това азъ неизмѣнно следвамъ ходътъ на работите.

Ячо изъ Букурещъ и моите приятели отъ Болградъ ма извѣстиха за приготовленията, които ставатъ; писмото, което приехъ отъ Танаса тия дни иди да потвжрди това и отъ твоя страна.

Ако и да познавамъ доста добрѣ нашите бжлгари не мога да не повѣрвамъ, че нашето освобождение трѣбва да са извжрши нѣкога и защо да не бжде сега? При такива извѣстия, байо Панайоте, трѣба ли да ти описвамъ сичко, което чувствовамъ? То не е вжзможно. По край друго Танасъ ми сжобщава, че си му писалъ, „да вида не е ли вжзможно да са зематъ, въ името на бжлгарскиятъ народъ, около 20000 пушки, които да са плататъ следъ освобождението на отечеството ни“.

Азъ би желалъ ако имашъ време да ми отговоришъ и да ми напишешъ по-точно за тая работа. Може да успѣемъ да направимъ нѣщо, но както и да е се ще трѣба нѣкаква си гаранция или упжлномощие. Моето пребивание въ Парижъ става сжмпително тжй както болградското общество 4 мѣсеца вече не ми е пратило пари и отъ тогава живѣя на юнашка вересия. Ако въ проджлжение 15 дни не приема пари азъ ще бжда принуденъ да бѣгамъ отъ тука, ако само намера пари за пжть.

Отъ друга страна; толкова по добрѣ. Азъ ще са доближа до предѣлите на моето отечество, следователно, ще зема ролата която ми се пада. За насъ са отвара сега широко поле. Безъ борба нѣма побѣда. Една сношна телеграма отъ Рагуза въ французките вѣстници извѣстява, че войводите на Херцеговина прекжснале своите преговори съ Ген(ералъ) Радича, тжй както тѣхните предложения не сж приели Богъ да имъ е на помощь за да довжршатъ честито наченатата свѣта борба.

Дано и нашите мили братя бжлгари не закжсняватъ.

Като та прегржщамъ отъ сичкото си сжрдце и душа, байо Панайоте, желая да са срѣщнемъ живи и здрави на Стара Планина или въ свободна Бжлгария.

Твой Ол. Пановъ.

P. S. Да не мислишъ байо Панайоте, че болградската община има причини да постжпя тжй. Още въ Ноемврия азъ постжпихъ *тука въ* така наречената инженерска школа „des

Ponts et Chaussées". Работа доста. Пратихъ и свидѣтелство отъ страна на дирекцията, но никакавъ отговоръ нѣмамъ. Вжрлуватъ и по насъ още гржко-валахо-фанариотите. Богъ ги убилъ.

П. И. Берковски.

№ 1.

Златній Прагъ 26 Септемврія 1869 год.

Почитаемый Благодѣтелю!

Прьвата и най-свята-та ми длъжность е Почитаеми Благодѣтелю, да ва поздравж и да чуж дали сте здрави, както що сьмъ азъ. — Като търгнахъ отъ Бѣлградъ въ сжбота, стигнахъ въ Понедѣлникъ вечерь въ 10 сахати въ Віена; и на пристанището ма дочакаха сичкитѣ Българчета които за въ Таборъ отиваха, и ма отведоха при нихъ въ Анътъ имь. Нъ дрѣхи-тѣ, що сж дали на Вапора като имъ не сж ощи въ Віенж стигнали, тіи останаха да ги чакатъ; па като са надѣвахж на сѣки часъ да додатъ, тіи ми рѣкоха да чакамъ съ тѣхъ да идж. Нъ както що вы іе познато чи іе въ Віенж твърдѣ скжпо за уживленіе нарочно за мене кой нѣма за пжть а дѣ ли за харчь, трьгнахъ сноци т. е. въ Четвьртакъ ощи съ двама ученици и додохъ отъ сутрена въ „Златни Прагъ" въ единь Хотелъ. — За мое пакъ щастіе, спорѣдъ както що ми ви рѣкохте чи кого ви спомогнете и Господь ще му спомогне; намѣрихъ единь Ломлія общинарь, който са зарадва като видѣ чи и отъ Ломъ едно момче отива за наука, извади 10 фиорина и даде ми за пжть, кои-то ако да не бѣха(,) зло щѣше да бжде съ арачлжкъ. Освѣнь туй, той накара сичкитѣ ученици та написаха една добра молба до Ломската община за да ма тя издржава, и рече: ако случайно тя не пристане, той ще намѣри ощи 3—4 душъ трьговци па да ми пращать 4 (наполеона) на месецъ, защо и той самичякъ каже чи съ 4 неможе накрай да са излѣзе. И тъй вчера като направихме молбата, испроводихме іж до Община-та по Пощата. Дано са испълни Боже туй за мене най-драгоцѣнно нѣщо на свѣта! — Той ще пакъ подиръ 3 недѣли да иде въ Ломъ, и обѣщава са

прѣдъ сички-тѣ ученици чи ще гледа да ма неостави безъ благодѣяніе, туй исто іе рекълъ и на Васъ, щомъ пріемнете туй писмо, да накарате и ученицитѣ а нарочно жителитѣ въ Бѣлградъ трьговци Българи, да и тій проводатъ іедна молба до Общината Ломска; нъ молбата да адресирате до Господара Іончо Топчовъ Чорбаджіята главни въ Ломъ, кой-то ще да настоява най-више за мене. На като пишете или проводите благодѣяніе-то ми, което ако іе могжще да бжде баремъ 4 н(аполеона) на мѣсецъ, проваждайте въ Віена чрезъ Господина Н. С. Ковачевъ Комптіоръ Флеишъ Маркътъ № 8 въ Віена [на немски да адресирате]. И означете за мене въ Таборъ да ми проводи.

Щомъ стигна въ Таборъ щж ви явж адресата моя собствена.

Очекивающій сѣки день отговоръ на туй писмо и въ исто врѣме благодѣяніе, оставамъ Вашъ най-покоренъ благодѣянецъ

Пет. Іованов Берковскій[1])
ученикъ въ Таборъ.

(П. П.) Особено ви отдава Благодарность горереченія Ломлія що ви турате коренъ на моето пращаніе на наука.

Намерихъ са съ Г. Дринова, който щомъ видѣ при мене Вашія ликъ, зе го и моли да му проводите вашето живо(то)-писаніе чрезъ мене, сърдечно ви поздравля, а то заради туй за да го той преработи.

П. Іовановъ

Нарочно ва поздравля Г. Васіліе Захарјевъ ученикъ Прагшкій, и ви моли да му проводите іединъ ликъ въ Турскитѣ дрѣхи. Подъ тжзи адреса: Herrn Wassil Sahariew au K. K. Uniwersität in Prag.

№ 2.

Таборъ, 1 октом. 1869 год.

Почитаемый Благодѣтелю!

Днесъ стигнахъ заедно съ осталити Българчета въ Таборъ и веднага доде Г. Директора отъ училището, кой то на

[1]) П. И. Берковски е родомъ отъ Ломъ. Въ 1873 г. той бѣше учитель въ Хасково и по хаджи Ставревата афера прѣзъ май с. г. попадна въ турски ржцѣ и заедно съ Заимовъ и др. биде заточенъ до животъ въ Диаръ-Бекиръ. Берковски доживѣ да види свободна България.

драговолно пріе и посрѣщна. На сичкитѣ момчета намѣри квартиръ а тъй исто и на мене къто най сиромахъ и въ най опасне положеніе — стоѭ, намѣри при единъ Чиновникъ, кой-то ще ма учи Чешкій и Немскій въ кѫща-та му. Г. Директоръ къто са извѣсти отъ Българетѣ чи сьмъ твърдѣ сиромахъ, той замоли оногова Господина при когото сьмъ азъ, да ма пріемне съ 15 фиорина, а други-тѣ т. е. Георги Беневъ и Генчо Бѣлчовъ желѣзничани съ 20 фиорина на мѣсецъ, и отъ туй по-евтино не може да бѫде. — Понѫта додѣ стигнахъ въ Таборъ, похарчи(хъ) за мене и за санджка 45 f. а ималъ сьмъ 11 н(аполеона) отъ Бѣлградъ или 63 f. 80 крайцара; оставатъ ми 18 f. да платѫ за 1 месецъ 15 f. а 3 f. да купа книги. Но нѣма да стигнатъ тѣзи за книги, защо-то ми трѣба най малко петь фиорини. — Азъ колкото ми сърцето и любовьта казва, щѫ влѣза въ Реалнѫ-тѫ школа коѭто къто свърша, мога да бѫдѫ Инджи(не)ръ, Хемикеръ, Зидаръ, Механикъ, и во обще Натуралистъ.

Нъ пакъ да ви напомна, защо-то знаѭ чи и ви туй знаете, ученикъ, когато не іе сигуренъ съ иждивеніе-то си месечно, той не може да напредва въ науки-ты, па заради туй щѫ ва молѭ сѣкой пътъ по напрѣдъ проваждайте месечното ми благодѣяніе, и то ако іе могѫще по 20 фиорини на месецъ. По добрѣ іе да ми проваждате банкнетени, нежели въ злато. — Българчетата сички добиватъ чрезъ Г. Н. С. Ковачева, па тъй исто трѣба и Ви да проваждате чрезъ него. Азъ ви по-прѣди писахъ къто стигнахъ въ Прагъ, и ви написахъ адресата чрезъ кого ще въ Віена да доде, нъ сега и моѭ-тѫ адреса: Господину Н. С. Ковачева комптіоръ флайшъ марктъ № 8 у Віена. [За П. Іов. Берковскій ученикъ въ Таборскѫ-тѫ Реалкѫ. Улица „Клохотска“ № 142 въ Таборъ. Сичко трѣба на Нѣмскій да іе написано.]. Моѭ-тѫ собствена адреса да бѫде вътрѣ, а чи къто отворатъ въ Віена, да видатъ чи іе за мене. — Азъ Ви въ кратцѣ въ предидущето писмо явихъ за Г. М. Дринова да сьмъ са съ тогосъ честитогъ и славногъ човѣка намѣрилъ, и който къто му явихъ чи ма Ви пращате дотолкова са зарадва, щото веднага ма пита имамъ ли азъ вашъ ликъ, азъ му посочихъ насъ двамата, той го зѣ и не го даде вине.

Сѣтне къто люб(оп)итенъ да чуе нѣщо добро за Васъ, нарочно къто му каза(хъ) чи сьмъ при Васъ сѣделъ, той

почна да ма пита за ваше-то здравіе и ощи подобни нѣща морални и характерни, комуто азъ отговори(хъ) тъй както да сте Ви самички присжтствували при разговорътъ ны; и найсѣтне чухъ опѣзи исти съвѣти, кои-то сьмъ и отъ Васъ слушялъ Почитаеми Благодѣтелю. И тъй изъ разговора както чу чи ви знаете по нѣщо да пишете, пита ма да ли несте нѣщо изъ вашія животъ написали? азъ му явихъ на саме чи имате. Той пакъ както чу въсхищенъ отъ радости, рече ми: моли Г. Панаіота, ако іе могжще да ми го проводи чрезъ тебе за да го преработа както що азъ знаж. И тъй ако искате можете го проводи чрезъ мене, а чи азъ да му го провода. — Колко-то за училища-та тукашни, твърдѣ са устроени, и подобри сж нежели Белградски, и съ по малки разноски може са мина, па заради (това) кажете па Митю чи съ 20 фиорина, твърдѣ честито можеса живея. И тъй като са приближи врѣме за въ школж, завьршвамъ писмото си, и както Ва поздравямъ, оставамъ въ надѣжда чи ще ми проводите веднага благодѣяніе-то за колко-то месѣци искате.

Вашъ благодѣянецъ П. Іов. Берковскій
ученикъ.

(П. П.) Пріемнете искренъ поздравъ отъ сичкитѣ Българчета ученици.

№ 3.

Таборъ 22 Октомвр(и) 1869 г.

Почитаемый Благодѣтелю!

Ваше-то а тъй сжщо и Митюво-то писмо отъ 5 октомв(ри) пратени чрѣзъ Віена заедно съ Благодѣяніето ми, приехъ съ неисказана радость, защо-то чухъ да сте здрави. За съвѣтитѣ, кои-то ми въ писмото полагате, благодаря ва, и считамъ са за щастливъ, чи и азъ имамъ, както другитѣ Българчета Покровителя, кой-то ще ма на пътъ добродѣтеленъ изведе, и матеріялно и душевно.

Както що ви явихъ още отъ Прага, чи писаха другари-тѣ ми до Общината Ломска, на което ощи отговоръ не добихъ. Тъй сжщо, спорѣдъ Вашите съвѣти, писахъ и на попа въ Градиште, на което такожде нѣмамъ отговоръ, защо-то скоро

писахъ, но щомъ добія отговоръ, макаръ отъ дѣ да бѫде веднага щѫ ви явѫ. Написахъ една молба до Віенски-тѣ Българе, и молихъ ги, да и тій пишатъ до Общинѫ-тѫ Ломска, на което такажде ощи нѣмамъ отговоръ. Но за да би тіи настали, азъ щѫ Ви молѭ да пишете до Г. Начевича едно писмо, за да настои съ другитѣ Българи, да молѭтъ Общинѫтѫ. А за да би го намѣрило писмото, ви адресирайте до малкия му братъ тѫй: „Herr D. Natschovitsch Lilienbrungasse № 4 If 11 in Vien. За брата". — За животописаніето, азъ щѫ пишѫ на Г. Дринова въ Прага ако не іе отишълъ въ Римъ или въ Италія, и каквото ми той каже тъй (да) сторимъ. Той за печататъ рѣче си, имената на хората да замени съ звездици * * * * тъй, и пакъ нищо неможеса разуме! ако приставате на туй, ви ми пишете да знаѭ.

Днесъ са сабрахме сички въ училището, сичко ма 22 души българи, истина чи бѣхме само 20 но за туй кратко врѣме додоха ощи двама, единъ отъ Русчукъ, другийо изъ Вѣрбица, и цѣль-та ни бѣше спорѣдъ както сте ни ви заржчали, а тъй сѫщо и Г. Дановъ, т. е. читалище да начиниме, общество или дружество ученическо.

Чехи-тѣ пакъ, като най-голѣми пріятели Български, щомъ са съберемъ на едно, веднага почнатъ говоръ за по първитѣ человѣци както Български тѫй сѫщо и Чехскій, и като питаха за портрети дали имаме нѣкого? Тогава Българете ма накараха да извадѭ единъ Вашъ ликъ, кой-то ми последенъ бѣше останалъ, кои-то като видѣха, зѣхаго, и рѣкоха чи ще го однесатъ при фотографина, за да го превади ако е могѫще. а чи подирѣ да си купуватъ сѣкой отъ тѣхъ. Като проводите единъ ликъ за Г. Василія, турете нѣколко и за мене, нъна едно да са потпишете, защото онзи, когато бѣхте потписали, зѣго Г. Дриновъ както що ви явихъ. Ако има фотографина Анастасъ още нѣкой отъ онѣзи ликове, дѣто сме се за едно фотографирали, пратете ми.

Ако да знаѭ чи ще (ма) за дълго подръжвате, тогасъ би азъ слѣдвалъ въ реалнѫ-тѫ школа, а иначе иска да Ви питамъ да ли ще и ви то одобри(те): т. е. ако непамѣра ощи нѣкое иждивеніе, тогасъ ще ми напразно бѫде, като учѭ реалнѫтѫ. а нѣмамъ иждивение въ Прага, Тѣхнологическія Факултетъ да свърша. Ако истина туй бѫде, тогава азъ искамъ позволеніе за да влѣза въ Земледелското училище, гдѣто са

предаватъ само природни науки, и свършва са за три годинъ; а чи сѣтне могж учитель добъръ отъ Естественитѣ науки да бждж.

Като ви благодаржтъ сичкитѣ вообще Българчета, тіи ва такожде сърдечно поздравяватъ, по между които азъ въ найпърво мѣсто.

Вашь благодѣянецъ П. І. Берковскій.
IV класс реални.

(П. П.) Можете единъ пътъ да пишете право въ Таборъ, да видимъ дали ще добіж писмото под тжзъ адреса: Петру І. Берковскій, ученикъ улица „Клохотска" число 142 въ Таборъ.

№ 4.

Таборъ 6 Декемв(ри) 1869 г.

Почитаемый Благодѣтелю!

Като небехъ щастливъ да дочакамъ отговоръ па писмото Ви кое-то Ви проводих чрезъ Г. Нача Планински Зааралия, кой-то іе въ медецината ученикъ за кое-то са съмніавамъ чи сте го добили, зехъ перото си да (ви) сърдечно поздравж, а въ сжщо врѣме повторенніа отговоръ отъ Ломска-та община, коіато ма съвсѣмъ отблъсква съ несносниіа за мене отговоръ. Добихъ и отъ Протопопа отговоръ, кои-то ма тъй сжщо отбива, и на мень нищо друго неостава, но дни-тѣ си да оплаквамъ ако ма и Ви оставите, защото ни пара въ джоба нѣмамъ да заплата за този мѣсецъ кой-то вечь мина. Истина да ни обуща нѣмамъ пак са чуда що да правж. — Отъ Виена добих писмо и ми казватъ да пиша на Г. Маринчо Бенлија-та, който се обещаль 5 момчета въ Таборъ да издржжава, а нито едно има тука, което направихъ такожде чрезъ Г. Георгевича заедно съ вашето писмо, но боіа се да го речени Господинъ незакаснеіе. А за до би ми издѣйствовали веднага благодеіанніе, молимъ идете и Ви при реченіи Г. М. Бенлій и настанете да ма издрьжава. Но прѣди туй да извършите, покорно Ва молж, проводете ми по пощата един часъ по напрѣдь пари бар за 2—3 месеца и за едни обуща да зема, а то право до мене не прѣзъ Виена, но тжзи адреса: „Благородному Г. Ф. Нехему

на Риникъ платць № 7 за П. І. Берковски штудента Българина въ Таборъ“ но на нѣмски да іе написано. — Подиръ кратко-врѣме щж дамъ да са печата в'Ческиіа Вѣстник „Kwetx“ нѣщо, кое-то ще зарадва не само коіи-то сме тукъ, нъ и тамкашни-тѣ Българе. — Па като Ва сърдечно поздрава както азъ тъй сжщо и другитѣ Българчета, оставамъ въ надѣжда чи ще са смилуете на мене.

Ваш Благодѣіанец П. І. Берковскій.
IV к. реални.

№ 5.

Табор(ъ) 30 Март(ъ) 1870 г.

Почитаеми Благодѣтелу!

Христосъ Воскресе!

Праздник когото цѣл Българскій народ очаква, а тъй сжщо и цѣль Православен Христиіанскій народ съ нетьрпѣливо чеканиіе, дочаках и аз и то съ радость коіа-то мислим ште и Вас да зарадва като ньрвій подѣйствовател на мой-то щастиіе. — Онова коіе-то както Ви Почитаеми Благодѣлельу! тжй сжщо и аз желажх, сполучих и то днесъ. Съ коіе-то видохъ чи не іе ма забравил ошти Господь, кой-то никого не забравіа. Знайте, чи съмь вечь благодѣіанец на моіж-та община, коіа-то ми вечь писа чи ще ма издръжава. Па като Ва сърдечно поздравж Почитаіеми Благолѣтелю! Желая Ви честит день и на много години, а туй сжщо Ви и другаретѣ ми желаят.

Ваш покорній Благодѣянецъ П. Іов. Берковскій.

№ 6.

Таборъ 20 Априлъ 1870.

Почитаемый Благодѣтелю!

Писмо-то Ви отъ 4 тек. месеца приіехъ коіе-то ма зарадва като слушям че сте здрави. Но само туй ма безпокоява като виждам, чи писма-та ми сички-тѣ не сте приіели. Въ което

бѣше радость написана, както заради мене Почитаіеми Благодѣтелю! тъй сѫщо и заради Васъ. Но въ Ваше-то писмо пакъ виждамъ ощи іедна радость, коіѫ-то само що не іе поспѣшила малко по-рано, т. е. когато бѣхъ въ най-голѣмо безспокойствіе. — Ви ми казвахте чи Г-нъ М. Бенлій, обѣщалъ са да ма издръжава, за което аз ощи незнаѭхъ, освѣн Ви дѣто ми казвахте; и казвате да за благодарѭ; което щѣх да направа тутакси, ако да не бѣхъ до сега сполучилъ, т. е. чи Ломската община вечь (ме) издръжава; и ако да ми барем нѣщо бѣха от Виіена явили за туй Азъ за да знаѭ истинали има писма за мене, писах тутакси въ Виена, кои-то ми ощи нищо не пишат. — Но за да са и Ви Почитаеми Благодѣтелю! успокоите, азъ неможихъ да чакамъ више, а да Ви непишѭ. — Азъ вече имамъ благодѣяніе отъ нашата община, но пакъ сьмь длъженъ да благодарѭ за благодѣяніе-то (що) ми (си) обѣщал, но на което несьмъ щастенъ, а то попричина, чи са община-та по-напрѣшь яви. — Здравъ сьмъ, идѫ въ училището редовно, спокоенъ сьмъ както душевно тъй сѫщо и телесно. Бройтъ ни са увеличи ощи съ 5 души. А най-више усѣтихме тѣзи дни най-голѣма радость, като видѣхми въ единъ чешки вѣстникъ единъ отъ достойнитѣ българы литографиранъ, а съ него въ кратцѣ животоописаните-то напечатано (нѣговъ). На зада го видите и Ви, питайте некого отъ редакторитѣ (що) приматъ Вѣстникъ „Квѣти". Ній добиваме тук сичкитѣ Българ(ски) Вѣстници, освѣнъ тѣзи дни нѣма да іе дошла. — Сички сме въодушевлени къмъ цѣльта ны за която сми дошли тукъ и съ най-голѣма любовь къмъ науката. [освѣн іедин или два]. — Мене проводи община-та ми пари, но нещѫтъ мога да стигнатъ до опрѣдѣленото врѣме, по причина, чи сьмъ са много изхарчилъ за школскіи потрѣби, кои-то най-више потрѣбва онзи ученикъ, които учи реалка. На като ма страхъ да кажѫ на община-та чи сьмъ похарчилъ на потрѣбни разноски школски, защото както що знаете какви сѫ Български-тѣ общини, веднага фръли прѣзъ носа; [Азъ нѣмах до скоро нито една книга школска, а дѣли пакъ други за реалката вѣщи.] — и като нѣмамъ никого по ближенъ до мене освѣнъ Васъ Почитаеми Благодѣтелю! осѫждамъ са съ крѣпка надѣжда увѣренъ, да Ви послѣденъ пъть замолѭ, за да ми пратите Вашата благопаклонена ржкономощь послѣденъ пѫть, както да заглада тъзи осѫдица.

И като Ва поздравж както аз Почитаеми Благодѣтелю! тъй сжщо и сичкитѣ тука българчета, оставамъ съ крѣпка надѣжда, чи нещете отвърна отъ мене Вашата помощъ.

Вашь покоренъ благодѣя(нецъ) П. Берковскій.
IV класс на реалката

№ 7.

Прага 8 Іануариіа 1871.

Почитаемий Благодѣтелю!

Писах Ви нѣколко пжти но никакъв отговор нѣмам до сега. Прѣди нѣколко дена като доди при нас Г. Стоянов научих за Вас дѣ сте и заради туй сега бързам да Ви пишж. Ако сте са видѣли скоро с' Господ. В. Стоянова мислж чи сте са научили заради мене дѣ съм и какво съм, но ошти по хубаво ште іе и аз да Ви пишж, а имено и азъ да ви іавж чи съм без издържаніе на коіе-то причината Ви іавж. Като искамъ да напрѣдна повече в' работа-та си и да направж економиж в' врѣме-то си, зѣхъ та додохъ в' Прага да продължж наука-та си и да са научж както што трѣба нѣмскій, с' цѣль в ваканциж-тж да са приготва за до година да прѣмина въ по голѣм класс, т. е. в' VII. Но като направих туй, не питах Г. Ковачов кой-то ми іе като настоіатель, кой-то като му писах чи съм в Прага на Реалнж-тж гимназиж-тж пак редовен ученик въ V класс, слѣд 4 дни ми пише чи неште више обштината да (ма) издържава зашто-то го не съм бил питал. Като прочетох туй убиствено заради мене писмо, зѣх та му писах и молих за да ми отпустне зашто-то не съм дошъл с' нѣкоіа лош цѣль в Прага, и че не искам повече благодѣание от колко-то ми дават. На туи писмо не ми отговара зачто-то той, т. е. Г. Ковачов вечь писал на обштина-та за да ма неиздържіава и остана при думи-ти си. И тъй почитаеми Благодѣтелю! аз останах без издържание за любов-та на Г. Ковачова кой-то безъ да пита и размисли ма фърли в' най-голѣма бѣдность и нештастие. Но като са надѣвам както азъ тъй сжшто и други-ти в Прага българи на Вас чи нештете ма остави за да пропадна в' чужд и непознат свѣт, то аз Ви покорно молж за помощт от кож-то зависи цѣла-та моѭ

бѫднина. Помошть казвам, защто-то Ви сте ми онзи кой-то ма извѣл на добрй-ть пѫть кой-то води към сичко что іе добро и родолюбиво нѣшто; Ви сте с' іедна дума и родитель и благодѣтель, и Ви само знаіете нужда-та ми. Но знайте чи ако да сьм в' най-голѣма бѣдность, то пак не представам от работа-та си додѣ вечь видѫ чи отъ нигдѣ нѣма помошт; т. е. штѫ търпѫ сѣкакви мѫки и неволи само и само да постигна поне малко ако не много цѣль-та си с' коѭ-то да могѫ да освѣтлѫ образьт Ви. Ошти миналата година нѣшто твърдѣ малко си изпълни, но дò ште врѣме и повече да бѫде. — От как сьм без благодѣіание вечь мѣсец и половина и за туй врѣме ма храни Георги Б. Заарлиіа с' кого-то сьм и в' кѫшта-та.

Па като са ненадѣвам више на никого освѣн на Вас както за помошт тъй сѫшто и за благодѣіание извѣстно то аз Вас молѭ за помошт и да ми изработите от нѣгде благодѣіание. Ако можете изработи пак от Г. М. Бенлиіи, то много по добрѣ ште бѫде само да ми неземнат писмо-то отъ поштата както напрѣд што направиха нѣкои. Па за сигорност за писмата ми, то проваждайте ги право в Прага до Господ. Директора спорѣд адрѣсата коѭ-то штѫ Ви напишѭ по долу. Па като мислѭ чи не іе нужно више да Ви описвам бѣдность-та си, штѫ завьршѭ писмо-то си от като Ви іавѫ нѣшто за българите. Въ Прага сѫ 12 ученици и 1 момиче от Тулча; в' Табор 54 души и 1 момиче от Панагюриште. Но спомнете си на послов(ица) коіа-то казва: „между сѣко жито намѣрва са кѫкѫл". И като Ва поздравѫ сьрдечно както от мене тъй сѫшто и от сички-ти други Българчета.

Вашь П. Берковскій.
V клас реални.

(П. П.) Адрѣсата ми іе тази, само на нѣмскіи іазик трѣба да ѭ пишете. Seiner Wohlgeboren Herrn Herrn W. Zeleny. Direktor der Reall Gymnasium (für P. J. Berkovsky Student der V klasse). Prag.

(П. П.) Почитаеми бай Панаіоте!

Съ радость земамъ перото да Ви напишѭ нѣколко рѣдовце и да ви поздравѭ. Най-важно-то нѣщо, за което мислѭ

че трѣба да Ви явѫ іе злочестото положение на Петра и голѣмитѣ му страдания като іе останалъ пакъ безъ издържание. Нѣмамъ съмнѣние че щомъ ся извѣстите, Вие ще побързате да му спомогните съ истинородителска щедрость. Петъръ іе способенъ и ако ся изучи ще ползува отечеството ни, па затова заслужва вашето благодѣяние. — Честитѫ Ви настѫпающата нова година и горѣщо молѫ Бога да Ви помогне часъ по преди да постигнете най-сладки-тѣ ни общи надѣжди и желания — освобождението на мила България. Съ постоянство и разумность ще ся надвиятъ сички пречки.

Приимете сърдечно поздравление отъ Георгя.

№ 8.

Деарбекирскій Занданъ, 20 Февруар. 1875 г.

Почитаіемій Благодѣтелю! Г-не Панаіоть Хитовъ!

Имающецъ прѣдъ видъ отеческіи-тѣ Вы стараніа полагани върху ми, то, дѣто и да сьмь даже и въ дѫното на Плутоновото царство или въ бѣздни-тѣ на Варваризма, осѣщамъ се крайно задѫлженъ съ неисказана Благодарность къмъ Васъ. Но, като сравнѫ цѣльта на неуморимитѣ Ви стараніа съ положеніето ми — „Вѣчно заточеніе“ — то азъ се считамъ за най-злочестъ на свѣта; защото, както Вашитѣ тѫй и мои-тѣ надѣжди и цѣлы се сьвършено осуіетиха — и азъ окайвамъ сѫдба-та си. За туй нѣщо дѫлжнеѭ съ благодарность на Искариотското плѣме мѣжду Бѫлгарете — предателитѣ! — Може би да любопитствувате за причината на заточаваньето ми ако би да не знаіете, но мѣстото іе тѣсно, та премлѫчавамъ додѣто размѣнимъ писмата си; затова пека пристѫпа кѫмъ цѣльта на настоіащето.

Отъ Цар(иградскитѣ) Българ(ски) Вѣстници ще проумеѣте за положеніето на заточеници-тѣ — ако се обнародватъ допискитѣ ни, затова вь кратцѣ ще Ви спомена: Двама отъ тука избѣгнаха отъ които іединиатъ бѣше отъ прѣдателитѣ на име Стоіанъ Займовъ — за любовь на орденитѣ!? По тази причина затвориха ни сички въ іединъ тѫменъ занданъ дѣто іе забранено и на птицитѣ да се приближавать. Повече отъ

насъ сж сиромаси освѣнъ нѣколко, на които трохитѣ едвамъ удовлетворятъ гладать на нѣколцина отъ бѣднитѣ; и, като ни недавать таинъ освѣнъ іедна смьрдлива вода отъ хауз-ать, дѣто се мижть гвардианетѣ като ходать по себе, то, мрѣме отъ глади. Мѣжду тѣзи сьмъ и азъ. — Но и то не іе доста. По іединъ отъ насъ изваждать отъ тоіа влаженъ занданъ въ другъ, дѣто, разпростнать на іедно инквизиално мжчило биіатъ го додѣто примрѣ; и го отнасать на тарага [носило] въ тѣмницитѣ на катилитѣ. Слѣдъ нѣколко дни, като се позавземе довождатъ го пакъ при насъ за да занимава братіата си сь разказать на страшната му случка. И тжй на мѣсто таинъ давать ни лобудъ; па мѣсто точното приспособленіе на законитѣ върху наказаніето ни, даватъ ни попжржны и шамари като джждъ! Такавъ іе живота ни Почитаемій Благодѣтелю, отъ 3 месеца насамъ. — Причината на туй ни тегленье, іе тукашниа Кюрдъ Паша — Валлиіата, който не знаіе името да си подпише. Варваризма и фанатизма удивліаваме, защото такав характеръ калпав, нито сьмъ чувалъ нито пакъ прочиталъ пѣгдѣ. — Блазѣ на таквази държава съ такиви управители!? и горко на поданицитѣ ѝ!

Прѣди да ни затворать бѣхъ се заловилъ съ поминокъ при правителството а именно: съ инжинерство. Но, като ми недадоха за петь месеци нито пара — защото сьмь билъ заточеникъ и като такавъ трѣбвало да служа безъ пари на правителството — то напустнахъ и се заловихъ съ сейзлжкъ; и като такавъ прѣвождахъ учебникъ по Геометріата. Днѣсъ обаче, лишенъ отъ този горчивъ поминакъ лишавамъ се отъ насжщната коричка хлѣбецъ; а то іе и причината дѣто се осмѣлихъ да отпра(вя) послѣднитѣ си надѣжи до Васъ и да помолж за іедна скромна помощь. Наконецъ, като цѣлуна почитаіемата Ви дѣсница и Ви поздрава отъ брататъ на Г-на Данила на име: Анастасъ Хр. Попова, то, убѣденъ въ щедрость-та и отеческата Ви старателность кжмъ мене, ласкаж се съ блага надѣжда че ще послушате отчаіаната молба на нещастниатъ ви благодѣіанецъ

Петаръ Б . . . . ый

Вѣчно заточеникъ.

И. П. Х. Кършовски.

№ 1.

Галацъ 1868 г. Августъ 20-ій.

Господ. Панаіоте!

Днѣсь пристигнахъ съ русскія парапловъ изъ Одесса, гдѣ-то бѣхъ отишьлъ кога-то ни лувяха въ Влашко, и бѣхъ единъ цѣлъ мѣсяцъ. Вчера вечьръ часа по 6 трьгнахъ отъ тамъ.

Имате нарочно поздравленіе отъ Г-(нъ) Н. М. Тошкова, той чулъ че сте дошле въ Влашко, и азъ за това побьрзахъ да дода, да ся разговориме за всичко. Колко-то за сега нищо немогж вы говори защо-то . . . . . побьрзай и си доди ако нѣмашъ работа.

Поздравленіе и до всички пріятелье!

Научихся че сте быле слаби; за това трѣба да си промѣните възджха [хавата].

Като нѣмамъ друго що да вы пишж, освѣнь да вы ся похвалж: че чернія хайверъ[1]) къмъ насъ има добра цѣна; чьрвенія[2]) пакъ напротывъ отъ день на день не само, нъ и отъ минутъ на минутъ сваля се.

Сбогомъ! и добро видѣніе! Дано Богъ по скоро ни сбере.

Вашъ покорны за сѣкоги

Иванъ П. Х. Кжршовскы.[3])

№ 2.

Гюргево 1869 Іан(уари) 28-ій.

Господинъ Панаіоте!

Въ Бѣлъ-градъ.

Писмо-то ви отъ 19 т. м. съ голѣмо благодареніе прочетохъ и разумѣхъ що мы пишите. Члена, който сте прочели

[1]) Българскитѣ възстанници въ Балкана подъ воеводството на Хаджи Димитра и Стефанъ Караджа.

[2]) Турцитѣ.

[3]) Кършовски, днесъ близо 70 годишенъ и още гражданинъ на София, е родомъ отъ Елена. Той емигриралъ въ 1864 поради турски гонидби и въ 1867 придружилъ Панайота по Балкана. На 4 Септемврий с. г. той се върща, заедно

въ сърбскія вѣстникъ твърдѣ погрѣшно ще бѫди писанъ, защо такъвзи войвода тука нѣма; нъ може-бы да говори за онези, кои-то ужъ быле взѣли участіе въ прѣминаваніе-то на четы-тѣ. Истина е че едни отъ тѣхъ осѫди гюргюрскія трибуналъ за по 6 мѣсѫцы затворъ, а други за по 3! нъ защо-то не бѣше спорѣдъ закона, тѣ апелираха и сѫдба-та имъ сѫ отнесе сега въ Букурещъ, гдѣ-то и отиди Бакалу-оглу за онѫзи работа (отъ страна на) всичкы-тѣ.

Колкото пакъ за търговія-та[1]) (ни)що друго не могѫ вы каза, освѣнъ: добрѣ отива, а кога-то додите вы сами, тогава по добрѣ ще ся извѣстите. — Прѣзъ праздницы-тѣ бѣхъ въ Букурещъ, гдѣ-то ся срѣщнахъ съ Балкански и съ домородство-то му и основанъ на негова разговоръ вы пишѫ горнето. Г-(нъ) Драгана Ганчева настанихме при него на мошія-та. Сутра тръгвамъ за Букурещъ, по причинѫ че братъ мы е боленъ. Ако научѫ нѣщо писа-щѫ вы. — Турцы-тѣ сѣкѫтъ леда по крѣй Дунава по 2—3 хвати,(?) отъ страхъ, да не бы нѣкоя чета да прѣскочи по леда. — Господь умъ да имъ даде!

Діякона[1]) Замина за свята гора! Вапора отъ Руссе днѣсь заминѫ за Видинъ, отъ гдѣ-то ще взѣми намѣстника на Сабри-паша, Босненскія Османъ-паша, кой-то ще бѫде управитель на Тупа-вилаети. — Въ Цариградъ се издалъ законъ, за подчиненіе на българскы-тѣ училища подъ правителств(ената) власть. — Митхатъ ся труди тайно да придобіе Българи-тѣ на своѭ странѫ и да го искатъ за под-кралъ на Българія, Македонія и Тракія! Голѣма распра има между него и Али паша, кой е по-добъръ!

Оставамъ вашъ вѣчно искренъ доброжелатель.

П. П. Х. Кѫршовскы.

[П. П.] Отворихме и тука бълг. читалище подъ имя „Съединеніе“.

Сѫщій.

съ цѣлата дружина, благополучно пакъ въ Сърбия, дѣто и постѫпилъ въ Легията. До освобождението той остана единъ отъ интелигентнитѣ и живи членове на влашката българска емиграция. Въ четата на Панайота отъ 1867 бѣше сѫщо братъ му Кръстю; другъ неговъ братъ Юрданъ бѣше другарь на Ботева и покъсно падна въ сръбско-българската война.

[1]) Възстаническото дѣло.

[2]) Левски.

№ 3.

Гюргево 1869 г. Августъ 31.

Господ. П. Хитовъ!

Бѣлградъ.

Пратено-то ваше писмо до Г-нъ Балканскы испратихъ. Сжще и момчето Станчо Іоцовъ вчера испратихме за Болградъ, като му събрахъ отъ тука 4 наполеона за пжтны разноскы.

Настоящето писамце мы ся испрати отъ Букурещъ да вы го пратя, кое-то вы и приключямь. Друго по-ново отъ къмъ насъ нѣма; Научявамъ ся само, че Тотю былъ въ Одесса [человѣкъ, кой-то прѣди 15 дни говорилъ съ него бѣше тука и обади] и му давали на издържаніе 50 рублы. — Василъ[1]) около Сливянъ.

Поздравете всичкы пріятели, и нарочно Г-нъ Коста Лазарова, Г. Анастаса Ст. фотографа.

Казвахте мы за цѣна-та на кадры-тѣ, съзаклятіе-то е по 1 бѣло мѣджедіе, а пакъ Войводовъ и Цвѣтко по $2^1/_2$ цванца нѣмскы.

Като нѣмамъ що друго да вы пишж. — Сутра ще ся свърши сждбжтж на П. Бакалова и другы-тѣ съ него. Князъ Карло като трьгна отъ тука за Европж, опрости всичкы политическы прѣстжпници, мыслж че и Българскы-тѣ, като ся свърши сждбж-тж щж вы пишж. Оставамъ да очяквамъ отговора вы.

Вашъ всегдашенъ П. Кжршовскы.

№ 4.

Гюргево 1869 Декември 6.

Господ. П. Хитовъ!

Отъ трьгваніе-то ви отъ Букурещь до сега ако и да ся надѣвахъ да получж нѣкое ваше писмо за да знаж гдѣ ся намѣрвашъ, нъ виждамъ че още нѣма; причина що е незнаж?

Онзи день получихъ това писмо отъ Бѣл-градъ и побрзвамъ да ви го испратж, спорѣдъ както ми бѣхте поржчяли. Отъ кого е незнаж; но види се да е отъ нѣкои ученикъ.

[1]) Левски.

Онжзи бабичка доди при мене и ся разговорихме. Каза ми да пишж на сина й въ Бѣлградъ; нъ азъ помыслихъ по добрѣ вамъ да пишж и послѣ нѣму, ако е нуждно. Сынъ й Архангелъ не е тука, а въ Зимничъ па еднж мошіж — по работж. Дѣдо Коста ви поздравява, сжще и другы-тѣ пріятели.

Като нѣмамъ друго що да ви пишж оставамъ за всѣкоги вашь почитатель и доброжелатель.

И. Кжршовскы.

P. S. Св. Никола на много години да ни е. Съ здраве да дочѣкаме и колѣда и Воскресеніе и зелена шума! Дай Боже!

Сжщій.

№ 5.

Букурещъ 1870 марта 25 Св. Благовѣщеніе.

Господине Панаіоте!

Почтенното ви писамце отъ 14 тоя мѣсяцъ получихъ снощи отъ Г. Димитра Косовскы [Общій]. Той ми казва, че вие сте му казали: да ся потрудж, да го спомогна; по въ писмото ви такова нѣщо не ми бѣлѣжите! Слѣдователно, азъ ако и да го познавамъ, нъ безъ да имамъ отъ васъ нѣщо да ми бѣлѣжите, никога нищо не щж да направя. А спорѣдъ днѣшно то ми положеніе и да искахъ да направя нѣщо не можяхъ; защото, [ви може да не знаете] стары тѣ Букурещки магарета успѣхж да направятъ интригы и въ Гюргево, което азъ като видѣхъ, потрудихся нѣкакъ да но се унищожжтъ [интригитѣ]; нъ, за общж нашж жалость неможихъ. Въ слѣдствіе на това, като видѣхъ че интригы тѣ хванаха да сж умножяватъ, и че щжть ся развалжтъ: както община та, тжй и училището а и читалището, прѣдпочетохъ да бждж гладенъ отъ колкото задоволенъ и си дадохъ оставката отъ учителствованіе-то още на февруарій 7. И тжй днѣсъ за днѣсъ съмь безъ никакво заниманіе. - Спорѣдъ болесть та [ревматизмъ], кожто имамъ едно, и друго да ся по-отмахна за врѣме отъ Гюргево додохъ тукъ и влѣзъхъ въ Болницж-тж Колентина на 27 февр. до вчера, и вчера излѣзохъ часъ-тъ по 10½, и на кавенето ся срѣщнахъ съ Г. Д. Косовски, случайно. Слѣдъ

двадни той ще трьгне отъ тука за Гюргево, а отъ тамъ за Турну магурели. Азъ му направихъ писма за тамъ за Ковачева и Даніила, за да му спомогнжтъ нѣщо и да го съставять съ Дякона. Той е испроводилъ дестина души за панаиря,[1]) че и той имаше намѣреніе да пжтува; нъ незнаж ако е заминалъ или нѣ? -- Тука е дошьлъ Г-нъ Зего Стефановичь, черногорецъ; той е, що е былъ съ Лука Вукаловичь, и що бѣше въ Цариградъ, и за когото ся говореше че ся е потурчилъ. Негова милость е дошелъ да пита: има ли нѣщо да ся работи? и ако има — то той е готовъ да влѣзе въ нашы-тѣ народны прѣдпріятія — да воюва. Ни ся дьржиме къмъ него съвсѣмъ хладнокръвно, и не му даваме да узнае сжщность-та на работы-тѣ ны. Той казва че познава твьрдѣ добрѣ нашія народъ и много го похвалява; но кой знае, може бы да има нѣкои свои прѣдначертанія. Но отъ друга страна пакъ азъ быхъ казалъ, че той нѣма нѣщо, което да ни доведе въ съмнѣніе. Той е взѣлъ отъ Одесса Ивана Цанкова телеграфчійчето [Тулчянчето] и Бойка Нешова и ги завелъ въ Цариградъ. На Бойка далъ пары и го проводилъ да отиде въ Българія къмъ Сливенъ и по други мѣста, но той вмѣсто да отиди за опрѣдѣленитѣ мѣста, дошьлъ си въ Браила отъ Цариградъ. До колко е това истина ви по-добрѣ може да знаете отъ мене. Иванъ Цанковъ пакъ спорѣдъ страшливость-та си, която той има, былъ е непотрѣбенъ за прѣдпріятія-та на Г. Зега, за това той го е прѣпоржчилъ пакъ въ Цариградъ и Иванъ Цанковъ е получилъ пакъ служба въ телеграва въ Авлона, и тамо работи сега. Но врѣмя може да мине и по въ вжтрѣшни-тѣ мѣста на отечество-то ни. Не бы было злѣ, мислж азъ, ако ви имахте улесненіе и время да додите тука и ся срѣщнете съ Г. Зега, кого-то ви ще можете най-добрѣ да оцѣните по негови-тѣ разговоры. Той ще постои тука нѣколко дни 10—12. Вижте както намѣрите за добрѣ, тъй направете. Азъ быхъ желалъ що-то вы да додите и като додите да ми явите да дода и азъ да си поговориме: а това е твърдѣ отъ голѣма важность за наши-тѣ прѣдпріятія: азъ баремъ тъй мислж.

Азъ щж си отида утрѣ или въ нетакъ за Гюргево. Тамъ щж си отворж или една крьчма или едно кавене и щж продавамъ вино и кахве, само и само да бжда независимъ. Това

[1]) България.

щѫ направѭ, съ Божіѭ волѭ, азъ за напрѣдъ. Доста сьмь билъ зависимь. — Райновъ е дошьлъ тука прѣди 1 мѣсяцъ и сега е въ Гюргево.

Новины. Моавины-тѣ паднаха въ Турско; правителство-то турско уничтожи Българскы-тѣ чиновници прѣди нѣколко дни. Каймакаминъ-тъ на Ада-кале дошелъ въ Видинъ и едни отъ Българи-тѣ го отровили; тъй ся говори.

Поздравленіе отъ Г. Юрданова до васъ и до Г. Балканскы. Сѫще и отъ мене. Очѣквамъ отговоръ. — И Россети ви поздравява.

Вашъ едномысленныкъ И. Кѫршовскы.

(П. П.) Приключено-то е отъ Г. Цека

Сѫщій.

№ 6.

Гюргево 1870 Іуній 3.

Г. Панаиоте!

Поздравленіе отъ Г. Г. Живкова отъ Руссе; той ще до 15 дни да доди съвсѣмъ тука. Діякона[1]) замина отъ тукъ днѣсь една недѣля, но безъ да ми са обади — казаха ми пріятелитѣ, кои-то го видѣли въ парахода. Ив. Соколовъ и моя зетъ Василъ сѫ затворени повѣче отъ два мѣсеци въ Видинъ, защо-то носили бради.

Приключеното писмо получихъ и ви го пращамъ. Отъ търговцитѣ що отидохѫ за панаиря никакъвъ отговоръ нѣма още. Незнаѭ що е това?

Вашъ И. Кѫршовскы.

№ 7.

Плоещъ 1873 Иулій 11

Господинъ Панайотъ Хитовъ!

въ Бѣлградъ.

Бѫдете здрави, както сме и ній у дома.

Щѣхъ отъ давна да ви пиша, но защо-то не знаяхъ дѣ са намѣрвахте до онзи день, когато доди у дома сестриното

---

[1]) Левски.

ви момче Василие [спорѣдъ както то ми са каза], и ми каза че сте въ Бѣлградъ; а пакъ той Василъ вчера замина за Бол-градъ.

Щѣхъ да ви пишѫ, и туй правѫ сега, — че Г-нъ Тома Хитровъ като си доди отъ Букурещъ прѣзъ май, донесе ми едно ваше писмо съ дата отъ 3 май тази годинѫ; въ него писмо, което и държя за сега, Ви ми пишите да дамъ на Г-нъ Тома единъ наполеонъ, което азъ и сторихъ на часъ-тъ: броихъ му единъ наполеонъ, а писмо-то задържяхъ въ мене си. Туй за знаніе ви.

Поздравете Г-нъ Дяда Иля, Г-нъ Цека, Г-нъ А. Стоянова фотографина, Г-нъ Иванча Шнайдера, Г-нъ Ив. Сапунова, и сички други пріятели, кои-то би питали за мене. Тука нѣма нищо ново. Работа-та Габровска. Влашки-тѣ Българи спѫтъ отъ дългій. Дай Боже, да заспѫтъ, та да не сѫ сабудятъ! Надѣжда никаква за животъ; но що очѣкваме отъ гнилото! Богъ да ги прости. Волчета са родили, волчета сѫ живѣли, живѣятъ и щѫтъ живѣятъ, волчета щѫтъ да си измрѫтъ! Вѣчна имъ памятъ! Кажете ми нѣщо баремъ отъ камъ онази страна; зарадвайте ма съ нѣщичко. Очѣквамъ отговоръ-тъ ви.

Вашъ почитатель Н. Кѫршовскы.

(Н. Н.) Плоещъ 1873 Иулій 13.

Господинъ Панаїоте!

Приносящій настояще-то е единъ народенъ мѫжъ, мой съотечественникъ на има Св. Савва; той е работилъ за народното свѣстяваніе. И спорѣдъ случка-та въ Хаскюю,[1]) подозренъ билъ е принуденъ да бѣга изъ отечество-то ни. Той щеше да замине пакъ за насрѣщѫ, нъ азъ го посъвѣтвахъ да ся срѣщне съ Васъ. Разговорете ся и какво-то намѣрите за добрѣ научете го що да прави. Той е готовъ да отиде и свърши щото му кажете.

Вчера затвориха тука нехливанина защо-то ударилъ единъ шамаръ нѣкому си. Искатъ да го пращатъ распасанитѣ[2]) въ Турско; нъ не щѫтъ сполучи. — Отговорете ми.

Вашъ Н. Кѫршовскы.

[1]) Нападението върху Хаджи Ставри отъ Узупова, прѣзъ май, с. г.
[2]) Ромѫнитѣ.

Н. Балкански.

№ 1.

(Т.) Браила, 16 декемврий 1868 г.

Панайотъ. Бѣлградъ.

Писмата приехъ, стока имамъ доволно по-ефтина и подобра, ела я приеми, шила хиляда.

Н. Балкански.[1])

№ 2.

Браила 3 май 1869.

Господ. Панаіотъ Хитовъ!

Писмото ви отъ 15 миналаго благодарно пріехъ и писанитѣ ви разумѣхъ. На тритя ви писма ви ся отговорихъ врѣменно и прѣзъ мѣсецъ Декемврiи отъ миналѫтѫ година ви телеграфисахъ.

Както ся види тазъ година вые не ще можете да си наредите мошіята,[2]) нъ както и да е вые можете да дойдете на моята мошія и прѣживѣете лѣтото, азъ ще имамъ всичко благодареніе да ви имамъ при мене си. Каквото земане даване имате тамъ можете да го оставите за попастояще и дойдете на мошіята ми, както знаете.

При тыи ви поздравлявамъ и оставамъ за всегда вашъ

Н. Балкански.[3])

№ 3.

(Т.) Каралашъ, 26. VIII. 1871.

Коста Соваджиу Пентру.

Панаиотъ Хитовъ. Бѣлградъ.

Шту (щомъ) пріимите телеграфъ да додишъ заедно съ 8 момчета добри непрѣменно.

Балкански.

---

[1]) Балкански, съдържатель на мушии въ Влашко, бѣше още отъ врѣмената на Раковски единъ отъ най-щедритѣ подкрѣпители на нашитѣ емиграционни водители и на цѣлото революционно дѣло.

[2]) Не ще може да минете въ България.

[3]) Писмото е отъ друга рѫка, но подписано отъ Балкански.

№ 4.

Калараши 25 Септемвр(и) 1875.

Господинъ Панайотъ Хитовъ!

Белградъ.

Фчера кату приехъ ваще 2 писма заключени фъ идинъ пликъ едноту утъ 21 Августъ и фторуту отъ 2 Септемврие днесъ дойдохъ фъ Каларашъ задави обещаиеа на писмоту ивя пращамъ двайсити и петъ лири турски № 25 лири даимашъ за разноски, и когату додеши у Букурещи, — треба да заминиши за Ибраила утъ дету треба дама извищи зада дода самъ дата зема. Аку са можи да дувидеши и два момака достойни защоту имаме гулеама нужда отъ техъ.

Да знаеши че Стоеанъ побегна отъ тука сасъ 120 желтичи мои икату немамъ другу што дави пишеа, прими поздравлениеа утъ сичкатани фамилиеа както и отъ сичкити ни приеатели. Чеакамъ сасъ нетарпениеа даса видимъ да додиши жуви и здравъ сасъ дубри известиеа. — Уставамъ ваши самочусфеникъ.

Н. Балкански.

(Приписка къмъ писмото). Ида насъ куту поклопенъ приеатель за дава поздравеа, и дубаръ оспехъ. Зелаиеа даса видимъ и уставамъ ваши покорни приеателъ.

Р. Чеаушофъ.

(П. П.) Да испиташи сасъ куеа чена (цѣна) можимъ да набавимъ дравата конту долу ги забилежвамъ за да испиташи 40 педи далжината и 3 или 4 педи уколкищо (?) дебилината, и тенки куту раката 25 педи далжината. Даса утъ храставо драво или утъ бреазъ коеату е подобро, и да испиташи коеа чина (цѣна) можи да костова, ду Силистра куту додиши да знаиши.

(Приписка отстрана). Групъ има — № 10. Лири 25 турски.

П. Мишайковъ.

№ 1.

Т.-Мѫгурели 8 ноемврія 1875.

Чичо Панаиоте!

Послѣдното Ви отъ 30-й миналаго мѣсеца Октомврія пріѣхъ и съдържаніе-то му подробно разумѣхъ. За сѣга отъ срѣщѫ новины нѣмаме никакви, истина много слухове сѫ пьрскатъ че бѣсатъ и колѫтъ но не сѫ положителны, защото бунтовницытѣ, които сѫ уловиха,[1]) още не сѫ испитани, и затова не можатъ да бѫдатъ нито осѫдены, само частно правятъ турцытѣ злеупотреблѣнія по сѣлата около Старо-Загорското, най важното іе това, че цариградскытѣ вѣстницы рѣшително сѫ борятъ, и явно приповѣдватъ за правителствената не способность и злоупотрѣбленія, а особено „Вѣкъ" и „Источно врѣмѣ" савсѣмъ откровенно хортуватъ а то іе за насъ голѣма полза, защото въодушовляватъ отъ срѣшнытѣ българы.

Колкото за Драсова му дадохме двѣтѣ пары, и му доказахме, че не мисли сичкіѭтъ свѣтъ, както що мисли то(й) тѫй сѫщо, почти отъ сичкытѣ градища го посрѣщнахѫ, и хичъ не трѣба Ваша милость да давате вниманіе на таквизъ хора но трѣба да си рѣдите работѫтѫ, кѫто що знаите. За сѣга ніе тука мѫчимъ сѫ да си направимъ іедно читалище, за да можимъ и нія да имаме нѣщо готово когато стане нуждно, на това мненіе сѫ много градища, но да ли ще да сполучатъ не зная.

Поздравлявамъ Ви; Вашъ искренъ

П. Мишайковъ.[2])

(П. П.) Поздравете чича Илія, Никола, чича Цека, Г-на Калча, Іордана, Анастаса намукчіата, Анастаса фотографина и сичкытѣ пріятелы, които питатъ за мене.

---

[1]) По Старо-Загорското възстание отъ септември 1875 г.

[2]) П. Мишайковъ е единъ отъ дѣятелнитѣ членове на българската емиграция въ Влашко. Той зе участие въ сръбско-турската война 1876 г.

№ 2.

Т.-Мѫгуреле 26 Февр(уари) 1876.

Чичо Панаіоте!

Презъ денете ходихъ на Букурещъ, тамо сѫ срѣщнахъ съ Цѣновича, Ботева, и другы, тѣ ми обадиха много новины, и кѫто ги глѣдахъ че сѫ за доброто на Отечеството ны много сѫ зарадвахъ, но само іедно іе жално, че не работетъ сѫгласно, тѫй щото Драсовъ, Стамболовъ и другы работетъ на своя главѫ,[1]) тямъ имъ сѫ испроводилы отъ срѣша 800—1000 тур(ски) лиры и съ тѣзы пары купуватъ оружіе и сѫ готвѫтъ да минатъ отъ срѣщѫ; хоротувасе, че іединъ русинъ богатъ подарявѫ на Българытѣ 12000 рублы за да захванатъ въстаніето, тѣзы пары ще сѫ броятъ на Ботѣва, тѫй ми каза Цѣновичъ, даже и сѫщійтъ Ботевъ. Отъ Русія дохождѫ въ Букурещъ и по всичкытъ главны градища въ влашко даже и въ нашійтъ градъ нѣкой си Пановъ, които тѫзи годинѫ свьршава правото въ Рускіятъ университетъ. Цѣлтѫ на Г-на Панова бѣше, за да съедины Рускытѣ съ Влашкытѣ комитѣты, и увѣренъ съмъ че іе сполучилъ въ предпріятіето си, и тѫй сѫ рѣши на 5-й марта да стане іедно събираніе въ Ибраила, на това събираніе ще да присѫтствуватъ отъ сичкытѣ градища по іединъ представитель, подразумѣ(ва) сѫ и отъ рускытѣ, на това събираніе ще да сѫ рѣши, къкъ трѣба да сѫ работы, за народното въстаніе. За това добрѣ бы было, и ви да присътствувате на това събираніе. Кѫто бѣхъ въ Букурещъ, Г-нъ Цѣновичъ ми посочи іедна телиграма отъ Илія отъ Северинъ въ която казваше. че трѣба двама хора да отидатъ въ Кладово за да имъ предадътъ двѣтѣ хиляди пушки, че то(й) сѫ іе споразумѣлъ съ нѣкой си високы лица, които сѫ билы проводены отъ странѫ на правитѣлството, за тѫзи цѣль. Ако бѫде това истинѫ. трѣба да іе и това іеднѫ отъ най-голѣмытѣ глупости на свѣтѫ, уговори и политическы споразумѣнія да води правитѣлството, съ кого, съ Илія;[2]) ако би(х)ми попитали правитѣлството, кой то(й) този Илія, за цѣло ще да ны отговори, че нѣкоганъ іе биль джандаринъ, а днѣскѫ

[1]) Дѣйцитѣ отъ 1876 бѣха съставили особенъ комитетъ въ Гюргево и странѣха отъ букурешкитѣ водители.

[2]) Широковъ.

куплеръ въ Северинъ, и Българскы представитѣль прѣдъ Сърбското правитѣлство, на истина за представитѣль може да го припознаіе правитѣлството, а българитѣ никогашъ нема да го припознаятъ, защото нѣматъ довѣріе въ нѣго, и не іе способенъ за тѫзи работа. Сѣга незная за какво прибѣгва правитѣлството до таквисъ низкы личности, зная че Вы, сѣкогашъ имъ сте подносѫ за какво да Ви не повикѫ Васъ, въ когото има цѣлъ народъ довѣріе, за да сѫ споразумеѣтѣ, за іедно таквозъ важно политическо дѣло. За това кажете за послѣденъ пѫть на Братіата ны Сърбы, че ако искатъ да работатъ братскы и безъ задны мислы нека ны подадътъ ракѫ и тѫй съгласно ще да постигнемъ онова, коіето желаіе сѣкой, на когото тече изъ жилы-тѣ му чиста славенскѫ кървъ, кажете имъ че отъ сичкытѣ градища даже и сѣла, сѫ протестираха реформите на турското правитѣлство, и съ това показахѫ че желаятъ свобода съ тѣхнѫ кървъ и не съ луцка, и загубите въ Херцеговина сѫ загуби и на Българскія народъ; ако бы българытѣ да работѣха съ задны мислы, тогава щѣхѫ да склонѫтъ и на най малкытѣ правдины, отстѫпены отъ турското правитѣлство. и постепено, кѫто главенъ елиментъ на Балканскіятъ полуостровъ, ще да постигнатъ, кѫкто що сѫ маджары-тѣ въ Австріа. За това глѣдайте добрѣ, и недѣйте сѫ оповавѫ на празны обѣщанія, защото само сѣга може да загуби народѫ довѣрието въ васъ, днѣскѫ му іе врѣмѣто за да пренесете ползѫ на народѫ, за която толкози годины сте страдали, ако загубите днѣшны-тѣ обстоятелства, трѣба да знаіете че губите много, и вънѣсто съ гордость да произнѣсватъ Българы-тѣ Вашето име, може да сѫ случи противното, а тогава жално за народа а още по жално за Васъ. На сичкытѣ свѣстны и безпристрастни българы мнѣніето іе да Ви захванете тѫзи работа, и то съ колкото ны дозволяватъ сили-тѣ, защото днѣскѫ іе достигнало врѣмѣто, сѣкой да сѫ надѣва на своите сили, даже и нашытѣ отсрѣшны Българы и тѣ сѫ на това мненіе. Отъ сичкытѣ краіове отъ срѣщѫ пріѣмаме доволны извѣстіа сичкитѣ сѫ готватъ за голѣміятъ день, за дѣнятъ на нашето приражданіе.

Кѫто сѫ надѣвамъ че ще дами отговорите, колкото іе възможно по скоро на това писмо, поздравлявамъ Вы Вашъ искренъ

П. Мишайковъ.

№ 3.

Т.-Мѫгуреле, 29 февруари 1876 г.

Чичо Панаіоте!

Послѣдното ми писмо іе отъ 24 тек(ущаго), въ него Ви пишѣхъ за много работы, и вѣрвамъ че ще да ми отговорите отъ кѫто го пріѣмните. Понеже Г-нъ Ив. Сапуновъ заминува за градътъ Ви притварвамъ Ви въ настоящето ми іедна копія отъ іедно цариградско писмо, коіето вчера пріѣхъ, тѫзи копія отъ кѫто я прочитете да я скѫсате и да не обаждате на никого, даже и на приносащіѫтъ. Сѫщата копіа проводихъ въ Букурещъ и Ибраила, за да видѫ какво мнѣніе иматъ тамошны-тѣ българы, за това и Ви трѣба да почѣкате до кѫто видимъ, какво ще да решѫтъ Букурешкы-тѣ и Ибраилскы-тѣ Българы. Човѣкатъ които ми донѣси писмо-то іе іединъ мой добъръ пріятель, съ когото живѣлъ съмь въ Ц. градъ (Цариградъ) 9 мѣсеца на іедно мѣсто, и іе отъ іедна голѣма фамилія, то(й) ми разказѫ подробно къкъ отиватъ работите, и мѫ увѣрявѫ че ще да сполучимъ, ако постоянствуватъ Българы-тѣ за онова, коіето искатъ и ако не избухне отъ вѫтрѣ нѣкой бунтъ. Сапуновъ и Тапіо[1]) незнаятъ за тѫзи работѫ за това сѫ готвѫтъ да преминатъ отъ срѣщѫ, но кѫто дойде тамо Сапуновъ, по окроти го малко, и зная че той Ви слушѫ, за каквото му кажите.

За сѣга кѫто Ви поздравлявамъ оставамъ Вашъ искренъ пріятель

П. Мишайковъ.

№ 4.

Цариградъ Орта-кіою 22 февр(уари) 1876.

Отъ кѫто ми разправлява въ заглавіето на писмото, за нѣкаквы си фамиліарни работи, захващѫ тѫй:

„Съдържаніето на послѣдното ти писмо много мѫ зарадвѫ, „но мола ти сѫ брате, когато ми пишишъ за таквизи работи, „недѣй пиши толкози явно, защото знаешъ ти какви сѫ на„шытѣ аги, кѫто имъ падне въ рѫцете таквозъ іедно писмо,

[1]) Столановъ.

„истинѫ за тѣбѣ нема нищо, защото живѣешъ въ свободнѫ „земя, но тѣшко и горко на моятѫ главѫ.

„По моіето мненіе още по-добро ще да бѫде, ако сѫ „усѫществи мнѣніето на тукашнытѣ пьрвенцы. Днѣсъ за днѣсъ „сѫ водътъ приговори съ правителството, отсвенъ даденытѣ „правдины, да ны сѫ дозволи и ми да имаме войскѫ, за упра„вителы и сѫдія да сѫ избиратъ по способность а не по вѣро„исповѣданіе, и българскія языкъ да бѫде кѫто официіаленъ. „За тѫзи цѣлъ отъ кѫто сѫ прочети ферманѫ по провинціитѣ, „пристигнаха отъ много градища до портѫтѫ прошенія, под„писани не само отъ гражданытѣ но и отъ сѣлянытѣ, съ които „искатъ горѣизложенытѣ правдины, даже и днѣскѫ още при„стигватъ таквизи прошенія.[1])

„За това тука сѫ мисли, за голѣма нашѫ врѣдѫ ще да „бѫде, ако сѫ захване работѫтѫ, тѫй кѫкто що ми пишишъ, „добро бы было да сѫ оталожътъ духоветѣ до подиръ Априлія. „За по-ната(тъ)къ ще да ти разкажи събратътъ ны Г-нъ ..... „който заминува за Видинъ по Епархіалны работы, за това не „трѣба да го оставишъ да кондише на ханъ, но да го пріемнешъ въ кѫщата ти.

№ 5.

. . . . . .[2]) Сърбытѣ тѫй и Българытѣ да работътъ искрено и безъ задны мислы.

На 6-й тек(ущаго) Марта имахме събиранie въ Ибраила, на това събиранie присъдствуваха освѣнъ представителытѣ отъ тукашнытѣ градовѣ и двама представителы отъ Русія имено іединъ отъ Одеса и други отъ Кишиневъ, измежду другытѣ разискванія дойде речтѫ какво трѣба да правимъ ако сѫ докара да работимъ въ съюзъ съ Сърбія [трѣба да Ви іе извѣстно, че когато ми това рѣшавахме Драгашевичъ и Живановичъ сѫ намираха въ Букурещъ и дириха хора за да сѫ споразумѣятъ за нещата, които сѫ намиратъ .....[3]) заклѣватъ въ името на Българія. IV Не ще да се взима въ вниманie

[1]) Заявленията бѣха по общъ типъ, даденъ отъ паригрaдскитѣ водители. Единъ екземпляръ отъ тѣзи заявления обнародва г. М. Д. Балабановъ въ „Страници отъ политическото ни възраждане“.

[2]) Началнятъ листъ на това писмо е за жалость скѫсанъ отъ горѣ; ние печатимъ двѣтѣ долни части, макаръ и разкѫсани една отъ друга.

[3]) Скѫсано около 15 реда.

пити іедно отлаганіе за преминуваніето отсвѣнъ упределеніатъ день. За това ако вѣрвате, че ще да пріѣматъ тѣзи условія Сърбитѣ, може да имъ проводимъ іединъ човѣкъ съ когото ще да можжтъ да сж споразумѣатъ, ако ли не, тогава ще да работимъ онова, коіето никому за сѣга неможемъ да откріемъ. На сѣкой начинъ нуждно іе най-много до свьршетока на този мѣсецъ да слѣзите до градътъ ны, защото имаме да Ви съобщимъ нѣщо.

Ми пишете да слѣза до Букурещъ и Галацъ, азъ кжто сж вьрнахъ отъ Ибраила ходихъ и на Букурещъ и зная къкъ стоижтъ тамо работытѣ, за това не іе нуждно да отивамъ и по вторы нжтъ.

Новины отъ срѣщж имаме много, ката денъ дохождатъ отъ срѣщж хорж отъ разни градища, и къкто обаждатъ тѣ на черекъ ако бжде истина тогава работата іе добрѣ. Славкова отъ Свищовъ[1]) уловиха го въ Софійското и кжто не можалъ да одьржи, утровилсж самичакъ,[2]) другытѣ апостоли напредватъ и сичкытѣ живо ги посрѣшнуватъ.

Тукашното правителство ни прислѣдува, за това писмата надписвайте:

D-lui P. Muşaicoff pentru (Elene Gheorghiu, in Comuna Draganeşti) la T-Magurelle, а азъ за напредъ ще да сж подписвамъ Пантели.

Кжто Ви поздравлявамъ оставамъ твой пріятель

П. Мишайковъ.

(П. П.) Моля Ви сж явете ми какви новины имате тамо, какво мисли чичо Иліо и Цѣко.

Сжщійтъ.[3])

№ 6.

Т. Мжгуреле 18 Март(ъ) 1876 г.

Г-не Панаіоте!

Писмото Ви отъ 11 тек(ущаго) пріѣхъ и съдьржаніето му подробно разумѣхъ. На 6-й тек(ущаго) стана іедно събираніе

[1]) Н. Славковъ, бѣше апостолъ въ Софийския (V) револ. окржгъ и биде хванатъ въ Български Изворъ (Орханийско).

[2]) Неоснователенъ слухъ.

[3]) Това Писмо, споредъ съдьржанието си, е отъ къмъ срѣдата на мартъ 1876 год.

присътствуваха представителы отъ Галацъ Г-нъ Рафаилъ, отъ Болградъ Г-нъ Атанасовъ помощникъ на Болградскѫтѫ прикарія, отъ Кишинѣвъ Г-нъ П. Каланджіевъ, отъ Одесѫ Г-нъ Пановъ, отъ Турну азъ, отъ другытѣ градища пріѣхми писма и телеграфи, че оставать съгласны на нашытѣ рѣшенія. На това събираніе, кѫто видѣхми че нема способны хорѫ въ Ибраила, за да управляватъ народнытѣ ни работы, рѣшихме за сѣга, да сѫ не сѫставѫ централенъ комитетъ, но сѣкой градъ да вооружи по іединъ войводѫ съ нѣколко способны хорѫ и да ги испроводи отъ срѣщѫ, тѫй нашіѫтъ градъ съ Александрія пріѣ да въоружи васъ, Болградъ Филипа, Галацъ и Ибраила Никола Хаинчанина и Попа,[1]) Кишинѣвъ и Одесѫ тамкашны-тѣ хѫшовѣ. За това ако има нѣкоя надеждѫ отъ Сърбія добрѣ, ако ли не, не трѣба да сѫ лѫжимъ, но елате тука, за да Ви намеримъ срѣдствѫ и съ двама или трима хорѫ да преминете отъ срѣщѫ. Другытѣ за подиръ великденъ сѫ готватъ да преминатъ и въ Маіа да захва(на)тъ жетвата.[2]) Това другото писмо, коіето Ви го притворвамъ тука ще да го имате за улесненіе, когато искате да излѣзите предъ нѣкого, да сѫ наречете, че ушъ отивате да имъ съобщите нѣщо тайно, за да можите да се паучите какво мислятъ тѣ за нази. Отъ днѣскя за напрѣдъ ще да турвамъ Сапунова да Ви съобщавѫ истината, азъ ще да Ви пишѫ само таквизи писма, които ще да ги имате кѫто средство, за да разпитвате какво работатъ тѣ.[3]) Ако пріемватъ условія-та, които Ви ги пишѫ въ другото писмо за четѫтѫ добро, ако ли не тогава нема да проводимъ нити іединъ човѣкъ въ Сърбія, и Ви трѣба да дойдите най кѫсно до свърпиваніето на този мѣсецъ.[4])

Адресата която Ви бележѫ въ другото писмо по нея ще да ми провождате писмата и ще да сѫ подписвамъ въ моіето писмо Пантели, защото тукашното правителство ны преслѣдува. Съобщетены къкъ отиватъ тамо работите. Поздравлявамъ Ви,

Ваны пріятель П. Мишайковъ.

---

[1]) Попъ Харитонъ.

[2]) Възстанието.

[3]) Сърбитѣ, сръбското правителство.

[4]) Както е извѣстно, сърбското правителство настояваше чрѣзъ Панайотъ Хитовъ, щото всичкитѣ български емигранти и революционери да дѣйствуватъ само чрѣзъ Сърбия, и като се въоржѫтъ и приготвятъ тамъ, да ударятъ на Турция заедно съ Сърбитѣ. Независимата българска емиграция въ Влашко се

№ 7.

(Т.) Кладова, 19 юний 1876 г.

Панајоту Хитову Зајечар.

Вчера тргна Мађедонски с' момчета. Коста Лука утре може да тргнат, момчета от Влашко дохождат, нужни су средства, кажете Иванову и Киреву на всекој начин да проводатъ сто наполеона заштото нема скакво да пруготовљаваме момчета.

Мишайков.

Ст. В. Софийски.

№ 1.

Букурешъ 1871 Септември 20.

Господинъ Папаноте.

Сполай богу се съ сме живо и здраво, молимъ бога заваше здраве. Приемнахъ ви писмото отъ 1871 августъ 3 вофъ Ибраила и много са зарадувахъ. И така вофъ сущото време отидохъ вофъ Плоешъ при Ранча заради нашата работа, която беше ми казалъ. Седехъ две недели видохъ и на Ранча фалбите и тжй премислихъ да дода при васъ. Додохъ вофъ Букурешъ на 24 августъ и тжй са срешнахъ сасъ 4 души тжрговци, сасъ който са надаявамъ сасъ божията воляа да купимъ стока.[1]) Зафчера пріехме писмото отъ Г. Каравелова на 18 септеврия и много са радувамъ, за което ми пишете. Ако би да обичате асъ бихъ казалъ да додешъ вофъ Букурешъ, ами пакъ ваша милостъ както сте намислили за подобре, защото може да купимъ нещо. Ето и другу, какво са прилучи на Г. Николаки:[2]) на 26 августъ направилъ голей сасъ некоиси негови

възпротиви на тѣзи своекористни сръбски планове; но навѣрно това стана и причина, дѣто Панайотъ Хитовъ, като сръбски пенсионеръ, биде парализиранъ и не мина въ България за да подаде ржка на Тракийскитѣ и Търновски борци отъ Априлското възстание. Малко по-късно, обаче, когато, прѣзъ лѣтото 1876, Сърбия, съ явната поддръжка на Русия, обяви война на султана, всички борци отъ Влашко и Сърбия се притекоха и подъ генералното водителство на Панайотъ Хитовъ се биха противъ общия врагъ подъ сръбско знаме. Това ставаше сега почти безпрѣкословно, защото независимитѣ борци въ Тракия и Търновско бѣха вече смазани отъ Турскитѣ пълчища.

[1]) Да минатъ въ България. — [2]) Балкански.

приятели на тжрлата и тжй Маратя отредилъ 3—4 души да го убиятъ като влене вофъ шанеца, а Стефънъ ги виделъ а безъ да имъ обади, защото незнаилъ що са за хора, отива по близо до тихъ аче не ги виделъ тжй фжрля единъ та го удара вофъ единъ кракъ и побиягатъ. А че Стефанъ е лошо ударенъ сиромахъ сега е вофъ испиталата вофъ Каларашъ. Они денъ са намерихъ сасъ машинистра та ми каза. И тжй са много надиява Николаки да додешъ да отидешъ да го пазишъ на тжрлата. Казуваше ми машинистро че си са докарале на ума заради васъ и секи денъ са надияватъ да додешъ. То е стефановата история джлга, защото и мене ма излжга като една к...., ами здраве ще ви каза, когато се намеримъ и вишъ дано додешъ по скору да видимъ занашата работа, защодо е добре сега. Вашъ покорния останямъ и веренъ.

Стояянъ В. Софійскій.[1])

№ 2.

Букурешъ, Априлия 30 1872.

Господинъ Панаіоте,

Ида дави поздрава и желаеме вашето здраве. Споретъ вашете писмо и вашета заповедъ коіто ма бехте определиле въ вашето доброжелатно писмо което бехте ми писали отъ 30 мартия. Азъ бехъ готофъ да тжргна още вофъ сущото време по Каравелофъ ми каза да почакамъ още неколко дена защото диякона ще да доде и асъ останахъ. Въ сжщото време на априлія 12 доде и диякона и още неколко лица отъ България и много отчакуватъ да пристигнете по-скоро въ Букурешъ защото виса писали още отъ Българія и пакъ отъ турносуверинъ ви писалъ диякона за да додете по скору така отговоръ още неса приели. А ваша милостъ ако не можете да додете пишете имъ поиявно и на диякона и до цало общество

[1]) Сжщия Стоянъ, за когото не еднажъ бѣлѣжихме по-рано: родомъ отъ Желява, Софийско, въ 1867 билъ другарь на Панайотъ Хитовъ по балкана, въ 1873 той минава въ България, заедно съ Юрданъ, сестренникъ на Раковски и съ нѣколко още четници; той е воевода на четата, която посрѣща есеньта въ Котленския балканъ и послѣ хваща пжтя за Сърбия. Въ Софийско биватъ издадени и избити всички, освѣнъ единъ другъ Стоянъ, за когото се разказва и въ едно по-напрѣдъ помѣстено писмо.

и до Каравелофъ за да направатъ едно сретсво да мина въ Българія защото и асъ желайя като секи единъ чисъ българинъ. Господинъ Панаіоте, мола ви да имъ пишете поиявно заради менъ, защото човекъ човека когато незнаіе тое мъчно даса увери въ него. Има още да са маіетъ 10 дена. Както нема вече що да ви пиша оставамъ вашъ покорни.

С. В. Софійскій.

(П. П.) Поздравете и Атанаса Петровъ.

№ 3.

Турно Северинъ октомврія 4, 1872.

Господинъ Панаіоте.

Първо ида дави поздрава така сѫщо и ній са намеруваме живо и здраво така молиме Бога за вашето здраве!

Нисме сичко приготвиле заради оная работа напата. Само отъ чековаме време то да са по развали, а то иде да пукни диявола! Повече нема що да ви пиша само здраве имате поздравление отъ Г. Кирчо С. Котелски; и той беше въ Турносеверинъ. Да поздравите Г. Иля и Г. Цека и сички приятели, така и Атанаса да поздравишъ.

Вашъ приятелъ С. В. Софійский.

(П. П.) За пушките, което бехме са разговарали, Иванчо нещe да ги приеме, за да не си изгуби честа отъ правителството сѫрско.

Вашъ С. В. Софійскій.

№ 4.

Плоешъ 1872 Декемврія 27.

Господинъ Панаіоте.

Има вече три месеци отъ както не ви са отговарамъ за да ма знаете на каква работа са намир(амъ). Пѫрво идеме дави поздравиме Господинъ Панаіоте, така исто да поздравите чича Иля и чича Цека и Атанаса. И азъ самъ здравъ, но

левото око стана три недели както ма боли. Мойта работа, заради мошіята въ Турно Северинъ, таманъ бехъ я наредилъ. Въ това исто време доде Г. попъ Гавраилъ отъ Софія разказами случаете както е станало България и ми казва, защото той не знае влашки и непознава никого въ Букурешъ. Асъ каже нета остава(мъ) макаръ да имашъ какво дасі работа, требва да се оставишъ да додешъ сасъ менъ; асъ му придложихъ, защото са харчовете големи, това е каже моія работа. И асъ като човекъ да не му остане жално и сперетъ работа която ми разказа заради ваша милостъ че сте са поразговориле заради мене, остааамъ сичко настрана та отиваме въ Букурешъ. Като виде дедо попъ работа букурешка, зафана да отбегова отъ мене и са отъ чайя, неще вече да му поменатъ за народни работи. Така намери брата си и отиде при него да поседи неколко дене и ми казваше, че ще са вжрне въ Болградъ. Асъ за по скоро направихъ едно писамце че мо дадохъ; не мога да знае дали е дошелъ (въ) Белгратъ и ли не а асъ заминахъ въ Плоешъ и асъ. Нема вече друго спасение, освенъ ще са залова на некоя работа при г. Раича Поповичъ въ Плоешъ. Да знаете че асъ ще бжда въ гореказание гратъ. Ако ще да има за напролетъ да са иде въ Стара Планина да ми пишете до г. Раича Поповичъ; асъ ще ви бжда на заповета най пжрви, както знаете.

Нарочно имате големо поздравление отъ г. Раича Поповичъ, така и отъ Г. Райча по(пъ) Гжрбловъ. Поздравите и чича Хила (Илю). Ще ви молиме господинъ Панаіоте дани понапишите понещо. Като нема вече що да ви пиша сега оставамъ вашъ покорни.

С. В. Софійский.

(П. П.) Поздравете и дѣда Попа.

№ 5.

Плоешъ Януари 6 1873.

Господинъ Панаіоте.

Пжрвови поздравлявамъ, да поздравите и сичките пріятели. Зафчера прочетохме единъ весникъ романски, въ коісто са намерихме сасъ некакви дописки заради Сжрбія, че искатъ да

отворатъ война сасъ турците. Аче асъ като видохъ неможихъ вече да са стжрпа, ами зехъ да ви известa сасъ това трето писмо. Ако да бжде истина тосъ слухъ за дави бждатъ потребни момчета да ми отговорите колкотоса може поскоро, зада доде да са разговоримъ, защото може да намери най малко двесте и до тріста момчета въ Романія, ако да са потребни. Защото асъ са заловихъ на работа колко да не седа и работата ми е на крака; когато ща тогава мога даня остава. И когато пишете да го адресирате до г. Ранча Поповичъ въ Плоешъ.

И той ви поздравлява нарочно. Той са радва като чу това известие, само требова да бждемъ ния вредни и сугласени. Сега като бехъ въ Букурещъ научавахъ са заради Каравелова че нещатъ даго оставатъ власите да живіе вече въ Букурешъ, но това не са знае верно.

Оставамъ вашъ покорни.

С. В. Софійскій.

№ 6.

Плоещъ 1873 февруаріе 6

Г-да Панаіоте!

Белградъ.

Дето пишахте на Г-на Стояна за новини, ази писахъ въ Гюргювъ и днесъ пріехъ писмо, въ което пишатъ дошла една жина отъ Русчукъ и казала, че освѣнъ 60 души, които сж олувени и вече проводени за Цариградъ,[1]) улувенъ е и Діакона.[2]) Когато го уловили той искалъ да ся утрови, но доктора го приварилъ. Жената казва тъй и други, че до сега издирили до три хиляди сжзаклѣтницы; но ся чува, че има до 20 хиляди. Но работата е вече напусната за да издирватъ и другитѣ. Утре ще пиша и на други и като пріема новини ще ви ги извѣстя.

Въ сжщото писмо ми пишатъ въ нѣкой си село единъ турчинъ любилъ една мома бжлгарка. Бжлгарката като ся уженва, на поврѫщаніето ѝ утива турчина съ още 7 турци въ сжщата, и я карали да му залива ракія. Послѣ младожена

[1]) По обира на Орханийската поща.
[2]) Левски.

го завелъ въ кжщи и го питалъ какво иска, той му казалъ ай сектиръ бе гіауръ и са уловилъ за ножа. Българина не губилъ време, ами изважда брадвата си и убива читака, а онези турци ся разбягватъ. Послѣ дохождатъ заптіета и закарватъ бжлгарина въ Русчукъ и казвале че ще го убесятъ, по щомъ го закарали въ Русчукъ пуснали го извѣднашъ.

Благодаря вы за поздравленіе-то много желая ви добрю здравіе и джрзость българска. Каквото жилаешъ, Богъ да ти помага за всичко.

Ви поздравлявамъ братски Райчо П. Гржблювъ.

П. В. Поздравете и Г-на Каравелова.

Истий.

(Приписка).

Господинъ Папаиоте,

За новените което можяхме до сега да приеми(мъ), сичките са приключени по горе.

Приехме вашето писмо отъ 24 Іаноарія и ви разумехми какво ни пишехте но тукашната надежда нема ништу отъ влашките българе. Вия ми пишете, за да гледамъ да са заловиме на некоіе моніе ние Г. д. (?) нема вече да ставами тжргофци; асъ ще ви мола сосъ какафто начинъ да идеме тасъ пролетъ въ Стара планина, защото доста е срамота за насъ, като седиме въ влашката земя и вовъ Сжрбія, а нашите братія страдатъ въ непріятелските раце и лежатъ въ темните темници. Моето мненіе (е) такова(:) ако немаме други сресства, за да ни помогнатъ, ния треба да земемъ ветото оружіе и да идеме да си испжлниме джлжностите отечествени, защото душа посимъ и българско име; да не умираме въ стран(и)ите джржави, ами да си проелеемъ кжрвта, както сме я пролівали и другите години, заради нашето отечество. Но на противъ, ако би да са прилучатъ некакви противни случаи да не ви дозволи времето, — тогава да мі дозволите асъ ще намера момчета и да мі дадешъ ветото оружие да отида въ Стара планина. Защото асъ немога вече да седа по чуждите землі и да оставиме нашите братія да пиштатъ въ непріятелските раце. Или да умреме, или да живеяме, такафъ животъ по-добре смжртъ. Нема друго спасеніе за насъ, освенъ каквото ви казувамъ по горе, защото сега е народа плавналъ въ голямъ пламнакъ. Помисли са по

на далекъ, защото ако беше напримеръ умрелъ миналото лето въ Белгратъ, то беше жално за вашето име и за вашата слава, която сте за друдиле (се трудили) до сега по Стара планина. Недей мисли па по други начинъ, защото видохме и зло и добро, научихме са което е за насъ доброто. Това ви мола. Г. Панаіоте, да ми отговорите подробно какво мислите и какво ще да правиме асъ чекамъ и не са залавамъ на голема работа. ами колкото да са прехрана до пролетъ. Има неколко момчета, което иматъ понекойя пара пакъ кой ще да просимъ, кой какво може, съ такова ще да идемъ.

Оставамъ вашъ покорни С. В. Софійскій.

(П. П.) Да поздравляваме и Г. Райча големия въ писмата когато ми пишете защото въ това писмо отъ 24 миналія месецъ не бехте го поздравиле, че мо доде тешко; то отъ него нема никаква прокопція ама, но нали са намерувамъ тамъ покрай него, пиши му и нему неколко слова се вофъ моито писмо. Той е единъ человекъ, като има една пословица празна Мара тжижнъ била, тамъ и той такафъ, ами какво да му правинъ, секой са е ахресалъ по своите планове. Поздрави Г. Хила (Илю) и Г. Цека, Тапаса и сичките пріятели.

Вашъ покорни С. В. Софійски.

(П. П.) Бехте ми писале за некоіе сабираніе че ще да има, но то не може да бжде верно. Може да знае Г. Каравелофъ. Да го поздравите нарочно.

Плоештъ 1873 фвроарія 7

(П. П.) Направете едно писмо и за дяда Жифка да му провода.

№ 7.

Букурештъ Мартъ 21, (1873)

Господинъ Паніоте,

Любезни мои Г. Панаіотъ воівода, има вече 6 месеци отъ както ви отчакувамъ писмо да вида отъ ваша милосъ, така сжщо и до днесъ несамъ приелъ нито никакафъ отговоръ. Не мога да зная каквае тая работа, дали сте ма вече отъ казале отъ вашето сжрце или сте много занимани вофъ

работи, или сте много болни отъ некоіе пуста болесъ, коіто би била за насъ едно голямо обиство и за нашете братя българи, което са готва(тъ) и отчаковатъ голяма полза отъ васъ. Охъ мои брайно това бавене твои ни ми мерише на добре; асъ така мисла, ама Богъ знае.

Ето Господинъ П(ан)айоте, днесъ зимамъ перото вофъ рака и ви пиша. Асъ до сега още никаква работа несамъ зафаналъ и само самса намиралъ вофъ Букурешъ, за да ви дочакамъ или васъ или писмо отъ вашата рака. Така сасъ това самъ преминалъ до сіага сасъ голяма надежда, ама е било зима до сега Г. Пап(аіоте) а сега кото виждамъ че зафана да са топли времето и да са развива гората, немога вече брате да седа. И така ви мола Г. щомъ приемете моіето писмо да ми отговорите появно каквое заработа, защото азъ съмъ намислилъ да дода вофъ Сѫрбия. А друго нищо брате, защото отъ Букурешка страна нема нищо да са ползувами, това да си знаешъ добре. Ами тесъ д(е)на са разговарахъ сасъ едни Българе отъ Българія и така мі отговоріха, защото сичките Българи говоратъ, че защо недаде Бокъ да са появатъ макаръ една чета, отъ което са намираха преди 3:4 години, защото сафсемъ каже запусте Балкана бесъ хайдути. И така ви мола да ми пишете за (да) дода при васъ, защото отъ влашко пишту неможе да стане. Асъма (азъ съмъ) натова умненія давидите зада можете да ни испратите во Българія пакъ ви да останете ако обичате, защото асъ немога вече да седа и да си (се) посрама преди народатъ, ами подобре да си гонимъ нашете мненіе. Пакъ ви мола Господинъ Панаіоте пишете ми брате по-скору, защото асъмъ готофъ тесъ денъ да патувамъ въ Сѫрбия при васъ.

Поздравлавамви исасъ сѫлзи пиша, защото чувамъ че си билъ боленъ но не мога да знаія добре. Поздрави чича хила (Илю) и чича Цека и сичките войводи и момчета, вашъ покорни

С. В. Софійскій.

(II. II.) Господинъ Панаіоте

Мола виса зано скору да приема отговоръ да ми ударишъ телиграфъ до Каравелофъ, защото седа като на ножове.

С. В. Софійскій.

№ 8.

1873 Маіи 19 Галацъ

Господинъ Панайоте!

Ний днесъ съ божата воля са на мираме въ Галацъ и утрѣ ще за минемъ за въ бѫлгарія се прѣзъ онова место.[1] - Отъ Букурещъ ни дадуха 10 лири турски, отъ които една дадухме на коля (Никола); въ Плоещъ ни дадуха·райчу малки 1 и големиятъ 1; въ Галацъ Г-нъ Рафаилъ 2 наполеона и други 2 Г-нъ П. Софійски, съ които мислимъ да можемъ нѫтова на предъ. Два леворвела вети оставихми па Г-нъ Рафаила пакъ той ни зе единъ новъ. Калчу мисли да замини за въ понделникъ. Остава ми ваши познати:

И. С. Горски
С. В. Софійски

Ив. х. Николовъ Български.

№ 1.

1873 Іуніе І-ый Слатина.

Господине Панайоте Хитовъ!

Въ Т. Северинъ.

Като немамъ никакво писамце отъ Ваша стърнѫ днесъ идѫ да ви поздравѭ братски сърдечно и ви явѫ, какво за прѣминуваніе въ Белградъ е опасно за Ваша милостъ. За по добро увѣреніе ви пращамъ притворѣното да се увѣрите напълно, за което ви молѭ Г-не Панайоте да не прѣминувате отъ срѣщѫ въ Сърбія [Белградъ] за да не пострадате нѣщо зло. Защото, отъ какъ те изгубимъ и тебе, тогава сме ся изгубиле и ніе съвсемъ, защото сичката ни надѣжда ніе въ тѣбе. И тя молѭ да ми явите що стори Ст. В. Софийски, прѣминали въ срѣща или нѣе още, защото ніе нѣмаме никакъвъ отговоръ отъ стърнаму, че за туй не сме ся научиле ніе нищо за него. За което ви молѭ Г-не Панайоте най много да ми

[1]) Прѣзъ Сакча и Добруджа за въ Котленския Балканъ.

ся отговорите и да ма поучишъ нѣщо що трѣбва да са работи защото намъ всичката ни надѣжда ніе въ тѣбъ. И друго като нѣмамъ ви поздравявамъ всички общо сърдѣчно.

Остаямъ въ надѣжда за отговоръ.

Вашъ искрѣнный Иванчьо х. Пик. Български.

Здравѣйте!

№ 2.

1873 Августъ 5-ый Слатина.

Господинъ Панайотъ Хитовъ.

Въ Бел-градъ.

Пріехъ Вашитѣ чѣстни три писамца и съдържаніе-то имъ разумѣхъ и вы благодарѫ. Заради Л. Каровеловъ дѣто ми пишете ніе ся разговорихме съ Г-на Тома Пантелѣева и събрахми гроша вѣхти влашкы 443 и гы пратихме на Каравелова помощъ за да ся под-дърži вѣстникътъ му и да не падне. Второ! ти извѣстявамъ Г-не Панайоте, защо мойятъ отецъ пристигна изъ отечеството ни и като ся беше научилъ, защо имамъ некакво си сношеніе съ вашѫ милостъ нъ неся увѣряваше напълно. Нъ като пріехъ сега вашето трѣто писамце, за което ми пишеше за Каравелова и за оружие че си сы заржчялъ, и като ся попадна въ рѫцѣте на отецътъ ми и като ся увѣри напълно, защо сьмъ ся обрекалъ да си пролѣѭ крьвтѫ за милотони отечество. А той ся разери до толкозъ, щото искаше да стори противното, сирѣчъ искаше да ма испъди изъ дюкянътъ. Нъ като му доказахъ, защо ида ме пъди и да ме непъди, ще си пролѣѭ кьрвтѫ за нещастното ни и прѣмило наше подпаднало подъ най гниліятъ яремъ отечество; и той като виде че не ще може да ми превѫрне намѣреніето, захвана да се моли да не права тъй. Затуй ти извѣстявамъ Г-не Панайоте, защо отъ какъ си е дошелъ отъ срѣщѫ не прѣминува денъ да не ся караме. Затуй тя молѭ да ми ся отговоришъ колкото ся може по-скоро, да ли да дойда въ Сърбія при Ваша милостъ, че зимасъ както да е ще ся промине зле, добре, а че на пролѣтъ напрѣдъ съ имѣто божие и пр. Още по-вѣче тя молѭ Г-не Панайоте да ми ся отговоришъ, за на пролѣтъ сторенъ ли си за прѣминуване или не, защото

всичката надѣжда ни е въ тѣбъ. Пышы ми бѣзъ никакво шупе, защо-то добре ми знаешь сърцето какъ ми е наранено. Като глѣдамъ, че на кждѣто и да се обърнешъ се въ неприятеліе опирашъ и се като победени седимъ. И да знаешъ, че думата си дѣто сьмъ си далъ теби не ся отхвърлямъ да знамъ, че на огьнъ живъ ще мж пекжтъ, се не ся оставамъ отъ намѣреніе-то си. Писмото, коѣто ще ми пратишъ, да го адресирашъ тъй: D-lui Hadgi Nicolae Hadgi Stoieanoff peutru D-lui Toma Panteleeff. Slatina, а мой-то име у други плыкъ, за да не ся попадне въ ржцѣте на тата, че ние като го пріемемъ спорѣдъ горната адреса азъ ще знамъ защо щѣе до мѣне за да не ся усети стареца. Защото ние като ся разгорихме съ Г-на Тома Пантелѣевъ а ние намѣрихме за по добре тъй. И на горние плыкъ да туришъ белегъ Б. на кюшето, за да знамъ чѣе моіе. Друго като немамъ вы поздравявамъ обще. Остаямъ въ надѣжда за отговоръ.

Вашъ искрѣнны Нв. х. Ник. Бжлгарскый.

(П. П.) Имашъ нарочно поздравлѣніе отъ Г-на Тома и отъ брата му Костадина и отъ Стефана Н. Райковичъ братски. Сжщото желае и Г-нъ Ст. Н. Райковъ, както и азъ, затуй ви поздр(авявамъ) обще.

Сжщия Бжлгарски.

№ 3.

1873 Октомвріе 17-ый Слатина.

Господинъ Папайотъ Хитовъ

Въ Белградъ.

Като нѣмамъ никакво извѣстие отъ Ваша стьрнж да разберж какъ ся проминувате отъ стьрнж на здравието. Днѣсъ пріехми Вашѣто чѣстно писамцѣ, кой-то по случаю ся случи и Г-нъ Тома въ граджтъ ни че му го прѣдадохъ и притворѣнното го пратихме спорѣдъ адресжтъ на Т. Ковачовъ, и сждьржаніе-то му проумѣхме на Вашѣто чѣстно писамцѣ. Заради статіята, която е написана въ в. Право, противъ Л. Каравелова и др., ние писахме въ Крайово на читалищѣто, за да ни испратижтъ в. Право че да го прочетѣмъ и да го видимъ

какво пишы. Като го пріемимъ и прочетемъ ще ся потрудимъ да ся научимъ и за тоя господа, кой са е потрудилъ да я издаде, за да се похвали прѣдъ свѣтѫ чѣ знай той нѣщо, вай! за неговѫтъ трудъ, и като го научимъ кой е тоя господа щѣ ти го явимъ непрѣменно и пр. Г-не Панайоте азъ по прѣди когато бѣхъти писалъ едно писмо, за да ми ся отговоришъ да ли да дойда при вазъ зимѫсъ. Научихъ ся какъ че си го пріелъ, нъ азъ, до гдѣ да пріема вашіятъ чѣстенъ отговоръ, си излѣзохъ отъ дюкенѭтъ и оставихъ старецѫтъ самъ и отидохъ право за Т. Северинъ и се бавихъ 5—6 дѣня че щѣхъ да дойда при Вази да се видиме, но Дунавъ бѣше спадналъ че вопорите нѣможѣхѫ да ходѫтъ. Че отъ тамо отидохъ на Тѫргу Жнулуй, малакъ градецъ при границатѫ нѣмскѫ близо, и щѣхъ да отворѭ еднѫ кѫрчмѫ самъ. И тѫй, азъ като писахъ на старецѫтъ [тату] въ Слатина, за да ми испроводи нѣщо помощъ да ся захванѫ на работѫ. Той като нѣмѫ знаеше на каде сѫмъ, че като ся научи той на кѫде сѫмъ, а той бѣзъ да губи врѣме дойде при мѣне заедно съ Д. Г. Зеновски табакъ отъ Крайова, че съ молбѫ мѫ зе отъ тамо, защото азъ нещехъ вѣче да седѭ съ него наедно. Нъ като мѫ наддумахѫ и други нѣкой азъ ся смирихъ съ старецьть и ся завьрнахъ въ Слатина. Щомъ като стигнахъ въ Слатина Г-нъ Т. Пантелѣевъ ми прѣдаде писамцѣто, кое-то бѣхте ми го пратиле, за кое-то ви благодарѭ сѫрдечно за добрите ви съвѣти къмъ менѣ. Г-не Панайоте, азъ щѣхъ да прѣмина да дойда и при вазе, нъ ся мислехъ че ще похарча много, за туй са оставихъ отъ туй намѣреніе. И ми обажда Г-нъ Томо, защо догдѣто ма нѣмаше мѣне, тие ти ся писале едно писмо зарадъ мѣне, той ми обажда всичко Г-нъ Томо, но азъ ся неувѣрявамъ напълно. За туй тя молѭ да ми отговоришъ какво ти ся писали противъ мѣне и пр.; тъй сѫще да ми отговоришъ и за Стояна Софийски що стана, защото ние ся научихме, че Стоянъ Софийски е прѣминалъ заедно съ своята чѣта въ Зимничъ преди единъ мѣсецъ, нъ не ся увѣрявамъ на пѫлно. Ощѣ ся научихме преди 2 мѣсеци, защо въ Бѫлгарія въ Стара-Планина ся появила една бѫлгарска чѣта, въ която чѣта е имало и единъ попъ. И като ги подгонили турските потери ги стигнали и ся ударили и побѣдили; бѫлгарската чѣта паднала мѫртва само попьтъ раненъ на 5 мѣста осталъ живъ и го хванали непріятелите не ся знай. За това тѭ молѭ да ми

явишъ пространно, кой попъ е билъ тоя и отъ кадѣе отъ Бѫлгарія за туй тя молѭ, Г-не Панайоте, да ми ся отговоришъ непрѣменно. Адресѫтъ ми да го пишешъ тѫй на писмото, за да не ся попадни въ рѫцѣте на тата, да го потписвашъ тъй, D-lui Hadgi Nikola Hadgi Stoieanoff pentru D-lui Toma Panteleeff и на кюшето на пликѫтъ да подпишишъ Б. за да знамъ чѣе за мѣне, и друго като нѣмамъ Ви поздравлявамъ общо и сърдечно и да не ся сумнявате азъ не ся отчяйвамъ. Прыими сладко поздравлѣніе отъ мѣне тъй сѫщо и отъ Г-на Тома Пантелѣева и пр.

Остаямъ въ надѣжда за отговоръ.

Вашъ искрѣнный пріятелъ

Иванчьо х. Ник. Бѫлгарскы.

Юрданъ С. Наумовъ.

№ 1.

Бѣлградъ 12 Мартъ 1873 г.

Почитаемый Господ. П. Хытовъ!

Ваше-то отъ 1. марта пріяхъ днесъ на 12 марта. За всичко друго прѣмълчавамъ и радвамъ сѫ за добри-тѣ Ви надѣжды и сполукы. Дай Боже! — За овни-тѣ ся извѣстихъ и ето приключавамъ Ви и писмо-то, кое-то отъ мѣсто-то Ви ся испровожда; но кое-то забавихъ, защо-то не знаяхъ адресъ-тъ Ви. Слѣдъ като го прочетете отговорете ми по скоро какъ мыслите, и ако е непрѣменно нуждно да дойде отъ тамъ човѣкъ, да имъ пишѭ повторително; — явете до кога ще ся бавите?? — Отъ сѫщото мѣсто ми явяватъ единъ лошавъ гласъ, т. е. че діаконъ-тъ Л.[1]) е обѣсенъ, — а прѣдаденъ отъ Г. Ценовича изъ Букурещъ [???!!!]. Но дано не излѣзе това истинѭ? За увѣреніе и това писмо Ви го испроваждамъ. Отъ Еленѭ не съмъ добилъ още отговоръ, но щомъ добіѭ яви щѭ Ви за всичко, само ни извѣстете, до кога ще ся бавите въ Букурещъ? — Напространно отъ комисіонерина за овни-тѣ прочетете писмо-то кое-то Ви приключавамъ подъ № 1.. —

[1]) Левски.